Radu Aldulescu

Amantul Colivăresei

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Versiune v.1.0... A nu se introduce in AUTOCORECT, are sumedenie de cuvinte in limbaj de cartier (greşite gramatical şi ortografic) plus eliziuni *- suprimări (cu şi fără apostrof) a vocalei finale a unui cuvânt când cuvântul următor începe tot cu o vocală.

RADU ALDULESCU s-a născut la 29 iunie 1954 la Bucureşti şi a debutat, în 1993, cu *Sonata pentru acordeon,* roman pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei* (1996), *Îngerul încălecat* (1997), *Istoria eroilor unui ţinut de verdeaţă şi răcoare* (1998) şi *Proorocii Ierusalimului* (2004). A scris scenariul filmului *Terminus Paradis,* care a obţinut Marele Premiu al juriului la Festivalul de la Veneţia.

Radu Aldulescu
Amantul Colivăresei

CARTEA ROMÂNEASCĂ 2006

Roman

1

Aniversarea zilei de naştere a lui Dimitrie se potrivise cum nu se poate mai bine cu programul de lucru al tatălui său. În anul acela, 1961, 11 octombrie cădea într-o luni, singura zi din săptămână când Grigore Cafanu îşi îngăduia să plece din redacţie mai devreme de miezul nopţii. Funcţia de redactor-şef al cotidianului *Zori Noi* acaparându-l cu totul, în vremea din urmă el trecuse pe lângă aniversările celorlalţi doi fii. Trimisese atunci doar cumpărăturile, prin şoferul însoţit de fotograful ziarului.

Pe cheiul Dâmboviţei, pavat cu crâmpeie de piatră cubică alternate cu denivelări în care se strânsese apa ploii din ajun, zdruncinăturile Pobedei gri se înteţiră. Şoferul reduse viteza, dar Grigore Cafanu nu-şi dădu seama, atent la zăngănitul sticlelor de suc şi de şampanie din portbagaj, care începuse să îngâne zdruncinăturile.

— Mai uşor, tovarășu’ Relu, spuse redactorul-şef. Acum ne-am terminat treaba, nu mai trebuie să ne grăbim. Zâmbi: suntem în timpul liber. Zâmbetul său avea o siguranţă de sine reţinută, inspirând încredere celor din jur. Plutea amintirea unui aer felin pe figura aceea fălcoasă şi pleşuvă, cu privire decolorată.

Şoferul reduse şi mai mult, lăsându-se depăşit de o bicicletă condusă de un om în palton lung, cu o servietă agăţată de ghidon. Se auzi clopotul insistent al tramvaiului din urmă. Maşina îi ocupa şina. Tovarăşul Relu coborî geamul, învârtind foarte repede manivela de pe uşă şi neîncetând în acest timp să privească înainte. Frână apoi sub botul tramvaiului, care abia avu timp să oprească la o jumătate de metru în spatele Pobedei.

— Ho, măi, omule, că doar nu dau turcii! strigă şoferul

către vatman, gesticulând violent din cap şi din mână. Clănţăni aiurea din clopotul ăla!

Grigore Cafanu, alături, privea prin celălalt geam trecătorii rari ai înserării umede. Aveau băşti negre îndesate pe cap şi figuri supte, osoase mai degrabă. Oasele împungându-le pielea îi inspirară pe moment ceva ameninţător, faţă de care se simţi imediat adăpostit şi în deplină siguranţă.

— Lasă-l, tovarășu’ Relu, se auzi glasul fotoreporterului de pe bancheta din spate. Mai rău pierdem timpul cu el…

Şoferul își ieșise din fire.

— Nu-l vedeţi, tovarășu’ Mandache, cum clănțăne ca nebunu’? Parc-a luat foc!

Şi el, şi fotoreporterul se grăbeau şi erau osteniţi. Ei nu-şi terminaseră treaba. Tovarăşul Cafanu trebuia dus acasă cu sticlele de suc şi şampanie şi tortul fiului său mijlociu, cu portocalele şi măslinele şi pachetele cu mezeluri. Apoi, tovarăşul Relu s-ar putea să fie trimis din nou după târguieli, după ce ar fi hotărât ce mai trebuie pentru masa din seara aceea tovarăşa Aura, în timp ce fotoreporterul ar fi făcut poze copiilor, iar când tovarăşul Relu s-ar fi întors cu şerveţele sau ţigări sau scobitori, probabil că tovarăşul Cafanu l-ar fi invitat şi pe el la o gustare, cum mai făcuse în câteva rânduri, ceea ce nu i-ar fi displăcut, doar că atunci n-ar mai fi avut încotro şi ar fi trebuit să-l aştepte şi pe tovarăşul Mandache până-şi consuma cele trei filme, cam o sută de poze, cu tovarăşul Cafanu şi tovarăşa Aura împreună cu cei trei băieţi şi copiii invitaţi, şi pe urmă să-l ducă pe tovarăşul Mandache până la naiba-n praznic, în Bucureştii Noi, se face unşpe, iar mâine, la ora opt punct, din nou la poarta tovarăşului

Cafanu.

Când ajunse în dreptul Institutului Medico-legal, şoferul îşi dădu seama că a depăşit strada pe unde ar fi putut scurta. Pe acolo o ia dimineaţa când se simte în întârziere, scuteşte cinci minute. Tovarăşului Cafanu îi place să fie punctual. Pe aici, pe lângă Morga, drumul e mai lung, dar mai bun. Făcu la dreapta şi, după ce trecu de trei străzi, din nou la dreapta. Tovarăşul Cafanu nu se grăbeşte şi-l preocupă soarta sticlelor din portbagaj. Pare dispus şi cu chef de vorbă totuşi.

— Şi p-ăla mare unde zici că l-ai dat, tovarăşu' Mandache? îl întrebă pe fotoreporter. Anul ăsta parcă termina.

— L-am băgat la Construcţii, tovarăşu' Cafanu. Am auzit că acolo-i cel mai bine.

— Bine că l-ai băgat, apasă Grigore Cafanu ostentativ, dar insesizabil pentru celălalt. Şi-i place? Îi place să-nveţe?

— E musai să-i placă, tovarăşu' Cafanu. Fotoreporterul îşi scutură părul bogat, uşor încărunţit, pornit din rădăcina frunţii înguste şi lins pe spate în şuviţe groase. I-am spus doar: fără învățătură în ziua de azi, ești un om mort. Să-nvețe, altă treabă n-are. Io… tovarășu' Cafanu… io pentru ei mă zbat, spuse, şovăind, mărturisindu-şi parcă o meteahnă.

Lucra cu tovarăşul Cafanu de când acesta pusese pe picioare *Zori Noi,* cotidianul cu cel mai mare tiraj dintre toate ziarele centrale, de şaisprezece pagini şi cu trei ediţii zilnice, în afară de luni, când scoteau doar ediţia de dimineaţă şi de prânz. În primul rând, în preajma tovarăşului Cafanu, fotoreporterul îşi cântărea vorbele cu mare atenție, ceea ce devenise un reflex adânc înrădăcinat, definitiv. Altminteri, tovarăşul Cafanu nu e din

cale afară de aspru, deşi doreşte ca toţi să fie la fel de harnici şi corecţi ca el. E musai. Tovarăşul Cafanu stă în redacţie de dimineaţă până seara, îndeplinindu-şi norma zilnică de trei editoriale, başca ce se mai iveşte, başca ziarul de care răspunde, direct şi personal, până la ultima virgulă.

— Si cel mic cât are acum?

— Păi merge pă şaişpe, tovarășu’ Cafanu.

— Mai ai puţin şi-l bagi şi p-ăsta şi te-ai văzut scăpat de griji. Te mai uşurezi.

— Aşa e, tovarășu’ Cafanu, da’ uite că grijile nu se prea uşurează niciodată…

Dimitrie împlinea azi doisprezece ani. În septembrie, clasa lui se despărţise, iar Grigore Cafanu hotărâse ca fiul lui să opteze pentru engleză. Soţia sa fiind profesoară de franceză, această limbă o putea învăţa şi acasă. Deja pare că a început să se descurce, deşi de bună seamă că ar fi trebuit s-o ştie la perfecţie după cât l-a pisat maică-sa. A trecut aproape o lună de când a început şcoala, şi uite că azi-noapte, când s-a întors de la redacţie, vorbind cu soţia despre Dimitrie, a aflat că fiul său n-are habar de niciun cuvânt englezesc. Profesoara i-a dat un şase pentru că-l ştie că-i al ei, au fost colege, dar mai ales de obrazul tovarăşului Grigore. Aura i-a mai spus că n-o să aibă încotro, va trebui să-l mute pe Mite la o clasă de franceză. Acolo o să ştie mai bine şi o să-i arate şi ea, fiindcă nu depăşeşte cu mult stadiul de începător. Poate ar fi bine să-i punem un meditator la engleză, a sugerat Aura. El i-a spus că meditaţiile i-ar rupe din timpul pentru celelalte materii; la toate merge destul de rău. Nu prea învaţă Mite. Dar e musai, îşi spuse Grigore Cafanu, preluând fără să-şi dea seama exprimarea fotografului, care dintr-odată i se păru

foarte potrivită cu situaţia fiului mijlociu. Nicuşor e prea mic pentru a-şi face cu el astfel de probleme. Cel mare, Costel, dintotdeauna, a fost un elev strălucit, primul din clasă şi, fără-ndoială, va fi un student strălucit. Se gândi că pe Mite va trebui poate să-l bage, are dreptate în definitiv Mandache cu băgatul lui, totuşi, povestea asta cu băgatul, asociată cu firea lui Mite, îi deştepta un sentiment acut şi sâcâitor de nesiguranţă.

Maşina urca pe străduţele scurte şi-n pantă. Grigore Cafanu îi spuse din nou şoferului să încetinească, iar acesta se conformă, abia reţinându-şi o strâmbătură. Tovarăşul Cafanu se uita pe geam foarte preocupat şi imediat îi spuse să oprească. Îl privi întrebător, mai aveau vreun kilometru de mers din locul acesta unde panta devenea brusc abruptă. Redactorul-şef lăsase geamul jos, inspirând lacom umezeala din aer, şi se uita în urmă, la casa de care tocmai trecuseră. Stâlpii porţii erau acoperiţi de două drapele de doliu, iar deasupra gardului era aninată de un teu de şipcă o fecioară cu pruncul, pictată pe o pânză dreptunghiulară. Erau şi nişte iniţiale, scrise cu vopsea neagră pe două bucăţi de tablă galvanizată, pe care Grigore Cafanu nu reuşi să le distingă în lumina pierindă a amurgului.

— Cine-o fi ăsta? se întrebă cu glas abia auzit.

— Să mă duc să întreb, tovarășu’ Cafanu? ceru permisiunea şoferul, aşteptând un răspuns care nu mai venea.

El nu-şi prea cunoaşte vecinii de pe stradă. Ei îi spun să trăiţi dom’ Cafanu, când se-ntâmplă să iasă fără maşină. Le răspunde la salut, pe unii îi ştie din vedere. Mai toţi sunt şi arată a oameni de cu totul altă condiţie şi, pe urmă, el e ocupat până peste cap, până într-atât încât nici

familiei nu-i poate acorda cine ştie ce din timpul său. Pe copiii lor poate îi ştie mai bine, mai vin pe la aniversările fiilor lui. Vin mulţi atunci, aproape toţi jerpeliţi, te şi sperii cât sunt în stare să bage în ei, ca nişte câini, fără să salte nasurile din farfurii până nu le lasă curate. Pe Grigore Cafanu aproape că-l întristează, dar mai degrabă îl irită, fiindcă-i aduce aminte de copilăria lui, iar lui nu-i stă capul la aduceri aminte. Creierul său trebuie să funcţioneze în ritmul apariţiei celor trei ediţii zilnice ale ziarului, care desfiinţează trecutul și chiar și o mulţime de aspecte nesemnificative ale prezentului. Lunea însă, când nu apare ediţia de seară, el îşi poate permite un scurt răgaz, interesându-se, de pildă, cine a murit la trei străzi depărtare de casa lui.

O femeie în doliu ieşi pe poartă. Arăta foarte tânără şi de sub baticul negru i se ivea o şuviţă aurie. Avea o figură îmbujorată, cu trăsături delicate, contrastând cu tăietura fermă a maxilarelor, încuie şi pe urmă se înălţă pe vârfuri, aplecându-se mult peste poartă, să tragă zăvorul pe dinăuntru sau să ascundă cheia. Avea şolduri puternice, prevestind ceva primitor, ocrotitor şi liniştitor pulsând în acel trup. I se ridicase fusta peste picioarele de o supleţe robustă, abia bănuită prin ciorapii negri. Grigore Cafanu se străduia s-o vadă mai bine, dar de-acum se înnoptase. Lumina farurilor din spate ale Pobedei trecea pe lângă ea decupând o umbră, apropiindu-se odată cu zgomotul paşilor. Ea trecea pe trotuar pe lângă maşină.

— Cum îl cheamă pe cel care a murit? întrebă Grigore Cafanu.

Ea răspunse fără să se oprească şi fără să privească spre el.

— Vasile Terente.

— Îi sunteţi rudă? Ea se depărtase şi Grigore Cafanu auzi slab prin întuneric că-i este soţie.

— Hai, tovarășu’ Relu. Mite ne aşteaptă cu tortul.

* * *

Constantin Cafanu şi soţia sa, Gina, locuiesc pe strada Drumul Murgului, într-un apartament confort doi sporit, cu două camere, aflat la etajul şapte al unui bloc cu zece etaje. Lui i se mai spune şi dom’ inginer Iisus. Cu barbă, e leit. Dar şi când şi-o dă jos, slăbiciunea sa extremă şi mina sa gravă şi deopotrivă blajină tind către aceeaşi asemănare. Deşi nu-i decât inginer, frăţiorul nostru Costel a băgat în el mai multă învăţătură decât toţi Cafanii la un loc. De la bun început, a făcut două facultăţi deodată, Electronica şi Matematica, isprăvindu-le ca şef de promoţie, şi-ar fi făcut-o şi pe-a treia, şi pe a patra, că şi-a mai mâncat nişte ani cu Dreptul şi Filologia, tot în paralel. Frăţiorul nostru Mite e sigur că le-ar fi terminat pe toate din nomenclator dacă nu s-ar fi luat cu însurătoarea şi necazurile, mare păcat. Numai că n-au fost copiii cei care i-au strâmtorat soarta, ci tocmai dimpotrivă: o grămadă de tratament a băgat frăţiorul nostru cel mare în Gina lui, care asta cine mai ştie cât a pătimit cu atâtea sarcini pierdute! Aşa a fost, încât e sigur că pentru el au rămas nişte vremuri fericite şi pentru totdeauna apuse acelea petrecute prin biblioteci şi amfiteatre.

Despre frăţiorul nostru cel mic, Nicuşor, în vremea din urmă el a început să vorbească plin de jind şi resemnare.

— Norocul lui a fost că s-a dezmeticit de timpuriu.

Mite îl cam ştie pe frate-său Nicu de-a fir a păr, şi nu

vede cum de-a fost el mai dezmeticit decât alţii.

— Şi mai ales decât tine, dom' inginer, care, oricum…

— N-ai auzit poate, frăţioare, şi nici eu n-am apucat să-ţi spun. Din capul locului eu am avut orice nădejde tăiată. Eu nu m-aş fi mişcat de aici până n-aş fi plătit toate facultăţile. Patru aproape.

— Cinci, cu a mea, spuse Gina.

Gina e profesoară de istorie la viaţa ei. Cum stă în fotoliu, lăsată pe spate şi privind în tavan, cu o expresie impenetrabilă, ferecând o pândă continuă, sub capot i se iţeşte burta bombată. O singură dată Mite a mai văzut-o așa, și e ceva vreme de atunci. De multe ori doar a auzit, iar ea l-a scăpat înainte să înceapă să-i crească burta cât de cât. Ei şi-au dorit copii cu tot mai multă ardoare, pe măsură ce timpul trecea, asta-i ca un blestem, oricum e destul de greu şi pentru ei. Mite nu-şi mai aminteşte de când sunt împreună, au totuşi nişte ani, iar ea a început să semene cu frate-său foarte mult, la gesturi şi până şi la trăsături. Dom' inginer Iisus n-a încărunţit încă, dar a trecut atâta timp, încât Mite nu-şi mai aminteşte dacă nu cumva semănau de când s-au luat.

— Surioara mea, cumnăţica mea, cinci cu a ta… Asta-nseamnă cât?

— Păi, Miteluş, să zic vreo jumătate de milion cauţiunea, plus ce s-ar mai fi ivit. Dacă văd ei că pot scoate de la tine suma asta, apoi nu se lasă până nu te scutură de te lasă gol-goluţ.

— O jumătate de milion! Ooooo!… Mite face gestul teatral de a se apăra, lăsându-se pe spate în fotoliu şi ridicându-şi palmele la cap.

Costel aduce o sticlă cu vin gălbui, două pahare şi o pungă cu biscuiţi. Le pune pe măsuţa dintre cele două

fotolii pe care stau frate-său şi nevastă-sa. El stă pe canapeaua extensibilă, care se desface și se face pat. Aici e camera unde Costel şi Gina dorm.

Biblioteca e în cealaltă cameră, dar şi aici e plin de cărţi puse în teancuri pe lângă pereţi şi împrăştiate laolaltă cu coli curgând din dosare şi caiete de toate formele pe şifonier, pe masa televizorului şi pe televizor şi pe covor, de jur-împrejurul fotoliilor şi canapelei.

— Nicu a prins şi o perioadă mai tulbure, spune Gina, cu lămuriri, tergiversări, intimidări, cărora nu chiar anevoie le-ai fi ţinut piept, şi după aceea nu mai aveau încotro şi te lăsau în plata ta. Toţi am crezut atunci că va fi din ce în ce mai lesne, ne puseserăm mari nădejdi, totuşi, lucrurile au mers din rău în mai rău, către tot mai rău…

Când şi-a depus cererea la ambasadă, frăţiorul nostru împlinise de două luni şaptesprezece ani. Atunci a fost când l-au chemat la Sfatul Popular al sectorului, unde s-a întâlnit cu o Comisie a Oamenilor Muncii, încropită special pentru astfel de situaţii. Nu aflaserăm încă nici noi, nici mama, nici tăticuţul nostru, încât asta aveam s-o ţinem minte, că oamenii muncii au fost primii care au încercat să-i scoată din cap fumurile americane. L-au mai chemat după aceea pe la Miliţie, în câteva rânduri au venit pe acasă alţi oameni în uniformă şi civili, să stea de vorbă şi cu el, cu mama şi cu tăticuţul nostru, şi tocmai ei s-ar fi dorit cei dintâi care să-l întoarcă pe calea cea bună. De bună seamă că s-a ţinut tare şi a procedat cu grijă în tot ce a făcut şi a vorbit în perioada următoare, dar mai apoi am ştiut că frăţiorul nostru a prins ultima tranşă.

La nouăsprezece ani i-a ieşit paşaportul şi nu-i mai trebuiau decât bani de avion. Ar fi putut să plece şi cu trenul, cu bani mai puţini şi întârziind prin lagăre de

muncă în Austria ca să plătească biletul de avion. Dar el să n-audă, nu mai avea niciun strop de răbdare şi uite că de bani de avion nu avea cum să facă rost. Să se angajeze undeva, era de-acum destul de greu. Singurul act de identitate rămăsese paşaportul. Singurul drept ce-l mai avea aici era să plece. Fusese scos din porţie şi bineînţeles că nu interesa pe nimeni dacă are sau nu bani de drum.

Ar fi putut, totuşi, să lucreze ca zilier la vreo fermă sau la descărcat lăzi în piaţă, s-ar fi găsit ceva, dacă ar fi dorit cu tot dinadinsul. Însă pe frăţiorul nostru nu-l trăgea inima nici chiar pentru cele nouă mii de lei cât costa biletul de avion. La ce să-şi mai facă inimă rea pe aici? Şi pe urmă, n-avea habar de nicio meserie. Lucrase, câteva luni doar, la Prestări Servicii, cărător de mobilă. Într-o îndeletnicire ca asta, trebuie în primul rând să te deprinzi cu greul, învățând de unul singur cum se câştigă un ban mai uşor – un ban grămadă, cum ar veni. Adică-i cu totul altceva decât ce se vede din afară, de către cel care plăteşte de-l usturâ la inimă pentru un şifonier şi un recamier de urcat trei etaje, şi-n plus, e concurenţă de nu se poate. Nu mai făcea de frăţiorul nostru nici hamalâcul ăsta de lux şi nici altceva, iar toată povestea cu America începuse deja să lucreze în el anapoda. Avea paşaportul şi se vedea fără doar şi poate acolo, fiind aici şi neîntrezărind vreo speranţă de a-şi procura bani de drum. Tăticuţul nostru nu-i mai dădea nimic de mult și, din momentul când a auzit de cererea de emigrare, n-a mai vrut s-audă de el deloc. În mama-i rămăsese nădejdea, deocamdată, cu cei patru sute de lei pe lună, pentru reînnoirea vizelor paşaportului fără cetăţenie şi ceva bani de buzunar, foarte strâns drămuiţi, pentru ca nu cumva să reuşească să economisească din ei pentru biletul de avion. Căci ea s-a

perpelit din cale-afară pentru a-l strămuta pe frăţiorul nostru din visul pierzaniei lui, recurgând de-a valma la tot ce i se părea la-ndemână, cum că taică-tău nu mai are mult până la pensie şi plecarea ta o să-i facă greutăţi acolo-n postul lui din minister, dacă nu cumva l-or da afară, a muncit şi el o viaţă şi s-a sacrificat pentru tine, pentru voi s-a sacrificat şi de ce să nu se bucure şi el în tihnă, ca toată lumea, la o vreme de bătrânețe, de câte zile i-o mai lăsa

Dumnezeu, chiar dacă ea ar fi fost ultima care ar fi crezut în roadele sacrificiilor pe seama cărora nu mai prididea să se lamenteze și nu mai credea de mult nici în bucuriile de care cineva ar fi trebuit să se bucure. De-acum nu mai credea în nimic, simţind cum îi fuge pământul de sub picioare, pierzându-l pe frăţiorul nostru Nicuşor, şi de ce nu vrea el să stea aici, cu părinţii şi fraţii lui, nicăieri nu poate să fie mai bine, în vreme ce el o asculta amuţit, abia reţinându-şi uimirea văzând-o cum, aşa, dintr-odată se transfigurase, chircindu-se de disperare şi irupând în patetismul acela scăpat de sub orice control pe care nu i-l bănuisem vreodată şi care, pe zi ce trece, ne-o îndepărta tot mai mult, dimpreună cu frăţiorul nostru Nicuşor.

Poate unde era cel mai mic, ultimul, pe Nicolae l-a avut mai aproape de suflet decât pe Dimitrie şi Constantin. Doar lui, Aura Cafanu i-a fost şi profesoară de limba română vreme de trei ani, şi drept e că şi-a cam bătut capul cu el şi mai ales cu colegi de-ai ei, profesori, pentru ca el să absolve fără corijenţe. L-a meditat şi l-a împins de la spate şi când a fost să ia examenul de admitere la liceul seral, în care Nicu n-a frecventat decât două trimestre, terminând astfel cu liceul cu mult înainte de a-l termina. Cu el a pătimit foarte mult într-o vreme, şi de aceea Costel

şi Mite nu catadicsiseră să se simtă nedreptăţiţi. La cinci ani, a căzut de la etajul trei al vilei unde locuia. A stat multă vreme în ghips, şi că a scăpat întreg a fost un mare noroc. Însă numai de noroc nu s-ar fi putut spune că a avut parte cu fiul ei cel mic. La zece ani l-a lovit un copil cu o piatră-n cap, şi de tovarăşul acela de joacă al lui, ea va trebui să-şi amintească peste o vreme, cu aceeaşi spaimă şi ură de atunci. Florin Marcu a fost unul dintre cei care au plecat primii în State, la taică-său, şi cel de la care Nicuşor a primit o sumedenie de scrisori, cu îndemnul de a se lupta pentru paşaport, fiindcă acum e momentul şi nici să nu se gândească să se mai uite înapoi. Atunci, Florin a fost pentru Nicu pricina unei operaţii grele. După doi ani, a trebuit să fie din nou operat. A avut o tumoare şi n-a lipsit mult ca să-l piardă, şi astăzi n-are cum să-l vadă vindecat cu totul.

— Rupe paşaportul, rupe-l, dacă mai ai un strop de milă pentru mama ta.

Şi nu ştii cât de rău e prin străini, şi ştii că mi-eşti bolnav. Vrei să-mi mori acolo şi vrei să-mi otrăveşti şi zilele astea puţine care mi-au mai rămas. Şi unde pleci şi cui mă laşi, plângându-i parcă la cap, dar pe frăţiorul nostru îl clintea întocmai. Şi să stea aici şi cât om fi eu şi taică-tău n-are să-ţi lipsească nimic şi dacă nu vrei să munceşti te ţinem acasă, nu-i nicio ruşine, ori îţi găseşte taică-tău ceva pe la el prin Minister.

— Cum i-a găsit şi lui Mite, mamă. D-aia-şi omoară frăţiorul nostru viaţa prin fabrici şi şantiere. Fiindcă tăticuţul nostru a spus că-n fabrică e mai bine decât oriunde, eşti asigurat, nu-ţi ţâţâie niciodată că te dă afară. Ştii bine că el n-are de gând să ne-ajute. Nici acum, pentru ultima dată, să-mi dea bani şi să scape de mine. Ştii bine

că mereu a fost numai pentru el, pentru pâinea lui, pentru funcţia lui, pentru pensia lui.

— Rupe paşaportul, Nicuşor, şi-ţi promit că-l voi face eu să se căiască.

— Ai o obsesie, mama, cu ruptul paşaportului. Doar nu mă duc să mor acolo. Nu mai cobi. N-are cum să fie rău acolo.

— Pentru tine o să fie rău, Nicuşor…

— O să vă scriu, am să mă întorc să vă povestesc, să vezi că n-o să fie rău…

Pe de altă parte, el se lepădase de nevoia căinţei cuiva. Uneori, spunând vrute şi nevrute, rămânea impenetrabil, şi lesne s-ar fi văzut că nu cerea nimănui socoteală pentru neizbânda plecării ori neputinţa de a-şi face un rost aici sau oriunde, doar că voia să o facă pe maică-sa să priceapă că n-are încotro, cu toate că vedea foarte limpede că ea nu s-ar fi liniştit cu adevărat decât făcându-l să renunţe. Dar cale de întoarcere nu mai exista pentru el, oricât s-ar fi amăgit în secret că făcuse o mare prostie lăsându-se sedus de scrisorile lui Florin şi Nelu, de-acum era sigur că nu mai există cale de întoarcere.

Și ce să mai fi zis de tăticuțul nostru, căruia nu i-a mai adresat un cuvânt din momentul când i-au fost refuzaţi banii de avion şi până cu două săptămâni înainte de a pleca? El se dădea de ceasul morţii după dovezi de netăgăduit, spulberând o tăcere pe cale de a spune totul, iar în mijlocul acestei tăceri, frăţiorul nostru şi povestea aia gâfâită, ajunsă la capătul puterilor, cu emigranţi trădători de ţară şi pe cine-am ţinut la uşă, cartea nu ţi-a plăcut, nici munca nu ţi-a plăcut, habar n-ai de capul tău şi habar n-ai pentru ce trăieşti pe lumea asta şi du-te domnule acolo dacă ai impresia că ăia numaidecât pe tine

te-aşteaptă şi nu mă interesează şi mi-am luat mâna de pe tine şi dacă vrei să pleci, la muncă sau pleacă prin lagăre, cu trenul, cu opt sute de lei, ia de vinde-ţi ce mai ai de vândut, dacă mai ai ceva de vândut, şi, nemernicule, te-am ţinut până la anii ăştia ca p-un trântor şi să-ţi baţi joc de munca mea și mi-ai mâncat bătrâneţile și tot așa și din secundă-n secundă parcă stătea să crape. De bună seamă că se ţăcănise.

Gina îşi mângâie burta cu un zâmbet leneş, care nu pare al ei, desprins parcă de buzele-i subţiri şi de chipul slab, cu cearcăne violacee.

— Pentru amândoi a fost un şoc. Ei v-au crescut, în multe privinţe, ca pe nişte feciori de bani gata…

— E şi asta o vorbă, nu tocmai la locul ei, e de părere Costel.

Mite e întru totul de acord cu frate-său.

— Tocmai aşa. Noi am făcut tocăniţă din milioanele lu' tăticuţu' nostru pe la Paris şi Las Vegas şi aşa mai departe. Îi arată cumnată-sii palmele umflate şi mari, le-ntoarce pe faţă şi pe dos exhibând straturi cornoase de bătături, ciupituri şi cicatrice mai vechi şi mai proaspete, dovezi de care oricând el e dispus să abuzeze.

— Degeaba zăngăni armele alea, ştii bine la ce mă refer…

— Armele albe ale clasei conducătoare, îi ia Costel vorba din gură nevesti-sii. Detaşamentul de avangardă pe care-l urmăm neabătuți… Versifică: Nu e dictatură cât o borâtură. Ceva cleios care se simte bine şi încleiază cu fericirea lui tot restul.

— Știți bine la ce anume, revine Gina. Voi ați dus-o ceva mai bine decât alţii, cel puţin cât aţi fost copii. Pe urmă, dacă s-a rupt, din tot felul de pricini, aţi fugit care-

ncotro şi nu v-aţi mai uitat înapoi.

— Aşa-i, mami, cedează Costel.

Mite şi Costel au terminat vinul şi au fumat ultimele ţigări Carpaţi din pachet. Mai sunt câţiva biscuiţi pe punga ruptă şi întinsă drept faţă de masă pe tăblia lăcuită a mesei dintre fotolii, lângă un teanc de caiete de teză pe care Gina se apucă să le răsfoiască. Costel lungeşte mâna peste frate-său, fără să se ridice de pe canapea. Amândoi ronţăie de zor, luându-se parcă la întrecere şi punând ţara la cale cu gura plină.

— Nici nouă… Adică nici lor nu le mai e aşa bine. O apă şi-un pământ suntem cu toţii, cu tot cu ei…

N-are niciun rost poate, Costel n-are niciun chef să despice firul.

— Îmi spui de parcă eu n-aş lucra tot la fiare.

Dom’ inginer Iisus la IMGB îşi face veacul, ştie şi vede şi el. Pe bună dreptate socoate că nu-i mare lucru de ştiut şi de văzut.

— Îşi poartă jegul pe ei ca un blazon, şi-n rest să aibă unde se duce şi de unde să vină, de unde să mai fure trei bucăţi de cornier și să facă un ciubuc și-o sticlă de tărie și ciorba de oase, burta plină cu orice şi nu-i mai interesează nimic. Încleiază toată lumea în chestia asta.

— Aşa o fi, dom’ inginer. Tu eşti deştept, nu mai am ce zice.

* * *

Pe străzile din jur îl cunoştea multă lume, femeile mai ales, fiindcă era dascăl la viaţa lui şi nelipsit de la slujbele de la Sfânta Vineri. Deşi trecuse binişor de şaizeci, avea încă un glas dumnezeiesc, prevestitor de mari grozăvii şi

deopotrivă aducător de pace-n suflete, care desfiinţa uneori şi preotul, şi întreg corul bisericesc. Astfel de probe de virtuozitate, hipnotizând asistenţa de credincioşi de la slujbe, se întâmplau însă nu prea des, atunci când el mai întrecea măsura, fiindcă-i plăcea să mai tragă câte un păhărel în plus, dar nimeni nu-l văzuse vreodată umblând pe şapte cărări.

Nea Terente îi ziceau… Unii îi mai ziceau și Colivaru, alimentând zvonul că ar creşte porci din colivele primite la pomeni. În fiecare an, nea Terente creştea porc, ceea ce nu era nici pe departe o dovadă, fiindcă el făcea oricum un ban frumos alergând neostenit, cu darul glasului său, prin toate locurile unde era nevoie de popă. N-ar fi avut de ce să te mire că-şi permite să ţină porc ori că a reuşit să-şi cumpere casa aceea unde, o bună bucată de vreme, a stat singur, după ce le-a dat să-şi facă un rost și celor doi băieţi ai săi. Atâta că aceştia nu-i semănau deloc, fiind fără niciun căpătâi, risipitori şi mai mult prin puşcării petrecând. Ba unul l-a şi bătut într-o zi şi cât pe-aci să-l omoare pentru câteva sute de lei. Nea Terente-nea Terente, pă cine-ai crescut și-ai făcut mare cât bradu', ca să-ți scoată viețișoara din tine cu mâinile lui alea păcătoasele… Am crescut pă dracu, coană Varvară şi dadă Mioară şi madam Guşatu. Chiar că pă dracu, din amărâta asta de gură pă la toate nunţile şi botezurile şi pomenile şi slujbele. Minunaţi-vă-ţi pă cine-am putut io să cresc. Pă diavolu-n carne și oase, iartă-mă Dumnezeule!

Atunci a fost când el a plecat la ţară-n Oltenia, de unde este el, şi-a adus de-acolo un fel de nepoată sau verişoară, au zis femeile, să aivă grijă dă el, un suflet acolo lângă el, să nu rămâie singur la o vreme de bătrâneţe. Ilinca sau Sofica sau Măndica, n-au putut să afle cum o

cheamă, zici că-i mută de ferecată la gură ce e, doar bună ziua – bună seara, și sălbatecă de nu știi dincotro să te-apropii, şi cu uitătura aia întunecată şi tăioasă ca de jivină de pădure, şi-a băgat-o şi-n servici, la Fabrica de Pâine, pe Ilinca sau Sofica, dar când a venit vremea că el s-a cununat cu ea, care de bună seamă că era mai mică și decât băieţii lui, Colivăreasa i-a rămas numele. Ba au fostără şi la sfat, şi la biserică, pe de-a rându’, numai decât nuntă n-au făcutără, unde să cheme lumea şi pă copiii lui ca să vază toți de ce-a fost Colivaru-n stare, mai mare ruşinea.

Prea puţină lume i-a mai zis de-atunci altfel decât Colivaru, care vezi bine cum strânge colivă cu sacu’ să-şi îndoape porcii, şi beţiv şi curvar cu d-alea de poa’ să le fie bunic, de i-a pierit şi glasu’, ciricăie-n strană ca un brabete jigărit, Colivăreasa o să-i pună crucea. Însă drept era că cineva trebuia să i-o pună, că-n nădejdea băieţilor lui, la câini l-ar fi dat aceştia, iar după cum s-a dus, n-a fost el un om atât de păcătos pe cât vorbeau coana Varvara și dada Mioara și madam Gușatu, care dacă te uiți în gurile lor te ia cu frig şi ameţeală.

Până la ani şaptezeci a trăit nea Terente cu glasul lui pe care i l-a dăruit Dumnezeu. Duminică a cântat la Sfânta Vineri, cum de amar de vreme nu i-a lipsit, după care a venit acasă şi a stat la masă cu Colivăreasa lui şi a dat grăunţe la porc şi pe seară ei au mâncat din nou și nu e lucru de mirare dacă nu s-or fi şi jucat şi-au adormit împăcaţi, şi astfel s-a dus Vasile Terente, către dimineaţa zilei de 11 octombrie 1961, într-o luni, din somn trecând direct în viaţa veşnică, fără chin şi zăcere, fiind iertat din această Vale a Plângerii.

Ei i-a lăsat casa prin testament, şi de bună seamă că şi toţi banii câţi o fi strâns cu dăscălia lui. De aceea, mai

umbla vorba că ea l-ar fi grăbit la moarte, dar mai mult decât asta ei se bucurau s-o arate cu degetul, cu nesfârșit dispreţ şi admiraţie în aceeaşi măsură, uite-o pă curva aia care-şi bătu joc de tot neamul Colivarului, o vorbă amarnic învârtoşată pe măsură ce ea devenea, pe zi ce trece, tot mai scumpă la vedere. Ba poate că nici nu mai ieşea din casă, cică de frica băieţilor Colivarului, care de-acum promiteau în stânga şi-n dreapta şi oricui se nimerea că o vor face varză cu cuţitele. Căci nu puţin rău le făcuse dezmoştenindu-i şi scăpându-i de a se tăia unul pe altul pentru casă şi grămada de acareturi.

Nimeni nu intra la ea în curte și nici ea nu se ducea la nimeni. Toți o ştiau acolo, dar n-o vedeau cu lunile, și când o vedeau, mai mult o zăreau şi-o bănuiau. Ea lucra numai de noapte la Fabrica de Pâine, ca panacodară, adică băga şi scotea din cuptoare paletele cu pâini. Încă purta doliu, ani de zile numai așa a umblat, ducându-se și întorcându-se de la lucru ca o umbră în puzderia de umbre a serilor şi dimineţilor.

* * *

Cel mai fericit răgaz al vieţii sale a venit târziu şi când nu se aştepta, în perioada când era gravidă cu Nicuşor. Peste amintirea primelor două sarcini, o pace cu totul nouă, nestăvilită, cobora crescând în ea neîncetat și răzbătându-i în toată flinta o seninătate pe care nu şi-ar fi putut-o închipui vreodată. Nimic n-ar mai fi putut-o distrage sau indispune pe Aura Cafanu, nici chiar acel soţ pe care doar cu numele părea să-l aibă. Uneori, noaptea, îi auzea zgomotul paşilor şi fojgăiala ca de duh al tenebrelor prin întunericul casei, încât aproape că nici nu ştiuse când

îi făcuse copiii, pe zi ce trece tot mai străin de ei toţi. Până să rămână gravidă a treia oară, orice se întâmpla în casa asta o făcea să palpite, atâtea lucruri rătăcite, şi până şi-o plăcintă arsă în cuptor o dădea peste cap de nu mai era bună de nimic o săptămână încheiată. De-acum însă, fie că toate se legau de la sine, fie că-i rămâneau indiferente, nimic nu mai avea puterea s-o atingă. Această stare de beatitudine atinse apogeul în ultima lună a sarcinii, când gândul că de astă dată va avea o fată începu să o urmărească tot mai îndeaproape. Şi-a dorit mult o fată şi înainte de a-l naşte pe Costel, şi cât îl purtase pe Mite, dar niciodată dorinţa nu i se preschimbase până într-atât în certitudine. Nu mai încape îndoială, va fi fată, şi îi va pune numele Nicole, cel mai îndepărtat nume pe care-l știe, numele străbunicii din partea mamei…

Într-o zi îl întrebă pe Mite dacă se bucură că va avea o surioară. Răspunsul lui a debordat din toată ingenuitatea vârstei sale de şase ani, se bucură foarte mult, pentru că va fi surioara lui şi o s-o mângâie şi o să-i pună mâna la păsărică… Toată dispoziţia benefică, adunată de-a lungul perioadei de sarcină, se spulberă atunci instantaneu. Un val de repulsie şi spaimă o năpădi pe Aura Cafanu, simţind dintr-odată iminentă primejdia acestui incest, la care participa nemijlocit alături de fiica sa pe cale de a se naşte. Amândouă deopotrivă erau mânjite. I se făcu rău, un rău imens, amestecat cu greţuri care o făceau să se simtă despicându-se şi rostogolindu-se în hăuri fără fund. Nu-şi amintea aşa ceva din experienţa primelor două sarcini. Avu totuşi puterea să-şi mustre aspru fiul, nu pentru ceea ce putuse să-i treacă prin cap, ci mai curând pentru monstruozitatea pe care tocmai o săvârşise, iar în zilele următoare îl pedepsi ca pe un om în toată firea, căruia în

niciun caz nu-i putea fi mamă, evitându-l şi nemaiadresându-i niciun cuvânt. Când îşi luă seama, o cuprinse neliniştea faţă de acea infirmitate a fiului său. De bună seamă că era o infirmitate care trebuia cumva împiedicată să se dezvolte, stârpită. Educatoarea de la grădiniţă i se plânsese deja în câteva rânduri că joaca lui cu fetițele întrecea adesea nevinovăţia jocurilor de copii. Acest copil o făcea de ruşine. Îl crescuse și-l educase într-un mediu în care nici nu se putea face vreo aluzie la promiscuitate. E adevărat, de la copiii de pe stradă şi cei pe care-i mai invita pe la aniversările celor doi fii ai ei, nu se putea aştepta la nimic bun. Însă Mite petrecea aproape toată ziua la grădiniţa partidului cu orar prelungit, iar vara în colonii la munte şi la mare, încât printre copiii vecinilor abia de scăpa sâmbăta şi duminica.

Aura Cafanu suspectă servitoarea şi o verifică discret când îi făcea baie şi îl îmbrăca, dar cum nu i se confirmară bănuielile, purcese la un fel de interogatoriu, suficient de dur şi de răstit ca s-o facă pe biata fată de la ţară să izbucnească în plâns, înainte să-și dea seama de ce anume vrea s-o învinuiască doamna Aura.

Plânsul ei avu darul s-o înmoaie pe doamna Aura, ba chiar îşi făcu reproşuri pentru asprime şi mai cu seamă pentru felul în care era pe cale s-o înjosească pe biata fată. Compasiunea ivită instantaneu în sufletul ei o făcu să se descarce, mărturisindu-şi oful despre Mite. La rându-i, fata aceea de optsprezece ani, aflată în serviciul doamnei Cafanu de câteva luni, îi făcu nişte confesiuni la care nu s-ar fi înduplecat în nicio altă împrejurare, fiindcă era o fată cuminte și curată, cuminţenia și curăţenia ei fiind tot ce avea mai de preţ şi întreg viitorul ei depindea de acestea. Îi spuse că şi ea se jucase astfel cu copiii de vârsta ei, când

erau foarte mici. Era un joc, o fi şi acum, de-a mama şi de-a tata, în care copiii îşi imitau părinţii. Nu avu puterea s-o liniştească pe doamna Aura experienţa pe care i-o împărtăşise servitoarea. Mite n-a avut cum şi unde să vadă aşa ceva, pentru a imita, iar fata degeaba îi spuse că ar fi fost de ajuns ca unul dintre ceilalţi copii de la grădiniţă să fi văzut pentru a răspândi jocul. Nu, Aura Cafanu simţea că-i altceva cu Mite, ceva mult mai grav, ceea ce părea să-i confirme şi educatoarea, anume că fiul ei e singurul băiat de acolo cu astfel de apucături, anormale la vârsta lui. Ori că e surprins prin boscheţii din curtea grădiniţei, ori că sâcâie şi bruschează fetiţele şi acestea vin şi se plâng educatoarei că Mite le trage chiloţeii şi le pune mâna la… Nu era nici pe departe pornirea de a imita, ci un instinct dezvoltându-se aberant, însoţit de o insistenţă ce reproducea prematur reacţiile pubertăţii. Era cum nu se poate mai rău, aşa încât Aura Cafanu l-a dus la câteva consultaţii la policlinica de circumscripţie şi pe urmă la un medic mai bun, de la policlinica partidului.

Deşi mai crescuse, avea nouă ani acum, neliniştea mamei rămăsese intactă. Medicul îl făcu să se ruşineze, băgându-i mâna în chiloţi, după un chestionar amănunţit despre fetele de vârsta lui şi despre actriţele de cinema pe care le admiră în taină şi discută despre ele cu prietenul său cel mai bun. Trebui să afle doamna Cafanu de la medic că are un copil ceva mai dezvoltat decât cei de vârsta lui, ceea ce-i îmbucurător în definitiv. El nu vede de ce ar îngrijora-o comportamentul lui, cât de curând el va fi un bărbat în toată firea. Cât de curând? Îi apăruse deja o mică aură de cârlionţi negri în jurul sexului care, prin dimensiuni şi aspect, părea într-adevăr ceva anormal pentru cei nouă ani ai lui. Se mai întâmplă, doamnă, spuse

medicul, cam agasat de-acum de insistenţele doamnei Cafanu, care dorea, se pare, cu tot dinadinsul să-i găsească o boală şi un tratament pe măsură fiului ei. Unii se maturizează mai repede, devin adolescenţi când alţii nici n-au intrat în pubertate, îi mai spuse el. N-aveţi niciun motiv de îngrijorare.

Îngrijorarea Aurei Cafanu tindea să se asocieze şi cu faptul că Mite, în acei primi ani de şcoală, se vădea greu de cap şi plin de un dezinteres vecin cu inconştienţa unei vârste mai mici decât cea pe care o avea, ceea ce parcă-i amintea vag de unele lucruri citite mai demult. Nişte cazuri de, şi în gând se înspăimânta de acest cuvânt, neîndrăznind să-l pronunţe. N-avuseseră cretini în familie nici ea, nici Grigore, nu, asta în niciun caz… în scurt timp însă, toate motivele de îngrijorare pentru fiul mijlociu şi cel mare şi pentru orice din ceea ce o înconjura aveau să se spulbere de la sine, odată cu primul accident al lui Nicuşor, care a fost doar începutul unei lungi şi atroce pătimiri.

Reţinuse Mite de la mama, când vorbiseră despre o soră în locul căreia venise Nicuşor, în primul rând că nu e voie. E un lucru urât şi grav, pe care îl condamnă toată lumea. Dintr-un instinct asemănător celui care-l făcea să se apropie de fetiţe la grădiniţă, tot atunci înţelese, de unul singur, că lucrurile pe care nu ai voie să le faci trebuie făcute luându-ţi unele precauţii care să înşele vigilenţa celor mari. Nu renunţase el la tentaţii mai puţin presante, să bea apă rece vara de la frigider, să se îndepărteze din faţa casei mai mult decât îi era permis, pândind când mama doarme sau e plecată de acasă pentru scurt timp şi calculând îndeajuns de bine pentru a reapărea la momentul potrivit. Aceste lucruri le făcea

adesea și-n vis, uneori visa și o stradă unde umblau toți oamenii mari şi copiii în pielea goală, şi el vedea mai ales femeile şi fetiţele, dar mai ales femeile. Asta se întâmpla în cu totul altă lume, fiindcă era ceva interzis, nici copiii şi nici oamenii mari nu fac asta. Nimeni în afară de el nu doreşte să vadă femei dezbrăcate. Dar când îl dusese mama la medicul acela care-l făcuse să moară de ruşine băgându-i mâna în chiloţi, el aflase deja. Se eliberase în vis, se eliberase în singurătatea aglomeraţiei unui vagon de tramvai, apăsat de pântecul enorm al unei gospodine mustăcioase, în care se îndesase la rându-i cu o spaimă pe deplin conştientă de ceea ce avea să se întâmple, se eliberase apoi în deplina singurătate a camerei sale, sub masa la care îşi făcea lecţiile, în repetate rânduri şi luându-şi infinite precauţii pentru a nu fi surprins.

Deja încetase a fi un calvar, rămânând o preocupare printre atâtea altele care nu-i lăsau timp pentru învăţat. Şi engleza încetă să mai fie un calvar, din momentul în care nu-i mai acordă vreo atenţie. Acum nu mai avea învăţător, avea profesori la toate materiile, precum şi o grămadă de colegi noi. Fetele nu arătau cu mult diferite de colegele de grădiniţă, iar pe el îl interesau profesoarele, şi cele în vârstă, dar mai ales cele tinere. Deopotrivă îl interesau băieţii noi care apăruseră în clasă. Provocările lui presupuneau un anume ritual, trebuiau să demareze cu un aer misterios către cei nou-apăruţi. Ceilalţi îl cunoşteau şi nu mai îndrăzneau să-l conteste. Trimitea prin clasă bilete şi avea, de-acum, o anume experienţă în acest fel de a coresponda şi o reţea bine pusă la punct. Prin vechii colegi din clasele primare, ele ajungeau în timpul orelor la destinatar, fără a fi interceptate de profesor. Aceste bilete sunau cam aşa: Te aştept în spatele şcolii, după ore să ne

batem. Winetu. Dacă sufli cuiva un cuvânt, ești un om mort.

Odată a avut ghinion. Unul dintre biletele acelea a nimerit la profesoara de engleză. Cine-i cavalerul Par-dai-lan? silabisi profesoara, şocată de scrierea fonetică. Cineva spuse Cafanu în spatele lui, fără să se ridice şi refuzând pe urmă să mai repete, în ciuda insistenţelor profesoarei. De bună seamă că-i era frică de cavalerul Pardailan, de căpitanul Fracas, de Cartuş, de Contele de Monte Cristo şi atâţia alţii pe care-i întruchipa una şi aceeaşi persoană. Profesoara îl puse atunci pe elevul Cafanu Dimitrie să traducă în engleză conţinutul biletului, repetându-i-l, de câteva ori, cuvânt cu cuvânt. După ce un altul traduse în locul lui, elevul Cafanu fu plimbat prin toată materia predată de-a lungul unei luni de când începuseră învăţarea englezei. Se bâlbâia, se bâţâia, citea pe litere şi pe silabe, pronunţând cum se scrie, nu ştia niciun cuvânt englezesc, îl încerca aceeaşi umilinţă la care-l supusese mama plimbându-l pe la doctorii care-l pipăiau şi-l întorceau pe toate părţile cu o osteneală şi o plictiseală ce semănau a dezgust. La fel de plictisită şi dezgustată părea şi această profesoară tânără, care uite că tot nu-i dă pace, şi parcă tot din pricina mamei, a insistenţelor ei deplasate care-l făceau să crape de ruşine.

Îi dădu nota şase. În împrejurări asemănătoare, altora le dăduse trei. Mite încă era în stare să-şi amintească. Îi spuse s-o trimită pe doamna Aura la şcoală, adăugând că au fost colege, să nu se teamă adică. Dar ea a fost cea care părea să se teamă, când îi mai spuse că dacă mâine nu apare la şcoală, îi va face o vizită. Mite a aflat mai apoi despre vizita aceea, după ce împlinise doisprezece ani, pe care i-a aniversat sub cele mai bune auspicii, cu mulţi

copii, vecini de pe stradă şi colegi de clasă, şi, ca niciodată, a fost şi tata lângă ei. A aflat, mai mult a bănuit că vorbise mama cu profesoara de engleză, abia când s-a hotărât să fie mutat într-o clasă de franceză.

* * *

Bisericuţa părea departe de casă, pentru că ajungeai la ea străbătând câteva străduţe scurte şi strâmbe, întortocheate, pe care Mite se rătăcise odată, când era foarte mic. În spatele ei se întindea un mic platou cu iarbă, care era o fundaţie veche a unei clădiri dărâmate. Dedesubt era o pivniţă unde puteai intra printr-o ușă deschisă într-un zid de cărămidă devenită albă din pricina vechimii. De la poalele zidului înalt de un stat de om, pornea către cheiul Dâmboviţei, în coborâş, o stradă lungă şi cu multe coturi.

Veneau pe platou mulţi copii de vârsta lui Mite, pricăjiţi faţă de el, jerpeliţi, în hăinuţe cu poalele prea lungi şi cu mânecile suflecate, rămase de la fraţii mai mari. Până toamna târziu, alergau după minge desculţi, şi-i vedeai tot aşa leorbăind de zor prin iarba veştejită în mustul lapoviţei. Era un loc doar al lor, fiind ferit prin înălţimea sa şi prea îngust pentru cei mai mari. Singur Nene-Minele se amesteca printre ei ca măgarul între oi. Neavând pe nimeni la cei cincisprezece ani ai săi, se oploşise pe lângă preotul bisericuţei şi trăia mai cu seamă din pomeni, dintre toţi ceilalţi milogi femeile preferându-l pe el de departe, cu adevărat un suflet al nimănui şi o fiinţă a lui Dumnezeu, prin care mâncarea va ajunge sigur la morţii lor. Nene-Minele făcea curăţenie în biserică şi era cel mai în drept să aspire la postul clopotarului bătrân,

căruia îi ţinea adesea locul. El îi învăţase pe copiii de pe platou să-şi facă praştii şi cum să dea iama cât mai deaproape prin stolurile de vrăbii poposite în porni şi prin praful străzilor. Pe cele ucise şi rănite le lua doar el, le rupea capetele şi le păstra în buzunare, iar uneori îi trimitea să adune cioturi uscate de sub pomii din curtea bisericii şi scândurele putrede şi albite de sfărâmătură de mortar din pivniţă, pentru a face focul ca să frigă brabeții; atunci le dădea și lor, era bună carnea de brabete, dar când vânatul era prea puţin, cum se întâmpla cel mai adesea, îl păstra numai pentru el, pentru ciulamaua de brabeţi de diseară.

Pivniţa o exploraseră de-a fir a păr în lumina razelor de soare prăfuite ce pătrundeau înăuntru, la diferite ceasuri din zi, prin toate spărturile şi prin gaura îngustă a uşii ce-şi păstrase uşorii. Uneori aprindeau focul în colţurile întunecoase, închipuindu-se într-o peşteră din care foarte repede îi izgonea fumul. Vara mâncau acolo tot ce puteau aduce de pe acasă ferindu-se de părinţi, felii de pâine pe care le udau şi presărau zahăr deasupra, câte un colţ de brânză şi din brabeţii vânaţi pentru Nene-Minele când le mergea din plin. Se simţeau ca într-o locuinţă numai a lor, unde povesteau filme şi despre cei mari, părinţi şi fraţi, unde fumau, iar în mai multe rânduri Nene-Minele le arătase cum se masturbează. Unii încercaseră chiar să-l imite și abia dacă reuşeau.

Cel mai reţinut, când ajungeau în această fază a jocurilor lor, îl găsea Nene-Minele pe Mite, şi-l mai stârnea şi faptul că era cel mai răsărit dintre toţi. Într-o zi îl îmbie cu un pumn de mărunţiş, câţiva de douăzeci și cinci de bani și mai mulţi de zece și de cinci bani galbeni, doi lei şi zece bani, ca să mi-o iei la labă. Nene-Minele avea o figură

prelungă, trasă, ca de lapte brânzit, murdară şi cu tuleiele buboase. Şi cea mai vagă curiozitate i se stinsese lui Mite sub dezgustul pe care-l deştepta acest chip, încă de când Nene-Minele se tot opintea să le arate ceea ce el ştia de o vreme. Când spuse că nu, înspăimântat şi ieşind din pivniţă făcând câţiva paşi şovăitori îndărăt, se făcu foc Nene-Minele. De bună seamă că o să-l silească, dar spaima lui Mite se risipi instantaneu afară, lângă zidul pivniţei, simţindu-se apucat de umărul cămăşii cu o îndârjire ce era chiar dorinţa lui Nene-Minele din acel moment. Avu timp să vadă că Nene-Minele era încă descheiat la pantaloni, dar n-o mai avea afară. Era înalt Nene-Minele şi-l silea să se aplece şi el cedă o secundă, doar cât să-şi poată lua avânt şi să zvâcnească, izbindu-l cu osul frunţii în capul pieptului. Nene-Minele îi dăduse drumul de mai bine de un minut, se sufoca, deschidea gura după aer şi se chircea sub zid şi se ridica mergând împleticit şi bulbucând ochii spre cer.

Se lăsase frigul, dar ei încă se jucau pe platou. Înainte şi de engleză, şi de franceză, înainte de conturile de reglat cu noii colegi din clasa de franceză în care fusese mutat la o lună după începerea şcolii, trebuiau limpezite relaţiile cu Nene-Minele.

Nene-Mineleeee, cât îmi dai să ţi-o iau la labă?! — astfel suna strigătul lui de luptă şi, ca din fuga calului, îi sărea în spinare ori se agăţa de gât şi se prăvălea cu el la pământ, răsucindu-l ca pe un animal pe care vrei să-l tai şi potrivindu-l cu faţa în jos, pentru ca el împreună cu ceilalţi copii să-i întoarcă buzunarele pe dos. Dar Nene-Minele nu mai avea nici cinci bănuţi. Nene-Minele-la-ba-giu’, Nene-Minele-te-be-cis-tu’, strigau copiii ritmat, în cor, în jurul lui. De la părinţi şi de la femeile ce-i dădeau pomeni

auziseră că Nene-Minele fugise de la un sanatoriu TBC în mai multe rânduri şi că ar umbla după el cu miliţia cei de acolo.

Foarte repede însă, deveneau din nou tovarăşi buni şi se adunau într-o armată care să vâneze cât mai multe vrăbii, poate şi-un guguştiuc, pentru care Nene-Minele îi răsplătea descuindu-le ghereta clopotniţei şi lăsându-i să tragă clopotul.

* * *

A fost, totuşi, o vreme când ei s-ar fi putut considera, pe bună dreptate, copii de ştab. Însă, foarte de timpuriu, Grigore Cafanu a început să se răcească de cei trei fii ai săi. A ajuns un ştab de capul lui – o specie destul de rară în vremurile acelea când, de la ministru la gestionar, toţi îşi trăgeau neamurile până la a şaptea spiţă după ei. Aşa se face treaba, ba la o adică tot aşa se şi poate duce de râpă. Păi, la un caz de Doamne fereşte, tăticuţului nostru nu i s-ar fi putut reproşa, nu i s-ar fi putut scoate pe nas chestia aia cu nepotismul. Nu se face sângele apă, aşa-i, da’ până la urmă sângele ăsta poate să ţină şi de sete, şi de foame. Toţi trei au fost siguri de asta, când a năvălit peste el ca o lepră America frăţiorului nostru, fixându-i definitiv certitudinea unei teribile mârșăvii și-a unei trădări pe față. Păi a băut și el ce-a băut toată viața lui și-acuma i-a ieşit prin piele. Ar fi băut el şi sângele nostru, după lovitura pe care i-a dat-o frăţiorul nostru Nicuşor. Mai apoi şi-a mai revenit cât de cât, dar noi de amar de vreme nu mai aveam nici în clin, nici în mânecă însă cu fiii de ștab. Ba au fost destule momente când anevoie ne-am fi putut numi fiii lui, ai tăticuţului nostru.

Si totuşi ei au crescut cu servitoare și maşină la scară, chiar dacă n-au avut timp să se simtă prea deosebiţi pe străzile din împrejurimi, pline de familii proletare şi mai ales de familii de ţigani măturători pe stradă şi lucrători la spaţii verzi. Ale lor erau străzile acelea împletite tot mai strâns, ca nişte maţe prea îndesate şi gata să plesnească, înspre buricul oraşului. Casele naţionalizate, bătând către suta de ani, multe atinse de o paragină cruntă, cârpită pe alocuri cu vagi încercări de renovare, năşteau viaţa cu pulsaţia ei păstoasă şi hurducăită şi făceau viaţa să fie asemenea lor, nişte cocote deşelate şi împopoţonate strident cu balcoane de fier forjat cojit de rugină şi pe faţade înflorind arabescuri buboase şi prăfuite, iţite printre hărţi mari de igrasie, încât te-ai li coclit la o adică să ieşi în lume cu paparudele astea amarnic fardate, rufoase şi trăsnind a rântaşuri şi sudoare dospită. Totuşi, ele ţineau de cald, te primeau în camere încă bune, de cărămidă, cu duşumele vechi, dar sănătoase, și sobe mari de teracotă, lemne şi cărbuni să fi fost. Erau – nu erau, dar până o da colţu' ierbii nu era niciodată cine știe ce, și o lumină nouă scălda atunci destule vile mai acătării, ca aceea în care stătea şi familia Cafanu, ocupate îndeobşte de foşti proprietari deveniţi chiriaşi într-o cameră din fosta lor casă, avocaţi pensionari, profesori universitari, ofiţeri din alte vremuri şi printre ei activişti tocmai avansaţi în funcţii şi-n noul domiciliu pe termen nedeterminat şi aşteptând de pe o zi pe alta să se elibereze ceva la şosea.

Adesea, ei erau duși și aduşi de la scoală eu maşina ziarului.

Ce-i de ţinut minte de atunci e că Pobeda aia le aparţinea cu tot cu şofer, pentru mers la şcoală şi pentru cumpărăturile pe care le făcea şoferul împreună cu

servitoarea, pentru orice şi la orice oră din zi şi din noapte, tovarășu’ şef redactor. Misiunea tăticuţului nostru era un ditamai cotidianul central, cu trei ediţii zilnice, dar ale cărui zile au fost numărate. Îi zicea *Vremuri Noi* sau *Zori Noi,* dacă nu cumva *Spaime Noi,* prea puţin a durat ca să ne mai putem aduce aminte. Sigur e că tăticuţul nostru l-a înfiinţat şi a fost o misiune pe care singur şi de capul lui şi-a asumat-o de la cap la cap şi tot el l-a şi desfiinţat când şi-a aranjat locul în minister. Cu vremea, am fost din ce în ce mai convinşi că tăticuțul nostru a inventat în întregime şi de-a fir a păr toată chestia asta, îl duceau mintea şi priceperea, ţinându-se permanent aproape, acolo-n capul trebii, de unde destui cădeau de nu se mai vedeau, dispărând pe capete, de parcă nici n-ar fi fost. Căci n-a fost nici pe departe un ageamiu tăticuţul nostru, nici vreun idiot sau cabotin, cum mai eram uneori tentaţi să credem, dacă nu cumva chiar o fi avut steaua lui norocoasă.

A venit în sfârșit o vreme când doar frăţiorul nostru s-ar mai fi putut considera, cât de cât, fecior de bani gata, având nas pentru unele hatâruri în contul căzăturii de la etaj şi al tumorii lui, despre care ştiam că n-a lipsit mult să-l cureţe. Pobedei îi luase locul o Dacie neagră de serviciu, alături de care apăruse o alta, albă, proprietatea tăticuţului nostru şi pe care o conducea chiar el. Frăţiorul nostru Nicuşor avea să fie pricina schimbării Daciei albe cu o superbă Lada combi, una dintre primele apărute atunci pe străzile oraşului. Chiar înainte de a-şi depune cererea de emigrare, el deja prinsese obiceiul să se folosească de maşină în escapade de o zi sau două, cu tovarăşi de-ai lui având aceleaşi gânduri de plecare şi trădare, orientându-se după cum tăticuţul nostru lipsea de acasă şi smulgând consimţământul tacit şi înspăimântat al

mamei. Ba pleca și fără să țină cont de nimeni și de nimic, și bineînţeles că n-avea carnet, iar de-acum prinsese şi gustul băuturii, pe care o simţea ca fiind cel mai bun medicament pentru boala lui de cap. Avea şaisprezece ani când, după o tamponare şi o răsturnare la Predeal, Dacia albă a tăticuţului nostru a avut de suferit atât cât să nu mai poată fi reparată pentru a fi vândută, încât tăticuţu' nostru a trebuit să se facă bani pentru Lada cea nouă, fiindcă fără maşină oricum nu putea. Frăţiorul nostru, cu picioarele fracturate şi patru coaste rupte, era de-acum obişnuit cu ghipsul şi intervenţiile chirurgicale multiple şi în regim de urgenţă. De timpuriu şi-ntr-un răstimp de vreo zece ani, el avusese şaptesprezece fracturi mari de oase şi opt mai neînsemnate, douăsprezece rupturi de muşchi şi ligamente şi câteva vătămări de organe interne, fusese operat de douăzeci şi trei de ori şi stătuse, cu totul, în ghips mai bine de trei ani. Poate că toate astea nu l-au afectat nici pe departe cât hotărârea tăticuţului nostru de a nu-i mai da bani câți cere, cum fusese învățat, și bineînţeles că de plimbări cu maşina nici nu mai putea fi vorba. Nu prea mai avea ce face pe aici frăţiorul nostru, astfel că gândurile sale la plecarea în State au început să prindă contur.

Cam pe atunci a dispărut frăţiorul nostru Mite. Noi îl ştiam în armată, dar uite că n-a dat pe acasă în vreo permisie şi nici nu ne-a scris. La mai bine de un an, după ce făcusem socoteala că ar fi trebuit să se lase la vatră, el încă nu apăruse. Ne-au povestit nişte cunoscuţi că l-au văzut prin oraş. Ei l-au găsit foarte schimbat, şi nu în bine. Spuneau că ar locui într-o comună ori sat, pe şoseaua Olteniţei. N-au reuşit să afle precis unde anume, fiindcă el se grăbea, avea tren peste puţin timp şi venise de fapt în

oraş după târguieli. Târa după el un sac cu pâini, glasu-i duhnea a alcool ordinar, puturos, amestecând nume şi date şi întâmplări într-un talmeş-balmeş dezlânat, cumplit, încât nu arăta deloc întreg la minte, şi jerpelit şi murdar, fără a se sfii deloc, ai fi zis că dintotdeauna fusese aşa, ori poate nici nu era frăţiorul nostru Mite. Cine mai avea timp să cerceteze? Tocmai ieşit din studenţia lui prelungită şi deopotrivă concentrată, frăţiorul nostru Costel se înhămase la ratele apartamentului proprietate personală în care se mutase cu Gina lui. Doar frăţiorul nostru Nicuşor rămăsese cu bătrânii în cele patru camere ale apartamentului din vilă. În primăvara anului următor, vila aceea și altele două, vecine, au intrat în zona de demolare. A fost gândul bun al mamei că nu i-a scos pe niciunul din spaţiu şi a plătit pentru ei, în continuare, cotele de chirie şi întreţinere, şi astfel Costel Cafanu şi-a recuperat banii daţi în avans şi ratele plătite o jumătate de an, obţinând un apartament identic, cu chirie la stat, în urma demolării. Întors din armata sa prelungită cu un an şi jumătate de căsătorie în comuna Perţihani, aflată la jumătatea liniei spre Olteniţa, Mite avea să găsească la maică-sa cheia unei garsoniere pe care nu mai avea decât s-o mobileze.

Garsoniera lui Nicu şi azi îşi aşteaptă locatarul înscris în contractul de închiriere. Profesoara de limba română şi franceză Aura Cafanu va fi mereu la zi cu datoriile la ICRAL şi la administraţia blocului, şi pe singurul scaun, drept mobilă acolo, ea va sta săptămână de săptămână, câte două ceasuri, aşteptându-şi fiul cel mic într-o casă a lui în care el n-a stat niciodată şi pe care n-a vrut nici măcar s-o vadă. Nimeni n-a putut mai apoi să pătrundă în acel domeniu al ispăşirii. Costel n-a putut să-i smulgă cu niciun chip cheia ca să-şi înjghebe acolo un cuib tihnit

pentru studiu şi pentru viaţa lui extraconjugală. Nici Mite n-a putut-o înduioşa, ca să obţină un apartament cu două camere în schimbul celor două garsoniere, a lui şi a fratelui său din America.

Primise paşaportul de două luni când maică-sa a plătit devizul contractului şi branşarea la reţeaua electrică, dar prea departe de el se puneau toate acestea la cale. Florin şi Nelu prinseseră să-l asalteze cu puteri noi, aflând din scrisori că mult n-ar mai fi fost. Promisiuni, poveţe, îndemnuri, dar nu mai mult de atât. A apucat să le ceară şi lor bani de avion, şi pentru ei ar fi fost taman nimic, însă uite că nici măcar ei nu se prea îndurau când era să se caute în buzunare. Deşi neînfrânt în mândria lui asprită şi de aşteptare, Nicolae Cafanu trecu prin momente deloc uşoare când se cam perpeli pe lângă taică-său, care avea o sumedenie de motive pentru a nu se lăsa convins. Drept e că frate-său Mite nu avea cum să-l ajute. Şi atunci, şi toată viaţa lui, acesta a dus-o de azi pe mâine, şi aproape neavând nici el habar cum, prin fabrici, şantiere şi ferme, sau liber ca pasărea şi parcă mai mult cu aer hrănindu-se, bietul de el. Frate-său cel mare poate ar fi avut, deşi prea bine nu stătea nici el, şi nu-i cădea deloc uşor să investească leafa pe patru luni în nişte fantasme de boală încă şi mai periculoase decât atâtea accidente de câte avusese parte fratele lui şi care, de bună seamă, îl vor răpune. Socotea prea de ajuns că-i mai dădea câte o sută-două, când Nicu îi cerea cu mare strângere şi părând a se umili peste măsură. Nevastă-sa, o femeie oricum mai scuturată, cam strâmba din nas şi părea ajunsă la capătul răbdării când Costel nu se putea abţine să nu promită că o să se împrumute, o să facă el rost până la urmă pentru nenorocitul ăla de bilet de avion. Însă mai degrabă dădea

de înţeles că n-are nicio putere, adică nici pomeneală, căci punea totul la cale când era şi Gina de faţă, între şase ochi, toată tevatura amplificându-se până într-atât, încât rolul său să devină din ce în ce mai neînsemnat, pe măsură ce trecea lună după lună şi ştampilele vizelor de prelungire umpleau foile carnetului acela cu scoarţe maronii, în care nimeni nu mai credea. Îi trece… Toţi ajunseseră să accepte, într-un acord tacit, că în cele din urmă o să-i treacă.

Costel îi făcu semn lui frate-său, arătând cu ochii spre sticla goală iţindu-se printre caiete de teză, pahare şi punga ruptă şi plină de firimituri de biscuiţi, într-un moment când nevastă-sa, distrasă, purcese din nou să-şi contemple burta. Să-l ajute adică într-un fel, pentru încă o sticlă, şi să nu se gândească, n-o va plăti tot el. Nu le e prea bine nici lor, îşi spuse Mite, pentru a doua oară în seara aceea. Se fereşte de ea, să nu bea, să nu cheltuiască, ori nu vrea s-o supere tocmai acum. Ştiu ei ce ştiu, dar Mite habar n-are. Nu l-a ştiut niciodată pe frate-său înverşunat pe băutură.

— Eu am zis atunci c-o să-i treacă, spune Costel. Obligat-forţat. Oricine pătimeşte chestii din astea, cu vreo femeie sau o idee, cu fuga de mizeria asta cu care ajungi până la urmă să te împaci. O împăcare tot vine de undeva, şi de unde te-aştepţi, şi de unde nu te-aştepţi. Trebuie, dacă nu-ţi iei zilele singur…

Mite îi ia vorba din gură:

— Eu am să cobor să mai iau o sticlă.

— Păi n-a fost destul? încercă Gina să aplaneze. Mai e şi mâine zi. Mai bine să vă fac o cafea.

— Păi să nu ne luăm zilele singuri, cumnăţică.

— Mare scofală.

— Şi ceva tot trebuie să facem în bafta şi sănătatea nepoţelului meu din burta ta.

Au făcut întocmai, şi au mai trăncănit o vreme despre frăţiorul lor Nicuşor, a cărui împăcare a trebuit să vină de atât de departe.

Ce a simţit ea până la epuizare timp de doi ani şi ceva, anume că agonia aceea nu se va fi putut lungi la nesfârşit fără să însemne moarte sigură cât de curând, o fi fost pe cale de a se înfăptui. Atunci a fost când Aura Cafanu a făcut un împrumut de douăsprezece mii de lei la reciproc, pentru biletul de avion şi toate cheltuielile necesare plecării.

A sosit şi ziua. El îşi luase bilet şi-şi cumpărase o geantă de voiaj încăpătoare, din pânză de cort, în care a pus nişte perechi de chiloţi, maiouri, șosete și două tricouri, toate noi, din îmbrăcămintea lui neluând decât puloverul, blugii şi canadiana care le-avea pe el. N-avea de ce să se-ncarce cu bagaj. Dar mai era şi imboldul nedesluşit din el, de a porni de la zero pentru a ajunge la realizări fabuloase. Era tot ce avea la-ndemână în acel moment. Şi ce-i veni lui, că a umplut geanta cu medicamente de tot felul. Piramidoane, aspirine, antinevralgice, un braţ de testele, şi cutii şi borcănaşe cu ampicilină, tetraciclină, scobutile şi papaverine şi câte or mai fi fost, cu care a umplut trei pungi mari de plastic. Asta pentru că-i mai rămăseseră nişte bani după ce cumpărase biletul şi făcuse praf trei mii cu frăţiorii lui şi tovarăşii lui, ca pentru ultima oară, dacă nu cumva, cine ştie cum, se vor întâlni acolo, căci toţi rumegau perspectiva, ba câţiva aveau depuse cererile şi aşteptau de pe o zi pe alta paşapoartele. Şi se mai gândise el că vreo brânză tot ar face cu hapurile alea, dacă s-ar întâmpla

acolo, prin străini să-l trădeze tumoarea ori corpul său plin de tăieturi şi cusături vechi din creştet până-n tălpi. Dintre atâtea sfaturi ce-i împuiaseră capul reţinuse în primul rând că medicamentele şi doctorii sunt foarte scumpe acolo şi dacă apuci să ai nevoie e nenorocire, mori cu zile și mai mult nimic, iar el se învrednicise s-o ia de bună, chiar şi fără ca maică-sa să-i fi sugerat ceva în acest sens.

Toţi îşi vor fi amintit de-a fir-a-păr dimineaţa aceea de februarie, o zi de miercuri însorită şi cu ger uscat, străbătută de convoiul ca de înmormântare, răsfirat şi nemaiprididing să se strângă spre începutul unui drum pe care mulţi îl vedeau fără întoarcere. Atunci a fost când Aura Cafanu i-a cerut pentru ultima dată fiului ei să rupă paşaportul, şi unii au întors capetele dezaprobator, în vreme ce alţii s-au repezit s-o împace şi să o încurajeze, îndemnând-o să vadă şi partea bună a lucrurilor. Până la urmă va fi trebuit să accepte că s-a dus copilul în lume să-şi caute norocul pe care în niciun caz nu-l va găsi aici.

Până şi Dorina, care a stat atât de mult lângă frăţiorul nostru Nicuşor în vremea din urmă, i-a spus mamei că acum nu mai are rost şi poate că-i mai bine că s-a întâmplat aşa, care asta ştim toţi cât a fost împotrivă şi cât s-a zbuciumat. Ea încă de-atunci avea posibilităţi, deşi nu era decât cu vreo trei ani mai mare decât frăţiorul nostru. Lucra în comerţ, deja începuse să-i meargă ca-n brânză, și totuşi n-a vrut să-i dea banii de drum. Eram și noi, şi mama de faţă când a spus că n-o să plătească pentru a-l pierde pe frăţiorul nostru, asta în ruptul capului, şi ar fi un blestem şi nu şi-ar ierta-o în veci. Dar uite că până la urmă lucrurile s-au potrivit în aşa fel încât mama noastră a trebuit să plătească. Parcă-i vedeam durerea potolindu-i-se în vreme ce toţi roiau în jurul ei, şi naşa Mioara, care l-a botezat pe

frăţiorul nostru, că nu-mi spune tu mie că şi aici ce dracu să fi făcut decât să-şi pedepsească tinereţile, şi Gina şi Cristina şi Laura şi o sumedenie de neamuri şi vecini şi prieteni şi cunoscuţi de care abia de ne mai aduceam aminte, că aia e, doamnă profesoară, în ziua de azi doar să ne pară rău unora de alţii şi mai cu seamă de tineri să ne pară rău, fiindcă cei mai în vârstă au apucat vremuri şi mai aşa, şi mai aşa, da' parcă tot n-a fost atât de rău ca acum, şi la ce să fi stat el aici să tragă targa pe uscat şi doar vedeţi cum e, tot mai rău, parcă şi-a făcut Cel Rău casă aici şi a prins rădăcini şi nu-l mai poate alunga nimeni, de nici nu-ţi dai seama unde-o să ajungem, şi dumneavoastră la ce vă mai faceţi atâta sânge rău dacă Nicuşor a reuşit să scape şi mai rău e de noi aici.

* * *

După ce a nins, au fost din ce în ce mai puţini pe maidanul bisericuţei. N-aveau haine groase, dar mai ales n-aveau cu ce se-ncălţa. Apoi a început să viscolească. Spre primăvară avea să audă Mite că în timpul viscolului Nene-Minele a fost găsit fără suflare în altar, răpus de boala lui de plămâni, în apropierea unui Iisus răstignit, de ipsos, care-i semăna foarte mult în acea dimineaţă geroasă.

Vila în care stăteau se afla pe o ridicătură. De la geamul camerei lui Mite, de la etajul trei, se vedea tălăzuirea de acoperişuri de ţiglă şi tablă străbătută de frunzişuri alternate cu ziduri de cărămidă şi faţade tencuite în culori palide, coşcovite şi afumate. În stânga, îngrămădirea de case era tăiată de cheiul larg al Dâmboviţei, şerpuit larg până în zarea unde se distingeau

în zilele senine turlele Mitropoliei ivite dintr-o mare de verdeaţă şi foişoarele Aşezămintelor Brâncoveneşti. Acolo îi spusese mama că l-a născut, şi frăţiorii lui s-au născut tot acolo. De-acum, viscolul ştersese întreaga perspectivă şi abia de se mai zăreau rarii trecători de pe stradă. Convulsiile şi vuietul învârtejit al furtunii de zăpadă sporeau din clipă-n clipă, susţinând şi amplificând neliniştea lui Mite. Pe masă erau împrăştiate caiete şi cărţi, şi aşternuturile se ghemuiseră mototol în mijlocul patului, şi peste tot pe jos şi pe scaune, înşirate pulovere şi pantaloni. Uneori servitoarea apărută de curând, o unguroaică blondă, osoasă şi micuţă, cu un aer amintindu-i de un câine alb ce se ataşase de copii pe maidan, venea să facă ordine în cameră şi când era el aici. În câteva rânduri, intrase peste el în baie pe când făcea duş. Mormăia un fel de scuză înjumătăţită, cotrobăind prin coşul cu rufe murdare. N-avea de unde să ştie, vezi, că el nu mai era chiar copil, încât îşi făcuse şi el o vreme de lucru pe lângă geamul camerei ei de la demisolul vilei. Ea o rupea destul de anevoie româneşte şi această pândă reciprocă, aproape mută, se isprăvi după câteva săptămâni. Într-o zi îi găsi în bucătărie pe ea şi pe tata vorbind în şoaptă parcă şi vedea că stau cu coatele sprijinite pe masă, şi chipurile lor erau foarte apropiate şi păreau că se înţeleg de minune. Îşi aminti că tata începuse să vină mai devreme acasă în ultima vreme, având parcă intenţia să-l constrângă să se apuce de învăţat după ce vine de la şcoală, şi de câteva ori îl certase pentru dezordinea din cameră. Acum însă, arăta într-o cu totul altă dispoziţie şi, totodată, încurcat când îl văzu apărând în uşa bucătăriei, ca şi cum fusese surprins într-o postură pe care Mite o intui numaidecât. Unguroaica a fost cea care l-a scos din încurcătură, spunând în

dialectul ei româno-maghiar imposibil, ce-i părea familiar lui tata, că domnu să-i dea bani lui Mite să se ducă la film, la Tomis, unde au băgat un film nou, frumos, cu Belmondo, l-a văzut ea ieri… Iar tata-i traducea în timp ce se căuta de bani, şi Mite nu putea să nu se bucure că scăpase şi de lecţii, şi de sâcâiala că nu e ordine în cameră şi, ca niciodată, primi douăzeci şi cinci de lei şi pentru film, şi pentru bomboane, şi pentru tot ce-ar fi vrut. Tata-i fricos de felul lui şi pe lângă asta are tot felul de pretenţii absurde şi răbufniri nefireşti,

Face crize de furie mai ales când aude de notele proaste şi-l bate cu cureaua. Când îl bate, Mite îl simte fricos şi vrednic de dispreţ şi neînstare de nimic bun. Chiar dacă cei de pe stradă îl salută cu să trăiţi şi el li se adresează cu mata, el e laş şi slăbănog şi Mite nu poate discuta cu el nimic din ceea ce îl interesează, despre filme şi oamenii din cartier, despre boxeri şi fotbalişti. Tata nu se pricepe, lui nu-i plac lucrurile astea şi, pe urmă, el are foarte puţin timp şi Mite îl vede aproape doar atunci când îl încinge cu cureaua. Tata face un ziar pe care Mite nu-l citeşte şi pe care nu-l prea citeşte nimeni dintre cei pe care-i ştie Mite.

Unguroaica începu să-i stârnească un soi de repulsie înrudită cu cea încercată în preajma lui Nene-Minele. Presimţea unde ar fi fost capătul pândei lor reciproce din faptul că ea e pentru tata și parcă aidoma lui. Pe urmă văzu că aidoma lor sunt şi mama, şi meditatorul de engleză pe care i-l adusese pe cap după ce trecu la o clasă de franceză.

Când a venit de la şcoală în ziua aceea, a găsit uşa încuiată şi a sunat lung şi pe urmă a aşteptat pe treptele de la intrare. Îi era prea foame ca să se ducă direct pe

maidanul bisericuţei şi nici la geamul unguroaicei nu se simţea nicio mişcare. I se dăduse liber probabil, şi totuşi cineva era acasă, el avea cheie, dar uşa era încuiată pe dinăuntru cu siguranţa yalei. Trecu aproape o oră până veni mama şi-i deschise. A vrut să se ducă direct la bucătărie să mănânce, dar mama îl trase în casă să i-l prezinte pe meditatorul de engleză. De la bun început nu i-a plăcut deloc individul acela grăsuţ şi sclivisit, mai tânăr decât mama, pe care n-avea cum să-l vadă separat de chinul învăţării acelei limbi de care se crezuse definitiv scăpat. Când i-a întins mâna, el i-a întors spatele şi s-a dus la bucătărie, iar mama îl scuză că-i este foarte foame. Veni apoi după Mite, ce-s aerele astea, omul a venit să te ajute, ce impresie o să-şi facă? Iar el îi spuse că-i e foame şi am aşteptat o oră afară pe trepte până… până. Mama îl fulgeră cu o privire rea, nicidecum intimidată, stăpână pe situaţie şi stăpână şi pe el şi-i spuse să se gândească serios dacă vrea sau nu vrea să înveţe, dacă vrea sau nu vrea să ajungă ceva în viaţă, dacă vrea chiar să fie ca Nene-Minele, Colivarii şi toţi ceilalţi pe care-i vede zi de zi perindându-se pe la birtul lui Sever… Suna ca un avertisment plin de o neîndurare ce nu-i prea stătea în fire mamei şi care îl stârni s-o înfrunte, spunându-i pe un ton ridicat să-l lase să mănânce. Mama începu să tremure şi ieşi din bucătărie. În timp ce mânca, el încercă să se gândească serios dacă vrea sau nu vrea, ce vrea de fapt. Sigur n-ar vrea să semene nici cu mama şi nici cu tata şi nici cu servitoarea unguroaică şi nici cu meditatorul de engleză, pe care reuşi să-l facă să se lase păgubaş după prima lecţie. El nu va fi niciodată ca ei pentru că ei, sunt foarte urâţi şi foarte fricoşi şi va trebui să fugă pentru a nu începe vreodată să le semene.

Viscolul pe care-l vedea afară îi sporea neliniştea, şi dorinţa de a fugi îl copleşea parcă mai tare ca oricând şi uite că nu putea să iasă cu sania pe un prăpăd ca ăsta. Va trebui să aştepte până se mai linişteşte. În alte dimineţi, mereu e primul afară cu sania. Lasă manualele de engleză şi franceză şi tot restul vraişte pe masă. Până spre prânz, când trebuie să se ducă la şcoală, apar puţini copii cu săniile. După prânz li se alătură alţii, şi mai mici, și mai mari decât Mite, și el rămâne uneori cu ei. O dată la trei-patru zile nu mai dă pe la şcoală.

Te poţi da cu sania un kilometru şi mai bine pe mai multe străzi, coborând în pantă spre cheiul Dâmboviţei. Dar acum, viscolul l-ar lua pe sus, l-ar ajuta să fugă, poate, într-un loc unde nu va mai trebui să-i vadă. Viscolea atât de amarnic, încât el ştia că negreşit va fugi. Îi va da pe ei afară din el, ca pe ceva care nu-l lasă să trăiască, şi nu mai putea zăbovi nicio clipă în acest loc. Ieşi în fugă cu sania, trăgând-o după el şi trântind-o zgomotos cu tălpicele de ţeavă pe cimentul treptelor. În sfârşit, va scăpa.

Coborî pe sanie strada pustie în pantă, prea încet, din pricina vântului izbindu-l în faţă. Coti pe altă stradă, iar vântul, bătându-l dintr-o parte, părea să-i înlesnească alunecarea. La capătul străzii, panta se termina. De aici trebuia să urce, trăgând sania după el. În locul acela ningea liniştit. Viscolul contenise, ba nu, îl izbi în fată după primii paşi de urcuş, trântindu-l în zăpadă. Se ridică şi faţa îi luase foc de la vânt şi zăpadă şi atunci se auzi strigat prin vaietul apocaliptic. Nu era numele lui, nu era niciun nume, dar știa că lui îi e adresată chemarea.

Nu o văzuse niciodată pe femeia aceea blondă, îndoliată, dar o recunoscu numaidecât, pentru că fuga lui începea de la ea şi ea era un îndemn de a nu se opri

nicicând şi de a nu se uita după ce lasă în urmă. Ea îi luă sania şi i-o băgă în curte şi-i dădu un bidon de tablă pentru gaz. El ştia unde-i găzăria, la două staţii mai sus de cinematograful Tomis, lângă şina de tramvai, deasupra unui WC public subteran. Mai era o găzărie la capătul tramvaiului, la Sfânta Vineri, dar până la aceea era mai mult de mers.

Când nu era coadă, nu-i lua mai mult de zece minute. Până la găzărie şi înapoi tot într-o fugă o ţinea. Ajungea lac de transpiraţie, cu bidonul vărsat jumătate pe drum şi gata să i se verse şi sufletul din el.

— Da’ fugişi, Miteluş. Ţi-era frică să nu mă fure cineva de aici, să nu te lase fără Colivăreasa ta, nu-i aşa că-ţi era frică? Să nu mă hărtănească leprele cu cuţitele, cum s-au tot lăudat. Ţi-ar părea rău de mine, ai?

— N-ar avea de ce să-mi pară rău, ţi-am spus de atâtea ori. Amândoi Colivarii vor fi morţi când vor încerca să se atingă de tine. Atunci eu îi voi ucide cu propriile lor cuţite, pentru ca toată lumea să ştie pentru ce i-am ucis…

— Ştiu că tu mă aperi, spunea Colivăreasa, deloc tulburată de adevărul spuselor acestui băiat de doisprezece ani, voinic cât unul de şaisprezece. Apoi cădea pe gânduri: tu mă iubeşti şi tu ai să le pui pielea-n băţ într-o bună zi şi atunci o să putem ieşi în lume… Şirul gândurilor ei aici se tulbura. Ea ştia că viitorul nu trebuie răscolit. Încuie ușa acum așa, răsucește de două ori, să nu intre Colivarii peste noi.

Spuza din sobă murise peste noapte, cât ea fusese de serviciu la Fabrica de Pâine, dar cutia de tablă din faţa sobei era plină de lemnele având încă urme de zăpadă, pe care le adusese el. Avea alături un vraf de ziare, pe care ea le cumpăra special pentru aprinsul focului, de cinci lei *Zori*

Noi, şi cu unul întreg, de şaisprezece pagini, stropit bine cu gaz, chiar şi cu lemne ude, el reuşea să aţâţe focul, în timp ce ea se schimba lângă el de veşmântul de doliu, înfrigurată, lua repede pe ea un capot şi abia dacă apuca să scoată din plasă pâinile aburinde şi ouăle şi untul împachetat într-o bucată de hârtie groasă, pe care le aducea în fiecare dimineaţă de la fabrică, că soba şi începea să duduie şi dogoarea ei umplea camera.

— Oh, da rău mai transpiraşi, cocoş, şi-ţi bate inimioara. Să ne băgăm sub plapumă să nu răceşti. În iarna asta ai crescut... Te-am crescut, acuma eşti bărbat în toată firea şi mie tot mi-e frică când nu te ştiu lângă mine... Şi când intri în mine, oh, linişteа mea și dulceaţa mea mică...

El era într-adevăr bărbat, la ani doisprezece, aşteptând să treacă mai repede seara şi noaptea şi dimineaţa s-o regăsească sub plapumă şi sub capotul ei, care, odată ce-i cuprindea dogoarea camerei, amestecându-se cu dogoarea trupurilor lor, fugeau de pe ei pe jos şi apoi se rostogoleau şi ei din pat, amestecându-se cu capotul şi plapuma în jocul lor dezlănţuit mirosind a foc şi gaz şi a arsură de viscol înspăimântându-le măruntaiele, şi venea un timp când ea se punea pe râs şi el presimţea că nu se va mai putea opri vreodată şi părea că se destramă toată şi se cutremura în hohote carnea ei tare și fiecare bucăţică din ființa ei se scutura întru pieire de sine şi el pierea o dată cu ea, pentru că el era ea, iar acela era râsul care rupe spaima, al aceluia care-i întrupa pe ei doi şi era mâna ei conducându-i mâna către ea şi degetele lor fremătau pe melodia râsului eliberator.

2

Erau două şiruri de case de paiantă, chircindu-se-n zare de o parte şi de alta a unei bătături şerpuite larg, ducându-te cu gândul la nişte nămeţi şlefuiţi de viscol, priponiţi între ei cu frânghii pe care fluturau cămăşi crucificate-n leşinul adierii prăfoase. Ea stătea în ultima casă din cel mai lung şir, care de fapt era o cameră de patru pe patru. Cel puţin după nume, o ştiau mulţi. Într-o vreme ieşise o vorbă, un soi de jargon, în care numele dimpreună cu sexul ei evocau zădărnicia căutării tardive a unui lucru anume. Bani din chihlu' Vatalii, se spunea de pildă. Sau brânză, făină sau ţigări. Sau când se terminaseră, bilete la film din chihlu' Vatalii.

Dar de-acum, Vatala, cu ciroza ei uscată, care din tinereţe îi dădea târcoale, nu mai ieşea nicăieri. În vara aceea părea că a ajuns-o şi a încălecat-o definitiv. Mite o vedea cum îşi târăşte respiraţia de cenuşă din curte la cişmeaua din faţa gardului, de la umbră la cişmea, să se răcorească, pe drumul acela de zece paşi, de câte cincizeci de ori pe zi. O vedea la vremea prânzului, când venea de la scoală și se ducea la Sală. Iar de la Sală la ștrand și pe străzi, așa încât ajunge acasă seara şi noaptea, doar ca să mănânce şi să se culce. E prea multă linişte acolo, Costel învaţă, iar pe Nicu l-au adus acasă între două operaţii, cu capul în bandaje, şi mama stă zi şi noapte lângă el şi vânează până şi zgomotele uşilor care se închid și se deschid. Frăţiorul nostru Nicuşor are nevoie de linişte.

Mite e deja un băiat bine clădit, mai înalt decât oricare altul de vârsta lui. Figura sa prelungă, măslinie, cu o umbră de mustaţă abia mijită, are un aer uşor insolent şi mai degrabă somnoros, din pricina privirii apoase.

Prea limpede curgea amiaza. Canicula curgea în valuri mari. A văzut-o la capătul străzii, răcorindu-se. O mână se

sprijinea de ţeava cişmelei tremurând și cealaltă se făcuse căuș. Se clătea în gură şi bea şi-şi turna pe faţă şi pe urmă a intrat horcăind în curte şi tusea ei sfârteca pânze putrede de flegmă şi ficatul ei putred se cutremura şi se risipea în gemete. Când Mite a ajuns la cişmea, ea tot se auzea de după gard, iar lui îi era prea sete ca să mai aştepte o jumătate de oră până ar fi ajuns la Sală. A deschis robinetul la maximum. Privi îndelung jetul gros izbind gratiile canalului. Mulţi o ocolesc pe departe pe Vatala. Şi din aerul ăsta te-ai putea molipsi. Ei spun că ar fi un soi de lepră, de vreme ce se stafideşte şi se învineţeşte de pe o zi pe alta şi se scutură parcă toate pieile de pe ea. A rămas un schelet, e tot ce-a mai rămas. El se gândea că dacă ar reuşi să dea cuiva boala ei atât de veche, atunci s-ar întâmpla minunea să scape. Dar după cum a văzut-o, poate că nu mai are nicio săptămână Vatala. Cât ar fi până la vacanţă. Vatala n-o să mai prindă vacanţa de vară. Ba e vie încă, iar el aşteaptă lângă jetul de apă, fript de sete, cu ochii pironiţi în canal. Pe urmă a ştiut ce aşteaptă. Pe marginea canalului se ivea de sub o pânză subţire de noroi, scânteia ca o capcană minusculă răscrăcărată în aşteptarea prăzii, a luat-o şi a ţinut-o sub jetul de apă, o dantură completă, dinţi şi măsele de aur pe care le cântărea în mână. Atârnă aproape cât o piatră bună de aruncat. Ei au aur. Auzise, știa, cine știe ce nu mai avea de învăţat. Ba învăţase până se prostise. Îi umbla prin cap vacanţa, o femeie în doliu, mirosul încins de sudoare al Sălii.

— Hei! Babooo! Şi-a dat seama însă că ei i-ar fi fost mai greu să iasă.

A intrat în curte cu proteza ascunsă în palma îndoită peste marginea mapei de vinilin ciocolatiu în care, o dată

la trei-patru zile, punea două manuale mai groase şi trei caiete de cincizeci de file sau trei manuale subţiri și un caiet de două sute de file.

Are şi caiete de o sută de file. Le combină în aşa fel încât mapa să arate potrivit de consistentă, dar nici să crape. Echipamentul şi-l ţine la Sală, nu-l mai cară după el. O dată pe săptămână l-aduce acasă şi şi-l spală.

Bătrâna zăcea ghemuită pe preş, la umbra singurului pom din curtea de pământ bătătorit, un corcoduş cu coroana mare, tăiată parcă în două, jumătate verde şi jumătate veştejită. Două găini scurmau pe lângă preş, se apropiau şi-o ciuguleau de basma. Ea le uşuia, risipindu-şi ultimul strop de viaţă. E încă vie. Şi cât de vie, Doamne, îi scânteiau ochii şi pământiul pielii iradia, gonind în rafale umbra corcoduşului, străluminând amiaza şi orbind-o. Oasele obrajilor erau suflate cu aur. Avea o privire de dihor în călduri. Albul ochilor era din foiţe de aur transparente, iar montura retinelor îl fixa cu ametiste întunecate.

— Babo! strigă, ferindu-şi privirea.

— Iâââî… făcu ea, străină, scăldată-n gălbeneala ei galactică.

— Dinţii, babo, unde ţi-s dinţii?

El n-o mai vedea şi totuşi îi arăta cu degetul rânjetul lui tânăr şi pe urmă Vatala a înţeles şi s-a pipăit febril peste zgârciurile gingiilor, până ce el a văzut-o din nou, aşa babo, bagă degetele adânc pe beregată, poate i-oi fi-nghiţit, caută, caută, caută. Scotocea prin buzunarele şorţului şi prin vraful fustelor slinoase, dezvelindu-se toată, cu nesfiiciunea unui copil.

— Nici chiloţi n-ai pe tine, babo, şi jegu’ să-l cioplești cu cazmaua, să-l spargi cu picamăru’…

Ce chin, scuturând chinul bolii. Dinţii ei erau la el, uite-i! Îi spuse că ea, oricum, pentru cât mai are, şi dacă ar scăpa şi de data asta, şi-ar cumpăra alţi dinţi. Atâta pagubă, măcar de-ar scăpa. Lui i-ar fi poate de folos dinţii ăştia, ba i-ar păstra şi ca pe un suvenir. Ea îi spuse că n-ar avea cu ce mânca cât o fi s-o mai ducă, iar ca să-şi comande alţii ar dura prea mult până vor fi gata, mult mai mult decât simte că o s-o mai ducă.

* * *

E cam neaerisită Sala. Pe fereastra care dă în Calea Dudeşti se vede şina tramvaiului, şi peste drum, clădirea având la parter Atelier de Pictură şi Depozit de Vinuri, continuată de Cinema Tomis şi Restaurant Unirea. Cealaltă fereastră dă într-un scuar mic, întunecat de un calcan din tencuială de strop de ciment. Tocul acesteia s-a umflat şi s-a înţepenit şi trebuie să baţi în el cu un disc de halteră. În câteva rânduri, au spart geamul şi până la urmă au renunţat. O fereastră deschisă e prea de ajuns şi vara, şi iarna.

Lângă peretele din fund sunt doi saci din piele ciocolatie, roasă şi răstăbăcită de lovituri, agăţaţi cu lanţuri de tavan, iar în mijloc, ringul improvizat dintr-o frânghie prinsă şi patru cârlige de fier-beton încastrate în ziduri, pe care-l strâng când îşi fac încălzirea jucând fotbal cu o minge de tenis. După fotbal fac uneori gimnastică, şi pe urmă, pereche după pereche, intră între frânghii, în timp ce ceilalţi îşi aşteaptă rândul făcând reprize la sac, reprize de sărit coarda şi reprize de box cu umbra. De-a lungul a două ceasuri de reprize de trei minute alternate cu pauze de un minut, aerul se îmbibă neîncetat de

sonoritatea gâfâiturilor şi fornăiturilor, a bufniturilor în saci şi-a ţăcănitului corzilor din cablu de plastic în podea, dimpreună cu mirosurile a douăzeci de trupuri încinse, amestecate cu damfurile de motorină ce somnolează în duşumea.

Lângă fereastră, Mite se apleacă şi se ridică şi scutură picioarele, în vreme ce, în vitrina atelierului său, pictorul îşi degustă cafeaua dintr-o cană de pământ. La masa aceea întinsă pe care croitoreşte parcă, el e asediat de pânzele întinse pe rame de şipcă şi aşezate la uscat pe lângă toţi pereţii, câte o literă roşie pe un fond străveziu, ca de urină, S, C, R, A, probabil de la trăiască sau înflorească, şi toată ziua cu nasu-n borcănaşe de vopsea şi ameţit de vapori de tiner, şi chiar dacă ai şablon nu-i lucru uşor să faci faţă fără să dai rasol la atâtea comenzi, zeci de pânze cu litere, în timp ce Mite scutură braţele şi pumnii cu mănuşi mari, din piele neagră umplută cu zegras, înghite lacom aerul fierbinte şi plin de praf al amiezii, patruzeci de inspiraţii şi expiraţii prelungi, a trecut un minut... Taiiiim!

Jidanu e blonziu, tuns chilug, strâmbă din gură şi ochii lui albaştri și răi se uită strâmb. E desculţ și doar în pantaloni de trening şi are pieptul scobit şi abdomenul uşor bombat. Geme şi fornăie, admonestând parcă la fiecare lovitură. Din cinci îi reuşeşte una, şi atunci strâmbătura gurii i se întoarce pe dos, într-un zâmbet. Lui Mite îi ia foc faţa, şi-i reuşeşte a şaptea şi a opta abia. Directa de stânga se înfige ca o săgeată în gâtul Jidanului, urmată de croşeul de dreapta în falcă. Mite aude clănţăitul dinţilor şi izbitura scăfârliei în peretele din spatele Jidanului, îl înghesuie cu lovituri lângă perete, dar Jidanu se smulge şi-i scapă apărând, numaidecât în dreapta lui Mite şi-n mijlocul ringului. Lasă braţele jos şi le scutură,

nu-i pasă adică, şi stau aşa şi tot nu mă nimereşti. Rămân faţă-n faţă o secundă, nemişcaţi, într-o pândă încordată. Sunt la fel de înalţi şi de cincisprezece ani amândoi, dar Jidanu-i mai uşor cu opt kilograme decât Mite. Acest handicap e un motiv de mândrie pentru el, ca într-un joc de şah în care deliberat te lipseşti de ture şi nebuni. El rupe pânda cotind în stânga şi făcând trei paşi ca de mers pe stradă. Ridică pumnul stâng la frunte ca şi cum ar saluta şi dreapta-i atârnă pe coapsă şi iar rămân amândoi nemişcaţi o secundă, două, trei. Jidanu o să dea cu dreapta pe care Mite o vede tresărind. Nu mai are timp. Stânga lui Mite îi explodează în urechea dreaptă. Curge sânge din ureche şi încăierarea se încinge cu grindini de lovituri, căzând neîncetat din patru pumni. Nu se mai termină. Mite calcă cu adidaşii pe picioarele goale ale Jidanului. Amândoi au buzele sparte şi sunt un ghem de gâfâituri şi gemete. Timpul. Da. Abia se mai ţin pe picioare. Se ţin, totuşi. Timpul?

— Daţi-i bătaie, că mai ie, strigă meşterul. Acum au trecut două minute, şi nu-i da Mite-n burtă că avortează.

— Mi-a dat în coaie, meştere!

— Dă-i și tu. Așa s-a călit oțelu’, câini sovietici! Dacă te baţi cu ăştia mai grei, să vezi cum zbârnâi sâmbătă, jidănele.

Sâmbătă, Jidănelu are meci. Mite are luni şi timpu’, meştere, şi timpu’ io-l ţin şi daţi-i înainte cu bătuta. N-au trecut trei minute. Ba au trecut şapte. Chiar şapte. Taiiiim! îi stătuse ceasul meşterului. Sau nu se-ndurase să-i oprească până nu l-ar fi văzut pe unul căzut lat. Timpu-i la el în mână. Face ce vrea cu el. Taiiiim! Încă una scurtă, copii, de juma de minut. Hai! Braţele sus, Mite!

Doar să şi le lege cu şireturile mănuşilor de gât.

Jidanu-i tot o apă şi-o gâfâitură şi bălăngăne capul. Care loveşte primul şi mai tare scăpă mai ieftin, anihilându-l pe celălalt. Loveşti de frică, din obişnuinţă, de plăcere. Loveşti pentru a nu fi lovit.

Sub ei, în pivniţă, sunt două butoaie de tablă cu motorină şi buturugi de plop umede şi aţoase care se aprind anevoie. Tudora toarnă câte o jumătate de găleată de motorină în sobă până să aţâţe focul. Iarna e frig în Sală. Ies aburi din trupuri, din bluzele de trening umezindu-se neîncetat, până devin numai bune de stors. Ies aburi din ei ca din nişte cai, şi de la aburii aceia Sala prinde să se încălzească.

Tudora ajungea mai mereu în urma lor. Locuia peste drum, deasupra Depozitului de Vinuri. Apărea pe la unsprezece, chiaună de somn, şi asta era vorba ei în loc de bună dimineaţa sau altceva:

— Meştere, n-ai cumva un băţ de chibrit s-aprind boileru' ăla?

Circulând aferat printre lovituri şi sărituri, meşterul o ameninţă că-i face bucata. Meşterul are burta și fundul revărsate ca un aluat crescut. Picioarele, strâmbate de la genunchi în formă de X, îl duc într-un mers ca de focă. Când exemplifică loviturile, pare o focă izbind cu botul într-o minge, într-un număr de dresură la circ. Îl cheamă Geza Furo. Se îndepărtează de Tudora, intrând în ring între Vicenţiu Popa şi Florian Marcu, pe care-i opreşte şi le arată cum se ţine bărbia în piept şi cum trebuie protejată cu umărul stâng, apoi trece în fund, între cei doi saci bălăngănindu-se sub loviturile tunătoare ale celor doi fraţi Cocârlaţi. Aceştia sunt opera lui, în ei a investit mari nădejdi şi eforturi, Mugur şi Leonte Cocârlatu au devenit anul trecut campioni naţionali de juniori.

— Dacă începând cu ziua de azi, de mâine de fapt, că azi tot io am făcut focu’ la baie, merge tot aşa, până la urmă o să cer la club o normă de femeie de serviciu și să vedem atunci, Tudorico, unde-ai să mai găseşti tu proştii de-aici… Ai să te duci la blocuri să freci la trepte-n genunchi, scări de zece etaje, pă ciment, până ţi s-or defecta toate organele, să nu te mai primească nici bărbată-tu acasă în halu’ ăla de defectă…

Când nu-l chinuie sciatica, meşteru-i mult mai îngăduitor, îi explică atunci Tudorei, tolănit pe o saltea pentru exerciţii de abdomen trasă lângă sobă, cum că ar avea el un băţ.

— Da’ nu ştiu dacă mai scapără, Tudorico-tată. Nu pun prea mare bază-n el. Mă trădează când mi-e lumea mai dragă. Cere şi tu pe la copiii ăştia. Ei negreşit au.

— Ăştia, copii, meştere? Ăştia ie măgari de-acuma, arăta ea spre vreunul tocmai ieşit din baie şi suindu-se pe cântar, care lăsa deoparte prosopul petrecut peste şale, fiindcă era ud şi atârna şi ăla câteva sute de grame, iar cântarul oficial dinaintea meciului aşa se face, în pielea goală.

— Măgari mari, cu coada-n faţă, suna etichetarea irevocabilă a Tudorei, care de mult nu mai avea puterea să stârnească hazul cuiva.

Mai rău era că boilerul băii avea duzele înfundate şi se stingea de multe ori până să se-ncingă apa, iar Tudora n-avea răbdare să stea lângă el să-l tot aprindă şi n-avea nici suficiente beţe de chibrit. Când se oprea brusc apa caldă, prinzându-i săpuniţi sub duşuri, protestau zbierând şi chelălăind. Tudora, delegată de meşteru’, dornic de linişte şi neavând chef să se ude, intra peste ei şi se străduia să-i aducă la ordine, mai cu vorba bună, mai

împungându-i cu coada măturii în coaste, în timp ce ei o apostrofau cu scălâmbăieli porcoase ce n-o intimidau câtuşi de puţin.

* * *

Familiaritatea debordantă, mustind de tupeu, a câinilor săi sovietici îi făcea bine mai ales în toiul crizelor atroce de sciatică, în unele dimineţi abia se putea smulge din pat. Poate-i altceva, ceva mult mai grav, şi de aceea amâna permanent să-şi facă un control medical mai amănunţit. Maestru al sportului, da, într-o vreme îl umpleau de mândrie insigna şi brevetul, şi uite că numai datorită celor care i le atribuiseră ajunsese la cincizeci de ani neîmpliniţi să nu mai aibă mult până să meargă-n patru labe.

Zbieretul acela bestial însă – meştere! — suna ca un semnal fixându-i certitudinea că încă-i în viaţă şi activ, iar boala-i departe de a-l răpune. Din asociaţii vagi, între ce-i povestise despre ruşi bătrânul său, combatant pe frontul de Est, şi imaginea boxerilor sovietici câştigând aproape tot ce se putea câştiga în competiţiile boxului amator, el încropise acest apelativ dezmierdător: câini sovietici. Cu toate că între timp apăruseră cubanezii, care au dat iama printre ruşi, da’ fie vorba între noi, tot câini sovietici sunt şi ăştia, cât or fi ei de metişi, mulatri sau negrotei.

De câteva ori pe an îl vedeai bucurându-se ca un copil, când preşedinţii şi vicepreşedinţii de la club şi federaţie hotărau să-şi însoţească şi el cei cinci-şase câini sovietici pe care-i crescuse într-un turneu în străinătate. Până şi el ajunsese să creadă că i se face o concesie de către cei abonaţi lună de lună la astfel de deplasări. De câteva ori îl

lăsaseră acasă, pentru a-şi suplimenta ei locurile şi, pe de altă parte, dorind parcă să-l convingă că nimeni nu e de neînlocuit. Cu vârf şi-ndesat reuşiseră să-l convingă, făcându-l să dispere şi umilindu-l peste măsură, dar totodată reuşiseră ei înşişi să constate contrarul. Acceptaseră tacit, în cele din urmă, că nu e lucru puţin şi contează decisiv felul cum sunt pilotaţi din colţ câinii sovietici, din pumnii cărora, în definitiv, toţi trebuiau să mănânce şi să se plimbe pe afară. Meşterul Geza Furo era singurul pe care-l aveau, pricepându-se la pilotat câini tot atât de bine pe cât se pricepea să-i crească. Ar fi fost mai mare daraua să angajeze un al doilea, doar pentru a-l concura şi a-i scoate pe nas ipoteticele pretenţii, atât de voalat exprimate de altfel, încât nici nu aveai cum să le iei în seamă. Adică încă un salariu şi încă un loc pentru deplasări, dublu ori înjumătăţit, să-l ia naiba, pe seceta asta de fonduri subţiindu-se pe zi ce trece, din care abia dacă mai poţi ciupi câte ceva. Meşteru’ Geza e un om vechi, tovarăş de nădejde în definitiv, de la care ştii la ce te poţi aştepta. El merită cu vârf şi-ndesat să-l bagi în seamă cu câte o primă când şi când şi cu o ieşire pe-afară la juma’ de an. Munceşte, roadele muncii sale îţi sar în ochi. Cei doi fraţi Cocârlaţi, campioni naţionali de juniori. Dimitrie Cafanu, Vicenţiu Popa, Florin Marcu şi ăla de-i zice Jidanu, da, Valentin Regman, clasaţi toţi, la ultimul campionat de juniori, printre primii cinci… Şi-n afară de asta, după fotbal, boxul aduce cele mai mari venituri clubului. El consumă adică din ce produce, din vânzări de bilete, fără să mănânce din buget…

Se perpelise şi el nişte ani, vreo cinşpe, prin săliţa prost încălzită şi igrasioasă, bântuită de curenţi duşmani, care reuşiseră să-i răscolească toate osișoarele și

măruntaiele. Se mulţumea cu o deplasare la cinci-şase luni în Bulgaria, Ungaria, ba şi în Italia. Îşi mai aducea câte ceva de pe-acolo, o haină mai de Doamne-ajută, un casetofon, o maşină de râșnit cafea. Sănătos să fie. Da' uite că nu prea e. Numai el singur poate să aibă grijă de sănătatea lui. Când n-o mai fi bun, ăştia l-aruncă numaidecât la gunoi. Aşa că mai întâi de toate să se-ngrijească, să se protejeze, să se odihnească…

În timpul vacanţei mari a elevilor, îşi luă cu de la sine putere liber, deocamdată două săptămâni, şi după aceea om mai vedea…

Salariul trebuia să meargă, atât le-ar trebui… că numaidecât i-ar lăsa cu fundu-n baltă. La o adică, putea fi invocată sciatica lui, de care nu pregeta să se vaite oricui, mai ales preşedintelui şi celor cinci vicepreşedinţi ai clubului, pe bună dreptate uneori, dar cel mai adesea în virtutea unei obişnuinţe pe care o ştia aducându-i unele foloase. Totodată, găsise şi un om care să-l înlocuiască până i s-o face din nou dor de Sală și de câinii lui sovietici. Dorin Danciu petrecuse şi el nişte ani în Sală, avea oarecare experienţă care-i permitea să facă faţă onorabil acestei misiuni. De aproape un an, făcea armata la un club militar și datorită meşterului Geza, care intervenise pentru el pe lângă nişte prieteni – antrenori de acolo. Aşa că Dorin îi era obligat, pentru armata lui în Bucureşti, lângă casă, şi pentru programul de cazarmă foarte lejer. Uite că s-a ivit ocazia ca, din programul acela pe care oricine şi l-ar fi dorit, să-l roage să rupă câteva ceasuri pe zi şi să se repeadă la Sală.

Dorin Danciu îi ţinea locul şi Tudorei. Şi asta dispăruse, numaidecât ce observase nesperata absenţă a meşterului, şeful ei direct, intuind pe bună dreptate că

nimeni nu se va osteni să-i umble la pâine: Dorin spălă în câteva rânduri duşumeaua Sălii, imprimându-i un luciu stabil şi deopotrivă nefiresc. Purcese apoi să desputească pe îndelete vestiarul şi baia. Scurmă cu o tenacitate de cârtiţă prin toate colţurile din spatele boilerului şi după dulapuri, de unde scoase mai multe găleţi de cârpe şi hârtii îmbibate de motorină, amestecate cu funingine şi sfărâmătură de tencuială. Se căţără cu o scară la tavan unde nu ajunsese mătura Tudorei, şi curăţă pânzele de păianjen, iar într-o zi aduse de acasă o rindea şi ajustă tocul ferestrei dinspre scuar, la care nu mai umbla nimeni de o bună bucată de vreme, socotind-o pe veci înţepenită. Tot el a demontat boilerul şi i-a desfundat duzele şi a avut pe urmă grijă să-l aprindă şi să-l oprească doar la anumite ore, în aşa fel încât să nu lipsească apa caldă după antrenamente şi totodată să nu se irosească rezerva de motorină care mai exista în pivniţă.

Desculţ şi gol până la brâu, doar în pantalonii săi bufanţi militari, legaţi cu şireturi peste glezne, se plimba printre câinii sovietici cu ceasul în mână, explicând şi exemplificând neîncetat. Graţie staturii miniaturale, răzbătea prin hăţişul de coate şi pumni înmănuşaţi aproape fără să ostenească să se aplece. I se mai zicea şi Drăcie, ceea ce se potrivea cu felul cum şi-l aminteau funcţionând în ring, în urmă cu un an. Era unul dintre cei mai scunzi boxeri de categoria 48 de kilograme ce fusese văzut vreodată. Un pitic voinicos şi agil, teribil de înverşunat şi grăbit, găsindu-se permanent pe picior de atac şi înghesuindu-se-n om, nepermiţându-şi răgazuri de pândă sau te miri ce combinaţii deştepte, în primul rând ca o consecinţă a handicapului de a avea braţe mai scurte decât oricare dintre adversarii săi. El trebuia să fie mereu

aproape şi să lovească ca un drac. Fie şi doar o jumătate de pas depărtându-se, nu mai putea lovi şi lesne era vânat de loviturile celuilalt.

Avea o pasiune ponderată pentru acest sport. Pe el, unul, îl ajutase prin aceea că făcea o armată mai uşoară, în Bucureşti, la zece staţii de troleibuz depărtare de casă. Îşi atinsese şi aproape că-şi depăşise scopul. Nu mai avea niciun sfert de armată. Se ştia obligat faţă de meşter şi se străduia să se achite cât mai bine de această obligaţie. Îşi făcea treaba, văzând cum toţi îşi fac de cap prin tot felul de acte de dezertare şi parcă pe nimeni nu mai interesează nimic din ce se întâmplă aici. Meşterul nu e, Tudora nu e. De la club n-a venit nimeni să-i întrebe dacă au nevoie de ceva. Copiii ăştia, măgarii ăştia mari de-acuma, îndeobşte îşi fac de cap. Când n-au chef de nimic, încă e bine, e cum nu se poate mai bine. Joacă fotbal şi sporovăiesc o vreme după ce fac duş. Femeile și fetele și bătăile, meciurile care au fost și cele din perspectivă, şi uneori banii de la părinţi care nu prea le ajung, fiindcă au început să fie bărbaţi şi au început să cheltuiască. S-ar părea că pe el îl ascultă şi ţin la el ca la un frate mai mare. Îi aduc ţigări şi câte o sticlă de coniac. Fraţii Cocârlaţi au porumbei acasă şi i-au adus de câteva ori porumbei fripţi. După ce pleacă toţi, rămâne să tragă un pui de somn, aici, pe salteaua pentru exerciţii de abdomen şi cu o pereche de mănuşi sub cap, face ordine şi mai mătură, încuie şi se duce să facă prezenţa la unitate.

Mai rău e când cei mari se încing la bătaie. Ăştia de 60-70 de kilograme, ale căror lovituri au început să devină ca de baros. Este, de bună seamă, şi concurenţa, şi, pe lângă asta, nişte conturi de reglat, care încolţesc pe te miri unde, pe stradă, prin discoteci şi baruri, și tind să

înflorească aici. Dar antrenamentul nu trebuie transformat în meci. Ei se pot răni îndeajuns de tare, încât la meci să nu mai fie buni de nimic. Trebuie ținuți în frâu. Toată chestia asta cu pumni trebuie drămuită cu mare atenţie. Meşteru' Geza e neîntrecut, pricepându-se să-i tempereze îndeajuns, parcă pe măsură ce-i incită la cruzime şi prelungeşte şi reprizele la nesfârşit, ferindu-i astfel de vătămări inutile şi aducându-i, în preajma meciurilor, întregi şi proaspeţi şi cu un chef nebun de bătaie.

Lui Dorin îi venea cam peste mână, dar până la urmă se obişnuise ca el, o jumătate de om la urma urmei, să intervină între doi vlăjgani de 16-17 ani şi cântărind în jur de 70 de kilograme, capabili să omoare cu pumnul tot ce mişcă în jurul lor şi cel mai adesea surzi la taimul lui zbierat repetat.

Mugur Cocârlatu e un *chilăr* în plină emancipare, uns cu toate alifiile, pe care meşteru' Geza l-a crescut ca pe copilul lui şi-i sigur de-acum că nu-l va face niciodată de ruşine. Alb ca un delfin şi uşor gheboşat sub carura de salahor, cu nişte braţe care îl fac să semene cu un cimpanzeu, pare în stare să te lovească şi cu scăpărătura privirii până te scoate din circulaţie. Are 17 ani şi 75 de kilograme, se vrea provocat şi provoacă permanent, nu iartă nimic din tot ce se învârte la mai puţin de zece kilograme sub categoria sa. Adesea îi dă de furcă şi singurului greu din Sală, Ilie Dascălu, un ditamai hăndrălăul de o sută de kile, destul de dezgheţat şi ăsta de felul lui, dar numai să-l vezi pe Mugur cum îi intră printre coate ca un şarpe şi-i scormoneşte ficaţii.

Dimitrie Cafanu are 67 de kilograme, e măsliniu şi înalt, subţirel, dar mai degrabă fibros, şi la doar 15 ani a început să vadă deja meserie. Loveşte din toate poziţiile cu

ambele braţe, se mişcă lejer şi parcă după un plan anume, alcătuit din atacuri distorsionate şi eschivări spectrale, solemne, încetinite până la punctul de a exploda în trombă. El reuşeşte să lege o sumedenie de combinaţii în stare să lase omul lat la pământ, răstignit în cruce, cum s-a întâmplat în două rânduri mai deunăzi, în faza municipală a campionatului de juniori. Îşi cunoaşte şi-şi supraestimează puterile şi-i permanent dornic să şi le verifice şi să le sporească, ceea ce-i imprimă o schimă mică a mustăcioarei abia mijite peste un zâmbet viclean şi provocator. Privirea lui te învăluie şi îmbie parcă, e privirea unui doctor care o să-ţi facă ceva, promiţând că n-o să te doară. El este sub Mugur cu două categorii, cu doar opt kilograme. Amândoi au desigur în cap perspectiva unei concurenţe, ceea ce-i chiar nimic pe lângă faptul că sunt doi bărbaţi care doar aici găsesc cu cale să se afirme şi să se desăvârşească, dovedindu-şi unul altuia şi tuturor celorlalţi care e mai bun. Singur meşterul Geza e în stare să-i manevreze într-o luptă liberă la mănuşi, fără să intre chiar deloc între ei, în aşa fel încât să nu depăşească punctul în care s-ar alege praful de unul din ei. Admite şi el tacit, şi toţi din Sală sunt siguri că Mite e cel protejat în această situaţie. E şi mai crud, şi mai uşor şi n-are nici pe departe performanţele lui Mugur Cocârlatu, care, împreună cu frate-său Leonte, duce pe umeri toată faima clubului.

În anul din urmă ei se schimbaseră, crescuseră mult în toate privinţele. Lui Dorin încă-i plăcea să şi-i amintească de cincizeci şi ceva de kilograme, când el, mai vânos şi mai experimentat, se amuza de mama focului, zăpăcindu-i cu rafale prelungi şi ciocănindu-i ca pe nişte saci, până nu mai erau în stare să nimerească uşa băii de

ameţiţi. Păi de-acum erau măgari, cruzi şi perverşi, dar, poate unde lipsise un an, el tot copii îi vedea. Altminteri nu i-ar fi împerecheat pe Mite Cafanu cu Mugur Cocârlatu. Îşi dădu seama că trebuie să ia aminte abia când toți ceilalţi din sală îşi întrerupseră reprizele de sac şi coardă şi box cu umbra, pentru a urmări pasionanta joacă dintre frânghii. Celălalt Cocârlat, Leonte, deja începuse să-i dea indicaţii şi să-l încurajeze pe fratele său.

— Aşa, bagă-i dreapta aia mereu în inimă! Demolează-i târtiţa! Şi cu stânga aia nu mai aştepta! Agaţă-l, scobeşte-l, hai, încă o dată şi încă o dată, că-i terminat!

Toţi ceilalţi îi spun lui Mite ce să facă, într-un vacarm de nedescris, intuind fiecare după puteri o răsturnare spectaculoasă şi o detronare, la care trebuie neapărat să contribuie. Şi un meci e departe de ce se petrece aici, până şi Drăcia de Dorin trebuie să recunoască în sinea lui, în vreme ce răguşeşte strigându-le să nu se bată, fiind din moment în moment pregătit să sară între ei când încleştarea s-ar încinge peste măsură, luând o întorsătură nu tocmai plăcută. Doar meşteru’ l-a trimis aici, punându-şi toată nădejdea în el. Totuşi, uite că ăştia încă se menţin la limita dintre joacă și bubuială cu muniţie de front.

— Joacă, joacă, mai multă joacă, îi sâcâie Dorin neîncetat. Nu mai sta pe loc, fugi de-acolo, mişcare, mai multă mişcare…

Ei par să-l ia în seamă. Dar mai degrabă prudenţa, grija faţă de propriul trup care trebuie să lovească şi să desfiinţeze, e cea care întârzie iminenţa unei încleştări pe viaţă şi pe moarte. Toți ştiu ce-i poate osul Cocârlatului ăsta mare când se porneşte.

— Dreapta, Mite! ţipă scurt Vicenţiu Popa, şi-n acelaşi moment contra de dreapta a lui Mite îl făcu pe Cocârlatu

să se cutremure din creştet până-n tălpi. Îl văzură toţi vibrând ca o lamă de oţel bine înfiptă în duşumea.

— Acum, Mite, peste el! zbieră ca scos din minţi Florin Marcu. Nu-l lăsa! Mori cu el de gât, Miteluş!

Ei se înfipseseră deja în mijlocul careului de frânghii de aproape o jumătate de minut, cu picioarele depărtate, betonate parcă în podea, trimiţându-şi alternativ lovituri în stare să dărâme un zid, insensibili la zbieretele sincopate ale lui Dorin: taiiim! taiiim! taiiim, ritmând vacarmul cu fugi de-acolo, Mugur, şi dreapta tot acolo, Mite. Nu se mai urneau şi erau atât de obsedaţi să lovească, încât abia de se mai sinchiseau să se apere. Pumnii explodau şi ciuruiau trupurile lor tinere şi frumoase într-un martiriu magnific, reverberând o aură densă de irealitate izvorâtă parcă din conştiinţele lor risipite spre zări nebănuite. Se vedeau unul pe altul ca printr-un vis imemorial şi îndelung râvnit şi tot aşa îi vedeau şi ceilalţi.

Dorin sări între ei când fu sigur că într-o clipă din Cocârlatu va rămâne ceva ca un canar salvat în ultimul moment din ghearele unei pisici. După el săriră imediat şi Vicenţiu, şi Florin, şi Jidanu, şi, bineînţeles, Leonte, nu ca să-l scape pe frate-său de ruşine, cum n-a vrut să recunoască mai apoi, ci ca să nu-l aibă frate-său pe conştiinţă pe Mite, care nu mai era viu nici cât o varză murată.

În acel moment apăru şi Tudora, ceea ce fu pe cale să descurce şi să facă ordine în vălmăşagul de trupuri fojgăind ca un ghem de şerpi în mijlocul careului de frânghii. Aprinsă la faţă şi precipitându-se printre gâfâituri, ea le spuse că o duce pe Vatala, repede, măgarilor, ieşiţi afară repede… N-o mai văzuseră de vreo lună pe Tudora. Era într-o rochie curată din pânză albă de

in, părând nouă, strânsă pe formele-i ferme, viguroase, potrivit de scurtă, lăsând să i se vadă sub tiv genunchii frumoşi, cu braţele goale, ciocolatii şi având pe un umăr iniţialele unui nume tatuat cu tuş albastru, de o parte şi de alta a unei inimioare de mărimea unei frunze de trifoi. Avea la gât un batic transparent din nailon negru şi pentru prima dată o vedeau rimelată, iar buzele rujate alb pe fondul figurii ei de maimuţică tuciurie o făceau să pară negativul unei fotografii.

Câţiva o înconjurară, amuşinând-o ca nişte câini mari, s-o observe mai îndeaproape, s-o ciupească şi s-o pipăie sub pretextul că-i admiră rochia. Mimau un interes insistent, copleşitor, pentru femeia aceea coaptă şi încă atrăgătoare, pe care nu prea catadicsiseră să-l exprime când abia dacă o vedeau în halatul albastru şi nu tocmai curat, gratulându-i până la saturaţie cu măgari mari cu coada-n faţă. Ea se zbătea fără convingere între ei, mă-nvineţiţi, măgarilor, şi glasul i se strângea într-o undă imperceptibilă de plâns, de care se scutură într-un târziu, prin strigăte de-o disperare maimuţărită: săriţi că mă violează, şi ei se prindeau în joc, Florin o ţinea din spate de mâini, proptindu-i un genunchi în noadă, în vreme ce Vicenţiu se ridica deasupra ei umflându-şi pieptul şi bicepşii sculpturali şi căutându-se la nesfârşit în pantaloni, hai scoate-o măgarule, că nu mai ai ce, îl provoca Tudora, şi pe urmă începu să se smiorcăie şi imediat au văzut-o zguduindu-se de plâns. Plângea cu lacrimi adevărate, mari cât bobul de fasole, a murit Vatala, mătuşica mea cea bună, ieşiţi, măgarilor, s-o jelim.

Era, într-adevăr, un eveniment demn să-i scoată în stradă goi, în chiloţi coloraţi din mătase, în maiouri şi tricouri trase peste bluzele de trening şi mulţi dintre ei cu

pumnii strânşi în bandaje. Grupul pestriţ se amestecă printre lumea multă de pe trotuarele late de o jumătate de pas şi neîncăpătoare pentru toţi. Trecătorii se risipeau vărsându-se-n traficul de maşini şi camioane, întorcând capetele, aşteptând şi tresărind însufleţiţi de ritmul tunător al fanfarei. Muzica stârnea praful amiezii de iulie şi preceda triumfător convoiul ce încă nu apăruse la cotul şinei de tramvai de la bifurcația Căii Dudeşti cu intrarea către Podul Mărăşeşti. Se ivi într-un târziu în zare, plutind pe valuri mari de caniculă şi lăsând în urmă un siaj prelung, scânteietor. Un copil ducea crucea mare de lemn de care atârna un prosop şi-n urma lui un bărbat arunca pumni de mărunţiş pe deasupra mulţimii. Ea luneca peste lume, cu dricul etajat, tras de cai mari. Era sus şi înconjurată de geamuri, ca expusă într-o vitrină şi ivindu-i-se doar capul, înălţat pe o perniţă de satin galben din mormanul de flori basculat peste sicriu. Era pudrată şi cu pometţii înroşiţi, cu obrajii nescofâlciţi şi printre buzele rujate dantura trimitea o sclipire mică, reverberând o rază din soarele torid. O urma un şir de femei şi bărbaţi îndoliaţi, fanfara, după care caravana de Dacii, Mercedesuri şi Forduri ce nu se mai termina, dimpreună cu jalea de sirenă a claxoanelor.

O îngroapă cu dinţii pe care el îi găsise şi îi înapoiase pentru cât mai avea s-o ducă. De-acum o duc ai ei cu dric cu cai, fanfară şi Mercedesuri. Mite nu se putu reţine să nu-i povestească lui Drăcie, stând amândoi pe pervazul ferestrei, acolo, lângă şină, goi până la brâu şi fumând în vreme ce contemplau înmormântarea de fală a Vatalei.

Dorin îl ascultă cu tot mai multă uimire, iar perplexitatea de pe chip i se preschimbă dintr-odată în milă şi dispreţ. Mite se simţea privit ca un imbecil şi nici el

nu mai avea cum să se simtă altfel. Drăcie, oarecum stânjenit de acea figură confesându-se şi căindu-se la nesfârşit, adoptă un ton cât putu de nejignitor. Faptu-i consumat oricum, mortu' de la groapă se duce naibii, rămâne un pont de vândut cui se ocupă cu aşa ceva, gândi Dorin.

Spuse:

— Mă faci să-mi schimb impresia, Cafanule. Şi tocmai când l-ai făcut pe Cocârlatu.

— Eşti sigur de asta? şi Mite îl puse să-i relateze cu lux de amănunte tot ce văzuse de pe margine, întrerupându-l şi corectând momentele memorabile cu ce făcuse şi văzuse şi simţise el pe propria-i piele.

* * *

Nu chiar toţi erau convinşi că Mite îl făcuse pe Cocârlatu cel mare. Ei s-au mai bătut de câteva ori în Sală, dar un meci n-ar fi fost posibil, din pricina diferenţei de categorie. Şi chiar făcând aceeaşi categorie, meşteru' i-ar fi păstrat pe amândoi, mătrăşind tragerile la sorţi în zonele campionatelor de juniori, până-n ultima fază, plasându-i pe culoare diferite şi aducându-i întregi, faţă-n faţă în meciul finalei. Asta s-ar fi întâmplat în toamnă, când Mite ar mai fi pus pe el carne, şi Cocârlatu cel mare n-ar mai fi crescut deloc.

N-a mai fost timp pentru o revanşă dusă mai departe de locul unde o întrerupseseră în după-amiaza înmormântării Vatalei. În august, în timpul unei întâlniri cu naţionala de juniori a RFG-ului, meşterul Geza și amândoi fraţii Cocârlați au cerut azil politic. Meşterul Geza a rămas să-şi facă un rost în Munchen, pe potriva sciaticii lui. Avea

cincizeci de ani şi nişte rude îndepărtate pe-acolo, care de silă de milă l-ar fi ajutat. Ba şi pentru Mugur şi Leonte ar fi fost loc, dar în doar câteva luni aceştia reuşiseră să facă rost de destui bani pentru a-şi prelungi statutul de emigranţi în Los Angeles şi pe urmă în Chicago. Toţi Cocârlaţii, părinţii, bunicii şi ceilalţi patru fraţi, au fost aduşi, cu timpul, în State de cei de acolo.

Cocârlaţii tocmai plecaseră de câteva zile din Los Angeles când Florin Marcu a ajuns acolo, în urma chemării tatălui său, clarinetist în Filarmonica din Los Angeles şi membru al Asociaţiei Internaționale a Muzicienilor Nevăzători. Era orb din naştere tatăl lui Florin şi cetăţean american de vreo şase ani. Din Los Angeles, prin scrisori, Florin şi Nelu i-au determinat pe mulţi dintre foştii lor tovarăşi din ţară să-şi depună cereri de emigrare. Campania îndemnurilor fusese pornită de Florin, simţindu-se el poate prea străin lângă tatăl său, îmbătrânit şi orb şi pe care nu-l mai ştia de când avea cinci ani. A fost ceva foarte firav la început, dar care a luat o amploare nebănuită odată cu sosirea lui Nelu în Los Angeles. Ion Arvinte, pe numele lui întreg, fusese în Dacia albă a lui Grigore Cafanu cu Nicu şi Dorina când se răsturnaseră. Tocmai îl culeseseră din drum la ieşirea din Predeal, cu un sfert de oră înaintea accidentului, din care doar Dorina a scăpat nevătămată. Nelu a avut o claviculă ruptă, iar Nicu a fost ceva mai grav, dar tot a fost bine, că în spital au avut timp să se cunoască şi să discute pe îndelete. Bucureştean din Griviţa, Nelu era un student întârziat, care făcea ASE-ul după ce nu se prezentase la postul de profesor ce-i fusese repartizat după terminarea Facultăţii de Litere. Avea deprinderi de montagnard solitar şi-un fizic admirabil şi-l ştia vag pe Costel Cafanu, mai mult după nume, fiind ei

în ani diferiţi și pentru că el nu ţinuse vreodată evidenta şefilor de promoţie. Dintotdeauna el luptase pentru note de trecere, iar de ASE s-a apucat fiindcă asta dorise din capul locului. Dăduse examen de admitere de două ori acolo şi pe urmă intrase, de prima dată şi fără să se omoare pregătindu-se, la Litere. Totuşi, Nelu părea cam reţinut şi fără chef, neavând poate prea multe să împărtăşească unui puşti de șaișpe-șapteșpe ani şi părând a se simţi bine singur cu gândurile lui. Numaidecât însă, el s-a aprins când Nicu i-a povestit de Florin şi i-a dat adresa lui din Los Angeles. N-avea pe nimeni Nelu în străinătate şi tot îl bătuse gândul şi tot amânase să facă cerere de emigrare, poate după ce va fi terminat şi ASE-ul, doar un an ar mai fi fost, nici Nicu nu acţionase încă în vreun fel, dar era hotărât ca, odată ieşit din spital, să nu mai zăbovească o clipă. Tăticuţul lui trecuse pe la spital făcut foc, şi se vedea că din pricina maşinii şi n-ar fi fost mare lucru să zici că i-ar fi dorit fiului său cel mic o soartă încă şi mai rea decât picioarele şi patru coaste rupte. Era limpede că Nicu n-o să mai aibă ce face pe aici, iar mama deja nu mai avea nici o putere asupra domnului subsubministru pentru maşină şi bani, și ar fi rămas și el al nimănui, ca frăţiorii lui, Mite și Costel.

Primul a ieşit din spital Nelu şi, chiar a doua zi, el a făcut cerere la Ambasada SUA. El a avut și noroc, dar s-a și orientat bine, n-a mai stat pe gânduri când, peste două luni, i s-a ivit ocazia de a fugi pe la graniţa cu sârbii. De-acum nu se mai puteau obţine decât în situaţii de excepţie paşapoarte cu cetăţenie, şi cam pe vremea când Nelu a ajuns în Los Angeles, la Florin, sârbii au început să-i returneze în ţară pe fugarii prinşi. Graniţa se depărtase şi paza se dublase. Îi numărai pe degete pe cei care fugeau şi

reuşeau să scape în Italia. Având cerere de emigrare depusă şi nemaitrăgând speranţă la paşaport, Vicenţiu Popa s-a încurcat în două tentative de trecere frauduloasă a graniţei. L-au trimis sârbii înapoi pachet, iar cele câteva luni de închisoare au fost nimic pe lângă bătaia luată de la grănicerii români, întărâtaţi de-acum la culme şi specializaţi în astfel de tratamente, ce l-au făcut pe Vicenţiu să renunţe la o a treia încercare. Peste mai bine de zece ani, după insistenţe întâmpinate de obstrucţii de toată mâna, avea să obţină paşapoarte pentru el, pentru nevastă-sa şi cei doi copii.

Când a ajuns Nelu la Florin în California, scrisorile către cei de aici au început să se îndesească dintr-odată. Câştiga binişor cu clarinetul său tatăl lui Florin, şi pe lângă asta conferenţia la Universitatea din California. Unii și-l aminteau că și în țară făcuse ceva asemănător. Cânta la radio și ţinuse un serial de emisiuni în care vorbea despre istoria artelor, despre tot felul de poeţi, pictori şi compozitori, şi-n vremea aceea, lume de toate condiţiile trecea pe la el să afle o sumedenie de lucruri despre creştinism şi evul mediu, şi centuriile lui Nostradamus, şi a patra dimensiune a spaţiului, împărtăşite cu aceeaşi elocvenţă cu care dădea sfatul cel bun unui mecanic auto sau unei gospodine căreia i s-au înmuiat castraveţii puşi la murat. Tatăl lui Florin străbătea departe prin lucruri şi oameni cu privirea lui goală, care era a celui ce citise toate cărţile din lume cu buricele degetelor pe cartoane înţepate. El i-a ajutat pe Florin şi Nelu să se familiarizeze foarte repede cu scrisul şi vorbitul englezei, înlesnindu-le astfel obţinerea cetăţeniei şi încropirea unui rost acolo, înaintea tuturor celorlalţi. Ceva din bătrânul orb era şi în scrisorile lui Florin şi Nelu către tovarăşii lor din ţară.

Destul de aglomerat pe vremea când Florin și Nelu redactau cu frenezie vesti și îndemnuri către mai bine de treizeci de inşi, el a fost cel care i-a sfătuit să se orienteze doar spre un singur membru al familiei. Dintre Cafani, fusese ales Nicu, deşi Florin fusese mai apropiat de Mite, la Sală. Ceva mai puternic îl lega însă pe Florin de Nicu, şi anume întâmplarea că acesta ar fi putut muri de piatra aruncată de el. Se vorbise o vreme prin vecini despre nenorocirea pe cale să se întâmple şi, deşi nu fusese mai mult decât o joacă de copii, Florin se simţise vinovat şi atunci, şi mai apoi, până într-atât încât acum dorea cu ardoare să-l fericească pe Nicu şi să-l aibă lângă el pe pământul tuturor făgăduinţelor. Aşa se face că toate scrisorile pe adresa Cafanilor ţineau legătura explicită şi străbătută de îndemnuri din cale afară de pătimaşe doar cu un singur membru al familiei. Mai târziu, Mite s-a gândit că n-ar fi avut nevoie de scrisori care să-l îndemne s-o ia din loc, şi pe urmă i-ar fi fost prea de ajuns o chemare de la frăţiorul lui, dar a socotit că-i prea târziu. Se pleca din ce în ce mai greu. Totuşi, destui plecau şi prin chemări de la rude, şi prin cereri de emigrare mai vechi şi împrospătate cu insistenţe şi proteste de tot felul, şi destui reuşeau să scape pe la graniţa cu ungurii. Pentru el însă, era tot prea târziu. Mereu a fost prea târziu. Pentru el nu existase niciodată vreo făgăduinţă acolo, după cum şi aici a încetat să existe de timpuriu, pe măsură ce un soi de entuziasm secat de ambiţii îl împingea înainte şi-l făcea să se bucure, diluând amintirile şi desfiinţând perspectivele, şi n-avea decât să-şi vadă de ale lui, lăsându-se purtat şi rostogolit şi minunându-se de minunea de a se pomeni din nou în picioare şi încă plin de chef de a o lua de la capăt mereu şi mereu, ca un ţap îndrăcit regulându-i pe toţi cei

care vroiau să-l reguleze, şi n-ar fi fost umilinţă și necaz mai mare decât să se lase încălecat.

* * *

A fost totuşi o lovitură plecarea meşterului Geza şi a fraţilor Cocârlați. Clubul era modest și afiliat cu chiu, cu vai la Fabrica de Ace, care abia scotea salariile muncitorilor. S-a desfiinţat atunci şi secţia de box, iar în locul Sălii de la parterul acelei clădiri de peste drum de cinematograful Tomis a fost mutat un aprozar. Nu era chiar vorbă-n vânt că meşterul Geza cu cei doi Cocârlaţi, singurii campioni naţionali pe care-i avea clubul, duceau pe umerii lor forţoşi tot sporul preşedintelui şi al celor cinci vicepreşedinţi, scoţându-le salariile şi primele şi justificându-le deplasările în străinătate, și așa se face că nici clubul n-a mai avut viață multă, după ce câinii sovietici s-au împrăştiat care încotro. Aceştia şi-au mai făcut de lucru o vreme şi pe la alte cluburi, nedepinzând ei nici de fostul lor meşter şi cu atât mai puţin de altcineva, ci numai de șansa condiţiei lor de câini sovietici.

Dorin a rămas la clubul militar unde şi-a făcut armata şi o vreme s-a putut menţine printre semimuştele fruntaşe din ţară, ceea ce-i conferea dreptul unei scoateri permanente din producţie. A fost cea mai bună perioadă a lui, care a pus în umbră tot ce făcuse până la douăzeci de ani, însă destul de repede şi ca din senin, îndrăcirea lui a început să dea semne de oboseală, iar când nu i s-a mai dat scoatere a rupt-o definitiv, rămânând doar cu Fabrica de Motoare a Douăştreiului, unde figurase pe statele de plată în ultimii ani, şi cu o meserie în care fusese avansat câteva categorii de salarizare fără să o fi practicat

vreodată. El a lucrat totuşi ca sudor, cu intermitenţe lungi, pricinuite de desele-i stagii prin clinici de psihiatrie. Dintr-un câine sovietic care şi-a urmat cât de cât menirea, e greu îndeobşte să mai scoţi şi altceva.

La clubul acela militar a activat și Dimitrie Cafanu. Si el s-a lăsat păgubaş, la puţin timp după Dorin, şi la fel s-a întâmplat şi cu ceilalţi rămaşi aici, care au scăpat toate ocaziile de a obţine un paşaport sau de a fugi. Singurul pentru care meseria de câine sovietic a devenit o îndeletnicire cât de cât îndestulătoare şi deschisă unui viitor imprevizibil şi plin de voiajuri şi culori orbitoare a fost Valentin Regman. După şaptesprezece ani, el a început să crească ca din apă, iar la douăzeci şi unu avea doi metri aproape şi în jur de o sută de kilograme, păstrându-şi intactă sprinteneala adolescentului de nici şaizeci de kilograme care fusese, şi-n plus el învăţase multe, frecându-se de timpuriu printre câinii sovietici ai meşterului Geza. În decurs de mai puţin de un an, devenise pur şi simplu un pericol. La ultimul campionat naţional la care a fost văzut înaintea turneului Lotului National în câteva oraşe din State, el s-a bătut cu totul trei minute în patru meciuri. A fost o istorie de câţiva ani, fără precedent şi nemairepetată vreodată, că la galele din ţară, cu adversari din ţară, meciurile lui erau organizate ca demonstrative, ca un fel de antrenamente la mănuşi. Cei care până de curând împărţiseră o pâine cinstită aici şi reprezentaseră onorabil ultima categorie în competiţiile de pe afară deveniseră pentru el sparing-parteneri de mâna a şaptea, ce trebuiau protejaţi. El poseda pe de-a-ntregul acea facultate rară de a face pe oricine să urască boxul, până într-atât încât să nu mai vrea să audă de el tot restul vieţii. Cât ar mai fi durat şi comedia asta de necrezut?

Avea douăzeci şi trei de ani, trecuse prin Campionatele Europene la fel ca prin cele naţionale, făcându-i pe toţi, şi până şi pe ruşi, să mănânce jar, şi în sfârşit, după unele tratative acerbe, cubanezii au fost aduşi la Bucureşti, la Sala Polivalentă, cu prima lor garnitură, încă de atunci ei aveau trei-patru garnituri aproape la fel de bune, care se odihneau şi lucrau cu schimbul în circuite neîntrerupte prin Americi şi prin întreaga Europă. Nişte veritabili câini sovietici, ieşiţi ca pe bandă, pe care nu mai aveai cum să-i cunoşti decât după marca fabricii de pe maiouri. Scria Cuba pe ei şi-ţi era de ajuns, erai sigur de ce le poate pielea înainte de a-i vedea la lucru. Greul lor însă era un caz aparte: la treizeci şi doi de ani, de trei ori campion olimpic şi nu-l bătuse nimeni de vreo zece ani. Ai lui cheltuiseră probabil ceva cu el ca să accepte să facă pe amatorul atâta amar de vreme. Greii sunt îndeobşte cazuri aparte, cum şi Jidanu era, şi toată lumea ştia că manevrele acelea de trupe cu întâlniri tur-retur româno-cubaneze, care tocmai începeau, aveau drept scop să-l pună faţă-n faţă cu negroteiul acela care aducea pe foarte departe a boxer, părând mai degrabă un cocostârc cu picioarele strâmbe, pornind de undeva de pe la subsuori şi cu un mers legănat şi târşâit care ţi-l amintea pe meşterul Geza chinuit de sciatică, decât că avea nişte braţe ce-i permiteau să se scarpine la genunchi fără să se aplece un milimetru şi-avea ceva peste doi metri şi cu exact douăzeci şi şapte de kilograme mai mult decât Jidanu, iar când a fost să fie, ei s-au învârtit şi s-au sucit nu mai mult de o jumătate de minut, după care s-a întâmplat. Ceva ce nimeni n-a avut timp să observe, văzându-l deodată doar pe Jidanu în picioare şi pe celălalt în fund, cu-n braţ proptit în pământ şi c-o mănuşă ţinându-se de gură, de-ai fi zis că

poposise pe malul unei gârle să bea apă, dar uite-l ridicându-se în timp util şi arbitrul strigând box şi el întorcând spatele şi îndreptându-se spre colţul lui fără să dezlipească dreapta de la gură şi cu stânga ridicată sus şi făcând semn fără să se uite înapoi că nu, nu-i mai trebuie. Asta a fost, şi de-acum nu mai era mult până la Olimpiadă. Ei îl ţineau ca pe ochii din cap şi ca sigur pentru un titlu olimpic, cu doctori, maseuri, antrenori, sparing-parteneri plătiţi cu ora, care ţineau de alte obiceiuri, doldora de făgăduinţe, după care de bună seamă că el tânjea. Încât ei aproape că-şi dădeau seama că îl vor pierde, şi mare, scofală că degeaba-i mare şi tare şi-i blond nereuşit, mai mult alb şi deloc bătând spre şaten, şi cu nişte trăsături subţiri ca de mironosiţă perversă şi unde s-a mai pomenit aşa ceva, ca să intre printre negroteii ăia coborâţi din copaci, care, la o adică, ei cu pumnii lor scriu de vreo sută de ani istoria acestei meserii, şi tot aşa, şi or să-i dea până i-or deştepta dorul de patrie, pe de-a rândul şi-n cap, şi-n ficaţi, şi-n inimă, până-o zice Jidanu hau, tot mai bine era acasă. Ba dintre toţi care au ajuns acolo pe toate căile, el a fost singurul care a mai încercat să facă ceva cu boxul. În timpul turneului Lotului Național prin câteva oraşe din State, primise douăzeci de oferte grase, încă trei din Lotul Național au rămas pentru oferte mai puţine şi mai mici şi alţi doi cărora nu le-a oferit nimeni nimic s-au rătăcit pe aeroport la întoarcere şi a mai fost şi semimijlociul, pe care l-a aşteptat mătuşă-sa la aeroport de cum au atins pământul făgăduinţelor şi i-a îmbrăţişat pe toţi pe rând şi le-a spus la revedere şi zadarnic l-au rugat şi i-au arătat părinteşte că mult mai înţelept ar fi să dea probă de lucru cu astea cinci-şase meciuri, că sălile vor fi pline de manageri şi impresari care vor trage de tine, şi pe urmă

cum să ne faci tu măgăria asta să ne laşi descompletaţi să ne facem de cacao p-aici prin străini şi mai bine fă-ţi treaba până la capăt şi pe urmă ne-om vedea de treabă fiecare încotro ne e scris şi el că atât m-am bătut cât să ajung până aici, atâta mi-a fost soarta de câine sovietic care să muşcaţi voi din mine, jigodii comuniste. Aşa că Jidanu n-a fost cu mult deosebit de ceilalţi, decât că numele lui s-a mai auzit de câteva ori pe la emisiunile sportive ale Europei Libere, s-a bătut de câteva ori, a câştigat de câteva ori şi pe urmă s-a auzit din scrisorile lui Florin și Nelu că și-a deschis o companie de taximetre şi o duce mai bine decât mulţi de pe-acolo.

Şi te mai gândeşti cum era el pe atunci, un blonziu albinos cu piept scobit şi abdomen bombat, de înfometat din fragedă pruncie, ceea ce chiar asta era, şi-o tărtăcuţă mare legănându-se pe trufia fragilă a gâtului şi-o uitătură crucişă de prostovan şi mereu tuns zero pentru că taică-său numai aşa îl purta, croitor de lux ăsta, după cum spunea şi firma de la poartă, dar înhămându-se la absolut orice, de la lenjerie de damă până la prelate de maşini mici și corturi, lucrând în ritmul unei fabrici de confecţii de mărime medie, încât ia un moment dat ajunsese să-şi renoveze casa adăugându-i tot felul de brizbizuri şi camere noi şi plătind zeci de mii amenzi la Primărie până ce deveni o vilă şi n-ar mai fi lipsit aproape nimic pentru a-i spune castel, dacă n-ar fi intrat pe fir Comisia de Venituri Ilicite, confiscându-i toată agoniseala de-o viață băgată în zidurile alea și scoțând-o la licitație, iar la licitaţie s-a înscris şi Jidanu ăl bătrân ca să-şi scape blestemata de cazemată, pentru care s-a vândut şi pe el şi pe fiu-său diavolului, pentru că fără-ndoială era omu’ dracului, cât o fi fost de harnic şi de geniu în croitorie, aşa de cărpănos la sânge şi

neavându-l lângă el decât pe Valentin, căruia mama îi murise când îl născuse și care n-a ştiut ce-i ăla un ban de la taică-său și nici măcar de-o pereche de tenişi nu-i dădea, de i se-aprindeau tălpile la antrenamente pe duşumeaua aia îmbâcsită de motorină şi până spre şaptesprezece ani încolo n-a avut parte de altă tunsoare decât aceea pe care i-o făcuse Jidanu cel bătrân acasă, cu maşina.

* * *

Se-adună momentele de epuizare lungi, prelungite până la limita putinţei de a îndura a trupului. Se-adună foarte repede şi miile de lovituri de toate calibrele, şi toate se fac ghem într-o greutate care dintr-odată simţi cum te-apasă şi nu te mai lasă să faci ceea ce până de curând îţi reuşea de minune. Gata, Dimitrie Cafanu. Poate altă dată s-o mai lăţeşti cumva, dar de lungit, în niciun caz.

Și tot dintr-odată, când nu s-a mai cheltuit bătându-se, a văzut că are nevoie de bani. Poate că oricum ar fi avut nevoie, doar de-acum avea 18 ani. Ba Nicuşor mereu a avut nevoie, cu toate căzăturile şi accidentele şi stagiile petrecute în armuri de ghips. El de timpuriu a tot cerut şi a primit şi niciodată nu i-a ajuns şi poate chiar d-aia a şi plecat. Lui Costel însă, până spre treizeci de ani, nu i-a prea trebuit mai nimic, bântuind încolo şi-ncoace prin biblioteci şi săli de cursuri, de unde glonţ acasă, s-o ia de la cap cu teancuri de cărţi şi sute de kilograme de hârtie scrisă. Când s-a trezit şi el să ceară, Grigore Cafanu îi scosese deja de mult pe toţi din porţie.

Aerul insolent îi dădea în pârg de la o zi la alta, transformându-se într-o nepăsare senină, de animal fericit, care-i topise de pe chip orice urmă de obrăznicie. Avea

unde să stea şi ce să mănânce fără să-l coste nimic. Mama nu ridicase vreo pretenţie. Avea banii lui, care nu i se păreau deloc greu de câştigat, luptându-se, precum ursul, cu butoaiele de sodă caustică şi poliester de două sute cincizeci de kilograme în Policolorul cel de curând ridicat cu deţinuţi şi-n care majoritatea rămăseseră să lucreze şi după repunerea în drepturile civile. Era tot zvelt, deşi se mai îngroşase puţin, torsul său prevestind un ridicător de haltere la bâlci care făcea şi pe clovnul, şi pe scamatorul. De-a lungul unui an întreg, cincizeci şi trei de femei răscoliseră şi cutreieraseră prin toate cotloanele trupului acela de o perfecţiune neverosimilă şi necunoscând istovirea și tristețea. Se irosise astfel, dacă nu mai trebuia să se bată. Uitase poate, oricum nu-l trăgea deloc inima să-şi aducă aminte. Odată, un om de cincizeci de ani, pe care-l chema Gică Bălaşa, dintr-o lovitură de pumn îl scosese prin ușa unui laborator pentru probe de răşini şi n-a lipsit mult ca s-o mai lungească de-a berbeleacul pe cimentul unei scări abrupte cu douăzeci de trepte. N-a ripostat, avea unele motive întemeiate, printre care şi acela că nu l-a durut cine ştie ce, iar în următorul sfert de oră orgoliul său era intact.

Însă odată nimerit acolo, nimic din ce învăţase de timpuriu, înfruntând atâtea vicisitudini cu un curaj de-o dezinvoltură nebună, nimic nu-l mai putea ajuta. În sfârşit, îi era foarte limpede că ei vor să-l termine. Fără îndoială că vor reuşi. Numaidecât și-a simțit capul despicându-i-se când a vrut să-şi facă un plan pentru a scăpa. El nu-şi făcuse niciodată planuri, aşa că asista de-acum la propria-i pieire, la cinci sute de kilometri de oraşul tinereţilor sale prăduite, într-o antrepriză de construcţii şi întreţinere de căi ferate, la descărcat vagoane de pietriş pentru

terasamente, la manevrat şine şi grinzi cu ranga şi la dimensionat ecartamente cu barosul. Astfel trecură pe lângă Dimitrie Cafanu iunie, iulie şi august, bătându-l soarele-n cap câte zece ore pe zi şi făcând în palme răni care cât de curând se vor pietrifica într-un strat cornos şi nesimţitor. Seara, la masă, îi tremura mâna cu care ducea lingura la gură. Adormea greu, prinzând către ziuă câteva ceasuri dintr-un somn înspăimântat şi fragmentat şi tot cu mâncărimi şi usturimi pe tot trupul, încât abia mai suporta aşternutul şi atingerea efectelor soldăţeşti. Ai lui nu ridicaseră nicio pretenţie, întreţinându-l când deja ieşise pe leafă, ar fi fost chiar din cale-afară la veniturile lor, dar uite că nu ridicaseră niciun deget ca să nu ajungă aici. Presimţise că aşa vor face. Nu le purta nicio fărâmă de resentiment, pentru că toată lumea lor i se ştersese definitiv din memorie.

N-a scris nicio scrisoare şi n-a mai vrut să primească nicio veste de nicăieri. Se jigărise şi se ferecase în sine. Trecuse şi jumătate din septembrie, şi el părea singurul care nu reuşise să se adapteze la regimul de aici, deşi, de bine, de rău, străduindu-se supraomeneşte, îşi făcea norma zilnică. Caporalul avea apucături de vechil şi inimă de satrap, dar de bună seamă că doar el îl vedea aşa pe ardeleanul acela plin şi roşu-n obraz, cu carnea bătucită, cuprinsă anevoie de uniforma cu nasturii stând să sară. Când se apropia la mai puţin de zece metri, îi producea un fel de uruială în cap.

În ciuda corpolenţei, abia dacă asuda şi îşi făcea traseul neostenit şi aproape voios de-a lungul a kilometri de şină, pe jos şi pe locomotivele de manevră pe care se căţăra şi de unde sărea din mers. Supraveghea şapte puncte de lucru, luându-şi însemnări într-un carneţel soios,

şi mai era şi o apariţie insolită prin accentul său, nerimând deloc cu gradul. La instrucţie avuseseră şi olteni, şi moldoveni, şi bucureşteni, şi ţigani, pentru ca aici el să fie ales, fiind cel mai indicat. Tot așa ceva făcuse și acasă, astfel încât era ca un șef de echipă, deja familiarizat cu specificul muncii, cu normele şi putinţa oamenilor de a le face faţă. El, Septimiu Bucşe, mai tare ca pe nişte copii trebuise să-i dădăcească pe unii. Majoritatea lucraseră prin fabrici, la muncile câmpului sau vânzători sau funcţionari prin birouri sau nu lucraseră deloc, tot încercând să mai tragă de şcoală, şi chiar şi pe şantier e mult diferit, fiindcă acolo mai ai unde te trage la umbră şi te mai poţi cât de cât rătăci pe etaje şi prin camerele blocurilor, însă aici nu prea ai unde te duce în mijlocul câmpului şi cu norma precisă de metri de şină şi metri cubi de pietriş descărcat pe cap de soldat. Chiar că pe cap, că mulţi până într-atât de neştiutori erau, încât a trebuit să le arate cum să nu desfaci oblonul la vagonul cu pietriş stând în dreptul lui, că vine valul de piatră pe tine şi te-ngroapă, aşa că mai bine caţără-te sus pe el dacă nu eşti în stare să te dai într-o parte, şi pe urmă a trebuit să le arate la fiecare în parte şi la toţi deodată cum se găuresc grinzile cu sfredelul şi cum se fixează buloanele şi cum trebuie strânse treptat cu tubulara şi cum se mişcă şina cu ranga şi cum să se sincronizeze între ei în aşa fel încât să nu şi-o rostogolească pe picioare, şi desigur şi normele, cărora el le ţine socoteala zilnic în carneţel, pentru a raporta superiorilor. Nu sunt mari, sunt aceleaşi pe care Septimiu le ştie din civilie, şi totuşi ei, deşi tineri, se conformează anevoie. E şi neobişnuinţa cu greul, dar Septimiu îşi dă seama că mai e ceva, resimţit din plin pe propria-i piele. Nu poate să uite că munca asta i se plătea după cât e ea de

grea, or ei lucrează ca şi pe degeaba, ca la ocnă aproape, pentru câteva sute de lei adunate pe un carnet de CEC cu care se vor lăsa la vatră. Asta e, şi totuşi ei văd bine cum Septimiu nu trage cu dinţii şi nu-i sileşte ca nesătulul la normele alea, chiar dacă le notează şi le socoteşte până le zăpăceşte, multe chestii se fac şi se desfac doar acolo-n carneţelul lui şi el se mai pricepe să întârzie vagoanele cu pietriş prin triaje şi să-i înveţe cum să răstoarne o şină într-o râpă pentru a aştepta până seara macaraua să vină s-o pună la loc şi arareori dacă i-a zorit când fumează sau îşi mai trag sufletul sub un pom, că doar nu pe moşia lui îşi omoară ei zilele pe vipia asta de-ţi iau foc creierii-n cap, uite-i deja septembrie, şi încă scurmă în ei ca un diavol. Ce mai, Septimiu e tocmai cel de care au nevoie ca să le îndulcească zilele cât de cât în mijlocul acestei vitregii. Dar nici să-l scoţi din dracii lui, nu se face. Pur şi simplu, nu se face. Păi mai fă-te că lucrezi la ceva când îl vezi că vine şi el întors pe dos de cât trag de el şi cadrele, şi ăia de la calea ferată, care au pus mâna pe noi, pe muncă pe de pomană, hai să tragă în neştire, şi uite-l pe ăsta, soldat Cafanu, întins pe iarbă în liziera de salcâmi, singur el, ca mort acolo, când toţi s-au apucat de lucru de o oră, răscrăcărat, cu reteveiul de rangă lângă el să se apere de muşte, încât i-au şi spus:

— Nu vrea, tov. Caporal.

— E beteag? E bolând? întrebă molcom caporalul Septimiu.

— Nu spune nimic. Să-l ia dracu. Poţi să-l întrebi orice. Stă cu ochii-nchiși ca un mort.

— Păi no, c-o fi mort deja, şi voi trajeţi dă hieru’ ăsta ca bou’.

— Măcar de l-o fi luat dracu, face Drişcu, un oltean

şaten mic, subţirel și fercheş. Si-așa, și cu el, și fără el, tot aia.

Caporalul Septimiu cobora deja terasamentul lung şi-n pantă lină, şi când ajunse la valea coborând încă spre lizieră, cei şapte soldaţi goi şi-n maiouri prăfuite aruncară răngile şi lopeţile şi porniră în urma lui. Putoarea aia jegoasă de Cafanu până şi pe Septimiu să-l scoată de pe fix, cât e el de băiat dulce, şi la o adică de ce să facă ei norma lui, cum de mai bine de-o săptămână tot așa fac, și dacă nu-i e bine să se ducă la infirmerie în loc să-i încarce degeaba cu încă un om sau să-l bage să stea la umbră la arest, cu siguranţă că asta-i trebuie şi merită.

Visase un vis scurt, era Colivăreasa, râsul ei limpede îi umblă prin măruntaie preţ de o secundă. Era la umbră şi la răcoare şi parcă nu-l mai mânca pielea şi pe urmă i se porni uruitul în cap şi umbla ceva lipicios şi scârbos pe el. E caporal Septimiu, îl văzuse cățărat în vârful terasamentului. Se întorsese cu fața în jos. Îl gâdila un fir de iarbă în nară, cum stătea cu palma sub obraz, de-ti vine să înnebuneşti. Înnebuneşte, Mite!

— Eşti beteag, tu, Cafanule?

— Aha. Mi s-a rupt o vână… Iaaaaaaa! Sări în picioare cu ochii injectaţi şi un val de salivă îi năpădi bărbia în timp ce-l împungea violent, cu vârful răngii folosite ca o sabie, în gât şi în burtă. După un mers scurt îndărăt, concomitent cu ceilalţi şapte soldaţi, caporalul Septimiu Bucşe o rupse la fugă. La jumătatea urcuşului văii o viră la dreapta, în coborâş şi către pomii lizierei, cu Mite în urma lui, aproape, zbierând şi învârtind ranga deasupra capului. Gâfâiala sta să-l stranguleze pe caporal, în vreme ce gâfâiala celuilalt şi zbieretele îi ardeau spatele, împingându-l înainte. Se-mpiedică, buşi din toţi rărunchii

pe burtă şi-n acelaşi moment simţi izbitura lui Mite încălecându-l din salt şi genunchii împungându-i coastele şi braţele puternice ale nebunului răsucindu-l, întorcându-l cu faţa-n sus dintr-o singură smucitură. Mite nu lăsa ranga din dreapta, iar când simţi mâna caporalului apucând-o, îl izbi cu călcâiul bocancului peste degete. Îi fixa bărbia cu stânga, strângându-i fălcile în cleştele degetelor, apoi toţi văzură cum, tot cu stânga, suflându-şi nasul abundent, întinse o pală de muci de-a lungul şi de-a latul chipului porcin din care fugise tot sângele.

Ei se cam cutremurau pe dinăuntru, ba aproape că râdeau, păstrându-şi neclintită neutralitatea. N-ar fi avut de ce să se implice mai mult decât nişte martori pasivi, dar arşi de curiozitate față de deznodământul acestei poveşti. Ăsta umilit la sânge în faţa lor, ăstălalt gata s-o scrântească urât când o fi să se afle. Mite se ridicase. Aruncă ranga învârtindu-se pe cer până hăt, în buza terasamentului, lângă şină. Te minunai cât de departe putuse să zboare din elanul său arcuit, de suliţaş, în timp ce ei îl ajutau pe caporal să se ridice, îl scuturau şi dădeau să-l şteargă pe faţă. El nu-i lăsă, se şterse singur cu mâneca, şi înţeleseră numaidecât că încă nu s-a terminat, vor mai avea ce vedea şi comenta şi azi, şi mâine, și toată săptămână, cum o să-şi spele ăsta onoarea, aşa, bărbăteşte, că uite-i faţă-n faţă arătându-şi pumnii. Ce le-a plăcut mai apoi e că butucul ăla de Septimiu tot se ţinea în picioare după şapte-opt lovituri în plin care-l umpluseră de sânge ca pe un porc tăiat. Abia mai sufla, plin de sânge şi sudoare, şi pe urmă n-a mai avut ce face. Le-a întors spatele şi-a luat-o spre terasament şi de-a lungul şinei şi s-a dus, singur, cu tot necazul lui.

Îşi dădură seama că Septimiu tăcuse mâlc, sau cine

ştie ce răzbunare secretă clocea, sau o lăsase moartă, când, după trei zile, Cafanu rămăsese încă necontactat de niciun cadru. A patra zi, când a fost chemat la locotenent, deja ştiau pentru ce şi că de la unul dintre ei se aflase despre mascarada din pădure, şi unora aproape că le părea rău că nu acţionaseră în acest fel mai devreme, încă din ziua aia, când tot rahatul ăsta era cald încă, aşteptând după vita asta de Septimiu să-l dea în gât, care uite că-n baza lui tot pe capul lor o să stea putoarea, să muncească şapte la norma pentru opt. După patru zile însă e cam târziu, s-a mai răcit şi nu-i mare lucru ca tov. Caporal bun de şters mucii pe el şi alergat cu ranga şi umplut de sânge ca o vită înjunghiată să nu mai recunoască, să spună că habar n-are şi gata, că s-a-mpiedicat şi a căzut cu muianu de şină până i s-au învineţit ochii.

* * *

Locotenentul Iulian Mandache a terminat Construcţiile Civile.

Când bătrânul lui i-a spus că-i musai, că trebuie neapărat, fără-nvățătură în ziua de azi ești un om mort, el l-a înţeles, i-a urmat cu sfinţenie povaţa. N-a fost un fitecine bătrânul, ei n-au trăit deloc rău, ba faţă de alţii au dus-o împărăteşte. Îmbrăcaţi şi mâncaţi și tot ce le trebuie în casă, așa că numai să-nvețe și nimic altceva, iar bătrânul i-a ajutat cât a putut şi pe el, şi pe frate-său. Avea şi mai are unele relaţii, ca fotoreporter principal pe la cele mai importante publicaţii centrale. Un artist în meseria lui, toţi trag de el şi banii curg gârlă, încât în vremea din urmă nici nu se mai osteneşte să facă pe pozarul ambulant pe la nunţi şi botezuri. Îl mai cheamă unul și-altul și el strâmbă

din nas și dă din mână.

Dintotdeauna, Iulian l-a admirat şi l-a luat ca exemplu de hărnicie şi corectitudine şi cuminţenie. După ce Iulian a ieşit inginer, cu marile lui relaţii și cu banii lui mulţi, bătrânul s-a zbătut și i-a găsit un post în Bucureşti. Îi numărai pe degete pe cei cărora le-a ieşit figura asta. Mai toţi din promoţia lui s-au împrăştiat pe marile şantiere ale tării, la te miri ce canal și te miri ce combinat, unde ţara avea nevoie de ei. El a rămas să facă blocuri pentru ţară, în Bucureşti. Cu un salariu de să-l cheltuieşti într-o seară la Athenee Palace, cum adesea făcuse în studenţia lui de toată bafta, pe care-o s-o plângă cu lacrimi amare toată viaţa. Bătrânu’ nu se uita când era pentru el şi scotea teancurile de sute de te miri unde, doar pentru el făcea şi dregea atâtea învârteli şi alergătură pe la nunţi cu filme și hârtie din fondurile redacţiilor. Da uite că n-a mai fost aşa, când Iulian s-a văzut pe leafa lui şi cu trei copii deja, la nici treizeci de ani, şi cu program de zece ore pe şantier şi leafa aia mizeră. Şi tot bătrânu’ a fost atunci cu povaţa cea bună, când i-a spus şi tot el a făcut nişte manevre pe la tovarăşi mai mici şi tovarăşi mai mari ca să-l bage pe Iulian la Şcoala de Ofiţeri, care acolo şi-n Miliţie iese cu lefurile cele mai mari, i-a spus bătrânul, și că ei te-mbracă și te-ncalță și-ti dă să mănânci, fă-o și p-asta, ca să te-ajuţi singur şi să fii pe picioarele tale. A făcut-o Iulian. A ajuns din construcţii civile în economia naţională la construcţii CFR, aici, la fundu’ pământului. Dar decât la început s-a amărât mai tare, că nu-i barem într-un oraş şi că nu face militărie pentru că-i inginer, deşi destui neingineri fac ce face el şi mai rău de-atât pe la canale şi combinate, şi până la urmă a văzut că-i bine. Pe unde te-oi duce, haina militară de orice fel te pune ceva mai sus decât oricare.

Leafa-i bunicică, apartament în oraş aici, aproape, la zece kilometri, şi-aici şi birou, şi casă, şi popotă, de unde poate trimite copiilor acasă orice de mâncare, de nu mai are nevoie soţia să ia un morcov din piaţă. A avut el dreptate, bietul bătrân, şi de astă dată, e boierie curată, cât ţi-o fi dor de Bucureşti, e mai Bucureşti aici decât oriunde. Kenturi, cafele, nesuri, coniacuri, bidoane de vin de butuc, pe vijelia asta de le suflă pe la toţi prin stomacuri, pentru că soldatului zi de zi i se face dor de-acasă şi de permisie şi părintelui la fel i se face dor de copilul lui militar, care tot cere de-acasă şi aruncă în tine cu marfă, să te dea jos, nu alta, cât niciun doctor nu primeşte. Ba nici în privinţa muncii n-ai la ce să te plângi. Normezi armata şi-o scoţi din statele şantierului CFR-ului, e la mintea cocoșului, toți suntem ai statului și mâncăm unii după alţii şi de pe urma statului, e clar şi limpede, nu-i niciun fel de dubiu, îi ai p-ăştia-n grijă, adică să muncească şi să nu se bage cu capul sub roata vreunei locomotive. Le e şi lor greu, dar ce să le faci, sunt tineri, ţara are nevoie de ei, păi dacă ar fi război? Un atac la graniţă, ceva, cu ăştia lăsându-se la vatră fără să fi pus mâna pe-o armă de cinci ori. Ba atacul şi războiul sunt aici, cu târnăcopul şi ranga, cu kentul şi nesul, cu ingineria de nimic şi uniforma militară care te mai scoate cât de cât din nevoi. Războiul e aici, noi între noi, care răzbeşte şi care crapă de foame ca câinele. Războiul acesta, locotenent Mandache, e cel mai sângeros dintre toate câte s-au pomenit oriunde-n lume, cu orice fel de arme. Si nu că ei îl pierd şi tu îl câştigi, locotenent Mandache, ar fi prea frumos atunci. La o adică ei câştigă, plecând şi venind mereu, tot la un an și patru luni, în vreme ce tu stai aici permanent, unde încă-i al dracului de bine cât ai avea norocul să nu nimereşti pe şantierele

naţionale ale tineretului, la Canal, la te miri ce combinat, la te miri ce Casă a Poporului despre care ai auzit că mor acolo soldaţii pe capete. Acest război, locotenent Mandache, e să dai să fugi, e cu mai multă nenorocire decât bomba atomică…

Numele soldatului Dimitrie Cafanu i-a spus de la bun început ceva. Un Grigore Cafanu i-a fost şef bătrânului într-o vreme. Lucrau ei pe atunci la chestia aia, *Zori Noi* parcă, şi bătrânu' era mereu cu Cafanu ăla-n gură, că doar şefu-i cheia. Când l-a văzut pe soldat Cafanu' şi-a adus aminte de figura aia de pisică adormită din nişte poze pe care le developa bătrânu' pe-acasă. Erau zeci şi sute, cu torturi şi aniversări şi copii mulţi. El era, ăsta-i băiatul şefului lu' bătrânu', care uite că față de el, locotenent Mandache, a ajuns nu prea bine. Parcă i-ar fi spus, l-ar fi-ntrebat, să vadă cum a făcut şi-a dres de-a ajuns aici şi n-a fost în stare şi el de ceva mai de Doamne ajută. Chiar dacă şi el, locotenent Mandache, tot aici se cheamă că e, în aceeaşi oală, nu e acelaşi lucru. Dar la ce bun să mai intre-n vorbă cu el? Îi e destul lui Iulian că bătrânu' s-a priceput să-şi aranjeze copiii mai bine decât şeful său, şi n-are decât să-l venereze pe bătrân, o merită cu prisosinţă. Altminteri, n-ar fi avut el ce intimităţi să aibă şi nici măcar ce vorbi cu soldatul în termen Cafanu Dimitrie.

A venit însă la el olteanul ăla micuţ, soldatul în termen Drişcu Virgil, să-i spună că ei la punctul lor de lucru trag pe brânci să-i scoată norma lui Cafanu și că s-au săturat, că le-a ajuns la os şi aşa mai departe. Şi i-a spus, uite ce e, Drişcule, tu să nu-mi vii mie cu turnătorii d-astea de doi bani. Dacă ei, şapte inşi, nu sunt în stare să-l dea pe brazdă pe Cafanu, să-l bage la mijloc până mănâncă din fierul şinelor, atunci înseamnă că sunt toţi de nimic şi n-au

decât să muncească în locul lui. La care Drișcu i-a spus că nu te poţi apropia, că l-a umplut de sânge pe caporal Septimiu şi tot gogomănii d-astea, care dacă-s adevărate înseamnă că voi faceţi de căcat Armata Română şi v-aş băga numaidecât pe toţi în tribunalu’ militar ca trădători şi sabotori. Adică voi, şapte inşi cu şapte răngi şi târnăcoape-n mâini, vă lăsaţi regulaţi de un nemernic? Uite ce e, Drişcule, cu prima ocazie când mai aud de la tine chestii d-astea, cu mine te-ai ars. Tu crezi că ăsta-i cel mai rău loc de la diribau? La Canal ai auzit cum e?

Se făcuse foc locotenentul Mandache. Îţi vine să-ţi iei câmpii când îi vezi aşa. Soldaţii ăştia au războiul lor, pe care vor cu tot dinadinsul să-l piardă zi de zi. Special pentru aşa ceva îi creşte ţara, ca să ştie să piardă războiul. Când s-or duce acasă să pună cornu-n pământ, să nu zică pâs, să tragă-n credinţă şi să se târască precum râmele pe pământ. Ba lasă că-i mai bine aşa, e foarte bine.

Săracu’ soldat Drişcu avea dreptate-n definitiv, decise locotenentul după ce-şi frecă un nes şi se mai linişti. De ce să-şi facă ei singuri dreptate, când dreptatea e-n mâna ta, locotenent Mandache? Ţara d-aia te-a-mbrăcat în uniformă cu grade, ca să câştigi războiul, împărţind dreptatea. Cineva trebuie să piardă şi cineva trebuie să câştige, iar războiul ăsta nu se termină niciodată. L-a dus bătrânul meu şi Cafanu, îl duc io cu fiu-său Cafanului, îl vor duce copiii noştri, unde nu-i iertare şi nici împăcare, în această vale a râsului înotând în zoaie de sânge până la brâu. Războiul trebuie să continue, locotenent Mandache!

Şi l-a chemat la el pe caporal Bucşe Septimiu. El n-a vrut să recunoască nimic, deşi avea amândoi ochii negri. Locotenentul l-a sucit, l-a învârtit, l-a ameţit, zadarnic. El a căzut. L-a chemat atunci din nou pe Drişcu, pe care tocmai

îl ameninţase cu Canalul şi el o luase de bună, de parcă io, locotenent Mandache, aş fi şef de centru de recrutare. Tot speriat era Drişcu şi dădea din colţ în colţ când l-a pus de faţă cu Septimiu. Păi dacă nu ei cu gura lor cer anchetă, atuncea cine? O să le arate tov. Locotenent Mandache cum se face anchetă. I-a-ntărâtat, ăla că aşa, ăla că invers, și cum a fost și că minţi, ba tu, ba tu și tot așa, ca nişte copii la grădiniţă care oricând aşteaptă să dea piept cu duşmanu' ţării la graniţă… Gata! Văd că vă bateţi joc de mine! Adică eu sunt maimuţoiu' vostru să vă bateţi joc de mine cum vreţi voi. Să mă minţiţi în faţă. Dacă nu vă puneţi de acord imediat, zece zile de arest pentru fiecare, plus degradări şi ce s-o mai ivi. Şi s-au pus de acord: Cafanu e dement şi periculos, tov. Locotenent Mandache. D-aia nu i s-a dat nici armă pe mână, da' nici rangă nu trebuie să i se dea. Daţi-ne altu-n locu' lui.

Locotenentul era satisfăcut. Ancheta mergea. Va merge până-n pânzele albe, până ce toţi vinovaţii vor fi dovediţi şi pedepsiţi. Scrumiera era plină cu chiştoace de Kent. Îşi spălă gâtul şi gura de amăreala fumului cu o duşcă lungă de coniac trasă direct din sticlă, apoi aruncă scrumiera pe fereastră şi mai trase o duşcă. Înşurubă dopul de tablă galbenă şi puse sticla la loc în dulap. Cu Albanezu' ăsta se împacă cel mai bine, e cel mai bun prieten pe-aici prin pustietăţi. Îşi aprinse încă o ţigară şi se gândi că-şi va mai face o cafea şi va trimite după soldat Cafanu.

* * *

Soldat Cafanu străbate liziera de salcâmi cu un bidon de plastic fumuriu. Vântul răscolind frunzişul are susurul

unei aduceri aminte îndepărtate, nefolositoare, iar el e în pantaloni kaki albiţi de praf, acoperind bocancii cu cataramele descheiate, şi-n maiou alb, părând nespălat de luni de zile. Ţepii unei bărbi de o săptămână îi năpădesc figura tuciurie, cu pomeţi largi şi privire transparent-fosforescentă, de felină derutată, rătăcită pe urmele unei prăzi iluzorii. A istovit soarele acestei veri vârstându-i cu reflexe ruginii coama de păr negru încâlcită şi murdară. La început le asigurau frizer destul de des şi le impuneau să se bărbierească în fiecare zi. Pentru Mite mai cu seamă, era un supliciu să transpire-n praful vagoanelor de pietriş proaspăt ras. Îi ieşise pe după urechi şi pe bărbie o crustă subţire de răni, peste care a trebuit o vreme să dea cu lama.

A fost secetoasă vara și nu s-a simțit nicio adiere și nici un strop de răcoare, deşi muntele e aproape. Vântul ăsta pare să vină de departe, înfometat şi cu roiuri mari de frunze uscate şi stropi de ploaie. Ar fi bine să plouă. Ar întrerupe lucrul şi s-ar adăposti ei pe undeva. Dar stropii sunt rari, vântul împrăştie norii. N-o să plouă, doar că s-a răcorit dintr-odată, o să ningă direct şi atunci o să fie şi mai bine, vor ieşi cu lopeţi pe lângă locomotivele cu pluguri care deszăpezesc terasamentele… Si n-ai decât să faci pe nebunul până înnebuneşti. Şi la balamuc sunt oameni, peste tot unde sunt oameni e loc de-ntors. Ba spunea unu’ venit de-acolo că-i plin de soldaţi şi cadre de toate gradele, cei mai mulţi aterizaţi direct din economia naţională. Ba nu i-ar plăcea nici acolo lui Dimitrie. Dar nici aici. Şi nici de acasă nu-i e dor, după cum nici de butoaiele de la Policolor, ori să mai facă pe zidarul nişte luni ori nişte ani. Încotro atunci? Ba nu se frământă deloc. Alţii vor hotărî în locul lui. Singura lui treabă e cu lopata şi ranga şi

barosul, şi-i mai puţin obositoare decât să te gândeşti încotro s-o iei.

Vântul s-a înteţit şi nu mai picură. El iese dintre salcâmi în drumul de căruţe care tiveşte liziera, mergând paralel cu calea ferată. Fântâna cu cumpănă, având drept contragreutate o buturugă enormă legată cu sârmă, e peste drum şi lângă lanul de porumb adânc de mai mulţi kilometri. Din vârful terasamentului se văd în zare, peste lan, dealuri împădurite, peste care se încovoaie spinările unor munţi albaştri. Satele sunt departe de locul ăsta, şi târgul e destul de departe. Ieri, Dimitrie a văzut pe drum trecând nişte femei cu biciclete. Aveau pe ghidoane şi pe portbagaje sacoşe burduşite cu drugi de porumb şi tenişi încălţaţi pe picioarele goale, înnegrite de soare şi stropite de noroi uscat. O fi început culesul, dar lanul de lângă fântână e pustiu. Astă vară au fiert porumb în câteva rânduri, dar norma nu prea te lasă să-ţi tihnească.

Vărsa în fir subţire în bidonul lăsat jos din găleata grea de lemn, cercuită cu bandă de tablă îmbrobonată de rugină şi îmblănită pe fund cu un strat tare de muşchi verde. Îl clăti, îl mirosi, are un damf încins de tescovină, deşi sunt mai bine de trei săptămâni de când l-au umplut într-o dimineaţă cu trei jumătăţi de rachiu de drojdie cumpărat din târg. Norma nu-i lasă să le tihnească, dar mai ales e mare lipsă de bani, iar apa oricum miroase a ţuică. După ce umplu bidonul, urină în drum, cu spatele la fântână şi privind spre liziera de salcâmi. Ar mai fi zăbovit, aici parcă-i mai linişte, o luă totuşi agale printre salcâmi. Ba pe caporal Septimiu l-a chinuit rău de tot. Oh, ce mai căsăpeală şi ce mai cârpeală. A ajuns un cârpaci, el, care altădată anestezia omul cu o singură împunsătură măiastră. Croşeurile dibaci ochite în vârful bărbiei ori în

carotidă, exact între ureche şi osul maxilarului, şi contra de dreapta pusă cu precizie în zona dintre nas şi vârful bărbiei, precum şi toate loviturile upercutate, cu stânga scormonind în capul pieptului şi-n ficat… Aia e, că nu mai eşti un vraci, ci un jalnic cârpaci. Şi cu toate astea n-o să aibă linişte până nu l-o duce cu şuturi în fund pe Drişcu prin toată liziera asta ca să-l arunce în fântână. Cât e de mic, atât e de-al dracului, cu strâmbăturile lui şi crizele lui când dă cu lopata de pământ, că ori punem mâna toţi, ori. Ori s-o-ncalece pe mă-sa de pitic oltenesc nenorocit, că-i iau zilişoarele cu mâna mea.

Caporal Septimiu tocmai sosise în vârful terasamentului şi-l aştepta. Pe ceilalţi îi lăsase jos, lungiţi sub salcâmi, şi nu se mişcaseră de-acolo. Ei nu se apucă de nimic până nu-l văd şi pe Cafanu că pune mâna. Dacă se scarpină Cafanu sau se opreşte să tragă o băşină, mai iau şi ei o pauză. Şi numai jigodia asta de Drişcu îi manipulează în felul ăsta, cum că tot ce îndură ei aici de la Cafanu li se trage. Acum ei îi cer apă lui Cafanu.

— Şefu’ mai întâi, îi atenţionează acesta trecând pe lângă ei şi ia pieptiş culmea terasamentului, întins, către caporal Septimiu, care pare într-adevăr teribil de însetat. E asudat şi aprins chipul lui rotofei de atâta alergătură pe zăpucul ăsta, kilometri şi kilometri de şină cu carneţelul în mână, şi cu ochii negri de vineţi, dar deloc nu se lasă, nimic nu-l apasă.

Mite întinde bidonul cu amândouă mâinile, cu o încetineală solemnă şi pătrunsă de respect. Caporalul e mort de sete, gâlgâie lacom, cu capul răsturnat pe spate.

— Lasă-ne, bă, şi nouă, băăăăă! Apa, băăăă!… strigă unul dintre cei de jos.

— Îi vezi, dom’ caporal? şuieră Mite înveninat. Atât de

harnici că mai bine ar muri de sete decât să se ducă până la fântână.

Septimiu, atent la soldat Cafanu, pare totodată hotărât să bea cinci litri de apă dintr-o singură duşcă lungă. Într-un târziu, smulge bidonul de la gură cu o zvâcnire care îl stropeşte abundent pe Mite pe faţă şi pe piept.

— Așa-i, Cafanule.

— Oh, se scutură Mite înfrigurat. Mă răcorişi, dom’ caporal. Să trăieşti, să-ti dea Dumnezeu o soaţă, știi cum…

— Băăăă, nu mai risipi apa, băăăă!… se aud de jos mai multe voci încălecându-se.

— Ştii, una d-aia strâmtă-strâmtă-strâmtă, cum am avut io una, stai să-ţi spun, şi zbieretele însetaţilor de jos se unesc şi se intensifică bruindu-l. Strigă către ei: Tăceţi, bă, că cobor la voi şi vă bat cu bidonu’ ăsta-n cap până vă trece de sete! Era im-po-si-bi-lă, dom’ caporal. Umbla numai cu tubul de Nivea la ea, erau nedespărţiţi. Era la Liceul de Chimie, în clasa a unşpea, şi cam pe măsura ta, dom’ caporal, aşa, la vreo optzeci de kile…

— Hai, Cafanule, zise Septimiu. Să mergem. Eşti chemat.

— Stai să-ţi spun, dom’ caporal. Bine, hai să mergem şi-ţi spun. Era ea nu chiar scundacă, da’ o cam dădeai de-a dura. Îţi dai seama, la șaptespe ani ai ei şi-o mutrişoară bucălată şi cu cârlionţi blonzi, de îngeraş rotofei, că eu cum te-am văzut pe-aici numaidecât m-am gândit la ea. Ce v-aţi mai fi potrivit… Da’ dacă n-aveam Nivea sau vaselină parfumată la noi, dac-ai mai pomenit aşa ceva, dom’ caporal, puteam să ne luăm adio.

— Cum adică, măi, Cafanule?

— Adică nu chiar, da’ orişicât, pe intrarea principală

nici nu mai putea fi vorba. Aşa era ea de fel, strâmtă şi uscată ca o smochină, ca la o măicuţă de şaizeci de ani. Odată a tot căutat pe la mine prin baie ceva să ne ungem şi-a dat peste un tub de pastă de ras, şi-am lucrat atunci un mal de clăbuc mai mare decât noi, de ne piteam prin el, dom’ caporal…

Se-nveselise caporalu’, ba râdea în hohote, iar când se linişti îi povesti întrevederea cu locotenentul Mandache şi despre confruntarea cu Drişcu. Îi spuse că nu-i era de arest şi degradare, cât de faptul că el, soldat Cafanu, e stricat la cap ori că s-a stricat aici, ori că aşa-i de fel. Poate-i mai bine să ştie ăştia cu cine au de-a face, ca să nu-l lase să facă vreo tâmpenie mai mare, care, fără-ndoială, tot pe soldat Cafanu l-ar îngreuna. Mite îl bătu pe umăr, dându-i dreptate întru totul caporalului. În definitiv, ei ştiu mai bine, se gândi apoi. Acum, ei hotărăsc ce vor face cu el, n-are rost să-i încurce contrazicându-i.

— Si ce-a zis Mandache că face cu mine?

— Acuma, Cafanule, iar ești greu de cap. Cum să-mi grăiască el mie ce vrea să-ţi facă!? Te-o chema zilele astea să-ţi grăiască…

— Ia stai. Acuma nu el mă cheamă?

— No, c-am uitat, de cât de iute m-ai luat cu vaselina parfumată. I-o doamnă, no, în straie negre. Mumă-ta o fi, c-o baftă de deces în familie, de-ţi dă drumu’ acasă o săptămână.

— Oh, ce baftă mi-ai adus, dom’ caporal. Dacă-mi dă drumu’, te cinstesc până mori când mă-ntorc.

Nu i-a prins nicio locomotivă din urmă. Până la gara târgului au bocănit şase kilometri cu bocancii în grinzile traverselor. Caporalul a rămas în triajul de marfă din susul gării, la un vagon cu pietriş pe care-l pregătea pentru

descărcat o grupă de soldaţi.

Mite, în maiou şi cu bluza pe umăr, sălta grăbit peste reţeaua de perechi de şine, traversând apoi în diagonală peronul aţipit în amurgul fierbinte. Un pâlc de ţărani, răsfiraţi printre saci mari de cânepă, aştepta în umbra clădirii mici şi văruite pe care scria Gara Moşneni. Ieşi prin spatele ei pe lângă gardul înalt al birtului, dincolo de care se auzea zarvă, şi printre cele câteva blocuri cu patru etaje, cu vitrine prăfuite la parter. Strada dădea direct în uliţă, unde simţi răcoarea amestecându-se cu înserarea umplându-i plămânii. Era un aer bun, pe care se străduia să şi-l amintească şi să-l recunoască, inspirându-l profund. Ştia cine-l aşteaptă. Poate că tot ce-i acum pe cale să se năruie va reîncepe să se adune și să se lege. Ea îl ajutase şi altă dată. Ba în tot răstimpul de când o cunoscuse îi înlesnise fuga, cu o fâlfâire îndoliată scoţându-l din mâinile celor care vroiau să-l răpună. Râsul ei reuşise să rupă spaima pentru o vreme. Petrecuseră împreună multe dintre dimineţile acelei ierni şi ale anilor ce au urmat. Când el a vrut să rămână la ea, i-a spus că, dacă ar fi fost ceva mai tânără, poate s-ar fi încumetat la pasul acesta. Ea va fi deja bătrână când el o să crească. Cine va avea grijă de ea atunci? îl întrebă, reproşându-i-o totodată. Cine o va apăra de băieţii Colivarului? În niciun caz nu se poate lăsa pe mâna lui. Râsul ei ostenise. O năpădise din nou frica, şi întreaga vină o purta el. O făcuse să-l iubească, îşi bătuse joc de ea până într-atât încât să nu vadă că ei nu se potrivesc deloc. Lucrul acela care i-a apropiat nu înseamnă nimic sau contează foarte puţin, în niciun caz nu poate arăta că se potrivesc. De ce n-o lasă în pace? De ce nu-și vede de treabă, căutând una pe potriva lui? E plin peste tot de fete şi femei. De ce o chinuieşte? Şi atunci el a fost

nevoit să vadă că ea e înglodată până peste cap în treburi gospodăreşti și-n serviciul ei la Fabrica de Pâine, a văzut că anul acela își cumpărase doi porci, pentru a se asigura de carne tot anul, şi-a mai trebuit să vadă şi să accepte că ea are şi un soţ, brutar, lucrând la aceeaşi Fabrică de Pâine, în schimbul de dimineaţă, când el o căuta, nereuşind acum decât s-o hărţuiască tot mai tare. O copleşea această hărţuială şi mai mult decât orice, o apăsa că-şi înşală soţul şi trebuie să-l mintă în permanenţă. Era un om bun soţul ei, care fără doar şi poate că o iubea, ştia să aibă grijă de ea, ea e sigură că va şti mereu, lângă el nu se teme de bătrâneţe. E adevărat că-i place să bea, da' vezi, cam toţi sunt aşa, ba cu metehne şi mai rele. În schimb, el e foarte muncitor, aducător, toată ziua aleargă încolo şi-ncoace pentru casă. Când a cerut-o de nevastă şi l-a refuzat, a plâns săptămâni în şir, îi ieşea mereu în drum aşteptând-o în frig şi-n zăpadă, se-mbolnăvise şi slăbise, ajunsese cât un greieraş, şi ea n-a suportat să-l vadă suferind. Socrii ei, deşi au cam strâmbat din nas la început, o iubesc acum ca pe propria lor fiică. Cum ar putea ea să le facă o măgărie ca asta? Să-i lase pe toţi, să lase tot, să se ducă… Nu, ea nu e pentru astfel de aventuri şi nu mai are nici vârsta. Ea e bătrână deja, e la o vârstă când pasiunile nu duc la nimic bun, sunt mortale. Spunea mereu că-i bătrână, ori că-i bătrână faţă de el, făcându-l pe Mite să înţeleagă că-i un copil vicios, că trebuie neapărat să se schimbe. Apoi îi spunea că de bună seamă viața îl va schimba, el are viața înainte și trebuie să privească plin de nădejde. Colivăreasa îl rănea, se sfia parcă să-l rănească şi mai rău, respingându-l definitiv. Teama lui de a o pierde se mistuia în teama de a nu-i face rău. Era într-adevăr un copil vicios, care începuse să vadă în femei o rasă aparte,

un fel de pisici cu o mulţime de vieţi, renăscând permanent una din alta, pe măsură ce te străduieşti să le distrugi. Doar Colivăreasa părea să aibă o singură viaţa, ameninţată şi de băieţii Colivarului, şi poate fiind acum în mâna lui. Teama ei că nu va mai cădea în picioare, că el o va omorî cu viciul dragostei lui îl copleşea şi pe el.

A căutat-o de câteva ori la Fabrică. Ea i-a dat un cozonac odată şi, pe urmă, el i-a cumpărat o bluză neagră, pe care n-a vrut s-o primească, pentru că acest dar ar fi consfinţit legătura lor vinovată. Acolo era locul unde doliul ei veşnic, amintind de Colivaru şi de toţi morţii ei de care se dorea nedespărţită, căpăta culoarea albă a halatului şi-a şorţului de panacodară. Într-una din zilele acelea a ţinut ca el să-l cunoască pe soţul ei, căruia i l-a prezentat sub pretextul că vrea să se angajeze acolo. Era doar pe jumătate un pretext, ei i-ar fi plăcut într-adevăr ca Mite să se facă brutar. Altă dată îi spusese că ei îi plac oamenii care au o meserie stabilă, care ştiu şi fac ceva folositor, ceea ce era iarăşi o aluzie la faptul că un astfel de om îi trebuie ei, cu totul altfel decât el, pe care nici şcoala şi nici altceva nu-l puteau ţine-n loc.

Semăna foarte mult cu ea maistrul acela brutar blond și cu un aer senin, ca un vis întrerupt şi diluat de un zâmbet perpetuu, ce părea nefiresc acolo, în dogoarea de iad a cuptoarelor cu benzi, populată de femei şi bărbaţi prăfuiţi de făină. El îi povesti puţin lui Mite ce se întâmplă acolo, cum devine cu făcutul pâinii în trei schimburi zilnice, şapte zile pe săptămână, în cuptoare care abia au timp să se răcească pe rând câteva ceasuri pe lună, avea o voce melodioasă şi puţin solemnă, amintind de psalmii Colivarului captând credincioşii slujbelor de la Sfânta Vineri, iar Mite nu putu să nu aibă în sfârşit certitudinea

că nu va fi în stare niciodată să facă pentru ea ce face acest om. El are grijă de ea, aşa cum şi Colivaru avusese grijă de ea şi aşa cum îl îngrijise şi ea pe Colivaru. Oamenii trebuie să-şi poarte de grijă unii altora, nici ea nu putea fi altfel. Asta în vreme ce prea puţini sunt ca el, lipsindu-se de grija oricui, pentru că nu e în stare să poarte de grijă cuiva, când un câine sovietic, când un câine al nimănui, rătăcit fără scăpare în obiceiurile lui de câine şi-n viaţa lui de câine, şi totuşi neuitând vreodată că singur a ales asta, pentru că asta i-a plăcut. A fost o alegere, printre cele câteva care ţi se oferă. Şi tocmai că ea, Colivăreasa, îl ajutase să-şi împlinească această alegere. Datorită ei, el reuşise să fugă.

Mergea având deja siguranţa pământului ferm sub picioare, şi chiar dacă uneori se simţea puţin ostenit, nu călca în gol. Râsul ei risipise orice urmă de nesiguranţă. A durat şi asta o vreme... Ba până de curând, până să-l dea peste cap bestiile astea în uniformă de aici. Acuma însă, parcă din nou a prins putere, simte pământul uliţei şi pe urmă asfaltul şoselei sub picioare, cocoşii şi câinii lătrând se aud altfel decât în alte dăţi.

Vrând să-şi îmbrace bluza, el vede că mâneca-i descusută, gata să se desprindă din umăr. Ea o să-l vadă în maioul ăsta năclăit de jeg, pe care bluza l-ar mai fi ascuns cât de cât. Ea o să-l vadă aşa cum e, murdar, istovit, ca ieşit dintr-o ladă de gunoi, neînstare să-și poarte de grijă, nici lui însuşi, cu atât mai puţin altora. E deja prea târziu ca el să mai fie aşa cum l-ar fi vrut ea, la fel cu ceilalţi. Ei îşi poartă de grijă unii altora, ei se sperie să rămână singuri mai rău ca nişte copii mici, şi de aceea se strâng mereu laolaltă în fabrici, în birouri, în familii, în cârciumi, în parcuri, pe stadioane, ținându-se de vorbă și ținându-se

de mâini și făcându-și tot felul de servicii şi contraservicii, certându-se şi împăcându-se şi punând la cale plini de speranţă viitorul lor şi-al celor cărora le poartă de grijă. Şi totuşi ea îi înlesnise fuga de ei, ea rupsese cândva spaima din singurătatea lui. Era darul inexorabil al unei vieţi, pe care i-l făcuse în nemărginita ei generozitate, pe care el îl citea acum avid pe chipul ei foarte puţin schimbat. Colivăreasa nu îmbătrânise deloc, poate unde obsesia ei că-i bătrână şi va îmbătrâni încetinise trecerea anilor. Părul ei blond era tuns scurt şi era puţin trasă la faţă. Arăta ca un copil, deşi s-ar fi vrut un fel de mamă care-i adusese fiului ei ţigări şi bani şi doi cozonaci. Figura ei era scăldată în aceeaşi seninătate, care uneori, după ce-l cunoscuse pe soţul ei, i-l amintea pe acesta. Lipsea doar zâmbetul întrerupând aerul visător pentru a lua în piept grijile lui și ale ei, în vreme ce ea rămăsese cum o cunoscuse Mite la doisprezece ani, pe jumătate plutind în acea irealitate care o apropiase de el, ivind pe rând ispita şi gustul bun al împlinirii ei şi gustul rău al vinei şi pe urmă spaima.

Venise poate să-l ajute din nou, în alt fel, mângâindu-l pe tâmplă cu mâna ei despre care ţinu să-i spună că-i mâna unei femei bătrâne. Era o mână stropită de pistruii bătrâneţii, cu buricele degetelor cojite şi crăpate de aluaturi şi de amestecat prin găleţile cu lături ale porcilor, o mână pe care el nu se mai sătura privind-o și sărutând-o, nemaiștiind și nemaivrând să știe dacă e mâna femeii cu care se culcase sau mâna femeii care-l născuse. Era mâna ei şi era ea şi nu încetase nicicând s-o venereze, era singura lui datorie pe lumea asta, pe care nu va fi vreodată în stare să și-o plătească. Crezuse poate că, dispărând definitiv din viaţa ei, ea se va socoti recompensată. Dar

viaţa ei, pe care el nu fusese în stare s-o schimbe, nu era diferită de a celorlalţi. Nu era deloc uşoară, nu era din cale-afară de frumoasă.

Avea la gât, atârnată peste bluza neagră de un lănţişor de argint, o cutie plată rotundă, ca pentru un ceas de buzunar cât o nucă. O deschise să-i arate pozele soţului ei şi fiului ei, decupate în cerc şi lipite pe capacele de argint. Ţinea la ei foarte mult, desigur, ţinea şi la socri, ţineau unii la alţii şi se zbăteau unii pentru alţii. În ciuda atâtor greutăţi şi neajunsuri, viaţa lor avea partea ei frumoasă.

Cu tot acest zbucium abia luminat de dovezi de afecţiune și împliniri, Colivăreasa se gândise la el şi îşi făcuse timp să-l caute. Si totuşi, nimic nu o făcea să arate ca o femeie care, făcându-i-se dor de amantul ei, se încumetase la acest drum lung pentru a-l vedea. Ea îl mângâia pe frunte ca o mamă şi el îi săruta mâna de mamă şi o săruta pe frunte ca pe un copil, dorind-o în acelaşi timp, sorbindu-i chipul curat şi strălucitor ca o monedă nouă, plin de trupul ei curat şi frumos de care n-ajunsese încă să se sature, cotrobăind furibund prin trupurile tuturor femeilor ce-i ieşiseră în cale, tot mai grăbit şi mai disperat, pe măsură ce se irosea nemaigăsind-o. Ea era mama şi copilul acestui tată şi fiu istovit, răscolind după ea prin slinul lumii întregi. Ea era Colivăreasa. Înduioşarea de pe chipul ei abia se ţinea să nu se transforme în milă.

— Arăţi cam jigărit, îi spuse. Socotea inutil să-i mai spună și cât de murdar este. Văzuse militari și aici, și-n trenul care o adusese. Încercase să descopere o clipă mai devreme o asemănare cu cel pe care-l căuta. Acum nu-şi amintea să fi văzut la vreunul un aer atât de prigonit ca al acestui soldat care o aşteaptă de o vreme. Nu-şi putea

alunga senzaţia sâcâitoare că a întârziat prea mult. Se reţinu însă, constată doar ca-n treacăt: nu-ţi merge prea bine aici.

— Eh, mie nu-mi merge prea bine nicăieri. Da' până la urmă mă descurc.

Ea fuma şi avea alături, pe masa din melamină roşie din camera bufetului unităţii, un pachet cu ţigări greceşti, cu filtru alb. Îi adusese şi lui câteva pachete de ţigări din acelea.

— Ai primit scrisorile mele? îl întrebă.

— Nu, n-am primit niciun fel de scrisoare. N-am deschis adică niciuna. Le-am aruncat, aşa, pe toate şi nu m-a interesat de unde vin.

Ea era foarte puţin mirată. Îşi închipuise, ajunsese să-l cunoască îndeajuns de bine, şi totuşi dorea să ştie ce-l determinase să procedeze aşa.

— Nu am chef să aflu ceva despre ei. Şi pe urmă, ar fi fost o întreagă nenorocire să le spun ceva despre mine. Despre mine n-am nimic de spus vreodată cuiva.

— Dar eu, Miteluş?

— Oh, tu! Știi bine că n-aș fi avut ce face cu scrisorile tale.

De tine, aşa, ca acum, aş fi avut poate nevoie. De tine vie, în carne și oase.

— Ştiu. D-aia, de fapt, nici nu ţi-am scris.

— Ai procedat înţelept, ca-ntotdeauna în viaţa ta. Ea îi dădu o sută de lei, să cumpere cafele şi două sticle de suc de la bufet. El refuză, avea și el bani...

— Hai, nu face pe prostu' tocmai cu mine, Miteluș. E mai bine aşa, ţi-am spus de-atâtea ori şi altă dată.

El fusese poate jalnicul întreţinut al unor femei, prin

aceea că, nimerindu-se seara sau dimineaţa la ele acasă, mâncase din mâncarea lor. Altminteri, nici ele şi nici el nu concepeau să plătească pentru un astfel de serviciu, arareori perfect reciproc. Totuşi, el mâncase din ouăle şi untul şi pâinea pe care ea le aducea de la Fabrica de Pâine, iar ea ţinuse întotdeauna să plătească pentru amândoi când ieşiseră împreună undeva, spunând că e mai bine aşa, ori de câte ori el încercase să se împotrivească.

— Oricum m-ai ruinat, spuse ea cu o afectare contrafăcută.

Pe masă, printre cafelele aburinde şi sucuri, el scosese din buzunar o papiotă de aţă şi un ac cu care încerca să-și coasă mâneca bluzei.

— Să te ajut?

— Nu, în niciun caz. Ai venit să mă vezi, să te-ngrijorezi de viaţa mea, să-mi aduci o grămadă de chestii… Asta ar pune capac la toate, să-mi cârpeşti trenţele astea. Doar nu m-ai luat de suflet. Şi atunci când m-ai trimis prima dată după gaz, mi-a fost groază să mă gândesc la aşa ceva… Că m-ai luat ca pe un căţel degerat din viscol. Tu m-ai luat, de fapt, să te apăr de băieţii Colivarului.

Ea zâmbi. Zâmbetul ei era fericit şi deloc pierdut.

— M-ai apărat destul de bine, o vreme, de băieţii Colivarului. N-a mai fost să fie ca să mă aperi şi-n ziua de azi. Am să regret toată viaţa, dar mai bine să regret decât…

— Mai bine să regreţi decât să-ţi pară rău, o ajută el, fără să ridice capul din cusătură.

Prea semănau cu nişte bătrânei depănând amintiri, ceea ce pe ea o irita. Nu venise aici să-l vadă cosându-şi mâneca bluzei. În definitiv, de ce venise? se întrebă. Atunci îi veni în gând Colivaru şi nu mai putu să-l alunge. Îl

îngrijise ca o soţie şi o fiică până-n ultima clipă, iar el îi răsplătise devotamentul lăsându-i toată agoniseala lui şi spaima de moarte a ameninţărilor băieţilor lui.

Toate acestea aparţineau unui trecut de care nu se putea desprinde, o copleşea, îşi dorea din tot sufletul să poată uita, deşi din acest trecut făcea parte şi tinereţea ei. Mai târziu a ştiut că tinereţea ei a început cu acel copil de doisprezece ani, trăgând o sanie prin viscol într-o dimineaţă de decembrie. A trecut prea repede tinereţea ei. Ar fi stat poate cu Mite oricât, până ce acesta ar fi părăsit-o. Nu diferenţa de vârstă a făcut-o să dea înapoi şi să-l alunge, ci presimţirea ei, azi pe cale de a se confirma, că acel copil nu va reuşi niciodată să se lege de ceva sau de cineva. El creştea lângă ea, îl simţea şi-l cunoştea, viaţa lui va fi un calvar, devenise deja un calvar.

Îl vede în maioul murdar, nebărbierit şi tras la faţă. Încă îl vede frumos, şi abia dacă-şi dă seama de ce. E un bărbat înalt şi bine clădit, un fel de salahor sau mai degrabă un actor pierdut definitiv în rolul unui salahor. Dar mai ales, el e cel pe care-l ştie de atâta vreme, e tinereţea ei. Doar de el a avut nevoie mereu, tot ce ar putea să-i povestească el despre el n-o interesează şi îi repugnă. El e îndeajuns de abil ca să-şi dea seama încotro se vrea îndemnată această revedere, şi pe urmă lui îi place să o audă vorbind despre viaţa ei, despre soţul ei, Sorin, şi fiul ei, Romi, despre socrii ei şi părinţii ei. Locuia laolaltă cu cei patru bătrâni, de care avea grijă, aşa cum altădată avusese grijă de Colivaru. De toţi avea grijă de fapt, toată familia aceea numeroasă depindea de ea, şi Sorin, şi Romi, şi cei patru bătrâni, precum şi cei doi porci pe care-i creştea în fiecare an. Fiecare cerea ceva anume şi era o problemă care avea o rezolvare anume. Bătrânii aveau

fiecare o boală, cerând un anume fel de medicamente şi un regim alimentar diferit, iar ea trebuia să fie foarte atentă să nu încurce cele patru rânduri de tratamente şi era singura-n drept să le distribuie, după cum tot numai ea gătea pentru fiecare mâncărurile permise și le servea la masă.

Toate grijile vieţii de familie a Colivăresei, alergăturile din viul dimineţii până-n viul nopţii, întreţineau uruitul monoton al unei oboseli adunându-se neîncetat. În vremea din urmă, tot mai des se simţea la limită. Atunci i se făcea dor de Mite, dându-și seama totodată că-i o nevoie de schimbare a ceva care nu se va mai schimba, nici pentru un timp măcar. Îi repugna să aibă un amant. Nu era sentimentul vinei cât repulsia, neputinţa, încât aproape că invidia femeile măritate culcându-se cu alt bărbat şi reuşind să mintă astfel cenuşiul strivitor al unei vieţi în care, prin toată lumea care te înconjoară, nu mai poţi să te regăseşti. Poate-i un handicap al ei, însă, observând îndelung destule colege de fabrică şi prietene apropiindu-se de patruzeci de ani, văzuse că nu prea are ce să invidieze. Şi cele foarte frumoase încă şi-n jurul cărora roiesc bărbaţi de toate vârstele, adesea, par a se amăgi cu bună ştiinţă. Pe lângă această amăgire şi multe altele cărora te dai trup şi suflet, Colivăreasa începuse să accepte că schimbarea e una singură, venind de la sine şi de care n-ai cum scăpa: bătrânețea. Te bucuri de copiii care cresc, de nepoţi apoi, şi-i tot o amăgire căreia te dai trup şi suflet, n-ai încotro, ceva trebuie să faci, alternativa fiind schimbarea cea mare, adevărata schimbare, de care ai început să fugi şi spre care te îndrepţi neîncetat din clipa când te-ai născut. Şi, totuşi, ar fi fost din cale-afară să fie nişte bătrânei depănând amintiri, chiar dacă tot ce-i

lega mai tare nu era mai mult decât o amintire. Acum ea venise să-l vadă. De câte ori dorise să-l vadă şi de câte ori îl văzuse împotriva dorinţei ei, chiar şi când îl implorase să n-o mai hărţuiască, să n-o mai chinuie căutând-o, toate intenţiile ei care-l priveau se estompau sub un singur gând: să se culce cu el. Venise să-l revadă după atâta vreme, iar gândul acesta îi umbla prin tot trupul ca un venin din care se scursese și ultimul dram din dulceaţa de altădată. Era o boală rea şi era o amăgire şi mai rea să-şi închipuie că el ar putea s-o vindece. Era deja prea târziu. Nu se simţea în stare să se dea acestui bărbat străin, mare şi murdar şi urât. Dintr-odată o năpădi dorul de-acasă, de Sorin şi de Romi al ei, de bătrâni, de prietenele şi prietenii ei brutari de la care ştii întotdeauna la ce să te-aştepţi, de toţi acei oameni care ţineau la ea şi n-aveau nimic comun cu omul acesta.

— E târziu. Eu o să plec, spuse Colivăreasa.

El ridică privirea din bluză. Ea văzu nişte ochi răi, luminând bezna de slin a unei feţe pe care încă se străduia s-o urască. Trebuia să-l urască pentru felul cum arăta şi pentru felul cum vorbea. Trebuia să urască şi să dispreţuiască pe de-a-ntregul această fiinţă, numai aşa simţea că se poate vindeca.

— Ziceam că mai stai câteva zile pe aici. Am găsi o cameră la hotel…

— Nu, Miteluş, şi aşa am întârziat destul pe drum şi am atâtea de făcut pe-acasă.

De ce să-l urască? Ce vină are el? În ciuda tinereţii lui, aproape că i-ai plânge de milă. Figura asta hămesită, cerând ajutor parcă, şi uite că nici măcar ea nu-şi poate permite să-i poarte de grijă. Ea e înglodată până peste cap de griji, de atâtea îndatoriri. Ai ei o aşteaptă îngrijoraţi, de

soarta ei şi, deopotrivă, de-a lor. Ce s-ar face ei fără ea? Va trebui să-i mintă, să le spună că cine știe unde a fost…

— O să plec, Miteluş. Acum. Am tren peste mai puţin de-o oră.

— Mai stai. Facem un sfert de oră până la gară.

— Nu. Acum plec.

— Mai stai trei minute. Aşteaptă-mă.

Dispăru în fugă. Ea îl aşteptă cu ochii pe ceas, gândindu-se la trenul pe care nu avea cum să-l piardă, gândindu-se la drumul prea lung şi văzându-se acasă, printre ai ei. El apăru tot în fugă şi, alunecând cu bocancii pe ciment, se opri agăţându-se de spătarul scaunului pe care stătea ea. Se spălase. Era ud pe poalele pantalonilor, aruncase maioul şi luase bluza kaki pe el. Vioiciunea care-l însufleţise dintr-odată şi figura cât de cât limpezită şi surâzătoare îi amintiră copilul de doisprezece ani din dimineaţa de decembrie. Din nou îl dori fără speranţă, din nou se dori cât mai departe de el. Făcu un efort să zâmbească.

— Ai s-o conduci la gară pe bătrâna ta Colivăreasă.

— Da, am să te apăr de băieţii Colivarului, spuse el. Am să am grijă de tine mereu…

Şoseaua și uliţa erau cufundate-n beznă. Ea se ținea cu amândouă mâinile de braţul lui, călcând atentă. Începuse să-i povestească despre viaţa lui de aici, lucruri despre care ştiuse dintotdeauna că nu-i plac şi n-o interesează.

— Taci!

Suna ca o poruncă şi ca o promisiune. Ea era Colivăreasa, neschimbată şi totuşi alta decât o ştia. Îl vroia doar pe el, fără nimic din ceea ce putea fi legat de el, dar bucuria ei de altădată se preschimbase în spaimă şi

nerăbdare. Într-un târziu, ea spuse:

— Ştii bine cât te doresc.

— Ştiu, şi voi profita din plin de asta. Am să te chinuiesc, după cum meriţi. Nu mi-e milă de… De o femeie bătrână. Aicea rămăsesem acum câțiva ani. Câți ani ai, Colivăreaso?

— Destui… Destui peste treizeci.

El știa bine că are treizeci și șase. În ziua când îi împlinise stătuse numai în lizieră, lungit pe iarbă, cu ochii închişi, până se înnoptase. O văzuse băgând la cuptor o plăcintă cu vişine şi pe urmă o luase cu ameţeli şi pe urmă o văzuse stând toată ziua în pat palidă şi trasă la faţă şi nemaimâncând nimic două zile, după care îşi reveni treptat, începând să meargă prin casă, şi abia după cinci zile s-a dus la fabrică.

— Mda. Ai putea Colivăreaso, să-mi fii bunică. Foarte urât din partea mea. Dar şi tu eşti o perversă, fiindcă mă doreşti. Suntem doi mari perverşi, mă mir cum de ne mai ţine pământul ăsta, cum de nu se despică înghiţindu-ne…

— Miteluş, ţi-am mai spus, eu nu sunt o femeie liberă. Sunt legată cu lanţuri grele.

— Unde-s? Nu le văd, nu le-aud zăngănitul! Auzi, mie nu mi-e milă de tine. Mie nu mi-e milă de nimeni, vezi bine că am apucat-o amândoi printre oameni care n-au milă unii de alţii. Dar tu eşti mai miloasă decât toţi, am văzut, ai vrea să ai grijă de toţi. Să-i oblojeşti, să le dai pâine, să găteşti pomeni şi viilor, şi morţilor laolaltă, pe lumea asta şi pe lumea aialaltă, şi să-i strângi pe toţi lângă tine dacă ai putea. Ți-e milă de oricine, numai de tine nu ți-e milă. Îți place să te chinuiești sau nu știu ce vrei de fapt. Nu ştiu de ce-ai venit la mine…

— Am venit să te văd, Miteluş, şi pentru că tu nu vrei

să vezi pe nimeni.

— Eu vreau să mă culc cu tine, sunt foarte îndârjit pe chestia asta. Ca un soldat ce sunt, ca un deţinut, ca un obsedat şi un pervers, care n-are nicio reţinere faţă de o femeie bătrână ca tine…

Ea îl strângea tot mai tare de braţ, şi strângerea ei spunea acelaşi taci, taci, taci, neauzit acum, dar reverberat din tot preaplinul disperării ei. Se lipiseră unul de altul, iar palmele lui umblau febril pe sub bluza ei. Se opriseră la capătul uliţei, sub foşnetul unui pâlc de pomi, şi palmele lui îi urcau şi-i coborau pe spate şi coborau peste şolduri, remodelându-le în uitare de sine, şi pe sub fustă şi pe sub chiloţi, mângâindu-i şi venerându-i fesele tari şi fierbinţi. Departe, se vedeau luminile de la ferestrele blocurilor şi luminile de pe peronul gării şi din curtea birtului. Dorinţa lui se domolea căpătând vigoare şi continuitate, susţinută de linişte necuprinsă, neîncercată de multă vreme, despre care a avut cândva certitudinea că numai această femeie i-o poate aduce. O aşteptaseşi, o aşteptai, o aştepţi încontinuu şi peste tot, tu şi dragostea ta de câine, iar ea îl strânge, străduindu-se să-l bage cu totul în ea, să-l înghită şi să-l mistuie în dorinţa ei nestăvilită, în vreme ce dosul palmelor lui îi mângâie pântecul fierbinte, coborând tot mai jos.

— Nu, te rog, îl imploră glasul ei, iar el resimte tot zbuciumul ei, spaima de moarte cu care-l doreşte şi mâinile i se-ntorc peste şolduri şi din nou peste fesele ei semeţe şi întristate de această lume făcută de câini pentru câini. Mâinile lui coboară tot mai jos, mângâind-o şi întinzând degetele către locul de unde se întorsese mângâindu-i pântecul. Colivăreasa se cutremura uşor sub pieptul lui, îndesându-se în virilitatea căreia nu-i putea

simţi decât împunsătura prin fustă şi prin pantalonii lui. El ştia şi recunoştea acum pe de-a-ntregul trupul acesta şi pacea ce-o emana încontinuu, umplându-l fără s-atingă vreodată saţietatea, în timp ce ea se cutremura tot mai tare, până ce el o simţi eliberându-se şi ascunzându-se de el la pieptul lui, iar râsul ei se împotmolise în geamăt.

— Îţi place, Colivăreaso? o întrebă el. E bine?

— Nu ştiu… Aş vrea să te simt înăuntru, spuse, apăsându-şi palma peste talia fustei, în vreme ce el îi mângâia părul scurt şi ceafa, capul ei de copil drag. Se descheiase la pantaloni şi se ridica pe vârfuri spre goliciunea pântecului ei de pe care plecaseră poalele bluzei. Atunci ea schiţă începutul gestului de a se apleca, pe care și-l înfrână, și se smulse din braţele lui și se întoarse, ascunzându-și faţa în palme. Nu, nu, nu mă recunosc, spuse, redescoperindu-se plină de jale şi de neputinţă, asistată de spaima lui de a o ajuta, de a umbla cu mersul lui de câine prin spaima ei de moarte.

— Să mergem la gară, Miteluş, spuse Colivăreasa.

* * *

Prin ferestre intră tot soarele la această oră a amiezii, învârtoşând atmosfera lâncedă din birou. Locotenentul Mandache e descheiat larg la gât şi are cămaşa scoasă din pantaloni. În ciuda ţinutei relaxate, neglijente, cămaşa cu trese stă ca turnată pe umerii largi şi pieptul puternic al locotenentului.

Până săptămână trecută, el mai ieşea la ora asta prin curtea unităţii, la răcoare, şi chiar şi pe teren, pe la punctele de lucru. Acum însă se simte mai în siguranţă în dosul baricadei biroului, pe care zumzăie în cuşca lui de

sârmă de inox ventilatorul nemţesc. Nu se mai satură contemplându-l cum funcţionează. Bătrânul i l-a trimis, de la Bucureşti. Tot bietu' bătrân. I s-a ivit o ocazie, a fost un prieten de-al lui pe-acolo, şi-a adus mai multe. El a cumpărat patru, i-a scris. Iulian doar îl ştie cum este, nu se uită la bani când e la o adică. Chiar dacă patru mii, aproape cât leafa de locotenent a lui Iulian. Ce-i patru mii pentru bătrânu', care-i face în câteva zile clănţănind din aparat la o nuntă și-un botez? Si-a luat și lui, i-a scris, și lui Iulian, și lui frate-său. Unu' l-a luat să-l aibă acolo, să fie, că doar nu cere de mâncare. Faţa smeadă, pătrăţoasă, a locotenentului Mandache savurează răcoarea cu o privire mijită leneş, în timp ce mâna se întinde la întrerupătoare; ventilatorul, cu tot cu cuşcă, se roteşte lent în ambele sensuri, răscolind neobosit curenţii, e o minune pe zăpucul ăsta. Cu arma asta refegistă, războiul este ca şi câştigat, locotenent Mandache. Da' şi Albanezu, desigur, el trebuie aruncat la luptă la momentul potrivit. Locotenentul e cuprins de o moleşeală dulce, care nu-l lasă să se ridice şi să meargă până la dulapul-vestiar de lângă uşă, unde are hainele civile pe umeraş şi sticla de Albanez pe raftul de sus. În faţa uşii, aşteaptă soldat Cafanu, ţintindu-şi boneta la spate şi bâţâind de pe un picior pe altul. Şi Cafanu ăsta, locotenent Mandache, cu războiul lui moştenit de la tac-su, a căcat steagu' definitiv…

— Dreeepţi! strigă de se cutremură întreg biroul locotenentul Mandache, dintr-o mijire abia perceptibilă a buzelor pline, cărnoase, făcându-l pe soldatul Cafanu să tresară violent şi să încremenească în poziţie de drepţi. Am zis io repaus, soldat? Răspunsul refuză să se rupă din încremenirea soldatului. Am zis repaus!? urcă locotenentul tonul, nicidecum enervat. El e dotat cu un glas limpede şi

tunător, pe care adesea şi-l exersează cu plăcere. Ciudăţeniile soldatului Cafanu n-au putere să clintească dispoziţia susţinută de zumzăiala răcoroasă a ventilatorului. O să-ti trebuiască un control, soldat, constată locotenentul, la fel de limpede şi puternic, dar pe un ton mai jos. Repaus! Ordinul se loveşte ca de un zid de sistemul de reacţie a soldatului, încremenit, pare-se, definitiv, în poziţie de drepţi, ba nu-s nicidecum un cârpaci, repaus... repaus... repaus, şuieră locotenentul voluptuos, ci sunt un magnific vraci.

— Hai, repaus, soldat, îl îndeamnă prieteneşte.

Si n-ar fi mare lucru, cât ar zice os l-ar anestezia, socotește Mite. Ar fi chiar bine, abia i-ar face un control mai amănunţit și lui, și ăstuia, care, uite-l, cât un taur de coridă, cară tunu' în spinare... Cară pă dracu'!

— Atuncea stai aşa, soldat, să se pişe inamicu' pă tine. Bine-ţi mai stă! Caută în dulapu' ăla din stânga ta... Aşa, vezi că te-am deștepenit? Vezi că-i o sticlă. Una îmbrăcată-n rafie. Nu jos, sus, soldat. Sus, am spus!

— Nu e, tovarășu' locotenent.

— Sus, am spus!

Răsturnat pe spate în scaun, locotenentul Mandache fixează tavanul cu privirea, într-o nemişcare ce-i urcă tot sângele-n cap de enervare. Rumegă şi scrâşneşte şi Albanezu' nu mai vine, fir-ar mamițica voastră și tăticuțu' vostru de cretini nenorociţi î şi de labagii ordinari!

Soldat Cafanu e băgat tot după uşa dulapului. Sticla e-n ochii lui, pe raftul de sus, iar el scotoceşte febril prin toate buzunarele goale ale hainei costumului de pe umeraş. Găseşte în sfârşit un portofel gros din piele maron, în buzunarul interior de la piept. Îi ţine-n portofel, taurul, să nu-i rupă buzunarele şi ia să vedem şi repede-

repede şi ars de grabă nu nimereşte să deschidă portofelul fără fermoar şi fără niciun fel de clip, ajută-mă, Colivăreaso, să nu-l las fără acte, să nu i-l iau cu totul, da, e un sistem deştept, pe care Mite-l vede pentru prima dată, banii stau de-a lungul şi se îndoaie şi se întind odată cu închiderea şi deschiderea portofelului, şi trage repede, cât o ieşi, că nu mai e timp. Trase aproape totul, hârtii de douăzeci şi cinci şi de o sută, noi, cu o mână le dă drumul în sân, sub cămaşă, în timp ce cu cealaltă îndeasă portofelul la loc, făcând cusătura buzunarului să pârâie uşor, l-a băgat strâmb, forţează, să stea înfipt în căptuşeală, şi sticla îmbrăcată-n rogojină, uite-o.

…și de nenorociţi care mi-ați mâncat viața și tinerețile…

— Am găsit-o, tovarășu locotenent, irupe victorios glasul soldatului.

Sticla e-n faţa lui, pe birou. Locotenentul răsuflă uşurat în faţa acestei priveliști.

— Te mişti greu, Cafanule. Ne ia inamicul pe sus dac-ar fi toţi ca tine. Trebui să fii spirt. Locotenentul se-ncruntă, se strâmbă la sticlă, ca la un inamic. Spirt, Cafanule, mă-nţelegi? Tot așa ești și la femei?

— Tot așa, tovarășu’ locotenent.

— Ba io zic că din excesu’ de onanie ţi se trage, Cafanule.

— Si io zic, tovarășu’ locotenent.

— Lăsați-o și voi mai uşor, Cafanule. Vi s-a suit naibii la cap. Nu se mai înţelege nimeni cu voi.

— Aşa-i, tovarășu’ locotenent. Să v-aduc un pahar?

— Nu, mersi. Io nu cred în pahare, Cafanule, mărturiseşte locotenentul şi trage o duşcă lungă din sticlă. Ai văzut vreodată pahare sau căni în biroul ăsta?

— N-am văzut, tovarășu’ locotenent, spuse Mite cu ochii pe sticlă şi pe capul răsturnându-se pe spate şi orientându-se apoi, într-o legănare uşoară, după mişcarea circulară a cuştii ventilatorului.

Ar fi prea de tot să-i dea din coniacul lui acestui vraci dibaci, şi dacă mă scoate din draci, tot îl anesteziez, cu ce mi-a dat Colivăreasa mea şi cu ce mi-a dat el, am cât pentru cincizeci de controale.

— N-ai să vezi ceşti, căni, pahare, din care să bea toţi labagiii care mişună pe-aici. Sticla e sfântă, Cafanule, numai io beau din ea. E cel mai igienic… Cafanule, îmi pare bine că eşti bucureştean de-al meu. Din ce parte zici că eşti?

— Din Dudeşti, tovarășu’ locotenent.

— Din ţigănia aia de pe-acolo… Stai jos, Cafanule, oi fi şi tu obosit. Soldatul se aşeză pe duşumeaua de scândură vopsită roşu, rezemat cu spatele de perete. Nu sunt scaune, duşumeaua e sfântă, s-a aranjat bine locotenentul aici. Tu crezi că mie îmi convine, Cafanule? Crezi că eu o duc mai bine ca voi?

— În niciun caz, tovarășu’ locotenent. Păi, dumneavoastră…

— Păi, vezi? Locotenentul se strâmbă la sticla de pe birou. Scutură din degetele toate spre ea, ca şi cum ar vrea s-o gonească. Ia-o, Cafanule. Lichideaz-o.

Mai sunt trei degete de coniac în sticlă. Lui Mite îi trebuie trei înghiţituri poticnite ca s-o golească. Arde şi ameţeşte instantaneu. Sunt luni de zile de când n-a mai pus pe limbă ceva asemănător.

— Nu-mi convine, da’ asta e. Ţara are nevoie de noi, Cafanule, şi pe câmpul de luptă, şi pe şantiere şi ogoare.

Nu trebuie să ne facem de râs ţara şi neamu', apasă grav locotenentul. Să punem toţi umăru', fiecare după puteri şi pricepere... Ce meserie ai tu la bază, Cafanule?

— Am lucrat zidărie, tovarășu' locotenent, și-am lucrat și-n chimie.

— Tac-tu cu ce se ocupă?

— Tăticuţu' meu e ministru, tovarăşu' locotenent. Locotenentul se crispă şi se scutură frisonat, revenindu-şi însă instantaneu, prea repede, încât Mite abia dacă avu timp să observe efectul spuselor sale. Şi tocmai că avea pe birou, la-ndemână, o listă pe care o conspectase cu mai multe luni în urmă. O ţinea de atunci la vedere, dintr-un reflex nedesluşit. Erau aproape o sută de nume, de miniştri, subminiştri, directori de centrale şi tot felul de funcţionari importanţi din întreg sistemul economiei naţionale. Vru s-o parcurgă, nu, e imposibil, îşi spuse în momentul următor. Obligat i-ar fi rămas înfipt în memorie numele, aşa cum îl reţinuse făcând legătura între soldat Cafanu şi tac-su, şeful bătrânului... Soldatu' ăsta are un soi de şmecherie împuţită în el, asta e, ori face pe idiotul, ori minte, crezând că te prosteşte, locotenent Mandache, zicând că ai venit aici direct de la coada vacii, şi el, vezi, câţi ca tine o fi tras pe cosor...

— Ce ministru e tac... în ce ramură de activitate lucrează tăticuțu' tău?

— Nu e chiar ministru, tovarășu' locotenent...

La care locotenentul îl mustră blând:

— Iar o frigi aiurea, Cafanule. Ţi-am spus doar şi te-nţeleg perfect, te-a bătut soarele în cap, pe toţi ne-a bătut şi ne-a stricat, da' io te-am întrebat omeneşte. Ce mare filosofie te-am întrebat?

În, ce, ramură, de, activitate, activează, tăticuţu', tău.

Şi nu te-am întrebat ca de la gradat la soldat, ci ca pe cel mai intim prieten.

El întrebase din curiozitate, pur şi simplu. Practic, n-are cum să nimerească un fiu de ministru aici. O singură dată s-a întâmplat, acum vreo trei ani, când locotenentul Mandache tocmai fusese repartizat în unitatea asta, şi nimeni n-ar fi bănuit că vor ajunge salahori la calea ferată. Şi oricum, era ceva în neregulă între băiatul ăla şi tac-su, ministrul, cu acordul căruia o singură înlesnire i s-a făcut, care nu era chiar de colea: cameră separată şi televizor. Dar, în rest, se conforma băiatul tuturor activităţilor cu toți soldaţii. Ba era zelos în draci, că l-au lăsat la vatră cu grad de sergent luat pe merit. Un băiat simţit, atent şi harnic şi spirt, nici că se compara cu putoarea asta patentă care auzi-o.

— Da, tovarășu' locotenent, vroiam să spun că-i sub.

— Adică subministru, îl ajută plin de bunăvoinţă locotenentul. Subministru unde? În ce ramură?

— În ramura culturii, tovarășu' locotenent. El e imediat după ministru-adjunct. Mâna lui dreaptă. Dacă, cine ştie cum, aveţi nevoie, dacă ziceţi că vă interesează, Grigore Cafanu îl cheamă.

— Ce naiba nevoie să am de tac-tu ori tăticuțu' tău, cum îi zici…

Locotenentul împinge pachetul de Kent la marginea biroului, îi face din ochi un semn, sastisit, să se servească, parcă ar spune că unde merge suta merge şi mia.

— Ziceți-i cum vă vine mai comod, tovarășu' locotenent. Io nu mă supăr, oricum i-aţi zice. Io-i zic tăticuţu' meu pentru că mi-a dat viaţă şi m-a făcut mare. Îl iubesc pe tăticuţu' meu.

Îşi aprinde ţigara şi locotenentul. Trage însetat până-n

fundul plămânilor şi expiră fumul într-un şuier viguros. Priveşte-n fum, căzut pe gânduri.

— Bine faci că-l iubeşti. Te-am întrebat despre el, aşa, ca fapt. Şi c-a fost coleg cu taică-meu. Mă rog, i-a fost şef. Era bătrânu' meu fotograf la un ziar, nu mai ştiu cum dracu-i zicea. Cum îi zicea, Cafanule?

— Nu mai știu nici io, tovarășu' locotenent.

— Mă rog, n-are importanţă. Mâncau şi ei o pâine împreună. O pâine, nu tocmai… Cum să spun? Nu chiar rea. Ce mai, ne-au făcut mari, Cafanule.

— Așa-i, tovarășu' locotenent. Ne-au făcut mari și ne-au dat viață și ne-au crescut. Corect.

— În sfârşit, Cafanule, dac-am face şi noi pentru copiii noştri ce-au făcut ei pentru noi, încă ar fi o treabă deşteaptă. Într-un oftat adânc, slobozi fumul parcă direct din inimă. N-are familie uşoară locotenentul.

Ăştia cu copii mulţi şi familie grea, gândi Mite, sunt cei mai aprigi când e la o adică. Când o să vadă că-i lipsesc banii, precis dă în chelălăială și-și aduce aminte cât i-am căutat sticla în dulap şi oricum poate să-şi ia adio de la bani şi oricum nu m-a chemat aici ca să facem conversaţie despre ce a făcut tac-su pentru el. Ăsta nu-i Drişcu şi nici Septimiu. E o nenorocire întreagă cum stă el aici rânjind fasolea la ventilatoru' ăsta.

— Cafanule, te-am chemat de fapt pentru că am găsit pentru tine ceva mai onorabil. Chiar dacă tu, de când ești aici, și-l mai ai şi pe tac-tu cum ai zis că-l ai, n-ai ieşit cu nimic… Gata! Locotenentul ridică palma ca şi cum ar vrea să astupe gura soldatului, care se deschide şi se închide. Nu vrea să fie întrerupt de astă dată, nu vrea să audă nimic. Şi, mă rog, nici permisii nu ţi-am dat, nici n-ai cerut şi nici n-aveai pe ce să ceri. Tac-tu-i sărac, la normă,

pauză, în fine. Fiindcă tot vin ţăranii ăştia cu care lucrezi cu fel și fel de sesizări sau turnătorii, cum vrei să le zici, că muncesc în locu’ tău, io m-am gândit să te scap de ei. Uite, dacă tot zici că ești zidar…

— Nu sunt, îl întrerupse Mite, şi de-acum îi e limpede ce vrea bestia asta şi poate că nu-i timpul pierdut să-l anestezieze. Un program de şantier, cu normă la lucrări de zidărie, de-acum şi până o veni iarna de-a binelea, înseamnă c-a nimerit din lac în puţ. Ţi-am spus doar c-am lucrat o vreme zidar. Îl atenţionează de-acolo, de la picioarele lui, stând pe duşumea rezemat de perete, cu mâna întinsă şi fixându-l cu arătătorul între ochi pe taurul fiu de fotograf.

— Băi, ai lucrat, eşti. Locotenentul pare neatins de zvâcnirea de tupeu a soldatului. Nici eu nu prea sunt locotenent, fiindcă am lucrat o vreme, da’ la o adică aş putea să fiu şi colonel, şi general dacă l-aş avea pe tata ministru. Tu mă ai pe mine, Cafanule. Dacă te gândeşti că io te trimit într-un loc mai rău decât aici, înseamnă că eşti un… Locotenentul îi înfruntă o clipă privirea injectată, de câine mare, gata să se repeadă la beregată. Ce atâta tevatură? Nu-i şantier, nu-i puşcărie, e o cărămidărie. Nu mai muţi şinele de colo-colo, muţi cărămizile. E, oricum, mai convenabil…

— În cărămidărie cărămizile întâi se fac, locotenente, abia p-ormă se mută, da’ nu contează…

— Dacă nu-ţi vine să pleci, dacă-ţi pare rău după Drişcu şi Bucşe şi nu mai vrei să te desparţi de ei…

— Plec acolo, lor o să le pară rău după mine… Ordinu-i ordin, locotenente.

— Hai, nu fi mocofan. Ca băiat de subsubministru ce te afli, o să-ţi fie bine acolo. Ai să mă pomeneşti, Cafanule.

Dacă te grăbeşti, pleci acum. Prinzi camionu' care pleacă într-o jumătate de oră acolo cu nişte materiale. Vezi că-i la poarta unităţii. Îi spui şoferului c-a zis locotenentul Mandache să te ia în cabină.

Soldatul Cafanu iese în fugă, spre dormitor. După un sfert de oră fuge cu valiza de lemn spre camionul cu prelată de la poarta unităţii, un Buceag în trecere prin unitatea militară din Moşneni, încărcat cu raţia de pâine şi conserve pe o săptămână pentru cei 40 de soldaţi dintr-o cărămidărie cu regim de batalion disciplinar. Am să te pomenesc, locotenente. Şi poate că-n acelaşi moment, cei doi au răsuflat uşuraţi în urma acestei despărţiri definitive.

La un sfert de oră după ce camionul ieşi pe poarta unităţii, locotenentul îl pomeni îndelung pe soldatul Cafanu. Chemase plantonul să-l trimită după o sticlă de Albanez. Simţea nevoia, deşi se achitase de datoria zilnică obişnuită: o jumătate de litru, mai puţin, desigur, pomana ce şi-o făcuse cu zdreanţa aia de Cafanu. Atunci a văzut că mai are doar două bancnote de o sută în portofel, dintr-o mie cinci sute şi ceva cât avusese. Nu-şi amintea exact cât, până la ultimul leuţ, dar i-a fost foarte clar ce s-a întâmplat, revăzând pas cu pas moşmondirea soldatului Cafanu în căutarea sticlei în dulap. Dintru început îşi promise să-şi recupereze banii cu vârf şi-ndesat, şi gândindu-se în ce fel, înţelese treptat că nu prea are cum. M-a făcut la buzunare, m-a făcut, borfaş nenorocit, şi doar el cu gura lui şi cu mâna lui semnase să-i dea liber spre cărămidăria-batalion disciplinar unde-i este locul de fapt, ceea ce-n definitiv a fost o mişcare bună şi lucrată delicat, ca pentru copilu' subsubministrului, care-i intrase pe mână. Ce-o să-i mai placă bătrânului când i-o povesti unde le face el loc copiilor şefilor, la mijloc de codru şi-n vârf de

munte cu urşii şi lupii, să rime lutul pentru cărămizi ca cârtiţa. O să-l pomenească. Băi, Cafanule, şase luni de armată câte mai ai, în troaca cu noroi ai să putrezeşti... Şi dacă l-a făcut de vreo mie patru sute, de raţia de Albanez pe aproape o lună, asta e, şi-i şi mai bine că i-a dat liber până să-şi dea seama, că nu l-am prins aici, că dacă-l prindeam în momentul ăla nu mai ştiam ce fac şi-l demolam definitiv cu bătaia pe băiatu' de subsub. Phhh... ce idiot şi ce cretin şi ce jigodie patentată şi plină de aere, îl omeneşti, îl îndesi cu băutură şi ţigări, ţi-e milă de el de cât de jeg nenorocit este şi el te fură-n faţă. Bine c-am scăpat, şi mare dreptate aveau băieţii caporalului Septimiu când mă tot pisau la cap. Ăsta nu-i om de-nțeles, ca să faci o treabă cu el, şi la o adică ar fi mai mare daraua, acolo nu-i telefon şi nici n-aş avea ce să le spun, ştiu ei ce să-i facă, şi la o adică nici pentru o mie şi ceva nu m-aş deranja pe drumu' ăla rău până la Cărămidăria Viezuroaia, ducă-se.

Locotenentul opri ventilatorul. Amuţirea zumzetului îl eliberă instantaneu de ghemul de ace ce-i stătuse până atunci pe ceafă fără să-şi dea seama. Bătu cineva la uşă. Era soldatul de planton, cu sticla de Albanez.

3

Asta a fost acum un an şi ceva. A fost fără doar şi poate o descoperire epocală. Sub dealuri, la adâncimi mici, erau straturi virgine, nesfârşite, de lignit, de grosimi variind între 15 şi 40 de metri, care au declanşat numaidecât practicarea furibundă a unui minerit de suprafaţă, cu buldozere şi excavatoare, concomitent cu deschiderea a douăsprezece guri de mină adânci de până-n 150 de metri. După spusele geologilor, bazinul carbonifer

Porceşti-Gorunu era apt pentru o exploatare intensă pe o perioadă de circa trei sute de ani, și astfel s-a trecut la defrişarea de livezi de meri şi pruni şi a câtorva zeci de hectare de pădure. Roman diesele de mare tonaj încărcate cu cărbune circulau într-un du-te-vino neîncetat, zi şi noapte, cale de 80 de kilometri, spre cel mai apropiat punct de cale ferată, care este Gara Moşneni. Începuse deja construcția noii căi ferate Porcești-Moșneni, care avea să treacă pe sub dealuri, prin zece kilometri de tunele. Această construcţie, precum şi transformarea Porceştilor dintr-o aşezare de câteva mii de suflete de rudari cioplitori de linguri, căuce şi albii de lemn de frasin în oraşul viitorului energetic al ţării au fost precedate de dislocări masive în bugetul statului şi de migrări în masă către această regiune ale populaţiei dornice de muncă şi câştig. Porceştii înghiţeau miliarde de lei şi sute de mii de oameni şi mistuiau frenetic. Cât de curând, Porceştii vor invada termocentralele ţării cu munţi de cărbune de cea mai bună calitate.

Pentru că suia şi cobora în serpentine un deal mare, numit al Viezuroaiei, tăind în două pădurea Viezuroaiei pe o distanţă de 15 kilometri, acelui drum forestier i se spusese până anul trecut Drumul Viezuroaiei. Altminteri, era şi plin de viclenii, ca o femelă de viezure, îngust de doi paşi pe alocuri, cu multe cotituri şi plin de gropi mari, umplute cu sfărâmătură de bolovani adusă din carierele de piatră de var din munte, încât pe aici treceau doar camioane cu buşteni de gabarit mic, ce nu depăşeau îndeobşte viteza unor căruţe. Odată cu apariţia Roman dieselelor cu cărbune, vechea denumire s-a golit instantaneu de sens, s-a risipit pe urmele tamponărilor şi derapărilor încununate cu rostogolul prelungi prin râpele

Viezuroaiei, şi lumea n-a mai vorbit decât despre Drumul Oaselor, care tot aşa avea să se numească şi peste trei ani, când se va fi terminat construcția căii ferate Porcești-Moșneni, iar Drumul Oaselor se va fi uşurat definitiv de traficul maşinilor cu cărbune.

Un soare pierit se arată în răstimpuri lungi prin negura curgătoare a cerului. A trăsnit şi a fulgerat în pădurea Viezuroaiei şi au scăpărat bolovănişurile de calcar, dar norii de furtună au trecut repede dincolo de culmea dealului, lăsând în urmă o răpăială scurtă de mană înspumată, cu miros de cremene şi lemn ars. Văzduhul se limpezea anevoie peste platoul de la poalele râpei de lut vânăt-ciocolatiu, mușcată de rotocoalele mari ale unor scobituri ce te duceau cu gândul la încercările eşuate de trasare a unor guri de tunel. Râpa se verticalizase în timp, tinzând să devină un perete înalt de patru metri şi pe deasupra căruia trece, neprimejduit încă de a se surpa, un drum larg de căruţe, ţinând cât luminişul şi rătăcindu-se în pădure prin ambele capete, pe poteci întrerupte de desişuri de făget şi de văioage nevăzute de soare, acoperite cu straturi suprapuse de frunze putrede. Luând-o prin capătul dinspre est al platoului, după o jumătate de oră de mers întins pe poteci, ieşi în Drumul Oaselor prin locul numit Gura Viezuroaiei. De aici sunt 30 de kilometri până-n Porceşti, iar în sens invers, vreo 35 până-n primele sate din jurul Moşnenilor.

Cărămidăria Viezuroaiei se răsfira larg pe întreg platoul, sub cerul senin de aprilie. Dormitorul de forma unui hangar, din marginea luminişului, era din cărămidă netencuită. Din pâlcul de corturi din faţa lui, pământul pornea bătătorit şi uşor vălurit, fără fir de vegetaţie, cu faţa spână scrijelită rar de grămezile de cenuşă ale

cuptoarelor de cărămidă. Stivele de cărămizi roşii şi din cele nearse, uscate la soarele ultimelor săptămâni călduroase ale toamnei trecute, învelite cu bucăţi de carton gudronat şi folii de polietilenă, se-ntindeau şerpuit la celălalt capăt al platoului, făcând o buclă mare pe lângă o groapă de varniţă nefolosită de mai bine de un an și încercuită cu un brâu de bolovani de calcar.

Nu le trecuse vreodată prin cap porceştenilor, gorunenilor sau moşnenilor să facă var și cărămidă în codrii Viezuroaiei. Orice gospodar cât de cât întremat la minte face varul din piatră adusă din munte, în varniţe săpate îndeobşte în apropierea caselor în construcţie, iar la marginea satelor, pe lângă vreun cot de gârlă, pârâiaş sau fântână, este cât vezi cu ochii pământ bun pentru cărămida care, cel mai adesea, este folosită în stadiul de chirpici, pentru a economisi lemnul de foc şi pentru a grăbi timpul de fabricaţie, compoziţiei adăugându-i-se un amestec de paie şi baligă, ce înlesneşte pietrificarea la soare. Cu toate astea şi-n ciuda greutăţilor transportului cu tractorul prin pădure până-n Drumul Oaselor, Cărămidăria Viezuroaiei fiinţa de vreo douăzeci de ani, și astăzi îşi dădea modestul ei obol zecilor de mii de apartamente în care vor locui minerii, constructorii şi ceferiştii porceşteni. N-ar fi avut cum să piară această fabrică de material de construcţie, aflată la 30 de kilometri de cea mai apropiată aşezare omenească, ce încă-şi păstrează, abia lustruită de trecerea timpului, menirea de colonie penitenciară. Prin muncă neplătită, cu soldaţi sau deţinuţi, s-au făcut doar destule și mai de fală decât nişte biete cărămizi.

Până să apară soldaţii, pe aici trecuseră deţinuţi. De la ei rămăsese construcţia trainică a dormitorului-hangar,

cu paturi de fier suprapuse şi bine înfipte în cimentul de sub scândura podelelor, apte să înfrunte neclintite anii mulţi şi grei de pedeapsă, şi sobele mari de teracotă din ambele capete ale dormitorului, special concepute pe măsura iernilor grele petrecute în pădure. Altminteri, nimeni nu se grăbise să oficializeze regimul de batalion disciplinar al soldaţilor cărămidari, menţinut mai cu seamă prin stahanovismul normelor, de care depindeau permisiile, iar de permisii depindeau, trup şi suflet, toţi cei trăind luni de zile, zi şi noapte, în pădure.

În primele săptămâni friguroase ale toamnei anului trecut, norma de cărămizi pe zi pentru un soldat a crescut de la o sută la o sută cincizeci de bucăţi, scăzând mult în fapt, deoarece ieşise din manoperă frământatul lutului, presatul în forme şi aranjarea cărămizilor la soare pentru uscarea dinaintea arderii. Spre iarnă, norma încă avea să scadă, iar în eventualitatea unei ierni friguroase, se auzea că vor fi mutaţi la construcţiile din Porceşti, pentru lucrări de zidărie și salahorie. Iarna a fost neobişnuit de blândă pentru aceste locuri. N-au avut norocul să scape din pădure, toţi tânjeau, chiar dacă la construcţiile porceştene ştiau că vor fi înhămaţi la un program de lucru de zece ori mai greu. Au rămas aici să hiberneze, cu o rezervă de şapte mii de cărămizi uscate, special păstrate aşa de gradaţii cărămidari, în vederea unei ierni umplute cu clăditul cuptoarelor, în dogoarea cărora să-şi depene dorul de lume. Toată iarna ei au robotit la buncărele de pământ cu guri de aerisire, înălţându-le şi peticindu-le meticuloşi cu pastă de noroi, pornirea firească de a zăbovi pe lângă focuri şl desfiinţarea temporară a normelor dând gesturilor o încetineală solemnă a unui balet grotesc printre jeturile de scântei spulberate de vânt prin coşuri, pe care dacă l-ar

fi văzut vreun localnic în trecere, n-ar mai fi prididit să se închine în faţa acestor arătări cu feţe pline de funingine, picate din altă lume cu tot cu obiceiurile lor smintite de a face iarna, în pădure, cuptoare pentru ars cărămizi.

Când au contenit ploile, odată cu primele zile însorite ale acelei primăveri timpurii, normele au început să crească treptat. A sporit totodată şi dorul de permisii. Ba parcă de-acum nici nu mai aveau habar ce-și doresc, mulţi nemaiavând decât câteva luni până să scape definitiv. Mânaţi de un instinct nedesluşit, aşteptau de azi pe mâine, zorind normele pe zile şi săptămâni, ca nişte unelte abia însufleţite, într-o stare de lâncezeală teribil de activă, pe care doar permisiile de o zi-două petrecute în Moşneni şi Porceşti o mai puteau amăgi cât de cât. Nu erau totuşi prea mulţi cei care se puteau pune în funcţiune până într-atât încât să depăşească cele o sută de cărămizi pe zi, reieşite din cele şapte sute săptămânale, frământate, modelate, uscate la umbră şi la soare, arse şi stropite şi aranjate în stivă, şi erau de asemenea puţini cei care primeau îndeajuns de mulţi bani de acasă pentru a plăti altora ca să le facă normele depăşite şi să le rămână şi de ţigări, şi de altele, şi de cheltuit în permisii, căci n-ar prea fi avut haz să te duci în târgul Moşneni ori în Porceşti, având în buzunar doar cât să plăteşti autostopul dus şi-ntors cu maşinile de cărbune. Bani din care să-şi fi plătit normele obligatorii ar fi avut destui, dar poate că nu le-ar fi priit numaidecât statul degeaba şi pe bani, băgaţi altminteri în lucruri mai folositoare. Soldatului îi este veşnic foame și trebuie să fumeze şi, dacă-i mai rămâne ceva, cheltuieşte pe rachiul de drojdie adus din Moşneni de Giani Bajnorică, ăsta mereu se întoarce din permisii cu marfă, şi de când se laudă c-o s-aducă şi femei, uite c-a

trecut şi toamna, şi iarna, şi mai e la un colţ pân’ la vară şi nu mai e mai nimic până om scăpa de cărămizi şi de pădure, Doamne ajută.

Asta era poate singurul dintre cei patruzeci şi ceva de soldaţi care-şi plătea normele obligatorii până la ultima cărămidă, Cafanu Dimitrie pe numele lui întreg şi căruia Giani Bajnorică îi mai zicea şi Mite, lipsindu-se pare-se de costisitoarele descinderi în permisii tocmai în scopul economisirii pentru normele obligatorii făcute de alţii. Ar fi zăcut el mort-copt în pădure toată viaţa, numai să nu pună mâna pe cărămizi, cât o avea bani şi are poate destui, de vreme ce-i mereu cu plata la zi. Colivăreasa îi lăsase nişte bani, puţini, atât am reuşit să-ţi fac rost, îi spusese ea când îi întinsese portofelul ei de peveceu maron. Îi spusese că nu umblă el în portofelul ei, o chestie pe care practic n-avusese de unde s-o deprindă şi care nu dăduse niciodată vreun semn de viaţă în el, căutând cu voie şi fără voie prin genţile şi portofelele atâtor femei pentru a lua ce socotea că i se cuvine de drept şi dând mai mereu peste ceva mai mult decât nimic, iar acum Colivăreasa scotea din portofel şi-i dădea cu mâna ei o sumă pe care practic n-ar fi avut cum s-o găsească în vreunul dintre acele portofele şi chiar dacă ar fi găsit-o, nu s-ar fi încumetat s-o ia toată. Era cât pentru o pomană de fală a mortului de şapte luni care era Mite, cel trimis de la şine de tren la cărămizi, în pădure. Suma asta, ceva mai mare decât solda pe şaisprezece luni de pe cecul cu care avea să se lase la vatră, plus cei o mie patru sute treizeci şi patru de lei ai locotenentului Mandache, un preţ nu tocmai convenabil pentru o iarnă şi o primăvară şi o jumătate de vară pătimite în codrii Viezuroaiei, să-i fie ţărâna lu’ tac-su fotografii’ în ciorba copiilor şi nepoţilor lui, i-ar fi ajuns, vezi, pentru ca, în tot

acest răstimp, doar să se învârtească pe lângă cuptoare fără să atingă vreo cărămidă, ba poate i-ar mai fi rămas şi câteva sute de lei, deşi nu era chiar sigur pe calculele lui. La începutul lui aprilie fusese în două permisii, una de o zi şi una de două, la Moşneni şi la Porceşti, să-şi mai vânture ambianţa, şi n-a cheltuit cine ştie ce pe transportul cu maşinile de cărbune şi pe şase ciorbe de burtă și cincisprezece beri, partea lui, alături de cel mai bun prieten de pe aici, soldat Bajnorică Giani, care l-a cam dus cu vorba că are-n Porceşti o femeie unde vor înnopta, şi până la urmă au dormit într-un şantier, pe panouri de cofraj, într-o cameră cu saci de polietilenă în ferestre, ceea ce n-a fost ceva după care Mite să fi rămas cu inima friptă, însă ce l-a făcut să-şi ia gândul definitiv de la permisii a fost recalcularea sumei ce-i rămăsese, pe zile şi norme câte au mai rămas până să scape din pădure, din care reieşea că nu i-ar mai ajunge banii exact până-n ultima zi, iar normele deja începuseră să scadă crescând, nu mai ţinea cu el nici boleşniţa asta de căldură năvălită-n aprilie, adăugând treptat la manoperă bălăceala prin troacele cu lut şi presatul în forme şi aranjatul pentru uscat la soare, încât el şi-a impus să nu mai cheltuiască pentru depăşirea normelor, scutind totodată şi ce ar fi cheltuit în permisii, rezumându-se la strictul necesar de biscuiţi, ciocolată şi ţigări ce-i parveneau la preţul lor din magazin prin Bajnorică, prietenul lui cel mai bun, care uite că nici el nu primea bani de-acasă. Venit cu o lună înaintea lui Mite în Cărămidăria Viezuroaiei, fără un ban, Giani izbutea în răstimpuri să-şi încropească un mic capital pe care şi-l gospodărea cu pricepere vreme de câteva săptămâni, plătindu-şi depăşirea normelor şi plecând în permisii pentru a aduce din Moşneni sau Porceşti baxuri de

Carpaţi, brichete, biscuiţi, ciocolată, sticle de băutură, pe care le vindea cărămidarilor în termen la un preţ îndeajuns de convenabil ca mulţi să-i aştepte sosirea în Gura Viezuroaiei şi să tabere peste el de cum cobora din maşina de cărbune şi punea piciorul în Drumul Oaselor. După câteva astfel de isprăvi, el cheltuia tot ce avea asupra lui, cel târziu la a patra permisie, pe distracţii a căror amintire proaspătă îl hotăra să o ia, din nou, de la capăt, muncindu-şi şi normele sale şi făcând bani ajutându-i pe ceilalţi şi plecând în permisie când strângea de ajuns pentru marfă, şi iarăşi cumpărând şi iarăşi vânzând pentru a cheltui din nou totul.

Cel mai bine i-a mers lui Bajnorică în ultima lună şi jumătate petrecută în cărămidărie, când a avut bani să-l asigure şi pe prietenul său cel mai bun de câteva permisii, scăpându-l definitiv şi de obsesia socotelilor cu sume eşalonate pe zile şi bilanţuri săptămânale ale plăţilor normelor obligatorii. Avea Mite o scrupulozitate încrâncenată faţă de acest fel de a supravieţui. În pofida sumei destul de mari cu care nimerise în regimul de pedeapsă de aici, el nu-şi permisese o secundă să nu-i pese. Nu se sustrăsese niciodată de la datoriile sale faţă de cei care munceau în locul lui, ajungând să se bucure de credibilitate, pe care şi-o consolidase necontenit, în vederea lunilor pe care le avea de petrecut aici în condiţii cât de cât prielnice. Credibilitatea sa era sporită şi de împrejurarea că destui mai îngroşau obrazul, fie din lipsă, fie din lăcomie, amânând plata datoriilor către colegii lor de troacă la nesfârşit şi încercând să le facă uitate, să le fie ruşine, îi interesează în definitiv, ba bine că nu, căci de-acum începuse să-l intereseze şi pe Mite, şi acesta era până la urmă motivul pentru care Bajnorică se lipise de el

în dorinţa de a face cât mai repede bani pe care să-i cheltuie cât de repede.

Giani era un băietan blonziu și cârn, căruia traiul în cărămidărie nu reuşise să-i alunge bujoreala din umerii înalţi ai obrajilor şi nici să-i stingă licărul insistent din ochii de un albastru pervers. Crescuse el într-o casă de copii din Constanţa, destul de solid de altfel, agil şi descurcăreţ când era la o adică, nefiind totuşi prea înalt de fel şi nu era nici din ăia care să se încurce până n-ar fi sigur că ar ieşi deasupra; nu-i plăcea să rişte adică, vreo cărămidă pe cocoaşă sau în scăfârlie la îngrămădeală neînsemnând puţin lucru, şi nici nu ţinea chiar cu tot dinadinsul, cum destui sunt care, dacă n-au pe nimeni pe aproape, se iau la bătaie singuri, dându-se cu capul de ziduri. Păi nu era Bajnorică omul ăla, deşi de la unii datornici la norme mai reuşise să recupereze banii, rămânându-i totuşi destui cu datorii mai vechi, pe care n-ar fi avut cum să-i aducă la zi cu plata decât secondat îndeaproape de prietenul lui cel mai bun. Păi aşa se face un ban cinstit muncit, prietene, mai învăţăm unul de la altul ajutându-ne, cât om fi aici, în mijlocul codrului, că pe urmă nu se mai ştie, chiar dacă prietenul lucrase ca zidar şi lucrase şi în chimie până să ajungă la şine de tren şi la cărămizi, după cum destul de des spunea Mite, cu o mândrie prea plină de nepăsare ca să nu-ţi dai seama că se face că ignoră pericolele ce-l pândeau la tot pasul odată ieşit definitiv de aici, unde, de bine, de rău, are şi un pat şi căldură arhisuficientă prin specificul muncii, şi aer excelent, şi mâncare nu tocmai rea, şi uite că are şi bani să-şi plătească odihnă cât cuprinde. Bajnorică nu lucrase nicăieri până-n armată, fiindcă la casa de copii, dacă nu ţii cu tot dinadinsul să pleci numaidecât de acolo la o nevastă

sau o casă a ta, e loc şi pentru absolvenţii celor opt clase ale internatului şi ai casa şi masa asigurate, şi dacă ştii să te descurci, poţi să faci un ban frumos, trimiţându-i pe cei mici la cerşit şi la furat, aşa cum şi alţii te-au trimis pe tine, care ban nici nu se compară cu ce iese din păduchernița asta cu cărămizi, nici dac-ai lucra aici ca angajat civil, păi cine ar fi nebunu' ăla să stea aici nici pe cinci mii pe lună, şi tocmai d-aia ei numai cu noi îşi pot face treaba ca să-și scoată salariile lor de colonei și maiştri militari cărămidari.

Şi aşa se face că pe Mite nu-l prea lăsa sufletul să-i ceară bani prietenului său cel mai bun, pentru că făcuse pe portărelul în confruntările acestuia cu datornicii, ba pe unii trebuise să-i ţină ca pe nişte sălbăticiuni ce deveniseră acolo-n pădure, ca Giani să poată să-i caute prin buzunare şi prin valize. De câte ori fuseseră împreună în permisie, fiecare îşi plătise partea lui de consumaţie, păi de două ori doar, prietene, dacă nu cumva Bajnorică dăduse de la el pentru ultimele patru beri, ultimii bani, şi nici marfă nu cumpărase' şi nu mai aveau nici pentru o maşină de cărbune şi au făcut mai bine de jumătate de drum pe jos, că şi ăştia, la câştigul lor la tonă-kilometru de te doare capu', cere banii 'nainte, cum n-ai pomeni nici la cele mai nenorocite speriate de foame, şi până la urmă i s-a făcut milă de ei unui şofer, când n-ar mai fi avut taman nimic până să întârzie la apelul de seară. Aia e, că n-o ducea bine cu banii nici Bajnorică, oricât s-ar fi zbătut el paişpe ore pe zi cu normele şi cocoşându-se ca un asin sub rucsacul şi sacoşele cu ţigări şi băutură prin râpele Viezuroaiei, da' a durat şi asta până-ntr-o zi.

Atunci a fost când a apărut Bajnorică pe platoul cărămidăriei cu Bica. Bica era o femeie cu ovalul feţei

fumurii prelung-romboidal, ca de şarpe, cu trăsături migălos caligrafiate şi părul foarte scurt, smolit și tărcat cu șuvițe ciocolatii, iar ochii ei verzi, imenşi, sorbeau cu o aviditate îndurerată toată fojgăiala soldaţilor cărămidari din jurul ei. În după-amiaza aceea însorită de mai; ea părea să fi descins printre ei dintr-un paradis imemorial, îmbrăcată în blugi şi-ntr-un pulover cărămiziu din lână tricotată şi ţinând pe umăr, cu arătătorul dreptei prins în gaica agăţătorii, o canadiană de tercot negru, ce arăta cam terfelită. Alunecarea plutită şi nemişcată parcă a mersului ei de reptilă, ţinându-se-n echilibru cu mâna stângă înfiptă ca o gheară în braţul lui Bajnorică, aveau să şi-o amintească toţi în zilele următoare. Bajnorică-i spunea Bica şi toţi au prins să-i spună aşa în cele din urmă, dar pe ea o chema Bianca şi se vedea bine că ştie pentru ce venise aici, printre patruzeci şi ceva de bărbaţi trăind în pădure de mai bine de o jumătate de an, în vreme ce Bajnorică nu părea că face mai mult decât oficiul de însoţitor, n-ai fi avut cum să-l crezi în stare de altceva, chiar dacă mai apoi a dezminţit o astfel de presupunere.

În seara aceea, după apel, Bajnorică i-a pregătit Bicăi un culcuş într-unul dintre corturi, căzând la învoială cu locotenentul-major Coşarcă Teodor, în baza promisiunii unei sume de două mii cinci sute de lei pe care avea s-o achite cât de curând. Doar Mite şi Bajnorică au stat în cortul Bicăi în prima noapte petrecută de aceasta în cărămidărie, iar Bajnorică n-o scăpa din ochi, însufleţit neîncetat de vigilenţa temătoare a unui paznic, mare lucru n-ar fi fost să se fi săturat de ea în cele două zile de permisie, dar cu atâta îngrijorare a însoţit-o şi a cărat-o după el în tot locul în săptămânile următoare, încât era limpede că teama de a nu i-o fura cineva îi tăiase tot cheful

din capul locului.

Bica spunea că are douăzeci şi cinci de ani, dar frumuseţea ei de şarpe cu ochi enormi şi codaţi o făcea să pară mai tânără. Vegheată de Bajnorică, ea i-a spus câte ceva lui Mite despre omul cu care stă de un an şi ceva, miner din Valea Jiului, venit în Porceşti pentru bani mai mulţi, acum, la început, cât încă fondurile nu-s secătuite, şi despre părinţii ei care sunt administratori ai unei cabane în Făgăraş, şi din tot ce-ai fi putut afla de la ea, greu ai fi bănuit motivele escapadei printre soldaţii din pădurea Viezuroaiei, în compania cui, a cârnului acela blonziu de Bajnorică, pe care nu-l vedeai în stare să lege trei vorbe deştepte în faţa unei femei de condiţia Bicăi, necum s-o momească până aici. Nu cu mult diferit a fost Mite în stare să înţeleagă povestea asta nici când Bica, înainte de a se dezbrăca, şi-a tras peste piciorul stâng cracul blugilor ei având o croială puţin specială, strâmtă foarte de la jumătatea coapselor în sus, pentru a-i pune în valoare formele longiline, şi-n rest foarte largi, fără a fi evazaţi, anticipând parcă moda şalvarilor şi a colanţilor, care avea să se-ntâmple peste mulţi ani, datorită piciorului ei de lemn, vopsit alb şi împânzit pe alocuri de erupţiile unor scrijelituri minuscule cu creionul şi pixul şi prins deasupra genunchiului şi peste coapsă cu un harnaşament complicat de cureluşe din piele cu catarame nichelate, ceea ce n-ar fi putut să însemne prea mult pentru Mite, pe lângă tot restul prezenţei ei stranii. Nici el şi nici ceilalţi n-au ştiut despre Bica Şchioapa mai multe decât ce aflase Mite în prima ei noapte petrecută pe platou, nimic adică, trăncănind verzi şi uscate cu Bajnorică alături, trăgând de ochii injectaţi de oboseală, ghemuit cu genunchii la gură pe piciorul pe care ea şi-l scosese şi i-l dăduse în grijă doar

după ce a fost asigurată repetat şi ferm de către prietenul lui, Mite, că este acceptată şi dorită cu tot cu această infirmitate a ei, peste toată zumzăiala debordantă şi deopotrivă plictisită a lui Bajnorică, și ce mai atâta tocmeală, Bico, ăsta te-ar lua și fără mâini, și fără picioare, şi fără cap, doar să ţi se-arunce pe canal în jos şi să facă bâldâbâc, ajutor, mă-nec şi hai şi termină-l mai repede, să ne culcăm, că mâine-avem şi norme, şi o grămadă de treabă.

Mite şi Bajnorică n-au ştiut când au adormit, picniţi de un somn scurt şi greu şi care-i înţepeni ca moartea pe aşternutul de rogojini întins pe bătătura tare a platoului. Trezindu-se, Mite a văzut prin crăpătura fermoarului deschis al cortului zorii fumegoşi întremându-se, ajutaţi de zvonurile de ciripituri de păsări de toate neamurile, vânzolite de vânt prin frunzişul pădurii cufundate încă în beznă. Bajnorică sforăia amplu, cutremurător, răstignit cu capul pe spate, căzut de pe pufoaica strânsă în chip de pernă, cu gura întredeschisă şi cu o mână încleştată pe piciorul de lemn, şi alături, felinarul, pe care n-apucaseră să-l stingă, pâlpâia încă şi chiar în clipa când Mite începu să-şi aducă aminte, ea se strecura ţopăind prin crăpătura intrării. Era doar în pantalonii ei strâmţi şi largi, avea sâni de forma unor cupe, nu chiar pe măsura unor palme de cărămidari, ce doar cu mare atenţie ar fi putut să bea din ele fără să-şi verse pe piept şi pe jos, aureolele erau însă nefiresc de mari, cât gura unei ceşti de cafea şi de culoarea miezului de caisă, crăpând de copt şi mozolindu-te de dulceaţă din creştet până-n tălpi. Se spălase Bica. Udă şi deloc înfrigurată, ţopăia în jurul lor, aplecându-se să caute ţigările fără să îndoaie deloc din genunchi singurul ei picior, şi apoi se aşeză cu o mişcare firească și

nepoticnită, de şarpe încolăcindu-se şi retrăgându-se în sine şi-n norul de fum al ţigării, emanând parcă din împletirea braţelor şi a spatelui ei puternic peste îndoitura strânsă a piciorului teafăr.

Lungit şi nemişcat, Mite încă o privea în pâlpâirea slabă a felinarului, iar ea nu arăta în vreun fel că s-ar simţi observată. Se încolăcise într-o nemişcare și o linişte care amuţise și susurul vântului rece prin copaci, şi ciripitul păsărilor. Ochii ei rămăseseră la fel de mari, dar, din pricina imobilităţii privirii, îi bănuiai acoperiţi de o pereche de pleoape transparente. Pe clavicule şi pe umeri i se rostogoleau încă picături de apă. Părea nevăzut vreodată de soare acel trup foarte alb, contrastând puternic cu fumuriul feţei şi al mâinilor. Fuma, cine ştie de cât timp, că abia într-un târziu el desluşi mâna în care ţinea ţigara, ridicându-se la gură.

— Nu ţi-e frig, Bico?

Ea îi făcu semn că nu, arătând totodată către Bajnorică, doarme, e foarte ostenit, să nu mai vorbească aşa tare că-l trezeşte, spuse într-o limbă de surdomuţi de o expresivitate sporită, care o făcea accesibilă şi unui necunoscător ca Mite. Nu se mai auzea vântul afară. Plecase odată cu întunericul, lăsând în urmă fiorul de gheaţă al dimineţii.

— Io am… am înţepenit de nu mai… n-am să mă mai pot scula de pe rogojina asta nenorocită, şopti Mite abia auzit.

Bica îi arătă chiştocul care aproape că-i ardea degetele, să aibă răbdare puţin să termine de fumat, şi numaidecât îl va încălzi, şi-i arătă cum, mişcându-şi privirea şi capul pe gâtul ei lung în rotiri tot mai ample şi mai dezordonate, sugerând o scoatere de pe orbită,

pecetluită cu buricul inelarului mâinii ei drepte închinându-se, atingând pe rând vârful limbii, sexul şi sfârcurile sânilor. Se ridică apoi, fără să se sprijine de pământ cu palmele, aşa cum prea puţini şi dintre cei cu două picioare reuşesc, lăsându-şi în acelaşi timp pantalonii în locul în care stătuse, ca pe o piele veche şi nefolositoare, şi veni la el cu mersul ei de cangur, să-i desțepenească oasele şi să-i alunge istovirea şi frigul din suflet pentru a treia sau a patra oară în noaptea şi dimineaţa aceea. Într-o încolăcire întinsă şi incandescentă, ritmată de zvâcnetul ciotului de picior împungând coapsa lui Mite, ziua năvălea în cort, în vreme ce afară se auzeau soldaţii strângându-se pe platou pentru raportul de dimineaţă.

În timpul pauzei de prânz şi după aceea, până către seară, ei îşi aşteptau rândul la intrarea în cort, în şiruri de câte şapte-opt, cu gamelele cu apă în mâini şi cu nişte figuri plouate şi nerăbdătoare, aşteptând parcă suplimentul la cazanul cu ciorbă. Bica Şchioapa le pretindea să se spele înainte, în faţa ei, şi pe urmă să-şi treacă numele şi locul de baştină cu scris cât mai mărunt pe piciorul de lemn pe care-l ţine lângă ea ca pe un accesoriu indispensabil îmblânzitoarei de sălbăticiuni care era. Câţiva, din cale-afară de insistenţi, ieşiseră din cort cu capetele sparte, în bombănelile dezaprobatoare ale celor ce-şi aşteptau rândul civilizat. Erau prea mulţi ca să mai fie timp pentru trageri cu repetiţii, şi de unde ştii că marfa nu-i pe terminate şi mulţi or să rămână cu deştu-n gură, cum de fiecare dată se întâmplase când Bajnorică nu putuse să umple rucsacul şi sacoşele cu destule ţigări şi sticle şi n-apucaseră toţi, nici cei ce se-nvredniciseră să-l aştepte în Gura Viezuroaiei. De-acuma însă, pare-se că

Giani le adusese destul şi pe săturate şi adormise răpus de oboseală la umbra din dosul cortului, pe jumătate împăcat, azi e intrare liberă pentru toţi, dar uite că destui se aşezaseră la rând pentru a doua şi a treia oară, iar ea nu-i gonea, deşi începuse să-i cunoască şi le spunea să nu încerce să o păcălească, semnându-şi din nou pe proteza-măciucă numele lor sau, Doamne fereşte, fictiv, zăpăcindu-i răbojul, iar ei se conformau, văzând că-i destulă Bica Şchioapa, e de-ajuns pentru toată lumea femeia asta cu-n singur picior, care face cât patruzeci și ceva și mai bine și nu te costă nimic, da’ asta a fost doar atunci, în cea de-a doua zi petrecută de Bica pe platou.

În săptămânile următoare, toţi soldaţii ar fi avut dreptul la permisii de câte două şi trei zile. Se spulberau ca de la sine normele, urcând la două-trei sute pe zi, iar malul de lut fusese excavat până să se surpe drumul de deasupra lui şi să se prăvale-n platou. Se bălăceau îndrăciţi de spor în troacele şi gropile cu noroi şi înălţau cuptoare de trei metri, cocoţându-se pe capre să le clădească şi să le peticească, şi focurile duduiau zi şi noapte, împrăştiind o dogoare de iad ce veştejise frunzişurile copacilor din jurul platoului, dar Bica Şchioapa nu mai fusese văzută pe platou din ziua acelei sărbători de pomină şi nu reuşise nimeni s-o găsească nici după cât cotrobăiseră, vreme de două zile, prin pădure şi prin toate corturile, dând într-un rând peste Bajnorică aţipit chiar în cortul nădejdilor lor împlinite, pe rogojina scorţită de abundenţa stropelilor lor arse de nerăbdare şi prea îndelungată aşteptare, păi ce facem, moşule?

Le spusese doar alaltăieri ce să facă, drept e că nu prea insistând cine ştie ce, dar uite că prea puţin se simţiseră şi ieşiseră cu ceva, încât abia dacă au reuşit să

se achite de datorie fată de tovarăşu' locotenent major Coşarcă, fiindcă pe barba cui, chiar dacă-n codru, să facem aici, din Armata care produce pentru Economia Naţională, bordel și cu cine, cu stricăciunea aia-ntr-un picior, care doar s-o vezi zvârcolindu-se şi-ncolăcindu-se să stoarcă spurcăciunea din patruj' de inşi şi-ţi vine-napoi tot meniu' pe-o săptămână, vezi cât pun io curu' şi-obrazu' pentru tine, soldat Bajnorică, şi tu nici barem cu trei mii nu mi-ai ieşit, bun, gata, te iert de data asta, şi totuşi, ei mai apoi au ştiut că Bica este încă acolo, dar Bajnorică o ţine ascunsă şi-i schimbă din oră-n oră ascunzătoarea, prin corturi şi prin pădure, cărând-o de acolo-colo în cârcă, ori cine știe dacă nu și-n biroul sau cortul în care doarme Coşarcă, și-n cele din urmă au făcut cum le-a cerut el și nu mai era loc de nicio tocmeală, acum, când mai avea Bajnorică nicio lună de armată şi de stat în pădure, cam tot atât cât prietenul Cafanu, aşa că se strângeau câte şapte-opt şi se înfăţişau celor doi cu suma respectivă, însumând tariful fix şi fără târguieli şi comentarii şi fără s-o lungească şi fără s-o înnădească şi-n cea mai deplină linişte şi fără să ceară picioare de lemn în cap, ca să nu se-aleagă până la coadă cu o cărămidă, Bica-i aştepta în acelaşi cort aflat acum sub pază severă, la orice oră din zi şi din noapte ar fi avut chef şi cu ce să plătească, păi asta faceţi, moşule.

Ea a plecat din cărămidărie definitiv odată cu Mite şi Bajnorică, câteșitrei nepetrecuţi de nimeni în afară de soarta lor călătoare purtându-i pe drumuri neştiute. Vara venise de-a binelea, iar Mite şi Bajnorică aruncaseră prin râpele Viezuroaiei valizele, canadienele şi puloverele cu care se încorporaseră, ştiind prea bine că nu procedează deloc înţelept, deşi bani se pare că aveau destui acum

pentru a-şi lua altceva în locul cămăşilor, pantalonilor şi pantofilor ăstora terfeliţi şi aspriţi de nepurtare şi-n care ajunseseră să nu se mai simtă bine şi ducă-se învârtindu-se şi rostogolindu-se într-un nor de praf de cărămidă, bine c-am scăpat.

Banii erau la Mite. Bajnorică a fost cel care a întrebat-o pe Bica însă cât vrea să-i dea, iar Bica părea să nu-l audă, mergând la câţiva paşi înaintea lor, cu foşnetul ei continuu printre copaci, răscolind stratul de frunze uscate, şi ei îşi amintiră că în ultima săptămână o văzuseră prea tăcută şi tot aşa părea să nu-i audă când o întrebau dacă vrea să plece, dacă i s-a făcut dor de minerul ei din Porceşti, şi acum, chiar dacă nu-i lua în seamă, o vedeau mult schimbată în bine și înţeleseră că i se făcuse dor de ducă în vremea din urmă, de soarta ei călătoare neostenită. Mite îi arătă lui Bajnorică banii, suma ce i s-ar cuveni Bicăi, iar acesta îi făcu semn să bage banii în buzunar, să-i ascundă, știe el ce știe, ba uite că habar n-are.

— Mergi cu noi, Bico, la Bucureşti?

Însă nici ei nu ştiau încotro aveau s-o ia, nu-i aştepta nimeni nicăieri, nu vorbiseră şi nu stabiliseră nimic precis, doar că vor pleca împreună din cărămidărie şi mai departe nu mai ştiau unul de celălalt și nici de ei înșiși, n-aveau habar încotro.

— Te-ai sonat, Bajnorică, unde să mai merg io cu voi? N-am mers destul douăzeci şi şase de zile, patruzeci şi şapte de inşi de la cap la coadă şi de la coadă, la cap de câte opt, zece şi treisprezece ori?

— De-ai spart piaţa de cărămizi pentru blocurile din Porceşti, spuse Mite.

— Păi, chiar aşa. Mai trebuie să merg şi prin alte părţi

şi cu altcineva.

— Păi, te duci la miner în Porceşti, presupuse Bajnorică. Te pupă ăla peste tot când te-o vedea după o lună.

Ieşiseră-n Drumul Oaselor prin Gura Viezuroaiei, aşteptau şi lăsaseră să treacă mai multe maşini de cărbune în sus şi-n jos. Drumul ăsta are doar două direcţii, dar ei sunt trei. Pe Bica n-o frământă nici pic, ea oricum va pleca singură. Era în acelaşi pulover cărămiziu şi cu canadiana peste mijloc, cu mânecile înnodate în fată. Ei asudaseră doar în cămăşi, iar ei, ca de obicei, nu-i era cald şi nu-i era frig.

— M-oi duce la miner. Nu ştiu. O să iau o maşină spre Porceşti…

— Ai grijă cu şoferii ăştia de pe maşinile cu cărbune, spuse Bajnorică. Nu sunt atât de delicaţi ca cărămidarii.

— Îi ştiu şi pe ăştia cum sunt, îi ştiu pe toţi absolut. E bine aşa cum sunt, nici că se putea mai bine de-atât…

— Să mergem şi noi la Porceşti? îl întrebă Mite pe Bajnorică într-o doară, la care Bica spuse că, în cazul ăsta, ea va lua o maşină invers, spre Moşneni.

— Bine, Bico, du-te. Să nu te mai văd! apăsă Bajnorică, având glasul înecat de furie şi durere.

O Rabă de cărbune, mergând în direcţia Porceştilor, oprise la zece metri depărtare de ei, la semnele Bicăi, şi acum ea fugea într-acolo.

— Banii, Bico! îi strigară amândoi în urmă, gata s-o ia la fugă după ea.

Ea se opri lângă uşa maşinii două secunde, ca să-şi ia rămas-bun, chipul ei radiind de fericire, unduind tot mai amplu, până să iasă din orbită, şi închinându-se apoi cu buricul inelarului pe vârful limbii, pe sex şi pe sâni.

Din Gara Moşneni au luat trenul spre Bucureşti. Partea asta de drum oricum trebuiau să o facă împreună. Din Gara de Nord ar fi luat-o fiecare către vreun loc pe care şi-l amintea cât de cât, căutându-l şi încercând să-l recunoască. Ar fi rămas Mite în Bucureşti, iar Bajnorică ar fi luat un tren spre Constanta.

La unu noaptea, în Gara de Nord, au bântuit o vreme peste şine şi peroane până să găsească o ţâşnitoare din care ieşea un fir de apă firav, cu gust de canalizare. Pe bănci erau puţini călători, aşteptându-şi trenurile ghemuiţi şi întinşi cu bagajele la cap, iar Mite nu mai recunoştea nimic din acest capăt de oraş mort, cu iz de împuţiciune şi cufundat în zăpuşeală şi beznă bântuită de umbre amestecate cu umbrele îmboboşate ale bagajelor lor. Stăteau şi ei pe o bancă după ce-şi potoliseră setea şi nu mai aveau nici ţigări şi nimic de mâncare. Peste tot era închis şi ferecat în beznă, chiar dacă bani ar fi fost destui, trei mii şi ceva de lei, în afara cecurilor cu soldele lor, şi atunci au hotărât să mai rămână împreună, o vreme barem, şi s-au urcat în acceleratul de Constanţa, care tocmai fusese garat pe linia din faţa lor.

Nu mergea prea multă lume la mare. Trenul era aproape gol şi s-au perpelit tot drumul pe băncile unui compartiment, fără să-i ia somnul, şi tot însetaţi şi înfometaţi şi fără ţigări. La patru dimineaţa, în Gara Constanţa nu era cu mult diferit față de Gara de Nord. Se lumina anevoie, noaptea asta parcă nu se mai termina. Se foiră prin gară, aşteptând să se facă ziuă, acostaţi de cei care ofereau camere şi ei le-au cerut ţigări. Numai de camere nu le arde lor acum şi la preţul ăla… Vor sta în gară până pe la şase încolo, când deschide la centrele de pâine, la tutungerii și lăptării, dar n-au mai avut răbdare

şi-au pornit prin oraş spre mare, prin zorii tulburi scuturaţi dintr-un cer ca un hău săpat într-o râpă de lut, iar marea abia dacă au avut timp s-o vadă, neclintită şi întunecată şi urcată pe cer şi acompaniind cu vuietul ei monocord sorţile lor călătoare prin vise grăbite.

Când s-au trezit, era poate unsprezece. Înţepeniseră pe iarbă, lângă nişte tufe de salcâmi pitici, şi jos se vedeau faleza şi plaja pustie. Îi trezise un pâlc de bărbaţi ciocănindu-şi coasele și nişte femei deşirând un furtun lung de pe un tambur cu spiţe de fier-beton. Deşteptarea, boschetarii, încă strigau, prăpădindu-se de râs. Aşa-i, deşteptarea. S-au scuturat şi s-au bătut cu pumnii în umeri să se dezmorţească şi pe urmă au urinat ostentativ cu faţa la ei, luând în piepturile lor cocoşeşti huiduielile şi chiuiturile femeilor care îi arătau cu degetul şi-şi trăgeau ghionturi una alteia şi râdeau, bătându-se cu palmele de genunchi.

Era tot nor şi bătea vântul şi parcă stătea să plouă. Au luat-o pe drumul întors, spre restaurantul de alături de gară, să mănânce. A fost ceva aproape pe măsura foamei lor veşnice, întărâtat şi de un post de o zi şi o noapte. Ultima oară mâncaseră, pe platoul Viezuroaiei, ciorba de cartofi şi varza cu carne de la cazan, doar ei câteșitrei, Mite, Bajnorică şi Bica, lângă un izvor din marginea luminişului, din care băuseră apoi cu gamelele. Acuma-i însă cu totul altceva. Au cerut o pereche de fripturi şi încă una, ba io mai vreau, moşule, şi trei sticle de vin Riesling amestecat cu Pinot Noir şi cu opt sticle de pepsi, dar parcă tot ar mai fi intrat ceva, deşi tocmai ceruseră devizul şi le fusese pus pe masă, mâzgălit parcă în bătaie de joc pe foiţa subţire ruptă din carneţel: 1742, 15 lei. Văzuseră pe mesele din jur şi mici, şi porţii de rinichi ornaţi cu

garnituri de cartofi pai, orez, steluţe de morcovi şi castraveți muraţi și varză roşie, și dintr-odată au râvnit la toate bunătățile alea pe care să le mănânci cu ochii şi încă şi mai bine cădeau la stomac, şi pe urmă au vrut mici, câte zece, şi pe urmă câte cinci, fiindcă se cam îngreunaseră şi au cerut să li se facă din nou plata, să vedem cum ne-ncadrăm, a spus Bajnorică, şi se încadrau cum nu se poate mai bine. De mai rămâneau câteva sute de lei din banii lor lichizi, pe care biata Bica şi păsărica ei minune i-au făcut, pe unde-o fi ea acuma, ne-o pomeni, moşule, am sughiţat, iar Bajnorică zice are şi whisky ăştia, Johnny Walker care io n-am mai băut de când am plecat militar şi nu-ţi face griji, că ne-ajunge banii, păi văd că tu-ţi faci griji şi mai du-te dracu' şi nu-mi strica chefu', stricăciunea dracului, și au băut câte două sute de grame de Johnny, ciugulind neîncetat din coşul cu chifle de pe masă, tot le era foame, câinii nu se satură niciodată, da' acuma suntem prea grei ca să putem fugi de sub nasu' ăstuia, trebui să-i dăm banii, dă-i şi hai, ba mai stai, hai că nu mai avem nimic pă noi, decât cecurile, păi hai să le prăduim.

Se înnoptase şi oraşul se însufleţea de foiala şi zarva vilegiaturiștilor. Închisese la CEC, acum ce să mai facem, mâine, moşule. Au trecut pe la Casa de Copii a lui Bajnorică şi acolo toţi îl ştiau şi-l aşteptau cu sufletul fript, dar administratorul n-a avut de unde să le dea un pat, păi pă timp de sezon, jigodia asta închiriază şi veceurile, aşa că noaptea asta o s-o facem tot la boscheţi, pe malu' mării, păi, până mâine ce mai ie? Dimineaţa avea să-i găsească tot înfometaţi şi înţepeniţi de frig, e iunie, da' nu-mi spune tu mie că javra asta de mare trage. Au lichidat cecurile şi le era atât de foame, că n-ar mai fi avut mult până să procedeze la fel de deştept ca ieri. S-au mai cumpătat însă,

la autoservire te şi saturi mai repede cu sosurile alea, şi Bajnorică a luat o sticlă de vin de la alimentara, pe care a băut-o singur, în drum spre autogară. Mergeau tăcuţi alături, aruncându-şi priviri piezişe, suspectându-se cine cui poartă ghinion, Bajnorică gâlgâind din sticlă în duşmănie și Mite refuzând în duşmănie când îi era întinsă sticla. Avea fiecare două mii şi ceva în buzunar şi poate socoteau că-i prea puţin şi încă n-aveau curajul s-o ia fiecare pe drumul lui. Şi după ce Bajnorică a aruncat sticla în sus şi a căzut în mijlocul traficului de maşini din stradă şi toţi claxonau şi înjurau cu capetele scoase afară prin geamurile portierelor şi nu ştiau de unde picase sticla aia, au văzut că ieşise soarele şi se simţea o briză proaspătă adiind dinspre mare, iar ei aveau încă bani destui şi până la iarnă mai e o grămadă, moşule. Au luat din autogară un autobuz plin de salariate ale sanatoriilor şi ale hotelurilor intrând în schimbul doi, ei vor coborî în Eforie Sud, ştie Bajnorică unde. Pe urmă s-au rătăcit unul de altul în îngrămădeala celor care urcau şi coborau, ducându-se la plajă sau la masă, şi Bajnorică a crezut atunci că şi-a pierdut prietenul, care s-o fi dat jos din maşină aiurea. Mite-Mite-Mite, a început să strige cu atâta disperare, încât o femeie i-a spus că este un copil la vreo cinci ani lângă ea şi să n-aibă nicio grijă, că nu i-l striveşte nimeni, am zis că te-ai dat jos, moşule, stai că mai avem puţin.

Lui Costică Zlate din Eforie Sud i-au dat banii pentru trei zile de găzduire şi i-au dat în păstrare buletinele şi livretele militare. Camera era cu un pat, suficient de mare pentru doi, încropită într-un fel de magazie lângă casă, fără geamuri, şi viţă-de-vie crescută printre crengile unui cais şi acoperind toată curtea. Şoseaua trecea prin faţa casei şi, peste ea, o fâşie din pădurea de pe malul

Ghiolului, iar m-ai adus la pădure, moşule… Păi, la banii ăştia, ce-ţi mai trebuie? Pe portiţa din tablă şi S-uri mici de fier-beton, ieşea în evidenţă un Z mare. Lui îi mai zice şi Costică Zet, Bajnorică îl ştie de ani de zile, şi-i mai zice şi Costică Zât, fiindcă a avut odată un pisic şi când a murit l-a plâns şi l-a îngropat în grădină, şi cum dracu-i mai zice? Maiorul Zlate i se zice mai ales, fiindcă a lucrat ca ospătar la Oficiu' de Vizite şi Protocol de la Neptun, de unde l-au dat până la urmă afară, de beţiv notoriu ce ie.

În sfârşit, au putut să se bărbierească şi să-şi spele hainele la cişmeaua din curtea maiorului Zlate. După ce au trecut cele trei zile pentru care plătiseră, au mai stat. Aduceau în fiecare zi câte o sticlă-două de ceva şi beau cu maiorul Zlate, care încetă pe moment să-i mai sâcâie cerându-le banii. Maiorul o lua dis-de-dimineaţă, de cum făcea ochi, trăgând dintr-o sticlă din grămada pe care o avea la capul patului şi pe sub pat, şi pe urmă încuia şi bântuia până spre seară prin bodegile mai ieftine din Eforie. Era un om de cincizeci de ani, singur-singurel, şi-a avut noroc cu dărăpănătura asta de casă care i-a rămas de la frate-său care a murit, că el n-a fost în stare de-un cap de aţă-n viaţa lui, un boschetar bătrân, moşule, vai de steaua lui. Mai avea o cameră în afară de cea în care stătea el, dar nu prea vin turiştii în împuţiciunea asta. Îşi gătea singur, o dată pentru mai bine de o săptămână şi ţinea ardeii umpluţi sau tocana de cartofi pe holişorul-verandă, într-un frigider Fram defect, pe care îl folosea drept dulap, laolaltă cu bucăţi de pâine care se uscau şi mucegăiau şi mânca în fiecare seară câte trei-patru linguri din mâncarea aia şi-n jurul frigiderului mirosea de nu te puteai apropia. Nu-l vedeai vreodată treaz, dar într-o dimineaţă a fost şi mai rău, fiindcă a încurcat sticlele şi a

dat pe gât o duşcă mare dintr-o sticlă cu clor pentru albit rufele şi a zbierat la ei din toţi rărunchii să cheme salvarea că moare, lasă-l, moşule, să moară. Și fiindcă tot nu dădea semne că-i pe ducă, au chemat-o totuşi. Au mers cu el câţiva kilometri pe şosea spre Constanţa, până ce maiorul Zlate i-a spus şoferului să oprească şi să-i lase jos, că nu mai are nimic. L-au lăsat într-o bodegă la ieşirea din Eforie Nord, unde le-a spus că n-a mai fost de vreo zece ani, și noroc că s-a ivit cu clorul ca să vină cu salvarea până aici. N-au vrut să rămână cu el, fiindcă ar fi trebuit să-i plătească cinci, şase vodci până către prânz, ba io nu-mi dau seama de unde are bani să bea, moşule, că nici pensie nu primeşte.

Banii lor erau pe terminate, iar haine nu-şi cumpăraseră, ba acum nu şi-ar mai fi permis nici câte o pereche de chiloţi de baie. Se prăjeau la soare goi şi se puricau de vietăţile alea care în vremea din urmă îi făceau să se scarpine până la sânge. La lumină şi căldură porneau dintr-odată să forfotească prin tot părul de pe corp. Îi culegeau cu unghiile, trăgând de firele de păr, abia de se vedeau, cât un vârf de ac apăreau pe buricul degetului în lumină, şi totuşi li se deosebeau picioruşele fremătânde şi fără niciun spor la mers. Unii erau roşii de atâta supt, şi au şi ouă, moşule. Doar strivindu-i între unghii îi puteau omorî, pocneau şi ieşea sângele din ei ca dintr-o băşică, ăştia te sug, moşule, de te nenorocesc, doar cu gaz scapi de ei. Nu cred totuşi că numaidecât de la Bica am luat noi păduchi laţi, mai degrabă ea a luat din cărămidărie.

Când n-au mai avut bani pentru băutura maiorului Zlate, acesta nu i-a mai sâcâit, le-a spus să plece numaidecât şi n-a mai vrut să le înapoieze buletinele şi livretele până nu se vor fi achitat şi pentru cele şase zile,

care le-au stat peste primele trei, care le-au plătit. În dimineaţa aceea, ei chiar au plecat. După ce au ieşit pe poartă, Mite a vrut să se întoarcă, îl fac io să ne dea actele. L-a oprit Bajnorică, lasă-le, mai bine ca la maiorul Zlate nu stă nicăieri actele noastre, aici eşti sigur că le poţi găsi oricând. Pe la patru, în Gara Eforie Sud, s-au urcat într-un accelerat de Bucureşti, plin şi destul de aglomerat pe culoare, încât au rămas într-un loc cum nu se poate mai prost, la capătul vagonului, lângă uşă. Când a venit controlul, i-au spus că li s-a furat totul, şi bani, şi acte şi-acuma se duc acasă, la Bucureşti. Necazul naşului era mare şi i se vedea pe faţă cât e de cătrănit, avea trei inşi de la controlul civil după el şi trebuie că nu făcuse niciun leuț chior. I-au controlat și-n adevăr n-aveau nimic la ei, nici acte şi nici bani, nişte boschetari nenorociţi, după cum chiar arătau, iar trenul oprise la semnal şi uşa deschisă din dreptul lor le-a trezit, pe moment, civililor ideea să-i dea jos din tren, s-o ia pe jos, ca altă dată să se-nveţe minte să nu se urce-n tren fără bilet. Erau în câmp, la vreo treij’ de kilometri de Feteşti, a spus Bajnorică. Se însera şi s-au lungit la poalele terasamentului, aşteptând alt tren care să oprească la semnal. Aţipiseră şi pe urmă au văzut lângă ei un marfar foarte lung, căruia nu i se vedeau capetele, ăsta-i al nostru, moşule, oriunde-o merge.

Îşi făcuseră culcuş într-un vagon cu sfeclă, plin aproape până-n oblonul acoperişului din care desprinseseră două scânduri pentru a intra, încât abia dacă au reuşit să-şi facă loc lângă un oblon lateral, aruncând o grămadă de gulii de sfeclă din mersul trenului afară-n noapte, prin gaura prin care intraseră şi peste care au tras pe urmă scândurile la loc. Trenul oprea des şi se urnea greu, şi ronţăind din sfeclă li se risipiră dintr-odată

şi setea, şi foamea, şi-ntr-un târziu au adormit îmbrăţişaţi. Era tot noapte când i-au trezit zgomote de ciocănituri în obloanele vagoanelor şi hămăituri de câini. Erau în triajul unei gări şi au văzut printre scândurile obloanelor lumini de lanterne şi au auzit glasuri ce le deşteptară o spaimă inexplicabilă, dincolo de care ştiau prea bine amândoi că n-ar avea ce mare lucru să le facă dacă ar da peste ei în sfeclă. Desluşiră printre hămăituri, când încetară ciocăniturile în obloane, astea-s toate cu sfeclă, dom' major, cheresteaua şi porumbul sunt în faţă. Arată şi mie idiotu' ăla care să fure sfeclă din vagoane, cu sacu' ori cu căruţa... Păi pentru porci, da, pentru porci, pentru rachiu, da' mai uşor de-o mie de ori o ia de pe câmp de la ceapeu, decât să intre aici, în gura noastră, pentru zece căpăţâni de sfeclă... şi pe măsură ce glasurile şi hămăiturile câinilor se îndepărtau şi se stingeau în noapte, spaima lor se amplifica, odată cu trenul urnindu-se şi nemaiavând mult până să treacă peste trupurile lor cu toate cele optzeci şi şase de vagoane ale sale, în vreme ce ei se îmbrăţişau tot mai strâns şi se căutau tot mai febril, spălându-şi cu limbile feţele îmbăloşate de saliva spaimei celuilalt, şi pe urmă s-au masturbat reciproc, plini de dorinţa de a face ceea ce nu le îngăduia locul din cale afară de strâmt, şi au adormit liniştiţi şi împăcaţi.

Trenul oprise din nou într-un triaj de marfă. Lumina văzută printre scândurile oblonului arăta a fi nu mai mult de unsprezece ceasul. Ronţăiau gulii de sfeclă, ţinându-le cu amândouă mâinile, ca nişte hârciogi, iar Bajnorică zise că nu-i furajeră după cât de bună e, de te scoală pur şi simplu de pe boală şi-ţi taie şi setea, şi foamea, cât o friptură şi un kil de vin, precis e pentru zahăr de calitate extra, nu-mi spune tu mie, moşule, şi pe urmă îşi aduseră

aminte de noaptea trecută, mai cu seamă Mite ţinu’ să-şi amintească și să i se amintească, moşule, ar fi mai mare daraua dacă am ajunge să ne căsătorim. În ce-l priveşte pe Bajnorică, astfel de deprinderi devin de timpuriu o obişnuinţă pentru rezidenţii din casele de copii, ca aia unde crescuse el. Pentru toţi absolut, n-ai să afli vreunul nerodat, indiferent că de unii se lipeşte mai bine, de alţii mai deloc, iar altora le rămâne pe viaţă, ca o pasiune pentru care nu numai că sunt în stare să plătească oricât, dar le şi deşteaptă mintea către îndeletniciri prin care se fac bani mulţi repede, căci e o meteahnă din cele mai costisitoare. Despre poponarii adevăraţi Bajnorică ştie că au bani cu sacu. Nu pârâţii sau labagiii, ci d-ăia, zice el, care pentru ei nu există femeie şi nici altceva și care ie vânați și huiduiţi și de lume, și de miliţie şi daţi în gât până şi d-ăia cu care se mârleşte şi nu-i satură de bani, aşa că pe ăştia totdeauna ai să-i vezi bine îmbrăcaţi şi plini de aur şi cu teancu’ de zece mii la ei mereu…

— Da’ unde dracu suntem aici, moşule?…

Uitându-se mai bine printre scânduri, au văzut că erau în Medgidia.

— N-are nimic, moşule, spuse Bajnorică. Ne-ntoarcem în Constanţa, e vară, e sezon, poate dăm peste fun poponar cu bani…

Dar de bună seamă că ce spunea Bajnorică nu era mai mult decât o aiureală curată, care făcea să-i dea mintea-n clocot cu mare întârziere. Se întâmplaseră chestii din astea probabil foarte de mult, poate pe când spunea el că se rupsese la rozetă şi-avea zece-unşpe ani, dacă nu cumva despre poponari plini de aur şi teancuri de zece mii cine ştie cine i-a povestit, care ăsta o fi auzit de la altul, care la rândul lui o fi văzut în vreun film sau o fi citit într-o carte.

Sigur e că vremurile se înrăutăţiseră până într-atât, că nici poponarii adevăraţi nu mai aveau bani. Litoralul era mai pustiu decât reuşea Bajnorică să-şi aducă aminte că a fost vreodată, şi doar prin locurile astea s-a pomenit, la orfelinatul şi la Casa de Copii din Constanţa, şi ştie că s-a născut în comuna Techirghiol, dar pe acolo n-a prea avut ce să caute. Mama lui a stat vreo doi ani în Techirghiol, a văzut-o în două rânduri când era foarte mic şi acum nu ştie despre ea decât un singur lucru: moartă pe data de trei marte şaijdoi. Ba în Constanţa a dus-o chiar bine. Aici, dintotdeauna a venit multă lume, cu mulţi bani, şi o grămadă de străini şi n-ai cum s-o duci prea rău, oricât de bătut în cap ai fi, şi d-aia nici n-a avut nevoie să se angajeze până-n armată, da sărăcie ca acuma n-am pomenit şi nici nu cred c-oi pomeni vreodată, alimentările goale şi hotelurile goale şi câte zece oameni pe plajă şi-n toate bodegile program până la unşpe, că nu mai are ce vinde, şi doar sindicalişti peste tot, cu bonuri de masă şi cu mâncarea-n sufertaşe la plajă, ca la cantina de ajutor popular, şi cine poate să-mi spună unde sunt străinii, doar câțiva ruși acolo, care și ăştia tot sindicalişti de la minele alea ale lor, unde-s francezii și americanii din alți ani, unde-s nemţii, cehii, polonezii, suedezii, italienii, unde-s poponarii şi curvarii și beţivii de toate naţiile, care aruncau în tine cu dolari şi mărci şi lire şi tricouri şi blugi, şi decât numai pentru ca să-i plimbi şi să le ţii de urât, eh, poţi să-mi spui şi mie unde sunt?

— Şi ce propui, Bajnorică?

Bajnorică propunea ca ei să se-ntoarcă la Bucureşti, că Mite oricum trebui’ să aibă pe cineva acolo, şi aflând din nou că nu are pe nimeni se cam dădea de ceasul morţii cum că-i imposibil, cineva tot le-a făcut mare şi te-a ţinut

până la anii ăştia, până s-ajungi în Cărămidăria Viezuroaiei, la care Mite îi repeta că ai lui au fost demolaţi și s-au mutat și nu știe unde stau și nici nu-l interesează şi oricum nu-l vor primi nici pe el, cu atât mai puţin pe amândoi, așa că până ne-om găsi ceva de lucru care să ne convină o s-o târâim cum om putea şi nu te gândi că-n Bucureşti e mai bine ca aici şi poate d-aia ne-au şi dat bestiile alea de civili jos din tren şi ne-a-ntors mărfaru încoace, că-i mai bine să ne-nvârtim pe-aici, barem cât o ţine vara şi sezonu', la care Bajnorică din nou îi dădea dreptate, c-aşa ie moşule, şi dacă nu vrei la tine, o să mergem la mine, şi astfel au ajuns în comuna Techirghiol, la descărcat baloţi de paie din remorcile venite din câmp, de la seceriş, pentru o sută de lei pe zi.

Deși au dormit în saivanul de oi al CAP-ului și acolo se mai găsea câte ceva de mâncare, şi-n rest au mai cumpărat bonuri de masă de la sindicaliştii şi pensionarii veniţi la băi de nămol, şi deşi n-au băut în nicio seară mai mult de patru beri de fiecare, ei nu mai aveau decât o sută de lei şi ceva mărunţiş după o săptămână, în ziua când Mite a zis gata, n-am plecat de la cărămizi ca s-ajung la baloţi. Arăta chiar cătrănit rău de tot prietenul lui Bajnorică. Bajnorică a încercat să-l aline, spunându-i că-i numai bine pentru ei să plece de la baloţi, acum, când e-n toi culesul de piersici la Mangalia, şi acolo o să fie mult mai bine, şi atunci a fost când s-a ales de la prietenul său cu un dos de palmă năprasnic, care i-a zburat pământul de sub picioare şi a făcut să-i curgă o grămadă de sânge din nas, şi fir-ai al dracului de câine nenorocit cu tot neamu' tău câinesc de cretini şi poponari nenorociţi, că dracu m-a pus să mă-ncurc cu tine.

Şi chiar dacă mai apoi Mite n-a mai ajuns vreodată să-

şi iasă din fire până într-atât deşi ei au mai avut motive de ceartă, încă şi mai întemeiate, această izbucnire a fost pe cale să-i lege şi mai tare şi să întârzie mult despărţirea lor. Pe cât de puternică a fost hotărârea lui de moment să o rupă definitiv cu Bajnorică, pe atât de lipsit de tărie s-a pomenit în secunda următoare. Şi numaidecât, slăbiciunea i s-a transformat în imboldul de a-l împăca pe prietenul său, şi-ntocmai ca pe o femeie porni să-l împace şi să-l mângâie, drept pentru care Bajnorică se comportă întocmai, ca o nevastă prea plină de calvarul căsniciei ei şi răspunzând cu zgârcenie avansurilor unui soţ care acum se arată bun şi-ncearcă parşiv să-i intre pe sub piele, dar cât de curând îşi va da din nou în petic.

În seara aceea au cheltuit cu multă cumpătare, mărginindu-se doar la cei treizeci şi ceva de lei pe care-i aveau peste o sută. Au mâncat şi s-au săturat cu două porţii mari de mâncare de cartofi cu sos de bulion, la sala de mese a complexului de băi de nămol, şi tot acolo au băut doar două beri. Tot în grajd s-au culcat, şi de astă dată s-au iubit pe îndelete, continuând şi amplificând şi ducând la bun sfârşit ce înfiripaseră în vagonul de sfeclă cu o săptămână în urmă. Când s-a trezit Bajnorică, atât de dus dormea Mite, încât nu s-a îndurat să-l trezească şi a ieşit singur la baloţi pentru suta de lei din acea zi, ultima pe care au făcut-o în Techirghiol, unde s-au ghiftuit pentru ultima dată cu varză printre pensionarii şi sindicaliştii de acolo.

Seara următoare avea să-i găsească la restaurantul Rapsodia din Eforie Nord, unde nu ţinea deschis mai târziu de unsprezece, încât doar să fi vrut cu tot dinadinsul ar fi reuşit să cheltuiască toţi cei o sută şaizeci şi şapte de lei pe care îi aveau la ei. Însă bere la halbă era şi la

autoservirea de peste drum, iar ei erau sătui de autoserviri şi cantine pentru pensionarii reumatici, şi aici aveau şi muzică şi un soi de lubrifiant rozaliu şi cu gust de săpun, pe a cărui etichetă scria Vin de Babadag, necostând decât treizeci şi şapte de lei sticla, cu remiză cu tot, aşa că locul era tocmai potrivit ca ei să purceadă s-o pună la cale de unde o lăsaseră cu două seri în urmă, în grajdul CAP-ului Techirghiol, când Bajnorică a zis c-o să i se scurgă tot sângele din el prin nări.

— … şi la ce s-o mai ardem aiurea, mergem la piersici la Mangalia şi gata. Adică, ce poţi tu să-mi spui mie? Să furi ştii? Să peşteşti, să cerşeşti, ceva-n felu’ ăsta, ai?… Şi ce dacă ştii să dai cu pumnul, dacă n-ai sânge-n pulă să tâlhăreşti? Ai fo meserie, ceva, şofer, ceasornicar, strungar, sau te-oi crede fun artist de film, ceva-n felu’ ăsta? Atuncea? Acuma spune-mi şi mie, prietene Mite, ce vrei tu de fapt, şi io mă las pe de-a-ntregu’ la mâna ta. Spune, te-ascult şi te-nţeleg ca pe cel mai intim prieten al meu, ca pe singuru’ meu frate, numa’ spune tu, dacă io sunt nebun şi cretin şi poponar şi cum m-ai mai făcut…

La care Mite că gata, bine, mâine mergem la piersici, numai să nu mai dormim în grajd în noaptea asta, bine, prietene, o să mergem la boscheţi, bine, e mai bine aşa, bine, gata, ne-am înţeles, stai puţin că mă duc pân’ la veceu, bine, Mite, du-te şi vino repede, că mi-e urât singur.

Orchestra era mai în fund. Nu se vedea din marginea terasei, unde se aşezaseră ei. Se auzea zvonul unui amestec de muzică de dans şi romanţe, şi-n răstimpuri o dădea pe auauaua Codin al mieu să nu te duci la pădure cu topor şi cu săcure. În lumina staţiei de autobuz de peste drum, se vedeau o birjă şi un şir de taxiuri pierzându-se în întuneric pe strada ce cobora spre zona cu vile şi hoteluri

şi spre mare. Terasa Rapsodiei se umpluse până la refuz de familii de sindicalişti, cu ciopor de copii după ei, alergându-se şi hârjonindu-se printre mese. Trecuse mai bine de un sfert de oră de când plecase Mite. Poate ar fi mai bine să nu mai vină deloc, îşi spuse Bajnorică. Ce m-aş face fără el? Şi cu el ce dracu’ fac? El nu știe cum e să furi și să cerşeşti și io nu vreau în ruptu’ capului să-mi aduc aminte, ce-o să facem unu’ lângă altu’, ţinându-ne de mâini şi de picioare, om vedea, îşi spunea văzându-l pe Mite apropiindu-se şi făcându-şi loc printre mesele înciorchinate de lume şi nu era singur. Se oprea la fiecare pas pentru a gesticula şi zâmbi la fata scundă de lângă el, îmbrăcată în tricou galben şi-n fustă din material de blugi foarte scurtă, şi până la urmă m-aş duce şi fără el la piersici la Mangalia, dacă nu cumva pitica asta o fi tot o Bica Şchioapa pentru doi inşi ori patruzeci şi ceva de prostiţi de norme de cărămizi şi stat în pădure. Bajnorică o vedea lăsându-şi capul mult pe spate ca să răspundă la zâmbetele lui Mite, poa’ să aibă la douăzeci, şi cât de mică-i, pe măsura mea, şi leşinatu’ ăsta stă cu ea în drum de nu-i mai vine s-o aducă la masă, dac-ar avea banii la el s-ar duce naibii cu ea şi-aş scăpa de el, mai bine-i lăsam banii lui, o mare nenorocire de o sută şi ceva de lei din care să plătim şi vinu’, şi hai odată, lesinatule, cu ea încoace și hai, și hai, și în sfârșit Mite o aduse la masă, oferindu-i scaunul lui, te las cu prietenul meu, şi el dispăru printre sindicalişti să-şi caute un scaun.

Era aprinsă la faţă, dar zadarnic ar fi căutat Bajnorică în surâsul ei vreo umbră de stinghereală. Se aşezase la masă pentru că avea cu ce plăti şi-n jurul ei erau numai prieteni. Avea o figură de băietan, cu ochii negri sclipind de vioiciune şi bretonul castaniu tăiat la jumătatea frunţii,

iar Bajnorică se gândi că-i atât de scundă, încât lui îi vine până la tâmplă. Îi puse mâna pe umăr, strângând-o ca pe un tovarăş de nădejde, dintr-un reflex mai vechi. Dintotdeauna mersese la sigur cu fetele foarte scunde, pe măsura lui, care altminteri îşi găsesc mai greu pereche, ca şi cele foarte înalte. Nu se prea înşelase, de vreo douăzeci-treizeci de ori i se confirmase, de-a lungul timpului, chestia asta, şi nici acum nu se înşela. Ea îşi puse mâna peste mâna lui de pe umăr, într-o strângere plină de complicitate afectuoasă ce i se citea şi-n ochi, şi totul părea deja perfectat între ei, chiar înainte de a-şi fi adresat o vorbă.

— Cum te cheamă? întrebă Bajnorică.

— Atena, sună răspunsul ei, la obiect, cuminte, recomandând-o într-adevăr ca pe un tovarăş de nădejde, atent şi foarte ascultător.

Cercetându-i chipul cu luare-aminte, Bajnorică socoti că poate să aibă mai mult de douăzeci de ani, cu vreo doi-trei ori cinci-şapte… îi defilau prin minte mai multe femei de dimensiuni reduse cu care avusese de a face, dintre care multe arătau de douăzeci şi la treizeci. Ba pe la șaișpe-șapteșpe ani, îl luase de suflet una care avea copii mai mari ca el, şi nepoţi, o băbuţă prospeţică şi cu pielea netedă, de nu i-ai fi dat mai mult de treişcinci, şi care era tot aşa, de dimensiunile Atenei, pe care unul ca Mite n-ar avea decât s-o ia la subsuoară şi să fugă cu ea.

— Câți ani ai?

— Io? făcu ea cu o şovăire care lui Bajnorică i se păru de rău augur.

— Da să nu mă minţi, o atenționă el.

Ea păru dintr-odată foarte interesată de cel din faţa ei:

— De ce să nu te mint?

— Pentru că io şi prietenul meu… Noi nu minţim, nu ne place să fim minţiţi, minciuna nu-i un lucru frumos în viaţă…

Se părea din ce în ce mai interesant acest băiat bretonat exact ca ea şi având nasul la fel de mic, de parcă s-ar uita în oglindă, atâta că-i blond-roşcovan, iar cămaşa asta căcănie antijeg de pe el arată cam răpănoasă, la fel ca şi cea albastră a prietenului său, ăla mare, care-i făcuse semn pur şi simplu peste gardul terasei, chemând-o din stradă încoace, păi de ce nu, ce-ar avea de pierdut, a acceptat mai mult de curioasă, n-o acostase pur şi simplu, o chemase ca şi cum ar fi avut ceva foarte important şi serios să-i comunice, anume că o invită, și reieşea că în cursul acestei invitații ea va afla treptat tot ce are să-i spună atât de important, şi pe urmă a aflat că nu e singur, ci cu prietenul lui, Giulio sau Giani sau Giuliano, o fi vreun italian, ce le mai poate pielea şi la peştii ăştia nenorociţi care ne dau pe mâna străinilor, îşi spuse, curioasă totuşi, şi uite-l pe specimenul ăsta de toată bafta, care, hodoronc-tronc, întreabă o femeie câţi ani are, după care ar mai vrea poate să ştie şi câţi copii are şi cu cine i-a făcut şi câte avorturi, e chiar simpatic.

Apăruse Mite. Nu reuşise să facă rost de scaun.

— E un balamuc aici de-ţi vine rău. Hai mai bine să mergem în altă parte, spuse, strângându-l pe Bajnorică de antebraţ pe sub masă. Împinse paharul lui în faţa fetei, i-l umplu şi pe-al lui Bajnorică şi dădu peste cap restul din sticlă.

— Auzi, spuse ea, prietenul tău mă întreabă câţi ani am.

— Cine?… întrebă Mite, neînţelegând pe moment, plin de nerăbdare şi stând în picioare în faţa celor doi, care nu

păreau deloc grăbiţi. A, Atena... Atena are şaptesprezece ani. Iar eu şi prietenul meu avem douăzeci. Atena fu atât de satisfăcută de această punere în ordine, încât se trase pe jumătate din scaun şi-i spuse lui Mite să se aşeze, e loc, nu sunt atât de grasă, îl îndemnă ea.

— Îţi spun io cât de grasă eşti, spuse, înşfăcând-o de pe scaun şi ridicând-o mai sus de nivelul privirii sale şi făcând-o să scoată un râs chiuit, şi pe urmă se aşeză punându-şi-o pe genunchi ca pe un copil.

— E cât un balot de... se poticni Bajnorică. De ştafă, apăsă foarte limpede.

— Voi unde stați? întrebă ea.

Ei schimbară priviri derutate. Bajnorică pare extrem de nervos. El n-are de unde să ştie ce a vorbit cu ea, până să o aducă la masă, cel mai intim prieten al său, plăvanu' ăsta îngrămădit, care uite-l cum se bâlbâie ca un bou.

— Noi, Atena... Ţi-am spus doar, da' n-ai reţinut... Io şi prietenu' meu stăm la Meduza.

— Şi io stau la Steaua de Mare, spuse Atena. Suna fără doar şi poate ca o invitaţie, pe care cei doi o prinseră din zbor, ca pe o ciozvârtă aruncată unor înfometaţi de un îmbuibat pe care-l distrează teribil spectacolul unor astfel de reacţii. Când am venit, alaltăieri, mai spuse ea, nu mai erau locuri decât acolo, câteva camere doar.

Ei din nou se scrutau cu un aer tâmp. Nu mai sunt locuri în hoteluri, auzi ce zice asta. Litoralul era plin. Ei n-ar fi avut cum să afle, stând zi şi noapte pe remorcile cu baloţi de paie şi-n grajd.

— N-au putut să-mi dea camera decât pentru o săptămână dar o să stau mai mult, oricum, şi aş vrea să-mi prelungesc tot acolo. E lângă mare şi e şi discoteca aproape, iar o cameră pentru o persoană, ca asta pe care

am nimerit-o, nu-i aşa uşor de găsit.

Ochii lui Bajnorică scăpărau, răi şi plini de nerăbdare, dându-i parcă peste mână lui Mite: să-l lase pe el să vorbească, dacă nu vrea să se-aleagă prafu’ şi pulberea de ciozvârtă.

— La Meduza e cel mai bine, spuse. Am avut rezervate locuri prin Agenţie, de la Bucureşti. Mâncarea e bunicică, avem și telefon, și televizor în cameră…

— Aveţi color?

— Nu. Ne-am trezit cam târziu. Când am ajuns noi la Agenţie, nu mai aveau locuri la Europa. Anu’ trecut am fost la Europa. Acolo au color în camere, au video, au piscină, da’ te rog să mă crezi că nu-i cine știe ce. Nu-i mare deosebire, adică. Doar vii la mare pentru apă, pentru soare, să te aeriseşti, să te refaci, nu pentru color şi video. Să ai un pat şi unde să faci un duş.

— Voi faceţi și duș?

— Noi? Bineînţeles că facem. Tu nu faci duş, Atena? surâse Bajnorică, luând o figură candidă.

— Eu, nu. Niciodată. Uite ce e…

Confesiunea molcomă a blondului îmbujorat din faţa ei, cu buze cărnoase, grele de o senzualitate blândă, părea sinceră şi pornită din adâncul inimii. Pe vlăjganul care o ţinea în braţe îl simţea încolţind-o şi pipăind-o bucată cu bucată, cu obrazul lipit de obrazul ei şi învelindu-i tot spatele cu pieptul lui larg, şi cu palmele mari, încrucişate, acoperindu-i şi frământându-i sânii. Pe fesă şi pe coapsa goală, de pe care fugise crâmpeiul de fustă, o împungea s-o străpungă virilitatea lui încordată, şi mirosea a sudoare dospită, a grajd şi a câmp şi a tutun prost, un miros de bărbat ce o înnebunea şi deopotrivă îi provoca repulsie.

— Uite, dacă voi ziceţi că aveţi televizor în cameră,

am să vin la voi să văd programul în seara asta. O trântise la sigur şi urmări cu satisfacţie reacţia declanşată de propunerea ei. Blondul se pleoşti dintr-odată, iar vlăjganul care o ţinea în braţe tresări ca scurtcircuitat, împunsătura din coapsă înmuindu-se brusc.

— Cum să vii tu la noi la televizor, îngăimă Bajnorică, dacă… Dacă tu zici că nu faci dus niciodată… noi facem dus zilnic și…

— Mă rog. Dacă nu vreţi să primiţi o jegoasă ca mine, n-am la ce să insist, spuse ea cu o şovăială parşivă, şi nu mai era nici urmă din băietanul sedus instantaneu de Bajnorică, acela căruia-i pusese mâna pe umăr, întrebându-l cum îl cheamă, pentru a-i inspira încredere şi pentru a-i acorda la rându-i toată încrederea în vederea unei misiuni importante.

Bajnorică trebuia să-şi încordeze mintea să se rupă, că-n nădejdea plăvanului ăsta care mai şi spune că-i băiat de Bucureşti, strâmbând din nas și la cărămizi, și la baloți, și la cules de piersici, ar rămâne moartă şi îngropată definitiv.

— Atena, fata mea… Tu ești ca și surioara noastră cea mai intimă de-acum, tu eşti şi o fată foarte deşteaptă… şi Bajnorică făcu o pauză lungă, încercând să descopere satisfacţia de pe chipul ei. Chiar dacă ai numai șaptespe ani, tu eşti deşteaptă cât o… cât o profesoară, o contabilă, ceva de felu’ ăsta. Da’ cu ce te ocupi tu de fapt? A, nu poţi fi decât studentă, decise el până să apuce ea să deschidă gura. Şi dacă tu eşti deşteaptă, foarte deşteaptă, cum am zis şi cum se vede de la o poştă, tu-ţi dai seama: dacă te-am lua la noi în cameră, la televizor, te-ai gândi poate c-am vrea să abuzăm de tine, Doamne fereşte. Ba chiar să fim noi cu gânduri bune faţă de tine şi cu totu’ împotrivă să ne-

atingem de o păpuşă şi-o finuţă ca tine, cine ştie cum s-ar întâmpla şi unu’ din noi, ori amândoi, Doamne fereşte, ar cădea în abatere. Fiindcă de ce, poate ştii şi tu prea bine. Nu că eşti foarte deşteaptă, da’ şi pe cât de frumoasă eşti, arunci omu’ în ispită una-două. Cu cea mai mare plăcere te-am lua adică la noi în cameră, așa cum te-am luat și aici la noi la masa asta…

Ostenise glasul lui Bajnorică punând la cale tot acest raţionament îmbârligat. Osteniseră şi ea, şi Mite ascultându-l. Fosilele astea de doi bani deja nu-i mai trezeau Atenei interesul. Îi bănuise din capul locului pârliţi, şi uite că bănuielile i se confirmară. Îi ştie acum şi fără televizor, şi fără duş, şi poate şi fără cameră, chiar dacă tineri şi bine făcuţi, totuşi cam speriaţi de viaţă şi lesne de îmblânzit şi gata de orice compromis, adică aşa cum îi trebuie ei. Hotărî s-o scurteze, mai hotărât de astă dată.

— Uite ce e… cum ai zis, da, Giani, şi tu? Mite, da, uite care-i problema. Dacă voi îmi promiteţi, aşa cum mi-ai spus, că nu veţi încerca să abuzaţi, o să mergem la mine. Promiteţi?

Promiseră amândoi într-un glas, ca un cor de şcolari.

Pe drum le spuse că stă la Steaua de Mare, la etajul 13, camera 1313. Ea nu era superstiţioasă, şi nici ei nu credeau în acel triplu ghinion. După ce străbătură jumătate din strada coborând spre faleză, le spuse să rămână în urmă, ea o va lua înainte şi-i va aştepta la uşa hotelului, să pândească un moment când lipseşte recepţionerul din hol sau nu e atent, fiindcă nu vrea s-o vadă intrând cu ei. Le repetase etajul şi numărul camerei de câteva ori, încât erau siguri că nu vrea să-şi bată joc de ei cu tot dinadinsul în felul ăsta absurd. Oricum, nu aveau

altceva mai bun de făcut şi nici mare lucru să-şi împărtăşească, cine-i Atena asta şi ce naiba vrea, păi de bună seamă că tot o Bica Şchioapa, căreia-i trebuie mai mulţi bărbaţi, atâta că arată mai perversă decât Bica, aia o făcea cu un soi de caritate parcă şi întărâtată și pusă-n mişcare parcă de un debordant spirit de sacrificiu. Unde n-ar da norocul ăsta peste ei, ca să le pice de la ea cât au avut parte de la Bica, banii ăia de care, vezi, şi-au bătut joc fără doar şi poate, eh... tot e bine că au scăpat de baloţi, de grajd şi de boscheţi, cel puţin pentru o noapte, şi cine ştie dacă nu şi de culesul de piersici.

Bajnorică ştia unde e Steaua de Mare. Or s-o ia la stânga pe strada care merge paralel cu faleza şi-i în capăt, chiar lângă faleză, un bloc turn cu şaisprezece etaje. Când au luat-o la stânga, au văzut în mijlocul străzii, în întunericul luminat de ferestrele hotelurilor şi vilelor, un pâlc de oameni răsfirat larg din trotuar în trotuar. Aşteptau şi sporovăiau. Bajnorică îi spuse lui Mite că presimte ceva, să stea pe loc să-l aştepte, până se duce să vadă ce e. Păi aia e, ce ţi-am spus. Opreşte miliţia lumea şi cere buletinele. Ăştia face recensământu' sindicaliştilor, trebui' să fie și ei activi. Hai peste drum, pe faleză, dar pe faleză se instalase alt filtru. Au dat în turbare, spurcăciunile, mă mir dacă n-or face razie şi pe plajă toată noaptea. Dacă o luăm pe-acolo, s-ar putea să ne vadă de sus, de pe faleză. Dacă ne vede că ne ferim e mai rău, şi până-i povestim de buletinele şi livretele noastre de la maiorul Zlate se termină şi concediu' ăsteia. S-au întors înapoi şi au luat-o în aceeaşi direcţie, printre vile şi hoteluri, pe străduţe întunecate, întorcându-se de trei ori din drum pentru a evita alte filtre. Atena îi aştepta în parcarea luminată din faţa Stelei de Mare, plină de draci,

iar Mite apucă să-i spună ce au păţit, nu mai avea rost să-i ascundă, căci s-ar fi putut să fie un filtru şi-n holul hotelului, pe care nu l-ar mai fi putut evita fără ajutorul ei.

Ea le spuse că n-a apărut încă miliţia în hotel, dar, dacă vor să mai apuce să intre, să se grăbească, iar despre recepţioner că nu e nicio nădejde să se mişte din ghereta lui, să vadă şi ei cum s-or descurca cu el, să aibă grijă totuşi să evite să-i spună la ce cameră merg, şi dacă o vrea şi ăsta buletinele, nu mai are ce le face. Păi hai tu cu noi, îi spuse Bajnorică, îi spui că suntem frăţiorii tăi. Atena se strâmbă agasată, nu, asta în niciun caz, iar ei nu mai insistară, bine, du-te și venim și noi unde ai zis că stai, şi ea o luă grăbită înainte.

Se urneau agale pe urma ei, sfătuindu-se, atâtea pânde şi nenorociri şi legitimări de parc-ai vrea să le furi şi marea, şi maşinile astea, şi blocu' ăsta cât muntele, intrăm şi gata, şi când mai aveau trei paşi până la uşă ea le ieşi în faţă la fel de grăbită, totuşi am să merg şi eu cu voi.

Recepţionerul era un tânăr atletic, echipat ca un manechin din vitrina unui shop, cu adidaşi, blugi şi tricou cu inscripţii şi un lanţ gros de aur la gât, scos pe afară. N-ar fi avut el cum să ţină minte cele peste două mii de figuri schimbându-se permanent şi vânzolindu-se zi şi noapte prin holul Stelei de Mare. Dar Mite şi Bajnorică erau oricum nişte figuri aparte, distincte în toată pleava vânturată pe aici, şi, prea conştienţi de personalitatea lor, şi-o arogau pur şi simplu ca pe un neajuns al celebrităţii, doar așa rămânând neîndoiți de umilinţele de toată mâna. Ei sunt ei și sunt mai ceva decât toți ceilalţi, întocmai își făceau intrarea triumfală la trei paşi în urma Atenei, plini de prestanţă şi siguranţă, lunecând prin holul luminat orbitor al acestui aşezământ de sindicalişti amestecați din

belşug cu securiști și nababi de toate neamurile.

Aproape că fugea recepţionerul după ei, ca să-i împiedice să ia liftul, dumneavoastră pe cine căutaţi? iar Mite se întoarse brusc, încât el evită în ultimul moment tamponarea, da, pe cine căutaţi? Ce, să-ţi dau un autograf, moşule? şi-l ciupi de burta tricoului, trăgându-i-l afară, peste pantaloni, şi până să mai apuce să zică ceva recepţionerul, Atena îi spuse dumnealor sunt cu mine, la care ăsta rânji prelung' şi insinuant, da, săru' mâinile doamnă, petrecere frumoasă, în vreme ce pe figura Atenei creştea o mânie încrâncenată şi rumegată în sine, abia reţinută să nu explodeze.

— Spânzura-te-ai cu lanţu' ăla de la gât, bă, câine de pripas! nu se putu abţine să nu-i strige Bajnorică din uşa liftului, din toţi rărunchii şi din toată obida adunată prin cărămidării şi grajduri, şi păduri, şi boscheţi, ceea ce a fost pe cale să învârtoşeze încrâncenarea de pe figura Atenei.

Abia dacă se mai însenină când au ajuns în camera mică, cu un pat de o persoană, conceput parcă pe măsura dimensiunilor ei miniaturale. Privirile lor hămesite se opriră direct pe sticla cu lichid rubiniu de pe măsuţa lipită de perete, în faţa patului. La vederea celor trei pahare, lor le-a fost din nou clar, ea s-a pregătit şi nu mai încape îndoială pentru ce anume. Bajnorică întoarse sticla cu eticheta spre el, nu era ceva chiar din cale afară, coniac Bachus, dar pentru ei era într-adevăr ceva.

— Televizor n-am, spuse ea. Nici muzică. Nu prea suport, şi arătă cu degetul la tâmplă, ca un ciocănit din care ei nu înţeleseră mare lucru. Asta, mai spuse, arătând spre sticlă, mai mult cu ăsta mă omor. Dacă nu vă place, am şi altceva. Scoase din dulapul cu două uşi, ridicându-se mult pe vârfuri la raftul de sus, o sticlă de Martini de un

litru’ şi jumătate. Am şi mâncare, caşcaval, nişte conserve, stăm de vorbă aici mai bine decât la Rapsodia, şi nu închide la unşpe. E trecut de unşpe deja… Da’ staţi jos, băieţi, faceți-vă comozi…

Ei se aşezaseră de o vreme, Mite pe pat, iar Bajnorică pe singurul scaun din cameră, lângă masă, şi umplea paharele. Ea şi-i închipuise tot în picioare şi aşteptând, poate unde deveniseră dintr-odată tăcuţi, împietriţi de o stinghereală de circumstanţă, străbătută de o undă de veneraţie, care probabil le intrase în reflex pentru astfel de împrejurări. Ştiau că-i prinde cum nu se poate mai bine. Nesfârşită smerenie pentru mâna ce te scoate din câinoșenia ta și te așază la masă și-ti dă să mănânci, iar ce-o mai fi pe urmă nu mai contează. Ciocniră.

— Pentru regăsirea noastră, zise Bajnorică, toastând cu ce se-ntâmplă să-i treacă prin cap în acel moment, cu un tremur solemn în glas.

— Niciodată să nu ne mai pierdem unul de altul, îl completă Mite.

Ea avu o schimă de dezgust.

— Nici chiar aşa, dă-o naibii, ar fi prea de tot.

— Cel puţin pân’ la iarnă, se strădui Mite să-i fie pe plac. Pân’ la… Ea tot nu părea mulţumită. Vara asta barem, spuse el, să stăm regăsiţi. Doar nu suntem câini, să ne vedem azi şi mâine să nu ne mai cunoaştem.

— Bine, bine, bine… făcu ea împăciuitoare. Puneţi-vă Martini dacă vă place. Eu v-am spus că numai d-ăsta beau.

Ei şi-au pus Martini peste coniacul din pahare, şi invers, pe urmă au băut separat, un pahar de Martini, după care unul de coniac curat, până şi-au luat seama:

— Dacă tu nu bei decât coniac, noi n-o să mai bem d-ăsta, că-i pe terminate.

— Nu vă faceţi griji, şi scoase din dulap o sticlă plină de coniac. Nu vă sinchisiţi de mine. Puteți să vă faceţi un dus, ziceaţi că faceţi în fiecare zi…

Ei şi-au făcut duş şi s-au întors de la baie doar în pantaloni, cu cămăşile spălate în mâini. Le arătă unde să le pună la uscat, pe balustrada balconului lung cât doi paşi de-ai ei, nu le ia vântul, puneţi pietrele alea de jos pe ele, special le-am adus pentru rufe. Erau foarte sus. Marea se zărea foarte departe în întuneric, te izbea peste faţă cu jelania ei sacadată adusă de vântul care se înteţise.

S-au codit când ea le-a spus să-şi spele şi pantalonii. Se vedeau deja în chiloţii lor tetra atât de rar spălaţi, care de bună seamă că i-ar fi stricat Atenei toată seara, întorcându-i coniacul îndărăt, din nou în pahare şi pe masă.

— Rămâneţi în slipi le spuse, plictisită şi deopotrivă nerăbdătoare.

— Ţi-ar plăcea să facem aşa… strip-tease, glumi Bajnorică.

— Da, mi-ar plăcea. Da’ mai bine să rămâneţi în chiloţi…

— Şi dacă ne dăm chiloţii jos? N-avea nimic insinuant întrebarea lui Mite. Te superi dacă ne dăm chiloţii jos? El dorea într-adevăr să n-o supere şi, de asemenea, s-o scutească de priveliştea jegului de pe chiloţii lor.

— N-ar avea cum să mă supere, de vreme ce voi mi-aţi promis ceva, şi doar cu condiţia asta v-am luat aici.

Ei căzură pe gânduri şi, pentru un moment, aproape încremeniră. Toată seara şi toată noaptea petrecută cu ea se concentra în acel moment, şi, numaidecât, Mite, în spatele ei şi ferindu-se să nu-l vadă, îşi dădu jos pantalonii şi chiloţii şi le aruncă mototol în braţele lui Bajnorică.

— Du-te tu şi spală-le pe toate, spuse cu glas moale, contrastând cu bruscheţea gestului. Lăsat pe spate pe scaun, cu hainele-n poală, Bajnorică retoriză afectat:

— Spune şi tu, Atena, e frumos ceea ce face?

— Mă rog, sunteţi tovarăşi. Şi tu poate tot aşa ai fi făcut. Sunteţi, păreţi vechi tovarăşi de suferinţă…

Era foarte sigură că i se ceruse părerea despre justeţea şi frumuseţea relaţiilor dintre ei. Nu-i trecuse prin cap ce o întrebase de fapt Bajnorică, anume dacă e frumos, dacă se cuvine ca plăvanu' ăsta să se dovedească până într-atât de nesimţit încât să se lase în pielea goală în faţa ei, o fată frumoasă şi atât de deşteaptă, cum plin de perversitate şi ipocrizie o alintase mai devreme, pentru ca acum să nu mai existe vreun dubiu pentru el faţă de aceste calităţi ale ei, puse-n valoare şi de trataţia ce i-a mers la suflet şi neştirbite, altminteri, de eventualitatea că ea ar vrea să facă orice cu ei, oricum, pe rând sau cu amândoi deodată, n-ar conta chiar deloc, ea tot o doamnă ar rămâne şi o păpuşă s-o pui într-o vitrină, nu altceva, pe care uite ce poate s-o frământe:

— Doar n-o să vă scuipaţi între voi acum, să vă stricaţi prietenia pentru una ca mine…

— Ah, nu, nici pomeneală, Atenuţa, să nu-ţi faci griji pe chestia asta, o linişti Bajnorică. Dorea din tot sufletul să-i fie pe plac. Socoti că, lăsând-o singură cu prietenul lui cel mai intim, ea va fi fericită. Mă duc să spăl astea, spuse.

Zăbovi îndelung în baie, cu amândouă perechile de pantaloni şi chiloţi, frecându-le din răsputeri cu un săpun verde în formă de ou care mirosea de-ţi lua minţile, cât un milion de flori de toate neamurile, de-ti venea să-l mănânci. Nu-și mai amintea de-o viaţă cum e în apă caldă şi-n aburul făcut de ea, provocându-i o ameţeală dulce, şi

să fi trecut o juma de oră, poate mai mult, s-or fi terminat, s-or fi liniştit, dar îi venea cam peste mână să se ducă la ei gol, oricât o fi fost de sigur că ea tocmai asta-şi dorea. Tot sucindu-se şi învârtindu-se şi sfătuindu-se de unul singur, găsi un prosop roz, pe care şi-l petrecu peste şale.

Îi revăzu pe cei doi ca şi cum cu un minut în urmă plecase de lângă ei. El în pielea goală şi ea tot îmbrăcată şi el încercând fără convingere şi plin de-o tandreţe nervoasă s-o dezbrace, hotărârea şi forţa împotrivirii ei fiind disproporţionate faţă de moliciunea atingerilor lui. Întinzând chiloţii şi pantalonii alături de cămăşi, Bajnorică socoti că ea nu-l vrea pe Mite, ci, fireşte, pe el. Era sigur că nu se întâmplase nimic între ei cât zăbovise în baie, dar un bărbat gol scremându-se şi chinuindu-se în pat lângă o femeie îmbrăcată, este desigur o reprezentaţie de toată bafta. Tocmai se întoarse să-i urmărească prin geamul uşii balconului, când Mite veni lângă el.

— Fugi, spuse, poate te vrea pe tine.

Lui Bajnorică nu-i trebui însă o jumătate de oră pentru a se lăsa păgubaş. După ce Mite rearanjă pietrele pe rufe, îşi regăsi prietenul gata garat, pe scaun, lângă sticle şi pahare, nedespărţit de prosopul roz petrecut peste şale.

— Dă-ţi jos prosopul ăla, spuse ea cu un glas încins de senzualitate, şi vorbea prin somn parcă, întinsă în pat, pe spate, cu mâinile sub cap, privindu-i pe amândoi şi tot în tricoul ei galben şi-n fusta ei de blugi ridicată peste pulpele ei de păpuşă, împletite strâns şi lăsând să se vadă chilotul. Rămâneţi goi amândoi, spuse cu o voce de muribundă, în vreme ce ei o priveau ca pe o muribundă şi păreau gata să-i împlinească toate dorinţele.

— Ce vrei tu, Atenuţa? întrebă Bajnorică, parcă de medicamentul care i-ar salva viaţa atât de scumpă lui, ce

vrei, tu, o fată atât de frumoasă şi deşteaptă şi doar de șapteșpe ani…

Ea închise ochii pentru câteva clipe şi zâmbi, visând parcă ceva frumos, şi pe urmă continuă să-i privească, nemişcată, fugindu-i ochii de la unul la altul. Bajnorică stătea pe scaun, picior peste picior şi aplecat în faţă, încă sfiindu-se de propria-i goliciune, iar Mite la picioarele ei, pe marginea patului atât de jos, încât îl făcea să stea ghemuit, cu genunchii lui mari ridicaţi aproape de fălci şi antebrațele vânjoase căzute pe ei, părând scurs la rădăcina unui zid.

— Staţi la masă amândoi, le spuse, beţi, simţiţi-vă bine, nu vă sinchisiţi de mine…

Nemaifiind alt scaun, Mite se aşeză la capul ei, pe pat, în faţa lui Bajnorică. Ei păreau să-i îndeplinească dorinţele întocmai, iar când Mite îi atinse ca din greşeală tâmpla cu spatele, ea se trase spre perete. Apoi o mângâie privind-o peste umăr, pe creştet şi pe obraji, cât de nevinovat îi stătu în putinţă, şi ea îi desprinse mâna de pe faţă, ca laba unui căţel prea insistent cu dovezile lui de devotament, şi i-o aşeză pe genunchi, cu un gest apăsat, acolo-i locul mâinii lui adică.

— Fără mâini. Ne-am înţeles şi aţi promis.

Bajnorică părea foarte relaxat. Fuma din pachetul ei de Marlboro şi sorbea surâzător din pahar, rotind priviri mari prin cameră. Apoi se ridică, plimbându-se pentru a se dezmorţi parcă, dar cercetând de jur-împrejur avid şi făcându-și de lucru cu deschisul uşii balconului şi trăgând şi potrivind perdeaua umflată de vuiala brizei de afară. Era împăcat şi gata să se ţină de promisiunea făcută acestei femei, îndeajuns de ciudate pentru a-l face să se simtă bine în preajma ei. În privinţa asta, Mite nu era chiar sigur de

ce e în capul prietenului lui. Sigur e că Bajnorică inspectează camera pentru ciordeală, pregătind momentul când vor fi siguri că se vor despărţi de ea definitiv. Dar şi asta la timpul potrivit, îşi spuse Mite, în vreme ce nerăbdarea îi copleşea curiozitatea. Era prea puternică dorinţa de a se culca cu ea, chiar şi lipsindu-se de orice plăcere şi forţând-o. Pe urmă, va fi cu totul la dispoziţia plăcerilor şi dorinţelor ei, atât de perverse încât par a se petrece şi împlini la depărtări de mii de kilometri de acest loc. O fi şi asta o chestie, pe care ei, care au cutreierat lumea în lung şi-n lat, scormonind-o prin cele mai întunecoase hăţişuri, încă n-au văzut-o și n-au auzit de ea, dar de bună seamă că au tot timpul şi deja uite-o în faţa ochilor lor. Stă întinsă cu mâinile sub cap, fără ca măcar să şi le bage undeva, nemişcată şi cu pulpele strâns împletite şi sorbindu-i din ochi cu atâta lăcomie, încât, din moment în moment, te-aştepţi să i se aplece.

Şi, pe urmă, lupta dintre ea şi Mite reîncepu cu un suflu nou, întretăiat de vorbe gâfâite şi şuierate, nu, nu, te rog, mă doare, doar o dată, te rog, să vezi că n-o să te doară deloc, doar să-ţi dau chiloţii jos, desfă picioarele, n-o să-ţi fac nimic să te doară, lasă-mă numai puţin, şi era o bună ocazie pentru Bajnorică de a inspecta mai febril şi mai în amănunt. Deschise dulapul, văzu pe un umeraş o geacă vişinie din piele şi o geacă din material de blugi, şi câţiva pantaloni, şi-n raftul de sus, lângă prosoape, un teanc de tricouri de toate culorile, da, astea pentru mai târziu, când ni s-o face din nou de grajduri şi vagoane cu sfeclă sau când Atenuţa o să dea în turbare de cât s-a holbat la noi, îşi spunea, căutând prin buzunare şi printre prosoape şi tricouri şi nu era nimic, nicio monedă de douăşcinci de bani, niciun inel sau lănţişor. Căută şi în

geanta de voiaj din piele roşie, cu buzunarele laterale goale, şi înăuntru pâinea şi un pachet cu un sfert de roată de caşcaval şi nişte piersici, nişte conserve și două sticle de coniac Bachus și un cartuş de Marlboro. Scoase dopul unei sticle cu dinţii şi trase o duşcă. Rupse pâinea şi caşcavalul şi începu să înfulece, cu îmbucături mari şi nemestecate aproape, în picioare, ca un câine, fără să scoată capul din dulap, şi continuând să amuşine pe îndelete.

Cei doi din mijlocul patului erau poate la fel de ocupaţi şi absorbiţi de propria lucrare, ca şi Bajnorică. Mite nu reuşise să-i scoată chiloţii, ci doar să-i întoarcă pe dos peste pulpele. Încleştate. Prea tare strângea chiloţii, s-ar fi rupt dacă ar fi tras puţin mai tare, şi tot tatonându-le rezistenţa, îi auzi pârâind şi-i smulse fâșii până jos, către labele picioarelor încârligate, lăsând o dungă roşie printre pulpele lipite, şi se gândi că tot e bine că n-a început să strige, dar pare foarte hotărâtă să nu desfacă picioarele şi se zbate de mama focului. Pe cât de lesne reuşea să-i atenueze zbaterea cu o mână, pe atât de imposibil îi era să pătrundă cu palma celeilalte între pulpele ce păreau sudate, şi pe urmă o lovi cu pumnul în burtă, reţinut, încercând parcă butonul ce declanşează deschiderea acestui mecanism. Apăsase pe un buton greşit, care înţepeni pe veci strângerea pulpelor, şi probabil că o lovise destul de tare, că încremeni şi ea dintr-odată, dând ochii peste cap şi închizându-i.

— Ai omorât-o, idiotule, şopti Bajnorică, şi începu să îndese de-a valma în geantă caşcavalul şi pâinea, şi tricourile, şi gecile de pe umeraşe, golind tot dulapul de cârpe, şi trase fermoarul genţii şi o aşeză în faţa dulapului. Rămase un minut într-o concentrare intensă şi înfricoşată,

cu spatele la cei din pat şi cu bărbia-n pumn, privind la uşa închisă a dulapului pe care aproape că o atingea cu vârful frunţii. Ieşi în balcon, izbind uşa de perete. Se uită la cer şi văzu că nu poate să fie ceasul mai mult de trei jumătate, e prea devreme, nu poate ieşi la ora asta din hotel fără să bată la ochi, şi pe urmă văzu pantalonii şi cămăşile întinse la uscat şi, pipăindu-le, simţi că-s şi mai ude decât când le-au întins, briza le îmbibase de umezeală, făcându-le numai bune de stors din nou, şi atunci văzu că e gol şi se întoarse în cameră şi băgă geanta în dulap şi închise uşile şi iar le deschise, gândindu-se din nou la ce ar fi mai bine acum de făcut şi spunându-i lui Mite, fără să se întoarcă:

— Ai omorât-o? Vezi dacă mai respiră... Dă-i-o, idiotule, pe la nas, poate o trezeşti... N-am mai văzut leşinat ca tine, de când mama m-a făcut. Eşti rău de pizdă, moşule. O să pătimeşti tare pă chestia asta.

Mite i-o dădea într-adevăr pe la nas şi peste buzele la fel de încleştate ca pulpele şi peste ochii închişi, şi peste sânii peste care îi ridicase tricoul, iar pulpele erau tot încleştate şi asudate scuturate de un tremur uşor, iar din cârlionţii negri ai pubisului răsăreau broboane de transpiraţie. O străbătu astfel de câteva ori pe drumul acela, încetinit şi poticnit sub arcuirea virilităţii, prea scurt, de la glezne până în vârful frunţii şi înapoi. Se opri pe genunchii ei când simţi fără nicio bucurie că va ejacula, cu mâinile depărtate, înfipte de o parte şi de alta a trupului ei şi cu braţele întinse, ca un alergător în poziţie de start, şi atunci o văzu deschizând ochii încercănaţi şi îi văzu fruntea palidă brăzdată de riduri şi obrazul mic şi schimonosit de durere. Era prea târziu şi era ca o răzbunare, neprocurând nimănui vreo satisfacţie, stropeala abundentă împroşcând-o pe pulpe şi pe pântec, şi pe chip

şi sărindu-i pe bretonul ciufulit dezgolindu-i fruntea. Simţi strânsoarea pulpelor destinzându-se sub fesele lui, după atâta încordare, iar geamătul ei era ca şi cum ar fi ars-o cu un fier înroşit, şi totuşi deloc strigat. Pe măsură ce reuşea să-şi amintească ordinea lor iniţială, Bajnorică rearanja hainele la loc pe umeraşe, înfundă dopul de plastic în sticla din care băuse şi o puse alături de geanta de voiaj. S-ar putea vărsa dacă ar pune-o la loc în geantă, unde a găsit-o. Luă apoi un pachet din cartuşul de Marlboro şi-şi aprinse o ţigară, în timp ce Mite se destindea peste trupul femeii de sub el, slăbind strânsoarea şi atenţia, socotind că n-are de gând să facă zgomote mai mari decât geamătul acel înăbuşit continuu, pe care n-aveai cum să-l bănuieşti de plăcere, iar ea avea aerul unei suferinde care abia dacă reuşea să urască. A fost apoi un moment când el o simţi zvâcnindu-i printre picioare ca un animal mic şi teribil de iute, după care ea ajunse în picioare, lângă pat, cu un salt uimitor şi neverosimil prin amplitudinea şi precizia sa. În secunda următoare, se ştergea cu prosopul, pe faţă şi pe tot trupul, de sudoarea amestecată cu mizeria de stropeală a mizerabilului ăsta. E doar în fustă şi o ridică pentru a se şterge şi între picioare, cu gesturi insistente şi apăsate, care spun că şi acolo a fost pângărită, iar apoi, cu braţul întins spre uşă şi pe un ton suficient de ridicat ca să-i trezească pe cei din camerele vecine, ordonă:

— Afară! Imediat afară, am spus! Imediat îmbrăcarea şi afară!

Lor nici că le trecea prin cap că n-ar avea cu ce să se îmbrace.

Pe Mite îl năpădea o hotărâre tot mai intensă de a pleca, lăsându-i pe amândoi aici, să se descurce în toată povestea asta devenită dintr-odată pentru el apăsătoare şi

din cale afară de scârboasă. N-ar fi stat pe gânduri să iasă gol din hotel şi tot aşa spre gară, de unde să ia un tren care să-l ducă tot mai departe, dar uite că din nou, la fel ca în grajd, când dăduse-n bietul Bajnorică ce-i promitea culesul de piersici, toată fermitatea prinse a i se dilua treptat, pe măsură ce se străduia să-şi amintească un loc unde ar fi mai bine decât aici, nu există un astfel de loc, şi-n vremea asta Bajnorică se aşeza în genunchi la picioarele ei, cu mâinile împreunate şi cu glas înecat de lacrimi, rugându-se acelei icoane pe viaţă adorate.

— Atenuța, iartă-ne, Atenuța, n-o să mai facem niciodată, te rog io să ne ierţi, de-acum înainte o să facem numai ce zici tu, îţi promit io, şi iartă-l p-ăsta că ie bou şi idiot şi cretin, da’ n-o să mai facă în viaţa vieţilor lui, îţi garantez io că n-o să mai facă…

— Afară imediat, am spus! Tonul poruncitor, neadmiţând comentarii, abia de se mai înmuiase.

Şi unde dracu’ să se ducă, la dracu, ăsta-i al tău, pe viaţă, mănâncă-l ori lasă-te mâncat de el, şi Mite încă-şi ferea privirea de priveliştea rugăminţilor fierbinţi ale prietenului său către această femeie, având, vezi, meteahna de a fi femeie fără să fie deloc femeie, atât de neînsemnată pe lângă metehnele şi neasemuitele cruzimi ale altor bărbaţi și femei, iar ție, idiotului și cretinului, numaidecât pe beteşugul ăsta ţi-a căşunat, ca şi cum ţi-ar căşuna pe un ciung să-l pui să tragă la vâsle.

Nu se milogea Bajnorică, ci pur şi simplu se ruga, curat, fierbinte şi din adâncul inimii, la icoana-păpuşă la picioarele căreia se prosternase. Mite socoti că n-are absolut niciun motiv să nu-i urmeze exemplul, mai cu seamă că el fusese cel care păcătuise în felul acela prostesc şi nebunesc.

Atena păşi tăcută şi încruntată printre cei doi câini mari schelălăind la picioarele ei, către capătul mesei unde se aflau sticlele şi paharele. Scurse în paharul ei cele două degete de coniac de pe fundul celei de-a doua sticle băute în seara aceea, după care făcu un semn imperceptibil cu degetul către figurile lor întoarse, urmărind-o spăşite. Bajnorică înţelese numaidecât, sări peste pat la dulap, de unde luă sticla de coniac din care băuse şi pachetul de ţigări desfăcut, şi tot dintr-un singur salt, de câine de circ, fu înapoi, lângă ea, pentru a-i umple paharul şi a-i aprinde o ţigară. După ce trase câteva fumuri căzută pe gânduri şi ignorându-i cu totul, fără să se despartă de ţigară şi pahar, ţinându-le pe amândouă într-o mână, luă un prosop din dulap, pe care şi-l aruncă pe umăr şi se duse să se spele.

Când veni din baie, camera era cufundată în întuneric. Aprinse lumina şi-i văzu ghemuiţi pe covor. Adormiseră. Continuând să se şteargă, îşi mai turnă un pahar de coniac şi apoi se băgă cu el în pat, sub pătură. I se făcu frig, era răcoare, se sculă şi închise uşa balconului. Îşi trase pătura până la bărbie şi-şi potrivi perna pe perete şi capul pe pernă, în aşa fel încât să-i poată vedea cât mai bine pe cei doi bărbaţi de pe covor, gândindu-se în acest timp că-i foarte bine că ei nu simt răcoarea din cameră şi pot dormi aşa, goi, pe jos. Poate unde aşa dorm ei de obicei, îşi spuse, ca nişte animale, sub cerul liber, fără să le pese de frig. Îl auzi pe unul dintre ei trezindu-se, ori bombănea în somn, încât ea abia reuşi să înţeleagă glasul încleiat de istovire al lui Bajnorică.

— Stinge, bă, lumina aia, că-mi bate-n creier…

— Încă nu e ziuă, spuse ea. Lumina rămâne aprinsă până se luminează afară.

* * *

Atena era artistă de circ, specializată în numerele de acrobaţie la basculă. Din adolescenţă îşi descoperise instincte şi porniri lesbiene, înăbuşite şi bine ţinute în frâu datorită unui puternic sentiment de vină, ce a însoţit-o permanent, până la cei douăzeci şi opt de ani ai ei de acum, în pofida caracterului libertin şi deschis tuturor modurilor de exprimare al mediului în care-şi face meseria.

Atena venise la mare direct dintr-un turneu al trupei sale de basculişti în Italia. Fusese o întoarcere forţată, pricinuită de o entorsă a gleznei ce o pusese în imposibilitatea de a mai apărea în spectacole, şi nu erau semne că se va vindeca prea curând. Abia de îndrăznea să spere că se va reface la mare, şi totuşi, după o zi, n-a mai simţit nicio durere. Era sigură că nu mai are absolut nimic şi se simţea în formă, încât s-ar fi putut întoarce la Trieste, unde se afla trupa ei. Dar dacă tot s-a văzut aici, a socotit că-i mai bine să profite de aceste zile, pe care să le petreacă singură la mare, ca-n fiecare an, deşi e căsătorită şi are doi copii. Ca şi altă dată, se afla aici pentru câteva ceasuri zilnice de plajă şi înot, folosite la maximum însă, atât cât s-o facă să asude porţia zilnică de coniac de circa 800 de mililitri, şi pentru a se întâlni cu oameni pe care nu-i cunoaşte și n-o cunosc și n-o să-i revadă niciodată, pe bărbaţi să-i atingă şi să-i miroasă şi mai mult să-i vadă, iar pe femei să le vadă alături de ei şi să lege cu ele prietenii efemere. Se înrădăcinase cu timpul în ea acest soi de platonism pervers, având darul de a o elibera de tot răul din ea, prin inhalarea de imagini, mirosuri şi atingeri vagi, şi ţesând în jurul ei o plasă de iluzii îndeajuns de trainică pentru a-i menţine echilibrul în viaţa de familie, ascuțindu-

i, totodată, la maxim simţul acrobatic de orientare într-o realitate fulgurantă şi imponderabilă.

Ea nu se temea de înălţime şi de salturi în gol, nu se temea de animale şi nu se temea de oameni. Frica nu era pentru ea mai mult decât un cuvânt, care arareori căpăta sens şi pe care trebuia să-l umple cu alcool agrementat din plin cu imaginile viciului său. Curajul fizic e un dat pentru unii oameni, iar această femeie înaltă de doar 1,52 m era dăruită din plin cu această calitate. Mult se mai mândrea în copilărie căţărându-se prin locuri inaccesibile tovarăşilor ei de joacă, în vârful copacilor înalţi şi pe streşini de case, şi împrietenindu-se instantaneu cu dulăii mari şi răi ţinuţi în lanţ. Cu timpul, când curajul începu să se lege de îndeletnicirea de pe urma căreia îşi câştiga traiul, de la sine i se atenuă bucuria de a-l exhiba. De-acum, imposibilitatea ei de a se înspăimânta, extinsă mai ales în relaţiile cu oameni necunoscuţi, o făcea să nu poată încropi vreun sentiment de ură. Oamenii nu erau în stare să-i facă niciun rău, pentru că totdeauna îi văzuse şi-i ştiuse mai slabi decât ea, iar pe măsură ce sentimentul vinovăţiei pornirilor ei deveni atotînvingător, contopindu-se într-un tot de curiozitate golită de dorinţă, bărbaţii şi femeile ajunseseră pentru ea nişte animale pe care merită să le vezi în toată goliciunea lor, adică în clipele de spaimă şi disperare, când muşcă şi când fug, dar mai ales când se împerechează. De aceea îi luase cu ea aseară pe cei doi băieţi având nişte figuri de vagabonzi şi de fugari. Deşi cu totul noi pentru ea, reacţiile lor din noaptea ce-a urmat i-au fost întru totul previzibile, pas cu pas intuite de un instinct care, nici de data asta, n-o înşelase. Acelaşi instinct îi spunea de-acum că ei au şi apucături pederaste, ce doar se vor stârnite de anumite împrejurări. Altminteri,

le lăsase cu totul frâu liber, neputându-şi permite totuşi să nu-şi ascundă banii, pentru a nu rămâne complet în aer aici, în săptămânile următoare. Ştia, de asemenea, că o sumă mai mică dacă le-ar fi lăsat la-ndemână, ei ar fi dispărut cu ea. Nu voia să scape de ei chiar aşa de repede, încât a socotit că-i de-ajuns să vadă cu ce se îmbracă, ce bea și ce fumează, bănuindu-i o oarecare dare de mână. Tot astfel, nu-şi permisese să se lase lovită prea tare de ăla mai solid și de două ori cât ea, iar dacă i-ar fi cedat, ca o concesie, trecând peste sila imensă cu care ar fi plătit acest compromis, cu siguranţă că asalturile lui ar fi continuat până-n pânzele albe. De-acum era sigură că ei vor face întocmai ce doreşte ea, fără să le-o impună deloc explicit, pe de altă parte ştiind că dorinţele ei îşi găsesc lesne un ecou în felul lor firesc de a fi.

A doua zi, la prânz, au mâncat toţi trei în sala de mese a hotelului Steaua de Mare. Atena le-a făcut rost lui Mite şi Bajnorică de bonuri pentru trei mese pe zi, timp de o săptămână, cumpărate de la şeful de sală, la suprapreţ, dat fiind că din această sumă era exclus costul camerei pe care ar fi ocupat-o cei doi. Aici nu-i restaurant, desigur, să ţi se dea să mănânci fără să închiriezi şi o cameră, tot aşa cum la destule localuri nu se serveşte băutură fără să cumperi şi mâncarea pe care, altminteri, n-ar lua-o nimeni de proastă ce este.

Aveau, deocamdată, masa asigurată pentru o săptămână. N-a mai fost nevoie să le spună că vor sta în hotel cât va sta ea la mare. Le-a arătat pe urmă de unde să ia cheia şi i-a prezentat recepţionerei care schimbase tura de după-amiază cu cel care le stătuse lor în gât ieri-seară, şi n-a mai fost nevoie nici să le spună că le stă la dispoziţie camera pentru orice şi la orice oră, nesinchisindu-se,

desigur, de prezenţa ei, ceea ce le repetase totuşi cu oarecare insistenţă aseară şi azi-noapte.

La ora două s-au despărţit în faţa magazinului din centrul staţiunii, de unde ea le-a cumpărat slipuri, câte o pereche de pantaloni de plajă de culoare deschisă, tricouri şi papuci de plajă, toate alese de ei, sfiindu-se întru câtva de preţuri, socotind că deja o băgaseră la o cheltuială prea mare. Apoi s-au văzut şi i-a văzut şi ea mult schimbaţi. Le spusese că se vor vedea poate la masa de seară, iar dacă nu, la noapte, în cameră, şi le dădu câte o sută de lei. Era prea de ajuns pentru felul cum arătau acum, ştia că n-o vor face de râs în lume, iar centrul staţiunii era plin de lume, şi pe plajă, la mijloc de august, abia dacă mai aveai loc.

Atena s-a dus la plaja pentru nudişti, pe care o frecventa de trei zile. O regăsi acolo pe fata cu care se împrietenise încă din primele ceasuri petrecute aici, o asistentă medicală din Braşov, tinerică şi cam urâţică, venită singură la mare şi pe care o ştiuse de la bun început foarte strâmtorată cu banii şi totodată lipsită de orice fel de prejudecăţi sau principii în privinţa sexului. Tamara, la rându-i, o bănui pe Atena lesbiană, iar acum, când o invită la ea şi-i spuse că e singură în cameră, bănuiala dintâi i se confirmă. Deşi nu se prea dădea în vânt după astfel de experienţe, le încercase în câteva rânduri. Prefera bărbaţii, dar pe cei pe care îi plăcea foarte tare nu-i putea ţine lângă ea cât ar fi dorit şi nici nu erau în stare ori nu erau dispuşi să-i asigure surplusul de confort material după care tânjea, astfel încât se orienta cu precădere spre cei faţă de care avea atuul unei diferenţe de vârstă de 10-15 ani. Aceştia îi ofereau garanţia stabilităţii şi, chiar dacă nu erau cu dare de mână, erau dispuşi la unele sacrificii.

Venise şi ea la mare doar de câteva zile. Până s-o ivi

ceva mai bun cu care să-şi condimenteze vilegiatura, care și așa îi provoca o permanentă stare de nelinişte prin preţurile de aici, aberante faţă de posibilităţile ei, acceptă invitaţia Atenei. Tamara se dori chiar mai explicită, pe plajă, mângâind-o uşor pe sâni pe această femeie micuţă şi spunându-i că o să ne simţim bine la tine şi n-avem nevoie nici de bărbaţi. Ea luă tăcerea Atenei drept o inutilă măsură de precauţie, încât îi spuse că n-are niciun rost să se ferească, doar nu vrea s-o încerce, și se vede foarte bine că ești lesbi şi asta nu mă deranjează cu nimic şi n-ai de ce să te reţii şi tot aşa. După ce se vânturaseră prin staţiune, mâncând pizza şi prăjituri şi bând pepsi, totul pe banii Atenei, aceasta îi spuse Tamarei că nu, nu sunt lesbi, şi în pofida tonului deloc scandalizat, Tamara se schimbă la faţă, scuză-mă, nici eu nu sunt, da mi-e şi mie urât singură prin toată lumea asta multă de pe-aici, o să mergem la tine şi o să stăm de vorbă de una-alta la o ţigară şi un pahar de ceva, seara şi noaptea-i mai greu, nu-i ca ziua, pe plajă, când nici nu ştii cum trece timpul. Se însera şi ele se-ndreptau pe faleză spre Steaua de Mare, când Atena i-a spus Tamarei că la ea în cameră sunt şi bărbaţi, care de bună seamă că-şi vor aduce şi femei. Era sigură că Mite şi Bajnorică nu stătuseră în nădejdea ei, după ce le spusese că le stă camera la dispoziţie, şi nici n-ar fi riscat o noapte ca precedenta, când nici măcar n-ar mai fi avut ocazia acelor zbenguiri atât de jalnic finalizate. La această mărturisire a Atenei, Tamara fu doar foarte puţin contrariată, decizând apoi că n-arăţi chiar aşa de nebună încât să fii în stare să mă dai pe mâna unor sadici care să mă taie şi să mă scoată bucăţi, în geamantane, din zgârie-norul ăsta de hotel… Încercând propria-i inapetenţă pentru spaimă pe pielea Tamarei, Atena încă întinse coarda,

spunându-i că mai ştii? Şi că ar fi până la urmă o moarte glorioasă şi pe măsura vieţii pe care o duci, mă rog, pe care-o ducem, ceea ce însufleţi în Tamara un râs nebun, după cum prevăzuse acrobata, într-un târziu, Tamara îşi calmă râsul, scuipând ca un bărbat în holul hotelului şi în faţa ghişeului recepţiei, iar această ieşire Atena nu reuşise s-o prevadă din tot comportamentul ei de până-n acel moment, însă o aprecie de bun augur.

Cheia au luat-o de la recepţie, aşa că nu e nimeni în cameră, îi atrase atenţia Tamara pe când urcau cu liftul. Chicoti gros, bărbaţii şi femeile alea de care spui se vede că îi ai în reviste, ca să-mi iei gâtu' când mă uit la ele şi să-mi bagi degetu-n fund, hahaha… Oh, ce fată isteaţă, pe cât eşti de mare, pe-atât eşti de deşteaptă, îi cântă Atena în strună. Nu era deloc măruntă Tamara şi suficient de trupeşă pentru a glumi astfel cu poftă pe seama micuţei ei prietene de trei zile.

În vreme ce turna coniac şi Martini în pahare şi punea fierbătorul în ibricul cu apă pentru cafea, acrobata îi spuse invitatei sale că trebuie să apară și ceilalţi, așa încât vor lăsa ușa descuiată și întredeschisă, ea aşa doarme mereu… Mite şi Bajnorică au apărut destul de târziu, după miezul nopţii, însoţiţi de două chelneriţe din Reşiţa, angajate pe timpul sezonului la barul Dupont din Eforie Sud. Tamara deja se cherchelise bine, încercând să bea cot la cot cu Atena, şi tocmai se luaseră la sfadă, pe seama uşii pe care Tamara nu putea s-o ştie descuiată şi pe seama patului, care să doarmă în el şi care jos, ţinând cont de faptul că tu m-ai invitat şi io ţi-am făcut plăcerea, fără să mă gândesc că o să mă prindă o oră aşa târzie, aşteptând bărbaţi şi nici măcar un pat să nu fii în stare să-mi asiguri… în sfârşit, de-acum nimeni nu mai avea nevoie de pat, în afară desigur

de Atena, care se lungise deja, după bunu-i obicei, cu mâinile sub cap şi pulpele strâns împletite. Reprezentaţia oferită de cei doi bărbaţi şi cele trei femei, stropită din belşug cu Martini şi coniac Bachus, a fost o orgie de toată bafta şi pe măsura aşteptărilor ei, întrecând în veridicitate şi inventivitate filmele pornografice pe care Atena le văzuse în timpul numeroaselor ei turnee prin Occident, şi cu atât mai mult o satisfăceau cele săvârşite şi simţite atât de aproape de ea, cu cât nu reuşeau să o implice decât prin contorsionarea şi zvâcnirea nevăzută a pulpelor ei împletite.

De-acum, Tamara se lipise trup şi suflet de Atena şi alaiul ei nocturn. Nopţile şi le petrecea în camera treişpe-treişpe de la etajul treişpe al Stelei de Mare, iar ziua picotea pe plaja nudiştilor, străbătută de mângâierea excitantă a soarelui de august amestecată cu crâmpeie de vise, cu imagini şi senzaţii din noaptea trecută. Cu mult înainte ca ea să apuce să se plictisească, după doar trei nopţi. Mite şi Bajnorică au adus în locul chelneriţelor două cehoaice, cam purii, ce-i drept, părând ceva mai sărite ca vârstă decât Tamara şi Atena, şi care au intrat în ritm abia spre ziuă şi mai mult silite, şi de bună seamă nu din pricina conversaţiei mai anevoioase sau pentru că ar fi fost prea conformiste în materie de amor. Se vedea cât de colo că nu le ajungea camera aceea strâmtă, şi pe de altă parte nu puteau concepe cu niciun chip că femeia aceea micuţă, după ce că ocupă patul, nu participă în niciun fel şi doar stă cu ochii pe ei, stană de piatră, drept pentru care se împiedicară de Atena şi încercară să-şi facă de lucru cu ea în mai multe rânduri. Aşa se face că a urmat o noapte în patru, Tamara, Bajnorică şi Mite oferindu-i un spectacol anost şi de-acum cam vlăguit Atenei. În noaptea

următoare, Tamara a rămas să se odihnească în camera pentru care oricum plătise de se uscase la suflet pentru două săptămâni de sejur, iar Mite şi Bajnorică au adus în camera Atenei o reșițeancă și o bucureșteancă, studente spuneau ele că sunt, iar ei nu prea aveau cum să-şi dea seama de adevărul spuselor lor şi pe Atena n-o interesa nici atât, odată ce le-a văzut la lucru, şi numaidecât le-a îndrăgit. Sigur e că reşiţeanca şi bucureşteanca se cunoscuseră doar de câteva ceasuri, când Mite le-a întrebat dacă sunt amatoare să se joace cu delfinul, dat fiind că-i ultima reprezentaţie a Delfinariului în seara asta şi tot aşa, vechea poveste tocită prin vremi şi generaţii, pe care reşiţeanca a priceput-o numaidecât. Totuşi, după ce s-au sucit şi s-au învârtit cam vreun ceas pe faleză, bucureşteanca şi-a adus aminte şi i-a întrebat cum rămâne totuşi cu invitaţia la Delfinariu, pe care de câte ori a fost la mare n-a apucat să-l vadă, dar cât de curând avea să arate că inocenţa ei se manifesta doar în neînţelegerea unor astfel de glume, şi-n seara aceea a apărut şi Tamara printre ei, şi câteva zile încă, toţi cinci au fost cum nu se poate mai fericiţi, abia observând prezenţa Atenei printre ei, după cum abia observau că pe spezele ei își fac de cap.

Din prima zi a săptămânii, când se schimbă tura recepţionerilor şi ei trebuiră să dea din nou cu ochii de câinele ăla de pripas cu lanţ de aur la gât, la orele mici când reveneau la cameră, Mite îi spuse prietenului său că ăla-i pus pe rele. Îl ştia Bajnorică pe Mite dând din te miri ce în sperietură, treaba lui, căci în ce-l priveşte, câinele ăsta de pripas poa’ să-mi dea pielea ’napoi cu două degete, că la vale vine ea singură, după ce-l stropeşte pe bot, şi am cameră, moşule, plătită, şi-s cu impozitele la zi, nu fur, nu tâlhăresc, nu cerşesc, nu peştesc, nu violez, adică cine ce

poa’ să-mi facă şi pentru ce?

Cel care ar fi vrut şi de bună seamă că-i stătea în putere, cel puţin, să le strice sejurul se ivi după câteva zile. Avea o figură de buldog bronzat şi grizonat, care se pricepe să împletească îndatoririle de serviciu cu programul de vacanţă, şi se legitimă maior Velcescu. Mai apoi, după felul cum a găsit cu cale acel maior să se încurce cu ei, cerându-le buletinele când raziile prin staţiune şi hoteluri încetaseră de o săptămână, Bajnorică a fost foarte convins că, deşi prieten bun cu recepţionerul, acesta trebuie că l-a îndesat până la refuz cu băutură.

Reșițeanca și bucureșteanca îi dădură maiorului Velcescu, faţa recepţiei Stelei de Mare, buletinele şi carnetele lor de studente. Acum au văzut Bajnorică şi Mite că nu fuseseră minţiţi, sunt într-adevăr studente, și cât de interesante chestii or învăţa ele acolo, la studenţia lor, dacă uite-le cât se dau în vânt după ce le învăţăm noi aici, căci, nefiind nici pe departe nişte încuiate, ele se dedau experienţelor din camera treişpe-treişpe cu o voluptate din cale-afară de uimită.

Cei doi însă aveau buletinele sus, în cameră.

— Puteți să veniţi cu noi să vi le arătăm, încerca să-l îmbuneze

Bajnorică pe maior.

— Era foarte înalt buldogul şi destul de corpolent, încât nu încape îndoială că depăşea cu mult suta de kilograme. Era în pantaloni albi şi-ntr-o cămaşă albastră cu gulerul înalt şi răsfrânt foarte șic, lăsând să se vadă un lănţişor subţire, nu ca al câinelui de pripas, în schimb foarte încărcat, întins să se rupă sub un medalion, o cruciuliţă, o ancoră şi un trifoi cu patru foi. El spuse:

— Adică voi îmi faceţi o favoare că pot să merg cu

voi… Ce impresie vă faceţi că sunt io să umblu după toţi netoţii care nu-şi ţin buletinul asupra lor?

Şi Mite, şi Bajnorică îl vedeau pe recepţionerul în tricou roşu după ghereta sa, la adăpost şi neimplicat cu nimic şi mimând un soi de curiozitate impasibilă, încât le-a fost clar că maiorul vrea cu tot dinadinsul să-i desfiinţeze, chiar de-ar fi avut la ei și buletine, şi legitimaţii de serviciu, şi autorizaţii semnate de primărie cum că au voie să stea în acest hotel și în această stațiune. Poate unde se simţea vinovat că ignorase orice pericol, Bajnorică luă în contul lui descâlcirea acestei poveşti. Apucă să spună:

— Am zis că urcaţi să serviţi ceva, cu noi, cu fetele…

— Băiete, spuse maiorul Velcescu, aruncându-le amândurora o privire rea şi bătând cu buletinele studentelor în marginea ghișeului, io n-am venit aici să servesc nimic. Deschise unul din buletine şi i-l băgă în nas lui Bajnorică. Era din ce în ce mai nervos şi, apăsându-l pe nas cu buletinul pe Bajnorică, era ca şi cum i-ar fi dat o palmă. Ştii carte? îl întrebă pe cel din faţa lui, care nu se clintea deloc.

— Mda, ştiu… îngăimă Bajnorică, arătându-se de tot pierdut.

— Atuncea citeşte ce scrie aici, spuse, retrăgând buletinul la distanţa potrivită pentru citit, iar Bajnorică se conformă, citind limpede şi intonând semnificativ, ca un şcolar, toate paragrafele de pe coperta interioară a buletinului, inclusiv acela despre obligaţia posesorului de a purta permanent asupra lui acest act, precum şi acela care spune că nerespectarea acestei obligaţii se pedepseşte conform legii cutare.

— Voi deja aţi călcat pă lege, băiete, şi io nu stau după toţi idioţii ca voi, care umblă fără buletine asupra lor…

Fuga sus, şi-n două minute să vă văd cu buletinele aici.

— Da’ de ce ne faceţi idioţi? se burzului Bajnorică, mergând câţiva paşi îndărăt, în vreme ce ceilalţi ajunseseră deja la lift. Veţi avea de suferit pă chestia asta, mai spuse, şi maiorul se făcu spre el roşu de mânie, şi dacă s-ar fi înduplecat la un mic efort să-l ajungă, fără îndoială că n-ar fi stat pe gânduri să dea în el, simţindu-se pe deplin în drept şi stăpân pe situaţie.

Cei patru nu pomeniră o vorbă despre acest incident în lift şi nici în camera treişpe-treişpe, unde Tamara şi Atena se încinseseră de aşteptare şi sporovăială înecată în carcalete de coniac şi Martini, şi pentru toţi era acum ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca şi ieri-noapte, ca şi alaltăieri noapte, ca şi răsalaltăieri, până într-atât îşi doreau Mite şi Bajnorică să nu fi avut de-a face cu niciun maior pus pe rele pe cale de a strica joaca lor nocturnă. Atâta că, de astă dată, Mite catadicsi să răsucească cheia-n uşă, având grijă să nu-l observe Atena şi încălcând regulile casei impuse de aceasta. Acrobata nădăjduieşte, vezi, ca odată şi-odată cineva să nimerească din greşeală sau intenţionat aici şi să se amestece în joaca lor, dându-i o turnură aparte. De la buldogul ăla cu grad mare şi apucături de sergent de stradă, socoti Mite, nu te poţi aştepta însă la nimic bun.

El bătu în uşă peste vreo jumătate de oră, când nimeni n-apucase să se dezbrace, în afară de Atena, desigur, pe care o arsese soarele aşa de tare, că nu mai suporta nimic pe ea. Îşi luă totuşi slipul costumului de baie, şi pe urmă o auziră în holişorul dintre cameră şi baie parlamentând prin uşa întredeschisă cu maiorul, că stai dom’le să mă îmbrac şi cine-ţi dă dreptu’ să dai buzna-n felu’ ăsta şi aşteaptă şi chiar eşti mitocan şi tot felul de chestii de genul ăsta, din

care Mite şi Bajnorică foarte lesne înţelegeau că nu facă decât să-l întărite, în sensul cel mai rău cu putinţă, pentru toţi şi mai ales pentru ei, şi de bună seamă că ea crăpa uşa îndeajuns de tare pentru ca ăla s-o vadă fără nimic pe ea, în afară de slipul acela minuscul prin care-i ieşea totul şi era încă şi mai rău decât dacă ar fi fost în pielea goală.

Întorcându-se cât să-şi ia un tricou pe ea, le spuse că nu ştie ce vrea ăsta, maiorul nu ştiu care, dacă nu cumva o fi aflat ceva despre ce fac ei aici şi atunci ar fi încă şi mai bine, ar fi nemaipomenit, că-l vor da pe brazdă, da' acum să-l lase pe mâna ei…

— Ăsta vrea buletinele noastre, spuse Mite, şi uite că…

Atena, arătând deja intrată-n viteză, nu vroia să i se spună nimic, arsă de dorinţa de a vedea şi simţi totul cu pulpele ei împletite.

Maiorul încă ţinea în mână cele două buletine şi legitimaţiile de student, şi de bună seamă că, dintr-o obişnuinţă proastă, întrebă ce fac ei la ora asta aici şi, tot dintr-o obişnuinţă proastă, Atena găsi cel mai nimerit să-şi bată joc de el.

— Jucăm șeptic. Tocmai am ascuns cărţile, să nu ne prinzi în flagrant.

— Actele dumneavoastră, vă rog, buletinele şi legitimaţiile de serviciu, spuse maiorul, clipind des, puţin derutat de obrăznicia acestei femei micuţe, care i-o reteză prompt:

— Nu-ţi dăm niciun fel de act. Nu ai niciun drept.

Prudent din cale afară, căci nu ştii niciodată cu cine ai de-a face, maiorul îi explică pe un ton amabil şi răbdător cum devine faptul că el are dreptul să legitimeze toate persoanele din hotel, atât pe cele care au datele civile în

registrul de recepţie, cât şi mai ales pe cele în trecere sau în vizită la acestea. La o adică e o pură formalitate, trebuie îndeplinită, aşa că n-are niciun rost să ridicăm tot hotelul în picioare, lătrând unii la alţii la ora asta târzie, mai bine să ne-nţelegem omeneşte şi tot așa, din ce în ce mai blând și îmbietor, de-ai fi zis că s-a liniştit de-acum definitiv şi nu mai are nevoie să vadă buletinele, e sătul de ele, de câte o fi răsfoit la viaţa lui, şi doar c-ar bea un pahar de Martini cu ei, în tihnă şi fericire, cu câte-o fată pe genunchi, şi-atunci au văzut-o şi-au auzit-o pe Atena, aşa cum doar Mite şi Bajnorică au văzut-o şi au auzit-o cu aproape două săptămâni în urmă, în prima lor seară, dar de data asta zbierând de se cutremurau pereţii camerei:

— Afară! Imediat afară din camera asta, am spus! Iar Mite şi Bajnorică erau singurii care înţelegeau că în acest fel maiorul este de fapt reţinut să-şi ducă până la capăt însărcinarea pe care i-a dat-o recepţionerul, pentru ca ei doi, la rându-le, să aibă ocazia să se arate pe măsura acestei însărcinări.

Nu se clintea şi nu scotea un sunet maiorul, aşteptând ca isteria Atenei să se epuizeze de la sine, iar ea depunea mari eforturi de a-l pune în funcţiune, arătându-i o legitimaţie cu coperţi albastre.

— Încă nu ştii cu cine ai de-a face, îi spuse. Poate nici nu mă cunoşti, da’ după ce-ai făcut azi, să fii sigur c-ai să mă cunoşti şi-ai să mă pomeneşti câte zile o să ai…

După ce o cercetă în treacăt, el puse legitimaţia pe masă.

— Acum ştiu cine sunteţi. Vreau actele dumnealor, spuse arătând spre Mite şi Bajnorică.

Bajnorică luă de pe masă legitimaţia Atenei şi se duse la capătul cel mai îndepărtat al patului şi se aşeză s-o

cerceteze pe îndelete. Era o legitimaţie ca a oricărui salariat, dreptunghiulară şi cu coperţi de carton îmbrăcate în pânză albastră, cu poza ei şi numele ei înăuntru, Vasile Atena, angajată a Circului de Stat, pe funcţia de artistă-basculistă, mare scofală. Fără să ridice nasul din legitimaţie, citind parcă de acolo, el spuse:

— Să moară familia mea dacă ăsta o fi maior, cum ne trage el de buletine ca ultimu' jeg de tablagiu. Ia arată-ne, moşule, legitimaţia, să vedem ce dracu' eşti de ne faci nouă aicea propagandă împotriva regimului.

— Păi, nu tot maior era și ăla care ne-a luat nouă buletinele şi livretele? retoriză Mite, învârtoşând jocul lui Bajnorică. Acesta la rându-i, îl preluase de la biata Atena, să nu i se rupă ceva în ea tot sforțându-se să se satisfacă, și uite-o acum în ușa balconului, lăsându-se cu fundul de calorifer şi bâţâind din picioare, până la a nu mai avea mult să i se-ncârlige de nu i le-ai mai despica nici cu toporul.

— Da' vezi că ăla era original maior, continuă Mite, Maiorul Zlate, lucrător la Vizite și Protocol…

— Şi d-aia i le-am şi dat în păstrare pă actele noastre, spuse Bajnorică.

Din toată mascarada asta obscură, maiorul Velcescu n-avea cum să nu înţeleagă că vor cu tot dinadinsul să-şi bată joc de el. Pe de altă parte, nu era în stare să-şi dea seama pe ce anume se bizuie ei. Tamara şi cele două studente chicoteau pe înfundate, în vreme ce femeia aceea micuţă îl privea fix, doar în tricoul galben căzându-i excitant peste coapse, ca un furou, şi stând rezemată de calorifer şi cu palmele fremătând, urcând şi coborând încet dinspre subsuori spre coapse, mângâindu-se parcă într-un ritm ciudat. El mai înţelese însă foarte bine că cei doi n-au

buletine, încât are un motiv cât se poate de întemeiat să le arate la rându-i bătaie de joc, luându-i la sediul miliţiei din staţiune pentru cel puţin câteva zile şi să-i toace cu bătaia până i s-o face milă de ei. Deocamdată, el înghiţi pe nemestecate şi cât se poate de demn toate câte i se serveau. Spuse:

— Bine. Da-ți-mi buletinele, voi, ăştia doi.

— Da’ ăsta-i chiar obraznic, spuse Mite, întorcând capul către Atena. Pulpele ei se strânseră încă, iar mâinile i se ridicară la cap, strângându-l, când palma grea a maiorului smulse din loc, cu privirea către el, capul lui Mite.

El şi Bajnorică o scuteau pe Atena să-l mai provoace pe maior. Poate nu era un preţ prea mare pentru cele zece zile în care le oferise adăpost şi hrană. Până acum s-au plătit într-un mod cât se poate de plăcut, aşa că nu se face să evite şi partea neplăcută, pe care Atena o pregătea zi şi noapte, leşinată de aşteptare, cu uşa descuiată, şi uite-o acum strângându-şi pulpele şi strângându-şi capul în mâini, e boala ei, e treaba ei, pentru Mite şi Bajnorică e o confirmare că-şi fac datoria.

— De ce dai, dom’ maior? se lamenta Mite. De ce dai? De ce dai?…

Zgomotul palmei amuţise chicotelile. Doar studenta de la Reşiţa ţinu să-i edifice că d-aia dă, pentru că aşa e învăţat, asta-i e meseria, de ciomăgar bătăuş, băgându-se şi ea cu totul aiurea şi-n necunoştinţă de cauză în ciorba asta otrăvită, pusă la fiert s-o sature pe Atena, şi tot pentru burta ei, Mite încă scutura din palme pe lângă el, necăjit şi frământat, însufleţit de o văicăreală contrafăcută, de ce dai, de ce dai, de ce dai, pe un ton suficient de familiar maiorului pentru a înţelege numaidecât că singura lui cale

de ieşire de-aici este să-l anihileze cât mai repede şi mai eficient pe vlăjganul ăsta cu mutră de motan întărâtat.

Cele două croşee ale lui Mite au explodat imediat în viscerele acestui gând rău, odată cu trosnetul oaselor ambelor maxilare şi odată cu presiunea resimţită în încheieturile pumnilor şi durerea ascuţită din falange, care-l făcu să-şi înfigă mâinile în pepţii cămăşii maiorului, oprindu-l din prăbuşirea sa pentru a-l fixa cu lovituri cu osul frunţii, puternice şi rare, de două ori, de trei ori, în nas, în gură, în bărbie, lăsându-l apoi să cadă, cu faţa şi pepţii cămăşii lac de sânge, într-o rână, cu un umăr pe marginea patului şi celălalt pe covor. Bajnorică sări imediat cu picioarele pe pieptul lui, desprinzându-l de marginea patului, şi din nou sări pe balta de sânge care era capul şi pieptul lui şi pe urmă începu să şuteze sistematic şi din răsputeri în urechi, în gură, în pântece. În piept, icnind şi învârtindu-se în jurul lui cu privirea injectată de furie. Oricât ar fi fost de prinşi de acest recital de cruzime, ei nu putură să nu fie distraşi de gemetele extaziate ale Atenei, pentru prima dată atât de distincte, şi de cutremurul vizibil ce-i însufleţi mai întâi pulpele şi pe urmă o cuprinse din creştet până-n tălpi. Abia când începu să se apropie ca beată de pat, pentru a se lungi, Bajnorică încetă să-l mai lovească pe maior, care, aşa făcut varză, încă mai avea tupeul să geamă, încât se aplecă la urechea lui şi-i spuse că dacă mai scoate un sunet, acuma pe loc îţi iau beregata.

Reamintindu-şi parcă unde rămăseseră cu zece zile în urmă, Bajnorică îngrămădi toate hainele din dulap în geanta de voiaj a Atenei. Îl luă apoi pe Mite pe balcon ţinându-l de braţ, căci de-acum, el coordona fiecare pas al fugii lor din gura lupului. Îi arătă precipitat de grabă

prietenului său tufa din marginea falezei, pe jumătate luminată, lângă care să găsească geanta aruncată de el. Marea era departe, în întuneric, şi înghiţea cu jelania ei sacadată glasul şoptit al lui Bajnorică explicându-i lui Mite cum să iasă din hotel fără să treacă prin faţa recepţiei, prin bar şi prin sala de mese, și apoi prin bucătărie, unde o uşă cu zăvor pe dinăuntru dă în spatele hotelului. Mite făcu întocmai, şi cinci minute mai târziu, geanta aruncată de Bajnorică era la picioarele lui.

Bajnorică îl lăsă pe maior în grija studentelor şi a Tamarei, cu rugămintea să nu-i dea drumul mai devreme de o oră. Atena adormise. Îşi călcă totuşi pe inimă s-o trezească.

— Bani de tren, de drum, Atenuţa.

Atenuţa îi arăta, printr-un semn bine-cunoscut deacum de Bajnorică, unde sunt bani pentru drumul lor. Sub dulap, cinci sute de lei, deşi Bajnorică se aşteptase la mai mult, şi fiindcă tot nu i-ar fi mers prea bine numai cu atât, nu ezită să se-ntoarcă din drum, cu puţin până să ajungă la lift, pentru a smulge panoplia de cruciuliţe şi medalioane de la gâtul maiorului.

În staţia de autobuz de peste drum de restaurantul Rapsodia, ei au găsit imediat o maşină care i-a dus până-n Constanţa, pentru o sută de lei. N-au mai găsit la ora aceea altă maşină spre Bucureşti, dar s-a potrivit cum nu se poate mai bine, că au prins în Gara Constanţa un personal care, la opt dimineaţa, avea să-i lase în Gara Obor.

4

Asta s-a-ntâmplat pe toamnă. De Bajnorică ăsta vreau să spun, la el mă gândeam. N-ar fi băiat rău altminteri.

Dacă te-a văzut căzut într-o groapă, numaidecât pune mâna pe o lopată s-arunce pământ pe tine… Şi-a mai prins în vremea din urmă obiceiu’ ăla păcătos, să se jure de se zbârleşte carnea pe tine când îl-auzi ce poa’ să iasă din gura lui, şi se plezneşte peste piept ca un urangutan, cu palmele alea crăpate, de ouă greierii-n ele, şi tot aşa şi astă-toamnă, nu, că să-i dau cinci sute de lei pân’ la avans şi că să fiu sigur că mi-i dă el înapoi la avans şi că el e om şi că nu-i jigodie, ca alţii care face şi drege… Ajunge, moşule, m-ai ameţit, dau în chelălăială. Cică să moară familia mea și tot nenorociri din astea, ca și cum n-aș ști că n-are niciun fel de familie, nici părinţi, nici fraţi, nici nevastă, nici copii, nimic absolut, şi tocmai că eu i-aş putea veni niţel neam, adică am putea fi cumnaţi cât de cât, de vreme ce am ţinut mai demult două surori în Perţihani, dar asta a fost demult, foarte demult, când noi eram foarte tineri…

Ce-mi place să-mi amintesc de atunci e că noi ne mai vizitam când şi când, ca nişte vechi prieteni ce eram, de-acum oameni cu stare, aşezaţi, la casele lor. Stăteam la sosea, casele nevestelor noastre surori nu erau decât la unsprezece case depărtare una de alta, iar soacra noastră locuia şi ea separat, dar în afara satului. Într-un loc către care nimeni din aşezarea aceea nu te-ar fi putut îndruma. Îşi înjghebase Graziela-doamna un soi de fortăreaţă lacustră, pe jumătate îngropată în pământul unui crâmpei de zăvoi de sălcii și arini dintre două coturi ale râului, și-i chiar de mirare cum de n-o luau apele la vale primăvara, când se umflau, şi oricât te-ai fi-nvârtit capiu prin locul acela, n-ai fi avut cum să dai peste casa ascunsă de susurul apei şi de abundenţa vegetaţiei tărcate de puzderii de lumini jilave. Trebuia să te strige sau să-ţi iasă în

întâmpinare. Avea un sistem de primire destul de ingenios Graziela-doamna, căruia Mite i-a dat de cap anevoie şi destul de târziu. Bajnorică însă s-a dovedit mult mai ager. Păi, lui ajunsese să-i priască din cale-afară viaţa de familie, el a mai stat în Perţihani aproape un an după ce a plecat Mite. A fost, vezi, pe sufletul soacră-sii. Ea îl iubea mai mult decât pe Mite, şi până la urmă şi fetele au ajuns pentru bătrână ca şi cum n-ar fi fost, de cât drag prinsese de Bajnorică.

Păi, bineînţeles că trăia cu ea. Si cu fata, și cu mă-sa adică, fără să ştie una de alta sau, să le ia naiba, poate doar se făceau că habar n-au. Mie, unu', moşule, te rog să mă crezi că mi-ar fi venit oricum peste mână să mă încurc în felu' ăsta cu femeia aceea de toată bafta care era mama soţiilor noastre cu cununie, chiar dacă mai târziu parcă mi-ar fi părut rău... Graziela-doamna îi zicea tot satul, dar ei nu-i puteau zice altcuiva decât mamă, iar când nu era de faţă vorbeau despre madam Graziela cu o ironie diluată de un respect ce nu le stătuse vreodată-n fire. Vorbeau ei de madam Graziela, dar de bună seamă cu gândul la mama lor, şi poate pentru Bajnorică devenise mai mult decât atât, de vreme ce el ştia despre mama lui care l-a făcut un singur lucru, anume că-i moartă de pe data de trei marte şaijdoi.

Păi, madam Graziela avea opt bivoliţe. Avea şi o şaretă dichisită, cu roţi de automobil, şi o mândreţe de armăsar de trei ani, iar pe timp de vară făcea câte trei drumuri pe săptămână la Bucureşti, cu un bidon de-o vadră de lapte şi-o putinică de brânză, şi cine nu s-ar fi dat în vânt după lapte de bivoliţă cu şapte lei litrul, cum era atunci, iar brânză ajunsese şi ea pe la vreo treişcinci. Chiar dacă între timp preţurile astea s-a ales prafu' de ele, pe

atunci tot delicatese se chema că negustoreşte mama noastră, încât ne-ar fi putut ţine şi pe noi, şi pe Vera, şi pe Amalia fără să mişcăm un pai, cu toate că fetelor nu le mai arătase un sfanţ de câţiva ani buni, de când le terminase și le mobilase casele și nu-i mare lucru că din lapte de bivoliţă făcuse tot ce se vedea, case falnice din cărămidă cu foişoare-nvelite în tablă de inox de scânteiau ca argintul când bătea soarele-n ele, cu şase camere şi mobilă, şi frigider, şi aragaz, și televizor, și video, și casetofon, și orice ai fi vrut, cât nimeni în Perţihani n-ar fi strâns nici într-o viaţă de tras pe brânci, şi totul în dublu exemplar, pentru ele şi deopotrivă pentru noi, deşi, după ce le-a înzestrat ele, au trebuit să-şi mute gândul de la banii ei şi au apucat-o fiecare pe alt drum şi parcă nemaivrând să ştie una de alta, neputându-se înstrăina totuşi de case. De bună seamă că acolo era rostul lor, de care anevoie s-ar fi rupt, iar drumul pe care şi-ar fi putut ostoi neliniştea lor firească, de fete apropiindu-se de treizeci de ani, era unul singur.

Şi pe şosea, şi pe calea ferată, Perţihanii sunt cam la jumătatea distantei dintre Bucureşti și Oltenița. Amalia mea făcea naveta la Filatura Română de Bumbac, iar Vera lui Bajnorică era vopsitoriţă la Şantierul Naval. Asta în vreme ce noi, tocmai scăpaţi de Cărămidăria Viezuroaiei, de călătorii în vagoane sfeclă şi de baloţi de paie, şi de maiorul Zlate, şi de maiorul Velcescu, şi să tot fugi, să nu te mai uiţi în urmă, când şi când mai luam trenul spre Bucureşti, ori împreună ori fiecare de capul lui, după cum ne-or fi picnit inspiraţia şi nostalgia unor îndeletniciri folositoare şi de care nu s-ar fi putut spune că n-am avut parte în viaţa noastră de până atunci. Ei căutau, desigur, bântuiau prin oraş, întrebând în stânga şi-n dreapta, ţi se

şi ura stând aşa şi să-ţi pice fără să aştepţi barem. Erau tineri şi zdraveni, dar înainte de toate să fi avut să cheltuiască peste cât costa trenul. Banii. Erau, nu erau. Ba uite că atunci au fost cum nici lui Mite şi nici lui Bajnorică nu li se întâmplase şi nu mai avea să li se întâmple vreodată.

Drept e că, la început, baba s-a arătat din cale-afară de cărpănoasă, da’ uite că, dacă apuca să te prindă cum îi pica ei bine, madam Graziela era în stare să-ți dea și sufletul din ea, ceea ce lui Bajnorică i-a fost dat să dibuiască după unele tatonări şi astfel s-a priceput el să-şi tragă câştigul, din care, n-aş avea la ce să mint, uneori se îndura să mai îmi dea și mie ce și ce, căci pentru el se zbăteau şi madam Graziela, şi Vera, şi pe urmă şi Amalia mea tot aşa a făcut, după cum mi-a povestit Bajnorică după atâta amar de vreme, când soarta ne-a nimerit iarăşi împreună în jafu’ ăsta de uzină, amândoi la acelaşi ham iarăşi, şi mi-a povestit că, după ce am plecat eu din Perţihani, le-a luat pe câteştrele sub aripă şi-şi fixase de-acum reşedinţa în cetăţoiul bătrânei, unde, vai de mintea lui, stabilise cică zile şi ore de audienţă pentru fiecare, neîndurându-se să nedreptăţească pe vreuna, şi de bună seamă că-n rest Bajnorică al meu se hrănea, noaptea dormea şi ziua se odihnea, n-ar fi avut cum să nu-i meargă, şi nimic nu i-ar fi stat împotrivă s-o pună sărmanul în felu’ ăsta până la adânci bătrâneţuri, deoarece el toată viaţa lui a ştiut ce vrea şi ce poate şi, oricât de terfelit o fi fost încolo și-ncoace, niciodată nu s-a recunoscut învins.

Şi totuşi acolo, după cum Mite începuse deja să simtă, ceva părea fisurat. N-a plecat el din Perţihani din cauza asta, ci de bună seamă că din pricina lui Bajnorică, fiindcă, în vremea din urmă, devenise din cale-afară de lacom şi de

disperat pentru banul lui şi nu mai vroia să-l împartă cu nimeni, aşa că până aicea ne-a fost, cumnate, iar Mite n-a apucat să vadă până la capăt. Cu timpul, fisura se transformă într-o crăpătură, căscându-se pe zi ce trece. Bajnorică, vai de steaua lui, făcuse nişte fălci ca genunchii de capră şi mai erau şi bivoliţele alea cu uitături de diavolițe vădane, întristate și lacome, bărboase și cu bărbile încleiate de bale și nămol, și tot într-o sâsâială neîndurătoare își legănau capetele romboidale pe sub uşa lui Bajnorică şi pe la ferestre, iar de-acum nimic nu-i mai cădea bine şi doar un pahar cu lapte de bivoliţă era mâncarea lui pe o zi întreagă şi se trezea în puterea nopţii vomând şuvoaie de fiere şi-n vremea din urmă numai încuiat îl ţineau, încât abia a reuşit să fugă, cu puţin înainte de a fi prea târziu, spărgând geamul şi strâmbând drugii ferestrei cu bruma de vlagă ce-i mai rămăsese.

Altă dată, Mite s-a gândit că-n definitiv nu erau ele chiar urâte, să nu fie-n stare adică să-şi găsească vreun creştin care să le fericească acolo-n strânsoarea lor, unde uite că şi noi am poposit o vreme. Ba nici bătrâna nu era de lepădat, cât de ţeapănă şi drăcoasă era ea, de lua foc ca benzina şi cine ar fi avut curaj să se urce lângă ea în şaretă când se ridica în picioare, lăsându-se greu pe hamuri şi strigând în mijlocul şoselei Ru-diiii-ho-ţiiii-ne-iiia-baniiii! şi Rudi se cabra într-un crescendo de galop nesfârşit, făcând droșca să valseze din șanț în șanț, zvâcnind din buza cauciucului roții în buza sântului, da’ de ce face-așa, mămico, a întrebat-o pierdut Bajnorică atunci, prima dată când a însoţit-o în drumurile ei, la Bucureşti, cu lapte şi brânză, şi cică droșca asta… Ru-diiii-bandituleeeeee!!!

— Am fost cu ea, copile, şi la fierar, şi la un Service Auto în Bucureşti, şi vezi, suspensiile, oricâte îmbunătăţiri

i-aş aduce, droșca asta nu-şi poate păstra direcţia la o viteză mai mare de patruj’ de kilometri la oră. Şi un căruţ cu patru roate dac-aş cumpăra, tot s-ar bălăngăni peste patruşcinci, şi ce m-aş face cu ditamai hărăbaia. Cu asta ştiu bine că mă strecor mai lesne, mai ales cum e acuma, la patru dimineaţa, pe şoseaua cât de cât liberă. Că la întoarcere, la doişpe, tot cu Diavolu-înainte, doar cu El, cu El, cu El, Ru-diii-ho-ţiii!… Patruşcinci e nimic pentru Rudi’ El trece de şaizeci la oră. Părinţii lui și bunicii lui au fost de curse, pur sânge arab. L-am cumpărat vara trecută de la Sibiu, de la târgul Junii Sibiului. Şi ce m-a costat, copile, patruj’ de mii, chilipiru’ a fost că era omu’ fript de nevoie şi io cu teşcălău’ de sute la mine. Da’ una peste alta, cu tot cu droșcă, Rudi al meu face cât o Dacie break din asta nouă, ieşită acuma, dacă nu ceva mai mult cu câteva mii…

Păi se pricepea Bajnorică la cai tot atât cât la funcţii trigonometrice şi poate tot atât cât la Dacia break, deşi mai târziu s-a îndeletnicit şi cu şoferia, care i-a schimbat viaţa mult, târându-l prin puşcării. Aşa se face că nu s-a sfiit să-i arunce soacră-sii adevărul în faţă, cum că bine ar face să vândă sărăcia asta de droșcă şi cu animalul ăsta periculos şi aducător de nenorocire şi să ne cumpărăm o Dacie, mămico, d-aia de care zici matale…

Până-n momentul acela ea vânduse şi prăduise deja cu Bajnorică o bună parte din agoniseala ei, cuprinzând cu deosebire mici piese de mobilier tapisate cu damascuri şi atlazuri, pe care reuşise să le ancoreze cu frânghii pe şaretă, şi carpete persane şi lănţuguri de aur, şi brăţări, şi ghiuluri pricopsite, îndeobşte asta fiindu-i boala când se vedea plină de bani în Bucureşti, păi o frigea la maţe numai după investiţii solide şi îi mergea şi mintea şi-i nenorocire ce se lipea banu’ de ea, şi de bună seamă că

doar din pricina lui Bajnorică ajunsese să se tulbure până într-atât, chiar dacă de cal şi droșcă poate mai greu s-ar fi lipsit pentru a le risipi într-o maşină mică a iubitului ei ginere, şi încă ce iubit, doar s-o fi văzut cât de însetată îl sorbea din ochi. Norocul a fost că n-a insistat cumnatu' Bajnorică prea mult, doar o dată i-a spus, şi nu de tot convins, vezi şi matale cum faci, mămico, şi-acuma vezi cum faci să opreşti undeva pe-aici că mi se pare că m-am stricat la stomac… Din pricina valsului prelungit pe mijlocul şoselei, prin traficul de la acea oră matinală începând deja să se deştepte, se dăduse peste cap stomacul lui Bajnorică, însă de oprit, să mai aibă răbdare. Frânarea se împlinea cam la jumătate de kilometru de locul în care luai această decizie, iar madam Graziela, cu inima ruptă de perspectiva despărţirii de Rudi, să-şi fi muşcat limba când i-a venit să-şi laude calul, şi după ce sabotul începea să sfârâie şi să fumege frecându-se de roată, Rudi mai zvâcnea o vreme cu şareta târâş, fără să simtă zăbala crestându-i gura mustind de spumă trandafirie, căci, pe de o parte, ea vroia să-l ţină aşa, pe de altă parte, anevoie îşi stăpânea presimţirea că într-o bună zi o s-o târască sub vreun camion în viteză, amânând de pe o zi pe alta cea mai sigură cale şi trambalându-l tot la două-trei zile pe la veterinar să i-l injecteze cu calmante şi lăsându-l mai mult nepriponit şi liber să călărească bivoliţele cât avea chef, chiar dacă hârjoana aia îndrăcită şi nefirească diminua mult producţia de lapte, iar seara, întorcându-se de la păscut, fiicele Diavolului apăreau prin zăvoiul de sălcii și arini mai mult lihnite și hărtănite și mușcate de peste tot. Ba îl mai folosea madam Graziela şi la montă, e-adevărat că mai ieşea un ban şi de-aici, însă Rudi avea oricum sânge de alergător şi hamul era pentru

el ca şi cum n-ar fi fost.

Şi, totuşi, dincolo de nenorocirea că Bajnorică a făcut pe el în şaretă şi toată vina o purta armăsarul ăla înrăindu-se pe zi ce trece în bătătura soacrei noastre, căruia el abia dacă apucase să-i pună gând rău, mi se pare că începusem să pricepem de ce le ocoleau toţi pe fete, iar ele numaidecât pe noi ne găsiseră de feţi frumoşi. Eh, cumnate, miroseau, şi vezi, chiar de gândeşti că-i aşa, că orice bărbat şi orice femeie are un miros anume, care poate să-ţi placă ori să te-alunge, ce să mai zici de mirosul lor care te scotea din minţi, şi Amalia mea, şi Vera ta trăsneau a pucioasă şi a fum de balegă uscată arsă mocnit, iar când le vedeai trebăluind prin curte tot ropot de copite înnoroite îţi măcina lumina ochilor, deşi, încolo, n-ai fi avut ce zice, harnice şi iuţi, la patru dimineaţa erau în picioare pentru navetă, iar de la trenul de cinci după-amiază direct acasă, să spele, să gătească, să deretice, cu atâta suflet încât lesne ai fi ghicit că până la noi nu prea avuseseră pentru cine.

Noaptea, duhoarea emana tot mai învârtoşat din aşternuturi, din duşumele şi din pereţi, şi din mobile, şi din trupurile lor răpuse de istovirea unei zile de alergătură neîncetată, iar peste zi încă stăruia în urma lor şi-n mâncare, şi-n apa de băut, şi-n apa cu care te spălai, şi de bună seamă că şi ele simţeau, se obişnuiseră, dar nu până într-atât încât să nu le pese, căci tot pălinde de o vină grea le regăseai ori dincotro le-ai fi căutat. Șpreiau, parfumau îndelung prin toată casa şi prin toată curtea, şi alteori tămâiau şi ardeau mentă şi împrăştiau peste tot busuioc şi pelin, şi levănţică, şi tot felul de neamuri de ierburi şi buruieni, din care Mite făcuse la un moment dat o listă, a pierdut-o mai apoi, nu-şi mai aminteşte de-a fir-a-păr, însă

ştie că s-a oprit la o sută douăzeci şi şapte de nume. N-o întocmise pentru a o păstra, ci pentru a-şi trece într-un fel timpul prin duhoarea aceea de iad ce nu putea fi alungată decât pe moment, când mirosea ca la frizerie sau ca la mort, ca-n serai sau ca la spiţerie, pentru ca imediat să te asfixiezi iarăşi de pucioasă şi balegă arsă.

În fundul curţii se înălţa un dâmbuleţ de sticluţe de parfum goale şi butelii de spray şi mai erau şi nişte gropi pline cu cenuşă de buruieni. Mi-amintesc, tocmai pornisem agale în recunoaştere prin domeniul al cărui stăpân devenisem de o zi sau două, şi atunci, vecinul de care mă despărţea gardul din spatele casei mă sfătui cum să procedez cu cenuşa, cum că trebuie acoperită cu pământ cât mai repede cu putinţă, să nu mai stau pe gânduri, să fac alte gropi lângă celelalte din care să iau pământ şi să le umplu cu cenuşa nouă şi tot aşa să fac zi de zi, că dacă apucă vântul să împrăştie cenuşa şi să i-o pună pe vie, se alege praful de toată munca lui.

— Nu înţeleg, vecine, i-am spus. Poate nu mă pricep cât tine, da’ cenuşa-i îngrăşământ. Înviorează planta. E pentru ea cum ar fi pentru noi un pui fript.

Şi ce mi-a spus vecinul atunci, oh, Dumnezeule, ce scornire smintită, că sărmana mea soacră şi-a lui Bajnorică se iubise cu însuşi Cel Rău şi le făcuse pe fete, iar cele opt bivoliţe tot, din negura nepătrunsă a acestei ispite se iviseră-n bătătura bătrânei şi d-aia nu se-apropia nimeni şi nu intra nimeni în curţile lor, de putoarea Necuratului, da, chiar aşa cum îţi spun, toată lumea ştie, tot satu’, şi dă-i şi omoară-i acolo, prin gard, tot într-o şuşoteală dezlănțuită și-nfricoșată, încât îl măsurăm căscăund și-amuțit, aşa cum, de altfel, şi aştepta, era micuţ, şi-o mutrişoară înghesuită şi tenebroasă la el, ca de şobolan strivit pe şale,

radiind de spaimă şi înverşunare, ori dracu’ să-l ia şi să fie-acolo-n sufletu’ lui, că tot nu-mi dădeam seama dacă vrea chiar să-şi bată joc de mine sau e sonat în bună regulă, şi c-au mai fost bărbaţi pe-aici, da’ au fugit toţi, după cel mult două zile, s-au dus mâncând nori, şi că bătrâna d-aia nu le mai dă fetelor un cap de aţă fiindcă strânge zestre pentru bivoliţe, să le facă şi lor acolo un rost, şi numa’ cu ele-n grajd doarme, de atât de tare ce le iubeşte, da’ iarna le culcă cu ea-n casă, în cetăţoiu’ ăla pârâind sub gheţuri şi crivăţe învârtejite-n gemetele nemernice ale Celui Rău, şi mănâncă sarmale din strachină cu ele şi trandafiri de porc, şi piftii, şi caltaboşi, și câte și mai câte bunătățuri pă lumea asta, de se balegă fiicele Aceluia prin paturi şi pe covoare persane, şi-n primăvară ea adună balegile uscate şi le dă foc în bătătură, bolborosind farmece şi descânturi spurcate care, dimpreună cu fumu’ balegii umblă prin lume şi pălesc tot ce-ntâlnesc verdeaţă-n cale şi amuţeşte tot ce suflă şi mişcă pe pământ, pentru a da de veste Iubitului ei cât se prăpădeşte de dorul Lui, maştera! Şi uite-L cum vine! Uite-L cum trece! E oacheş, e oacheş! E oacheş şi roşu-n obraz, cu mustăcioara-n furculiţă şi are copită despicată, de mistreţ, şi coadă-ncheiată-n şfichi de bici, şi nişte cornițe ca de juncan de un an…

— Ştiu, prietene, vecine, ştiu foarte bine…

— L-ai văzut! şuieră inchizitor.

— L-am văzut pă dracu’, prietene. Chiar pă el. Toţi trebuie că l-am văzut vreodată, m-am silit să-i explic, deşi chiar îmi pierdusem răbdarea şi tot cheful. Şi tu l-ai văzut, vecine, de vreme ce ştii atât de precis cum arată. Scuză-mă, şi uite-l cum vine și uite-l cum trece și-i oacheş și roşu și așa mai departe, ești liber s-o iei cum vrei. Io am douăj’ de ani, merg pe douăşunu…

— Mulţi înainte.

— Mulţumesc.

— Da’ încă ai tot timpu’, eşti tânăr, de-acuma-ncolo ai să-ţi tot dai seama de ce-ţi spun io…

— Bine, vecine şi prietene, cum îţi spuneam, am douăj’ de ani şi mai vreau să-ţi spun că-s hârşit pân’ la os de scamatoriile astea-mpuţite cu uite-l cum vine şi uite-l cum trece, mă rog, şi se duce…

Nu pricepea. Tot nu vroia să priceapă. L-am invitat la mine să mărunţim povestea pe-ndelete. Nu se cuvenea să ne-ntreţinem prin gratiile gardului, ca la vorbitor la puşcărie, aşa că l-am poftit în casă, să discutăm de una, de alta, la un pahar de ceva şi un mizilic, fiindcă oricum mi se făcuse şi foame, şi sete de când stăteam în picioare ascultându-i tâmpeniile, la care el se închină cu o iuţeală netrebnică, de douăzeci de ori în două secunde, şi scuipă, în lături, piei spurcăciune-piei spurcăciune, departe părând de el gândul că m-aş putea simţi jignit cu atâta Doamne apără-ne și ferește-ne și n-am intrat în casa asta și-n curtea asta și-oi intra în viaţa vieţilor mele, spuse cu mâna streaşină la ochi, ferindu-i parcă de o ploaie de cioburi, să nici nu vadă casa şi curtea şi cred că nici pe mine, fiindcă de-atunci nu s-a mai întâmplat să dăm nas în nas.

Era un sfârşit de august secetos. Grădina părea arată de curând şi se vedea că prin brazdele gloduroase Amalia lui Mite nu plantase nimic în anul acela, şi timpul era desigur trecut pentru orice fel de răsad de legumă sau zarzavat. Ar fi trebuit totuşi să plouă. Emana un leşin canicular din pământul înconjurat cu gard din plasă de sârmă, întărit din loc în loc de nişte vişini anemici, cu câteva poame putrede printre frunzele opărite de vipie. Nu

se mai urnea amiaza, şi totuşi, gândindu-se la Amalia lui şi la acest început de lună de miere, Mite reuşea să se înviorеze cât de cât. Şi unde mai pui toată aiureala aia cu tipul care-i este socru. La şase, când apare Amalia, o s-o întrebe, şi pe urmă se gândi să iasă, să facă o tură prin sat.

Casele erau joase, aproape nişte bordeie, nişte vizuini în care ai fi intrat pe brânci, din paiantă nevăruită cele mai multe, şi le numărai pe degete pe cele tencuite cu strop de ciment şi învelite-n ţiglă sau tablă, ca a lui şi-a lui Bajnorică. Ba case ca ale lor, Mite nu recunoscu, vreuna. Văzu pe la porţi, în faţa gardurilor sărăcăcioase din nuiele de salcâm, grupuri de bătrâne îmbrăcate în negru, chipuri fosilizate, stafidite, pândind şi ferindu-şi privirile, şuşotind cu palma pavăză la ochi şi la gură, amintindu-i de vecinul din fundul curţii. Femeile astea stăpânesc praful uliţei până spre seară, când încep să se verse trenurile cu navetişti. Mite mormăi de câteva ori bună-ziua, iar ele nu-i răspundeau, făcându-l să-şi dea seama că-i încă şi mai rău decât un străin, pe care poate l-ar fi salutat înainte s-o facă el şi că-l luau drept unul venit anume aici să le desfiinţeze de pe faţa pământului, da, chiar aşa, o să treacă pe la Bajnorică, să-i povestească ce vecini scrântiţi întru Cel Rău au pe aici. Bajnorică ştia. Ca şi el, fusese prevenit de un tractorist, la bufet. Pe urmă se dusese la Sfatul Popular, unde chiar tovarăşu’ vice în persoană ţinu să-i explice în ce porcărie reuşiseră să intre, neîncumetându-se totuşi să-i dea o sugestie cu privire la ce ar fi de făcut.

După cum le era obiceiul, ajunseseră aici târându-se unul pe altul. Fugiseră din hotelul Steaua de Mare şi din Eforie fără să se-ntrebe o clipă încotro, ştiind doar că trebuie să fugă cât mai departe şi mai ştiind că doar împreună fiind li se poate pierde urma. Nu socoteau că le-a

mers prea rău în vara asta. Au fost inspiraţi când au hotărât să rămână împreună, după ce s-au dat jos din trenul de Porceşti în Gara de Nord, şi după trei luni uite-i în Gara Obor, din nou în Bucureşti, unde nu-i aşteaptă nimeni, la fel ca oriunde, şi din nou dimineaţă şi prea devreme ca s-o ia din loc. Aşteptau pe bancă pe peron, ca şi altădată, vreun tren spre habar n-au ce direcţie, ori să se mai însufleţească lumea prin oraş şi ei să se lase luaţi de şuvoiul ei repede şi îmbietor. Şi până să se dezmeticească şi să se hotărască, au văzut-o pe Amalia, aşteptând şi, ea singură, pe o bancă – o femeie cu faţa lată şi osoasă, cu o claie de păr arătând cam îmbâcsit, scurs într-o bură de tuleie pe obrajii plini de pistrui, părând cam ţărăncoasă în blugii ăia prea largi pentru ea şi făcând cute mari în jurul mijlocului strâns cu o curea bărbătească. Altminteri, părea simpatică şi părea să aibă în jur de treizeci; ţinea aproape de ea o geantă de voiaj din pânză groasă neagră şi jerpelită, plină cu şase pâini şi cu un pachet mare de oase afumate, după cum au văzut mai apoi, şi de vreun sfert de oră se holba la ei cu ochii ăia căprui şi rugători, ca de animal cerând cu sfială de mâncare.

Până la urmă s-au hotărât, n-aveau altceva mai bun de făcut, ea aşteaptă, se vede, un tren care n-are cum să nu fie bun şi pentru ei, şi trenul ăla o să-i ducă undeva unde vor mai zăbovi o vreme să-şi tragă sufletul, două-trei zile sau doi-trei ani, nu mai contează, deja au pierdut şirul. I-au făcut semn să se apropie, cu o silă generoasă, poţi să vii, fiinţă a Domnului, noi avem tot ce-ţi trebuie ţie şi încă multe pe deasupra, nu te teme şi nu te sfii şi spune ce te doare, iar ea le povestise de ea şi de soră-sa Vera, că ar putea să vină la ele, că-i vede osteniţi după drum, e doar o jumătate de oră de mers cu trenul de Oltenița, care trebuie

să tragă numaidecât, ea a fost schimbul trei, de noapte, la FRB, dar dacă o să fie ei, o să-şi aranjeze să lucreze numai schimbul unu, iar soră-sa lucrează la Şantierul Naval din Oltenița şi tot aşa, şi până să urce în trenul de Olteniţa afacerea era ca şi perfectată, şi Bajnorică hai să mergem acolo, şi Mite, hai, şi pe urmă ce-o mai fi or mai vedea.

Abia dacă apucaseră să se împotmolească cât s-ar fi cuvenit, că părerea lui Bajnorică în acele prime luni urmând căsătoriei lor a fost că zadarnic s-ar numi Cel Rău ori Cel Bun, nu-i demn de numele său sau altcineva se ascunde sub numele ăsta, cine ştie ce şarlatan jegos, dacă nici pe picioare nu-i în stare să se spele şi se mai şi balegă pe el când ţi-e lumea mai dragă, şi nu se mai gândea nici Mite la Cel Rău, văzând cum şi aşa se gândeşte destul Acela la el, dar asta a fost demult, foarte demult, când el şi Bajnorică erau foarte tineri.

Se gândise Mite la ce a fost astă-toamnă, când Bajnorică i-a cerut cinci sute de lei împrumut, şi culmea-i că ştiam că n-am decât să-i dau şi să rămân cu deştu-n gură aşteptând. Ce ar fi însemnat cinci sute de lei pentru mine şi deopotrivă pentru el? Acum n-ar mai trebui să mă gândesc la toate astea. Ba altădată, noi mereu ne gândeam la bani… Mi-a părut bine, şi lui i-a părut bine când, după atâta vreme, am dat iarăşi unul de altul aici, în fabrică. Ne-a părut bine şi cum ne-a mai părut? Ce tâmpenie, pe pagubă târguind vieţile astea ale noastre şi să-i dau, să-i dau, numai să tacă odată. Se jura cum atunci, demult încă nu-l auzisem, fioros şi scârbavnic, răspicat, adică de mă-sa vroia să zică, Miteluş, că-i moartă de pe data de trei marte şaijdoi, dacă nu ţi-i dau înapoi la avans… Când îmi zice Miteluş, ştiu că ţine mai mult la mine decât când îmi zice cumnate. N-a fost rău deloc la Perţihani, dar nu prea ne

gândim niciunul cu plăcere la încumnăţirea noastră. De unde până s-ajungem acolo n-am fi mâncat un colţ de pâine unul fără altul, odată încumnățiți, tot într-o râcă nesfârșită am dus-o. Acuma să cred că de la mine pornea, pe el neavând ce să-l deranjeze de vreme ce o jupuia pe soacră-mea numai de carne macră şi până la ultimul cinci. A fost darul lui şi norocul lui, desigur, dar până la urmă noi eram noi, iar ele erau ele. Noi, oricum, ar fi trebuit să avem, ca şi până atunci, rostul nostru, aparte de al lumii întregi. Dar nu mai era Bajnorică omu’ ăla, şi de bună seamă că Cel Rău intrase în el încă şi mai adânc decât îl ştiusem până atunci, că altfel n-aveam cum să-mi explic. De-acum se suia în tren de unul singur şi blindat de bănet şi fugea la Bucureşti ori o lua invers, spre Olteniţa, întorcându-se, cam la săptămână, în haine noi, făcute însă ferfeniţă de cât or fi tras câinii de el și-o fi şters varul zidurilor din cotloanele pe unde-l biruise băutura.

Cu Miteluş deveneam din nou cel mai intim prieten, el străduindu-se poate să mă facă să uit vremea cumnăţiei noastre, când se dovedise o jigodie din creştet-până-n-tălpi. Şi ce jigodie patentată, îmi venea rău când mă gândeam, şi el tot Miteluş dă-mi, şi Miteluş nu mă lăsa, nu mai am nimic până la avans, nimica-nimicuţa. Dar întreabă-mă, eu de unde să fi avut? Ca şi cum nu tot jegul ăla de avans şi din amăgeala aia de lichidare o-înnădeam de azi pe mâine, scuipându-mi sufletul pe fiare. Eu cum îl făceam pe ban şi mai ales cum mă făcea el pe mine bun de aruncat la soneta cu fier vechi şi de dat la retopit la nici treizeci de anişori care-i am? Da’ numai să nu-l aud cum n-o lasă-n pace pe mă-sa nici acolo la ea în mormânt, că io nu rezist la chestii din astea, seacă sângele-n mine, să-mi bag pula-n mama că-i moartă de pe data de trei marte şi-

aşa mai departe, aşa că i-am dat.

Şi uite că vine avansu', şi Bajnorică al meu n-are să-mi dea banii. Are de plătit datorii mai mari şi mai vechi. S-aştept să-mi vină rându'. Vine lichidarea și iarăşi nu are și iarăşi vine avansu' și tot așa m-a ținut vreo trei luni, dacă nu mai bine. Deși ne știm de-atâta vreme şi care va să zică de-a fir-a-păr, şi pe dinăuntru, şi pe dinafară, el se face că uită că pe mine chestiile de felul ăsta mă supără mai mult decât orice pe lumea asta. Nu mi-ar fi fost adică de bani, cât de faptul că el face cu mine ca şi cu oricine, ca şi cum nimic n-a fost între noi vreodată. Ei bine, Bajnorică, dacă tu crezi că te joci cu te-ncurci, n-ai decât. Când vine iarăşi zi de leafă, cumnată-meu ia banii înaintea mea și urcă la vestiar. Iau și eu banii şi mă duc să mă spăl, şi până la urmă îl găsesc. Cumnate, zic, banii, şi tocmai ieşise din baie şi se ştergea, cocoţat în picioare pe bancă, şi cu o mutră mirată, care bani cumnate? Am să-ţi dau fun ban? Spune de când, cumnate, că poate mi-am uitat. Am să dau la mai mulţi, da' pe tine nu te mai ţin minte. Zi când mi-ai dat şi cât, că poate mi-am uitat... Zic, lasă cumnate. Ţi-ai uitat, ţi-ai uitat şi gata, şi-i iau parpalacu' din cui, de lângă el, îl împăturesc şi-l bag în geantă.

Poate nici n-ar fi făcut mai mult de două-trei sute parpalacu' ăla de culoarea untului la viaţa lui, lustruit şi scorţit de-atâta purtare şi fumuriu pe piepţi, şi unde să-l fi dat decât la ăia care strigă haine vechi pe stradă, care poate nici ei nu s-ar fi-ncurcat cu aşa ceva.

Da' oricum nu mai avea altul și nici altceva de felu' ăsta, că două săptămâni a venit la lucru în pulover şi nu mai avea nici bani, fiindcă plătise datoriile, alţii mai vigilenţi decât mine îl pândiseră şi-i tăiaseră calea imediat ce a semnat statul de plată, iar ce-i mai rămăsese, cu

siguranţă, prăduise în ziua aia, de focu' parpalacului şi de necaz că rămăsese cu atât de puţini bani. Păi bineînţeles că nu poţi trăi două săptămâni cu optzeci şi ceva de lei, da' dacă-i bagi în două butelci de coniac Calipso şi-ţi mai rămâne ceva şi de ţigări, n-ai timp să te mai gândeşti la ce o să fie şi altceva nu avea ce să mai fie, decât că s-a împrumutat din nou, el ştie unde, că nu-i mai prea dădea nimeni prin fabrică, şi după atâta amăreală, mai venea şi-n talie la lucru, barem în pufoaică să fi venit, da ce să te faci că scăpase şi de grija ăsteia, încă din vară, când îşi luase de la magazie dreptu' de echipament pe doi ani şi dăduse pufoaica nouă-nouţă, cu eticheta neruptă cu preţul de lei 223 pe ea, în piaţă, pe trei kile de brânză unui ţăran.

Mai ningea, mai venea cu lapoviţă şi-o spurcăciune de vânt de te toca pă inimă, şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece, e palid şi încrâncenat Bajnorică al meu, cu mâinile îndesate în buzunare până la coate, zgribulit şi înhămat la gândurile lui, ţi-e frig, cumnate?

Tăcea și mă ocolea și m-ar fi mâncat cu uitătura aia amarnică, da' parcă de la picioare ar fi vrut să mă-nceapă, că nu sălta ochii din pământ deloc.

— Păi, zic, dacă nu iau cinci sute pă jafu' ăla de parpalac, te descalţ, cumnate. Şi-o descalţ şi pe mă-ta aia moartă de pe data de trei marte şaijdoi.

* * *

A stat ploaia şi parcă nici nu mai burniţează. Dacă nu vine autobuzul, douăzeci de minute de mers întins. Ba chiar n-are de ce să se grăbească, şi-aşa-i târziu. De o parte şi de alta a terasamentului căii ferate, şoseaua udă, măturată de farurile maşinilor, clipeşte lunecos în

răstimpuri. Pe dreapta, gardul uzinei-mamă adâncindu-se şi ramificându-se pe sute de hectare. Din ea cresc alte uzine, mai mici, şi Fabrica de Prefabricate de beton pe stânga şoselei şi pe urmă o staţie de transformatoare electrice, continuată de casele cartierului purtând numele uzinei-mamă: Douăştrei.

Piei, spurcăciune. Piei din faţa ochilor mei. Socră-miu şi-al lui cumnatu’ Mite, el e de vină mereu. Atâta că io şi pă madam Graziela, şi p-amândouă fetele ei, aşa că ştiam rostu’ mai bine decât cumnatu’. Pă unde-o fi el acuma, Mite, şi p-ormă n-am nicio grijă c-am întârziat şi tot ce se vede de jur-împrejur mai ales de spurcăciunea oacheşă şi roşie-n obraz e făcut.

Grupuri grăbite, ieşite din schimbul doi, trec în sens invers, spre gura de metrou şi capătul tramvaiului de care Bajnorică abia a trecut. Şi d-aia şi io am dus-o ca-n filme după aia. Ba cu şoferia, ba reeducat la sânge, şi-acuma la porci, ajută-mă spurcăciune, prea singur sunt, în tine mi-e toată nădejdea. Pâlcuri de navetişti fug spre trenul oprit pe mijlocul şoselei, escaladând terasamentul în timp ce trenul şuieră. Alarma şi atacul, iar ei asudă şi gâfâie sub muniţia lor de genţi şi sacoşe cu pâine, în vreme ce schimbul trei a intrat deja în pâine. Maşinile şi-au schimbat slugile din mers, spurcăciune. O ghilotină de debitat tablă bufneşte regulat pe fondul nechezatului metalic al gaterelor de tăiat ţeavă, făcând să trepideze geamurile halelor şi şoseaua. Jalea isterică a polizoarelor pneumatice e punctată inegal de baroase, cu dangăte sonore reverberând în neant. Bat clopotele, spurcăciune. Am să mă-nchin la hala asta în care n-am intrat niciodată şi să vedem. Bajnorică îşi face cruce în urma unui şuier de abur purjat, dar duhoarea spurcăciunii nu mai poate fi oprită, coboară-n valuri

dinspre turnătorii, diluând întunericul jilav şi vântuit cu miasme de zgură încinsă.

Ieşit din zona Platformei Industriale, el mai are zece minute de mers pe jos, tot de-a lungul terasamentului, prin cartier. Se opreşte să bea apă şi trece pe lângă alte cişmele din capul străzilor care dau în şosea, lăsând în urmă perechi îmbrăţişate pe lângă garduri, şoapte fierbinţi şi grupuri gălăgioase şi monocorduri nesfârșite de chitară susținând stihuri deocheate.

P-ăsta-l ştiu precis din vedere. De unde, spurcăciune? E plină lumea de ei şi pe-afară. Ba şi după nume mi l-am adus aminte. Ninel Bălaşa, şi pe tac-su-l ştiu tot de la Rahova, intră și ies cu schimbu'.

— Ce faci, spurcăciune?

— Care este?

Chiar e beznă. Cartierul Douăştrei e primul în care dai stingerea, spurcăciune.

— Şi dă-te-n lumină, şi cască ochii, şi spune-mi cum mă cheamă.

— Aha. Nu eşti tu ăla care mânca var de pe ziduri să facă temperatură şi te certai cu pedagogii să te mute unde-ţi convine? Giani parcă.

— Păi tocmai ăla.

— Giani Bajnorică, îl prezintă Ninel celorlalţi. Care-a decedat în arestu' de gradu zero la Poarta Albă.

Lângă Ninel sunt doi puşti în geci de scai, cu freze lucioase, coafate, şi un blond la vreo patruzeci de ani, cu mutră ponosită, şi p-ăsta-l ştiu din vedere, spurcăciune, mi l-am uitat cum îl cheamă. Mai e şi o ţigancă bondoacă, are părul vopsit roşu, în minijup din scai strâns pe fundul mare şi ciorapi negri transparenţi. Ei stau pe pietre, rezemaţi de gard, cu o sticlă de bere de un litru în faţă, pe trotuar. În

faţa porţii e o ladă cu sticle pentru vânzare. Ninel îi întinde sticla lui Bajnorică.

— Să trăieşti, decedatule.

— Şi tu, te-ai mutat pe-aici? îl întrebă Bajnorică. Parcă te ştiam din Glina.

— Aici acţionez. Cu bere la chil, îl îmbie Ninel. Bajnorică se dumireşte:

— Aha. Şi io tot p-aici. La Porcăria din Pantelimon.

— E bine la porci? vrea să ştie Ninel.

— E binişor.

Ninel se gândeşte o clipă.

— Adă şi tu nişte fripturi, când ieşi mâine-dimineaţă, s-o punem cu bere şi-avem şi vodcă…

— Se face, se face, dă din mâini Bajnorică. Se face, că e pământu' băligăros.

— Cine zicea aşa? Să mori de n-oi spune.

— Tata… surâde candid Ninel.

— Ce mai face tac-tu?

— Bine… El face bine de tot. E tot frigotehnist, e la Abatorul din Glina, spune Ninel.

— Ai bani la tine, decedatule? interveni blondul. Să-ți dăm ceva să fuți.

— N-am acuma, poate-mi dai pe datorie… se milogeşte Giani maimuțărit.

Ţiganca cu părul roşu i-o reteză într-un şuier:

— Fugi, decedatule, în timp ce puştii lălăie şi improvizează în jurul ei, pe lângă fundul ei bombat, un dans plin de unduiri din şolduri şi pântece, un fel de reclamă consumată în semiîntunericul şoselei.

— Fug, zice Bajnorică. Am întârziat.

Traversează şi mai merge o vreme de-a lungul şinei, apoi trece dincolo, suind terasamentul abrupt, din piatră

de granit. Ninel, al dracu’, s-a aranjat, vinde cu ăştia bere şi vodcă. Iese într-un teren viran semănat cu ruginituri, cârpe putrezite, oase şi cranii de oi şi de câini, gunoaie de tot felul, dominate de doi stâlpi susţinând un anunţ scris cu vopsea albă pe un dreptunghi mare de tablă. Strict interzis depozitarea gunoiului. Se pedepseşte cu amendă de la până la. Până la cinci sute sau cinci mii, spurcăciune. Ceva cu cinci, în orice caz. Banii de pe tablă zac în întuneric. Ninel ăsta nu mai ştiu pentru ce era, da era de mult, l-am găsit acolo. Parcă un scandal cu nişte zlătari cu un cazan de ţuică, dintre care unu’ cu ţeasta ruptă, cică tac-su i-o rupsese, tac-su Gică, şi fi-su luase totu asupra lui. Da şi tac-su, Gică, dacă-mi aduc bine-aminte, un pizdar nenorocit. Violase un fel de laborantă pe-acolo prin Policoloru’ ăla unde lucrase prima dată ca frigotehnist.

E deja în strada care dă cu celălalt capăt în lacul Pantelimon. Acum a ajuns. În urma lui se aude trenul apropiindu-se, îndepărtându-se, înseamnă că-i aproape doişpe ceasul. A întârziat aproape o oră. S-a uitat adormit şi a întârziat. În întuneric se disting halele lungăreţe, luminate slab la capete. Se înseninează, şi vântul înteţindu-se descoperă o lună plină, iradiind o lumină lividă, tremurândă, toarsă de ţârâit de greieri. E frig de-acuma şi umbra lui lunecă peste gardul din plasă de sârmă înălţat cu fâşie piezişă de sârmă ghimpată, apoi se strânge la picioare sub poarta din ţevi cu vârfuri de suliţă, şi să nici nu te gândeşti că se poate mai bine de-atât. E linişte, spurcăciune. E libertate, îşi mai spune Bajnorică, amintindu-şi că pe undeva prin spatele halelor porcăriei e un foişor cu un reflector în el, dar nu-i nimeni acolo, iar reflectorul e defect de mult şi nu-s nicăieri pe la intrări caralii cu puşti. Când o să mă plictisesc şi-o să plec de-aici

o să iau cu mine barem un porc să-l fac bani şi încă unul să-l mănânc. Să nu uit, spurcăciune, că-s în război cu ei toţi, chiar dacă asta nu scrie nicăieri şi nici pe fruntea mea, iar drumul până aici noapte de noapte, şi tot e o muncă... Cheia bâjbâie după lacăt, zuruie lanţul petrecut de mai multe ori peste ţevile porţii, barem de rugina lui să te murdăreşti în noaptea asta, servici ca ăsta n-ai să mai găseşti să dai cu tunu', poate c-ai să regreţi odată şi-odată... Câinii îl simt şi se reped cu zarvă pestriţă de lătrături şi mârâituri. O haită de şapte-opt javre flenduroase şi murdare şi veşnic înfometate, pe care de o jumătate de an a început să le ştie şi să observe cum mereu li se alătură altele, în timp ce altele se despart de grup. Până să apuce să intre îl recunosc, schelălăie şi se gudură pe sub poartă.

Ochiul de geam al camera de gardă din capul halelor este luminat. Oricum nu-i nicio nădejde să mai găsesc pe cineva la ora asta. Tot e bine că a lăsat lumina aprinsă.

Bajnorică a botezat-o aşa, cameră de gardă, când s-a pomenit şi i-a plăcut să se ştie doctor de porci. E un vestiar de fapt, cu două dulapuri de tablă, în care se țin sorturi și cizme de cauciuc şi salopete, şi un pat de fier vopsit alb, ca cele de prin spitale, cu saltea umplută cu paie şi o pătură îmbâcsită de noroi uscat, iar din camera asta de gardă dai direct în staţia de termoficare, compusă din două cazane de joasă presiune şi două pompe-mamut din care înfloresc încrengături de ţevi întinse pe pereţii văruiţi şi afumaţi, iar din staţia de termoficare dai direct în halele porcăriei propriu-zise. Aşa îi spune oricine, porcărie, alt nume nici că ar merita. Ce altceva mi-ai fi oferit, spurcăciune, după aproape trei ani de paidamos, linişte şi libertate şi aer curat şi un ban grămadă muncit cinstit pentru Giani

Bajnorică, în această crescătorie model de porci, cu cinci hale separate pentru animale aflate în diferite stadii de dezvoltare, cum trebuie că scrie în prospectul ei, şi o halămaternitate cu padocuri pentru fiecare scroafă gestantă, o hală pentru cei zece vieri de reproducere, magazie pentru furaje şi o bucătărie, ba şi o cameră pentru sacrificări ce te duce cu gândul la o sală de operaţii, şi, până la urmă, peste tot îl urmăreşte o rămăşiţă din atmosfera unui salon de spital în care a stat o lună din cei trei ani, asta după ce a decedat în arestul de gradul zero la Poarta Albă, vorba spurcăciunii ăleia de Ninel Bălaşa... Da' nici să n-aud. Gata. Degeaba. Nu mai vreau să recunosc nimic, şi peste tot, peste tot, lumină crudă de neon, amplificată de pereţii văruiţi, şi padocuri betonate acoperite cu podeţe de scândură şi despărţite de balustrade din ţeavă nichelată, şi deasupra hotele ventilatoarelor zumzăind, şi canale cu gratii pe toată lungimea aleilor dintre padocuri, şi guri de apă din zece-n zece metri, şi alte padocuri afară, pentru zilele însorite, şi un hectar cu trifoi, şi sfeclă, şi alei cu plopi şi tei, asta-i puşcăria porcilor, şi de porcar e încă şi mai bine. N-ar minţi Bajnorică dacă ar spune c-a îndrăgit această meserie. Ori mai degrabă ea a prins drag de mine, de vreme ce a trecut deja o jumătate de an. Nu-i o meserie tocmai uşoară, nu se prea-nghesuie lumea. Păi nu că n-o fi avut încotro. Oriunde s-ar fi putut duce. Ar fi putut să lucreze din nou pe maşină, la o adică. Carnetul nu i l-au luat. N-am avut mortăciuni, n-am avut accidente, o sancţiune barem n-am avut. Mi s-a tras toate că l-am cam făcut p-ăla, locotenent de circulaţie, când m-a oprit să mă caute sub banchetă, unde ce să fi găsit ţopârlanu'? Arme, droguri, o valiză cu bani ai fi zis, după câte aere-şi dădea, şi s-a sucit s-a-nvârtit şi-a pus ochii pe alea două pungi cu

ceasuri electronice, care nici să-ţi astâmpere foamea, la o adică. Lasă-le, măi, omule, c-o fi, c-o păţi, că sucită şi că-nvârtită şi i-a tras Bajnorică cinci-şase reteveie de ţeavă peste gură, poate cine ştie. Păi, de-aici mi s-a tras, spurcăciune. Recunosc fapta şi-o regret. Trebuia să-i dau până n-ar mai fi suflat şi să-l urc în maşină şi să-l duc la locul lui, să-l pun adică armătură la o grindă sau o fundaţie de beton. Nu mi-ai dat gându' cel bun de data asta, spurcăciune, şi p-ormă nu mi-a mai mers bine deloc, încă-mi eşti dator vândut, spurcăciune. Păi, ca pentru sufletu' lu' mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, care doar pe ea o am la ora actuală şi restu' nimic, într-o bună zi am să-ţi spun, spurcăciune: la douăjşapte de ani eram porcar, făceam şi dregeam şi căram bălegar cu roaba… Ba nu: am douăjşapte de ani şi sunt porcar şi după atâtea semne care mi se fac, încă o vreme de aici încolo nici n-am să fiu altceva, ba altă dată sunt sigur că nici nu-mi doresc altceva, spurcăciune.

* * *

Uite-l că nu mai vine, uite-l că nu mai trece… Pe dracu'. Am glumit, păsărică. Niciun fel de tramvai nu se mai vede.

Hai s-o luăm pe aici. Pe-aici ieşim mai repede. Uşor. Vezi cum calci, să n-aluneci. Ţin-te bine de mine, poate cădem amândoi… Era o vreme când treceam în fiecare zi pe strada asta, noaptea mai ales… Aşteptam maşina de noapte acolo, în staţia de vizavi. Nu te uita, au desființat-o. Păi, lucram într-un fel de fabrică, nu mai contează… Ambalam la butoaie nişte chestii, răşini poliesterice, alchidice, epoxidice… Umblam şi cu butoaie de sodă

caustică…

Manevram pe schimb vreo două sute de butoaie, de două sute şaizeci de kilograme bucata. Adică umplut, căpăcit, răsturnat pe burtă şi dus de-a dura vreo optzeci de metri, până la rampa de unde le luau electrostivuitoarele și le încărcau în camioane. Dacă ai face o socoteală, pentru opt ore ieşeau nişte tone. La schimbul trei chiar spărgeam norma. Îmboldit de somn, vezi, încă nu mă-nvățasem să aţipesc oriunde, lipit de vreo coloană de abur, întins pe ciment pe saci de hârtie şi învelit cu saci de hârtie, mă sileam cât puteam, şi la două jumătate, cel târziu trei, eram gata cu cele două sute de butoaie. Nu mai aveam la ce să aştept până la şapte, o luam uşurel încoace, aşteptam maşina de noapte acolo. În fiecare noapte din săptămâna schimbului trei făceam aşa, mai rupeam câteva ore de somn în pat… Într-o noapte, pe la trei, la demisolul ăla, al doilea geam, s-a aprins o veioză. Se vedea prin perdea. Era o femeie şi un câine lup, încă se hârjoneau, se miroseau, se mângâiau… Mă trăsesem sub balconul ăla. Venea un fel de lapoviţă băloasă, cu spic de gheaţă, şi, tot lungind gâtul după maşină, s-a luminat fereastra. Păi, de bună seamă că nu se-nţelegeau pe-ntuneric, şi perdeaua era transparentă. Arăta cam somnoros bietu câine. Parcă făcea un număr de dresură. Ea arăta tânără și avea părul roşu, tuns foarte scurt, un fel de artistă, un fel de actriţă. Cum stătea cu jumătate de spate pe marginea patului și cu picioarele proptite-n duşumea, ţinea capul câinelui în palme, privindu-l în ochi, şi el cu labele pe pieptul şi umerii ei şi încercând s-o ajungă cu limba s-o lingă pe faţă… Hop! Uşurel ţi-am spus. Iar era s-aluneci. Alunecă al naibii, şi ce ger s-a lăsat. Hai pe-aici acum. Şi ce beznă. Zăpada asta ce mai luminează, şi nu se vede urmă de tramvai…

Oricum, la ora aia probabil că se retrăseseră toate la depou. Era în ianuarie, într-o duminică parcă. Da. Într-o duminică, fiindcă după patru jumătate, când s-a hotărât în sfârşit să iasă, Dimitrie Cafanu era deja umflat de somn şi îmbâcsit de programul de la televizor. Plutea ceva toxic în amurgul de afară, iar el a pornit-o ca şi altă dată, fără nicio ţintă, îmbătat de langoarea crepusculară a iernii marelui oraş. Într-un târziu, a intrat undeva și a băut ceva. Pe urmă a vrut să-i dea telefon unei femei și s-a răzgândit. Pe urmă a vrut să intre într-un cinematograf şi s-a răzgândit. Pe urmă a vrut să treacă pe la frăţiorul lui, Costel, şi s-a răzgândit, ultima vizită i-o făcuse nu mai târziu de săptămâna trecută, când sporovăiseră câteva ceasuri bune despre frăţiorul lor Nicuşor, din America, bând două sticle de vin şi mâncând la biscuiţi până li se făcuse limba iască-n gură.

Deja se simţea în apele lui, purtat în deriva propriilor paşi, nimic nefiindu-i îndeajuns, dar netânjind după nimic. N-ar mai fi trecut mult până s-ar fi văzut din nou acasă. Era aproape nouă şi n-ar mai fi avut unde să se ducă. Închide peste tot şi-n definitiv pentru cine să fi ţinut deschis? În orice caz, nu pentru el. Iar altcineva nici nu existase vreodată. Era doar el, de când se ştia, ba chiar mai de mult. Era singur şi-i era bine, însă nu se gândea la aceste lucruri când a văzut-o. Ea aştepta. În faţa unui magazin sau în faţa unui cinematograf, sau într-o staţie… A doua zi dimineaţă, n-avea să-și mai amintească decât că a acostat-o în felul cel mai idiot cu putinţă: ce mănânci, păsărel, de eşti aşa frumos? A fost tot ce-a putut scoate din el în secunda aia. Ea îi făcu semn cu mâna, să circule adică, o confundă, nu-i deloc dispusă pentru chestii de-astea, întorcându-i spatele, dar rămânând pe loc. Doar n-o

speriase până într-atât încât s-o pună pe fugă, și nu prea arăta că se sperie cu una, cu două. Avea un aer de copil dezabuzat şi ceva pervers în trăsăturile chipului ei de copil, care îl făcu pe moment să încerce să şi-o închipuie juisând. Se lăsă păgubaş, doar pentru a insista din nou, mai ferm de astă dată, şi fu respins mai ferm, du-te dom'le de-aici şi vezi-ţi de treabă! Hai, paşi! îl îndemnă cu flegmă golănească, care chiar o prindea, nefiind nimic nefiresc în gesturile şi-n glasul ei, şi du-te dom'le de-aici când îţi spun, că te-aşteaptă nevasta şi copiii acasă.

Oare chiar atât de bătrân să-i fi părut? Ar trebui să-i spună că nici pomeneală de nevastă şi copii. Are doar douăzeci şi nouă de ani. Dar aşa îl arată figura pe el, matur, îl maturizează cu mulţi ani, şi să-i spună că de-abia de-acum încolo e hotărât pentru nevastă şi copii, ceea ce fără îndoială că ar face-o să revină asupra unor prejudecăţi. Nu este adică tocmai un netot care acostează pe te miri cine, pe oricine, confundând femeile unele cu altele, băgându-le şi pe alea şi pe alealalte în aceeaşi oală şi iscând tot felul de confuzii. Oricât ar părea, nu este, şi n-ar fi îndrăznit sub nicio formă, dacă n-ar fi fost copleşit atât de brusc şi dureros, pentru că el este de fapt un om serios, chiar dacă oamenilor serioşi li se pun atâtea în cârcă şi pe bună dreptate, adică să n-ai încredere în ei, dar el este cu adevărat serios, până la capăt şi-n toate privinţele... şi se pomeni întrebând-o dacă aşteaptă de mult, iar ea dădu iarăşi din mână, adică n-are nicio importanţă de când aşteaptă, nici chiar pentru ea nu mai are vreo importanţă, astfel suna gestul ei sastisit, de o melancolie grea, asta spunea mâna ei legănându-se prin aer.

— Aştepţi degeaba, păsărică. Nu mai vine.

— Crezi? se înfioră ea într-un spasm mic.

— Sunt foarte sigur. La ora asta… E zece fără. Ba nu. Zece şi.

Au plecat împreună. După cinci minute, intrau în primul local ce le-a ieşit în drum. Nu era încă zece, poate nici nouă jumătate, de vreme ce era încă destul de aglomerat. Au găsit totuşi o masă, undeva în mijloc, în lumină. Era singura liberă şi avea o poziţie cumva stingheră acolo, cu atâta spaţiu în jur şi în văzul tuturor celorlalţi. La celelalte mese lumina ajungea domolită, încropind o atmosferă intimă, în separeuri improvizate din panouri scunde, capitonate cu pluş albastru prins în bumbi aurii.

Ea ar fi băut un Pepsi, doar un Pepsi, atât, nu, nu-i e foame, o cafea poate, nu, nicio cafea. Pe mese erau doar sticle de vin şi sticle de Pepsi, şi când ospătăriţa trecu din nou pe lângă ei, el o apucă de pulpana taiorului, fiindcă altfel n-ar fi putut s-o facă să stea pe loc.

— Vă rugăm frumos, doar două sticle de Pepsi. Le bem în cinci minute şi plecăm…

— Nu pot, dom’le. Nu se mai ia nicio comandă la ora asta. Eu de azi-dimineaţă sunt în picioare şi nemâncată, matale ştii asta? Matale poate la ora asta eşti şi băut, şi mâncat şi… îi cuprinse pe amândoi într-un rânjet complice şi deopotrivă ocrotitor, matern.

Ea nu părea câtuşi de puţin fâstâcită, ci doar agasată de bancul vechi şi prost, în timp ce el îi cânta în strună ospătăriţei, încercând s-o aducă pe calea cea bună, păi tocmai d-aia, duduiţă, am fi băut şi noi câte un pepsi, soţia mea e gravidă şi pofteşte şi-ar fi băut şi… Dar deşi îi găsea foarte simpatici, ospătăriţa se grăbea, vă rog să mă credeţi, copii, că nu se poate: dac-ar fi după mine v-aş

servi cu cea mai mare plăcere, da s-a-nchis şi baru' şi nu-mi mai dă nimic.

Vezi că nu-i convine să vândă nici Pepsi fără vin şi nici să stea după ei până ar termina şi Pepsi şi vinul. N-ai ce-i face, cu cât te enervezi mai tare, cu-atât e mai rău. Totuşi, stai aici, păsărică, să mă duc să văd ce şi cum, asta vrând poate să însemne că ori face rost de Pepsi, ori e chiar un nimic, deja toată povestea asta îl obseda şi-l îndârjea. Se agită printre mese, făcu puţin curent printre mese, se rugă zadarnic şi de alţi ospătari, apoi se dusese de câteva ori pe la bucătărie, trecând prin faţa barului, acolo era cam pustiu, n-avea cu cine trata, barul era într-adevăr închis, cu barmanul punându-și socotelile în ordine, iar după uşa dintre bar şi bucătărie erau trei lăzi cu sticle de Pepsi, drept pentru care refăcu traseul, de data asta în sens invers şi mai încet, dar lăsând impresia că trece mai grăbit, aşa, acum e aproape, însă mare atenţie la barman şi la bucătărie, o mână întinsă cu un carnet de bonuri şi un dos mare în pantaloni negri se încovoaie peste tejghea, şi capul şi umerii se întind, acuma, da, ba nu, ba da, barmanul şi-a scos ochelarii şi se freacă la ochi cu amândouă mâinile, acuma!

Când scoase de sub canadiană cele patru sticle de pepsi înfipte la brâu, le bem şi mă duc să mai iau, el dori să afle că pe ea o impresionează relaţiile lui, barem cât de cât… Părea totuşi bucuroasă că-şi poate potoli setea şi pofta de Pepsi. Se învioră chiar şi i se risipi aerul blazat, spunând că ea băuse ultima dată Pepsi tot în restaurantul ăsta, duminica trecută, la care el îi atrase atenţia cât de mult e de atunci, duminica trecută, adică anul trecut, ba duminica trecută a fost prima duminică a anului, îl corectă ea, iar revelionul a fost joi, asta ştia precis. L-am făcut la

Poiana Braşov, a fost atât de frumos, şi-n privire îi licări un grăunte de nostalgie extaziată. Atunci el ştiu mai multe despre ea, ba fu foarte sigur că ştie totul, reuşind încă să nu se plictisească ascultând-o, şi era deja sigur că privind-o fără să o asculte n-ar apuca vreodată să se plictisească. O contempla atent, cu toate cele cinci simţuri deodată, încordate, străduindu-se să nu-i scape nimic din vălmăşagul acela de nimicuri. Ea spune că-i strungăriţă, din toamnă, de când a terminat profesionala, şi că are doar o soră în Bucureşti, şoferiţă pe taxi, dar nu stă la ea fiindcă are trei copii soră-sa şi stau şi ei înghesuiţi într-o garsonieră, aşteptând să-i dea casă lui bărbatu-său de la fabrică, că d-aia s-a lăsat bărbată-su de şoferie şi s-a angajat la Danubiana, unde-ţi dă casă de cum te angajezi, după două-trei luni, bineînţeles, pentru că nu oricine stă acolo, la Danubiana, în apă pân’ la glezne şi-n mâzga aia ca nămolu’ şi miroase în secţia aia de pregătire anvelope, unde lucrează cumnată-meu, de nu poţi să respiri, da’ ce să facă şi el, o să sufere cât o să sufere, şi după ce i-o da apartament, o să găsească el o maşină să lucreze pe ea, bineînţeles că tot la Danubiana, că şi acolo tot aşa se dau casele, prin ICRAL, da’ cu anexă la contractu’ de muncă… ba nu, invers, cu axă la contractu’ de-nchiriere: dacă pleci din fabrică, să dai casa înapoi adică…

Deşi o urmărea din ce în ce mai anevoie, el se strădui să-i capteze la rându-i interesul explicându-i că doar la Danubiana e valabilă clauza cu contractul, să fii legat prin casă, şi prin casă printre atâtea altele, da’ nici acolo nu cred c-o să ţină mult, fiindcă-n definitiv casele sunt ale ICRAL-ului, nu ale fabricilor, chiar dacă şi casele şi fabricile tot ale aceluiaşi stăpân sunt, iar ICRAL-ul se luptă pentru felia lui de interes, păi care interes, păi să se poată

mişca cât mai în voie, păi tu ştii ce înseamnă un șef la ICRAL, un șef de centru vreau să zic, și nu mai zic de ceilalţi, peste ăştia şi chiar şi de ăia de sub ăştia, ce mai, de la cel mai mic până la cel mai pitic, te despoaie, te jupoaie pân' la os, sunt oameni de sute de mii…

Foarte curând orchestra îşi încheie programul şi ei hotărâră să plece. Băuseră două sticle de pepsi şi pe celelalte le vor lua cu ei, oare când a trecut aşa repede? Trebuie să fie foarte târziu, da, şi cântăreaţa aia, amărâta de ea, îi tot trăgea cu trece timpu' ca nebunu' trece ca un vis şi spunea parcă ceva şi de tutun. Era purie rău, observă ea, cu o tonă de pudră şi ruj pe ea şi la ce or mai ţine-o să sperie clienţii? O spunea într-un fel trufaş şi neîndurător, în timp ce el părea dispus la concesii şi-l durea lipsa lui de răutate, eh, dacă ar fi putut să fie mai rău, ce să-i faci, mănâncă şi ea o pâine amară… De cântăreaţă vroia să spună şi părea să ştie multe şi despre pâinea aceea amară, ar fi fost multe de spus, încă nu era momentul, niciodată nu va fi de fapt momentul, fiindcă de fapt prea mulţi o mănâncă fără să-i simtă amăreala, s-au învăţat cu ea, gândi, ca porcii, aşa că nu mai ai ce le spune şi ce le face… Coborau pe Calea Victoriei spre Splaiul Unirii, şi pe urmă au făcut-o la stânga prin dreptul Tribunalului Mare îndreptându-se către Spitalul Brâncovenesc. Ninsese mult cu o săptămână în urmă, apoi începuse să se topească, iar acum din nou dăduse gerul. Era într-adevăr târziu, tramvaie sau autobuze greu s-ar fi găsit la ora aceea, aşa c-o s-o tăiem mărunt prin Piaţa Unirii și de la Sfânta Vineri o să ieşim în Dudeşti și de acolo om mai vedea, că nici taxiuri nu se mai văd pe zloata asta… înotau fără spor prin întinsuri grunjuroase de zăpadă amestecată cu noroi, eh, păsărică, o sanie ar fi fost bună, cine ştie cum o s-ajungem

aşa şi cine ştie când… Dracu' ştie, socoti ea cel mai nimerit. Chiar El, păsărică, uite-L cum vine şi uite-L-cum trece, întoarce capul şi pune mâna la ochi… Ţi-e foame? Şi dacă mi-e? Mai rabdă şi tu niţel, imediat o să ajungem acasă şi o să mâncăm şi o să ne spălăm şi o să ne culcăm. Bineînţeles că ea va dormi la el, pentru că ea stătea la cămin şi la ora aia nu mai avea niciun haz să trezească portarul din somn, să-i oprească poate şi legitimaţia la poartă, că acolo nu eşti de capul tău, nu-i hotel să intri şi să ieşi la orice oră şi să umbli brambura, iar portarul şi administratorul sunt mai rău ca nişte soţi în privinţa asta.

Nu, nu stau cu părinţii. Am o garsonieră în Titan, la etaju' zece… cum de unde o am? E a mea, însă ea vroia să ştie dacă a cumpărat-o sau a primit-o de la… Eh, iarăşi case primite, n-am primit-o de la nimeni, am avut în Vitan un apartament cu multe camere, într-o vilă a bătrânilor, desigur, şi am fost demolaţi şi io am primit garsoniera asta în schimb… Da' tu de unde spuneai că eşti? Iar ea răspunse că e olteancă din Vaslui şi el îşi aminti că ştiuse de la început, deşi n-avea pic de accent, pentru că sunt în Bucureşti de la doişpe ani, cât am făcut ultimii ani de şcoală generală şi profesionala am stat la soră-mea, şi doar de patru luni, de când i s-a născut ultimul copil şi ieşisem deja pe leafă, m-am mutat la cămin. Ar vrea totuşi să găsească o gazdă undeva, la gazdă e altceva, poţi să găteşti, poţi să mai primeşti pe cineva, atâta că la cămin te bucuri că nu te costă cine ştie ce, optzeci de lei pe lună, da' nici nu face mai mult.

Fusese de la început sigur că-i olteancă din Vaslui, din Bârlad ori Suceava. Cei de acolo păstrează ceva specific şi după ce-şi pierd accentul şi parcă-i poartă un vânt pribeag încoace și-i aruncă prin fabrici şi pe şantiere şi prin

localuri şi cinematografe, da’ la vară tot o să meargă la Vaslui, dacă zici că-i frumos, la care ea spuse că-i frumos, e ca la ţară, pentru că nu stau în oraş, în Vaslui, ci într-o comună la douăzeci de kilometri, şi pe urmă tăcu. O bună bucată de vreme nu mai găsi nici el nimic de spus, copleşit de oboseala şi frigul şi pustietatea asta de beznă prin care nu trece niciun tramvai şi niciun taxi barem. Vedea că ea doreşte să ajungă cât mai repede la căldură, într-un pat, să scape de cizmuliţele care o strângeau îngrozitor, te mai bat, păsărică? Oh, cred că-s numai răni între degete, îmi vine să le dau jos şi să merg desculţă. Erau noi, azi le-am încălţat prima dată, iar el o încurajă, se mai lasă la mers şi-mi pare rău de tine că te chinui atât şi mai bine te-aş lua în braţe.

Când îi încolăci braţele peste gât, el îi simţi mâinile fremătându-i pe ceafă, cu buricele degetelor asprite de crestături vechi de şpan, ca nişte vietăţi mici, şi se gândi că aşa cum arătau erau tot ce poate fi mai tandru în noaptea aia geroasă.

— Lasă-mă totuşi jos, c-ai obosit. Nu-s chiar atât de uşoară.

— Ba eşti uşurică şi eu sunt un tip vânos de felu’ meu, şi după încă douăzeci de paşi o lăsă jos, că-i amorţiseră braţele. Mai mergi puţin aşa şi pe urmă te iau iar… Şi zici că câştigi bine acolo, la strung? Că doar acostând bărbaţi pe stradă, greu se poate trăi în ziua de azi… Hai s-o tăiem pe aici, p-aici ieşim mai repede… Vezi cum calci, să n-aluneci. Era o vreme când treceam foarte des pe aici. Aşteptam maşina de noapte acolo, în staţia de vizavi, au desfiinţat-o, au mutat-o…

Tăcu, înţelegând dintr-odată că nu e ascultat, şi zadarnic încerca să-şi amintească, era o vreme când

treceam pe strada asta şi aşteptam maşina de noapte, era o vreme, dar în definitiv n-ar avea la ce să se îndoiască, a fost o vreme într-adevăr, încă mai este o vreme.

— Hei, nu mă mai iei în braţe? Zău, treci pă interes, că nu mai pot nici pic. Îmi vine să mă culc aici, în zăpadă.

* * *

Ba la urma urmei aici e un fel de fabrică. Ziua ăştia lucrează înhămaţi cu şorţuri de cauciuc, care atârnă pe botul cizmelor de cauciuc. Seamănă cu nişte chirurgi sau, mai curând, parlagii, fiindcă o fac uneori şi pe asta. Când se întâmplă că-i nevoie pentru un şef, urgent şi pe nevăzutelea, unele sacrificări se fac şi aici.

De bază însă rămâne rânitul, dar e bine, că mai mult te foloseşti de furtun decât de roabă şi de lopată. Pui furtunul de pompieri cu presiune pe ei, îi speli şi pe ei, şi podeţele din padocuri, iese totul lună, ca la farmacie, având grijă să potriveşti apa însă, adică nici să-i opăreşti şi nici să-i faci cu pneumonie, după cât de curaţi şi hrăniţi raţional şi aerisiţi, ca la pension, e viaţa lor, n-ai la ce să te miri că eşti ca şi sluga lor, a porcilor, că uneori se mai înfundă canalele şi asta-ţi dă ceva bătaie de cap şi de bună seamă că o parte din bălegar trebuie scos afară şi-mprăştiat pe parcelele cu sfeclă şi trifoi, verdeaţa şi vitaminele lor, peste care lături cu uruială şi terciuri preparate din rebuturi de la o fabrică de îngheţată, resturi de cornete de îngheţată vafe tasate într-o cocă grea ca pământu’, pe care o cari cu găleata, gândindu-te că or fi pe te miri unde benzi rulante prin grajduri, aiurea, nicăieri în lumea asta n-ai să vezi grăjdari sau porcari fără roabă şi găleată şi lopată şi furcoi.

Benzi rulante, da, de la bucătărie până la troc, asta i-ar fi trebuit lui Bajnorică. Dacă nu sunt, el lucrează mai mult de noapte, să le păzesc somnu' şi s-ajut scroafele să fete. Îmi pare bine că-s singur, spurcăciune. Şi lor le pare bine, celor opt ţărani navetişti care s-au băgat slugi la porci în două schimburi. Pentru ei e greu noaptea de unu' singur, le e urât, le e frică, pă foametea asta vine unu' să-ţi dea în cap, să dea cu vastu' prin fabrica asta de carne, ori n-are decât să te prindă adormit şi să opereze la lacăte sau nici măcar atât, că poţi să fii treaz-nebăut-nemâncat-vigilent-conştient, dar de-aici până-n capu' halei ie mai bine de-o sută de metri şi pân-ajungi tu acolo ia ăla cât îi trebuie, un godac de trei săptămâni, afară dacă n-o veni c-un camion pentru fun transport de zece-cinşpe pe-alese, şi-atuncea chiar că nu mai ai ce le face, ba le mai dai şi-o mână de ajutor la-ncărcat dacă-s mai mulţi şi nu vrei s-o iei urât pă cocoaşă.

Pă dracu', îşi făcea şi ei o idee, spurcăciune, şi n-a trebuit să le-o spună decât o dată ca s-o ia de bună, că nici până s-apară Bajnorică nu le prea venea să stea câte unul singur noaptea, peste opt sute şi ceva de suflete de porci, aşa c-am rămas în drept să dorm aici cu ei, cu porcii. Hoţi de porci, hoţi de cai din crescătorii, n-am pomenit cât turtoi şi arpacaş am mâncat io cu ei, cu hoţii, că nu iei porcu' să-l bagi în pantaloni ca pe-o conservă într-o autoservire, decât numai dacă răspunzi tu de inventaru' lui şi poţi să umbli-n inventar să-l scazi de-acolo. Hai, un pui de găină într-o avicolă, dacă-s mulţi şi nu se observă la grămadă, da' porcu-i porc, care cică-i dai să bea ţuică să nu guiţe, îl îmbeţi şi-ai plecat cu el şi până să se dumirească cineva l-ai făcut repede cârnaţi sau l-ai vândut, da' ăsta-i porcu' ăla din coteţ, care şi-l păzeşte omu ca pe

ochii din cap, până ce e-n stare să nu-l mai vadă sau să-l vadă când nici nu mai este, ca și ăştia de-aici, care vede și ce nu este şi doar să-i amorsezi niţel: spărgători de crescătorie de porci.

Ba-i un animal mai dat dracului decât oricare pe lumea asta. La mâncare adică, el trebuie să stea cu bâta lângă ei pentru ca cei mai puternici să nu-i lase flămânzi pe cei mai slabi. E mare aglomeraţie aici, ca şi la puşcărie, ca şi-n spitale unde dorm doi-trei într-un pat şi ca şi-n cazărmi şi apartamente confort înjosit, cel mai de jos adică, şi degeaba, că porcii suportă ei şi mai înghesuiţi, oricum trebui' să-i muţi de colo colo la ora mesii, să-i separi să nu se-ncaiere, şi dacă nu prea ai cum şi nu prea ai unde, în afară că te cocoşezi pe roabă şi găleată, trebui' să-ţi mai faci de lucru şi cu bâta. Poate unde-i dat spurcăciunii, care intră-n el aproape tot atât de repede ca-n om. Păi n-ai să vezi doi câini bătându-se pentru un os mai mult de o jumătate de minut, fiindcă odată stabilit cel în drept, unu' mănâncă şi celălalt se uită, pe când un porc, uită-te numai la ei, altceva n-ai ce face, de pe urma lor mănânci și tu, păi un porc e în stare să-şi omoare fratele pentru o coajă de dovleac şi fratele lui e gata să se bată până la ultima suflare. Te uiţi la ei, şi vezi foamea, ei nefiind vreodată sătui, ba mai dorm, se mai întind, se scarpină, se hârjonesc, da' cu o oră până-n ora mesii, guiţatul lor începe să-ţi ia auzul, chiar dacă zgomot e toată ziua, da' atunci nu mă-ntreba, că din secundă-n secundă aştepţi să se surpe zidurile halelor de buşituri şi zbierături ca la opt sute şi ceva de tăieri, şi de te-ar prinde spurcăciunile atunci dincolo de balustradele padocurilor ai fi ca-ntr-o cuşcă cu lei. Şi nu mai spun mirosu', chiar şi ce rămâne din ce trage ventilatoarele astea, care numai şi

numai pentru ei sunt făcute, să le bage aer cald iarna şi să-i aerisească vara. Mirosul te omoară, îţi ia cheful de mâncare când nu mai poţi de flămând, îţi ia orice fel de chef.

Vreme de câteva luni privirea lui se tulburase roşu de aburii de uree, şi gândurile i se tulburaseră până-şi fixase postul în camera de gardă. Aici, aproape că nu se simte mirosul. Ei dorm şi toate zgomotele au amuţit definitiv. El mănâncă în linişte şi cu poftă salam cu pâine şi ceapă. Orice fel de poftă şi chef vine şi revine, iar cel mai adesea îl ia somnul imediat după ce mănâncă.

Alteori se scarpină o vreme şi fumează ţigară de la ţigară. În dulapul cu şorţuri şi cizme sunt nişte cărţi. Ei le ţin aici fără teamă că or să dispară, sau or fi fost mai multe şi au rămas doar astea. Poveşti Nemuritoare cu coperţile ferfeniţite şi un Mers al Trenurilor, de acum doi ani, şi o Biblie cu coperţi de vinilin albastru, şi somnul îl ia îndeobşte după cel mult două pagini citite… în câteva rânduri l-a prins lectura şi s-a străduit să n-adoarmă, fumând aproape un pachet de ţigări, când Satan a fost alungat dintr-un om şi trimis într-o turmă de porci care s-a dus într-o prăpastie. S-a întrebat atunci dacă o dată cu porcii a murit şi spurcăciunea, nu scria sau n-apucase el să citească, sunt peste o mie de pagini cu scris mărunt şi chiar de ar veni aici ani de zile, noapte de noapte, tot nu le-ar isprăvi pe toate, povestea-i fără de sfârşit şi plină de minuni cum chiar şi scrie, încât dacă au murit porcii ăia, poate şi spurcăciunea aia care intrase în ei a murit, ba ei tocmai d-aia au trebuit să moară, pentru a muri spurcăciunea din ei, cu moartea pre moarte călcând, să nu fie veşnică spurcăciunea adică, să se mai reteze când şi când, cu moartea pre moarte, şi să rămână nădejdea, fără

de care ce te-ai face? Da’ spurcăciunea omorâtă învie când nici nu te-aştepţi, uite că nu i se pierde sământa şi tot din sământa aia Satan îşi trage vlaga, luând fel şi fel de înfăţişări, e altul şi altul, mereu altul ori doar ţi se pare, fiindcă El e mereu acelaşi, îți stă mereu în ochi și nu știi de unde să-L iei şi nici nu-L vezi, până într-atât de bine ştie să se ascundă, încât te face să crezi că nici nu există, unde-i? E o poveste şi o minciună care te sucește și te-nvârtește și te-mpleticește și îți taie cheful de orice, unde naiba e, dacă nu-l vezi şi nimeni nu l-a văzut vreodată? Dar pe oricine ai întreba îţi poate spune cum arată, păi d-aia nu-l vezi, pentru că-ţi stă toată ziua şi toată noaptea în ochi, ba poate-i doar în unele lucruri, în foarte multe lucruri, dar nu în toate, cu moartea pre moarte, se umflă buba şi se sparge şi se curăţă, nădejdea se vindecă şi nu se mai isprăveşte, ani de zile, noapte de noapte, şi tot n-ai termina.

Păi l-a văzut. Socru-său şi-al lui Mite, pe care tot Perţihanul îl ştia şi i se ferea din cale, şi-n adevăr putea, aproape la fel ca porcii ăştia şi-n plus a fum de pucioasă, dar o vreme el n-a crezut chiar nimic, o tâmpenie şi-o nebuneală în capul lor, primar şi secretar şi tractorist şi preşedinte de ceapeu până la ultima babă din sat se dădeau de ceasul morţii, în timp ce el şi Mite mâncau şi beau şi se regulau şi stăteau cu burta la soare, ce timpuri, Dumnezeule mare şi bun! Madam Graziela îl plimba cu şareta, beţi de viteză se trezeau în aerul tare de la patru dimineaţa, Ru-diiii-hoţiii-ne-iiiia-ba-niiii… Nu zic, mi-a fost cam frică atunci, da’ de unde ştii dacă altfel nu m-aş fi plictisit, vezi că îi ţinea de urât spurcăciunea, cu moartea-n sân pe mijlocul şoselei, bălăngănind din şanţ în şanţ printre autobuze şi camioane şi maşini mici şi motociclete.

Al dracului animal, că nu se-ndura să-l scopească, sălbăticiunea dracului, se speria din orice, era ca speriat de lupi şi cam puţea, nu c-aş fi făcut pe mine de frică, şi pe urmă s-a tot împuţit, din ce în ce, ori o fi intrat spurcăciunea-n mine, la fel ca-n turma de porci, să moară cu mine de gât, să murim amândoi, fiindcă tot pe dos i-a mers după aia, tot pe dos şi tot spre fundul prăpastiei de-a dura şi de-a rostogolul, când în cap şi când în nas, un potop de lovituri la nimereală, în burtă şi-n spinare şi peste fluierele picioarelor, sunt nişte ani, cinci sau şase, şapte sau opt sau zece, și cu cât vrei mai tare să uiți, cu atât ți-aduci aminte mai tare.

Ba bine c-a mâncat și s-a săturat, e sătul și-i linişte și n-are nimic dacă nu-l ia somnul. Fumează, se scarpină, se poate masturba în voie, smulgându-şi o plăcere sumbră şi ursuză, o veştedă amintire a celei petrecute în zarva aspră şi promiscuă a unui dormitor cu şaizeci de bărbaţi, fiindcă numai cu martori te poţi satisface pe deplin. Ba sunt destule lucruri, vezi, pe care numai acolo le poţi face cum trebuie. De pildă un tatuaj, care afară niciodată n-o să-ţi iasă cum iese acolo. Sau întreabă-te când vezi vreun dement desenat din creştet până-n tălpi, de nu mai ai unde pune degetul pe piele curată, cum naiba o fi rezistat. Sunt atâtea locuri sensibile, care dacă le-nţepi nu-ţi mai trebuie nimic altceva, dar uite că acolo sunt atâtea mâini pricepute, care le ştiu şi le ocolesc pe aproape, şi tot ele fac crucifixe şi medalioane din os de porc, piese de şah, de remi, şi zaruri nu mai spun.

Sunt chirurgi cu jumătăţi de lamă de ras dezinfectate la flacăra chibritului, care extirpă abcese şi furuncule şi-ţi pot instala o minune de strună din fir de păr de coadă de cal, nefiind o operaţie deloc grea găurirea pielii prepuţului

cu un ac înroşit, cât să petreci firul ca să faci un nod mustăcios, iar la momentul potrivit struna se-ntinde ca pe un arcuş de vioară, ba mai şi zbârnâie că d-aia-i zice strună, fiindcă o face pe femeie să cânte, dacă nu cumva o înnebuneşte şi poate s-o şi omoare, ceea ce de bună seamă că depinde de arcuşul aceluia, după cum şi de vioara pe care se joacă. Altminteri, după cum crezi că ar ieşi mai bine melodia, struna când vrei o pui, când vrei o dai jos. Lui Bajnorică însă nu i-a trebuit. El e blond, mărunţel, sfrijit şi veştejit, dar n-a fost întotdeauna aşa, fiindcă a fost şi scund şi trainic legat şi agil ca o panteră, alunecos de n-apucai să-l atingi şi ţapăn de spărgea uşa cu pumnul şi îndoia burlanul cu capul, şi pe urmă a tot muşcat spurcăciunea din el, s-a sfrijit şi i-au căzut o grămadă de dinţi, încât la douăjopt de ani a rămas o umbră a ceea ce-a fost. Acuma, drept e că nu-i un bărbat din cale afară de arătos, dar în schimb dotat, şi d-aia au şi pus ochii spurcăciunile pe el, madam Graziela şi pe urmă amândouă fetele şi până la urmă şi bivoliţele, şi pe urmă au pus mâna şi au dat peste un pitic-minune cu care să te joci până mori, dacă nu cumva m-ar fi omorât ele pe mine, ceea ce io, Giani Bajnorică, până la cei douăjopt de ani ai mei nici n-am văzut şi nici n-am auzit, adică s-o mierleşti în felu' ăsta, luat de pe pâine de spurcăciunile alea de femei ori de altele, nu contează, n-am avut habar şi n-o să am vreodată, dar mai s-o păţesc pe pielea mea. Asta în vreme ce cumnatu' Mite s-a cam sfiit şi-o fi zis că de ce şi păi uite d-aia, fiindcă eram în familie, iar Giani toată viaţa a dus dorul unei familii şi s-a jurat strâmb pe familia pe care n-o are, vezi, pe ce şi-ar fi dorit mai mult, şi de aceea nici n-a avut parte de familie, doar de mama mea moartă de pe data de trei marte şaijdoi, pe care atâta de puţin am văzut-

o şi-n rest m-au crescut spurcăciunile prin casele de copii şi prin cărămidării şi prin cazărmile de hoţi, unde acolo nici n-ai când să te plictiseşti şi nu eşti niciodată singur. El făcuse, vezi, o operaţie încă şi mai deşteaptă decât cea pentru instalarea strunei, atâta că-i mai dureroasă şi pare mai complicată, dar nu-i mare inginerie să-ţi bagi nişte biluţe sub pielea prepuţului, deschizând cu lama un lăcaş, cam pe un sfert de circumferinţă şi la adâncime maximă, că pe întreaga circumferinţă te-ar lăsa să faci chiar cum se zice, cum e vorba aia, că s-o beleşti până la cotor, şi doar să-ţi dai seama şi să-ţi închipui cum ar arăta la Giani o belitură de douăzeci şi trei de centimetri şi cât o coadă de sapă de groasă, dar că rostul pliului e acela al unui buzunăraş din care nu cade nimic când îl scuturi, iar când vrei scoţi biluţele, când vrei le pui la loc şi-i ca de la sine noduroasă şi nici nu se vede, ca struna. Ba-şi pune alţii şi câte cinci-şase biluţe, ca nişte podoabe care va să zică, dacă nu te-a-nzestrat Dumnezeu ca pe Giani Bajnorică, lui nici că i-ar fi trebuit ori dracu' ştie, ştie el ce ştie şi când n-ai ce face El îţi plimbă prin cap fel de fel de năzbâtii, iar Bajnorică le ţine acolo ca şi-n oricare buzunar asigurat cu nasture sau fermoar, două biluţe de os şi una din sâmbure de măslină, fiind în definitiv o bună ascunzătoare, unde ai putea, de pildă, ascunde zece biluţe de aur pe care nu ţi le-ar găsi nimeni nici dezbrăcându-te la pielea goală, care aur de unde să-l iau şi de cine să-l ascund, da' la asta o să mă gândesc altă dată, acuma să zicem că dacă mi-aş fi bătut capu' cât de cât cu ţiganca aia bondoacă, nu te gândi că n-ar fi făcut-o să vină seară de seară aici, în Porcărie, şi să-i aducă tot ce strânge, da' te mai gândeşti că să intri peste unu' ca Ninel Bălaşa, care nu-i nici măcar hoţ şi nici peşte în adevăratu-înțeles, înseamnă să n-ai habar ce-i poate

pielea dementului ăla, care atâta ştie, să ia cu japca orice şi de la oricine şi-n rest se bagă în treabă aiurea, unde se nimereşte şi unde habar n-are și unde și un cretin și tot ar fi-nvățat câte ceva din jocurile astea pe care le joacă el de nişte ani fără să se lipească nimic de el, când face pe peştele şi-i o aiureală curată în care bate şi femeile, şi clienţii pentru cinci lei de le sună apa-n cap şi s-alege cu prafu de pe tobă ori când face pe păzitorul şi vânzătorul de bere şi vodcă, şi tot aşa, nu se-alege cu nimic, sau face pe prăduitorul de cazane de ţuică de la zlătarii care-i pun cuţitu’ la gât, şi până la urmă tot el iese cu dosar penal de bătut în cap ce ie şi-n rest îl ia unu’ și-altul’ pe lângă el ca un câine de pază sau îi dă un pahar de ceva pentru dă-i o palmă lu’ ăla, Ninele, ori fă-l p-ăla de spital, că la asta-i merge mintea, nu poţi să zici, la asta şi numai la asta de vreme ce la altceva e lemn, şi doar că te scoate din circulaţie, pe bucăţi ori definitiv, după cum primeşte comanda sau i se năzăreşte, ca şi pe-o maşină care ori că-i înţepi cauciucurile, ori că-i iei bujiile şi le bagi în buzunar, la păstrare, ori că-i scoţi un piston şi-i bolduieşti cămaşa c-o dăltiţă şi-l pui la loc de nu se mai cunoaşte c-ar fi umblat cineva, și chiar dacă tot așa-i și tac-su, Gică, la o adică nici nu se compară cu fi-su, care tac-su mai lega trei gânduri în plus şi scotea treaba la lumină de numa’ cu două mâini harnice şi deştepte făcuse două rânduri de case în Glina, păi cum, că nici ăla nu era decât tot hoţ pârât, care nu-l ducea mintea adică nici la spargeri şi nici la butelii şi nici măcar la găini, da’ barem cât de cât, şi-a făcut o grămadă din avutu’ obştesc, care nu te gândi că-i mai pericol decât orice cât a furat el vopsea şi spirt din Policolor şi medicamente de peste drum, de la Medicamente, și salamuri când s-a mutat la Abator la Glina, și-avea și

servici în rândul lumii de nu se lua nici dracu’ de el şi se bătea pe burtă cu toţi, un nimic de frigotehnist şi bea cu ei şi-i cumpăra pe te miri ce c-un borcan de etilic şi pază contractuală şi miliţie şi pe securistu’ întreprinderii şi doar că mai călca când şi când pe bec când l-apuca nebuneala, când i se acrea de-atâta bine şi mai scăpa în câte un scandal de căsăpea în stânga şi-n dreapta sau în câte un viol pentru care-i mergea numele de pizdar nenorocit şi-aşa mai departe, chiar dacă el era oricum ceva mai ceva decât atât și încă este, nu se compară cu fi-su, Ninel, care ăsta nici la degetu’ mic nu-i ajunge.

Către seară încep să se liniştească buşiturile şi guiţăturile. Aproape de miezul nopţii, când apare Giani Bajnorică, e o linişte ca-n prima zi. Prima zi începe mereu seara, când se sting luminile-n hale, după ce se fac ultimele verificări şi apelul de seară la care răspund cele opt sute şi ceva de suflete din Porcărie. Doar în hala-maternitate lumina rămâne aprinsă toată noaptea. Aproape în fiecare noapte se-ntâmplă că naşte câte o scroafă şi e nevoie şi pentru asta de Giani Bajnorică. El nu e doar paznic. El stă la fundul ei şi aşteaptă purceii să iasă unul câte unul, nişte boţuri de carne opărită pe care le şterge cu cârpa de scursoarea de plămadă şi le suflă în nări pe măsură ce ies la lumină, ca şi un Dumnezeu care le dă viaţă, le înnădeşte primele răsuflări cu răsuflarea lui şi îi aşază la țâțele scroafei, în așa fel încât ea să nu-i strivească răsucindu-se, el face cum s-o pricepe ca să trăiască toţi, când la cel puţin doi dintre ei le e dat să moară, pentru că mereu sunt mai mulţi decât ar avea loc la ţâţele ei, şi-acolo-i înghesuială de nu se poate, şi după cum spune şi-n carte, că fratele va da la moarte pe fratele său și copiii se vor scula împotriva părinţilor şi-i vor omorî, tot

aşa se mai întâmplă că, după două săptămâni, o vezi pe mama lor abia trăgându-şi sufletul şi înşirând dâre de sânge prin padoc, pentru că unora le-au dat colţii înainte de vreme şi o muşcă atunci când sug. Giani trebuie să facă şi pe dentistul, să-i caute în gură pe fiecare-n parte şi să le ajusteze dantura cu patentul.

Primul lucru pe care-l face odată ajuns în camera de gardă este să consulte caietul de tură, un registru lăsat deschis pe masă la ultima pagină scrisă. Cel pe care-l schimbă pleacă îndeobşte înainte de a-i preda personal. El face naveta. Vreo cinci sau şase din opt fac naveta tot pe linia asta a Olteniţei. Sunt şase trenuri pe zi şi-nghesuială pe ele de nu se poate. N-au loc unii de alţii, pe tren ca şi-n fabricile Platformei, Republica, Douăştreiul, Granitul, Ferebeul, Cablul, Policolorul, Medicamentele, Anticorozivul, Stela, Maşini Uneltele și câte încă, la care se strivesc și se-mbrâncesc şi se muşcă, la ţâţele scroafei nemaiprididind să-i alăpteze, abia trăgându-şi sufletul şi-nşirând dâre de sânge prin padoc, iar spurcăciunile ce altă treabă au decât să le ajusteze dantura cu patentul, domolindu-i cu câte o geantă cu pâini, care cât o mai fi şi aia, şi un pachet cu oase afumate şi-o sticlă de tărie de fie ce-o fi, şi sodă caustică poa’ să fie, dacă te arde pă beregată e bine. Păi d-aia ie bine să nu te laşi la mâna lor, a spurcăciunilor, s-o pui adică aşa cum trebuie ori barem să-ncerci s-o pui, şi p-ormă s-o dregi cum poţi şi să rămâi barem cu inima-mpăcată c-ai încercat şi-aştepţi altă ocazie. Aşa cum io, Bajnorică Giani, dac-am pus-o pe jumătate, acuma recunosc fapta şi o regret, toată viaţa mea am s-o regret, adică aia ie că trebuia să-l omor atunci, când m-a oprit şi a băgat labele sub banchetă după pungi. Atunci a fost când a citit pe faţa lui. Anume că e mort. De bună

seamă că n-a citit bine. Dacă-l omora, totul ar fi mers de la sine pe urmă. S-a tot gândit până i-a crăpat capul, şi degeaba s-a gândit dacă n-a făcut-o. Mort să-l fi văzut şi mortul singur i-ar fi arătat ce ar mai fi fost de făcut şi a văzut luni de zile-n şir, zi şi noapte, cum la două noaptea îl ducea în şantier şi-l întindea în cofrag, legat strâns cu sârmă şi cu plasă de armătură sub el şi pe el şi-n părţi şi turna cu găleata şi lopata el singur cu mâna lui şi amesteca grinzile şi lua una în maşină, dacă nu chiar pe aia o lua, în care-l turnase, şi-o vindea bordură pentru o fundaţie de casă ori o păstra chiar el ca suvenir. Dar se vede că a avut zile, şi Bajnorică n-a citit bine pe faţa lui. Când i-a dat primele două cu reteveiul de ţeavă peste faţă şi-a auzit cum i s-au spart dinţii în gură, atunci i-au scăpat spurcăciunii pungile din mână şi şi-a acoperit faţa cu mâinile, şi pe urmă i-a dat în creştet, o dată, şi încă, din toate puterile, ca şi cu-n topor, fiindcă n-a auzit şi n-a simţit cât de cât că se sparge ori se crapă ori pârâie. Era ca şi cum ar fi dat în ceva ca un trunchi gros de copac, ceva otova și tare, și atunci i-au căzut și mâinile de pe fată și a căzut şi el în genunchi şi pe urmă pe spate, şi Bajnorică i-a văzut faţa şi asta l-a pierdut. Se vedeau urmele adânci, încrucişate, ale primelor două lovituri, ceea ce l-a ispitit să creadă că dacă o să rămână cu semnele astea toată viaţa lui, ori de câte ori s-o uita spurcăciunea în oglindă o să-şi amintească de el, de Giani Bajnorică, de ăla de la care a vrut să se pricopsească, luându-i două pungi de ceasuri electronice, murea de plăcere gândindu-se la asta, încât nici nu i-a mai păsat pe moment de ce o să tragă lăsându-l acolo-n drum, neterminat, şi pe urmă a fost prea târziu, şi pe urmă n-ar fi avut altceva decât să recunoască fapta şi să o regrete, în anchetă prin aresturile

Miliţiei Capitalei şi prin cazărmile de hoţi, că după tot balamucu' care-a fost viaţa mea cât de bine-i aici, noaptea, să-l schimb pe ţăranu' ăsta din Frunzăneşti, cum naiba-l cheamă, că mereu îmi uit.

Asta se duce cu trenul de doişpe fără un sfert, care tocmai a trecut în urma lui Giani. Ba în fiecare seară îi citeşte numele în caietul cu procese-verbale de predare-primire, şi când se-ntâlnesc, face un mare efort să-și aducă aminte. Nu deschide caietul atunci, e ca un exerciţiu pentru memoria lui fugită către altele. Cel mult o dată pe săptămână dau nas în nas, şi câteodată Bajnorică îşi aduce aminte că era o vreme când trecea prin satul de unde e omul, cu trenul ori cu madam Graziela, cu şareta. Cum vii dinspre Oltenița, Perțihanii sunt între Budești și Frunzăneşti, și de bună seamă că omul cunoaşte o mulţime de perţihăşteni, şi pe ăştia de pe navetă, dar şi bătrâni cu neamuri până la a şaptea spiţă, răspândite prin toate satele din împrejurimi, el fiind de fel din părţile alea, născut în Valea Roşie şi crescut în Radovanu, şi şi-a făcut case în Frunzăneşti şi are o fată măritată în Perţihani, da' pă Graziela-doamna, de ce să zic, io cu ochii mei n-am văzut-o cum arată și n-a văzut-o nici mulţi din perțihăștenii bătrâni născuți-crescuți acolo, şi vezi că tocmai d-aia unii mai şi minte şi povesteşte fel şi fel de grozăvii, care io, unu' nu le-am dat vreodată crezare, după cât de răi ie oamenii şi pe zi ce trece se-nrăieşte, de nici nu-ţi mai dai seama unde poa' s-ajungă lumea asta care dă-n clocot şi din secundă-n secundă stă să dea pe răscoale.

Dacă vrei s-o cauţi, oricine-ai fi, străin de loc, şi-un copil de doi ani poate să te trimeată precis şi să-ţi explice pas cu pas, ca şi cum le-ar duce de mână. Păi c-o găseşti sau n-o găseşti asta-i altă treabă, da bun înţeles că-i treaba

ei, dacă vrea ea adică, dacă nu-i e frică de tine sau dacă în adevăr are treabă cu tine ori dracu’ s-o ia. Nu-i nicio păcăleală şi nicio vrăjitorie din care am văzut io altele şi mai şi până la cinzeci şi trei de am ai mei, atâta că n-am putut s-o văd casa aia din zăvoi, dintre două coturi de apă, ceea ce nu înseamnează că nu-i acolo, şi-s destui alţii care n-au putut să vadă nici cât am văzut io: Crivina aia de zece ari, care-i locu’ ei, se cunoaşte că-i al ei după cum se face porumbu’ acolo, în orice an, cât o fi seceta de mare, care nicăieri în tot Bărăganu’ n-ai să vezi porumb ca ăla, cu drugi groşi ca pe pulpa piciorului meu, şi care din doi păpuşoi ai umplut sacu’ şi io n-am văzut de câte ori am trecut pe-acolo pe cineva dând cu sapa ori pe cineva făcându-şi de lucru la vremea culesului şi-i numa’ lanu’ ăla dunăre din care vezi ieşind câteodată opt bivoliţe şi un cal spre gârlă şi izlaz şi nu-l păzeşte nimeni şi nu-l fură nimeni şi nici nu-l munceşte, măcar că-n octombrie vezi locul arat și cocenii, strânşi în treizeci de glugi şi pe urmă, când cade bruma, sălbăticiunile alea de bivoliţe și cu harmăsaru’ ăla falnic vin de mănâncă direct din glugi şi beau apă din gârlă, fără nimeni în juru’ lor să le dea de mâncare şi să le-adape şi să le-mprăştie balega pe loc.

Ţi-am spus că io n-am văzut pe nimeni, chiar dacă orice perţihăştean te poate-ndruma acolo, la ea ori la fetele ei din două case mândre la şosea pe stânga, amândouă cum vii de la Bucureşti şi la unsprezece case depărtare una de alta.

— Le ştiu, nea… îl curmă Bajnorică, frământându-se, totodată, cum naiba-l cheamă, îi umblă numele prin cap şi abia când pleacă îşi aduce aminte. Parcă ţi-am mai spus, nea… Am ţinut-o pe una din fete, p-aia mică, pe Vera…

— Câţi nu mi-au spus, taicule, câţi nu le-au ţinut pe

Vera şi pe Amalia. D-aia mai zice unu’ şi-altu’ că-i lucrătura diavolului, urzită de ele două şi de mama lor, Graziela-doamna, care-i și asta o minciună şi-o păcăleală, sărmanele femei. Care ele și-a făcut pomeni cât nu cuprinde.

— Mie-mi spui, nea…

— Şi să vezi că până la urmă ele nu-s nici ca alea care le ştie tot satu’ și care se duce omu la ele cu bani sau c-o sticlă de băutură sau îl primeşte ele aşa ca o dicstraţie nenorocită, care și astea-s ca toată lumea, vai de viaţa lor, în odăi de chirpici şi cu pământ pe jos şi trage pă brânci la ceapeu şi prin fabrici în oraş, da vezi că ie-n rându’ lumii, îşi are traiu’ lor şi rostu’ lor pe care toată lumea-l ştie, nu ca Vera şi Amalia, pe care, la fel ca pe mă-sa, nu le vedeai şi nu le ştiai până să se mai răcească Graziela-doamna de ele, care ea a rămas tot o doamnă, nu ştie nimeni din ce trăieşte şi cu cine trăieşte şi prea puţini sunt cei care au apucat s-o vadă şi nimeni n-o să-ţi poată spune precis cum arată la faţă şi cât e de etate, în timp ce fetele ei au început să se mai arate prin lume şi să mai umble prin fabrici la oraş, cu toatele că nu s-au schimbat chiar de tot, nu s-au rupt adică de tot de mă-sa… Giani simţea nevoie să-i dea dreptate şi să-l mai domolească.

— Parcă mi-ai povesti romanul vieţii mele, nea. Un an jumate am stat acolo cu ele, cu toate trei.

— Să fi stat și o zi ori să nu fi stat deloc…

— Păi, chiar atât am stat, un an jumate. Ceea ce sună în gura lui Giani Bajnorică precum un avertisment disperat şi penibil, spulberat de o putere căreia nu-i rezistă nimic, oarbă şi totodată teribil de precisă.

Istoria îşi urma ritmul limpede şi egal, dintr-odată desprinsă de cel care o spunea şi de ceh care o asculta.

— La Vera și la Amalia vine câte unu’ sau altă dată

câte doi tovarăşi, amărăşteni şi drumeţi de pe drum, fără de nici unele, decât numai boarfele de pe ei, şi ei găseşte acolo cum ar fi la un hotel de prima mână, un han împărţit în două case cu câte şase camere și aşternute scrobite și combine muzicale și videotelecoloruri şi băile îmbrăcate în pogoane de faianţuri şi oglinzi şi zeci de cămări şi cămăruţe pline cu mâncăruri şi băuturi fine, fripturi şi salaturi şi prăjitururi şi câte şi mai câte bunătăţuri, care toate se termină dintr-odată când ai ieşit în curte, în bătătura ofticoasa tuşind în valuri de praf cât casa şi-n petecul de grădină nemuncită şi cu grămezi de cenuşă şi gunoaie arse pe margini, şi de-acolo vezi şoseaua şi alte curţi la fel de răvăşite şi pustii, din care toţi pleacă cu noaptea-n cap la navetă, pe unde-i trimite spurcăciunea din inima lor să-şi câştige traiul. Acolo-i han ori hotel, dacă nu cumva raiu’ pe pământ, şi p-ormă nu mai e nimic din toate astea, tot acolo. Acolo-i plânsu’ şi scrâşnirea din dinţi, ca peste tot de jur-împrejur. Atâta că se-ntâmplă că-i tot acolo. Oricare vine stă o zi, două, trei, o săptămână. Atât.

Este un prag cu neputinţă de înlăturat, pe care omul îl delimitează trântind podul palmei pe mijlocul mesei acoperite cu ziare, şi atunci Bajnorică îşi aduce aminte cum îl cheamă şi că la ora asta ar trebui să fie plecat. Altminteri ar pierde trenul şi l-ar avea pe cap toată noaptea cu poveştile astea încâlcite, pe care în parte le-a mai auzit de la alţii şi care seamănă foarte puţin cu tot ce a tras el pe pielea lui. Ba uneori e cu totul altceva, ca acum de pildă, când omul acesta nu vrea să consimtă cu niciun chip că el ar fi putut să stea acolo mai mult de o săptămână.

— Atât, cât, nea Jigante?… Acesta-i numele lui, Jigante

şi Gheorghe, acum în sfârşit i-l poate lipi pe făptură, poate unde în seara asta a întârziat mai mult decât îi e obiceiul. În definitiv, lui Bajnorică nu i-ar displăcea să-l asculte toată noaptea. E foarte interesantă chestia asta… Am mai auzit chestia asta cu maxim o săptămână, de la vreo douăzeci de vecini. Am avut timp destul s-o aud vreme de un an şi jumătate.

Figura lui nea Jigante e suptă de boli necunoscute şi duse o viaţă pe picioare, potopită prematur de riduri groase ca nişte râme împletite într-o mască prea strimtă şi care nu se mai poate întinde, prin care iese curat doar nasul mic şi ascuţit şi câteodată uitătura limpezindu-se într-un verde viu şi pătrunzător ce scormoneşte prin stârpitura asta roşcovană din faţa lui, în tihnă şi pe jumătate indiferentă.

— Cât ţi-am spus, taicule, şapte zile, după ce ele se cunună cu ei în felu' lor. Nu la biserică și nici la sfat, ci acolo la ele-n bătătură şi pe urmă-i duce la mă-sa să-i vadă, ca orişicare, şi-n plus să le dea încuviinţarea, cum le-ar da preotul ori cel de la starea civilă… Adică vezi că şi de aici li se mai trage că lumea-l vede acolo pe Necuratu', fiindcă pe ele le ştie toţi cununate de-atâtea ori şi neintrate deloc în biserică şi-i ca şi un blestem al lor că nu poate ţine pe nimeni mai mult de şapte zile şi vine mereu alţii, de pe drum, ori se duce ele şi-i aduce de pe străzi, din gări şi din porturi…

— Nu ştiu ce ai înţeles matale ori ce crezi, dacă ţi-am spus c-am stat un an jumate în Perţihani… A fost o chestie care, în sfârşit, m-a făcut să plec. Da' poate şi-n ziua de azi aş fi fost acolo.

— Să fii sănătos, taicule, poate şi te căieşti, pentru câteştrele, care-ai trăit cu ele, fincă ele mai are şi obiceiu'

ăsta, să se bucure câteştrele de unu’ singur, şi d-aia le mai vorbeşte lumea şi tot pe la spate le vorbeşte şi-alungă spurcăciunea făcându-şi cruce, da’ cum își face ei cruce? Păi aia ie, că nu cu smerenie și credinţă din adâncul sufletului, ci ca nişte sălbăticiuni înfricoşate, care tot acolo se-nchină, unde îşi face nevoile, şi tot cu gura aia bleastămă. Omu’ e mai rău decât câinele şi decât porcu taicule, crede-n Duhu’ Sfânt şi deopotrivă crede-n diavol, şi numaidecât nu mai crede în nimeni și-n nimic și se-nsoțește cu oricine-l amăgeşte și pentru orice are măsură decât numai făptura lui nemernică… Brusc, Jigante decide cu glas îngăduitor, străbătut de o fermitate secretă: ai stat, taicule, un an jumate.

— Bineînţeles c-am stat.

— Ai stat cum am stat io aici azi un an jumate, de la ora trei până la ora unşpe şi zece, cât e ceasu’ acum. Dacă nu plec acum, pierd trenu’, adaugă ca pentru sine.

— Înseamnă că mint sau sunt nebun.

— Nu ești nebun, dacă ești aici și nu la balamuc, unde e locu’ nebunilor. Şi eu sunt tot la fel de întreg, şi eu am văzut spurcăciunea încopitată şi-ncornorată, în carne şi oase, şi nu o singură dată.

— Păi asta-i altă chestie. Îl mai vezi, se ţine El după tine ori te ţii tu după El, ca să te-ajute, să-ţi dea să mănânci şi aşa mai departe, ceea ce nu înseamnă că am înnebunit până într-atât încât s-o lungesc dintr-o săptămână într-un an jumate. Ştiu cât am stat în Perţihani, ştiu cât am stat la casa de copii, cât am stat în armată şi cât am stat în puşcărie şi cât am stat aici, la porci, ori în alte părţi.

— Ştii, taicule, fiindcă acolo unde zici ei te-au ţinut, drept pentru care te-au şi notat în certificate şi livrete, şi

dosare, pe când la Graziela-doamna nu te-a ținut nimenea și de bunăvoie ai nimerit, fără să laşi vreo urmă care…

Păi chiar s-o crede ăsta deştept de crapă că şi-a găsit în sfârşit un prost care să-l asculte cum despică el firu, acolo m-a ţinut şi dincolo am stat și dincolo m-au luat și dincolo am nimerit și dincolo m-am dus şi m-am întors şi uite-aşa, până crede că mă prosteşte definitiv.

— Vreo urmă care să poată spune cât anume ai stat în acea Vale a Uitării…

Şi te face să spui cum vrea el, când de fapt în Perţihani m-am dus că aşa ne-a venit mie şi lui Mite în Gara Obor, după ce l-am făcut pe maior Velcescu, la Steaua de Mare, în cameră la Atenuţa.

— Pe care unii o mai numesc și Casa Necuratului și…

— Am înţeles, nea Jigante. Fugi că pierzi trenu'.

* * *

— Numai, două minute, păsărică, două minute şi-am ajuns. Nu, nu te mai pot lua în braţe, că de abia mă mai ţin pe picioare, da' imediat am ajuns. Uite c-am ajuns. Ăsta-i blocu'. Acolo, la ultimu' etaj, e casa noastră, păsărică, cuibuşoru' nostru…

— Oooo, nu! Asta nu!

— Ce să-i faci, n-ai ce-i face, păsărică, spune el pe un ton încărcat de umilinţă. Şi parcă i-ar fi căzut în genunchi, duminica, mai ales, liftu' e defect şi să-ţi spun…

— Nimic! Nu vreau s-aud! Am să dorm aici, pe cimentul ăsta rece, să mă-mbolnăvesc, să nu mă mai fac bine niciodată, să mă nenorocesc la optisprezece anişori neîmpliniţi. Aşa-mi trebuie!

— Te rog, păsărică, iartă-mă, n-am nici-o vină, da

iartă-mă… Duminica, vezi, se joacă copiii cu el… Dracii ăştia de copii nu se mai duc la şcoală şi la grădiniţă şi n-au altă treabă decât să demoleze liftu’, asta-i joaca lor…

— Așa-mi trebuie, fir-as… oh, de-abia mă mai țin…

— Acuma ce vină am io, păsărică?

— Ah, cât te urăsc, cât te urăsc.

— Urăște-mă, dacă asta…

— Până s-apari tu, mă claxonase unu’ cu Dacia, şi io, fată serioasă, i-am întors fundu…

— Bine i-ai făcut. Te iubesc, păsărică, oh, dragostea mea, iubirea mea, iartă-mă iartă-mă iartă-mă, ştiu că nu mai’ poţi…

— Vai de capu’ meu, cât de tâmpită am putut să fiu. Nu mă mai mișc de-aici.

E aşezată pe prima treaptă, iar expresia ei e plină de hotărârea de a nu se mai urni un centimetru. S-o care în braţe sau în cârcă pe scări ar fi o tragedie întreagă, te iubesc te iubesc, am să mor aicea lângă tine, păsărică. Nici singur nu se simte în stare să urce zece etaje şi stă lângă ea, pe prima treaptă, neputincios, învins, tace şi înghite, ca un soţ într-o căsnicie veche, călită-n asprimile vieţii și-n mizerii de toată mâna. Se umileşte și se lamentează cu o anume voluptate, nemaisăturându-se să o admire aşa, întărâtată şi deznădăjduită. E frumoasă, e aproape un copil, iar el întârzie, deşi ştie prea bine ce are de făcut.

— Hai, păsărică, să căutăm un lift.

— Du-te, spune ea cu ochii închişi. Te-aştept aici, până vii cu liftu’. Oh, ce silă mi-e, aş vrea să mor, poate mor, atâta mers prin zloată, pentru ce…

— Auzi, ţie nu ţi se pare că eşti cam obraznică?

— Ce? Ea îl fixează cu o privire ucigaşă. Vrei să ţip acuma, să scol în picioare tot blocu’ ăsta?

Privirile lor încă se înfruntă. Ea vrea să se uite în altă parte, iar el o prinde de bărbie, silind-o să-l privească.

— Auzi? Dacă-ţi trag un picior în pizdă, nu te mai faci bine câte zile oi avea! Fără chestii d-astea cu mine, c-ai încurcat-o definitiv! Ai înţeles? mai spuse, dându-i drumul la bărbie printr-o smucitură, ca și cum ar lovi-o.

Iau toate intrările scărilor blocului la rând, ne mai certăm şi-acasă, păsărică, te iubesc, da' şi-aici e defect, şi-aici, şi-aici... Uite că aici merge, şi ei urcă până la ultimul etaj, şi de acolo urcă pe terasă şi coboară în garsoniera lui.

Au ajuns, în sfârşit. Ea se prăbuşeşte pe marginea patului într-un oftat adânc, ziceam că mor şi nu mai ajungem. El ştie ce are de făcut, fără ca ea să schiţeze un gest. Ca o ordonanţă neîndemânatică, reuşeşte cu chiu, cu vai să-i tragă cizmuliţele, în timp ce ea îi propteşte mâinile în umeri, suspinând tremurat când îi scoate ciorapii pluşaţi, uzi, lipiţi de rosăturile sângerânde dintre degetele reci şi fierbinţi, în timp ce el priveşte picioarele acelea de copil, însemnate de zdrelituri proaspete, ca după o zi de alergătură pe coclauri cu pietre şi mărăcini, iar ea i le ridică încă în dreptul privirii şi el îşi lipeşte obrazul de ele, de fierbinţeala şi răceala lor, şi o prinde cu dinţii de un deget, oh, căpcăunule, mă ia somnu', am s-adorm şi tu ai să mă mănânci.

— Şi fugi şi-adu ceva de mâncare. Fugi, căpcăunule, nu mai pot de foame.

— Imediat. Mai întâi să-ţi aduc nişte apă fierbinte cu sare, să-ţi înmoi picioarele. Să nu-mi răceşti, păsărică.

— Oh, mersi, eşti un căpcăun foarte...

Când se întoarce de la baie cu ligheanul cu apă, ea e îmbrăcată în bluza lui de pijama, cu mânecile sumese, iar poalele îi atârnă până aproape de genunchi. Se uită după

oglindă, nu e nicio oglindă în cameră…

— Cum îmi stă cu sumanu’ ăsta?

— Îţi stă extraordinar, păsărică. Eşti ca o mireasă în noaptea nunţii. Din nou pe marginea patului, ea îşi bălăceşte picioarele în lighean, trăgând de ochi să nu i se-nchidă, cât naiba o fi ceasu’, e târziu, păsărică, n-am ceas, l-am dat la reparat, văd că nu prea ai nimic p-aicea, şi oglinda ai dat-o la reparat, da, şi oglinda, tot e bine c-ai pat, da, tot e bine, şi mi-e şi foame şi mai bine făceam un duş şi nu mai am putere nici de duş şi nici de nimic, aşa e, păsărică, hai să ne culcăm şi-om mai vedea. Au mâncat în pat, trei felii de pâine unse cu pateu, asta fiind toată pâinea pe care o mai avea în casă. În duminica aceea se trezise prea târziu ca să mai cumpere pâine. În schimb, pe lângă cutia de pateu au găsit în frigider şi o sticlă de bere. Au băut-o trecându-şi sticla unul altuia şi pe urmă au băut şi cele două sticle de Pepsi rămase din jaful de la restaurant, ce mai jaf de zile mari, îi povesti el, săltat într-un cot pe pernă, în timp ce lăsau să cadă sticlele goale pe covor, lângă scrumiera cu ţigările aprinse, şi mare noroc au avut că n-a luat foc covorul dimpreună cu ei, că nici n-au ştiut când au adormit, cu lumina aprinsă, trezindu-se când era pentru amândoi prea târziu pentru a se mai duce la lucru, regăsindu-se încă şi mai leşinaţi de foame, cu maţele chiorăind lung, a ta face aşa, ba nu, a ta, şi încă erau istoviţi şi buimaci, dar nu până într-atât încât să uite din nou pentru ce se aflau acolo-n pat.

* * *

El citeşte anevoie în caietul de tură scrisul desenat căznit pe pagina băşicată sub zgârietura creionului chimic,

înmuiat din belşug în salivă. Jigante ăsta e singurul care nu-şi face rapoartele cu pixul. Caligrafia penibilă şi ortografia plină de inovaţii îi dau adesea bătăi de cap lui Bajnorică. Ba mai degrabă îl reconfortează, după osteneala drumului până aici, de vreme ce până să facă altceva, să se culce, să mănânce sau să dea o raită prin hală, răsfoieşte caietul de tură, pe care l-ar putea citi şi mai târziu şi n-ar fi mare lucru dacă nu l-ar deschide deloc. Oricum ar sti ce, are de făcut.

Subsemnatu Jigante Gheorghe între orele 15-23 în timpu serviciului, meu nu santîmplat ceva deosebit. Încât predau schimbu în bune condiţi. Atenţiune! Nr. 576 a fătat 8 godaci şi a murit unu. Mare Atenţiune! Nr. 301 va făta noaptea asta. Predau schimbu în bune condiți.

Predat – semnătura bogată şi colţuroasă, ca un ghem de mărăcini, o mâzgălitură pretenţioasă şi perfect indescifrabilă.

Primit – el semnează cu B-ul buclat, pornit din G-ul buclat şi încălecându-l pe jumătate. El este la post, ceea ce semnătura lui confirmă. Mai mult decât atât, astăzi el are poftă de muncă, încât catadicseşte să dea o raită pe la hala-maternitate, unde o vede şi o recunoaşte fără să trebuiască să-i verifice numărul bătut pe plăcuţa de tablă cusută cu sârmă de ureche. Fiindcă lui 301 îi este aproape sorocul. El n-o va lăsa să se chinuiască singură. Altminteri, ea s-ar putea descurca şi singură, dar el este aici şi vrea s-o ajute, şi mai ales să-i ajute pe purceii ce se vor arăta mai leneşi la viaţă. Ea gâfâie prăvălită într-o rână, clipeşte a panică şi a rugă, în vreme ce el o scarpină pe burtă, grohăie stins, nu mai are putere nici să se vaite, iar el continuă să o scarpine sub guşă şi o roagă să se ridice. Niciodată n-ai să faci un porc să se ridice scărpinându-l, ba

tocmai dimpotrivă, se vede că ei au un nerv care le-nmoaie picioarele când îi scarpini. Vreme de un an de zile, Giani a avut timp să observe cât de mult duc ei dorul scărpinatului, oh, cât de mult îi place bestiei să se lungească pe burtă şi să-i râcâi cojile de rapăn, iscând nori de praf de mătreaţă. Dacă i-ar fi dat Dumnezeu gheare şi labe mai lungi, ca câinelui, precis că şi-ar mai fi pierdut din pofta de mâncare, şi-ar mai fi ocupat timpul altfel, având şi altă treabă decât să mănânce şi să se-ngraşe. Ba de două-trei ori în viață, ei i se face și de vier, slăbește, și-acuma suferă, biata de ea. Altminteri, doar cu bâta poţi aduce un porc în poziţie de drepţi, da’ s-o hăituiesc acuma în felu’ ăsta, ar fi exact o faptă criminală, aşa că o roagă scărpinând-o şi dezmierdând-o, hai, fetiţa tatii şi uşurel şi ştiu că ţi-e greu, iar ea îl ascultă, se propteşte în genunchii din faţă, da-n poziţia asta e şi mai rău.

Nu ţâţele vreau să ţi le văd. Alea le văd şi când stai lungită. Vreau să-ţi văd fundu’. Şi după alte rugăminţi, ea îi arată şi fundul, săltându-se pentru o secundă în capul oaselor şi prăbuşindu-se la loc epuizată. Acuma Bajnorică ştie, ea va făta în jurul orei trei şi jumătate. Au trecut trei luni, trei săptămâni şi trei zile, iar în momentul acesta Bajnorică poate aprecia exact şi ora când vor începe să iasă purceii.

El se întoarce în camera de gardă. Până la ora trei poate să doarmă fără grijă. Toate uşile sunt încuiate, luminile stinse şi câinii slobozi prin curtea Porcăriei, iar noaptea se măsoară astfel: dacă încă se aud câinii prin cartier şi prin Porcărie, înseamnă că n-a trecut de două jumate, dacă e linişte de mormânt, înseamnă că n-a trecut de patru, dacă se aud cocoşii, înseamnă că mai e puţin până la cinci, iar după cinci începe să se lumineze şi puţin

până-n şase încep iarăşi să latre câinii şi după şase jumate se aud primele grohăituri ale porcilor. Bajnorică adoarme cu auzul treaz către bătăile uriaşe ale acestui orologiu în care şi el este o piesă.

Într-un timp, visase că a fătat. A fost un vis doar, dar parcă se aude ceva. Visează că adoarme şi nu se mai poate trezi, strivit sub o lespede grea de beznă, cu care se luptă, risipindu-şi ultimele puteri. Nu mai rezistă, iar bezna se aşterne peste el străbătută de lătrături şi cucuriguri sfâşietoare şi grohăituri lacome, precedând masacrul trupului său vlăguit, ce nu se mai poate împotrivi. Dar poate-i chiar viu şi treaz, deşi e beznă. Se ridică din pat împleticindu-se şi pipăie comutatorul, care-l întâmpină cu pocnete seci în întunericul şi liniştea deplină de mormânt. S-o fi ars becul. Bâjbâie spre uşă. Peste tot e întuneric, şi la maternitate, şi nu mai ard neoanele din capetele halelor. Afară, tot cartierul Douăştrei e cufundat în întunericul veşnic. Prima zi care începe mereu noaptea e nesfârşită. Cu moartea pre moarte piere spurcăciunea, bezna cheamă lumina imaculată. În cartier opresc destul de des curentul, nu-i de mirare, însă Porcăria e legată la o reţea separată. Aici nu s-au întâmplat niciodată pene de curent. Porcii au nevoie de lumină ca să fete şi să nu li se sperie somnul. Zadarnic ar căuta. Nu se găsește nicio lanternă sau felinar în toată Porcăria. El se întoarce pipăindu-şi drumul spre camera de gardă şi ia chibritul de pe masă.

Se vede că-i trei şi jumătate, de vreme ce purceii au început să iasă din scroafă. El arde toate betele din cutie la fundul ei. Nu mai are cum să-i şteargă şi să le sufle în nări. Pe întuneric, îi aşează totuşi pe lângă mama lor, în aşa fel încât aceasta să nu-i strivească răsucindu-se.

* * *

Netezindu-i faţa şi părul, îşi aminti că ea îi spusese că palma lui e aspră. Şi palma ei e aspră, dar e mai uşoară, iar ea simte asprimea şi greutatea unei mâini străine, mai cu seamă acum, când e foarte istovită. S-o mângâie mai cu milă, şoptea, în timp ce el o mângâia căutând-o dinspre sâni către pântec, cu pieptul şi obrajii, cu gura şi ochii, găsind-o şi regăsind-o de nenumărate ori, atent la zbaterea călcâielor ei pe fese şi pe omoplaţi şi la degetele ei înfrigurate frământându-i umerii şi ceafa, aprobându-l şi implorându-l necontenit. Treptat se umplea de mirosul ei iute şi dulceag şi de fierbinţeala sevelor ei şi de cutremurul ei tăcut amplificându-se neîncetat, până se prăbuşi odată cu ea, iar ea îl imploră din nou cu un geamăt prelung, reverberat în zvâcnetul ei lipindu-i-se de buze şi-n unghiile ei înfigându-i-se în umeri, împotrivindu-se prăbuşirii, şi din nou bâjbâi mângâindu-i creştetul şi umerii, în timp ce el îşi ştergea obrajii ca de lacrimi de pulpa ei şi făcea drumul întors spre pântece şi sâni şi spre buzele ei, şi nemaiputând să amâne şi să întârzie au atins din nou împreună acea culme a geamătului, încolăciţi şi înlănţuiţi fără scăpare şi frânţi şi striviţi şi te simt până-n inimă, oh, şi aşa aşa așa și încă ești cu mine și nu-ti fie frică și încă ești cu mine și așa şi şoaptele ei îi netezeau drumul şi îl luminau şi lumina orbitoare ca o beznă deplină îi făcu pe amândoi într-un târziu să nu mai știe nimic și nici n-au mai avut când să-și amintească.

Într-un târziu, somnul nu se mai lipi de el. Ea adormise din nou de o vreme. I se ghemuise în şold şi torcea neauzită. Afară, burniţa înmuia carapacea cenuşie a cerului. Ningea anemic.

Fulgii se topeau în aer, înainte de a se topi în rigolele înnoroiate şi-n asfaltul străzilor cotropit de noroiul rigolelor întins în brazde discontinue de roţile basculantelor. Umezeala rece strânge tâmplele într-un coşmar îndepărtat de abur putred de ceaţă. Totuşi, aici e cald și mai linişte decât altă dată. Se aude slab un covor bătut între blocuri, iar zarva uzinei se poticneşte în văzduhul pâclos. Ar vrea din nou s-o vadă, iar ea stă strâns lipită de el sub pătură.

Îi trece palma din nou peste chipul îmbujorat de somn, mai bine las-o să doarmă, palma lui coboară pe spate şi pe şold şi ea se lipeşte şi mai strâns de el, de el apărându-se şi ridicând piciorul îndoit peste coapsa lui şi reînviindu-i amintirea sexului tare şi umezit urcând pe genunchi şi căutându-l în somnul ei un timp, îngropându-şi chipul în pieptul lui. Se strâmbă apoi şi chelfăi ca un sugar sătul, se desprinse fără să se trezească şi se ghemui invers, cu faţa la perete.

Am să cobor după lăptic… Lăptic pentru copil. E cam târziu pentru lăptic, cât o fi… Sirena uzinei irupse roşu prin ceaţă, împroşcând borâtura atotcuprinzătoare a unei artere totemice. Mda, vaca. E zece fără un sfert. Vaca asta n-am muls-o azi, şi pe măsură ce-şi amintea, mormăia încolţit de panică şi de silă de tot şi de toate, de unde lăptic, dacă tata n-are nici oi şi nici vaci, doar pă vaca asta o am, văcuţa, fir-ar copitele şi coarnele ei şi înjură printre dinţi şi scuipă în stângă şi-n dreapta, proptindu-se în cremona ferestrei și smucind.

Aerul e rece și saturat de umezeală, întinzi mâinile o secundă şi poţi să te speli de mirosul şi sevele ei care ţi s-au uscat pe faţă. În scena ferestrei apărea un şir de blocuri afumate cu patru etaje şi două şiruri de case acoperite cu

carton gudronat, cu umbre mucilaginoase viermuind prin ziduri, şi pe urmă gardul de beton înălţat cu fâşie de sârmă ghimpată şi curtea uzinei, halele, de aici se văd joase, acoperişuri smolite, punctate rar de foişoarele butucănoase ale luminatoarelor, convoaie lungi de hale întretăiate de alei despărţite de liniile de transbordor în care se varsă şinele ieşind de sub uşile halelor, și locomotive noi, și locomotive de manevră cu vopseaua acoperită de funingine, boghiuri desperecheate, stinghere, cu axele cardanice atârnând pleoştite, ca ţevile unor tunuri epuizate după asalt, şi fremuri de locomotive, capote şi cărucioare şi vagoane cu piese aşteptând trasbordoarele galbene unduind gâturi de lebădă pe ţambalul reţelei electrice şi lunecând ţepene ca fantomele unor vapoare cu zbaturi devorate de aburi, şi zeci de hectare de depozite pline de subansamble mari tasate şi încălecate, mii de tone de metal picotind sub cârligele macaralelor şi ceaţa tresărind de clopotele podurilor rulante, şi dincolo de depozite alte poduri rulante parcelând cerul peste sonetele uriaşe cu fier vechi şi şpan, şi buncărele cuptoarelor de var din jurul turnătoriilor şi munţi de cocs, şi cărămida refractară şi munţi de piatră de var coborând spre un şes la capătul căruia se răzleţesc primele case ale cartierului. Douăştrei într-o pestriţeală discontinuă de garduri de scândură şi de tablă de vagon cârpită cu bucăţi roşii şi albastre de tablă de butoi, încropind un amestec de piatră şi lemn, şi fier împuţinat de umezeală şi înnoroindu-se dimpreună cu cerul şi dimpreună cu o linie de tren nevăzută, coborând către sud.

Acum aproape că-i linişte. Acum ei mănâncă. El ar fi trebuit să fie acolo cu ei. Vaca asta – n-am fost în stare s-o mulg azi. Şi doar îşi promisese cândva, chiar dacă s-ar târî

în patru labe, mort-copt, în fiecare zi, orice s-ar întâmpla. Măcar de s-ar duce acolo şi n-ar face nimic, măcar de-ar sta trei-patru ore şi-ar pleca, măcar de-ar face aşa o săptămână încheiată, zi de zi, dar nu ca azi. O zi lipsă înseamnă mult mai mult decât opt ore sau şaişpe, sau treizeci tăiate într-o lună. Nu e doar plata pe ziua respectivă, ei mai umblă la nişte sporuri şi drepturi, te seacă pur şi simplu. În fine, faptu-i consumat, o să cobor să iau ceva de mâncare. Ba poate am să dau şi pe la uzină, poate aranjez pentru schimbul doi. Vreau să lucrez, să muncesc, cât or fi ei de sătui de mine şi de minciunile mele. O să cobor, pe ea am s-o las încuiată în casă, să doarmă, altă treabă n-are.

Trecu mai întâi pe la uzină. Aici nimeni nu spune că-i imposibil ca el să lucreze azi schimbul doi, dar fiecare spune că nu depinde de el. Şeful de echipă, Guţu, a trecut cu câţiva ani de vârsta pensionării şi, întors de câteva luni din service-ul din Brazilia, a fost instalat provizoriu pe post, până la pensionare ori până îşi va găsi încă un loc în lumea largă spre care să călătorească pentru a oferi asistenţă tehnică motoarelor aflate în garanţie. După cincizeci de ani petrecuţi în uzină şi prin service-ul Fabricii de Motoare din câteva zeci de ţări, el nu se pricepe la manevrarea pontajelor şi nici nu vrea să se bage, aşa că-l trimite pe Cafanu la maistrul Garidu. Maistrul Garidu îl trimite la șeful de atelier, că şi aşa mi-au ieşit vorbe că m-ating oamenii cu damigene de vin şi curcani ca să-i pontez fictiv şi să-i trec pe tabelele de categorii, şi barem de-ar fi adevărat, de treaba cu curcanii şi damigenele vreau să zic, şi nu mai iert pe nimeni, poa să fie şi mama, şi dacă şefu' de atelier e de acord, n-am nimic împotrivă, înţelegi, s-am io o acoperire… Popular şi tovarăş de chef al oricui, pentru

că nimeni nu-l lasă să scoată bani din buzunar, şeful de atelier Fluieraşu e prieten intim cu toată lumea. Însă asta-i o intimitate prea departe întinsă, n-ai decât să te duci la șefu' secţiei, cocoș, dacă ăla vrea, și io sunt de acord.

Şeful secţiei e ocupat în birou, sunt cu el câţiva maiştri care se răstesc unii la alţii şi el se răsteşte la toţi şi la fiecare-n parte. Mite aştepta pe banca de lemn, în faţa mesei secretarei vorbind la telefon cu copilul, dacă şi-a făcut lecţiile şi la matematică, mai ales la matematică fiindcă azi are teză, și dacă a mâncat și dacă a luat medicamentele, din alea roşii două și din alea albe trei, şi farfuriile să le lase aşa în chiuvetă că le spală ea şi să nu cumva să iasă afară şi să stea să înveţe pentru teză, şi în sfârşit maiştrii ies grăbiţi şi crispaţi, cu aere de hăituiţi docili.

Figura şefului de secţie pălită-n tonuri cenuşii domină peste mapa de carton presat, albastră, inscripţionată urât cu galben. Ar fi o chestie să-l trimită şi ăsta undeva, la directorul Fabricii de Motoare, care ăsta la rându-i să-l trimită la directorul general sau la unul dintre ceilalţi directori, administrativ, tehnic, de producţie, de export, de programare, şi urmărire, e imposibil să nu fie printre ei unul care să aibă pricepere de pontator. Ba de aici nu-i nicio speranţă să fie trimis mai sus. I se spune, desigur, că a greşit şi trebuie să plătească, nimeni nu ne iartă, viaţa nu ne iartă pe niciunul, ce dracului, fii bărbat, aproximativ aşa i-a spus şeful secţiei cu altă ocazie. Ori i se va oferi șansa, ce mare șansă, să lucreze schimbul doi azi. Pentru că oamenii trebuie ajutaţi, chiar şi când se întâmplă să mai greşească, că doar cu ei ne facem planul şi să nu ne grăbim la pedepse şi să cântărim mult când e să umblăm la pâine, pentru că rău e uşor să faci da mai greu e să-i faci

bine omului, care om duce tot greul în spinarea lui ne scoate salariul la toți, și maiştrilor, și şefilor de ateliere, și tuturor şefilor, și chiar şefului de secţie, cât e el de sef de secţie, căci şeful secţiei se avântă adesea în astfel de tirade colcăind de adevăruri dezinteresate. Ba la asta nu se gândise, deşi pe cât fusese de previzibil, pe atât e de rezonabil. Şeful de secţie îl trimite înapoi de unde a plecat, la şeful lui direct, şi se-nduplecă moş Guţu să facă ceea ce i-ar fi fost foarte lesne să facă de la bun început, scutindu-l de vreo două ceasuri de peregrinări şi parlamentări, modificând pontajul şi formaţiile schimburilor pe ziua în curs.

Bine că a făcut-o şi pe asta. I s-a luat o piatră şi iese pe poartă uşurat. Şi ce ar fi fost să fi băgat gol azi, luni? O zi în folosul cui? Al lor sau al meu, când de fapt e ziua mea, şi unde mai pui că ea mă aşteaptă să o înnădim de unde am lăsat-o azi-dimineaţă, şi io leşinat să mulg vaca asta, de parcă mi-ar plânge copiii de foame, alerg cu limba scoasă pe la ei să mă căciulesc pentru trei sute şi ceva de lei, păi ce altceva aş avea mai bun de făcut?

Ca o păpuşă într-o vitrină, portarul moţăie dincolo de geamul ghişeului, cu şapca trasă numai atât cât să nu i se vadă ochii. Cum stă pe scaun cu picioarele adunate ordonat şi mâinile încrucişate la piept, ai jura că nu-i scapă nimic din ce iese şi intră pe poartă. E o chestie, că nu oricine poate dormi aşa şi că el ajunge odihnit acasă, în Perţihani, Frunzăneşti, Budeşti, Radovanu, într-unul din sutele de cătune de pe linia Olteniţei, unde-s atâtea de făcut pe lângă casă ori pe lotul ajutător de la ceapeu. Şi el, ca şi tine şi ca şi oricine, a căzut la pace cu ei. Nu va fi vreodată război, ori Dumnezeu ştie ce va mai fi după atâta amăgeală şi moţăială, tot aşa o să fie, e mai bine să nu-ţi

pese şi să dormi şi să moţăi cu şapca trasă pe ochi.

Hotărăşte să facă un mic ocol. Va trece prin piaţă, înainte de a se opri la complexul de la parterul blocului. Iese din parcarea din faţa porţii uzinei în strada îngustă flancată de plopi, cu blocuri de-o parte şi de cealaltă, case aşteptând din zi în zi demolarea. Pe scândura gardurilor, varul scorojit e împroşcat până sus de trâmbe de noroi uscat. Trecerea lui însufleţeşte hămăiala câinilor care-i rupe tuşea. Tuşeşte, adună flegme groase şi scuipă câinii printre uluci, întărâtându-i şi mai şi. E istovit, e plictisit, găini albe, murdare, scormonesc prin mâzga peticelor de curte cimentuite, iar el ocoleşte bălţile şi merge când pe un trotuar, când pe celălalt. Acum e oră de siestă şi pe aici, între douăşpe şi unu şantierele au pauză de masă. Liniştea se umple necontenit de vuietul vântului punctat în răstimpuri de scârţâitul plopilor, o jelanie subţire, chemată şi spulberată de vânt, un vânt de pustiu şi sărăcie, şi moarte irupând peste platoul pieţei unde nu e nimeni. Nu mai au ţăranii cu ce veni. Doar nişte usturoi pe o tarabă şi nişte lipoveni cu butoaie cu varză murată şi castraveciori. Pe roşcovanii ăştia burtoşi și bărboşi îi găsești la orice oră aici.

Ei nu se sperie de frig şi-i o afacere bună asta cu varză murată şi castraveciori. Au îngheţat balele de saramură pe varză şi-i tare scumpă. La toamnă o să pună şi el varză la butoi. Acum, ea să facă sarmale. El a luat varză şi pe ea o interesează de carne. Asta vrea burta lui. Diseară la unşpe, când o veni, să găsească sarmale. Sunt ani de zile de când n-a mai mâncat sarmale. Vera făcea, și nu mai zic de madam Graziela, care face nişte halea cât căpăţâna de miel, încât după trei, patru nu-ţi mai trebuie nimic, să te întinzi doar şi pun-te pe rafale de vânturi

năprasnice de se cutremurau zidurile cetăţoiului şi pârâiau gheţurile gârlei în aşteptarea Celui oacheş și rosu-n obraz și cu mustața-n furculiţă, ce nu se mai arăta odată, și uite-L cum vine și uite-L cum trece, da nici că se-arăta.

Ce vremuri, Doamne, ce vremuri, şi pe urmă cumpără și cartofi, şi ouă de la gheretele aprozarelor. Într-un gând amorţit de frig, socoti că nu mai are nimic de luat de pe aici și face drumul întors, spre uzină şi spre casă. Face o ultimă haltă la complexul de la parterul blocului, pâine şi nişte salam şi, uitasem, o sticlă de vin, ba mai bine una de vodcă, e mai săţioasă, și un pachet de cafea, ţigări mai avem sus, şi nişte cod, să-l prăjim cu usturoi, un kilogram ajunge, şi nişte prăjituri, şi unde le mai pun şi pe astea? E înhămat peste toate încheieturile cu pungi de plastic şi pachete, pe undeva a început să ţârâie zeama de varză, parcă s-a spart un ou, curge ceva lipicios, şi totuşi liftul n-a avut cine să-l repare aşa de dimineaţă. Reia escapada de azi noapte, mai anevoie şi mai cu grijă, să nu spargă prea multe ouă și să nu se umple tot de zeamă de varză.

Ea doarme încă, pe burtă şi de-a oblicul patului, strângând perna în braţe. Plapuma strânsă mototol, cu cearceafurile la picioarele ei, e jumătate căzută pe jos, plecată de pe forme perfecte neatinse de un cât de mic cusur. Privirea lui osteneşte cotrobăind şi contemplând. Întinde mâna şi o retrage. Adună plapuma de pe jos şi o înveleşte.

Închis în bucătărie, el fumează şi soarbe din cana de cafea cufundat în lectură. Schimburi de locuinţă, îndeosebi două camere pentru garsonieră, dar pot să fie şi trei la o adică, şi oricâte. Şi-a găsit din nou o femeie, aseară, şi de bună seamă că trebuie să fie pregătit şi pentru copii. Femeile fac o grămadă de lucruri folositoare sau

aducătoare de pagubă, dar mai cu seamă fac copii. El are aproape treizeci de ani şi găseşte că-i o chestie frumoasă şi pasionantă să ai copii. Reia de la cap la coadă şi iarăşi de la coadă la cap rubrica de schimburi de locuinţe şi pe urmă se apucă să citească despre vânzări-cumpărări, şi chiar dacă n-ai bani, e ca şi cum te-ai uita în vitrină, o vitrină mare cu maşini şi case, clăpari şi schiuri şi cojoace de diferite măsuri, pe care le probezi pe rând, apoi cereri şi oferte de serviciu la care se concentrează din ce în ce mai iritat. La dracu! Nu în ziar am să găsesc o slujbă mai de Doamne ajută, ele mă găsesc pe mine, fir-ar ele ale dracului de slujbe. Întinde ziarul pe masă, amintindu-şi, să furi nu ştii şi nici să cerşeşti şi nici să peşteşti, şi nici să tâlhăreşti, şi ai fo meserie? Ceva, şofer, ceasornicar, strungar, ori te-oi crede fun artist, ceva de felu ăsta, spune tu Bajnorică, spune tu Mite, şi taie capetele peştilor pe ziar şi le scoate maţele, ştiu să fac de toate, ştiu să fac orice şi nu ştiu să fac nimic, aruncă peştii în chiuvetă şi dă drumul la apă.

S-a făcut frig, dă drumul la aragaz şi se apucă să curețe cartofii cu găleata de gunoi între picioare. Le face pe toate fără să se ridice de pe scaun şi fără să-şi dezlipească pântecul de marginea mesei.

E instalat ca la un pupitru de comandă. Aşa mică, e totuşi o bucătărie, se gândeşte, chiar dacă un al doilea ar intra mai înghesuit aici. Are uşă, are şi geam, ai pe ce să găteşti o mâncare, câţi n-o au nici pe asta şi gătesc în casă, pe reşou… Ea se trezise. O auzea umblând prin cameră şi auzi apa la baie curgând. Ar fi vrut să amâne momentul, să-l lungească la nesfârșit, iar ea apăruse deja în scena uşii şi privirea lui întârzia pe picioarele desculţe. Îi spuse să caute ceva prin debara de încălţat şi scoase al doilea

taburet de sub masă. Ea veni în nişte adidași vechi, fără şireturi, se aşeză, rezemată de tocul ferestrei, picior peste picior, cu pulpele goale împletite, ai să răceşti, spuse şovăitor, observând că n-are nimic pe ea în afară de bluza aceea de pijama pe care o îmbrăcase aseară, şi pe urmă ştiu că ea îşi spălase toate hainele, şi chiloţii, şi tot ce mai avea pe dedesubt, cât stătuse în baie.

El o luase din drum şi-i dăduse un pat şi apă caldă pentru o vreme, așa cum și alţii făcuseră altădată cu el.

— Du-te şi ia-ţi pe tine ceva… Ce mai găseşti pe acolo.

— Am înţeles șefu'.

Se întoarse într-un pantalon de trening scămoşat şi cam mânjit de negreală de ulei de motor şi funingine, atât cât se vedea în culoarea lui originală vânătă spre negru. Iarna, el îl poartă pe sub pantalonul de salopetă, sunt nedespărţiţi la lucru, abia când se încălzeşte vremea îi vine rândul la spălat.

Ea îi luă cuţitul din mână.

— Dă la mine, şefu'. La ea merge desigur mai repede. O să fac nişte cartofi cu ouă, şefu', şi nişte cod d-ăsta prăjit, și pe urmă am să plec. Păi ce să-nţeleg, şefu', parc-ai spus… Am uitat ce-ai spus. Ori oi fi visat, dracu' ştie…

El schimbă tonul şi poza, e îngăduitor, dar nu fără o anume exigenţă, şi cu tact pedagogic.

— Tu așa ai învățat la mămica ta acasă? Cu draci? Cu șefi?

Mâinile ei funcţionează ca un mecanism de sine stătător laolaltă cu cartoful şi cuţitul, fixat deasupra găleţii de gunoi, în timp ce caută din ochi un chibrit, cu ţigara neaprinsă în gură. El îi smulge ţigara cu un gest neaşteptat, iute şi plin de iritare.

— Mămica ta știe că fumezi?!

— Ştie, şeeeeefu’, psalmodiază ea insolent.

— E-n regulă, şefa, cântă el pe o notă mai sus. Aprinde ţigara şi-i dă să tragă. Nu te interesează cum mă cheamă?

— Ei… Cum naiba să nu mă intereseze? Da’ dacă nu mi-ai spus, nu mi-am permis obrăznicia…

— Acum îţi poţi permite.

— Da, şefu’, te voi întreba. Zilele astea… negreşit. Abia aştept să ştiu cu cine am de-a face, cine face şi desface, atât în pat, cât şi la bucătărie, şi mă apără de frig şi mă-ncalţă şi mă-mbracă. Ea se întinde şi cască lung acoperindu-şi gura cu dosul palmei în care tine cuțitul.

Simte impulsul s-o plesnească, adesea are efect benefic, dar cuţitul acela nu stă bine deloc în mâna ei şi de-a curmezişul figurii ei. Şi-ar putea tăia mâna sau, Doamne fereşte, să-i scoată un ochi. Atunci ar plăti-o de bună, ar plăti-o cât nu face, şi şi aşa face destul, uită-te numai atent la ea. Acuma sparge ouă peste cartofii prăjindu-se în tigaie şi omogenizează compoziţia sfârâindă în ulei încins.

— Asta se cheamă paparadă, şefu’. Apoi spală peştele din chiuvetă şi inventariază fără greş, ca un obişnuit al casei ce este: făină n-avem, nici griş, nici mălai. O mână de zahăr, şefu’, şi dacă nu ţi-o place, îmi retragi diploma. În timp ce se prăjeşte peştele tăvălit prin zahăr, pisează usturoi cu sare. De-aici îşi va trage sărătura… Cum cine? Zahăru’, şefu’, ce naiba, nu te credeam chiar așa de… și ia nişte foi de varză murată.

— Mai păstrează şi pentru sarmale, îi spune el. Diseară o să facem sarmale cu peşte şi zahăr

Ea îl aprobă întru totul, în timp ce taie foile de varză în farfurie şi pune ulei peste ele.

— Șefu’ e servit!

Ce fiinţă nemernică. Făcuse totul într-un sfert din timpul care i-ar fi trebuit lui, iar el se știa mai iute decât toate femeile ce trecuseră prin bucătăria asta. Şi nu părea deloc grăbită, uneori lăsându-ţi impresia că nu se mişcă deloc, iar cartofii şi ouăle, şi peștele vâslesc temeinic prin aerul din jurul ei.

Ea termină de spălat farfuriile şi pune totul la loc într-o ordine cu ceva nou în ea, și acum toarnă cafeaua în căni.

— La trei am să plec la lucru. Tu să stai cuminte în casă, o sfătuiește el, hotărând totodată. Afară-i urât, n-ai ce face afară, încuie-te aici şi nu dai drumu' la nimeni dacă sună, indiferent. N-are cine să mă caute. Dacă sună lung de tot şi bate în uşă, înseamnă că-i lumina. Îi laşi să se ducă. Îi amânăm până vineri. Vineri iau banii, mergem în oraş şi mai cumpărăm câte ceva. Da, cum să nu, te duci şi la lucru. Da ziua de azi s-a dus oricum. O iei de mâine. Azi te odihneşti, iar ea, tot impasibilă și insolentă, bine șefu'. Mă cheamă Mite. Mite de la Dimitrie.

Şi pe mine Norica. De la Eleonora.

* * *

Acolo i se lumina. Sute de nopţi se petrecuseră peste ochiurile de geam cât palma, acoperite de straturi groase de praf lor le prieşte semiîntunericul şi iluminatul artificial, în vreme ce lumina zilei, puternică ca şi efortul de a supravieţui, i-ar abate de la rostul lor, acela de a produce carne îngrăşându-se şi înmulţindu-se.

Bajnorică are deja un an şi jumătate de când lucrează în Porcărie. El își vede de rostul lui încolțit de duhori iuți și înţepenit pe vine şi-n genunchi pe scândura podeţului opărită de zoaie şi impregnată de crustă verde de balegă,

socotind că din opt, doar trei sunt mai molateci, dar dacă îi prinde dimineaţa, sunt ca şi scăpaţi. El îi va ajuta să apuce dimineaţa, iar, sudoarea-i şiroieşte pe frunte şi i se varsă în ochi. Se şterge cu poala cămăşii, în timp ce alt val de sudoare irupe din rădăcina părului, precedând junghiul şi usturimea vederii. E foarte cald, şi căldura le prieşte. El amână să bea apă. Într-un rând a dus la faţă cârpa pentru buciumat nou-născuţii. S-a oprit la timp, când l-a izbit mirosul încă şi mai puternic decât cel de care musteşte tot aerul de aici. Ba-i un miros nu chiar anevoie de suportat şi care vine din căldura emanată de trupurile lor. Numaidecât ei vor învăţa să sugă. Mâine vor fi versaţi deja şi vor fi din ce în ce mai zdraveni, şi tot greul îl va duce atunci scroafa. Vor trage din ea cu nădejde şi ea va slăbi, se va jigări de n-ai s-o mai cunoşti.

Ei se nasc cu un fel de pânză de păianjen pe ochi, pe care o topeşte prima lumină a zilei. Doar ei şi copiii încep să vadă aşa de repede. Celelalte animale sunt oarbe o vreme după ce se nasc, câteva zile ori câteva săptămâni, ies adică mai greu la lumina zilei, şi-n afară de asta, mirosul porcilor pare atât de asemănător aceluia pe care Bajnorică, fără să-l distingă prea limpede dintotdeauna a bâjbâit în urma lui, atras şi sedus şi deopotrivă înspăimântat de moarte şi fugind încotro vedea cu ochii, încât a ajuns să se întrebe dacă nu e unul şi acelaşi miros, al spurcăciunii pe care Fiul Omului o alungase dintr-un om într-o turmă de porci, când cu moartea pre moarte spurcăciunea a fost omorâtă, aruncată în prăpastie, şi pierise atunci mirosul şi rămăsese singur mirosul de om, curat şi desfătător şi care nu se compară cu nimic, pentru că-i însuşi mirosul viu al vieţii veşnice, dobândite cu moartea pre moarte călcând, și-i însuși mirosul Tatălui și al

Fiului uniţi în Duh, simţindu-se încă peste tot şi străduindu-se să răzbată la tine prin mirosurile spurcăciunii. Bajnorică îi frecţiona pe cei trei purcei mai leneşi la viaţă şi-i împingea cu boturile la ţâţele scroafei. Distingea cu palmele cele trei rânduri de bătăi de inimă. Pe întuneric ori dacă închizi ochii și-ti încordezi atenția, descifrezi la fiecare un ritm diferit.

Afară păşea, dintr-odată, într-o dimineaţă aburoasă de aprilie, din care se străduia să adulmece mirosul acela desfătător și curat.

Cartierul Douăştrei s-a trezit de mult. El e plin de mirosurile bărbaţilor cu serviete în care-și țin sufertașele cu mâncare amestecate cu mirosurile femeilor cu pungi de plastic peste genţi, trântind porţile, grăbindu-se şi lăsând în urmă hămăitul câinilor şi cârâitul păsărilor din curte. Cu zgomotul răzleţit al paşilor pe pământul bătătorit al străzii mărginite de-o parte de gardul Porcăriei acoperite încă de-o pânză de rouă, ei alungă ultima urmă din liniştea nopţii, ieşind odată cu Bajnorică în trenul viran cu gunoaie vegheate de dreptunghiul de tablă cocoţat pe stâlpi de ţeavă, care avertizează şi atenţionează cu Strict Interzis Depozitarea Gunoiului. În şoseaua străbătută pe mijloc de terasamentul căii ferate, ei se amestecă în valul de oameni ce coboară într-un singur sens pe trotuare şi pe lângă terasament, spre staţia autobuzului 65 şi mai departe, spre gura de metrou Republica. Un alt val de oameni vine dintr-acolo și lumea se amestecă într-o bulboană gâfâitoare, sorbită de intrările uzinelor Republica şi Douăştrei.

Duduitul Dieselului din capul trenului garat pe mijlocul şoselei este acoperit pe moment de şuierul sirenei de la Republica, unul dintre cele trei semnale ale acestui început de zi. E şapte fără un sfert, şapte sau poate şapte

şi un sfert. Zbiară, spurcăciune! Să fie-n urma la mama mea moartă pe data de trei marte şaijdoi. Să fie-n urma la familia mea, că tot la tine am să vin, spurcăciune, să-mi dai să mănânc.

Salariul de porcar, cam cât al unui paznic, a început să-l apese pe Bajnorică. Ori i s-o fi acrit de viaţa asta de huzur. Noaptea dormi cu porcii şi ziua te odihneşti, când îţi vine să te mai dezmorțești, te amesteci în treabă și moşeşti scroafele. Ba când ești odihnit și cât de cât sătul și ti s-a urât cu binele, te duce capul la orice. Ba şi foamea, şi hărţuiala se-ntâmplă că te-mpinge. Acum vreo lună, când i-a povestit Ninel Bălaşa de să vezi numai ce tun am găsit, de pă puţin două sute de mii de lei, într-o vilă cu casetofoane şi bijuterii, Bajnorică a spus că da. S-a sucit şi s-a răsucit şi s-a-mbrăcat cu ce are mai bun, un parpalac nou de doc de culoarea untului, nu-i cine ştie ce, dă-i costumaţia lui preferată când iese-n oraș, și s-a dus la Carul cu Bere, unde nu-și aminteşte să mai fi călcat de dinainte să-l aresteze. Să se gândească la pontul lui Ninel, fiindcă aşa se concentrează el cel mai bine, şi-a comandat cârnăciori olteneşti cu garnitură de crochete de caşcaval şi coniac Drobeta şi o sticlă de Pinot Noir. După ce a terminat aproape tot şi mai rămăsese un sfert din sticla de vin, a ajuns la concluzia că mai bine nu, s-o lase moartă cu Ninel. S-a dus de două ori la toaletă, iar a treia oară a intrat în Gostatul de peste drum, unde se strivea lumea şi era un mare balamuc, fiindcă tocmai se descărcau mezeluri. A reuşit să intre înăuntru înotând prin mulţime şi spunând că o are pe nevastă-sa în faţă şi trebuie să-i dea banii şi s-a aşezat într-un loc de unde a putut să-l vadă pe chelnerul care-l servise alergând în susul şi-n josul străzii, o dată şi încă o dată şi oprindu-se în loc şi frângându-şi

mâinile şi dându-şi cu pumnul în frunte. Bine că nu s-a dat cu capul de vitrină.

Nici chiar glume din astea nevinovate nu-i mai dă mâna să facă prea des, şi e sigur că vreo două-trei luni n-o să mai calce prin zonă. Aşa că la ce-i umblă mintea lui Ninel, trebuie să fii cel puţin tot atât de sonat ca el ca să stai să miroşi. Bajnorică mai pricepe câte ceva din toate, portofele sau spargeri sau, Doamne fereşte, luat cu japca pe întuneric cu datu-n cap sau cuţitu la gât, fără să se fi specializat însă în ceva anume. Meseria, vezi, ea te fură pe tine. Adică se lipeşte de tine ce se-ntâmplă că ţi se potriveşte sau nu se lipeşte mai nimic, fiindcă cei mai mulţi sunt hoţi pârâţi de fapt, ca şi Ninel, care pe cât se bate el cu pumnu-n piept, pe-atât de îngrămădit este. Şi tot aşa şi el, Bajnorică, lui nu-i e ruşine să recunoască şi-i prea conştient c-a apucat-o pe căile astea mai mult dintr-o întâmplare nenorocită, care obligat-forţat l-a făcut să dobândească te miri ce, şi oricum mai mult decât Ninel, încât ar fi o nenorocire curată să se-ncurce cu ăsta.

5

Domnul Zane e una din mâinile şefului de personal al uzinei.. Nu chiar cea dreaptă, dar de la el începe drumul fiecărei angajări, extrem de întortocheat şi plin de obstacole greu de trecut în vremea din urmă. Dată fiind vechimea în funcţie, și mai cu seamă natura muncii sale, domnul Zane are o oarecare influență și trecere la conducere și are relaţii oriunde în uzina aceasta mare cât un cătun cu vreo douăzeci de mii de suflete. Peste zi e greu de găsit în biroul său, acum, când nu prea mai are nimeni şanse, venind pur şi simplu de capul lui, să mănânce o pâine în Douăştrei, aşa încât el umblă mai mult prin uzină,

pe teren, şi câte nu se pot pune la cale într-o astfel de uzină când te ai la cataramă cu o mulţime de șefi de ateliere, magazioneri şi meseriaşi de toată mâna? De la vopsea de automobil până la ulei M30 şi M40, bun pentru motor de Dacia, şi segmenţi, și pistoane ieşite din secţiile de tratament termic și secţiile de prelucrări mecanice, mai bune decât cele care nu se găsesc în magazine, şi orice fel de mese sau grilaje de morminte din fier forjat şi orice fel de mobilier, căci la atelierul de tâmplărie poţi comanda absolut orice, și valiză de soldat, și cruce, și sicriu, și mici piese de mobilă de bucătărie, lucrate de tâmplari în timpul lor încadrat foarte bine în cele opt ore ale unei zile de muncă, iar lemn e din belşug. Mulţi îl servesc pe domnul Zane, şi de portari ce să mai spui, de vreme ce prin domnul Zane şi-au băgat în uzină nepoţi şi copii, iar domnu' Zane dintotdeauna a avut un cuvânt de spus, ori de câte ori a fost vorba de vreo desfacere a contractului de muncă.

Era o vreme însă când domnul Zane se chivernisea admirabil şi-n altă direcţie. Câţi ţărani cu damigene şi păsări şi pulpe de porci n-au trecut prin biroul lui, pentru a le face copiilor un rost la oraș și unde aici, în Douăştrei, unde la o adică ești un om făcut dacă pui osu' la treabă şi te duce mintea cât de cât. Dar, treptat, a fost din ce în ce mai anevoie. O perioadă de apogeu a fost aceea când s-au restrâns locurile de muncă pentru cei fără buletin de Bucureşti, iar când nu s-au mai făcut deloc angajări pentru cei fără buletin, domnul Zane încă era unul care mai putea forţa pe ici, pe colo nişte portiţe, cu mari eforturi, ce-i erau pe măsură răsplătite. Mai apoi, când nici el şi nici chiar şeful personalului n-au mai putut face nimic, când şi grupul de şcoli profesionale aparţinând uzinei a început să

înscrie numai elevi cu buletin de oraş, vânzarea i-a slăbit văzând cu ochii. A rămas o nimica toată, cei cu buletin de oraş care vor să se angajeze într-o secţie a uzinei care să nu fie Turnătoria sau Forja ceea ce de câteva luni a devenit cam imposibil pentru domnul Zane. În această fază de faliment l-a găsit Bajnorică în urmă cu vreo două luni, şi de atunci a început să-l viziteze destul de des, căci dimineaţa, până pe la vreo nouă, acesta e de găsit în biroul său, iar drumul lui Bajnorică ieşind din schimbul de noapte de la Porcărie trece zi de zi prin faţa porţii Uzinei 23 August. De la bun început, domnul Zane i-a spus că nu se poate, iar Bajnorică a înţeles greşit, acesta-i felul de a cere, încât i-a dat imediat un kilogram de cafea. Nu prea ştia mare lucru despre cum devine cu angajările, dar venise pregătit şi hotărât să scape cât mai repede de punga de cafea, şi asta fusese desigur cel mai bun lucru pe care l-ar fi avut de făcut. Nu-l lăsa inima pe domnul Zane să refuze cafeaua, iar pe de altă parte, nu întrevedea cum l-ar putea strecura într-o secţie care-i convine blondului ăsta care zice că are douăşopt de ani şi pare de treizeci şi cinci şi n-are nicio meserie care s-ar potrivi aici, ceea ce n-ar fi deloc un necaz, că-i mai nevoie de necalificaţi care să muncească pe salariu minim, însă uite că una-două i s-a vârât în suflet, de parcă s-ar cunoaşte de amar de vreme, cu cafeaua asta. Bun.

— Cafeaua ţi-o iau şi ţi-o plătesc. Ce ţi-am spus e valabil. Deocamdată, eu nu pot să fac nimic cu angajările şi nici şeful personalului nu poate. Tu mai treci pe aici, că altă treabă n-ai dacă zici că lucrezi schimbul trei și ți-e în drum. Când te rezolv, îmi dai înapoi mia de lei pe care ţi-am dat-o pentru cafea.

— Nu-mi place să promit, să încurc şi să duc cu vorba.

Nu te lua după ăia care spune că-s mânjit şi aşa şi pe dincolo. Mănâncă şi ei ce nu e de mâncat. Poţi să-ţi dai seama că dacă eram aşa, nu rezistam douăzeci de ani pe postu ăsta. Una-două îmi rupeam gâtu'.

În unele dimineţi, când domnu' Zane se întâmpla să fie mai neaglomerat de peregrinările sale prin fabricile şi secţiile uzinei și având chef de conversaţie, se întrețineau și câte un ceas. Vorbea mai cu seamă domnul Zane şi se dorea ascultat, Bajnorică aflând îndeosebi despre cum procedează el în meseria lui de îndrumare şi distribuire a personalului productiv subiect bătut de altfel pe toate feţele şi muchiile până la a căpăta duritatea diamantului. Ba, uneori, domnul Zane povestea şi despre începuturile carierei sale de funcţionar de personal în Douăştrei, cum a intrat ucenic la cazangerie la cincisprezece ani şi pe urmă, dacă a fost niţel dezgheţat, a urmat liceul la seral şi cursul de cadre al uzinei, iar din scurta perioadă de lucrător prin secţiile de confecţii metalice ale uzinei revenea adesea cu nostalgie la amănuntul că pe atunci puteai intra cu douăzeci şi cinci de lei într-un restaurant şi să mai ieşi cine ştie când, cu burta pusă la cale, cum scrie la carte, şi având încă bani în buzunar, iar pe atunci chelnerul nici pomeneală să se uite s-aștepte să-l atenționezi cu bacșiș… Răbdare să fi avut să-l asculţi, că-ntr-un târziu el revenea şi la oful lui Bajnorică, din care fără doar şi poate dospise intimitatea lor. Nişte păcate amărâte, ofta domnu' Zane, ferindu-se totuşi cu străşnicie să spună ale cui, aşa cum toată viaţa lui se ferise, încât de mult nu mai putea gândi altceva decât ceea ce-şi îngăduia să spună, şi uite că acum abia dacă mai pot fi acoperite locurile absolvenţilor grupului de şcoli profesionale al uzinei, asta e. La Forjă sau Turnătorie, prietene Bajnorică, să zicem că m-aş zbate

să găsesc ceva pentru tine la întreţinere. Ţi-ar conveni, aş scăpa şi eu de tine, da' acolo, te rog să mă crezi, eşti oricând la dispoziţia secţiei, şi nu numai la dispoziţia secţiei de care aparţii, ci a oricărei secţii din uzină. Nu mai spun că cei de la întreţinere au prioritate pe listele de detaşări pe şantiere şi la mine. Nu vreau ca pe urmă, când dăm nas în nas prin uzină, să-mi întorci spatele…

Bajnorică ştie, domnu' Zane i-o repetase până la saturaţie, că io oricând am lăsat loc de bună ziua, și iarăşi că te văd băiat conştient şi aşezat şi n-are rost să te grăbeşti, adică să nu ne grăbim vreau să spun, şi să nu nimereşti dintr-un amar în alt amar. Într-una din dimineţi, Bajnorică a primit vestea că s-au ivit nişte locuri, e nevoie de vreo cinci oameni la Secţia Ansamble Sudate. E una dintre puţinele secţii din uzină unde încă se scoate salariul de bază, măcar că mai bine de jumătate din cei care lucrează acolo provin din detaşaţi din întreaga uzină care au acceptat mutarea lor acolo ca un compromis având drept unică alternativă desfacerea contractului de muncă. De bună seamă că Bajnorică se interesase, trecuse prin uzină, şi văzuse cu ochii lui, şi pe de altă parte domnu' Zane nici nu se gândea că are vreun rost să-i ascundă cum se lucrează în acest batalion disciplinar, unde mai ales barosul de zece kilograme ştie de tine, după zece bătăi să încerci să fluieri, nu importă ce melodie, asta ca o probă de lucru pentru un as în meserie. Se-ntâmplă că unora le ies prin vârful buzelor câteva note oftate, deşi orice om cu capacităţi fizice normale gâfâie ca un câine cu maşina hingherilor vânturându-i pe la urechi, şi nu laşi barosul din mână decât ca să iei polizorul pneumatic, Mobra, cum i se spune, din pricina jelaniei accelerate-n pante prelungi, nesfârşite, ce iese în timpul lucrului din bebeluşul acela de

cincisprezece kilograme ce-l porţi cu tine în hăţişurile grinzilor şi tronsoanelor construcţiilor metalice şi prin labirintul neîncetatei ispăşiri, târându-te în genunchi şi pe burtă şi-n vârful degetelor şi spânzurat cu capul în jos, când peste tot de jur-împrejur se sudează, încât doar cu ochii închişi să stai ca să nu te prindă flama în miezul jeturilor de scântei irupând din polizor, ce-ţi ard braţele şi obrajii, iar ochelarii de protecţie se îmbâcsesc după un sfert de oră de lucru, şi când îi dai jos rămâi cu mâncărime şi cearcăne pe sub carne vie, în vreme ce pudra de şpan ţi se strecoară pe sub gulerul salopetei şi pe spinare şi pe piept către toate găurile trupului care absoarbe lacom, încontinuu, vreme de opt ore, toată mizeria aia…

Mai că ar fi acceptat Bajnorică oferta domnului Zane, generoasă la urma urmei, fiind vorba despre o leafă bătând către două mii cinci sute de lei cu aproape o mie de lei, mai mult decât ia el de la porci. Dar tocmai pentru că-l are pe domnu’ Zane aici, cu care de-acum se bate pe burtă, se gândi să nu se grăbească, chiar dacă domnu’ Zane şi-o fi pierdut poate răbdarea, socotind că ce-o mai vrea şi ăsta şi ce-o mai aştepta, decât să dea damblaua peste mine şi să-mi ia locu’ aicea, în birou’ ăsta… Ba nici că-i păsa lui Bajnorică ce-o fi în capu’ lui domnu’ Zane şi, după bunu-i obicei, el forţă nota de familiaritate.

— Mă vezi, matale, pe mine scuipându-mi plămânii pe baros? Nu-i păcat dă Dumnezeu s-o duc tot aşa, tot bătându-mi joc de amărâtu’ ăsta de corp, care numa’ p-ăsta-l am şi nimica altceva…

Pentru prima dată îl lua cu matale în loc de dumneavoastră. Bineînţeles că împrejurările o cereau, iar funcţionarul de personal nici nu păru că se sinchiseşte. Îi lăsă pe umăr o palmă grea, paternă şi fraternă, de

răufăcător uns şi el cu toate veninurile proletare.

— Nu, mânzule. Ştiu şi io mai bine ca oricine ce-i aia. Oricine care a dat cât de cât cu nasu’ pe-aici ştie, da’ uite că destui se bucură la un ban grămadă. Io am lucrat şase ani în cazangerie, şi pe vremea mea încă nu se trăgea în draci, ca acuma…

Ştia prea bine domnu’ Zane cum e cu barosul. Poate numai de la cei care ştiu se întâmplă că găseşti uneori atâta înţelegere şi de la cei trecuţi printr-o viaţă de mari compromisuri.

E nouă fix. Bajnorică se uitase adormit în patul camerei de gardă a Porcăriei, iar cei care-l schimbă, luaţi cu treburi, uitaseră să-l trezească. S-ar putea să nu-l mai prindă pe domnu’ Zane. O fi plecat în turul lui prin secţii.

Ba încă-i aici, în dosul biroului de placaj, cu fălcile strivite în podul palmelor. Ai zice ca moţăie, cu privirea mijită, injectată. Are un cap mare, bovin, negricios şi buzat, de zlătar spoitor de tingiri şi meşter de cazane de aramă, şi nişte mâini mari, umflate, şi cu unghiile neîngrijite.

— Salut, domnu’ Zane. Iar munceşti, dom’le? Numai muncă și muncă și nu te mai odihneşti și matale deloc…

Domnu’ Zane tresări. Chiar adormise, cu ochii deschiși și cu uşa descuiată, şi de când te-aştept, mânzule, şi n-ai mai trecut pe aici…

— De trei zile n-am mai trecut.

— Dacă, îl mustră domnu’ Zane. Ieri trebuia să te repezi. Nu pot ţine măgăoaia-n loc pentru tine. Pentru nimeni nu pot s-o ţin. Trebui’ să fim pe fază permanent. De sâmbătă țin în loc trei oameni pentru Fabrica de Motoare. Acolo sigur o să-ţi convină, să acţionăm… Păi ce mai e?

Bajnorică îi spuse, îi reaminti, deşi era foarte sigur că

domnu’ Zane n-ar fi avut cum să uite de mia de lei pe care ar fi trebuit să i-o restituie pentru cafea.

— Nu am acuma să ți-o dau.

— Mi-o dai tu, la prima leafă, spuse domnu’ Zane. Dacă nu cumva oi uita, mai spuse, arătându-se pregătit pentru o astfel de eventualitate. Atâta pagubă, s-am io stea în frunte câte mii de lei au trecut prin burdihanu’ ăsta. Plesni cu palmele abdomenul bombat, de cirotic. Îţi fac formele imediat. Analizele. Ba nu mai e timp pentru analize. Le faci pe parcurs, după ce începi lucrul. Ori mai bine nu le faci deloc, ţi le trec io direct în foaia de angajare. Cartea de muncă? La sediul Agrocoop. Şi-aşa n-ai vechime cine ştie ce, doi-trei ani. Ţi-o aduci după aia, aranjez io cu cei de la arhivă, ori îţi faci alta. Pleci de la porci aşa, n-ai ce drepturi să pierzi…

Domnul Zane vorbea completând de zor rubricile fişei de angajare. După ce termină, îi spuse lui Bajnorică să stea în birou până ce el va da o raită prin birourile personalului pentru semnături şi ştampile, iar dacă-l caută cineva să-l aştepte în hol până la întoarcere.

La puţin timp după ce ieşi din birou, pe Bajnorică, instalat pe scaunul domnului Zane, îl abordară doi adolescenţi bălăiori, arşi de soare, cu pletele decolorate. Îi bănuiai multe zile la rând bătuţi în creştete de un soare perpendicular. Petrecuseră, desigur, toată vara la muncile câmpului şi arătau cam somnoroşi şi şifonaţi. Dormiseră poate în tren azi-noapte, şi parcă le abureau respiraţiile a alcool şi purtau cu un fel de dezinvoltură mimată blugi şi tricouri colorate cu ABBA şi Florin Piersic şi pantofi cu feţe de velur şi tocuri înalte. Bajnorică îi pofti curtenitor înăuntru şi le atrase atenţia să tragă uşa după ei, că-i curent al naibii, aşa, e-n regulă, cu ce vă putem servi?

intră el în rolul unui funcţionar de personal ce îi cădea perfect.

— Aicea e pentru angajări? întrebă unul.

— Aicea.

— Am venit şi noi…

— De unde aţi venit? întrebă Bajnorică nerăbdător, plin de regretul că nu poate lungi joaca mai mult decât lipseşte domnu’ Zane.

— Păi io am mai lucrat aici anu’ trecut. Si văru-miu a fost electrician la Slobozia, la Combinat…

— La Slobozia, punctă Bajnorică încruntându-se.

— Io am lucrat sudură electrică, se înfipse băiatul prinzând curaj, încruntarea celui din faţa sa spunându-i că acesta, desigur, se gândeşte cum să facă să-i dea de lucru.

— La sudură autogenă te pricepi? întrebă Bajnorică.

— Da. Niţel mă pricep. Mai mult la tăiat mă pricep, dacă asta am avut ocazia…

— Nu de tăiat te-am întrebat, băiete. Asta știe și fi-miu, spuse Bajnorică, inventându-şi pe loc un fiu care are zece-doişpe ani şi pentru care n-ar mai trebui să-şi facă griji în privinţa perspectivei unui loc unde să-şi câştige traiul, fiindcă-l va aduce aici cu el şi va avea grijă de el, să crească mare şi frumos, şi priceput, aşa cum el, Bajnorică, n-a avut ocazia… Nu tăiat autogen am întrebat, ci sudură autogenă.

— Da, de sudat, sări băiatul. Mă pricep. Într-o zi, n-am ce alege până găuresc cinci-şase bucate de ţeavă.

— Bun. Aici e bucate de ţeavă câtă frunză şi câtă iarbă. Stai între fiare ca broasca-n apă…

Nu se-ndoia Bajnorică de buna intenţie a puştiului şi de energia lui. Şi-n două ore ar fi fost în stare să înveţe, stând cu ochii în flacăra de oxiacetilenă până i-ar undui

vederea în valuri verzi, numai că, ba mai bine să nu-i sperie întrebându-i de buletin. Ce greu ar primi ei izgonirea de la ospăţul vieţii de aici, ce încă îl socotesc îmbelşugat.

— Si la Slobozia, la Combinat, nu e bine?

— E… Băiatul stătu în cumpănă. Deschise gura şi o închise. Şi el, şi văru-său păreau hotărâţi să tacă până la capăt, şi între timp să li se facă formele de angajare.

— Păi e bine, spuse Bajnorică. Chimia, se forţă el, abia de-acum încolo… Mereu o să fie o pâine de mâncat.

— Da’ acuma, dacă s-a pus pâinea pe cartelă, spuse celălalt, vărul, că peste tot s-a pus, numa’ aicea nu, şi d-aia. Ai mei lucrează la ceapeu. Mai am trei fraţi mai mici. Văr-miu ie opt cu toţii…

— Păi bine, măi, băieţi, voi veniţi după pâine aici din Bărăgan, care-i mă-sa şi tac-su al pâinii? Şi dacă aveţi părinţi şi fraţi mai mici, păi pe ei cine să-i ajute dacă nu voi, ca salariaţi, cu raţie mai mare de pâine şi ulei şi zahăr?

Îi moraliza Bajnorică şi se simţea excelent în această postură, deşi ştia prea bine că băieţii plecaseră mai ales pentru a nu mai sta pe capul părinţilor şi pentru a-şi purta singuri de grijă, alungaţi şi înstrăinaţi de sărăcia lucie din locurile despre care el ştia că-s mă-sa şi tac-su al pâinii.

Imediat cum apăru, domnu’ Zane îi expedie brutal şi plin de nervi pe cei doi ialomiţeni.

— Nu discut! La sapă! La cules! Putrezeşte porumbu’ necules în brazdă! Sunt sătul de-alde voi!

— Le face mai bine decât să le plângi de milă, îi spuse pe urmă lui Bajnorică. Îi întăreşte, îi înrăieşte, îi câinoşeşte… Ăştia doi, uite-i, şi mii şi mii ca ei, nu pleacă ei cu una, cu două. Rămân aici fără să-şi poată găsi un rost

şi dau de lucru miliţiei până peste cap, cu razii pentru cei neîncadraţi în câmpul muncii, şi nu mai spun spargeri şi tâlhării de toată mâna, asta e, dacă noi nu-i mai putem lua, îi iau ei ori îi ia dracu'… Gata. Vezi că ţi-am aranjat totu', nu-ţi mai trebui' nimic, să-l pomeneşti pe domnu' Zane câte zile oi avea. Mâine dimineaţă te prezinţi la protecţia muncii. Începând cu mâine, să ştii că eşti pontat.

— Știu, domnu' Zane…

Peste două zile, în Fabrica de Motoare, Bajnorică avea să dea peste Mite, pe care nu-l mai văzuse de mai bine de şapte ani. Nimic nu mai era cum fusese și totuşi nimic nu se schimbase, încât ei n-ar mai fi avut timp şi nici n-ar mai fi avut de ce să se întrebe încotro îi duc aceste vremuri.

* * *

— Așa te duci îmbrăcat?

— Îhî. Lucrez acolo, peste stradă, îi arătă Mite pe fereastră.

— Şi n-ai o salopetă mai curată? mai întrebă ea. S-o laşi pe asta acasă, să ţi-o spăl.

— E una mai murdară prin debara, dacă n-ai ce face… Sau mai bine lasă. Astea cer o spălare mai specială.

— Ştiu cum se spală.

De bună seamă că ştie. El îşi aminti că aseară, Norica parc-a spus că-i zice, da, Norica asta îi spusese printre altele că-i strungăriţă. Dar la strung e puţin altfel decât la el, unde, după două zile, printr-o salopetă nouă poate să răzbată uleiul şi motorina prin tot ce ai dedesubt, până la piele. Normal, la săptămână ar trebui s-o fierbi în sodă caustică. În felul ăsta ai toca cinci-şase pe an, şi cine naiba-şi permite? Obligat te mărgineşti la dreptul de la

magazia de echipament, o salopetă la doi ani şi o pufoaică la trei, care ţi se opresc din salariu la jumătate din preţul lor din magazin. Ei se-ngrijesc de soarta ta prin înlesnirea asta. Ei suportă cealaltă jumătate de preţ. Păi de ce ţi-ar da-o ei gratis? Pe moşia cui eşti tu slugă aici? Cine-ţi dă să mănânci şi te-mbracă? Dracu-ţi dă să mănânci şi te-mbracă, şi ţi-l ţii drept tată şi mamă şi frate, eşti sânge din sângele Lui, al celui oacheş şi roşu-n obraz care vine şi trece atât de aproape că nimeni nu-l vede.

Ba drept e că mulţi o spală şi o dată la o jumătate de an. O ţin pe ei până devine scoarţă, ca tabla unei armuri. O păstrează şi după doi ani, dacă n-a apucat să putrezească până într-atât încât să se destrame de la sine, iar pe aia nouă, luată la jumătate de preţ, o vând.

El înoată voiniceşte prin mizerie şi nici că-i pasă, şi nici nu-l apasă, şi nici nu-l interesează ce se întâmplă, ştiind totuşi prea bine că nu e om de lume căruia să-i priască aici, atâta că te obişnuieşti, e loc şi pentru el, peste tot unde sunt oameni e loc de-ntors şi să desfăşori şi să aspiri şi să respiri şi tot aşa până când? Au trecut aproape doi ani. Pentru el, e oricum extrem de mult. Nicăieri, la te miri ce stăpân oricât de bun, el n-a întârziat atât. Mai ştii, poate unde s-a nimerit aici, atât de aproape de bârlogul lui, care nu-i al lui decât prin aceea că diseară are unde pune capul jos, dar mâine-seară nu se mai ştie, pentru că el nu ştie şi nici nu vrea să se gândească la mâine, iar stăpânii, da, prea des i-a schimbat, încât aproape că a ajuns să-şi dea seama că-i unul şi acelaşi peste tot unde s-ar duce, care eşti cu el într-un război permanent, pe viaţă şi pe moarte, şi asta este una din fazele războiului, că va trebui oricum să plece şi de aici, şi de când zice să găsească altceva, nici nu prea m-am omorât căutând,

amân, da’ obligat şi de la sine trebui’ să vină și ziua aia.

Are mai mult de mers de la poarta Uzinei până la Fabrica de Motoare, decât de acasă până la poartă. Are de mers un kilometru prin curtea Uzinei şi-i salutat şi salută în stânga şi-n dreapta. E plin de ei acum, la ora schimbării schimburilor. Din vedere măcar, îi ştie pe toţi. Zadarnic ai mai căuta o figură necunoscută. El merge de-a lungul liniei de transbordor, având în dreapta istmul de depozite cu gard de plasă de sârmă, măsurat din zece-n zece metri de stâlpi din grinzi metalice susţinând pasarela podului rulant, şi-n stânga halele, macadamul dintre şinele de cale ferată ieşite pe sub uşi încrustat cu pământ niciodată zvântat, impregnat de uleiuri sorbite de clisa de noroi şi zăpadă murdară presărată în faţa halelor de prelucrări mecanice cu confeti de şpan, şi numai drumul ăsta dus-întors şi cu ce te mai învârţi prin hală muncind mănâncă trei perechi de bocanci pe an, şi iarna ar fi mai greu, că vara nu arunci încălţările până n-au în tălpi găuri prin care să bagi deştele.

În acest ritm, poate, cât de curând nu va mai avea timp să se gândească la o schimbare. Trece timpul, uite-l cum vine şi uite-l cum trece, e oacheş e oacheş e oacheş. Ba nici nu trece și nici nu vine, ba mai degrabă se-nvârteşte în loc, e ca roi de viespi de care nu poţi scăpa dând din mâini ca o moară beată. O schimbare doar din cer poate să pice, schimbările mari nu-s atunci când schimbi stăpânul, care-i tot unu’ şi-acelaşi, oricât te-ai da de ceasul morţii. Ele pică din cer, schimbările, pică sau nu pică. Să se gândească la bani, de pildă. Dacă ar fi foarte mulţi, asta ar însemna negreşit o schimbare, şi pe urmă să se gândească până-i plesneşte capul de unde ar putea veni bani foarte mulţi. Păi, proteza de aur a Vatalei, de pildă,

care cât de filotim ai fost de i-ai dat-o înapoi, milostivindu-te de ea că n-are cu ce să mănânce, acum să zici că ţi-ar fi folosit dar atunci? Naiba ştie. Ba mai era şi Depozitul de Vinuri cu vânzare pentru acasă, de peste drum de Sală, deasupra căruia locuia Tudora, păi ăla da. De câte ori n-a trecut pe lângă butoiaşul ăla din vitrină, din căruţa aia trasă de căluţi de ipsos, și cine să fi bănuit, eh, dac-ar fi ştiut, și de unde naiba să fi ştiut… Jupânu stătea toată ziua la masa din fund, cocoşat peste registre, cu ochelari prinşi cu sfoară şi un chiştoc stins în coltul gurii. Morfolea, rumega cu patimă călâie, toată ziulica nu se mişca de-acolo, acolo

se lumina şi i se întuneca, socotea însingurat în colţul lui, ca o mobilă, ca un butoi din ăla uriaş din dosul tejghelei, şi netulburat de forfota din prăvălie, şi nu dădeai un scuipat pe el, şi veşnic în cămaşa aia de culoarea biscuitului, nici curată şi nici murdarăn şi ochelarii aveau o lentilă crăpată şi aburiţi, de-ai fi zis că moţăie, dar nu, el înnegrea cu socotelile lui mii de pagini. A fost o operă de-o viaţă şi-o viaţă închinată acelei opere. În magazia din fund au găsit câteva teancuri de registre, înalte până-n tavan, iar tejgheaua aia lungă de cinci metri şi groasă de două palme au găsit-o căptuşită pe dinăuntru cu cecuri şi pachete de dolari şi mărci, şi-n butoiaşul din vitrină au găsit patruzeci de kilograme de aur.

Ba e bine acum că ea îl aşteaptă, şi şi-a intrat în rosturi de la sine şi atât de repede, foarte dispusă să-şi facă de lucru cu jegurile astea de salopete. În aşteptarea lui, ea o să spele sau o să gătească şi o să facă puţină ordine pe-acolo. S-a şi văzut căpătuită şi măritată şi la casa ei, în rându’ lumii. Păi toate au asta-n cap, desigur, dacă nu cumva ea o sări peste normă. Ba deja sare, şi de bună

seamă că-i prea crudă ca să-şi dea seama ce zace-n ea, de vreme ce tot roboteşte la strungul ăla. Şi la pat e tot aşa, îmbrăcată şi dezbrăcată şi mai departe, trecând fluierând şi la pas prin orice fel de probă de foc. A fost o tâmpenie dac-ai crezut vreo secundă, c-ai luat-o de suflet, s-o creşti adică, și totuşi ea habar n-are, nu se preţuieşte. Şi ce-ai vrea să facă-n definitiv? Opt ore de ocnă zilnică sunt ocrotite prin legi şi decrete. În afara lor, mai exersezi şi alte pasiuni, dacă-ţi dă mâna. Pedeapsa-i pedeapsă, un regim semiliber, oricum. Dacă nu-l respecţi, treci pe regim de celulă.

— Pe gărduleţul de fier din faţa halei, Bajnorică şi Buzilă au ieşit la aer şi să fumeze. Bajnorică gesticulează cu fervoare, cu ţigara înfiptă adânc între degete, şi-i ascultat cu un soi de evlavie veselă de nişte elevi în practică de la Grupul Şcolar al Uzinei. Ei au halate curate şi au în jur de şaisprezece ani. Unii dintre ei par să se fi hrănit cu tocătură de furaje acasă la părinţii lor, încât nu le-ai da mai mult de doisprezece ani. I-au trimis părinţii lor aici să-şi facă un rost, dar mai degrabă i-au trimis ca să scape cât mai repede de apăsarea grijii hranei lor. Giani Bajnorică le povesteşte despre o femeie cu un singur picior, care i-a făcut pe nişte soldaţi cărămidari să-şi îndeplinească şi să-şi depăşească normele de cărămizi. Văzându-l pe Mite când acesta tocmai dă să intre în hală, îi strigă:

— Cumnate, vineri îţi dau ăia cinci sute de lei!

— Vineri îţi dau parpalacu’, cumnate, îi spune Mite, fără să se oprească.

El se grăbeşte. E trecut de trei. Pătrunde ca într-o pivniţă. Te obişnuieşti treptat cu penumbra din hală, şi tot aşa şi când ieşi, lumina zilei îşi face loc cu junghiuri în

vedere. Motorul de pe bancul de rodaj îl bănuieşte mai întâi după duduit, şi pe urmă duduitul se destramă într-o ceaţă de funingine, şi el vede că tava dintre tălpicele săniei pe care stă motorul e plină cu ulei. Curge din toate încheieturile motorul ăsta și luceşte ca un monstru lacustru al înserării de aici, care nu se termină vreodată. Nu-i aici întuneric și nici lumină, e culoarea diavolului, nu contează. Când va trece în bancul de probe, motorul nu va mai curge. Nu aşa de mult adică, iar asta depinde de cât de pretenţios va fi recepţionerul beneficiarului. Altminteri, cât curge, înseamnă că are de unde, n-a rămas încă pe uscat şi nu-i în pericol de a se gripa.

Din Dorin Danciu se vede doar o bucăţică din șortul de sudor, făcut din piele de porc sub răcitorul motorului. S-a ascuns acolo să citească *Sportul.* El e un fost câine sovietic pe care Mite l-a regăsit aici după nişte ani, aşa cum Bajnorică a dat peste Mite aici după nişte ani. Sorţile lor călătoare uneori îi adună împreună, dar cel mai adesea îi despart şi-i trimit care încotro, fiecare pe drumul lui, de unul singur, de la cap la cap, dar dacă există într-adevăr un capăt, înseamnă că acolo se vor regăsi pentru totdeauna şi vor fi veşnic împreună.

— Să trăieşti, Mite. Să trăieşti ca morcovu'…

— Să trăieşti Drăcie, ca sfecla și ca ustoroiu'. Mă duc, sunt schimbu' doi azi…

— Mai stai.

— Păi, în ce bază? Şi-i trecut de trei, şi ţi-am spus că-s schimbu' doi.

— Stai, măi, omule când îţi spun. Io dau de mâncare şi de băutură. Drăcie îşi dezmiardă burta, ca o femeie gravidă. Sticla e înfiptă la brâu, sub sorţul de piele pistruiat de arsuri de stropi de sudură, şi stai în baza

decretului patru sute…

— Doar pentru o litră, Drăcie?! Eşti ca râia pă om…

Lui i se spunea Drăcie din pricina dimensiunilor miniaturale şi pentru că funcţiona în ring ca instrument al diavolului. Dar şi zilele lui bune au fost numărate…

— Şi stai jos aicea, Cafane, şi frige-o pă şest, cu ochii la uşă. Tu ştii că n-am fost mereu cum sunt acuma.

Mite socoteşte că nici acuma n-o duce prea rău Drăcie. Din două-n două luni, el mai trece pe la Institutul de Cercetări Aero-Spaţiale, cum îi zice el, de unde dacă nu obţine un concediu medical cu internare, obligat face rost de program de şase ore pentru câteva luni. Aia e, că toţi câinii sovietici au câte ceva la cap, mai grav sau mai neînsemnat, dar prea puţini sunt cei care au norocul să intre pe o astfel de relaţie, trainică şi veşnică, cu te miri ce Institut de Cercetări arondat unei prestigioase clinici de neuro-psihiatrie. Şi mai e că Drăcie are destui ani în uzină, e foarte stabil, încât a căzut la pace cu toţi, cu trei luni de concediu medical pe an şi şase luni cu program de şase ore, şi ce se mai poate cu program de patru ore, şi leafa leafă şi are categorie măricică…

— Ba altădată puteam să dau de băut şi de mâncat la câţi inși, tu știi, Cafane…

— Ştiu, Drăcie, Calipso la litră. La două sute cincizeci de mililitri, pentru două sute cincizeci de inşi, se zborşeşte Mite.

— Stai, că mai am în dulap una. Da’ să ţii minte de la mine, decretează Dorin solemn: nenorocirea mea a fost c-am avut braţe prea scurte!

— Da. Asta a fost nenorocirea ta. N-ai ce-i face.

— Când ai braţe scurte Cafane, trebui’ te ţii aproape de om mereu, mereu, mereu. Ești mic și trebui’ să te faci și

mai mic decât eşti. Să intri sub el. Să fii mereu pe pas înainte şi să stai la bătaie. Să nu fugi de bătaie, să nu stai cu el la păcăleală, să nu-l laşi să te plimbe cum vrea el... Litra lui Drăcie era goală.

— E trei şi-un sfert, îl anunţă Mite. Spune dacă mai ai ceva în dulap. Nu mă ţine din producţie.

— Şi dădeam cel mai tare din toţi de la patruşopt şi cinzeşunu.

— Mă duc la bancurile de probă dacă nu te duci s-o scoţi şi p-ailaltă din dulap, hai...

— Da' să nu te bizuieşti numaidecât p-asta. Drăcie se încruntă, se concentrează. Nu, e o mare greşeală.

— Hai du-te şi adu băşicuţa că plec. Şi pe ce dracu' să te bizuieşti dacă nu pe pumn? Că doar despre ce dracu' discutăm aicea, despre motoare cu combustie internă?...

— Da, Cafane, da' nu mereu...

— Ba io mereu. Mite i-arată pumnul, ridicându-i-l în dreptul privirii. P-ăsta dacă-l am cu mine, nu-mi mai trebui' nimic. Da, e trei şi douăzeci. E goală şi-asta. Du-te şi scoate ce mai ai prin dulap să-ţi spun io cum devine şi cu pumnu'.

— Ba-n primu' rând, norocu', măi omule.

— Ce?

— De noroc ti-atârnă, orișicât de bun ai fi. Da! Odată, la Moscova, l-am pus jos de trei ori într-o repriză pe unu', Solonikov, dac-ai auzit. Ca să vezi ce-nseamnă, dacă aşa l-am prins de prima dată. Şi el, mare câine sovietic şi mare campion olimpic atunci. Abia se scula, că iar îl pocneam. Abia se scula, că iar! Îl zăpăcisem definitiv. Şi tot nu-i venea arbitrului să oprească, tot mai credea că-şi revine, şi ăsta iar a fost ghinionu' lui, arbitru'. Că l-am tocat de n-a mai fost bun de nimic p-ormă. Şi ce bun fusese, nici nu-ţi

dai seama, era tocmai ce mi-a fost mie frică mai mult și mai mult în viaţa mea, un ditamai lunganu’, la cinzeşunu de kile era înalt aproape cât tine, Cafane, şi-o iuţeală la el de nici n-apucai să-l vezi bine cum arată că te şi pocnea de douăj’ de ori…

Drăcie poate fi lăsat să vorbească şi doar cu el însuşi, răstindu-se şi cugetând adânc şi luându-se la rost şi liniștindu-se. Se simte bine singur cu amintirile lui ori naiba ştie cum s-o mai simţi şi ăsta, nu mai e nimic din cel pe care-l ştia Mite acum vreo zece ani, când nu părea să aibă vreo tragere pentru lucrurile despre care nu mai pridideşte acum povestind. Doar să-l amorsezi cât de cât şi e-n stare să se certe de unul singur o zi întreagă.

Mite îl lasă vorbind şi gesticulând şi iese din bancul de rodaj printr-un coridor luminat la capăt de un neon chior, încropit din penumbre şi întuneric. Dincolo de uşi, motoarele urlă şi se vaită. Cât stau închise uşile masive şi antifonate ale bancurilor de probă urletele şi vaietele se aud slab. Te urmăreşte o respiraţie grea, duhnind a vapori de motorină, şi o privire încleiată de urdori otrăvite, întreruptă de treceri grăbite în sus şi-n jos. Se deschide o uşă şi penumbra e înecată de duduit infernal. Infernul trepidează în pereţi, iar când uşa se închide la loc, zgomotul mare se scurge în cimentul podelei, lăsând loc zgomotelor mici, lipăitului sonor şi frânturilor de conversaţiei, şi uite-l cum vine, uite-l, uite-l…

Meşterul Garidu îl întreabă dacă şi-a aranjat să lucreze schimbul doi. Şi doar îl vede aici, la ora asta şi-n salopetă.

— Da’ nu puteai să m-anunţi şi pe mine să modific formaţiile în caietu’ meu de tură?

— Nu te-am găsit, meştere. Te-am căutat de-am

ameţit, și-n secţie, și-n birou.

— M-ai căutat…

Meşterul Garidu are pe sub halat un pulover de lână împletită, cu guler înalt, pe gât. Numai aşa ceva poartă. I-o fi rămas de pe vremea când era motorist pe vas obiceiul acestui port, deşi în sala maşinilor se cuvine mai degrabă în maiou. Ori şi acolo s-o fi-nvârtit el mai mult pe lângă miezu’ problemei, pe-afară, pe punte, la aer…

— M-ai căutat pă dracu’, băiete. Şi fumează pipă acest scăpătat lup de mare.

— Te-am căutat, zău. Birou’ era încuiat și n-am bătut, să nu te deranjez. Poate jucai table.

— Mă, cin te-aude zice c-aşa ie. Tu bagi omu-n puşcărie.

Drept e că-i bine să-l bagi, pentru orice eventualitate.

El e oacheş şi roşu-n obraz, uite-l, şi-s moarte toate pizdele din hală după el. Dă iama prin toate sudoriţele astea de optșpe-nouășpe ani, venite de la ţară în Douăştrei după câini cu covrigi, le umblă în pontaje şi le umblă în chiloţi, şi-n rest îşi omoară vremea cu tablele în birou. D-aia e bine să-l bagi, până nu apucă să te bage el. Nu iartă nici pe mă-sa când e la o adică, pentru postu’ ăsta de jupân, care taie şi spânzură şi graţiază pe femei, curcani şi damigene şi tot ce s-o mai ivi.

— Jucam table, Cafanule, adică tu vrei să mă faci pă mine. Şi dacă te trimit io acasă, că-i trei jumate şi nu eşti pă locu’ de muncă? Vocea lui albă, neutră, nu trădează pic de înverşunare. Şi miroși, Cafanule, crezi că nu te-am văzut cu jigodia aia de Dorin? Adineauri, în bancu’ de rodaj, le sugeaţi ascunşi după răcitor…

Până unde poa’ să meargă căzătura asta de vaporean!? se trezeşte Mite instantaneu. Se scutură ca

după o palmă în urma căreia îi ia foc faţa. Intră în meşteru’ Garidu şi-l înghesuie şi-l izbeşte de colţul de perete căzut într-un con de întuneric, cu gheara înfiptă în piepţii halatului amestecat cu lâna puloverului.

— Te fac, meştere, să-nţepenesc de nu te fac! Şi scoate fiola aia dac-o ai la tine. Să suflăm, să vedem, îi strigă şoptit în ureche, fără să-i distingă trăsăturile şi simţindu-i mirosul respiraţiei precipitate, care-i spune că şi el a băut. Fiola oricum n-ar fi scos-o, Mite știa, iar de-acum știe că, vrând-nevrând, va trebui să-și schimbe stăpânul în săptămânile sau lunile ce vor urma. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

* * *

Camera-i spaţioasă, pustie mai degrabă, o locuinţă provizorie, cu mobilă puţină, în care abia de se simte căldura vetustă a unui singur trup şi a unei singure respiraţii şi aburii mâncării gătite şi mâncate o bună bucată de vreme de unul şi-acelaşi. Şi patul de două persoane, cu ladă pentru aşternuturi, arată ca folosit de unul singur. Curg probabil aţele şi paiele pe dedesubt, din hardughia asta greoaie şi boşită. În colţul opus, şifonierul cu două uşi şi bufetul toaletei văduvit de oglindă, pe care stă televizorul cu ecranul sucit spre pat, iar în celălalt colţ, un cuier-pom. Astfel de cuiere din lemn lăcuit ieftin vezi prin birouri de primării, unde-şi câştigă viaţa uşor, cu două paltoane şi o căciulă, da’ ăsta de-aici pare să aibă viaţa grea, gâfâind povârnit sub purcoaie de haine de iarnă şi vară, cămăşi amestecate cu tricouri, pulovere şi canadiene şi pantaloni într-un talmeş-balmeş de talcioc, împodobit în vârf cu o căciulă neagră din blană sintetică. Şi covoru’ de

iută, să dai să fugi, cu romburi verzi şi albastre întinse fără niciun Dumnezeu pe o ţarină fumurie, despre care nu-ţi dai seama dacă-i aşa din pricina murdăriei sau asta-i culoarea lui originală, şi tocit şi subţiat, încât pare şi el rechiziţionat după mulţi ani de serviciu în vreun birou de sfat popular comunal. Ba uite lângă pat, abia acuma vede, o piele roşcată de ţap, argăsită grosolan, păstrând craniul cu coarnele lăsate pe spate şi surâsul libidinos al unui faun îndemnându-te să-l calci în picioarele desculţe de cum te trezeşti din somn, şi înfiripând o boare de atmosferă intimă printre bucăţile de perete pustiu ce-ţi deşteaptă frisoane de câmp înzăpezit. Niciun fel de tablou sau fotografie în bârlogul ăsta al nimănui, dar văzuse-n schimb pe uşa holului nişte abţibilduri, un fel de colecţie de vreo treizeci de soiuri de ciuperci, o avea mania asta, căci ea văzuse abţibilduri cu ciuperci pe pereţii din baie şi pe frigider şi pe bufetul din bucătărie. Pe unele văzuse scris mărunt cu creionul dacă sunt sau nu comestibile și ce feluri de mâncare se găteşte din ele, tocăniţă, escalop, ostropel, salată de ciuperci, ciuperci murate, sirop şi jeleu şi dulceaţă de ciuperci, de-ţi vine pur şi simplu apă-n gură până termini de citit toate legendele.

Şi locul de baştină e trecut, de pădure, de câmp, care apare-n livezi de pruni, de bălegar şi tot soiul de bureţi de stâncă şi care cresc pe tot felul de pomi şi la rădăcina lor şi ciuperci care se pretează la culturi intensive în grajduri şi pivniţe. Chiar aşa scria, că se pretează, auzi la ce se mai pot preta şi ciupercile astea şi pufni într-un râs zgomotos şi încărcat de obidă, împroşcând locul acesta destăinuindu-i-se neîncetat tot mai sordid şi mai neprimitor. Cuibuşorul nostru, păsărică, asta-i căsuţa noastră, cică, ori e idiot ori face pe prostu', nu-mi dau seama şi nici nu mă interesează

la urma urmei. Văzuse turme de carcalaci pe aragaz şi pe bufetul din bucătărie, văzuse câţiva rătăcind solitari şi pe covorul de iută şi mai văzuse prin colţurile camerei pânze de păianjen înnegrite de funingine. Să plece odată, la ce ar mai sta? De toate chestiile astea poţi avea parte oriunde, şi cât a stat la sora ei, şi la cămin, unde stă acum, sunt foarte lesne de procurat, dar nu-mi dau seama cum de am reuşit să mă prostesc în aşa hal, de parcă mi-a luat Dumnezeu minţile, şi pe urmă azi-dimineaţă era ca un drăcuşor de zahăr ars din care ai fi tot supt, Doamne iartă-mă, bine c-a plecat, ca să pot să m-adun şi să mă duc, să-l las cu necazurile lui și să mă duc la ale mele. N-au loc atâtea necazuri într-un loc aşa de strâmt. Te mai apucă şi mila, şi când îi plângi de milă unuia, parcă le-ai plânge tuturor de milă, d-aia poate că-ţi vine să-i mângâi şi să-i oblojeşti şi să-i primeşti pe toți în tine dacă s-ar putea, că-s ca nişte copii, ca nişte animale bolnave şi care cer de mâncare. Da nici chiar aşa, ca tâmpita aia care lucrează pe freză în spatele ei, care cică ea dă de pomană, să aibă bărbată-su pe lumea ailaltă. Care bărbat nici nu-l are şi-i de-o seamă cu Norica şi frumuşică cu draci pe ea de-ţi vine s-o iei la palme când o auzi, şi nu că doar ar arunca o vorbă acolo, da chiar aşa şi face, dă de pomană. Ba asta să n-o zici, dacă se-ntâmplă cumva s-o faci, e de părere Norica. Mai bine-ţi vezi de treaba înainte, dacă ești chiar așa de leşinată, nu c-am fost și-am făcut și-am dres și de câte ori și ce nebunie și ce fantastic, oricui o avea, n-o avea chef s-o asculte şi umple toată hala, şi după toate astea, ea mereu fără pachet şi fără bani de pachet la fabrică de-a ajuns de-o suflă vântu’ de cât trage de freza aia cu burta goală, adică pentru ce? Norica se gândeşte şi se uită la ea cum a făcut-o fiartă acuma, cu dulceaţă de ciuperci şi ostropel.

Să ia ceva pe ea. I se făcuse frig doar în bluza de pijama. E răcoare aici. Când trase de puloverul negru de pe calorifer, fu gata să răscolească un borcan cu doi hamsteri aurii ghemuiţi într-un pumn de talaş. Dormeau ori hibernau, erau bolnavi sau muriseră: Or fi nemâncați. Să le dea mama să mănânce la şobolănei, mânca-i-ar mama de şobolănei scumpi. Fărâmiţă pâine în borcan şi imediat ei se înviorară în jurul furniturilor. N-ar mai fi avut mult până să moară de foame. Fuseseră uitaţi.

În bucătărie, cu bărbia turtită pe palma lipită de masă îi contempla de aproape prin geamul borcanului. Se opreau când şi când din ronţăiala lor s-o privească şi ei. Le tremura buza de sus şi privirea lor licărea de nelinişte. Scoase unul din borcan şi-l mângâie, frecându-şi şi obrazul de blană, în timp ce celălalt chiţăia disperat.

E foarte aglomerată bucătăria, faţă de cameră, şi îngustă şi-i ca un depozit cu de toate, în care te strecori anevoie. Sunt băgate una în alta şi lipite de pereţi şi frigider, şi masă, şi aragaz, şi un bufet de veselă îngust şi înalt până aproape de tavan, pavoazat cu benzi de aluminiu striat, mânere din bile nichelate şi totul garnisit, desigur, cu ciuperci. Chiar nu-şi dădea seama ce face, ce caută. Dacă într-adevăr caută ceva sau se învârteşte aiurea, nemainimerind uşa pe care intrase aseară aici, şi pe urmă găsi strânsă mototol în fundul debaralei salopeta, împreună cu două tricouri de lucru, umede şi atinse de verzitură de mucegai trasă din igrasia peretelui. Le lăsă să se înmoaie într-un lighean cu dero, mai târziu le va spăla, mâine poate.

Căutând salopeta răscolise printr-un vraf de pantofi desperecheaţi și mai erau acolo și roțile unei biciclete și dădu și peste nişte almanahuri şi reviste vechi, pe care le

luă în bucătărie să le răsfoiască în compania hamsterilor. Într-un sertar al bufetului găsi o pungă cu seminţe de dovleac. Văzuse pe undeva şi o tablă, probabil la aşa ceva folosită, şi o puse pe ochiul aragazului. Prăjea seminţe, fuma, citea din almanahuri, timpul se depăna senin, străin de truda ceasurilor, era cald acum, şi fereastra era vătuită de un abur prin care răzbătea parcă zarva unui port de care se apropia, distingea tot mai limpede clopote de macarale şi scrâşnete de roţi pe şine şi mugete amestecate de sirene şi când încercă să-şi amintească i se părură prea îndepărtate şi nefolositoare toate amintirile ce vor fi fost vreodată ale ei. Era singură şi-i era bine. Era în casa unui străin, iar în aer se simtă respiraţia şi mirosul acelui străin. Îşi amintea de un piept ca de animal de povară, şi părul de pe piept creştea în smocuri rare, având parcă rosături de ham, iar chipul acela îi amintea de un motan negru, cam bătrân și cam năpârlit, cu ochi galbeni-fosforescenţi, da, un cotoi bătrân, dar nu până într-atât încât să arate din cale-afară de jigărit, şi pe urmă nu i s-a mai părut bătrân, ci mai degrabă neîngrijit şi prost trăit, deşi nu se trezise peste noapte s-o ia la palme, cum i se întâmplase odată, în împrejurări aproape identice, înainte să vadă chestia asta în vreun film sau o carte sau să i-o povestească cineva, când pe ea deja o fripseseră palmele din vis aducând-o cu picioarele pe pământ în puterea nopţii. Azi-noapte a dormit dusă şi a avut un vis lung cu ceva de culoarea hamsterilor ăştia şi a ciupercilor din abţibilduri, erau nişte animale mari şi suple, cu blana şiroind de lumină, alergând şi zbenguindu-se pe o pajişte.

Ieși din bucătărie cu revistele și almanahurile, să se întindă în pat să citească, şi atunci auzi soneria. Probabil că sună de mult, nu se aude din bucătărie, când stai cu ușa

închisă. Sună și bat ca apucaţii. E lumina, desigur. Cât o avea de plată, amărâtu’ de el, de a stârnit atâta disperare la uşă? Treaba lui, lasă-i să se ducă, mi-a spus, nu deschid…

* * *

A sunat de şase fără un sfert, pentru pauza de masă. A sunat de şase. A sunat de unsprezece fără un sfert, e timpul, şi pe urmă a sunat de unsprezece, ora schimbării schimburilor. Vânzoleala celor care vin încrucişându-se cu cei care pleacă se răsfiră larg pe alei, învârtoşându-se la porţi şi-n staţiile de tramvai şi autobuz. Mulţi sunt în salopete şi grăbindu-se spre şi dinspre blocurile din apropierea porţii patru a uzinei, care dă în bulevardul Macaralei şi spre Aleea Barajul Dunării.

Iar s-a lăsat ger. Nu se mai termină iarna, ba abia a-nceput. Dacă e apă, o să facă un duş şi se va simţi ca nou. Oricum, aproape nou, şi n-are timp să observe că s-a mai învechit puţin şi, oricum, a mai păcălit o zi. Ori ea l-a păcălit pe el, tot un drac. Ai mai păcălit un an, doi, cinci, în aceeaşi măsură în care şi ei te-au păcălit pe tine. Eşti chit, nu rămâi dator, n-ai cui cere socoteală şi nimeni nu-ţi cere socoteală, vei face un duş şi-ţi vei spăla beregata de fum şi vapori de motorină cu un pahar de ceva. Cu mai multe pahare de ceva, ce-o fi, ceva mai ieftin, în orice caz. Mai sunt patru zile până vineri, după ce le păcăleşti şi pe astea îţi vei putea permite ceva mai scump. E o socoteală simplă şi strict personală, n-o decontezi nimănui, iar gândul ăsta îl face să se grăbească, dar poate şi frigul, şi oboseala, şi duhoarea de motorină şi funingine ce i-au intrat în oase şi-n suflet îmbâcsindu-l. El va bea împotriva frigului şi-a

oboselii şi împotriva aerului înceţoşat de praf de rugină şi saturat de vapori de motorină, împotriva umezelii şi-a plânsului din oasele şi carnea lui, dar mai mult împotriva aerului curat căruia i-a uitat mirosul şi împotriva banilor care-i lipsesc şi a tuturor lucrurilor după care i se pare că tânjeşte, şi până la urmă bea pentru a nu se mai simţi împotriva nimănui.

La fereastra lui se vede lumină. Uitase de cuibușorul nostru, păsărică, tocmai acolo sus. Cum naiba putuse să uite? Oare nu s-a culcat? Norica, vasăzică, şi unde mai pui că s-ar putea să-l aştepte cu masa pusă şi apă încălzită, dacă nu e apă caldă. N-are să mai mănânce singur, n-are să mai bea singur, n-are să mai facă duş singur, mai ales. Cel puţin pentru o vreme. Acum îţi vine peste mână să te gândeşti că doar pentru o vreme. Emoţia lui de aseară şi de azi-dimineaţă a sporit, încă sporeşte, acum e ca şi pentru totdeauna, nu se mai termină niciodată…

Atâta zarvă de muzici pe palier şi nu-i nici zi de leafă, nici sâmbătă şi nici vreun sfânt mai important. În faţa uşii, îşi dă seama că la el e balamucul ăsta, păi uite-o cum nici nu s-a instalat ca lumea şi uite-o pe Norica mea cum deja a intrat în pâine… un casetofon la maxim, o jelanie guturală amestecată cu o alta, o placă unind două ofuri la fel de urgente. Ba biata Norica n-are nicio vină. Asta-i frăţiorul nostru Costel, cu cine ştie ce prieteni, scăpat din gheara Ginuţei şi fugit încoace. Zăboveşte o vreme în faţa uşii, încercând să distingă şi să recunoască voci. Nu poate distinge şi recunoaşte nimic prin trenule când oi pleca să şuieri cât oi putea s-audă şi mama mea, împletindu-se ca sârma ghimpată cu unde-i frate lângă frate se dă lumea la o parte, unde-i unu singurel se leagă lumea de el… Nu degeaba a urmat frăţiorul nostru Costel patru facultăţi,

ştie să le potrivească pe aranjamentele astea muzicale, aşa că Mite nu va fi singurel în noaptea asta şi de bună seamă că nici nu va dormi şi bine că-i şi ea pe aici, Norica, aşa a zis, intrată de-acum în familie… Cum deschide uşa, Costel sare peste el, cade pe el ca din pom, cu tot cu vestea cea mare.

— Miteluş! A venit frățioru' nostru! Nicușor! A venit frățioru' nostru Nicuşor! Extazul lui Costel explodând în zbierete se vrea pe măsura veştii.

Nicu e în bucătărie. A vrut să stea ascuns acolo şi să descindă într-o apariţie încă şi mai năucitoare decât vestea sosirii lui, aşa plănuiseră cei doi, dar Costel nu s-a putut abţine. Mite n-o vede pe Norica cocoţată în vârful patului, citind, în pantalonii de trening căruia el le simţise lipsa la lucru şi numaidecât nu-l mai vede nici pe Costel, nu observă că şi-a dat barba jos, doar Nicu este în ochii lui, nu s-a schimbat prea mult în anii ăştia, cinci sau șase, oricum are douăzeci și trei de ani acum, mustața i s-a îndesit şi s-a închis la culoare, dar surâsul lui este acelaşi, un sclipăt amar, şi mai degrabă cinic decât ironic, nu mai credeai s-apuci, îl îngropaseşi, Dumnezeule mare şi bun, şi ochii lui înroşiţi îi recunoşti, pe el numai după ochi îl ştii că-i băut, nu se epuizează într-o mie şi una de isterii şi farafastâcuri până cade lat, ca frăţiorul nostru Costel, nu delirează în patetisme şi paroxisme morbide ca frăţiorul nostru Mite, și ce faci Nae? Si bine bă și ce să și nu mai e loc în toată coșmelia asta a frăţiorului nostru Mite de atâtea îmbrăţişări și pupături și atâtea chiuituri și croșee trase cu sete în umeri, frățioare frățioare frățioare.

— Aşa repede, frăţioare? Ultima dată la telefon ne-ai spus că întâi să obţii cetăţenia şi să strângi ceva bani. Şi tu, aşa repede, după cinci ani. Alţii n-au mai apărut nici

după zece…

— Încă n-am obținut cetățenia. În fine, când oi fi cetățean al Statelor o să-mi fie mai uşor să vin, da nu se știe ce o să mai fie. M-am gândit acum să fac o excursie.

Nu v-am spus la telefon, fiindcă nu eram sigur c-am să reuşesc. Am cam riscat… Adică doar banii de avion. Am venit ca turist, puteam să fiu întors la aeroport…

— De ce, frăţioare?

— D-aia. Gata Am obosit, nu vă mai spun nimic…

— Auzi, frăţioare, tu să nu faci tarantele cu noi, frăţiorii tăi.

— Păi le ştiu şi io p-ale mele, frăţiorii mei… spune Nicu agasat. Am văzut şi am îndurat destule…

Şi Costel, şi Mite cad pe-acelaşi gând şi vorbă.

— Ce-ai văzut?

— O să ne spui şi nouă ce-ai văzut, decide Costel. Fiindcă noi n-o să vedem niciodată ce-ai văzut tu. Noi aicea o să ne sfârșim nenorocirea și doar de la tine, frățioare…

— Eh, mare brânză. Dați aiurea-n fiert. Păi am stat două săptămâni în Roma după ce am plecat de aici, doar v-am trimis vederi. Am văzut Roma, ba mai mult aeroportu’, şi pe urmă Los Angeles direct. M-au aşteptat la aeroport Florin şi Nelu. Le scrisesem când sosesc. Am stat la ei, în Los Angeles, câteva luni, şi pe urmă ne-am certat, am plecat de la ei… Vă spun io altă dată.

— Ba nu, spune-ne acuma. De ce v-aţi certat, frăţioare? Murim de curioşi, insistă Mite.

— D-aia… Uite că ei n-or să se mai poată întoarce niciodată în ţară, în vizită. Ei au luat-o pe calea lor, iar mie, până una-alta, mi-a cam fost, să nu zic altfel… Nu-mi cădea bine deloc să nu mai pot să vin, să nu vă mai văd niciodată, şi uite c-am reuşit să vin…

— Pe ce cale au apucat-o, frăţioare? îl blochează moale Mite.

Toată lumea ştie pe ce cale au apucat-o Florin şi Nelu. Costel îi explică frăţiorului său Mite, ceea ce frăţiorul său Nicuşor se teme foarte să spună cu gura lui.

— Vor să le dea în gât pe bestiile astea de-aici. Strigă-n gura mare şi le-arată cu degetul, le dă-n cap cu drepturile omului şi-aşa mai departe, pe la Europa Liberă şi Vocea Americii. Frăţiorul nostru, Miteluş, n-are sânge-n boaşe, n-are stofă de… zi-i să-i zic.

— Patriot, zice Mite.

Pe Costel nu-l mulțumește termenul.

— Nu, că patrioţii sunt ăştia de-aici, care nu-şi trădează patria şi dau pe brânci să n-o trădeze nimeni şi îşi varsă sufletul ca gardieni pe la graniţe şi-n fabrici şi case şi aşa mai departe. Ăştia-s patrioţii. Cei ca Florin şi Nelu sunt tocmai invers, trădători de patrie și disidenţi, și nu mai știu cum…

Şi până la urmă Mite şi Costel au acceptat că frăţiorul nostru Nicuşor a venit de fapt să ne vadă, să ne povestească ce-o vrea el, cum e pe-acolo, la ce să-i împuiem capul cu lucruri care pot să-l îngreuneze până într-atât încât să nu se mai poată întoarce acolo…

— Şi după ce am plecat de la Florin şi Nelu, am umblat o vreme prin Hollywood şi tot învârtindu-mă io pe-acoloşa, pe la vilele alea ale artiştilor, nu mai puteam de câtă falǎ era-n mine, pe unde-am ajuns io, dac-ar şti frăţiorii mei pe unde-am ajuns io. Şi mă ţineam mai mult cu prune din pomi, nişte prune mari şi dulci, şi cu portocale, era timpu’ lor, livezi cât vezi cu ochii, şi mai mâncam şi coji de pâine, şi resturi de prin lăzile de gunoi, şi uneori mi se făcea şi frică. Poate nu ştiţi că pe acolo s-a

omorât Cocârlatu ăla mic, George. Şi-a tăiat vinele când n-a mai putut. Unii spun că fraţii lui ar fi fost de vină. S-au certat, da, şi şi-a luat lumea-n cap, de unul singur, ca şi mine, după ce m-am certat cu Florin şi Nelu… în sfârşit, treaba lor, a Cocârlaţilor. Io nu-i aveam acolo cu mine pe frăţiorii mei. L-aveam pe Florin, pe Nelu, şi nu că mi-era frică să fac ce făceau ei, mi-era frică doar că n-am să vă mai văd niciodată… Da, Cocârlaţii sunt toţi acolo. S-au strâns cu timpul, chemându-se unul pe altul… Voi, frăţiorii mei, n-aţi putut, v-aţi codit, şi pe urmă a fost din ce în ce mai greu. Cinci dintre Cocârlaţi sunt în Chicago şi unul în New York. Asta, penultimul, Tiberiu parcă-i zice, mi-a dat Florin adresa lui, da' n-am apucat să-l caut de când sunt în New York. Florin și Nelu au o grămadă de adrese, ale celor de-acolo şi ale celor de aici, corespondează, îi pun în legătură pe unii cu alţii, asta fac toată ziua, îi ţine bătrânu' ăla orb, tatăl lui Florin. Şi după ce am plecat de la ei am găsit de lucru pe un şantier, tot în Los Angeles, şi d-aia vă spun c-am văzut şi-am îndurat, şi sindicatul companiei de construcții era controlat de Mafie și io tocmai acolo nimerisem, cotizam cu aproape un sfert de leafă, şi totuşi, până la urmă, am reuşit să strâng bani şi-sa ajung în New York. Acolo stau de mai bine de doi ani, am dus-o și mai așa, și mai așa, mi-era dor de voi…

Acum lucrez într-un restaurant al unui român, la bucătărie, îmi ajung banii… Vara asta iar am reuşit să strâng bani, am făcut ce-am făcut şi-am luat-o spre Los Angeles şi m-am împăcat cu Florin şi Nelu. Aş fi stat cu ei până mai încoace, dar aveam nevoie de bani ca să vin să vă văd. M-am întors la New York, să strâng iar bani, ca să pot să stau aici o lună-două… Da, de lucru găseşti, dacă eşti dispus să faci orice, găseşti şi prin telefon. Deocamdată nu

stau prea bine acolo unde stau, la o babă, o româncă de şaptezeci de ani care-mi ia o grămadă de chirie. Nu-i prea mare totuşi faţă de cât mi-ar lua în altă parte. Ea e singură, nu mai are pe nimeni în ţară. Îmi mai spune câteodată că o să-mi lase casa prin testament, alteori că m-ajută cu bani când o fi să-mi cumpăr şi-mi găseşte ea ceva mai ieftin. E scrântită, e senilă, acuma zice că face şi drege pentru mine ca şi pentru copilul ei, şi-acum se zgârceşte și la ultimul cent şi nu-i mai intri-n voie cu nimic…

— Zici că-i bine acolo, frăţioare? întrebă Mite, stând parcă să se stingă, apăsat de-o lehamite întristată, fără leac. E mai bine decât aici? Dacă-i mai bine sau mai rău, asta vrea să ştie Mite, din gura frăţiorului lui, deşi ştie prea bine răspunsul şi ştie atât de bine cum e aici, încât orice comparaţie e neavenită. Ba nu, pentru că şi acolo trăiesc oameni, şi peste tot unde sunt oameni e loc de bine şi de rău şi loc de întors, şi peste şi Mite s-a gândit dintotdeauna la asta, oricât de rău sau oricât de bine i-a fost.

— Oriunde e bine, frăţiorii mei, spune Nicu. E bine, dacă-ţi vezi de treabă și ești cuminte și tot așa. Adică, vreau să spun că altfel n-aș fi reuşit să vin în vizită, ca turist, şi cu statut de emigrant încă…

— Adică, frăţioare?

— Adică să-ți vezi de treabă acolo unde ești, și acolo, și aici, și oriunde. Să nu vorbeşti mai mult decât trebuie, să fii ascultător, harnic şi supus, aşa-i printre străini, aşa-i peste tot, pentru că peste tot eşti printre străini. Şi mai ales să taci, dacă vrei să te-ntorci pe-aici în vizită plin de fală şi bani. Adică să taci despre tot ce ştii şi tot ce se-ntâmplă aici, ori să vorbeşti mai mult de bine, pentru că ei te pot auzi şi acolo, şi negreşit, te aud şi uite că şi acolo

pot să-ţi facă greutăţi. Vedeţi că Florin şi Nelu n-au vrut să ţină cont, ei au treburile lor, dar de venit aici n-or să mai poată… Ştiţi că până să plec am primit de la ei câteva scrisori, doar o parte din câte au scris ei, şi ei mă tot presau că trebuie neapărat să mă hotărăsc, cât o să te mai bălăceşti în noroiu’ ăla de-acolo și nu mai e nicio nădejde pentru neamul ăla de slugi nemernice şi uite că ei au reuşit să scape dacă şi-au luat inima-n dinţi şi eu ce dracu mai aştept? Dar atunci eu aşteptam, altceva n-aveam de făcut, cu miliţie şi securitate şi comitete de oameni ai muncii, şi pe urmă a trebuit s-aştept la mila tuturor bani pentru avion… Pentru câtă chinuială am tras, frăţiorii mei, am zis c-ar fi mai mare daraua să dau cu picioru’, să mă pun încă şi mai rău cu ăştia de-aici, care au oameni şi acolo, după cum au şi-aici, pe oriunde şi pe unde nu te-aştepţi, e plină lumea de spurcăciuni.

— Mai povesteşte-ne, frăţioare, cum e acolo…

— Altă dată… Acuma-s obosit, după drum, şi am tot băut cu ăsta de la prânz de când am ajuns. Vă mai spun şi altă dată ce…

— Anume ce? insistă Costel. Că doar cu el, cu dom’ inginer Iisus, băuse Nicu. Ce naiba, frăţioare, numai de-atâta-mi ești? Hai, spune, povesteşte!

Nicu se strâmbă enervat, și Costel își ia seama. Plesnește o palmă sonoră pe fruntea lui deşteaptă de elctronist-matematician-filolog-jurist, aflat pe o funcţie de inginer mecanic la IMGB-ul răstignirii lui. Aaaaa, am uitat! Iartă-mă, frăţioare, am uitat că tu n-ai voie să trădezi pentru că ţie ţi-au dat drumul să-ţi vezi frăţiorii. Am uitat, fi-mi-ar muşchii mei ai dracu şi dom’ inginer Iisus se izbeşte în piept cu amândoi pumnii deodată, iscând un zgomot dugos. Mâna lui suptă de epuizare şi de câtă

băutură a turnat în el azi și de necazul reînviat că încă-i aici și nu acolo de unde a venit frăţiorul nostru Nicu și unde va trebui să se întoarcă singur e mai aproape ca oricând de adevărul poreclei sale. De un minut se bate dom' inginer Iisus în pieptul de muscă tebecistă, acompaniindu-se sacadat cu fi-mi-ar muşchii mei ai dracu'. De l-ar decupla cineva, mare pomană şi-ar face cruțându-i instalația, care din moment în moment stă să ia foc.

În sfârşit, şi-a consumat de la sine toată energia, dar tot nu se lasă, vrea altceva care să-l repună, desigur, în funcţiune.

— Mite! Frăţiorii mei! Daţi-mi repede un antinevralgic! Dați-mi ceva. Dați-mi ceva să mor, fi-mi-ar muşchii mei ai dracu'! Nu mai pot! Nu mai pot! ţipă scurt şi gâtuit, ca o pasăre pe care-o tai. Trage de sertarele înţepenite zguduind bufetul toaletei fără oglindă, gata să-l răstoarne.

Şi abia acum, Norica, cocoţată-n vârful patului, se simte deranjată din lectura almanahurilor. De când apăruse Mite, ei nu-i mai dăduse nicio atenţie. Se întreţinuse puţin cu musafirii după ce le dăduse drumul în casă, când bătuseră să spargă uşa, până ce ea înţelese că în niciun caz nu putea fi cel venit pentru plata curentului, şi dădură năvală peste ea frăţiorii lui cu nişte femei după ei, care acum se retrăseseră în baie. Lunganu' ăsta slăbănog, care urlă acum şi se bate cu pumnii în piept, îi făcuse chiar nişte avansuri îndeajuns de directe şi deplasate, ca să-i fie încă şi mai antipatic văzându-l zbierând, mai cu seamă că înţelesese prea bine că una dintre femei, cea gravidă, e nevastă-sa. Așa că nici n-a catadicsit să dea vreun semn c-ar interesa-o, pe ea, o străină, balamucul revederii frăţiorilor ăştia, atât că

slăbănogul ăsta, inginer şi Iisus, răstignit mai curând de viciu şi nesimţire, o scoate pur şi simplu din sărite cu urletele lui.

— Da, ce-ai, neică, ţi-e rău? Parc-ai dat în chelălăială, zău așa. Să-ți descânte dădica de boală urâtă; boală urâtă e asta care-o ai, îl mustră Norica.

— Să-mi descânte dădica de umflătură, deveni dintr-odată Costel coerent, picnit de un acces de virilitate şi tandreţe, deloc savurat de cea căreia îi era adresat.

— Hai, nu fi oaie cu şorici, că mă superi.

În vremea asta, în bucătărie, Nicu și Mite se întrețineau pentru câteva minute cu vodcă Cristal şi coniac Drobeta şi trei pachete de Camei şi unul de Kent desfăcute pe masă, n-am putut să aduc de-acolo decât ţigări, frăţioare, mergem mâine prin shop să mai luăm câte ceva, bine, frăţioare, bine, acuma mă duc să mă spăl, bine, şi tu lucrezi acum acolo? arată frăţiorul lui Mite pe fereastră şi Mite dă din mână, acolo, deocamdată, şi mă duc să mă spăl şi să mă schimb de hanţele astea urâte.

În baie, el dă iarăşi peste o grămadă de cunoştinţe vechi. Trei înghesuite pe câte un colţ de oglindă şi pe o trusă cu farduri, creioane de ochi şi rujuri tocmai sosite de peste ocean, însăilând peisaje fugitive de acuarelă în oglinda aburită de respiraţiile lor, în vreme ce a patra, pe closet, cu blugii în vine, tresare pentru o clipă când intră Mite şi el o apăsă ocrotitor pe creştet, stai, dragă, liniştită, iar una dintre cele trei chicoteşte, pişă-te, fă, liniştită, e Mite, e de-al nostru. Chiuveta e blocată de cele trei dosuri, și Mite își face loc la robinetele căzii, dă-te nașă mai așa, strânge-te să mă spăl, şi spuma de culoarea mocirlei curge dintre palme rănind albul căzii, la ce altceva te-ai fi aşteptat? Cum au auzit au năvălit toate ca ciorile după

prăduială…

În timp ce se dezbracă de salopetă lângă cuierul-pom, lepădând-o ca pe o piele trenţuită şi bună de aruncat la picioarele cuierului, şi caută altceva în purcoiul de haine, Norica se căzneşte să-i spună ceva.

— Fraţii ăştia ai tăi…

— Ce-i cu ei? Norica arată spre Costel.

— Şi aschimodia asta mai e şi cu nevastă-sa.

— Păi ei sunt nedespărţiţi, îi explică Mite, pentru că se iubesc nemaipomenit. Şi chiar doctorii le-au recomandat să fie mereu împreună. Ei vor avea un copil pe care-l aşteaptă de ani şi ani… Surâsul lui Mite e ostenit. El nu înţelege ce vrea Norica, iar Norica se sfieşte să-i spună de-a dreptul şi până la capăt. N-a bănuit-o până într-atât de sfioasă. A devenit subit, acum.

Frăţiorul nostru Costel îşi mugeşte dorinţa cu ochii mijiţi, policenţiatul nostru, iar frăţiorii lui hohotesc maimuţărindu-l, multiplicându-i poza de cretin obsedat, plin până la a da pe dinafară de vodcă Cristal și coniac Drobeta, iar Mite hotărăşte, ca un stăpân ce se vrea şi se simte şi fără doar şi poate că este.

— Nu ţi-o dau, dom’ inginer, că eşti beat. Pleacă de-aici, că eşti beat, spune, părând pe de-a-ntregul convins că ăsta-i unicul motiv pentru care nu i-o împrumută pe Norica frăţiorului său.

— Hai, bă, du-te dracu’ de gelosu’ dracului. Al dracului gelos te-ai mai făcut şi tu, îl mustră plin de lehamite Costel.

Norica a prins şi ea glas şi şi-a intrat de la sine în rol.

— Du-te, bă, aschimodie, la furat. Acuma o chem pe nevastă-ta din baie… La care bietu dom’ inginer, ce să mai zică şi el?

— Fetiţa mea, tu ai auzit de Râmaru? N-ai auzit, numaidecât ai s-auzi. Io sunt ăla, io, io, io, io le şi omor şi le şi mârlesc pe fetiţe, le beau sângele și le iau banii și le fac bucăţi și le fac tocăniță și le halesc, haha – haha – haha, fetiță, Râmaru știe de viața ta.

Râmaru, Râmaru, Râmaru, şi-i dă târcoale Noricăi şi se agită cu gesturile unui dresor amestecate cu gesturile unei sălbăticiuni dând cu laba în tridentul dresorului, mârâind şi fornăind şi stuchind, şi Norica se-nvârteşte în jurul lui Mite, ţinându-l de mijloc şi ascunzându-se după el ca după un copac, prinsă cu totul de joc şi chiuind îngrozită.

— Văleu, măicuță-văleu, tăicuță! Săriţi că mă haleşte Râmaru!

Săriţi săriţi săriţi…

Mite zbate palmele cu degetele inerte către Costel, îl alungă ca pe o piază rea, însufleţit de o aversiune famelică.

— Pleacă de-aici, Râmarule! Pleacă, n-auzi? Nu ţi-o dau s-o haleşti, pleacă pleacă pleacă…

Anunţată de zgomotul apei trase, apăru Dorina, netezindu-şi blugii pe coapse. În mijlocul vânzolelii străbătute de râsete şi chiote primi un cot între omoplaţi şi prea repede se învârteau şi-şi schimbau locurile ca să aibă timp să observe cine o lovise. Încât trânti o palmă în spinare celui care i se nimeri mai la-ndemână, lui Costel, dezechilibrându-l, trântindu-l aproape la pământ.

Dorina-i înaltă beldie şi cam ciolănoasă, dar abia dacă se observă în blugii care stau strânşi pe ea să plesnească. Are tenul de culoarea pâinii de secară şi păr bogat, negru, albastru de negru ce este, încât ai zice că-i vopsit, dar nu, ea e brunetă originală şi reuşită, având o figură de indiancă de treabă din seria filmelor cu Winetou. Încă de

pe vremea când Nicuşor era în ţară, ea îşi începea cariera la o tonetă cu şniţele, crenvurști, citronadă și tot felul de neamuri de prăjituri. A fost de o precocitate incredibilă. La nici şaişpe ani avea un aparat mobil pentru făcut sirop, din acela cu tuburi de oxigen, răzbătând de una singură prin vâltoarea comerţului socialist, încât iat-o azi pe deplin formată şi cu apartament proprietate, cu trei camere, achitat integral şi mobilat de la a la zet şi cu bani pentru maşină, depuşi pe numele maică-sii, pentru orice caz de Doamne fereşte. Nu s-a măritat între timp, la ce naiba i-ar trebui, şi de bună seamă că ea s-ar fi potrivit de minune cu frăţiorul nostru Nicu, poate unde ea e o femeie care ştie să-l facă pe ban, iar frăţiorul nostru, cum îl ştiam noi pe atunci, era un bărbat care ştia să-l toace pe ban. Ba asta-i o aiureală, despre orice bărbat sau femeie poţi spune asta sau invers, că unu face și altul toacă, indiferent, dar vezi că, după atâta vreme, ei încă se vor împreună. În acest răstimp, Dorina a primit o grămadă de scrisori şi vederi dintr-o mulţime de oraşe, gândeşte-te că doar ei şi lui mama le-a trimis frăţiorul nostru dolari. Mama i-a primit pe numele ei de fată, specificat lângă celălalt nume, ca o măsură de precauţie inutilă, pe care el şi-a luat-o pentru fi sigur că nu se atinge altcineva de bani, aşa că poate s-au cam căit cei la care s-a milogit frăţiorul nostru pentru bani de avion.

Pe urmă apăru şi Gina, care repetă gestul Dorinei, netezindu-şi sarafanul, împletit din fir gros de lână mov, pe şolduri.

— E din fondu’, plastic, îhîm..

Bineînţeles că pe Dorina o interesează, pe ea mereu o interesează chestiile astea, şi niciodată din pură curiozitate. Colecţionează a naibii Dorina, cumpără şi

lucruri pe care dacă le poartă o dată, şi apoi zac acolo-n garderoba ei ca de teatru naţional, păi dacă nici ea, atuncea cine?

— Decât că asta-i unicat, îi arată Gina, întorcând poala pe dos şi dezgolindu-şi pulpele scheletice îmbrăcate în dres fumuriu. Două mii patru sute. Dai un ban, da-i lână-lână, toarsă pe fus şi croşetată de mână. Cizmele, da, cizmele-s tot de-acolo.

Vezi că Dorina-i chiar pornită, frăţioare, e chiar caz de Doamne fereşte să n-aibă și ea ce au altele. Ba cizmulițele-s făcute la un centru de comandă, numai acolo-și lucrează Gina și se-nvârtește şi-şi lasă admiraţi carâmbii supli, ca nişte gâturi de sticlă blindajul din catarame ca rupte din alămuri şi pintenii nedesăvârşiţi, nişte avortoni de pinteni. Ea se expune pe-ndelete şi ademenitor, într-o exhibiţie arogantă, fiindcă ea şi Dorina prea rar au ocazia. E o ocazie rară venirea frăţiorului nostru Nicuşor, ce îi va aduna de bună seamă aici pe mulţi care nu s-au mai văzut cine ştie de când. Gina şi Dorina sunt din nou în familie, cât de cât Cumnate, vezi, dar nimeni nu poate uita, şi cu atât mai puţin ele, că, până s-ajungă la frăţiorul nostru Nicuşor, Dorina i-a primejduit căsnicia cumnată-si. E o poveste veche însă cea dintre Dorina şi frăţiorul nostru Costel, şi de altfel nici atunci nu şi-a prea făcut sânge rău Gina, cică la ce s-ar fi potrivit ea, la ce s-ar fi coborât la una ca aia, o vânzătoare de crenvurşti, care ea, desigur, o doamnă şi-o doamnă profesoară de istorie, e drept că arătând acum ofilită cam de timpuriu, violacee şi încercănată şi cu un zâmbet căznit şi plin de riduri. Ea a dus-o multă vreme între avorturi spontane cine mai ştie câte şi tratamente pentru menţinerea sarcinii şi acuma uite-o din nou străduindu-se.

— Acum au folosit un procedeu de ultimă oră, dragă, uterul, mă-nţelegi, m-au cusut.

Dorina nu știe, habar n-are, n-a auzit în viața ei de așa ceva…

— Cum adică, scuză-mă, te-au cusut ca pe-o gură de sac?…

Nici că se simte atinsă Gina de grosolănia acestei vânzătoare de crenvurşti.

— Mi-a spus medicul că nouăzeci la sută din cazuri reuşesc.

— Cum naiba? De ce reuşesc? Se vede că Dorinei i-ar părea foarte rău să reușească.

— Nu-mi prea dau seama şi nici medicul n-a fost în stare să-mi explice. Oricum, e sigur că nu mai scapi nimic, şi cică se previne orice contact pe timpul sarcinii. Ceea ce la mine bineînţeles că nu e căzu', după cât mi-am dorit şi m-am chinuit…

— Şi bietu' Costel… cade Dorina pe gânduri, şi o drege cum că Costel în sfârșit va avea ce și-a dorit toată viața, va avea cine să-i zică tata, tocmai când vin din baie nașa Mioara care l-a botezat pe Nicuşor şi Laura, o vecină din cartierul copilăriei lor, care nici pe asta Mite şi Costel n-au mai văzut-o de amar de vreme şi chiar nu-şi dau seama la ce-o mai fi venit şi asta pe aici, pentru ca într-un târziu să-şi amintească, ultima dată au văzut-o când l-au petrecut pe frăţiorul lor la aeroport ca pe ultimul drum, iar astăzi oricine-i aşteptat şi binevenit, cu atât mai mult că-i aproape miezul nopţii, şi uite-o pe naşa Mioara, frăţioare, la puţin peste patruzeci, e mai proaspătă şi mai drăcoasă decât Ginuţa frăţiorului nostru la puţin peste treizeci, ba nu chiar atât de puţin, sunt doar ani de când ei s-au luat, Mite şi Nicu erau copii, Dorina tocmai se ridicase şi ea, o

copilă de să-ţi fi bătut copiii cu coji de pâine uscată în faţa tribunalului. Doar naşa nu s-a schimbat prea mult, fiind casnică şi dedicându-se celor trei copii şi soţului-şef de centru la ICRAL, care ăsta, frăţioare, munceşte şi el până cade lat, şi naşa blondă aurie şi-mbujorată, de-ai muşca din ea ca dintr-un măr, şi veşnic întoarsă cu faţa către dogoarea sângelui, toată lumea ştie ce-i mai devorează pe bărbaţi, i s-a dus vestea, ca pe nimic îi digeră şi-i asimilează şi uită-te la ea cât îi prieşte, de-i şi de mirare cum de nu dă de necaz cu şefu' ei de centru de ICRAL ori cu vreun ispitit să golească o casă de şef de centru de ICRAL de hăinăraie de piele şi casetofoane, nu că te-ai bucura, frăţioare, ba tocmai că ţi-ar părea rău, dar are nişte preferinţe de-ţi stă mintea-n loc, adolescenţi și necunoscuţi, și îndeobşte nu ține cont de niciun fel de preferinţe, îi ia pur şi simplu de mână şi-i bagă în casă, de a valma şi fără niciun discernământ, şi mai are prostul obicei că numai ce te faci că-i dai apă la moară şi-ncepe să-ţi povestească de-a fir-a-păr, fără niciun fel de fereală, şi copiii naşei sunt de-acum măricei, da' ştii Ginuţo cum le fac io instructaju' şi nici nu poate fi vorba, de la ei n-are nimeni cum să afle ce se-ntâmplă-n casă cât e tac-su la servici şi io sunt mama voastră şi din mâna mea mâncați și eu vă fac mari și tot așa, și de Laura ce să mai zici cum ascultă ea cu gura întredeschisă, sorbind vorbele naşei cu lăcomie, încât îţi vine să crezi că nu-i vorbă-n vânt ce se bârfeşte despre ea, anume că-i fată mare la douăzeci şi-atâţia de ani câți trebui' să aibă acum, care ea nici nu s-a sinchisit să dezmintă vreodată, însă acum e vorba de postul ei de secretară, recent dobândit, la Institutul de Cercetări Subacvatice, ce naiba o mai şi aia, ba uite că este, iar ea l-a obţinut prin multiple intervenţii şi mişcări

de piese grele, în urma absolvirii unui curs de secretariat şi dactilografie de casă de cultură, şi detronând o absolventă de Drept, care să-şi facă meseria învăţată pe cheltuiala statului, de vreme ce-s posturi de jurişti căcălău la ceapeuri, şi după toate astea Laura nu numai că nu dezminte bârfele ce colcăie în jurul ei, dar îşi poartă fetia cu un soi de trufie ţărănească, la fel cum îşi poartă şi părul lung până la şolduri, despletit acum şi risipit pe spate într-o manieră naturistă, potrivindu-se anevoie cu figura ei palidă şi umbrită de o acnee ce pare îngrijită şi combătută cu ardoare, încât ai zice, frăţioare, că nu-i mare lucru de această palidă figură şi de acest trup bănuit sfrijit mai degrabă sub rochia largă, care nu ţi-ar trezi mai mult decât curiozitatea unei fantastice deflorări, şi mai ştii de n-o fi şi asta o păcăleală, care păcăleală oricum ar merita, frăţioare…

Norica a pus la fiert a treia oală de cafea şi al cincilea ibric de vodcă, zahărul e pe masă, pe care masă? Adică pe lada divanului, aia-i masa, da’ e bine c-avem mult spaţiu aici şi uite că abia încăpem, da, e şi vodcă, crudă cum se găseşte, nu toţi obişnuiesc fiartă şi cu zahăr, e o sticlă acolo sub cuier, nu mai e, e goală, nu-i nimic parcă mai e ceva prin frigider, iar de o vreme a amuţit şi muzica şi nimeni nu simte nevoia să întoarcă pe cealaltă faţă caseta, rumoarea-i ca o spuză pe care picuri alcool, naşa Mioara o ciupeşte pe Norica de obraz, ce nevastă drăguţă şi-a luat Dimitrie al nostru, la care frăţiorul nostru Mite nu mai poate de mândru şi fericit, da’ şi beşniţa asta de naşă ce tot îi trage cu drăguţă, când Norica-i frumoasă, frumoasă frumoasă cu draci pă ea şi farjedă, cu mai bine de zece ani mai mică decât frăţiorul nostru Mite, da’ Nicușor, se trezeşte nașa Mioara, Nicuşor, tu nu? Păi să ne fi adus şi

nouă o americancă d-alea ca-n Dallasu' ăla, că mereu îi spuneam lu' maică-ta, sărmana, când te jelea de zice-am că orbeşte, uite, p-acoloşa-i Nicuşor al nostru, şi ea că nu şi nu, că te vrea lângă fusta ei, phhhhhh, da' tare greţoasă-i nefiartă şi fără zahăr, nu ştiu cum oţi putea să băgaţi în voi prăpădenia asta, d-aia zic.

Nașa Mioara zice multe și dintr-o mulţime de domenii. Sare direct la alt of al ei, făcând-o pe Gina să se cutremure de râs până într-atât încât bagă alarmă şi-n bărbatu-său, şi-n frăţiorii lui, să nu care cumva să se-ntâmple altă nenorocire, ba nu, că acuma-s cusută, nu mai are practic pe unde să scape, şi naşa Mioara că ea-n primu' rând şi 'nainte de toate suferă de insomnie, Ginuţo, adică mă trage la somn zi şi noapte continuu, oricâte cafele aş bea şi fără cafea-s ca şi bolnavă şi dacă n-ar fi copiii nu m-aş da jos din pat toată ziua, până vine-al meu de la lucru. Ba poate că tot un drac sunt amândouă, insomnia, somnolenţa, însă naşa o spune pe un ton expert, încât Gina nici nu catadicseşte s-o edifice, atâta că părerea ei de nespecialistă e că din cauza abuzului de orgasme întâmpină naşa astfel de stări, adică să nu mai abuzez, Ginuţa, asta vrei să spui, da' tu nu te gândeşti că ele, nenorocitele, ele abuzează de mine… și din nou soneria și numai decât nu va mai fi loc nici pe jos în coșmelia frăţiorului nostru Mite, patul e ocupat complet şi fum să-l fasonezi cu drujba, grinzi şi scânduri de fum, frăţioare, căci în noaptea asta nimeni nu fumează din ţigările proprii, ţigări sunt din belşug, însă de mâine, da, deja e mâine, copii ai fumului, e trei noaptea, e încă ieftin, nici la miliţie n-a închis, care acolo închide cel mai devreme, pentru inventar şi primit marfă, hahaha, mai râdem, mai facem pă deştepţii, mai o punem şi noi cum ne pricepem mai bine, şi

uite-i cum apar în şir nişte foşti tovarăşi de-ai lui Nicuşor, sunt cinci sau opt sau mai mulţi, şi la ora asta, desigur, la orice oră şi oricine și oricâți sunt așteptați și bineveniţi și când n-o mai fi loc aicea, ne întindem pe palier, şi mai lasă uşa aia deschisă, că-i prea frig ca să deschidem geamurile.

Ei sunt băieţi de oraş, dintr-o primă generaţie de fabricanţi bacalaureaţi sau absolvenţi de zece clase obligatorii, o generaţie ivită-n crepusculul unei penultime generaţii de precupeţi neprecupeţind în neştire şi-n uitare de sine, precedând cine mai ştie câte generaţii îndelung rodate şi versate întru neprecupeţire şi halal de soarta copiilor copiilor copiilor noştri, pentru care ne vărsăm sufletul pe strunguri şi tractoare, şi halul şi de soarta noastră, pe care de bună seamă că ne-o merităm, și totuşi ei, cei de aici, arată cu totul rupţi de această punere la cale, nimeni şi nimic nu va rezista, după ce au întors pe toate feţele toate obscurităţile sexului şi încă nu li s-a veştejit pasiunea pentru sporturi bărbăteşti și încă au un fizic admirabil, întreținut și de îndeletnicirea de fabricanţi la care au fost siliţi, dar pe care au adoptat-o uşor, din mers, aşa cum părinţii lor au lăsat din mers coasa şi sapa pentru barosul din cazangerie şi timona strungului, şi astfel au rămas ei reduşi la o comunicare frustă și neverosimil de directă şi debordând de flegmă golănească, parcă iviţi din altă lume decât cea în care trăiesc şi pe care de bună seamă că numai ei vor fi în stare s-o schimbe, n-ai cum să nu presimţi asta văzându-i căutându-şi loc pe jos şi prin pat şi pe bufetul toaletei şi pe televizorul folosit drept scaun, legănându-şi torsurile de trăgători la galere, toţi, chiar şi cei nedăruiţi de natură, cei foarte scunzi, şi de altfel nu-i niciunul prea înalt, deşi, desigur, şi aici, şi peste tot cresc oameni înalţi şi frumoşi, însă uite că aici sunt mai

mult scunzi şi negricioşi şi învârtoşaţi în sine, şi răsuciţi, şi noduroşi, o rasă făcută să ţină la tăvăleală şi să nu prea crâcnească, mulţumindu-se cu puţinul moştenit prin praf de brazdă şi fum de tractor şi fum de hală de fabrică. Ei au depuse cereri de emigrare mai vechi şi mai noi şi sunt în diferite faze de perfectare a formelor pentru obţinerea paşaportului. Vicenţiu Popa, fost câine sovietic din generaţia lui Dimitrie Cafanu, pe care acesta nu l-a mai văzut de amar de vreme, are mai bine de zece ani de când încearcă să ajungă în State şi are la activ trei tentative de trecere frauduloasă a graniţei. Săptămâna aceasta lui îi vor ieşi în sfârşit paşapoartele, va pleca împreună cu nevastă-sa şi cei doi copii, aşa că Nicuşor îl va avea tovarăş de drum la întoarcere, iar acolo va fi cel dintâi care-i va îndruma viaţa pe pământul tuturor făgăduinţelor, Vicenţiu îl întreabă pe Nicu pentru ce dată are bilet de întoarcere, ca să-şi cumpere şi el pentru aceeaşi dată şi acelaşi avion şi pe urmă Vicenţiu întreabă de Jidanu, despre care a auzit că-i în Los Angeles, nu, nu mi-a scris, ăla nu mai scrie la nimeni acuma, a ajuns prea mare, am auzit că-i merge foarte bine, la Europa Liberă am auzit, l-a bătut pe însuşi marele, pe fostul campion Jorj Fo, da, Valentin are reşedinţa în Los Angeles, acuma el are o companie de taximetre, şi pe urmă cineva zice că Jidanu a făcut mare prostie că a plecat de aici, s-a dus să-l bată pe negroteiul ăla când deja ăla ajunsese ciuca bătăilor la toţi pe-acolo, deja era pe butuci campionul-murătură, şi pe urmă Jidanu n-ar mai fi avut ce face, în vreme ce aicea ar fi fost boier, nu-i stătea nimeni în faţă, ar fi mâncat o pâine albă până la adânci bătrâneţuri, să-l ia dracu', ce-o fi fost în capu' lui? Aşa-i când i se urcă omului la cap de prea mult bine, da' bineînţeles, pâinea aia albă, nu oricine se

mulţumeşte numaidecât cu ea, chiar dacă prea puţini au parte de ea, mai se găseşte şi câte unu' care, da, câte unu' care.

Noaptea continuă să se depene-n van în coşmelia frăţiorului nostru Mite şi toţi picotesc şi nimănui nu-i e somn. Unii au plecat cu primele tramvaie ieşite din depouri. Femeile nu vor să plece fără bărbaţi, bărbaţii lor legitimi sau concubini sau viitori iubiţi de nădejde sau nici măcar atât, pentru că-i un ceas nesfârșit, când unei femei singure i-ar sta încă şi mai rău decât unei femei bete, frăţioare, şi prea trează nu-i niciuna. Naşa Mioara s-a aninat ca un medalion cap Nefertiti de grumazul vânjos al unui ucenic blonziu şi coşuros, care trage cu sete din ţigară, adunându-şi gândurile şi dezmeticindu-se împăciuitor nevoie mare şi deopotrivă aferat, ei lasă bubulino că ne descurcăm noi în fun fel, e imposibil să nu găsim undeva, da-n orice caz ţi-am spus că la mine nu se poate, că Mariana mea e schimbu' trei şi uite-o acuma vine, da' dacă zici c-ai ceva pă matale, o sută barem, ne primeşte şi-n ghereta paznicului din faţa ceceului, hă-hă-hă… Păi de ce nu s-a dus jupânu' la muncă la ora asta, ah, da, zici c-a intrat în concediu, înţepeneala dracului, tocmai acum se găsi şi ăsta cu concediu' lui, şi-n vremea asta Gina îl zoreşte pe Costel, ea trebuie să fie la şcoală la prima oră, chiar dacă-i vacanţă, nu-i de capu' ei, cu atât mai mult cu cât frăţiorul nostru Costel pare să se fi dezmeticit tot turnând neîncetat în el vodcă peste coniac, hotărât parcă să recupereze şi să se răzbune pe austeritatea studenţiei lui şi pe lungii ani de aşteptare a unui moştenitor, reuşind astfel să redevină din ce în ce mai rezervat şi mai cumpătat în vorbă şi gesturi, curtenitor cu Gina şi un soţ model, imediat, mami, imediat mă duc să fac rost de un

taxi, doar să termin cafeaua asta şi imediat, şi adineauri parcă a dispărut şi Laura, intimidată poate de Dorina, că pentru ce altceva venise ea decât pentru fericita împrejurare în virtutea căreia s-a păstrat pentru defloratorul ei legal şi de drept, ce o va fi luat s-o ducă s-o defloreze pe pământul făgăduinţelor lui şi-ale tuturor de aici, deşi cu câteva ceasuri în urmă nimeni n-a mai crezut aşa ceva, după ce o fi pus la cale prin baie şi pe holul palierului cu unul dintre cei şase, şapte veniţi mai apoi, pe care tot de pe vremea copilăriei ei prin cartier nu-l mai văzuse, încât se vede că-i o aiureală sfruntată toată povestea aia ţesută-n jurul ei, frăţioare, ba ucenicul naşei zice cum că a văzut cu ochii lui cel puţin trei cazuri asemănătoare, în vreme ce naşa-l urmăreşte topită şi lipită toată de el, ascultându-l cum a dat peste una care l-a sucit şi la-nvârtit şi l-a frecat, ca până la urmă să nu-l lase decât în găurile unde nu s-ar compromite, pentru a rămâne întreagă-nevinovată pentru cine ar fi să se procopsească cu aşa o poamă perversă, iar Dorina a redevenit sufletista dintotdeauna, de până să plece frăţiorul nostru Nicuşor, când el îi cerea treizeci de lei pentru o tunsoare plastică şi şase lei de o bere, până ce ea termină de pus în ordine gestiunea şi închide prăvălia, şi-l hrănea pe atunci cu şniţele şi pui pane, şi bani de avion nu i-a dat pentru că aş muri să te pierd şi să şi plătesc cu banii mei pentru asta, şi câtă sfâşiere şi câtă disperare şi câte lacrimi şi acum uite-i din nou împreună după atâta aşteptare chinuită, doar noi doi, Nicuşor, pe mama am trimis-o la bărbată-su, la gagică-su, i-am spus să n-o mai văd în astea două luni cât stai în ţară, apartamentu’ nostru e liber şi hai să mergem să ne culcăm şi să-ţi frec un nes cu frişcă, mai ştii, cum îţi plăcea ţie când…

Lumina mijindă îi ademeneşte pe toţi afară, ca prevestirea altei nopţi, în care nimeni nu vrea să intre singur. Plini de spaimă şi speranţă, ei se risipesc şi se caută. Norica e la ea acasă şi a adormit ghemuită pe un colţ de pat. Mite cumpăneşte atent că nici azi ea nu s-a dus la lucru și că s-a cam învățat cu nărav, în sfârșit acceptă că el n-ar fi lăsat-o la lucru nici azi, şi uite că Nicuşor şi Dorina au rămas ultimii şi se pregătesc să plece. Atunci se auzi din nou soneria. Trezeşte-te, Mite, să-ţi primeşti musafirii. Soneria e ca un ceas deşteptător la ora asta. E mama lui Florin din Los Angeles. Ea îl albeşte de pupături pe frăţiorul nostru Nicuşor şi se străduieşte din răsputeri să nu izbucnească în hohote de plâns, stinse în horcăituri peste tăcerea căzută subit. Părul ei e cărunt şi ca o fumigaţie gălbejită reflectând această dimineaţă de cenuşă şi sudoare dospită Chipul ei livid mocneşte prin roşeaţa ochilor, prin sărătura lacrimilor pe care le şterge cu dosul palmei şi-şi suflă nasul şi întreabă de data când se întoarce frăţiorul nostru. Va merge şi ea cu Nicu, să-l vadă pe Florin, i-a făcut chemare, în vizită doar va merge şi doar să-l vadă, nu vrea să rămână acolo cu el şi cel care încă-i e soţ. Are pensia ei aici pentru. Care a muncit o viaţă şi la care nici nu mai trăgea speranţă. După ce i-au plecat şi bărbatul, şi copilul, a zăcut de-a zis că moare, da’ uite c-a ţinut-o Dumnezeu. Mama lui Florin lălăie şi se zbuciumă în jelania ei dezlânată, clipoceşte sângele ei de vrăjitoare ursărească trăgând de sforile sorţii până se încurcă în plasa lor cu spaimă şi blestem şi văicăreală şi îngrijorare, nu vrea să-şi piardă pensia ei de filatoare, mare-mică, atât cât e, a muncit o viaţă pentru pensia asta, chiar dacă Florin şi taică-su i-au trimis bani şi pachet, au chemat o în vizită, nu s-a dus până acum fiindcă nu ieşise încă la pensie, nu

putea să plece să-şi lase serviciu, dar acum şi iarăşi şi iarăşi că să plece doar să-l vadă, şi nicidecum să rămână acolo şi să-şi piardă pensia ei şi rostu’ ei aici, scormonindu-şi neîncetat ispita dureroasă a rosturilor ei acolo și aici.

Florin are mai mulţi ani acolo decât Nicuşor și e cetățean al Statelor, frăţioare, şi ţi-am spus de ce n-a putut veni în vizită, nici el şi nici taică-su. O cheamă pe bătrână acolo şi vor s-o ţină cu ei şi uite că ea nu vrea.

* * *

Ar putea să rămână aici Nicu şi Dorina, să doarmă puţin la frăţiorul nostru Mite. Au dormit aici și câte zece inși, știi, Nicuşor, de-a latul patului şi pe jos, de revelionul ăla, cu două luni până să pleci. Nu, hotărăşte Nicu, trebuie să trecem şi pe la bătrâni, până ajungem acasă, cafeaua asta şi gata. Mite şi Nicu stabilesc pentru a doua zi la părinţi, la Dorina sau iar aici sau în altă parte, s-o continue de unde o lasă acum. Două luni de acum încolo ei tot aşa o vor duce, cu petreceri cu lume multă şi plimbări prin oraş după cumpărături, împotrivindu-se timpului năvălind spre ziua despărţirii.

Nicu caută printre hainele din cuierul-pom după cojoc şi geantă. Geanta lui de voiaj e mai mică decât aceea din pânză de cort cu care a plecat când avea nouăsprezece ani şi e din piele adevărată, lăcuită şi atât de strălucitoare, încât pare din scai sau vinilin. Mai e o sticlă de o jumătate de litru de vodcă înăuntru. Au uitat-o acolo. Aseară, geanta a fost plină cu sticle de vodcă şi coniac, burduşită, încât cartuşele de ţigări n-au mai avut loc în ea și a trebuit să le ducă în mână. Într-un buzunar lateral sunt trei mii de dolari, banii rămaşi din banii strânşi pentru această vizită,

după ce a cumpărat biletele de avion dus-întors, iar Nicuşor mai scoate din geantă şi numără un sul de bancnote de o sută de lei. Sunt douăzeci şi cinci. Atât i-a rămas după ce a vândut douăzeci de pixuri cu ceasuri electronice, imediat ce a ieşit din aeroport şi după ce a cumpărat sticlele de vodcă şi coniac. În cele două luni petrecute cu ai lui, Nicu va cumpăra din shop pentru a face cadouri şi pentru a vinde, pentru a avea de cheltuială aici. El n-a venit cu maşina de acolo și nici nu s-a ambiţionat să închirieze o limuzină cu număr de New York sau Los Angeles, să mă dau grandoman, mare brânză, însă oricum, de-a lungul acestor două luni a circulat numai cu taxiul prin oraş şi a fost cu taxiul şi la Predeal cu Dorina, plătind drumul dus-întors, fiindcă şoferul n-a găsit client la întoarcere, iar când s-au întors după o săptămână cu un taxi din Predeal, au plătit tot dus-întors. Relaţiile dintre el şi bătrânul Cafanu reveniseră de mult la normal, şi, oricum, nu mai putea fi vorba ca acesta să-şi mai facă griji pentru Lada lui, că ar mai avea cum să-l tenteze pe Nicuşor. Nicuşor venea dintr-o lume pe care parcă se străduia s-o mute aici, cinând cu ai lui și cu Dorina în fiecare seară la alt restaurant şi frecventând piscina Intercontinentalului, fiindcă era în vacanţă frăţiorul nostru Nicuşor şi pentru el timpul se urnea destul de anevoie. Când s-a întors la rostul lui de acolo, a fost petrecut tot cu lacrimi, ca la plecarea dintâi, și la fel ca atunci, el nu s-a molipsit de lacrimile acelea, ci doar a spus că şi-ar fi dorit să-i aibă acolo, cu el, pe ei toţi şi pe urmă că a cheltuit ceva în aceste două luni, dar nu contează, odată ajuns acolo se va pune din nou pe muncă şi numaidecât se va reface, şi de revelion ori la vara viitoare va veni din nou să-i vadă…

* * *

La începutul lui martie, după o săptămână de dezgheţ timpuriu, pământul şi asfaltul prinseseră să se zvânte. Creşteau şi scădeau zilele prin ceţuri subţiri, irizate de fumigaţii violete gonind gerul de pe drumurile noastre cele de toate zilele. Era plăcut, dar va fi aşa până se va înstăpâni definitiv boleşniţa arşiţei şi-a prafului.

Mite trecuse într-adevăr pe aici în urmă cu mulţi ani, într-o dimineaţă senină de februarie, să-l petreacă pe frăţiorul Nicuşor, dar de atunci n-a mai avut ocazia. Abia dacă mai recunoştea pista de beton plantată în zare cu şirurile discontinue ale panourilor parazăpezilor, aprinsă pieziş de un cer albastru-apos, gheruit de torsuri lungi de fum şi zumzet uriaş de motor de avion. Era poate acelaşi avion Bucureşti-Roma-Los Angeles, scrijelind o buclă mare pe cenuşiul pistei şi decolând către clipa atât de mult amânată, sosită şi pierită. Nicu, Vicenţiu cu ai lui şi mama lui Florin vor merge direct în California, la Florin şi Nelu şi la bătrânul orb. Aceştia abia îi aşteaptă cu veşti din ţară. Ei îl vor ajuta pe Vicenţiu şi îi vor plăti drumul lui Nicu la New York, după ce va petrece la ei câteva săptămâni.

Cerul avea poate culoarea pierderii, iar ei păreau să se ţină unii de alţii printr-o legănare împietrită a pierderii pământului de sub picioare, privind către fumul invizibil al avionului care dispăruse. Doamna profesoară Aura Cafanu e plânsă şi asudată şi părul vopsit cărămiziu i-a încărunţit la rădăcină. N-a mai avut timp să se coafeze şi să se vopsească, cât a stat aici fiul ei cel mic. Soţul ei, pleşuv şi complet alb, zgribulit şi înfrigurat parcă, şi-a pierdut dintr-odată toată prestanţa şi siguranţa. Costumul lui gri,

potrivit de deschis, ca de primăvară timpurie şi cu vreme schimbătoare, stă boţit pe el, şi figura de leu al atâtor manevre oculte şi pline de pericole la cel mai înalt nivel s-a boţit cenuşiu, dezvăluindu-l dintr-odată un slujbaş rătăcit într-o perpetuă umilire şi măcinat de mizerii de toată mâna, băbit și năclăit și adunat într-un ambalaj de protocol ieftin. Şi totuşi, în drum spre Lada sa combi din parcarea aeroportului, el îşi revine. Redevine numaidecât omul care organizează şi hotărăşte. Costel şi Gina, Mite şi Norica vor merge cu el şi cu mama, cu maşina. Puţin înghesuiţi, au loc. Îi va lăsa pe fiecare acasă. Se circulă greu cu itebeul la ora asta tocmai până-n celălalt capăt al oraşului. Mite îi spune că el şi Norica merg doar până-n capul Herăstrăului. Să-i lase acolo.

— Te duci la lucru, domnule. La ce oră intri? Ai zis că lucrezi schimbul doi.

Bătrânul e aşa cum Mite îl ştie dintotdeauna, ai zice că imbecil, dacă nu l-ai şti cât e de meschin, iar uneori pare pur și simplu nebun, şi uite-l cum nu ştie la ce oră intră fiul lui când lucrează schimbul doi. Întreabă, pur şi simplu, pentru că nu ştie. Ba nu vrea să ţină minte, ori de câte ori i-ai spune. Nu-i mare lucru, Mite, să ştii ce vrea el de fapt, ce a vrut dintotdeauna. Să-ţi vezi de treabă, să ai banu’ tău, să nu care cumva să tânjeşti la al lui. Mite are aproape treizeci de ani şi de pe la vreo şaptesprezece a fost tot pe sufletul lui Grigore Cafanu în această privinţă. Ba au fost destule perioade când a fost ca şi dispărut pentru tatăl său, la fel ca frăţiorul nostru Nicuşor, şi totuşi uite că domnului subsubministru nu i-a trecut deloc spaima că într-o bună zi derbedeul ăsta mijlociu s-ar întâmpla să-i cadă-n spinare. Derbedeul tace, ostentativ, sau pur şi simplu ca un refuz; dintotdeauna s-a ţinut departe de acest

străin care-i este tată. El este cel care Mite n-ar vrea să fie, și pe măsură ce se apropie de un liman necunoscut și teribil, şi pe măsură ce se aseamănă tot mai mult cu el, tânjește după o explozie care să spulbere cele două fiinţe inexorabil suprapunându-se într-una singură. El piere şi tu devii el, zadarnic te-ai apăra tăcând…

— La două jumate zici că…

N-ai unde fugi tăcând, spre care pământ al făgăduinţelor deşarte să scapi de tine, care eşti carne din carnea lui şi eşti chiar el.

— La trei, tătic. De vreo doi ani intru tot la ora asta. La fiecare trei săptămâni, o săptămână din trei, numai la ora asta şi de vreo doi ani mă întrebi şi-ţi spun că la trei.

— E bătrân şi el, Miteluş, aplanează doamna profesoară Aura. Noi de-acum suntem cicălitori curioşi, uităm… Așa sunt bătrânii. Oftează şi oftatul e plin de copiii ei mici, de bătrâneţe, de copiii ei mari, Constantin, Dimitrie, Nicolae, şi-i plin de timpul care-i al tuturor celor ce sunt şi dintr-odată în afara tuturor acestora, care nu-l pot grăbi, întârzia sau ţine în loc.

— Chiar dacă intri, la trei tot n-ai timp. E unu fără un sfert. Te duci în Herăstrău, te mai întinzi, vă mai întindeți la o bere sau mai ştiu eu ce, şi până ajungeţi în Balta Albă…

— Ajungem tătic. Zău, nu-nţeleg ce te frământă atâta.

— Mă frământă, pentru că pe tine văd că nu te frământă.

— Zău, tătic… Dacă n-avem altceva mai bun de făcut decât să ne frământăm… Şi Mite trânti dintr-odată plin de ură: mi se pare că n-am prea venit la tine să-ţi cer, nu că n-aş fi avut nevoie, nu că m-aș ține nu știu cum…

— Bine, Mite, gata, încearcă s-o curme domnul

subsubministru.

— Ştiu că n-ai tătic, mai spune Mite, amintindu-şi cum de atâtea ori reuşise să se stăpânească, şi parcă ceva s-a tot subţiat în el până a dispărut definitiv. Păi d-aia n-am venit şi n-am îndrăznit, pentru că trăieşti şi tu vai de capu' tău din amărâta aia de leafa de…

— Bine domnule, am înţeles, da' văd că ai chef s-o luăm din nou de la capăt.

— Ba tocmai că n-am niciun chef, tătic: nu-mi dau seama la ce te frămânți, la ce oră intri și ai să-ntârzii și ce-am să mă fac dacă mă dau ăia afară şi aşa mai departe. Nu tânjeşte nimeni, tătic, după munca mea de acolo şi după leafa mea, dacă eventual nu mi-aș da silinţa. Ba tocmai că ei știu bine că n-ar avea decât de pierdut dacă m-ar da afară.

— Bine, domnule. Eşti major, eşti vaccinat, mi-am luat…

— Mâna de pe mine. Ţi-ai luat mâna de pe mine. Procedezi foarte deştept.

— Lasă-l bă în pace. Lasă-l să conducă, bombăneşte Costel dezgustat..

— Păi cine nu-l lasă să conducă, dom' inginer? Atâta de rar ne găsim și noi toți laolaltă și ție-ți pare rău…

— Miteluş, lasă-l să conducă, îl roagă mama.

Norica şi Gina par a nu îndrăzni să-şi dea vreo părere. E pentru prima dată când Norica e martoră la un asemenea consiliu de familie, din care zadarnic s-ar strădui să priceapă ceva, înţelegând doar că taică-său e un fel de ministru care și arată astfel cu maşina asta a lui şi cu felul lui de a se impune, în vreme ce fiu-său este acela pe care-l ştie de vreo două luni, adică de condiţia ei şi încă şi mai de neinvidiat dacă socoteşti că-i la o vârstă când,

oricum, ar fi trebuit să aibă cât de cât un cheag acolo, barem o brumă de mobilă dacă nu altceva sau barem să fie-n stare să nu-i mai amâne la nesfârşit pe cei care-l caută săptămână de săptămână ba cu lumina, ba cu întreţinerea ori chiria ori abonamentul tv. Şi nu cu mult mai mult se-nduplecă să priceapă Gina, care de ani de zile se-nvârteşte prin miezul acestor diferende, şi totuşi de la bun început pentru ea a fost cât se poate de limpede: tatăl lor are, dar numai pentru el, şi irevocabil s-a convins că nu există cale de a-l clinti din principiile lui pe domnu' subsubministru, de a-i îndrepta dragostea de părinte ori mila ori interesul ori frica spre fiii săi, spre unul dintre ei barem, şi, după toate semnele, nici nepotul care-i va fi copilul ei nu va avea putere să-l schimbe, încât anevoie ai întrezări vreun strop de răutate dincolo de această grozăvie atât de sărită peste orice fel de normă, care parcă face să-ţi ia mintea foc şi pe

Gina o amuțește de fiecare dată.

* * *

Norica își îndreaptă o șuviță şatenă căzută de-a curmezişul frunţii. Adie miresmele brizei umede şi ceru-i împăienjenit de nuiele de salcie înmugurite. I-a mai crescut părul de astă-iarnă. Nu şi l-a mai tuns şi i-a crescut uniform până la umeri. El i-a spus că-i mai bine aşa, chiar deloc convins în sinea lui, tot atât de bine îi stătea şi tunsă scurt, dar i-a impus într-o doară să nu se mai tundă, iar ea s-a grăbit să-l asculte, poate unde chiar crede că-i mai bine cu el decât altfel. De bună seamă că-i mai bine, de vreme ce nici nu simte nevoia să-şi explice de ce. Oamenii trebuie să se adune împreună, capete, să-şi poarte de grijă unii

altora. Se nasc cu deprinderea asta, pe care el a trebuit s-o deprindă anevoie de la Colivăreasa şi numaidecât s-o uite pentru totdeauna, când n-a mai avut-o pe Colivăreasa lângă el. Sunt deprinderile oamenilor, ale părinţilor şi copiilor oamenilor, tătic, noi n-om fi oameni, ci o specie aparte, nevrând să ştie de grija părinţilor şi copiilor, hrănindu-se doar din dorinţa de a fi ascultaţi, să nu le iasă nimeni din cuvânt, să nu te mai tunzi, panchisto, ne-am înţeles, am semnat pactul, au-au-au panchista mea, tu ești viața mea, adesea el o tachina cu refrenul ăsta idiot al coamei de pe ceafă, cu care o pomenise în duminica aceea când o adusese în cuibuşorul nostru, păsărică, şi auzi, ţie nu ţi se pare că eşti cam obraznici, şi dacă-ţi trag un picior în pizdă dai în chelălăială, şi cu mine să nu faci chestii d-astea şi aşa mai departe, şi uite că în sfârşit a dat-o afară din stilul ei de panchistă şi n-are nicio importanță dacă-i mai bine sau mai rău, important e că l-a ascultat.

El o ascultă, mai degrabă o aude doar, ca un susur ce-l duce într-un liman plin de linişte şi verdeaţă, unde nu-i nici durere şi nici întristare.

— Îţi spuneam de tata. Că a ajutat-o mult pe soră-mea. A cheltuit mult cu nunta ei şi i-a cumpărat mobilă, şi uite c-a pus bani deoparte şi pentru mine. Mi-a arătat cecul şi mi-a spus că nu mi-l dă până nu mă mărit. Până nu mă trec în acte, aşa spune el. Si să nu-l fac de râs, să nu-l facem de râs noi, fetele lui… Că el pentru noi munceşte, îşi trage bucăţica de la gură şi aşa mai departe. Aşa-i la ţară, are dreptate. Acolo-i greu… Dai cu sapa la ceapeu pe crepetul de soare până-ţi sare sângele din nas…

El o auzea şi se bucura de glasul ei. Peste aleile pustiite de lumina mare a amiezii, buclate larg printre parapeţii de tufişuri ajustaţi din foarfecă, el bănuia şi pe

urmă zărea lacul, foarte scăzut acum, cu ruginituri şi gunoaie împotmolite în câmpul întins de lut de sub brâul de beton al taluzului. Undeva, pe mijlocul câmpului, îşi săpa albie o tulbureală maronie zvârcolindu-se-n sclipiri iuţi, adunând susurul teluric a sute de pârâiaşe invizibile.

— Munceşti pentru nimic, spunea ea. D-aia fug toţi încoace. E o vorbă, era, care spune că colectivu’ e rai, fură dacă vrei să ai… Da’ acuma s-a isprăvit. Cinci ştiuleţi dacă ţi-a găsit în sân, asta înseamnă pe puţin un an. Nu le mai dă mâna, şi poate să şi putrezească acolo-n brazdă ce rămâne după cules. Să plouă şi să ningă pe el şi să fie pentru mistreţi. Şefu’ de post nu mai cunoaşte şi nu mai iartă pe nimeni, că-i e frică şi lui. Anu’ trecut când am fost la cules, era mai multă miliţie și securitate decât lume care să muncească. Ditamai locotenentu-n haine de oraș pândea babele la capu’ locului şi le scotocea prin cămăşi şi fuste…

A rămas un râuşor ce poate fi îngropat sub câteva bascule de pământ cu tot cu crapii chinezeşti îngrăşaţi cu furaje. Peste câteva săptămâni, se va da drumul la ecluze și apa va creşte peste câmpia de lut şi va acoperi gunoaiele şi ruginiturile…

— … da’ altădată brigadieru’ se făcea că nu vede, şi paznicu’ trebuia să bea și el o ţuică, și șefu’ de post trebuia să bea și el și să-şi hrănească ibovnicele dintre vădanele puse pe pricopseală. Şi dacă s-a-ngroşat gluma şi nu s-a mai putut fura, oamenii şi-au văzut de treabă, s-a descurcat fiecare cum a putut, tata tot mi-a strâns bani pentru când m-oi mărita. Ferească Dumnezeu de mai rău, a spus el. Încă e bine. Taci că încă-i bine…

Tăcea neamul de slugi nemernice despre care povesteau scrisorile primite de frăţiorul nostru Nicuşor din Los Angeles, şi când ai să te hotărăşti odată să pleci şi să

te smulgi din noroiu’ ăla şi aşa mai departe, vezi, ei încă şi mai bine ştiau, de acolo, că gluma încă se îngroaşă şi taci că încă-i bine şi ferească Dumnezeu şi noroiul, şi lutul tac şi se lasă frământate în picioare, iar lutul e făcut cărămizi şi zidit.

— Furtul nu era furt, pentru că nici măcar aşa munca nu era plătită, păi doi lei la ziua muncă, iei banii grămadă la sfârşitul anului şi ţi se pare că-i mult, şi pe urmă ai dreptul să cumperi grâu şi porumb la preţ de stat şi te-ai asigurat pe o bună de iarnă. Pentru restul anului nu-ţi ajunge decât dac-ai fura zi de zi cu căruţa, şi-ţi rămâne să cumperi din târg cu două sute bănicioru’. Ce-i aia? Păi aia e că un kilogram de porumb e mai scump decât un kilogram de portocale şi la ce să te mai miri…

— Doi lei la ziua-muncă, încă-i o chestie. Încă ar fi o chestie și un leu… Lasă-i, chiar dacă suntem toți tot în strachina aia. O să-i scriu frăţiorului nostru să ne facă chemare. La ora asta, el trebuie să fi aterizat la Roma…

* * *

Duminica Floriilor a fost prima din anul acela în care n-a lucrat nicio secţie a Fabricii de Motoare. A fost atunci ghinionul meşterului Garidu că s-a pus ofiţer de serviciu, având nevoie de bună seamă de încă o recuperare, pe lângă alte două săptămâni libere pe care şi le-ar fi adăugat concediului. După bunu-i obicei, el a blocat pe dinăuntru, la ambele capete, uşile celor trei hale, lăsând aprinse doar câteva neoane, şi s-a încuiat în biroul lui.

Luni dimineaţă, podul rulant al macaralei cu comandă de jos, din Montaj, pentru mutat de pe un banc pe altul carcase şi arbori cotiţi, se afla tras în lumina neonului din

mijlocul secţiei. Cei care au apărut primii la lucru l-au văzut pe Dorin Danciu spânzurat de cârligul ei, şi vreme de aproape două ceasuri după aceea, până să vină procuratura, au venit să-l vadă toţi din Fabrica de Motoare care lucrau schimbul unu şi o sumedenie din întreaga uzină. Făcuse laţul dintr-unul din cablurile acelea subţiri, pentru piese mici, care-i bălțase tot gâtul şi bărbia cu zgârieturile mustăţilor de sârmă oţelită. Avea un gât lung de aproape o jumătate de metru, și chiar dacă braţele îi rămăseseră la fel de scurte, devenise acum atât de înalt cât îşi dorise el pentru a-şi desăvârşi gloria de câine sovietic. Erai în sfârșit, Drăcie, un instrument al diavolului în perfectă stare de funcţionare, pus în mişcare printr-o prelungă şi deplin conştientă apăsare pe buton ce te ridicase sus de tot, la vreo cinci metri, până aproape să se oprească cârligul în podul rulant. Mâna lui stângă încă era încleştată pe mânerul cutiei cu butoane pentru comenzi. Când au trebuit să-l coboare, a fost nevoie ca cineva să se suie pe podul rulant şi să tragă cu nădejde de cablul cu fire electrice al cutiei cu comenzi pentru a i-o smulge din mână. El încă părea să se împotrivească, iar lumina lividă de neon din jurul lui era o aură mustind de acea împotrivire şi hotărâre nestrămutată de a fugi fără să se mai uite înapoi. Nimic şi nimeni nu-l mai putea ţine în loc, nicio amăgire şi nicio certitudine, în vreme ce colegi de-ai lui sudori din Fabrica de Motoare explicau celor care nu-l cunoşteau sau îl ştiau doar din vedere că bineînţeles că-i nebun, are şi carnet, şi fişă la spitalul nouă, era zdruncinat tare bietul de el, că a fost boxer şi l-au bătut ăia tare-n cap…

Bietul Drăcie, iar Mite nu-şi găsise timp să meargă la înmormântare. Se îngrămădiseră în săptămână aceea o

sumedenie de treburi. Îşi găsise în sfârșit din nou de lucru. Asta în primul rând, de mult fiind hotărât să n-o mai lungească în paguba de-aici unde nu-i de trăit nici chiar pentru câinii sovietici, care îndeobşte se adaptează celor mai aspre condiţii. Trebuia să-şi facă formele de lichidare odată cu cele de angajare. Şi să lucreze, să-şi ducă până la capăt cele cincisprezece zile ale preavizului. Totodată, să se mişte cât mai repede cu analizele şi actele pentru cununia civilă, fiindcă Norica e sigură că poate face rost de o repartiţie pentru un apartament cu două camere de la ea de la fabrică, în baza certificatului de căsătorie, și dacă ar mai avea ceva la mână că-i gravidă, n-ar mai fi nicio umbră de îndoială. În plus, banii pe care i-a pus taică-său pe cec, tot cu aceeaşi clauză pot fi obţinuţi. E indispensabil acel certificat de căsătorie…

El îşi caută certificatul de naştere trei după-amiezi la rând, răscolind în amănunt prin chitanţele de lumină şi întreţinere amestecate cu testele de aspirină şi antinevralgice în sertarele bufetului toaletei, prin rufele din şifonier şi printre almanahurile şi revistele din debara şi prin sertarele lăzii dormezei pline cu aţe şi papiote şi cocoloaşe de aţă deşirată şi nasturi şi piesele unui deşteptător demontat şi tot felul de hârtiuţe şi adrese şi numere de telefon notate pe bilete de tramvai şi bonuri de uzură pentru scule adunate de prin buzunarele salopetelor băgate la spălat trebuie făcută ordine, doar aruncând tot bălegarul ăsta al vieţii tale se poate face ordine, şi ordine deplină tot n-ar fi, numai Drăcie a reuşit să facă ordine deplină, şi uite şi diploma asta de bacalaureat, care nu ţi-a folosit la niciun fel de angajare şi nici ca să-ţi faci actele de căsătorie nu-ţi trebuie, la gunoi şi cu asta, şi cu carnetul ăsta pe care scrie cu litere aurii, suflate cu bronz, FRB, şi

la o privire fugară ai zice că-i Filatura Română de Bumbac a soaţei mele din Perţihani, şi de fapt e Federaţia Română de Box, şi dacă-l deschizi afli cum te cheamă şi cum arătai la şaptişpe ani şi că ai susţinut, până la data de, 31 de meciuri în campionatele naţionale de juniori şi-n cupe intercluburi, dintre care ai câştigat 27, o performanţă pur şi simplu de excepţie, care prea puţini se pot făli şi care nu-ţi foloseşte la absolut nimic, şi pe urmă a început să mişte patul şi şifonierul şi frigiderul şi bufetul din bucătărie, l-a luat dracu' pe certificatul meu de naştere. Ba era pe undeva căzut, albit de praf, zăcea probabil acolo de când venise din Perţihani şi se mutase în garsoniera obţinută de maică-sa în urma demolării.

Norica nu şi-l găsi pe al ei prin lucrurile aduse de la cămin şi nici prin brambureala camerei ei de acolo, în care stătuse împreună cu patru fete. Cu siguranţă că-l pierduse după ce se înscrisese la profesională. De-atunci nu-şi mai aminteşte să-l fi văzut. N-avea decât să se ducă la ea la Vaslui să-şi scoată un duplicat de certificat de naştere, ceea ce ar însemna două zile pierdute cu drumul şi încă una sau două pe la Sfatul Popular. Ar fi însoţit-o Mite, o astfel de ieşire, în Moldova, unde n-a apucat să ajungă vreodată, fiind cât se poate de binevenită. Ar fi mers, chit că n-ar fi reuşit să se învoiască, fiindcă el n-a lucrat anul ăsta nicio duminică şi n-are recuperări, dar uite că-l ţineau în loc cele cincisprezece zile ale preavizului. Trebuia să le ducă până la capăt întregi, fără o oră învoită sau tăiată, fiindcă ei atâta aşteaptă, ca să te încurce şi să te pună s-o iei de la cap cu altă cerere de lichidare şi alte cinşpe zile, doar-doar te-or face să te laşi păgubaş. Şi aşa are presimţirea că a întârziat, nu-l aşteaptă numaidecât pe el postul ăla. Şi ce post, şi ce funcţie, ce amăgeală

nenorocită, când va munci tot îngroşându-şi pielea de pe palme ca cea de pe călcâie, trăgând de chei şi tot cărând fier cu spinarea, conducte de cinci ţoii şi te miri ce piesă de pompă de apă de douăzeci de kile, care-ţi mănâncă viaţa şi măruntaiele din tine. Păi de asta ai fugit mereu şi numai de-asta ai avut parte, da de-acum ai să circuli printre blocuri la aer curat şi-o să-ţi odihneşti oasele prin punctele termice ale blocurilor, aşa-i la Termoficare, şi nici iarna n-o să trebuiască să te omori cine ştie ce. Cui îi trebuie căldură îşi cumpără lemne şi cărbuni, că nici d-astea nu prea mai sunt, şi nici apă nu mai e cine ştie ce, toate-s pe terminate. Păi un post ar fi fost desigur acela de dispecer, normator, magazioner, ceva de felul ăsta, dar uite că aşa ceva n-a fost în stare să-şi găsească. Păi cine să-mi fi găsit, tăticuţu' nostru, pentru el ar fi fost taman o nimica toată ceva şi mai de soi, un post de bibliotecar sau instructor pe la vreo casă de cultură, eh, e ca și cum tăticuțu' nostru ar fi mâncat toată viaţa lui o pâine cinstită muiată-n sărătură de sudoare, ca lăcătuş strungar, frezor, rabotor, ba tocmai că ăştia sunt pe viaţă şi pe moarte când e în joc soarta copiilor lor, care să nu pătimească tot ce pătimesc ei. Nimerise el odată în uzină şi întrebase de fiu-său în stânga şi-n dreapta, dar acesta era alta tură şi nu era nici acasă. Trebuia neapărat să-l găsească, vezi, îi împrumutase o mie de lei, şi le trecuse termenul, şi poate fiu-său ar fi fost tentat să-i facă uitaţi. Cu oricine şi-ar fi permis Mite astfel de glume, dar în niciun caz cu domnu' subministru, și totuşi acesta se vădea teribil de precaut. Nu-i chiar de colo o mie de lei şi are şi el destule pe cap. Mănâncă maşina aia de nici nu-ţi închipui, benzină şi întreţinere şi reparaţii, şi mai sunt şi permisul de pescuit, şi permisul de vânătoare, şi partidele de pescuit şi

vânătoare, şi amanta aia de ultimă oră a domnului subministru, despre care frăţiorul nostru Costel spune că-l suge până la ultimu’ cinci, da’ că merită cu vârf şi-ndesat. Biata, mama, ei îi cerea de obicei Mite, iar ea îi dădea, şi, bineînţeles, nu sub formă de împrumut. Cât să-i mai fi dat şi ea? Şi tot datorită ei are acum garsoniera asta şi n-a ajuns la treizeci de ani un boschetar cu acte-n regulă, fără buletin şi fără livret şi fără certificat de naştere și cine știe dacă nu și mai rău, și cine-ar fi fost de vină și cine-i de vină dacă nu chiar domnu’ ăsta subsub sau adjunct de adjunct, cu geniu de contabil şi suflet de cămătar în gospodărirea bugetului familiei, la care dacă ai apelat de trei-patru ori, de fiecare dată impunându-ţi să fie pentru ultima oară şi de fiecare dată a trebuit să iau de la mama ca să mă achit de datorie.

Un vinovat, desigur, trebui’ să existe, de vreme ce exişti. Cinsteşte-l pe tăticuţu’ tău din coapsa căruia ai ieşit. Atunci l-a găsit acasă a doua zi, şi Mite i-a restituit mia cu mulţumesc tătic, şi chiar din tot sufletul dorea să-l cinstească, pentru că mia aia îi fusese într-adevăr de mare folos, când cu mai bine de-o săptămână până la avans sau lichidare se pomenise fără niciun ban.

— Bei ceva?

Taică-său refuză din capul locului.

— Sunt cu maşina şi mă şi grăbesc…

— Bine. Ştiu că timpul tău e preţios, e tot ce ai mai preţios timpu’ ăsta, spuse Mite ca pentru sine. Am auzit că m-ai căutat pe la uzină. Cum ţi s-a apărut?

— Ce anume?

— Acolo… Cum ţi-a plăcut acolo?

— Eh, fum, zgomot, balamuc mare…

— Da, e balamuc mare acolo… se strădui Mite să fie

cât mai echivoc. Da-s nişte nebuni paşnici. Nu fac rău, decât poate fără să vrea.

Dorin încă nu se spânzurase, dar existase totuşi un precedent. Se aruncase unul de pe hala turnătoriei, după ce-şi făcuse un bilet de voie de două ore, poate în ideea de a nu-i băga în încurcătură pe şefii lui, iar accidente mortale se întâmplă cel puţin unul la două luni.

— Asta-i viaţa, ce naiba să-i faci, spuse taică-său distrat, indiferent mai degrabă.

Suna totuşi ca o îmbărbătare. Doar erau între bărbaţi, ce naiba. Erau ca doi bărbaţi ce păreau să se fi cunoscut întâmplător de câteva ceasuri, în tren sau pe plajă, şi se antrenau într-o sporovăială calpă, ce nu reuşea să încropească niciun strop de simpatie reciprocă.

Nici la maică-sa nu reuşise de altfel să găsească îmbărbătarea potrivită, deşi ea străduise din răsputeri, într-o vreme, să scoată ceva din fierul rău care se vădea a fi Mite. Îl meditase câteva luni, așa cum făcuse și cu frăţiorul nostru Nicuşor, chinuindu-se să-i bage în cap cu lingura, cu| polonicul, cu ce i s-a părut mai lesne bietei femei. El trebuia să dea examen la Filologie, pentru că asta era meseria ei, şi astfel avea permanent meditator şi consultant la dispoziţie. Prea puţin însă a durat coşmarul aspiraţiei lui către studenţie. Nu arăta în niciun fel că s-ar fi născut într-o casă cu mai bine de o mie de cărţi, care de-a lungul timpului vor fi fost mai multe. În câteva rânduri, îşi amintea, taică-său făcuse din ele o grămadă măricică în curte şi le dăduse foc, şi între timp apăreau în casă altele. Îşi mai aminteşte că într-un colţ al bibliotecii, separat, erau nişte volume cartonate, cu coperţi roşii şi maro, inscripţionate auriu, Opere Alese, Marx, Engels, Lenin, Stalin. Erau cincizeci și ceva și le scotea uneori afară și le

înşira pe covor să facă din ele fel de fel de construcții, ca din cuburi sau cărămizi. Îi absorbea ceasuri în şir jocul ăsta, făcea un fel de castele pe care le înălţa mai mult decât propria-i înălţime, până să apuce să se dărâme, iar ei îl lăsau, fiindcă se juca în linişte şi fără să strice nimic şi nu mai trebuiau să-i poarte de grijă o vreme, să nu bage cuie în prize sau să fugă afară şi să se rătăcească…

Mama, mai ales cumpăra cărţi. Aducea acasă câte un pachet mare, care abia încăpea în plasă. O bună bucată de vreme avusese deprinderea asta, care cu timpul s-a pierdut, şi odată cu ea s-a pierdut şi deprinderea ei de a citi. Treptat, s-au pierdut şi cărţile ce mai rămăseseră, fiind împrumutate şi uitate poate, dar mai degrabă dispăruseră pur şi simplu, ca o bucată de gheaţă băgată în cuptor, şi de-acum nimeni din cei care rămăseseră în casă nu le simţea lipsa.

După eşecul examenului său de admitere la care i-a fost părtaşă, mama a încercat să-l îndrepte către ceva ce i s-ar fi părut mai uşor. Poate ceva cu profil tehnic. Orice, să fie ceva acolo, dar lui i se isprăvise ambiţia, dacă avusese cumva vreun dram de ambiţie ori vreo cât de vagă aptitudine pentru studiu. Era respins de această îndeletnicire şi o respingea la rându-i, neputându-i găsi vreun rost, cum de altfel nimic nu se vădea a fi pe măsura lui. Nici cartea nu ţi-a plăcut, nici munca nu-ţi place, şi lui ajunsese să-i sune îndeajuns de pertinentă admonestarea tăticuţului nostru adresată frăţiorului nostru în ajunul plecării lui, şi totuşi s-ar zice că şi-a găsit un rost acolo, spălând vase sau spălând closete într-un restaurant şi permiţându-şi să-şi petreacă nişte luni aici, care să-l coste cu totul cât n-a câştigat Mite în toată viaţa lui. Frăţiorul nostru Mite zăbovise totuşi destul prin uzină, prin şantiere

şi cărămidării, nu prea avusese încotro, nu-i prea uşoară nici viaţa de boschetar şi câine vagabond şi nu-i pria. Văzuse că nimănui de fapt nu-i prieşte, după cum nimeni nu-i făcut nici pentru munca în fabrică, chiar dacă oricine îşi poate găsi acolo o justificare, un rost, de la lichidare la avans şi de la avans la lichidare, cum să mănânci mai bine și cum să munceşti mai uşor, asta-i meseria dintâi şi pe care fiecare o învaţă de unul singur, vezi că pentru ea eşti într-adevăr făcut, şi pe lângă ea nu-ţi mai trebuie aproape nimic.

* * *

Se răzgândi în ultimul moment să-şi cumpere bilet de tren. Preavizul, desigur. Mereu e ceva care te ţine în loc. Mereu e ceva care te face s-o iei din loc. Se întâmpla că aveau bani de drum pentru amândoi. Pentru dus, bineînţeles, iar pentru întoarcere le-ar fi dat părinţii Noricăi. Ba ea conta pe şi mai mulţi bani, pe care i-ar fi scos de la taică-său, dacă ar fi apărut acolo cu viitorul ei soţ. Mite era o garanţie vie a certificatului de căsătorie de peste cel mult două săptămâni, în baza căruia li se vor elibera douăzeci şi ceva de mii de lei, după estimările Noricăi. Deocamdată, tot vor putea scoate de la taică-său două-trei mii, iar când s-ar fi întors, ar fi luat amândoi lichidările, mai bine de două mii de lei cu totul. Vor avea bani destui o vreme, şi n-au dus lipsă nici până de curând, cât l-au avut cu ei pe frăţiorul nostru Nicuşor, care cheltuise mult, tot ce avusese la el, încât ar fi fost prea de tot să-i spună Mite să le mai lase ceva, că doar vede şi el cum o duc ei aici, nici măcar de azi pe mâine, ci munceşti azi, ca abia să-ţi ajungă să te saturi azi. În sfârşit, în afară

de banii pentru două bilete până la Vaslui şi două bilete de rată până-n satul Noricăi, au vreo treizeci şi ceva de lei. În sfârşit. Să nu m-aştepţi la gară, că nu ştiu când mă întorc, poate întârzii până joi-vineri, să văd cât durează, cum mă descurc cu ăia la Sfat, şi se ajunge greu, au mai scos din autobuze, mi-a spus soră-mea că le-a băgat acum de trei ori pe săptămână, da văd eu ce fac, am să fac tot posibilul… Păi mai ai timp, mai are cinci minute până pleacă, fugi şi ia-ţi bilet, păi nici tu nu ştii ce vrei, c-ai vrea, că n-ai vrea, eşti ca o d-aia, păi chiar aşa eşti de-mi vine să te caut să văd dacă eşti ce pretinzi că eşti, şi el că unde mă cauţi şi să stai cuminte, păsărică, e o grămadă de lume aici, şi ce dacă, şi să te caut în pantaloni, băi, pizdă-plânge. Şi vrei sau nu vrei şi fugi şi ia-ţi bilet şi tu când m-ai întrebat prima dată în seara aia dacă vreau şi nu mai puteam de dărâmată şi-mi trecuse os prin os de atâta mers prin ger şi zloată, păi te-am întrebat. Aaaa, m-ai întrebat, ce-i al tău i-al tău, eşti un domn, un gen-te-le-men, care m-a-ntrebat vrei sau nu vrei, şi până la urmă, a doua zi dimineaţă când ne-am trezit fripţi de foame şi dacă tot eram amândoi acolo mai mult ca să ne treacă de foame şi urât, păi adu-ţi aminte, nu-s nici patru luni, ţi-am spus fără s-o mai scald în atâtea ape cum faci tu acum, că vreau, şi nu vreau şi spun amândoi pe mieunatul jalnic al unui cotoi în călduri vrrrrei-nu vrrrrei-io tot ţi-o vârrrr, şi fugi odată şi ia-ţi bilet.

* * *

— Am văzut în Siberia motoare care lucrează zi şi noapte continuu la minus treişcinci de grade şi nici pomeneală de antigel, şi poate că nici de baterii ca să

pornească n-aveau nevoie, îţi dai seama, dacă le porneau în septembrie şi până-n mai nu le mai opreau… în Irak am văzut motoare de sondă ambalate săptămâni în şir pe-o arşiţă de-ţi fierbea creierii-n ţeastă, da’ dacă puneai mâna pe ele, abia dacă erau niţel încinse. Am văzut motoare nemţeşti, Ganz-uri, şi p-ormă Meybach-uri, cu echipament de injecţie Bosch, pentru sonde şi tancuri, pentru locomotive vapoare, utilaje de construcţii… şi-am văzut şi cum se lucrează la Mercedes, am văzut motoare Diesel mai nărăvaşe și mai iuți decât cele pe benzină. La General Motors am văzut motoare care odată ieşite pe poarta uzinei nu mai e nevoie să pui cheia pe ele ani de zile. Eu am văzut cu ochii mei şalupe şi sonde, şi locomotive care n-au pe ele truse de scule şi niciun fel de motorist de serviciu, care dacă râgâie motoru’ ori dă ochii peste cap dai un telex la atâtea mii de kilometri şi-n maxim o jumătate de zi patronu’ şi firma îţi trimite echipa cu-n motor nou şi-ţi plăteşte pagubele pentru staţionare, şi crezi că i-ar conveni? Care d-astea nu se prea întâmplă nici în cele mai nenorocite exploatări, prin cine ştie ce cale ferată de mină unde se-mbâcsesc filtrele de aspiraţie cu praf de cărbune, prin cine ştie ce mlaştină-n junglă în care bolborosește jumătate de volantă în nămol… Şi cum arată motoarele alea, te-ntreb, care io pot să-ţi spun cu mâna pe inimă că nu-s cu cine știe ce mai altfel decât astea, și bineînţeles că se-nvârtesc tot după regula aia. Care regulă n-are cum să se schimbe nici de-acum într-o mie de ani. Păi bineînţeles că nici oamenii ăia care le face n-arată altfel decât noi, tot cu două mâini şi-un cap, doar c-or avea altceva în cap, adică ce? Că d-aia am văzut io motoarele alea mai de aproape şi demontate şi cum era ele? Aveau flanşele alezate oglindă, să te bărbiereşti în ele, şi

îmbucându-se atât de fest că ai fi putut să le etanşezi şi fără garnituri, şi strângând şuruburile cu mâna. Ţevile, pe dinăuntru, arată ca argintate şi lustruite cu peria… Aia e, Cafanule-tată, şi presostate şi termostate cu cuarţ, regulatoare electronice de mers în gol şi de mers în sarcină, şi peste tot unde te duci, cu totu' altfel decât aicea se pune problema.

Lucrează omu' fără grabă şi are tot ce-i trebuie, şi face numai piesa aia zi de zi şi ani de zile, o flanşă, un şurub, o bucăţică de bielă, şi-o face ca lumea pentru că-i plătit ca lumea şi nici pomeneală să se policalifice, de la strung la lăcătuşerie şi sudorie şi la cărat şpan cu roaba şi la dat zăpada de pe străzi, care acolo ie oameni care numa' p-asta o face şi ie plătiţi pentru asta, fiecare are locu lui şi nu le zăpăciţi de colo colo. Aia ie, Cafane, c-aşa am învăţat noi doar, să ne batem joc unii de alţii. Care-i piua-ntâi la chestia asta şi dac-ai învăţat-o p-asta nu-ţi mai trebui' nimic. Până nici arabii ăia puturoşi nu mai înghite asta. Anu' trecut pe vară, eram în Egipt cu-n hârb d-ăsta de-al nostru în garanţie. Doar io, ca motorist, şi mecanicu' lor răspundeam de toată garnitura de tren, Cafane, că la ei nu există şef de tren, control, şi control civil şi ajutori de mecanici şi frânari şi câţi or mai fi. Şase ore cât ţinea drumu' pe Valea Regilor, acolo-înțepeneam, în sala maşinilor, Cafane-tată…

De sub motorul Diesel de 1200 CP, cu 12 cilindri în V și turbosuflantă dublă, ca o cochilie de melc uriaş, din Cafanu se văd doar bocancii, fără şireturi, cu bombeurile curbate ca tălpicele de sanie şi feţele scorojite şi roase de motorină, şi nu te gândi că nu-s buni, aici, la lucru, alţii moare și-așa n-are. Aia ie, Cafane-tată.

El e lungit şi răstignit, cu picioarele răşchirate pe sub

burta carterului și îndesat în locul strâmt dintre volantă și coama motorului. I-au amorţit mult umerii şi braţele, iar degetele abia dacă şi le mai simte pe fierul cheii. Un strop de ulei îi pică la intervale lungi pe ureche, i se prelinge pe ceafă şi pe sub tricou, amestecându-se cu sudoarea și şurubul ăsta nu mai vrea să iasă, e strâns foarte tare, e înţepenit, cheia intră greu pe hexagon şi scapă, e strâns în disperare, ba nu e strâns deloc, pentru că-i bătut cu ciocanul, de vreme ce are hexagonul mutilat, e bătut în disperare şi-n bătaie de joc, savantă lucrătură ce se potriveşte de minune cu această poziţie de lucru, în care doar să vină unu să te reguleze şi nu s-ar mai osteni nici să-ţi dea pantalonii jos, că au fugit toate hanţele astea jegoase pe tine, agăţate-n hăţişul de fiare, păi a dat cu ciocanul în el până să fie montată volanta pe motor, şi la o adică ar fi avut loc să-l altoiască şi cu barosul.

Să fie un sfert de oră de când Mite se roagă de şurub şi-l înjură dimpreună cu cel care l-a înţepenit acolo, şi dacă n-a pus aparatul de sudură pe el să-l lipească de motor ca să ştie o socoteală, tot degeaba, şi nu mai e mult până la ziuă şi uite că n-am făcut nimic în noaptea asta, noaptea de înviere, Iisuse, păcătoşii de noi, în toate bancurile de probă se aud motoarele duduind şi doar aici e linişte şi pace, şi boşorogu' ăsta de Guţu care te-mbolnăveşte de cap cu marile lui aventuri prin cele străinătăţuri.

Şi n-a pus mâna pe nimic toată noaptea. Şi tot aşa mi-a făcut şi noaptea trecută. Cât o fi el de şef de echipă Guţu ăsta, uite-l cum te aduce-n stare să-i dai c-o cheie-n cap, numai să tacă odată. Măcar de s-ar culca, să nu-l mai aud şi să nu-l mai văd. Vezi că nu-l ia somnu' de câte griji are! Ori o dormi acasă toată ziua, da' uite că nici să pună osu' la treabă nu se-ndură. Ai rămas de fraier, aia e, Cafane-

tată. Acuma, dac-ai rămas, ai rămas. Şi parcă te râcâie-n inimă cân’ îl-uzi. Si Buzilă a venit cum a venit. Doar că nu mergea în patru labe că-ncolo era bun de exerciţii la bârnă. Şi cumnatu’ Bajnorică n-a mai venit deloc, păi nu-i aicea ca la Porcărie, de unde-a venit el să ia un ban grămadă-n Douăştrei, să-ncui porcii şi să tragi pă dreapta. Cât de idiot a putut să fie de a plecat de-acolo, pentru ce? Pentru prostia lui din cap, pentru-o mie de lei, el, fără căţel, fără purcel, fără nimic, şi să fie-n rându’ lumii, doctor de fiare-n Douăştrei. Mai am nicio săptămână şi bine că scap, rămâne cumnatu’ Bajnorică-n locu’ meu, cât o mai rezista şi el cu câte cinci-şase lipsuri pe lună, şi dă-mi şi mie cutare, pân’ la avans, douăşcinci de lei, că n-am de nici unele. Io nu mai am, cumnate, io vreau să mă-nsor şi să fac o târlă de copii, m-am săturat de viaţa asta de câine şi de boschetar, eh, Buzilă, da, te mai miri şi de ăsta cum i-o fi dat drumu’ portaru’ pe poartă în halu’ ăla. Da barem aşa, ăsta mort-copt vine la lucru, nu ca Bajnorică, se-ntoarce din drum când îi taie calea vreo pisică. Şi de la unşpe, şi-a ocupat patul sub ventilator Buzilă. Sforăie de se cutremură, până aici se-aude. Doarme pe ciment şi pe bumbac plin de ulei de motor, ca-n aşternuturi de olandă. Si tu cu șurubu’ ăsta îți faci un milion de draci și cu Guţu, care-ţi face capul mare cu vrăjeala lui băşită. Bine că mai am câteva zile până la divorţu’ definitiv. Ba de mâine, moşulică, nu mă mai prinzi tu aşa. Mai sunt trei nopţi din săptămâna asta, şi de nu mi te-oi tăvăli prin băile de ulei ale motoarelor şi prin tăvi, de-ai să mă pomeneşti şi după ce-o să ieşi la pensie.

Când o mai fi şi vremea aia să iasă Guţu la pensie? Or fi ani de zile de când i-a trecut termenu’ de liberare, și tot nu se-ndură.

M-aş mira de n-o avea vreo şaptezeci. Îl strânge foamea de gât p-aicea pe fiare. A rămas cel mai vechi. E singurul care a fost pe unde nici dracu’ n-a fost, în toate Service-urile uzinei, prin patruzeci şi nu mai ştiu câte de ţări, şi cică ar fi călătorit mai mult decât orice director de export pe care l-a avut Douăştreiul. Atâta-ţi trebuie, doar să-i dai puţină apă la moară şi p-ormă se-nvârteşte pe uscat de-ţi ia mau’. E ca o lepră dacă apucă să înceapă cum era să-l mănânce şerpii în jungla braziliană, cum s-a rătăcit în Istanbul o săptămână şi cum l-au răpit legionarii la Paris, care ăia ce să fi făcut cu el, să-l facă friptură, de parcă cine ştie ce mare diplomat e moşu’ acesta care tot delirează cum l-au jefuit în Mozambic nişte mari virtuozi, suflându-i un fum somnifer pe sub uşa camerei de hotel, de s-a întors în ţară lipit pământului.

O să mai încerce un minut. Dacă nu iese într-un minut, se va duce să se culce și să intre Guțu în locul lui. Mai mult de trei ganguri nu se mai văd a fi. Mult a fost şi mai e destul şi-i zvâcnesc tâmplele şi parcă are nisip în ochi şi i-a curs în gură pe puţin o litră de ulei. E sărat şi dulceag, are gust de pământ. Cât pământ din ăsta o fi băut în ultimii doi ani, dar mai are câteva zile şi scapă. N-o să mai stea aici ca-n sicriu, cu o basculă de pământ pe el şi cu pământ în gură. Şi pământu-l apasă şi-i pasă tot mai tare. E trei şi jumătate noaptea. El are treizeci de ani şi se vede c-a îmbătrânit.

Şi Buzilă, halal de raşpa lui, doarme-n bumbac, drogat de vapori de motorină. De vreo patru ore şi ceva n-a mai dat în viu. Se pomeni cu şurubul în mână când de mult uitase de el. În sfârșit, ieșise. Ia de studiază-l, moș Gutuie.

* * *

Cererea de angajare a lui Cafanu Dimitrie era acolo de aproape o lună. Pentru Termoficare Titan, scria pe un colţ. Avea şi două semnături de aprobare, dar şefa Serviciului Angajări-Lichidări nu era sigură dacă mai este nevoie de oameni la punctele termice. Săptămână trecută încă se făceau angajări, da, şi aici e nevoie mereu de oameni, s-a creat însă o situaţie specială, odată cu intrarea în vigoare a legii acordului global în retribuţie. Fondurile de salarizare acordate de bancă s-au redus simţitor şi probabil că se vor reduce şi angajările, dacă nu cumva se vor sista definitiv.

— Si atunci, doamnă?

— Să vedem… Poate pe la sectorul Canal şi Apă. Şi ICAB-ul aparţine tot de noi. Sau la Electroconstrucţia. Avem nişte echipe de băieţi la şanţuri pentru cabluri electrice. Sunt electricieni și electromecanici, majoritatea absolvenţi de liceu industrial. Avem echipe din acestea prin Rahova, Bucureştii Noi, Ghencea, unde v-ar conveni…

— Bine, doamnă, da’ am vorbit cu inginerul-şef de la Termoficare Titan şi acum o lună, când mi-a aprobat cererea, şi alaltăieri am vorbit. Are nevoie de fochişti şi lăcătuşi, şi încă opt inşi, mi-a spus, care să aibă calificarea mea – mecanic motoare combustie internă Mecanic dieselist adică. Îi trebuie oameni care să se priceapă la pompe, compresoare, la instalaţii de încălzire pe motorină şi gaz metan…

— Dânsul a zis aşa pentru că n-avea de unde să ştie. Nici eu n-am avut de unde să ştiu, până azi-dimineaţă. Să vedem totuşi pe unde ar mai fi loc şi pentru dumneavoastră. Să vedem…

Moș Gutu chiar o ia de bună cu studiatul. Răsucește

şurubul printre degetele noduroase, strâmbate de reumatisme imemoriale. Îl măsoară concentrat, ca pe un corp delict, şi pentru ce şi pentru cine atâta teatru, e patru dimineaţa, iar el ţine-n mână un şurub cu filetul şters, care ar putea fi folosit ca bolţ sau piron încastrat într-un perete, de care să agăţi cine ştie ce, şi chiar să te şi spânzuri. Ar ţine şi pe unul de o sută de kile, asta se vede oridincotro l-ai privi şi fără să-l priveşti mai mult de o secundă.

— Cafane-tată, a fost bătut de ăla din montaj, cu ciocanu'.

— Da, sigur, de ăla din montaj…

— Cu ciocanu' sau c-o ţeavă grea sau c-o bucată de…

Pică de somn Cafanu, dar încă rezistă.

— În orice caz, nu de caşcaval.

Moş Guţu nu-l ia în seamă. El e expert. Se vede că d-aia pun mereu ochii pe el ăia din Service-uri.

— A văzut băiatu' că merge greu şi ce şi-a zis?

— Chiar așa, nea Gutuie, ce naiba și-o fi zis?

— Arde-l cu ciocanu'! Că-i sfânt! Arde-l pă ţăran la lingurică! Să simtă! Glasul lui Guţu devine dintr-odată vehement şi patetic, piţigăindu-se, treptat, de indignare. După cinzeci de ani de meserie, acuma sunt sigur: când va dispărea dalta şi ciocanu' din România, toţi o să dispărem! Toţi-toţi! Şi fabrica asta, cu tot cu oameni! Şi toate fabricile din ţara asta. Când va dispărea dalta!… Ciocanu'!… Levieru'!… Ranga!… Barosu'!…

Oh, bietele scule, puternicele şi neînfricatele, fac să reverbereze în glasul lui sonorităţi sinistre. El pare să enumere nişte instrumente de penitenţă şi mortificare: biciul!… ştreangul!… securea!… ghilotina!…

Dar vorba i se aşterne și devine blândă, de o sfătoșenie parşivă, e din nou el, vulpoiul bătrân de Guţu…

— Cafane-tată, du-te cu el la menghină, ia o filieră de doişpe şi nişte tarozi tot aşa, număru’ trei, doi, unu…

— Păi tot aşa ziceam şi io, moşule, îl aprobă Cafanu. Du-te cu el la menghină şi filetează-l şi bagă tarozi pă gaură. Io mă duc să mă culc. E trecut de cinci. Poate aţipesc două ceasuri, să mă-mpărtăşesc şi io dimineaţă.

— Cum să te culci, unde să te culci, băiatu’ moşului? Peste tot e curent. Trage peste tot. Eşti tânăr, nu simţi, da’ corpului îi pasă. Nici nu-ţi dai seama cum se pătrunde corpu’…

— O să mă bag sub ventilator, lângă Buzilă. A-nceput să bage aer cald. Îl simt de-aici.

— Să nu faci prostia asta, băiatu’ moşului. Să te culci lângă Buzilă, lângă stricatu’ ăla. Tu nu ştii că ăla are apucături musulmane? De ăla nu scapi cu una, cu două…

* * *

Şi să vedem şi ce-o să găsim şi pentru dumneavoastră şi cât de strepezit a ajuns el de să vedem că nu ştim deocamdată da’ să vedem totuşi și unde-ar mai fi loc și câte birouri de serviciu personal prin care a trecut în aceşti ani, douăzeci pe puţin, că-i și pretenţios şi deopotrivă infidel şi-i place să schimbe mereu stăpânii. Ba el s-a mulţumit cu puţin, poate unde mereu s-a întâmplat să aibă parte de mai puţin decât foarte puţin, un câine la urma urmei, la urma urmei desfundător de canale ori săpător, gropar de cabluri electrice, de mult s-a lepădat de el însuşi, fiindcă ajungi departe cu căciula-n mână şi uite unde a ajuns.

— Oriunde ziceţi dumneavoastră că aveţi loc, doamnă.

— Doar v-am spus că nici eu nu ştiu deocamdată

precis, şi nici dacă se mai fac angajări…

— Nu, asta nu mi-aţi spus…

— Cum nu v-am spus? înseamnă că eu sunt tâmpită, nu?

— Da’ nu v-a făcut nimeni tâmpită.

— Uite ce e, domnule.

— Da, doamnă.

* * *

Dacă ar avea Buzilă apucături canibalice, şi tot ar fi o treabă, cum cade el acum din picioare, şi ce şmecherit şi Guţu ăsta… Buzilă e în tricou roşu, jegoşit, cănit şi puroiat pe piept de uleiuri arse amestecate cu uleiuri crude şi cu un braţ de bumbac sub cap drept pernă şi răstignit pe bumbac şi bluza de salopetă, cu braţele-n lături şi picioarele răscrăcărate. Capul lui de câine de luptă, cu frunte teşită şi maxilare puternice, horcăie pe o infinitate de tonuri. Freza năclăită de ulei de păr şi obrajii raşi până la sânge se zguduie imperceptibil, risipind damfuri de colonie şi tescovină. Surâde în somn o secundă şi pare un sugar desfăşat părăsit în mijlocul unei poieni însorite. Vorbesc îngerii cu pruncul ăsta zdravăn. Mite îl împunge cu bocancul în şale, căutătura lui somnoroasă împietrindu-se a neîndurare. Parcă ar vrea să se convingă dacă e mort de-a binelea, dacă mai e nevoie să mai strice un glonţ pe el.

— Hei, te-ai întins cât o pomană. Păi cum dracu’, ne-am beţivit, ne-am curvăsărit, şi-acum tragem pă dreapta! C-aicea-i hotel, casă de odihnă,. Sanatoriu ori ce dracu’ o mai fi și-aicea, neică? Ia să-l chem io pe meşteru’ Garidu, c-ăla are şi o fiolă la el…

Dar nu mai poate fi readus la viaţă Buzilă, nici cu bocanci în şale şi nici chiar cu meşterul Garidu. El se răsuceşte către perete, încovrigându-se totodată, fără să se trezească şi fără să-şi întrerupă sforăitul, urnit de un simt somnambulic, și numaidecât sforăiturile celor doi încep să se îngâne distinct sub ventilator, conturând liniştea indecisă a dimineţii şi-un timp indecis, învârtoşându-se în sine.

Guţu aşterne pe lada de scule o pagină de ziar. Scoate din servietă două ouă roşii și două felii de cozonac. Ciocneşte ouăle unul de altul și recită mecanic. Hristos a-nviat – Adevărat a-nviat.

Curăţă oul privindu-l fix, desprinzând coaja cu gesturi mărunte, care devin din ce în ce mai lente, până ce mâinile îi încremenesc în aer şi lasă oul să cadă pe foaia de ziar. Scoate şurubul din buzunar, în uitătura imobilă şi grea îi licăreşte un grăunte de nebunie.

După ce prinde şurubul în menghină, ezită iarăşi un timp. Apoi îl scoate din menghină şi-l trânteşte înverşunat de ciment. Caută alt şurub în lada de scule, caută nişte tarozi…

* * *

Era o ruină de doamnă, cu părul aranjat înfoiat, ce ar fi putut fi o perucă de un fumuriu tărcat indigo, o culoare fistichie, de carnaval, iar rujul contura nişte buze duble, de clovn, şi-o tencuială prăfoasă de fard se căznea să acopere scofâlceala obrazului şi avea cercei de celuloid sidefiu, şi mâinile descărnate şi noduroase, stropite de pete cafenii şi sigilate la încheieturi de brăţări de celuloid de toate culorile, i se însufleţeau în răstimpuri de un tremur nervos.

Deja el îi devenise antipatic, ba părea să-l urască. El venise s-o chinuie cu angajarea lui, iar ea are şi aşa destui ani şi destule necazuri în spinare. Îl sfătuise cineva de la secţia Titan să vină cu un buchet de flori la paparuda de la angajări când o fi să atace. Şi-ar fi dat şi singur seama, până să dea ochii cu paparuda asta care aduce secetă. El n-are bani de pâine pentru zilele cât va lipsi Norica şi nici nu şi-a bătut capul să împrumute, pentru că poimâine ar lua banii de la Douăştrei, ultima lichidare, încât socoti că n-are rost să se îndatoreze. Până la urmă, a găsit prin casă un săpun american rătăcit, tot ce mai rămăsese în urma reîntoarcerii lui frate-său în State. Are preţul scris pe o etichetă cât unghia, lipită pe ambalajul care el singur spune mult prin arabescurile viorii închipuind baloane suind din troiene de clăbuci.

Poate doar i se păruse că privirea ei a licărit lacomă când a pus săpunul pe birou, de vreme ce ea refuză numaidecât şperţul, ciubucul şi bacşişul, şi mita, atrăgându-i apoi atenţia cu un paragraf dintr-o cărţulie scoasă repede dintr-un sertar al biroului, pe care se pare că o ţinea permanent la-ndemână. Funcţionarii de la angajări n-au voie să primească obiecte sau bani de la viitorii angajaţi în vederea unor înlesniri sau favoruri, aceasta pedepsindu-se conform legii, ca luare de mită şi aşa mai departe, şi întreg paragraful era subliniat cu roşu, iar alte paragrafe erau subliniate cu negru şi albastru, şi verde, ca nişte portative multicolore încropite parcă din dezdoirea brăţărilor ei de celuloid, iar paginile arătau ca și ea, ferfeniţite şi vechi, şi patinate de multele răsfoiri, şi îngălbenite de vreme. Îi băgă sub nas acel ceaslov plin de tâlcuri şi învăţături de căpătâi, şi parcă începuse să-l simpatizeze, explicându-i pe larg, pasionată şi plină de

tact, cu dicţie limpede şi imaginaţie, cum devine cu etica profesiei ei şi cu ce se ocupă profesia ei. Ea apelă în sfârşit la un exemplu sugestiv pentru a fi sigură că el a priceput, dacă m-aţi fi întâlnit pe stradă, cică, auzi, pe stradă chiar, dacă ar fi întâlnit-o, domnule, şi mi-aţi fi oferit săpunul ăsta din mai ştiu eu ce motive, cu totul altceva ar fi fost, da' aşa, dată fiind relaţia ce se impune…

Şi mare lucru dacă ar întâlni-o pe stradă, păi se vrea acostată, fiind sătulă de cât o fi curtată în biroul ăsta de-atâţia câini și boschetari cărora le dă de lucru la şanţuri şi desfundat canale. Biata băbuţă se vrea dorită cu disperare, aşa cum alţii iau calea bisericii, dacă nu cumva o fi acelaşi drac, altfel costumat. Ba nu oricine se îndură să se retragă pur şi simplu, să întoarcă spatele când i se întoarce spatele, dărâmând lumea ca un vânt năprasnic. Bâhhhh… bâhhhh… tuşea şi pârţu', ea îşi înfigea ţigara în ţigaret, era în formă şi plină de vervă, explicându-i, pentru a treizeci şi şasea oară, în ce constă învestitura ei, cât şi relaţia care se impune, într-un amplu delir hermeneutic masturbant.

O cât de cât relaţie se impunea, cu toate c-o făcuse tâmpită. Ea revenea, pentru a paisprezecea oară, la întâlnitul pe stradă, învăluită şi încălzită de rânjetul lui candid şi de umilinţa lui ipocrită şi sinceră, oh, doamnă mare, ţi-aş încălzi ciolanele până te-ai face toată o flacără, da' îmi ghiorţăie maţele, doamnă, foamea nu mă lasă, dă-mi ceva, doamnă, un şanţ de săpat, un canal de desfundat, orice.

* * *

Puţin după ora şase motorul era pornit, încins deja, sfârâia şi duduia și se cutremura agresiv din toate

încheieturile. Tălpicile săniei pe care era fixat făceau să trepideze cimentul şi uleiul din tava de sub carter clipocea neauzit. Buzilă şi Mite dormeau ghemuiţi în miezul duduitului acela apocaliptic, în stare altminteri să te trezească și din comă. Aşternutul din bumbac și bluze de salopetă, prea suficient pentru unul singur, era cam strâmt pentru doi inşi, iar aerul vărsat de ventilator începuse să se răcească, aducând atmosfera dimineţii de afară peste ei, încât se chirciseră îmbrăţişaţi, bot în bot, cu respiraţiile împletite strâns, respiraţia unui cataclism teribil suflându-le parcă în cefe.

De la ora asta în sus începeau să apară cei mai harnici din schimbul unu. Zguduindu-i îndelung, când pe unul, când pe celălalt, de-abia reuşi să-i trezească bătrânul. Între timp, el avusese grijă să răstălmăcească decorul din camera bancului de probă nr. 8. Acum, oricui i-ar fi sărit în ochi că s-a muncit din greu şi-n credinţă toată noaptea. Stropise cu furtunul motorul încins şi aruncase pe el câţiva pumni de ulei. Lăsase să curgă la canal, din rezervor, vreo douăzeci de litri de motorină. Cu asta s-ar fi încălzit o săptămână vreun băiat necăjit, constată el şi parafrază, cu emfază evlavioasă, din pământ ai ieşit, în pământ să te duci prin conductă la canal. Ostenise. Se retrase în sfârşit în cămăruţa de doi pe doi, cu pereţi antifonaţi, un refugiu pentru reculegere şi odihnă a auzului, unde purcese să umfle raportul de tură, deşirând meticulos un pomelnic de o pagină de registru. Nota de plată care va să zică, moş Guţule, nu suntem la strung ori pe tractor să ne socotim la număr de piese şi hectare arate. E o meserie în care nu te poţi lipsi de poezie. Poezie, cât mai multă poezie, moş Guţule. E o poezie şi o pâine de mâncat dacă te pricepi şi la bietul motor care se-ntâmplă să iasă teafăr de tot de pe

banda de montaj. Dacă te pricepi să-l îmbolnăveşti uitându-te la el numai, el are nevoie neapărată de tine. Adică să-ţi baţi joc de ei, moş Guţule, până s-apuce ei să-şi bată joc de tine, şi poezie cât mai multă, cât încape, aşa ie-n Ţara lu’ Foaie Verde.

Din robinetele deschise la maximum jeturile păcăneau frenetic, cojind rugina de pe fundul jgheabului de tablă. Urinând în jgheab, Buzilă întoarce o figură umflată de mahmureală către Mite. El vine cu mânecile salopetei suflecate și prosopul pe după gât şi duce cu sine ritualul unui schimb fulgerat de priviri şi rânjete încrucişate şi mormăieli. Sunt ca bătuţi, doi bărbaţi ca brazii stând să se dărâme, tineri încă, dar gata să îmbătrânească. Au dormit, și somnul aici înseamnă mai mult boală-n oase.

Pe cât de osteniţi, pe atât sunt de grăbiţi şi plictisiţi de toate şi plictisiţi unul de altul. Dar n-au încotro, trebuie se să suporte, până o porni fiecare pe cont propriu ziua asta marcată de gustul coclit al unui somn pe ciment şi-n fum şi zgomot de motor. Se grăbesc pentru că vor să scape cât mai repede, şi, dacă s-ar putea, să scape şi de gândul că diseară la unsprezece se vor regăsi tot aici. Altminteri, n-au vreo treabă anume, şi timpul lor nu e deloc preţios, e chiar cel mai ieftin dintre atâtea lucruri ieftine de care se lovesc zi de zi.

— În zăpadă dacă ai dormi şi tot… Mite se apleacă şi se îndreaptă poticnindu-se. Se aud limpede rotulele şi oasele bazinului pârâind, ca un mecanism cu piesele îmbucate pe uscat. El lasă săpunul pe marginea jgheabului. Dacă n-ai învăţat carte, Buzilă, cerneala-i băut-o în loc să fi scris cu ea… ’S-albastre mațele noastre, oh, venin ce iese din noi, oh, oftează în timp ce se uşurează şi el în jgheab.

— Dacă nu ne trezea moşu', făceam pe noi în pat. Buzilă încercă şi el să se-ndrepte, cu palmele lipite de şale, iiiiia... Nu e el prost degeaba Guţu. Știe el de ce nu vrea să doarmă aici. Nu mai ajungea el la anii ăştia printre fiare... Da' să fiu dacă ştiu cum a fost aseară. Cine m-a dus sub ventilator?

— Moșu' te-a adus.

— Aha. Şi-a avut grijă să-mi şi aştearnă, să nu mă tragă la noadă... Da' ăla unde-i? Cumnată-tu, Bajnorică.

— A băgat gol, precis. N-avea niciun liber de luat...

— Mare căzătură şi cumnatu' ăsta al tău. Nu-l apucă vara p-aicea cred. Nu ştie să doarmă pe ciment... Buzilă buşeşte cu încheietura mâinii în frunte: da' mă doare ăsta. Mă doare prostu' ăsta. D-alaltăseară n-am mai ajuns acasă. Cân' m-o vedea aia, mă pupă de la a la zet. Pă unde-ai fost, puţă? face. Păi am fost... da, am fost cu beţivu' ăla de Bajnorică şi cu beţivu' ăla de Cafanu, n-am mai scăpat de ei şi aşa şi pe dincolo.

— Cu mine n-ai fost niciodată nicăieri, constată Mite pe un ton neutru. Nici n-o să ai ocazia. Şi ce bine ţi-ar părea să mă pomenesc într-o bună zi cu biata femeie la uşă, oh, biata femeie, se vaită sincer Mite. Şi barem dac-ai umblat atât, ai găsit tapiţer pentru biata femeie?

— Nimeni nu mă crede, nimeni nu mai ştie cât pătimesc cu dormeza aia, se vaită Buzilă. Ce lucrare-ce lucrare, vreo opt tapiţeri i-am adus pân-acuma. I-am spus, fetiţo, de-acuma un mecanic auto, am să te pun pe arcuri de suspensie pentru Dacie, ăsta-i leacul tău...

Mite râde în hohote, căzut pe vine şi ţinându-se cu mâinile de marginea jgheabului. Arcuri de suspensie, chiar aşa. Buzilă a pus deştu' pe rană şi-o oblojeşte de minune.

Aia de-acasă, care-l aşteaptă de trei zile, biata femeie, e sărită mult peste suta de kilograme, şi după cum povesteşte Buzilă că evoluează în ultima vreme, s-ar zice că-i în creştere. Are doar douăzeci și ceva de ani biata fetiță şi femeie şi are tot timpul să demoleze la dormeze, şi să vezi când nu merge liftu' cum mă strigă de jos, hai tată, coboară, că iar a murit nenorocitu' ăsta, şi bag cornu-n pernă, Cafane, mă fac că dorm, s-o ia tac-su s-o urce opt etaje pă scări, că i-a spus şi doctoru', așa şi aşa, şi ea i-a astupat gura la doctor: mie dacă mi-e foame, dom' doctor, nu mai pot ţine cont de nimic şi că la două noaptea dacă mi-e foame, io mă scol şi mănânc, şi zău dacă nu chiar aşa face, da' cum o face, zici că face hidrocentrale, metrouri, tunele de mină…

Să-i tot repare la dormeze Buzilă, dar momentan nu-i stă lui capul la asta. Îi crapă capul, are o căpăţână de o tonă, funcţionând prin strâmbături şi în salturi scurtcircuitate.

— Si cât ziceai că mai ai, Cafane? Ai făcut ceva cu transferu'?

Mite n-a făcut nimic cu transferul. Nu vor să-i aprobe. Au nevoie de oameni şi pe de altă parte nu mai angajează, pentru că n-au probabil bani să-i plătească. El a rămas la preaviz. Mai are cinci zile din preaviz şi a scăpat de Malaxa…

— E bine şi-aşa, Cafane. Mi se pare că n-ai ce pierde.

— N-am nimic absolut…

— Şi unde ziceai că. Parcă mi-ai spus, da' am uitat.

— La Termoficare. Pe la puncte termice la blocuri. Lucrez doar dimineaţa, de la şapte la trei, mă plimb de colo colo cu geanta de scule în spinare, pot să văd şi-un film şi să mă duc la ştrand. Nu e puşcăria şi mizeria de

aici. Ce zici?

* * *

Privirea lui cobora repede de pe coafura tehnicolor pe spătarul scaunului cu încrengături de lemn afumat şi din piele veche ţintuită în bumbi de alamă. E tronul doamnei, pe care ea şi-l apără până la ultima picătură de vlagă, în vreme ce privirea lui îngenunchează şi se chirceşte şi se vaită pe vraful de dosare şi coli şi se răsuceşte agonic între termos şi ceaşca de cafea întoarsă pe şerveţelul mânjit cu zaţ şi ruj.

Aştepta. Oare de cât timp? Oare fusese uitat?

— Aşteptaţi puţin pe hol, îi spuse doamna.

Chiar o încurca acolo. Biroul ei se umpluse de salariaţi veniţi pentru adeverinţe, lichidări, angajări, cereri de transfer. Fumă pe hol două ţigări. A dat ultimii bani pe ţigări, în loc să-şi cumpere pâine. Nu mai avea acasă nicio coajă de pâine. Oho, e prea învăţat cu foamea. Trândăvind o faci parcă, într-o veselie, mai al dracului e când o faci muncind. De două zile însă, el e liber ca pasărea, şi acuma cerşeşte la doamna o colivie pentru sufletul lui şi pentru stomacul lui zburător. Cum o scăpa de aici, o să vândă săpunul. Doamna e incoruptibilă până-n vârful unghiilor. O să-l dea la magazinul de confecţii de peste stradă la vreo vânzătoare, cu o sută, chiar şi c-o juma’ de sută, important e să-l dea cât mai repede şi să-l facă bani pentru o bere şi o plăcintă la patiserie şi de ţigări mai bune decât mizeriile astea de Carpaţi cu filtru îndopate cu tocătură de beţe. La ce să-l mai oprească pentru Norica? Ea e ca şi dispărută. De alaltăieri trebuia să apară cu certificatul de naştere şi cu bani de la tac-su. Aşa-i trebuie, dacă a lăsat-o să plece

singură şi a rămas aici s-o curteze pe doamna pentru un şanţ de săpat şi un canal de desfundat.

Ceasul din hol arăta ora douăsprezece. Poimâine o să ia lichidarea, cincişpe sute aproape, ultimii bani de la ultimul stăpân, îl ia cu ameţeală gândindu-se, sau o fi de la foame ameţeala asta. A uitat să mănânce de ieri de pe la ora unşpe. Când devine un lucru de ţinut minte şi pe care-l uiţi, asta ce înseamnă? Foamea se transformă într-un viciu de care nu te mai dezbari în veci, asta e. Ba în frigider, îşi aminteşte, mai sunt trei linguri de varză călită într-o cratiţă, şi-a mai rămas şi nişte mălai într-o pungă. O să trântească o ditamai mămăliga. Foamea amăgită e încă şi mai rea. E ca o târfă care se duce la mânăstire şi pe urmă se răzgândeşte, şi pe urmă se răzgândeşte iar, şi-o duce toată viaţa aşa, cărându-l în spinare pe oacheşul şi roşul în obraz, marele nostru amant de suflet.

Pe urmă a fost rechemat în birou, iar doamna i-a răsfoit cartea de muncă, atâtea locuri de muncă schimbate... da... mai sunt şi altele, netrecute acolo. Şi doar trei calificări... Ţepene însă, încât doamna le enumeră, operator chimist, zidar, mecanic motoare combustie internă. El îi spuse că asta de la urmă poate să ţină loc şi de motopompist, compresorist, precum şi de lăcătuş, e cam acelaşi lucru. Însă doamna juisase îndeajuns cu cărţulia profesiei ei şi cu acostatul pe stradă, se epuizase, era din nou ostenită şi agasată.

— Uite ce e, domnule. Eu n-am idee de ce anume poate să ţină loc. Doamna era neclintită: ce scrie aici, asta e. Noi vă dăm posibilitatea să vă recalificaţi pe profilele noastre. Organizăm cursuri de recalificare la locul de muncă, cu şcoală de trei ori pe săptămână, pe banii noştri şi fără niciun fel de obligaţie din partea dumneavoastră.

Fără niciun fel de contract cu întreprinderea, vreau să zic.

Ea îl trimise apoi un etaj mai jos, la camera zece, la biroul de învăţământ-salarizare, unde să i se spună de ce fel de personal muncitor este nevoie în momentul de fată. Eventual să fie înscris la un curs de calificare. Şi cică pe banii noştri, ai întreprinderii, şi de rahatul ăsta el era îndelung hârşit de-a lungul calificărilor pe care le făcuse. Păi pe banii cui, dacă ei te angajează pe salariu de necalificat, indiferent la ce te-ai pricepe, în pofida legii, care spune că trebuie să ţi se asigure media de salariu pe ultimele douăsprezece luni din vechiul loc de muncă. Ei răstălmăcesc legea, tu încerci să răstălmăceşti ce scrie în cartea de muncă, dacă nu te-ai priceput să ştergi şi să scrii ce le trebuie lor. Un zugrav, de pildă, e în stare să facă şi pe faianţarul, oricum le face pe amândouă când e nevoie, și la o adică e în stare să facă și zidărie. Dar dacă se întâmplă să aibă doar una dintre meseriile astea pe cartea de muncă, obligat intră în bâza ăstora de la personal, mai cu seamă dacă are categorie mare şi ei sunt puşi să economisească pentru întreprindere. Atunci, omul munceşte şi mai puţin decât este plătit cât se recalifică, sau trage în draci şi se târăşte pe brânci, e în stare de orice ca să le câştige încrederea şi banul care uite-l nu-i prin legi şi decrete cu acordul global şi reduceri de personal şi de fonduri şi recalificări şi policalificări, şi ei se feresc de tine cu banii și tu te fereşti de ei cu munca și mai bine stai acasă, da ce te faci că te scot şi din casă cu legi şi decrete. Unde să se ducă?

În camera zece, privirea aceea încercănată, cu riduri solzoase, nu prevestea nimic bun. Cum stătea cocoţată pe birou, cu picioarele descălţate pe scaun, reiaţii şi bluza strâmtă scoteau în evidenţă o supleţe viguroasă,

contrastând cu aerul epuizat al figurii. Singură printre birouri pustii, îşi freca de zor pasta de nes într-o cană. Se vede treaba că şi pe aici s-au făcut reduceri. Pe ceilalţi i-o fi trimis pe străzi să mături şi a rămas ea de caraulă, deloc veselă, plină de ţâfnă. Fără să-şi întrerupă ritmul de râşniţă puternică, îi spuse să-i transmită din partea ei tovarăşei de la angajări să binevoiască să-şi vadă de sarcinile de serviciu, să-şi mai ridice fundu' de pe piesa aia de muzeu de pe care nu se saltă o secundă, de frică să nu i-o fure cineva, şi să treacă pe la director să se intereseze personal şi să nu mai arunce găinile moarte pe unde găseşte fraieri să muncească în locu' ei…

Cobora, el, găina moartă, mortăciunea, din nou la doamna, şi n-ar fi lipsit mult să-i transmită mesajul colegei, dar nici chiar o astfel de distracţie nu mai era în stare să guste. Era peste măsură de ostenit, plictisit şi înfometat. Doamna tatonă un sfert de oră la telefon până să reuşească să dea de directorul adjunct, care-i spuse că nu se mai fac absolut niciun fel de angajări până la noi ordine, cel puţin până la sfârșitul anului a îngheţat toată schema. Doamna răsuflă uşurată prin toţi porii figurii ei astupaţi de pestriţeala machiajului, emanând un norişor de pudră. Era gata-gata s-o facă nefăcută, nu din neglijenţă sau incompetenţă, fiindcă directorul a fost în şedinţă până la ora asta, iar ea nu avusese de unde să știe de aceste instrucţiuni căzute ca din cer și ca o bombă.

Şi eu ce fac? Sună prea stins întrebarea pentru a putea fi auzită în vânzoleala din birou, amplificată de directivele de ultimă oră. De el, oricum, nu mai avea nimeni timp. A ieşit furnicat de un zor fără rost și fără țintă și s-ar fi vrut indiferent, ca-ntotdeauna, şi aproape reuşea, deşi mai anevoie ca altă dată, şi dacă ar fi băgat preavizul

cu o zi mai devreme, doar o singură zi a întârziat, sau dacă legea acordului global ar fi apărut cu o zi mai târziu, sau dacă ar fi lăsat să-i fie desfăcut contractul de muncă, lipsind trei zile consecutiv, plecând cu Norica şi întorcându-se ieri, şi tot ar fi fost ceva. Nu se putea smulge dintr-un trecut prea repede irosit printre degete, pe care continua să-l remodeleze în neştire. Ajunsese în staţia de tramvai şi zadarnic încerca să se scuture, era copleşit, şi pe urmă a fost tentat să se scuture până ar nimeri sub roţile tramvaiului, doar la un pas, un salt scurt, şi ce simplu, şi ce cheie bună de descuiat orice. Drăcie o găsise şi nu-i mai dăduse drumul, se încleştase de cutia cu comenzi, iar comanda a fost hotărâtă şi plină de har, sus! Iar el mereu crede c-ar găsi altceva mai bun de făcut, gândurile ţi-o iau razna într-o descătuşare haotică şi manevrată totodată de o mână atât de sigură, prea rar se îndură să te mângâie mâna asta, alungându-te dimpreună cu ploaia orizontală a culorilor verii peste geamul tramvaiului.

Arăta deja încins caldarâmul de piatră cubică, forfotind de lume pe margini, pe trotuarele late de un pas. Dinspre Biserica Sfânta Vineri, pe Calea Dudeşti, casele hurducăiau din tencuială, gata să se destrame. Asuda pe scaun, lângă geamul aprins de soare. Tramvaiul se urnea din staţia cu baraca de tir, pornea şi se poticnea din nou, la stop, pe sub ciorchini de lume atârnând de tejgheaua barăcii şi bulucindu-se-n staţie. Venise vara, şi câte femei şi-n tramvai, şi-n lumina mare de-afară, de unde naiba or fi ieşind atâtea dintr-odată? De-ai zice că au stat închise undeva cât a fost vremea friguroasă. Şi-n câte suntem azi, mai, nouă sau zece sau cinşpe, dar e miercuri oricum, şi nici dacă-i miercuri nu era sigur. Ştia că Norica trebuia să

se fi întors alaltăieri, dar dacă vine diseară… nu, nu mai vine, de asta să fii sigur, a claxonat-o unu’ cu Dacia, care poate stătea şi la parter, şi de data asta nu i-a mai întors fundu’, n-a mai fost fraieră, doar ştie ce-a păţit astă-iarnă.

De la intersecţia cu Şoseaua Mihai Bravu, nici pe scaun nu-ti tihneşte în acest tramvai. Era o stație mare, și unii cică ar fi aşteptat o jumătate de oră şi uite-l acum grăbindu-se să plece târâş, cu ei pe scări. O pereche de fese semeţite prin stambă înflorată aproape că i se aşezau pe genunchi, iar părul lung îi bătea peste ochi cu iz de şampon ordinar, prin care îl năpădea mirosul viu de sudoare şi mătreaţă, ţi s-a umezit rochia pe strânsura taliei şi adie damful sexului tău ca un zefir încins de gemete, vă rog să mă scuzaţi, da’ mi-e imposibil şi n-am de ce să mă ţin, stau într-un vârf de pantof, şi staţi, domnişoară, vă rog, aşezaţi-vă, faceți-vă comodă. El nu se ridica şi o îmbia să i se aşeze pe genunchi şi ea zâmbea cu o jumătate de chip peste umăr. Era un fulger de zâmbet ostenit, stors de veselie și schimonosind o față lătăreață, cu buze cărnoase şi parcă lângă nară avea o aluniţă mare, ce ar fi putut fi un neg. Părea tânără, o strungăriţă sau o filatoare, desigur, cu copii preşcolari ce-i mănâncă şi carnea de pe ea şi cu capul plin de rate la ceareu și rate la mobilă. Era rimelată, dar rochia înroşită la subsuori arăta că de epilat n-are timp sau îi repugnă. De la spate ar fi zis că-i ceva mai de soi, păi cum naiba, păi pretenţios, păi dacă i s-ar fi aşezat pe genunchi şi ţi-ar fi surâs altfel, păi erau făcute să zâmbească altfel buzele acelea cărnoase, pentru cine însă, ori poate că tot foamea alunga sângele surâsului ei din buze. Întoarse capul către cele de-afară, vederea lui amuşina prin carnea lor coaptă de lumina apocaliptică a verii.

Trecea un ceas mohorât, solar, stors de vitalitate, iar el aştepta acolo, încălecat peste umeri şi cap de aluviuni fermentate de umeri şi capete. Instantaneu, se hotărî să coboare din tramvai.

Va încerca aici. Plăcinta Dâmboviţa, Lei 30 Kg, îşi încrunta rumeneala scorojită prin geamul tejghelei, lângă tăvi cu pateuri şi pătrate de plăcintă cu mere pudrate cu zahăr, şi-n rafturi piramide de fursecuri şi pişcoturi livide pătate de muşte, stivuite ca grămezile de buşteni, iar pe mesele de fier vopsit, farfurii cu zdrenţe părăsite de plăcintă Dâmboviţa şi pahare cu zmeurată abia gustată, o leşie dulce, colorată cu sângele cui? Dar coada pe trei rânduri încă se îngroşa, ocolind mesele şi înghesuindu-se pe lângă pereţi, şi nu mai avea mult până să iasă pe uşă afară, încât abia pridídea vânzătoarea cu fată de fleică, deși avea la-ndemână două cocătoare intrând şi ieşind pe uşa din spatele ei cu tăvi proptite-n pântece. Sudoarea picura din nasuri şi bărbii, topindu-se-n aburi. Se scutura mătreaţa pe sub batice albe fugite pe cefe, învârtoşând brânza degresată, dreasă cu saramură, hipnotizată de zeci de respiraţii gâfâite, precipitate de foame. El cutreiera prin ceaţa încinsă, fript de foame. Ţi-e foame. Mi-e foame. Mănâncă! Mi-e foame.

Mănâncă, rupe, sfârtecă, mistuie, adună totul de pe mese cu amândouă mâinile și îndeasă în tine. Mi-e foame. Mănâncă sau vei fi mâncat! Nu fugi! Voi încerca totuşi aici.

Săru’ mâna, doamnă. Ți-am adus. Cum ce? Ce mi-ai zis alaltăieri. I-l băgă sub nas. Ea avea mâinile ocupate şi fierte în grăsime şi nu era dispusă să dea mai mult de treizeci de lei pe un săpun american. Atâta pagubă. Nici el mai jos de o sută, în ruptu’ capului. Uită-te şi matale, doamnă mare, ce scrie aicea. Nu-mi arăta mie, că nu mă

pricep în limba asta a lor, şi el că ăsta-i mai ceva decât Rexona, doamnă mare, ia de miroase, ne, am zis, am luat săptămâna trecută pentru fii-mea Rexona cu cinzeci dă franci, tot așa a venit unu' ca tine, cu trei bucăţi, și fii-mea a zis…

Şi uite cu cine-şi bagă-n cârd. Ce-a mai zis şi fii-sa, fute-m-aş pe bafta voastră de ţărănci. Şi cum o zguduie mamare cu cinzeci de franci Rexona, ori s-o fi prostit ăla, îndopându-se cu cocă crudă de plăcintă Dâmboviţa, şi ce-i juma de sută pentru mamare, care-i rămâne pe puţin numai de la coada ce se vede, şi numai cu doi lei dacă-l pârleşte pe fiecare, fiindcă-i o marfă care se pretează, adică nici scumpă şi nici ieftină, şi oricum rămâne pe mese şi intră la retopit şi ai văzut-o pe mamare cum i se-nvârtesc cioatele alea de mâini cu şpaclu' şi furculiţa prin bălăngănelile cântarului şi parcă are-n ţeastă un calculator, următoru' – şase lei, următoru' – opt lei, următoru' – nouă lei douăşcinci, următoru' şi vidul din stomac care te suge, sfârtecând şi măcinând viscere uscate, deshidratate, pietrificate, şi după Patiserie, încălţăminte și Confecţii și ABC și Pâine-Lactate și Mezeluri-Brânzeturi, cu grafii şi culori plutind pe ameţeala străvezie a foamei.

De bună seamă că foamea l-a inspirat. A încercat direct cu o sută la vânzătoarea de la încălţăminte, şi numaidecât a fost sigur că ea i-ar fi dat şi o sută cincizeci fără să se tocmească. Dar o sută a apucat să-i iasă, fie.

A trecut peste drum, tăind insula lungăreaţă de trotuar cu spaţiul verde care desparte sensurile de circulaţie. Gărduleţul era rupt cât o poartă pentru o strungă de oi, ce îl ducea pe o potecă ocolind soclul de marmură cu Monumentul Eroilor Căzuţi. Soldatul de fontă

în mărime naturală, atacând crispat la baionetă, îi fugea peste scăfârlie, în timp ce el îşi spunea că războiul e în plină desfăşurare, e departe de a se fi încheiat. Avea bocanci şi pantaloni bufanţi, iar gambele înfăşurate în moletiere, şi raniţă cu pătură făcută sul deasupra, şi chipiu cu clape şi cozoroc, protejând o căutătură dârză. De ani şi ani se bătea prin arşiţe şi frig, şi zloată, iar iarna trecută îl văzuse cu o zdreanţă de sacou în spinare şi-ntre bocanci cu o ruginătură de reşou având firul lipit de prohab cu o pleaşcă de ceva alb, var sau ipsos, ceea ce a fost încă un semn, printre atâtea altele că războiul continuă şi revoluţia e veşnică, zadarnic ar mai fi tras nădejde să apuce pacea.

Dimitrie Cafanu se învârtea şi parcă dădea târcoale, se-nvârtea în cerc şi pe urmă invers, peste sensul giratoriu şi printre maşinile din intersecţia bulevardului Şulea cu bulevardul Sălăjan, era revoluţie și război și toată lumea se bătea cu toată lumea, iar el tăia într-un târziu trotuarul, apucând-o pe drumul cel mai scurt către Valea Dracilor.

6

Uite-l cum vine şi uite-l cum trece pârjolind totul în cale. Se împlineau în ziua aceea exact trei săptămâni de la incendiul de la Nitro, cel mai mare din câte se iscaseră vreodată în Platforma Chimică. Puțini au ştiut atunci cât a lipsit ca să fie atins parcul cu rezervoare de solvenţi, de la care s-ar fi aprins nu numai întreg Policolorul, ci şi Fabrica de Medicamente, Anticorozivul, Fabrica de Săpun Stela, IOR-ul şi toată valea de blocuri, până spre intersecţia bulevardului Şulea cu bulevardul Sălăjan.

În seara aceea însă, la schimbul doi, ei se simţeau pe deplin stăpâni pe eventualitatea de a se fi ales scrumul de toate cu trei săptămâni în urmă. Tocmai terminaseră de

mâncat şi fumau în vestiar, uitându-se ca la o arătare jalnică la borcanul cu probă de basamac de pe masă, căci se întâmplase ceea ce foarte rar şi de fapt niciodată nu se întâmplă, şi anume că nu găsise niciunul prin dulap nici zahăr, nici cacao sau vanilie şi nici măcar o coajă uscată de portocală, decât numai nişte dropsuri lipite între ele într-o pungă jegoşită amiruise cineva dintr-un buzunar şi încropiseră un soi de lichior cam fără niciun Dumnezeu, dar spiritul era stins cu artă, potrivit din apă cât trebuie, nici leşinat şi nici să-ţi aprindă maţele, băubil care va să zică.

Se tot foia în jurul borcanului Gică Bălaşa şi pe urmă îl ridică în lumina pâlpâitoare a neonului, cercetându-i tulbureala prin reţeaua rânjetului, în timp ce Petrică Grasu, cum e el plin de nerăbdare lacomă în aceste chestiuni, că ce-l mai piguleşti bă atâta, doar nu s-o fi spârcâit fo muscă-n el, ori ce nu-ţi convine? E etilic-etilic. Direct de la sursă.

El îl adusese din laboratorul central al uzinei Policolor, condus de domnişoara Suceveanu, în contul unor obligaţii ale domnişoarei, asta pentru cine ar fi fost în stare să creadă în spusele lui, că între el şi domnişoara se află relaţii de afaceri sau mai mult decât atât, când nimeni nu se îndoia că îl cerşise, de fapt, cu săru’ mânuşiţele, domnişoară, să trăiţi să înfloriţi că tot ca o floare sunteți, care domnişoară bătând către cincizeci, toată lumea ştia că nu suporta să fie abordată altcum, şi chiar şi fără să fi insistat cine știe ce cu doamnă sau tovarăşă, numaidecât te dădea pe uşă afară cu doamnă şi tovarăşă e mă-ta, de porc nesimţit şi vită-ncălţată, cum atâtea cazuri au fost, aşa că, în ce-l privea, Petrică avea cugetul împăcat, special l-am adus, să vă orbesc şi să vă omor şi atâta pagubă, şi

totuşi cine ce să mai înţeleagă din borâtura aia vişinie-purulentă, decantând alene sfărâmăturile de bomboane, în timp ce Petrică îşi curăţa unghiile şi bătăturile din palme cu un cuţitaş conceput şi făcut de el, cu un bisturiu cu lama de o jumătate de lat de palmă şi mânerul de două ori mai lung și cu plăsele de plexiglas, sub care fixase ceva colorat, decupat dintr-o revistă, iar Dimitrie Cafanu căuta să-l facă să priceapă ce rău face că tot cu acelaşi cuțit cu care taie şunca își curăţă unghiile, ba altă dată îşi răzuieşte de pe cizme răşină şi toate mizeriile astea de pe-aici, la care Petrică i-o întoarse că poate să jupoaie şi câinii cu custura asta şi pe urmă s-o folosească la servirea mesei, atâta vreme cât în prealabil a spălat-o cu acetonă, care se ştie că acetona stârpeşte orice fel de microb, ceea ce-i foarte înţelept spus, confirmă Celestin, da-n afară de asta, acetona se hrăneşte, se ştie, cu globulele roşii ale omului, albeşte sângele, uite, bea tu, Grasule, nu mai mult de o sută de mililitri de acetonă, şi pe urmă taie-te să vedem ce iese, iese spirtul să fiu nebun, anticipă Grasu într-un hohot năprasnic, iese etilic, direct de la sursă, din laboratorul domnişoarei Suceveanu.

Gică Bălașa încă studia borcanul. Abia într-un târziu remarcă, este în adevăr etilic, şi că lumina asta te şi poate înşela şi te doare şi capu’ cum pâlpâie ea aşa aiurea, drept pentru care trase o duşcă lungă de aproape un sfert de borcan şi se strâmbă îngreţoşat, totuşi nu-i plăcea, nu mai beau, spuse, nu-i bun cu bomboane.

Atunci intră în vestiar un pui de moldovean angajat de curând şi cooptat de o săptămână în echipa lui Petrică Grasu. Era blonziu și atât de firav, încât Celestin îl întrebase când apăruse printre ei dacă e foame mare pe-acolo pe la ei, în Moldova, îhî, nene, e nenorocire... Ciori,

de ce nu vă axaţi pe ciori? îi sugerase Celestin pe un ton atât de expert şi serios, încât puştiul se strădui din răsputeri să nu râdă, mai cu seamă că Celestin profeţi numaidecât că ciorile vor salva lumea.

Bă’ tu nu știi să bați la ușă?! îi sări țâfna lui Petrică Grasu, și apari neanunţat şi din senin, ca un pârţ de principesă ce te afli, iar glasul său mustrător se înfioră de un oftat de uşurare că n-a fost cine ştie ce şef frământat de producţie la ora asta târzie, care să-i surprindă vânturând etilic prin borcane, ceea ce n-ar fi fost mare nenorocire, da’ orișicât. Moldoveanul, nicidecum fâstâcit, se întoarse şi bătu din afara uşii închise, de trei ori, cu podul pumnului, cu toată nebănuita lui putere, făcând să se zguduie tabla, ei, bravo, hai că mi-ai plăcut, se lăsă Petrică pradă entuziasmului. Venise băiatul pentru a anunţa şefului său rezultatul probei de laborator luate dintr-un reactor, iar proba atesta că răşina din acel reactor ajunsese la parametrii produsului finit şi deci era posibil, şi trebuia numaidecât descărcată la butoaie. Faţă de această situaţie, Petrică Grasu, singurul în drept, hotărî după cum urmează: îi spui lu’ Reli, laboranta, c-am spus io să nu mai treacă nimic în registru’ pentru probe, că-l completez io aproape de plecare, la ora zece jumătate, şi p-ormă te duci şi opreşti vidu’ pe reactor şi mai laşi răcirea să meargă vreo juma’ de oră după aia, şi după ce opreşti răcirea, ciupeşti numa’ niiiţel ventilu’ de abur şi te uiţi pe diagramă şi nu-l laşi nici să urce peste suta de grade şi nici să cadă acul sub sută. Ai înţeles, n-ai înţeles. Hai, du-te, că urc io mai încolo să-ţi arăt, dacă nu apuci să ne-arunci în aer, şi după ce acesta plecă la îndeplinirea misiunii încredinţate, Petrică conchise, epuizând totodată întreg planul de bătaie pe ziua respectivă: îl pasăm.

Aşa se face că rezultatele probelor de laborator date din oră-n oră şi situaţia de pe teren aveau să fie astfel ajustate şi răsucite, încât să reiasă că proba ultimă s-a întâmplat nu la ora nouăsprezece, cât era atunci, ci în jurul orei douăzeci şi trei. Descărcarea şi lupta cu butoaiele de răşină fierbinte, de două sute şaizeci de kilograme bucata, aveau să fie pasate celor din schimbul trei, ce au s-o înghită nemestecată şi pe inima goală imediat ce vor începe ziua de lucru, iar dacă peste noapte s-ar mai fi întâmplat un reactor de descărcat, ei, la rândul lor, se vor fi străduit să-l paseze celor din schimbul unu.

Nu avea Petrică Grasu niciun fel de predispoziţie în seara aceea către ceva cât de cât activ, şi să-i fi trimis la descărcat pe moldovean, pe Celestin și Mite, ar fi însemnat să rămână el să aibă grijă de cele opt reactoare. Şi pe urmă, să fi rămas cu etilicul doar el cu Gică Bălaşa, frigotehnistul, care ăsta nu pare să aibă chef acum, n-ar fi avut niciun haz, da’ ai văzut, Grasule, cum îi luceau ochii la borcan puştiului? spuse Celestin, la care Grasu că mie-mi spui de ăştia din neamu’ lu’ Ştefan? Şi că-l chem io şi pe el să-i dau, mai încolo…

Gică Bălașa chiar nu mai gustă deloc după ce spuse că nu-i bun cu bomboane. Se apucă să-şi aranjeze nişte cutii cu vopsea în dulap, în raftul de sus şi-n raftul de jos, aplecându-se şi ridicându-se desfăcea capacele cutiilor cu muchia cheii lacătului şi picura câte un strop de vopsea pe fiecare capac pentru a nu le încurca mai apoi. Era înalt de aproape doi metri şi avea gesturi de o stângăcie suplă, deliberată, şi părul scurt şi creţ, abia încărunţit, şi un bot ca de maimuţă, ce te făcea să te gândeşti la un baschetbalist negru, şi cine o fi, Grasule, la poartă, că am o comandă de vreo două mii, şi Grasu, mi se pare că ăla din

Manolache, care zice că ţi-e văr, s-a schimbat acuma la şase, băiat bun. Aha, făcu Gică Bălaşa. Clipea des şi spuse că-l doare capul de la neonul ăsta şi că mâine ori chemăm un electrician să-l schimbe şi să pună unul mai bun, ori îl dau dracu' şi punem iarăşi bec. Mite se sui pe masă, îi mai trebuia ceva să ajungă, şi Celestin îi aruncă bidonul gol de vopsea pe care stătea, acuma da, zgâlţâi din lăcaşurile laterale, apăsând în acelaşi timp cu ambele palme deodată, până ce neonul se opri din pâlpâit, şi ia de bea domnu Gică, dacă nu puteai din cauza iluminatului. Nu. Domnu' Gică se întinsese deja pe jos cât era de lung, pe trei saci de hârtie aşternuţi pe cimentul vestiarului pe lângă dulapuri, nu beau eu destul diseară când vine fi-miu în permisie? Fiu-său Ninel, da, de bună seamă o aşchie ce nu sare prea departe de trunchiul acestei teribile forţe a naturii recunoscute ca atare de două generaţii de hoţi de toate felurile, deşi, până la ora aceea binecuvântată, Ninel era chiar curat ca o floare, fără prea mari încurcături şi fără o zi de paidamos, ceea ce întocmai a avut ambiţie tatăl său și era mândru de Ninel că-i cuminte și-și văzuse cum se cuvine de meseria lui de lăcătuş și acuma de armată, ca orişicare şi-n rându' lumii şi după aia o să-l însoare, că l-a ajutat să-şi facă şi el un rând de căşi în Glina şi va fi de fală pentru tac-su şi om aşezat la casa lui, la fel ca şi tac-su, chiar dacă tac-su a mai călcat pe lături prin puşcării fincă așa s-a nimerit vremile la vremea lui, şi până la urmă toţi din neamu' Bălaşa am fost aşa, şi aprigi şi iuţi şi daţi dracu', şi nu s-a lăsat vreodată călcaţi pe coadă, indiferent de cine şi-n ce împrejurări, ce mai, Ninel e bucăţică ruptă, încurcăreţ şi cu sânge-n boaşe când e la o adică, de nu se găseşte prin oraş şi prin atâtea sate în jurul Glinei cineva să-l răzbească.

* * *

Era cândva o firmă pe acest local. Valea Mieilor scria acolo, dar îndeobşte tot de Valea Dracilor îl ştia lumea. Când firma, pictată pe un firmament lung de sticlă mată, a crăpat de ger, dacă nu cumva a fost atacată cu bucăţi de gheaţă de cel care-l travestise în iarna aceea pe soldatul de fontă al Monumentului Eroilor Căzuţi, nimeni n-a mai vorbit decât despre Valea Dracilor.

Partea cu restaurant era aproape pustie, cu doar două mese ocupate, şi nu aveau bere nici la halbă şi nici la sticlă, iar foamea lui Mite nu mai putea să aştepte pentru vreo porţie de ficat de diavol pârpălită în pripă, şi oricum parcă şi-ar fi dorit ceva mai ieftin și mai sățios, mai mult cu așa ceva îi sunt învățate mațele.

Sau ce-ar fi să aştept ficatul, până am să mănânc un coş din ăsta cu chifle? Până să se hotărască, se văzu în anexa cu autoservire, crescută-n coasta restaurantului.

Nu era aşa lungă coada. Mergea, se urnea, nici n-ai timp s-alegi din ochi şi să-ntinzi mâna la tot ce-ţi râvneşte pipota pe traseu. În rafturi de inox cu capace de plexiglas, el vedea parcă pentru prima dată-n viaţă farfurii cu spate de pui şi gâturi şi gheare şi aripioare firave răsărind din balegi de sosuri vişinii-întunecate şi din grămăjoare de mazăre şi fasolică verde cât să încapă într-o lingură, păi visam un vis frumos cu o bucăţică macră, fără os, uite-le cum stau acoloşa pe tabla aia călduţă să-ţi înveselească măruntaiele cu ceva cald, şi cine mai ştie, când te-aşteaptă acoloşa şi de când bate soarele-n ele, şi mirosul lor acru-dulceag-încins irupe prin geamul de plastic, şi uite şi-o umbră de ciolan pe o basculă de varză, și uite și sărmăluțe-

n foi de viță, dacă nu cumva de indigo, iar borâtura aia de sos a prins crustă, s-a pietrificat de nici muştele nu se mai ating de el, bâzâie pe de-alături peste şapte lei şi douăşcinci farfuria cu trei chiftele, aresteaz-o numaidecât, nu mai sta pe gânduri, şi-o porţie de fulgi de fasole cine mai ştie de când ninsă, strâmbă-te să-ţi faci greaţă peste roadele pământului care ne ţin în putere trupul ce ni l-a lăsat El şi El, amândoi împreună şi fără să colaboreze, ba tocmai dimpotrivă. A mai pus pe tavă o porţie de salată orientală, ceapă şi cartofi şi o scamă de gălbenuş de ou şi trei măsline. Schimb-o! Farfuria aialaltă are cinci. Iar la capăt îl aşteptau chifle şi halbe de bere şi el aştepta. Aştepta şi el ce-o mai fi să-l aştepte… Da’ ăsta? Ce dracului o mai vrea şi ăsta? A! Celestin. Să nu-l mai cunosc, şi mai mult nimic. Şi doar săptămâna trecută parcă dăduse de el tot pe-aici. E chiar neschimbat, cum naiba să-l uiţi, cel puţin ciorapii, nu mai vorbesc…

— Cine? Ciorapii? Niciodată.

— M-ai lămurit, moşule. Acuma ce mai vrei?

Celestin arătă cu degetele – patru halbe. Şi banii? Îi dă el la masă, spune apăsând cu arătătorul pe piept.

— Da’ ce-ai păţit? Ţi-a luat glasu’?

Da, de data asta chiar i l-a luat. Celestin face o cruce mică peste nodul lui Adam – kaput.

Celestin e cu şeful lui. Celelalte două halbe sunt pentru şeful formaţiei de pompieri din uzina Policolor. Da’ ăsta ştiu că-i un şef în toată puterea, în costum gri deschis şi cămaşă galbenă, cu o lalea minusculă brodată în zona ficatului, şi cravată roşie tricotată, cu un pumn mare de nod, şi ochelari de soare şi geantă diplomat cu încuietori nichelate. Iar Celestin al meu, neam de bulgari mâncători de ciori şi-n vremuri bune pompier, e în cămaşă antijeg, cu

mânecile suflecate şi descheiat larg la gât. E un rândaş abia ieşit din penumbra clocită a grajdului să-şi clătească beregata cu două halbe de bere, şi cât de vânjoasă căutătura ochilor lui negri şi atât de gălbejit în lumina asta prea puternică pentru el, şi claia de păr ţesălată parcă pe întuneric şi trăsnind din albiturile de dedesubt. El și cu Mite sunt cam de-o seamă și s-au mai intersectat în răstimpuri pe te miri ce şantiere şi fabrici, încă de pe vremea când erau de şaptişpe-optişpe ani, dar de-acum, văzându-l, te gândeşti că poate de la vârsta asta începe să se vadă că tot câine bătrân şi singur eşti, fără nevastă şi fără una-alta, şi uite-l, îl vezi şi parcă te vezi şi nu-ţi vine să te recunoşti.

— Ăsta, nea Albene, am lucrat cu el şi-n secţie la Răşini, şi el n-a-nvățat pe mine zidărie când mi-aţi făcut matale referat pentru desfacerea contractului de muncă şi m-aţi dat afară şi din fabrică, și din Formaţie…

— Când? Şefu’ pare străin de una mare ca asta, pusă pare-se la cale chiar de Celestin, care susţine că-i chiar treaz-nebăut-nemâncat, adică-n deplinătatea facultăţilor. Glasu-i năclăit de răguşeală stropeşte ca o arteziană, e răguşit de-aseară, a băut rece, da’ imediat se va drege cu berile astea două. Două numai, atât, el cu şefu’ vor intra la trei, sunt schimbu’ doi.

— Când bă? îl întrebă, la rându-i, Celestin pe Mite. Poate tu mai ţii minte… Oaaah, lasă-l acum. Acuma lasă-l să mănânce, nea Albene, că-ţi spune el când… Te-a lovit foamea, Mitele. Foamea aia reaua. Foamea cât capra pă noi, Mitele.

Mitei îl aprobă din priviri, printre înghiţituri mari, ce abia îi încap în gură, în timp ce Celestin încearcă să ordoneze acele fapte şi locuri prin nebuloasa amintirilor

lui.

— Păi, nu era după cutremur? C-aşa ie, Mitele, unde munceam noi acolo, îi spunea la consolidări. La Piaţa Rosetti, Mitele, de dădeam în Calea Moşilor și-n strada Caimatei și-n localu’ ăla, Someşu’… Lucram în strada aia noi, Dimitrie Bolintineanu îi zicea, că d-aia am ţinut-o minte, c-o chema ca pe tine, Dimitrie, şi noi la blocurile alea vechi, făcute cică de americani, care zicea lumea că a apucat şi cutremurul din patruzeci. Nu ştii că-mi arătai tu, când decopertam, c-asta-i zidărie americană?… Adică zidu’ gol pe dinăuntru, nea Albene, adică cum să-ţi explic io? Cărămidă de-a lungu’ pe-o parte, cărămidă de-a lungu pe-o parte, şi ’năuntru gol cât o cărămidă. Şi zidu’ nu suferise nimica la cutremur. Noi, doar tencuiala. Cioca-boca jos cu ea, pă unde era mai şantalie, şi-ncărcam cu mortal la loc şi tras glet viu şi dacă ne-nţelegeam cu omu’ îi mai trăgeam şi-o zugrăveală să moară lumea. Mortal era căcălău, din devizu’ ICRAL-ului. Și dă-ți seama, nea Albene, că noi îl gospodăream şi câtă mâncare şi băutură cât lucram acolo la om în casă şi pe urmă zugrăveala care era în afara devizului şi mutatu’ mobilei de colo colo şi curăţenia pe care tot noi… Să-mi ţin vorba, nea Albene. Voiam să spun că la consolidări, la un an după cutremuru’ din ’77, exact în primăvara lu’ 78, atuncea mi-aţi făcut matale referat pentru desfacere.

— Îmi pare rău, Celestine, da-n ’78 nu eram io în Policolor… Ba nu. Eram, da’ nu eram încă şef de formaţie pe uzină.

— Păi când ați venit matale sef la noi la formaţie?

— Nu contează… Da’ referate pentru desfacere i-o n-am făcut la nimenea. Fiindcă mie-mi place ca omu’ să fie om şi porcu’, da…

— Şi porcu-n cârnaţi, îşi ajută şeful Celestin. Şi mie-mi place-n cârnaţi, fir-ar al dracului dă porc cu şoricu’ dă pă el…

— Da’ mai încoace, Celestine, cine te-a adus înapoi în formaţie? se străduiește nea Albeanu să-i amintească. Când și din secţie te-a scuipat afară şi ajunseseşi la tărgile cu mortar şi cărămidă pe la consolidări, pe unde zici, şi-n tot felu’ de şantiere, cucu, să-ţi rupi oasele…

— Matale m-ați adus la formaţie, nea Albene, nu zic. Da’ ’ceam că… Cine mi-a făcut mie referat atuncea, când cu spirtu’?…

— Păi, dacă zici că-n ’78, te rog nu fi bou. Atuncea spirtu’ se otrăvise, așa că n-aveam cum.

— Ba nu, şefu’, otrăvirea a fost mai încoace.

— Mai pe dracu’ mai încoace, şi nu mă zăpăci tu pe mine.

— Otrăvirea a fost în ’71, exact, spune Mite. Exact la şaisprezece luni după ce am plecat din Policolor.

La o astfel de dată, chiar şi nea Albeanu stă în cumpănă.

— Păi ăsta vorbeşte de altă otrăvire, nea Albene. Otrăvirea aia mare, d-aia zic, a fost mai încoace, știu bine…

— Ştii pă dracu’, Celestine, ori eşti beat, ori faci pă prostu’. Nea Albeanu şi-a ieşit din fire. Stabileşte: o singură otrăvire-a fost, şi-n orice caz, până-n şapteşopt.

În şapteşunu a fost, spune Mite. O singură otrăvire…

— Cu-atât mai bine, în şapteşunu, aprobă nea Albeanu.

— Măi oameni, îi rugă Celestin, am şi-acum acasă un fluturaş d-ăla. Scrie cu roşu pe galben şi capu’ de mort negru deasupra la semnătura directorului. Începând cu

data de 1 aprilie 1979, Alcoolul de pe întreg teritoriul uzinei Policolor este otrăvit. Atenție. Consumarea acestui Alcool provoacă moartea şi îmbolnăvirea celor care-l consumă. L-am citit până l-am învăţat pe dinafară. Aşa că-n şapteşnouă zic. Sigur-sigur. Orice vagon de spirt care intra în triaju uzinei, îl trăgea pă linia morţii şi turna în el un butoi cu toluen. Știu la fel de bine ca și tine, nea Albene, chiar dac-am fost lipsă din uzină în anu' ăla…

— În şapteşopt ai zis…

— În şapteşopt, nea Albene, ba-n şapteşnouă şi lasă-mă că dau în turbare. Chiar aşa greu de cap eşti, nea Albene? Ştiam tot ce se-ntâmplă pas cu pas… Îl trăgea pe linia aia şi se lua cinci-şase butoaie pentru analiză, pentru tov director şi tov secretar şi pentru toţi tovii din uzină, pentru vişinată, şi p-ormă se turna imediat butoiul de toluen… Care-i halba mea? Iar s-au amestecat.

* * *

Şi tot vorbind ei despre Ninel, amestecat cu întâmplarea de ieri, când Petrică Grasu leşinase de spirt pe aleea din faţa secţiei, să dea fun şef peste el acoloşa şi mai mult nimic, şi cine să-l fi luat de acolo cu cele o sută douăşpe kile ale lui şi să-l ascundă până şi-o mai reveni, dacă nu tot Gică Bălaşa a fost cu ideea să facă rost de-o roabă în care să-l încarce și l-au basculat sub scară, lângă ușă, după bazinul de sodă, să-l bată aburul de caustică la nas să-l înviorеze şi uite-l cum nu mai are mult nici acum până s-ajungă ca ieri, zău, ai cam îndesit-o, Grasule, una după alta-n fiecare zi şi uite-l cum o ia despre tac-su care oi multe avea şi pe el copilandru fiind îl trimitea cu ciobanii care chiar de la ei a-nvăţat să-nsămânţeze miaua

cu sămânţa lui crudă şi iute de puber, şi berbeacu' ce zicea când te prindea-n flagrant cu soţia, îl stârneau Mite și Celestin, și el că zicea beaaaaaaau!... zbiera Grasu nostalgic şi excitat la culme, şi tot trăncănind ei de una-alta aprinşi de o veselie nebună, apăru în vestiar unu' în uniformă maron de la paza contractuală, cu o mutră mocofănoasă disperată, năvăli ca o turmă de tauri de-ai fi zis că iar a luat foc pe undeva şi ei cocăiau aiurea aici, să ardă cu şobolanii şi mai mult nimic, repede, repede, repede! Ninel în bufet la Căţelul şi pe urmă întâmplarea nenorocită cu nişte zlătari de la care Ninel a vrut să cumpere un cazan de ţuică şi dacă nu s-au înţeles la preţ, acesta le-a oprit cazanul şi le-a dat liber, să meargă cu Dumnezeu, şi ei n-au mai avut încotro, fiindcă Ninel a dezlegat câinii şi-au văzut sărmanii zlătari că nu-i de glumă şi mai apoi a plecat Ninel şi el prin sat şi-a ajuns în bufet la Căţelu să bea o bere, fiind în permisie, şi să mai vadă şi el lumea, dar ce să te faci, că zlătarii ăia patru au nimerit şi ei pe urmă în bufet, unde niciuna, nici alta, au dat toţi ţăranii afară şi pe barmangiu, rămânând ei singuri cu Ninel, pe care l-au legat de scaun şi ei în jurul lui, cu cuţitele-nfipte-n mese, încât nici şefu' de post nu vrea să rişte să forţeze uşa, dat fiind că indivizii-s ştiuţi de periculoşi şi-n stare de orice, şi mai cu seamă-ntr-o îmbârligătură ca asta, şi el nu vrea să aivă vărsare de sânge, şi chiar dacă deja a întocmit procesu'-verbal cu martori, aşteaptă să se mai liniştească şi pe urmă.

În salturi de panteră izbind fierul gratiilor se zbătea Gică Bălaşa, vânturând uşile dulapului, dând să se îmbrace şi spumegând, şi înjurând, şi spumegând, în timp ce Petrică Grasu i se agăţa de mâneca hainei tocmai când s-o tragă pe el, ai grijă, Gică, să nu faci fo prostie, io ţi-am

spus. Îi spusese, decât numai că nu-l lăsa să se-mbrace, încât dintr-un dos de palmă întors peste număr şi chiar fără să se uite unde dă, Gică îl bușí de cimentul vestiarului din toate cele o sută douăşpe kile ale lui, io ţi-am spus, îl mai atenţionează de-acolo Petrică, săltându-se într-un cot și întinzându-se după borcanul cu lichior de dropsuri în care înmuie două degete şi-şi frecă nasul mustind un firişor de sânge. Gică nu mai nimerea crăcii pantalonilor, răscolind totodată prin partea de jos a dulapului şi aruncând în stânga şi-n dreapta bluze de salopetă şi cizme de cauciuc şi cutii de vopsea cărora în zbor le bufneau capacele şi plescăiau pictând pe jos şi pe pereţi cu Roşu Inca şi Roşu Mac şi Albastru Metalizat pentru export şi Alb Ever din seria 5001, şi în sfârşit, din toată încurcătura aia de maţe multicoloră risipind echivalentul unor comenzi de vopsea de automobil însumând vreo două mii de lei pe care conta cel târziu mâine dimineaţă, scoase o bijuterie de rănguţă cromată, un levier gros ca pe deget şi o idee mai scurt decât antebraţul său, de vreme ce-l băgă chiar pe mâneca hainei, ca într-o teacă, de la încheietura mâinii până la cot.

Şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece ca un pârjol şi ca o furtună.

Sunt patru staţii de la poarta Policolorului până la capătul tramvaiului. De aici începe comuna Căţelu, şi de aici, ce mai e până la Bufet: o staţie lungă de autobuz ori un sfert de oră de mers pe jos. Ieşind pe poartă în bulevardul Şulea, el opri prima maşină care i se nimeri în cale, un teveu al Fabricii de Cabluri şi Materiale Electroizolante, care la capătul tramvaiului ar fi făcut-o la stânga pe cracul bifurcaţiei, da’ ţine-o aşa şi tot înainte şi mai repede şi nu-mi spune tu mie şi cu toată viteza până-n

bufet Cățelu, ceea ce și făcu bietul om, dat fiind ce terorist versat în deturnări pe benzina statului luase din drum, ce benzină, că vă dau foc la toţi, şi-n afară de asta a fost nevoit să treacă pe roşu şi-n viteză stopul de la rond şi să nu ţină seama de radarul de la intrarea în comună, uite-l!

Astfel apăru acest tată de baladă în bufet Căţelu, zburând uşile-n lături cu o lovitură de picior şi neavând altă armă la el decât rănguța aceea cu care-l izbi de câteva ori în creştet pe zlătarul postat de pază la uşă, până ce a fost sigur că n-o să se mai ridice o vreme cel puţin, ce prea de ajuns i-a fost pentru a face întocmai cu ceilalţi trei, totul petrecându-se de zece ori mai repede decât ar putea povesti cineva în zece cuvinte.

* * *

Sub jetul de apă fierbinte izbindu-l între omoplaţi, el îşi contempla degetele picioarelor, fierte în transpiraţia strânsă-n cizmele de cauciuc, smochinite, iar rosăturile de la jumătatea gambelor păreau să se fi adâncit, erau din nou proaspete, o pereche de şanţuri săpate-n carne vie de aşchiile de sodă ce-i săriseră-n cizme când bătea cu barosul în calupii de sodă. Odată şi-odată vor avea timp să se cicatrizeze, la vreo lună după ce nu va mai fi nevoit să aibă de-a face cu porcăria asta. Peste un an, abia dacă se vor mai cunoaşte, ba s-ar putea să dispară definitiv.

A trecut şi azi, vine şi trece, de la trei la şase doar barosul ştiuse de el. Calupii de sodă caustică aveau forma butoaielor în care erau ambalaţi, iar tabla subţire trebuia tăiată cu dalta şi ciocanul pentru a dezveli calupul, şi pe urmă ia de sparge-l şi sfărâmă-l cu barosul în bucăţi pe care să le poţi manevra cu mâna şi care să încapă pe gura

bazinului. Uneori venea sodă fulgi, ceea ce îl uşura mult, chiar dacă butoaiele erau ceva mai mari, având totuşi aceeaşi greutate: 230 de kilograme brut. El le ridica pe rând în picioare, aproape de gura bazinului, şi tăia capacul cu dalta şi doar un sfert din fulgii din butoi băga cu lopata în bazin, fiind şi îndeajuns de puternic pentru ca restul să-l golească răsturnând butoiul cu gura pe gura bazinului şi săltându-l de fund până-l dădea iarăşi peste cap, pe măsură ce se uşura. Restul n-avea însă nici douăj' de kile sub două sute. El ridica şi răsturna şi iar ridica, dădea de-a dura şi ducea într-o dungă, douăzeci, cincizeci de metri, kilometri întregi, precum gunoierii pubelele, atâta că pubela lui cântărea ca la un sfert de tonă. El avea nouăsprezece ani şi îl chema Mite Cafanu, el răsturna şi iar ridica, scutura două sute de kile de sodă cum ai scutura o zdreanţă de praf. Ca şi cu ursul el se lupta cu butoaiele, într-un ritual îndelung al încordării, ceasuri în şir, se îmbrăţişa şi se morfolea şi se tăvălea cu zece butoaie de sodă la rând, asta-i porţia pentru un bazin de leşie de sodă.

El inhala vapori de sodă caustică. Era ca şi cum ar fi respirat ceva ca un balot de sârmă ghimpată, dar în rest el era izolat, perfect etanş. Nu-şi lăsa niciun centimetru de piele neacoperită. El purta cizme de cauciuc, mănuşi de cauciuc şi şorţ de cauciuc, iar salopeta o ţinea încheiată până la ultimul nasture şi cu gulerul ridicat şi n-avea cum să se lipsească de cagula măştii de gaze. Se lipsea totuşi de cartuşul filtrant, care l-ar fi chinuit teribil, izbindu-l în piept când bătea cu barosul în calupi. Arăta astfel ca un elefant cu trompa amputată. Când şi când se mai oprea să scuture sudoarea adunată-n cagulă şi-n mănuşi şi să iasă puţin afară ca să se bucure de bucuria de a respira normal.

Păi, pur şi simplu, n-aveau cum să dispară definitiv.

Peste mulţi ani, încă aveau să se cunoască urmele de pe pulpele gambelor, pe care nu mai creştea părul, ca nişte arsuri vechi, răscoapte, îndeajuns de discrete totuşi, şi totuşi aceste cicatrice circulare sunt urmele lanţurilor ocnaşului ce a petrecut o vreme şi prin ocna Policolorului. Pe atunci el stătea pe vine cu palmele băgate sub butoi şi ridicându-se în picioare se ridica şi butoiul odată cu el, într-o desprindere şi o smulgere lentă, cu geamăt şi încordare a viscerelor şi tendoanelor gata să plesnească. Dacă nu plesnise după zece butoaie, sigur nu avea să plesnească nici după următoarele zece, şi azi, ca şi ieri şi ca şi acum o lună, el pornea cu dosul ţuguiat şi spatele cabrat invers decât cabrarea lui firească, de parcă cineva i-ar fi proptit pumnul între omoplaţi şi cu cealaltă mână l-ar trage de chică. Era într-adevăr cineva către care abia avea timp să tragă cu coada ochiului şi a cărui imagine a încercat s-o desluşească de-a lungul întregii sale vieţi, şi poate că nu era atât de oacheş și rosu-n obraz și cu mustața-n furculiţă, nu prea avusese vreme să observe, ridicându-se cu greutatea ce-l apăsa de-a lungul întregii coloane vertebrale, apăsând totodată egal pe toată suprafaţa tălpilor şi forţând coapsele, bazinul şi vintrele şi cutia de viteze din pântece şi, în sfârşit, braţele şi toracele, când butoiul este aproape de punctul în care-şi schimbă brusc centrul de greutate, tinzând singur către poziţia stând în picioare.

El devenise un om-macara. Asta pentru orice eventualitate, dacă nu fusese în stare de ceva mai convenabil. De-acum n-avea decât să se contemple şi să se admire săpunindu-se sub duş, gândindu-se uneori la foloasele pe care le-ar putea trage de pe urma impozanţei sculpturale a trupului său. El era ceva perfect, ceva care

tocmai aşa trebuie să fie, ceva care nu-i făcut pentru o îndeletnicire anume, zbor sau mers prin apă sau mers pe pământ, ceva care nu e bun la nimic de fapt, dar care trebuie să fie şi este, fără să fie nici pasăre, nici cal, nici peşte, nici macara, ci un mecanism delicat şi extrem de sensibil şi totuşi capabil să reziste vicisitudinilor de tot felul, ceva în stare să semene mai mult sau mai puţin cu orice altceva, fără să fie nimic altceva. El era ceva care nu a existat și nu va mai exista niciodată și nicăieri. Adesea el era tentat să creadă că acel ceva contemplându-l sub duş e cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată, dar numaidecât îşi aducea aminte că cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată a fost o femeie pe care o chema Colivăreasa. Ea era atât de frumoasă, încât îi deştepta îngrijorarea şi pe urmă spaima, şi pe urmă din nou bucuria aceea cumplită care refuză să fie numită cu vreun cuvânt şi pâlpâie doar în acest conglomerat de muşchi şi încrucişări de tendoane şi reţele de vine umflate şiroind de apă.

Se îmbrăcă. Luă peste cămaşă o bluză de salopetă curată, pe care o ţinea în dulap pentru astfel de împrejurări, când trebuie să mai stea pe aici şi ştie că nu va mai pune mâna pe nimic sau când întârzie şi nu mai are timp să se schimbe complet şi trebuie să apară în ochii lor echipat de lucru. Îndeobşte ei înghit, n-au încotro, deşi sunt prea mâncaţi de transparenţa acestei travestiri, prin care firesc răzbate faptul că murdăria e cel dintâi semn că munceşti.

El va urca la ultimul etaj al secţiei de Răşini, la laborator. De bună seamă că acolo s-a încropit iarăşi un fel de sărbătoare sau aniversare, ceva cu spirt, desigur, care-i cel mai la-ndemână şi nu costă nimic și-i adus cel mai

adesea direct de la sursă de Petrică Grasu, din laboratorul central al domnişoarei Suceveanu. Când se-ntâmplă că Grasu nu poate face rost, e sigur că s-au vlăguit toate sursele cunoscute de etilic din întreg Policolorul, şi abia atunci se apelează la Gică Bălaşa, frigotehnistul: neşte spirt, nea Gică, şi el se face, se face, că ie pământu' băligăros, şi se duce peste drum, la Medicamente, de unde vine şi cu spirt, şi cu sânul plin de testele de aspirine şi tetracicline şi toate neamurile de pastile pe care le vinde prin Policolor.

Ei s-au strâns acolo, în laboratorul secţiei, căruia îi mai spun şi Salonul Alb. O să dea şi Mite o raită prin Salonul Alb, în primul rând să vadă dacă-i rost să plece acasă. Ba tot e bine că se duce să se intereseze, să tatoneze, fiindcă cel mai adesea el pleacă pur şi simplu, iar ei s-au prea învăţat cu plecările lui neanunţate, dar n-au ce să-i facă în zilele când prepară singur un bazin de sodă, aceasta fiind norma pe o zi întreagă a doi inşi, pe care el o face în maximum patru ore. Acum, n-ar avea nicio tragere dacă ar fi s-o lungească, până la ora ieşirii din schimb, cu spirtul, cu ceilalţi. Prea nu i-a lipsit în ultima vreme şi probabil că a început să i se aplece, şi bând şi văzând cum pe măsură ce lui i se scârbeşte, celorlalţi li se deschide pofta tot mai mult. Ar pleca, ba totuşi o să urce în laborator, ca să mănânce. Si doar a mâncat înainte de a se apuca de sodă, şi se simte înfometat ca după o săptămână de post.

* * *

— Asta-i a ta şi asta-i a lui nea Albeanu. Mite împinge din halbele de pe masă spre Celestin şi şeful său şi bea

dintr-a lui. Acum, sătul cât de cât şi turnând în sfârşit bere peste cartofii fierţi şi fulgii de fasole şi peste chiftelele pe care le mâncase primele, încercând zadarnic să distingă un gust de carne, îşi mai aminteşte şi el câte ceva din zbuciumata istorie a spirtului. Păi când eram io în Policolor, era spirt cam îndeajuns şi pe toate drumurile. Ne mai dădea câteodată să ne mai spălăm cu el de toate mizeriile alea. Era etilic, ştii doar, Celestine, că erai dat în secţie în perioada aia, şi pe urmă a fost nenorocirea aia cu nunta din Manolache, cu nu știu câți morţi și orbiţi din ţuică făcută din două vedre de metilic furate din Policolor. Atunci io tocmai plecasem din Policolor…

— Păi vezi, i se adresează nea Albeanu lui Celestin. La vreo doi ani după ancheta din Manolache a avut loc otrăvirea, aşa că nu-mi spune tu mie…

— Bine, gata, am tăcut, se scutură Celestin sastisit, în timp ce şeful se străduieşte să aprofundeze acele evenimente nu prea îndepărtate, dar care joacă atâtea feste memoriei lor, drept pentru care niciunul nu-şi mai aduce exact aminte când a avut loc prima otrăvire.

— Păi d-aia, decide nea Albeanu, pentru că au fost câteva luni când doar bidoanele pentru director şi secretar, de partid rămâneau curate, şi restu' nimic, dă-i cu toluen, ca să nu-l mai bea prostimea şi să-l bage direct la lacuri şi vopsele. Şi p-ormă iar, nu-l otrăveau până nu-şi luau porţia şefii de secţie, treptat, şi maiştrii, şi şefii de secţie, şi s-ajunsese iarăşi că… ce mai, şi ultimu' prostovan avea o cât de mică relaţie pentru basamac, ca şi pentru vopsea, terosol, lac de ojă pentru unghii şi tot felu' de chestii. Că era şi asta o treabă, că de unde munceşte omu' trebui' să şi bea de-acolo. Şi p-ormă, iarăşi, halt. Şi d-aia mai confundă unii c-a fost tot o otrăvire, chiar de se ştie

bine ce-a fost. Se-amestecă adică ancheta din Manolache, care-a fost nimic pe lângă treaba cu Ștefănescu, cu sute de vagoane de spirt date pe din dos şi intrate-n scăzământ cu acte-n regulă, pentru cadouri de cecuri de treij’ de mii la purtător…

— De-a priponit toată magazia centrală şi un sfert din conducere, scurtează Celestin.

Mite e sigur însă că atunci când s-a aflat şi a dat iama în ei, afacerea era de mult pusă pe roate.

— Cine știe de când își făcea omu’ treaba cu etilic din Policolor, că deja era putred de aur şi milioane…

— Aşa e, acceptă în silă Celestin, da’ nu mai ştiu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu’ pentru desfacere.

La care nea Albeanu iar dă în fiert:

— Cine ți-a făcut, cine ți-a făcut! C-aveai serviciu de nu ridicai un pai de jos, şi luai cât unul din secţie care se lupta să moară cu butoaiele de sodă şi poliester. Ce să mai…

— Gata, şefu’, s-a-ngropat, s-a dus… Şi venea spirt d-ăla cum naiba-i zice, de cel mai bun şi mai curat etilic de nouăşcinci de grade…

— P.A.

— C-aşa-i, Mitele, pea. Care mai mult din portocale, de la italieni.

— Da mai mult cartofu’, îi atrage atenţia Mite. Cartofu-i baza la spirt. Şi pe urmă, din porumb. Da’ de fapt din orice. Nu mai ştiu dacă-ţi aduci aminte că venise un vagon din Germania şi puţea de nu puteai să stai lângă el şi nici nu mai era nevoie să-l otrăvească. Îl făcuseră nemţii din economiile lor de la canalizare.

Şi l-au trimis repede înapoi. Parcă dacă mirosea, n-ar fi mers la vopsea? Da’ nu era bun pentru barosani, să-l dea

lu' Ştefănescu pentru vin.

Celestin se precipită, rupându-şi răguşeala într-o tuse ce pare să-l dea gata:

— D-ăia atâta vreme nu s-a legat nici dracu, că-l dădeau cu vagoanele. Îi cumpărase Ştefănescu pe toţi, de la a la zet, şi mie mi-a făcut referat pentru…

— Pentru prostia ta şi de prost ce-ai fost. Păi nu venea Ştefănescu să-ți ia ție locu-n formaţie și nici tu nu te duceai în locul lui să faci vin. Păi tu când înfigeai botu-n borcanu' cu basamac, acolo-înțepeneai, şi orice control se nimerea te găsea pe poziţie. Şi n-aveai decât să arzi, da' tu misiunea asta o aveai şi o ai, să stingi focuri şi să previi.

— Da' acuma pă cinstite, şefu', din câte focuri ai apucat matale în uzină, c-am apucat şi io şi matale, şi băiatu' ăsta destule, Doamne apără-ne, că s-aprinde şi de la soare, vara, şi dacă apucă-n parcu' de rezervoare de solvenţi, arde şi-un sfert de oraș, și ardem și noi aicea, în Valea asta a Dracilor… da' din atâtea şi-atâtea, spuneţi-mi matale unul pe care l-a stins formaţia. Formaţia e pe post de telefonistă: alo, pompierii militari! Lu' ăla dacă-i spui, s-aruncă-n foc. E ordin, e caz de Doamne fereşte, e ca şi-n război, aşa că nu-mi spuneţi matale mie că aşa şi pe…

— Ba te-ai arunca şi tu, vezi de treabă, dacă-ţi spun io, şefu' tău.

— Direct într-un vagon de spirt s-ar arunca, înclină Mite. Ce naiba, dom'le, nu-l vezi cât e de necăjit, şi matale-i faci vânt în foc.

Celestin se răsuceşte spre Mite, teribil de pătruns de vorbele sale ce se vor numaidecât acoperite în fapte, ca şi cum focul deja a apărut lângă peretele de sticlă al Văii Dracilor.

— Da' tu te-ai arunca?

* * *

Salonul Alb părea să-şi merite numele, măcar că nu mai exista în tot Policolorul vreun alt salon, Albastru, Roz ori de altă culoare. Sterilizat de lumina diafană reflectată de pereţii căptuşiţi cu faianţă şi de tavanul vopsit cu clor-cauciuc alb, înconjurat de un brâu de mese de ciment îmbrăcate în faianţă albă, doar taburetele de bar îmbrăcate în vinilin negru îi maculau cât de cât atmosfera, ca nişte insecte burduhănoase înecate într-un ciubăr de smântână. Si mai erau și ei, ei erau de-ai casei, Petrică Grasu şi Celestin, în cizme de cauciuc şi salopete năclăite de maglavaisuri lipicioase şi întărite, şi Florea, laborantul, în halat alb pătat şi patinat de zemuri sidefii şi părând mai curând un măcelar, iar într-un colţ îndepărtat, un halat alb spălat şi apretat din două-n două zile, dezlegând rebus şi bând cafea şi amestecând în acelaşi timp într-un pahar berzelius cu răşină, înţepenit între bucăţi de gheaţă într-o găletuşă de plastic. Pe ea o chema Reli şi era mai înaltă decât bărbaţii de aici. Părea tot atât de înaltă ca Mite, care tocmai intra pe uşa Salonului Alb. Tăcea în mijlocul sporovăielii din jurul ei, dar nici pomeneală să se ascundă, lipsea puţin doar şi, dacă o căutai, lesne dădeai de ea, ceasuri în şir, masturbându-se neîncetat cu un ciot de creion peste careurile ale idioate. Cel mult o dată la două ore ea rupea o vorbă, întrebându-l pe Florea, de pildă, la ce temperatură trebuie răcit acest Dinox 110L pentru a i se determina vâscozitatea.

Mâncau, rătăciţi într-un crâmpei de arborescenţă de sticlărie al Salonului Alb. Pe masă erau felii de salam şi slănină şi coji de ceapă şi grămăjoare de sare, întinse pe

paginile de ziar din care fuseseră despachetate, printre borcănaşe de iaurt pline cu o licoare roşiatică, arătând că folosiseră zahăr ars preparat pe becurile cu gaz metan din laborator şi se adăugaseră şi vanilie, şi coajă de lămâie. Mirosea ca într-o bucătărie unde se face prăjitura de duminică pentru o familie numeroasă. Celestin îşi amesteca papastroaca ajutându-se de lama bisturiului lui Petrică Grasu, iar privirea lui se aprindea tot mai tare de la licărul răcoros al lichidului învârtindu-se în borcan, exacerbat de clinchetul de metal pe sticlă.

Apăruse de-acum şi Dimitrie Cafanu printre ei, şi de la numele acestuia, iată unde ajunseseră:

— Ştii tu cine-a fost Dimitrie Cantemir, pompier mâncător de ciori? întrebă cu un glas copleşit de tristeţe Petrică Grasu.

— Ştiu, dom’le, de ce să nu ştiu? N-am mai puţine clase ca tine, se burzuluia Celestin. Care pă toate, iartă-mă, le-ai făcut la Văcăreşti. Degeaba plângi.

— Tu n-ai de unde să ştii cine-a fost, spunea Grasu, gata să izbucnească-n plâns. Care ăsta mai mult cu turcii, da nu şi-a trădat neamu’… Niciodată! se rupea Grasu într-un ţipăt ascuţit. Teatraliza încontinuu pe voci diferite, fragmentând registrul sentimentelor şi firul expunerii, imprevizibil şi grotesc şi debordând de ignoranţă şi înţelepciune, după cum şi mie mi-a povestit un profesor universitar la Jilava, care într-o vreme de politici îi băga la grămadă cu hoţii. A fost, cum să vă spun io, un mic experiment, după care s-a revenit. Adică i-a băgat mai întâi la dormitor separat, şi pe urmă iar i-a împrăştiat prin penitenciarele lor aparte. Ca şi pe cetățenii suferind de lepră. Ce va să zică adică sănătatea morală și trupească, pericolu’ pe care-l prezenta ei şi de care chiar şi hoțu’

trebuie ferit. Ba mai cu seamă hoţu’ şi ăla care-i în stare de orice pe lumea asta, pentru că e baza şi temelia, care d-aicea vine de se leagă cu sănătatea morală care nu mai e aia de pe timpu’ la Dimitrie Cantemir. Ştiu oameni care cu mâna lor a căsăpit, şi peste cât a căsăpit cu mâna lor, are mii de vieţi pă sufletu’ lor, de nici salamu’ asta cu etilic n-ar merita să-l aibă pe masă şi ei numaidecât vor intra în istorie cu fruntea sus. Pentru c-așa-i schema și sistemu, cum zicea profesoru’ ăla de la Jilava. Oaaaahhh, tinereţe, ofta Grasu după tinereţea lui trecută, ori gândindu-se la tinereţile lui Mite şi Celestin cele trecătoare.

* * *

A fost într-o joie zbuciumată, pe seară, când Gică Bălaşa apăru în Salonul Alb măturând totul în jur cu o căutătură câinoasă, injectată, ce-l arăta a nu fi în apele lui. Altminteri, el se ţinea drept şi ţapăn pe picioare şi părea grozav de aferat. Trânti uşa fără o vorbă, ce-i p-aici sau bună ziua şi se repezi direct la Reli, şi cum stătea ea la masă fără să-şi întrerupă o clipă mâzgăleala pe rebusuri, îi vorbea în şoapte precipitate aplecat peste umărul ei şi cu obrazul lipit de obrazul ei şi cu palma lui mare acoperindu-i toată revista deschisă şi pe urmă strângând-o în pumn şi mototolind-o, iar ea se ferea trăgându-se de-a lungul mesei de faianţă cu tot cu taburetul de sub ea. Se certau în şoaptă, acuma acuma acuma, se distingea din şuşoteala lor, în vreme ce în colţul opus Petrică Grasu le spunea celorlalţi tot în şoaptă că ăştia-s puși pe rele, el e cocă de beat şi i-au venit pan daliile şi ea nu vrea că-i e frică de el că-i prea beat şi să n-o chinuiască şi ce i-o mai năzări nebunului…

— Afară! Toată lumea afară din Salon! zbieră atunci nebunul, izbind şi pălmuind în stânga şi-n dreapta cu zbieretele lui.

Se bulucică spre uşă, Petrică, Celestin, Florea şi moldoveanul, cu borcănaşele cu spirt în mâini, n-are nimic, or s-o continue în vestiar. Doar Mite rămăsese, să întingă mai departe cu dumicaţi de pâine în farfuria cu omletă, indiferent care va să zică la fandaxiile moşneagului ăsta în călduri, care pe cine crede el că sperie, şi pentru care, totuşi, întâmplarea că Mite se află încă aici ia o turnură de-a dreptul nostimă.

— Tu? face Gică Bălaşa, dintr-odată înveselit, nevenindu-i să creadă, pufnind: adică tu…

— Uite ce e, moşule. Dacă ai chef s-o fuți, n-am ce-ți face.

Vezi-ţi de treabă sau aşteaptă până mănânc şi vă las… Dacă te termini pe tine şi nu mai ai răbdare, du-te dracu' cu ea la tine-n staţia de frig şi nu mă deranja pe mine de la masă…

Gică se apropia ţâţâind mustrător din buze, nu s-ar fi aşteptat la una ca asta chiar din partea lui Mite, păi zău nu-mi cade bine să mă deranjezi de la masă şi mai ales să nu dai afară de aici unde nu-i casa mea, da' nici a ta, iar turuiala asta îl făcea să se simtă tot mai sigur pe sine şi când va fi suficient de aproape ca să n-aibă timp să se ferească şi suficient de departe ca să-ţi poţi lua avânt, ai să-i înfigi o căpăţână în burtă, să-l rupi în două cât e de lung, dacă tu vei fi cel mai iute, sau el, el e bătrân şi-l vede acum mai bătrân ca oricând şi se apropie şi zâmbeşte larg cu zâmbetul lui de fiară decrepită adulmecându-şi prada şi va mai face trei paşi şi va fi la trei paşi de scaunul lui şi el se va catapulta ca un berbec, cu toată forţa, să-l facă pilaf

pe dinăuntru şi până atunci el aşteaptă ţinând farfuria într-o mână, cu marginea lipită de piept şi se uită peste farfurie pândindu-l cum mai face un pas, în vreme ce Reli, captivată poate, nu ia în seamă posibilitatea nesperată ce se iveşte de a scăpa de aici, căci odată ieşită pe uşa Salonului Alb, lui Gică, chiar zăpăcit de spirt cum e, i-ar veni desigur peste mână să întindă toată comedia asta prin împrejurimi, care comedie de bună seamă că ea a stârnit-o, drept pentru care e dornică să asiste şi poate că n-a stârnit îndeajuns…

Mite nu apucă să lege vreun gest ori să vadă ceva până să recepţioneze, în plin şi-n toată masa de aproape optzeci de kilograme care era, lovitura ce-l scoase cu tot cu farfurie prin uşa din spatele lui. Se ridică imediat în patru labe, parcă la semnalul uşii care se trânti şi care-i amortizase şocul produs de Gică, împiedicându-l să se ducă de-a berbeleacul pe scări, el, care nu-i deloc un slăbănog, ba tocmai dimpotrivă, da' pur şi simplu parcă l-a lovit un camion în plină viteză. Nu-i nimic, şi se şterse de zoaiele de ouă de pe bot. Dosul palmei îi sângera de la un ciob de farfurie, dar în rest se simţea în bună stare de funcţionare. Un croşeu în falcă îl purtase în zbor târât trei metri aproape. Nici n-a avut când să-l vadă pe Gică ce face şi lovitura a venit ca un şoc electric, cu golul pe care-l simţi în stomac şi arsura din falcă. Spre norocul lui, totuşi, că a fost în falcă. Nici în vârful bărbiei şi nici în carotidă, ca să fi înţepenit acolo jos, cât? Un sfert de oră pe puţin, după cât de puternică a fost lovitura şi cât de iute, are cincizeci şi ceva de ani spurcăciunea, acum îl vezi şi pe urmă nu-l mai vezi când te pocneşte, și nici măcar nu s-a deranjat să dea cu piciorul, spurcăciunea dracului, ceea ce ar fi fost o lovitură de trei ori mai iute şi mai puternică…

Dar Mite e un băiat vânos de nouăsprezece ani, uns şi el cu o grămadă de alifii, şi-şi aminteşte prea bine cum a ieşit deasupra și din chestii mult mai cotoioase decât astea, și încă se întărâtă de unu’ singur, păi dacă o fi moşneagu’ ăsta mai dat dracului, atuncea poate să mă facă definitiv, şi dacă nu, de mâna mea se nenoroceşte, acuma pe loc, şi năvăleşte înapoi în Salonul Alb.

Colţul unde Reli dezlegase rebus toată ziua era tot o trâmbă de cioburi zbuciumându-se necontenit, şi Reli cocoţată pe bordura de faianţă a mesei cu mâinile încleştate pe pervazul ferestrei și strigând că se aruncă pe geam dacă n-o lasă şi zbierând după ajutor în timp ce Gică smulgea fâşii din halatul ei şi chiloţii încă-i fluturară o clipă pe o gleznă, şi înverşunat s-o tragă spre el, Gică o dezbrăca sfârtecându-i cârpele şi ea tot îndârjită pe pervaz şi-n nechezăturile ei tocând sticlăria în picioare și izbindu-l în frunte şi-n piept cu tocurile pantofilor. Totul apărea deja ca o sfadă în familie. Se vedea limpede cât de satisfăcuţi erau unul de altul şi mare lucru n-ar fi fost să-i întrerupi şi ar fi fost o distracţie întru câtva sadică, cum te-ai pune cu parul pe doi câini îmbârligaţi în mijlocul drumului. Nu-i venea la-ndemână lui Mite postura de salvator al onoarei cui? Cu vreo lună în urmă el se văzuse pus în situaţia limită de a o întreba pe Reli dacă moş tăgârţă ăsta de Gică o lucrează chiar aşa bine, aşteptând cel mult ca ea să se scandalizeze, la această ultimă tentativă disperată a lui, după ce ostenise adulmecând pe lângă ea şi călcând în străchini şi acceptând în sfârşit că ea n-are nicio legătură cu ce gândeşte el că ar trebui să se întâmple între ei doi, altminteri te-aş fi iubit în taină, iubita mea Reli, care te-ntinzi pe mesele astea ca de morgă cu moş Gicuţă, dar ea nu s-a scandalizat şi nici nu l-a luat peste picior şi nici nu l-

a privit cu milă sau îngăduinţă, pentru că ea nu l-a privit deloc şi nici nu părea să-l audă, încât acuma să plece-n necazul lui, să-i lase pe ei doi să se descurce cum s-or pricepe mai bine, să coboare în vestiar la ceilalţi…

Singurul ce nu părea împăcat era Florea.

— Dacă o aude cineva care trece pe-afară cum zbiară, zice că cine ştie ce omoruri sunt în laborator, şi p-ormă tot noi o tragem, care mai suntem şi plini de spirt.

El e cam de-un leat cu Gică şi Petrică Grasu. Are o figură de ţăran ridată şi veşnic congestionată şi a petrecut şi el nişte ani mulţi printre butoaie. Lucrează în laborator de câteva luni, după o operaţie de hernie de disc în urma căreia a rămas cu un mers şchiopătat.

— Ba lasă-i acolo. Lui Grasu-i pare bine de toate câte se petrec în Salonul Alb. Să şi-o lingă Gică pe buci până i s-o apleca, şi-şi toarnă în borcănaş din sticla cafenie de doi litri şi bea şi trage apăsat pe buze cu dosul labei mari şi păroase, a dreacului știoarfă! Ea nu vrea cu nimeni decât numai cu Gică, doar cu Gică, acuma să şi-l sugă pe Gică de măduvă.

La care Florea, că mai are Relişor un locotenent-major de miliţie. Florea mai mult miroase spirtul şi se zgâieşte la el decât să bea, şi că ce-i bă? face spre Mite, pe care pare să-l fi luat somnul cu capul sucit, cu falca odihnindu-se pe genunchiul îndoit, prins în cleştele braţelor, şi că te-a lovit harmăsaru' cu copita, hă-hă-hă… Păi vezi, dacă nu-ţi vezi d-ale tale…

— Sssss!… Ia tăceți niţel! Faceți niţică linişte!

— Da' locotenentu' ăsta, după câte-am înţeles, e şi ăsta mort după ea…

— Mai taci dom'le-odată, că nu se mai aude, nu ştiu ce naiba fac…

— Care p-ăsta-l ţine tot aşa cu ochi-n soare, povesteşte-n şoaptă Florea, şi zor-nevoie că nu mai poate fără ea şi să se căpătuiască-mpreună şi pă partea-ailaltă ea-l fierbe şi pe moş Gicuţă, dacă nu mai curând invers. Ea-l omoară la cap să-şi lase casa lui şi baba lui acolo-n Glina şi să se ia cu ea la ea-n apartament, care poate nu ştiţi că tot Gică i l-a cumpărat din câtă vopsea şi spirt a furat de pe-aicea şi de pe la Medicamente…

— Şi mai las-o dracului şi tu cu furatu' acuma, Floreo, sssss…

— Parcă nu se mai aude nimic.

— Şi dacă tot nu se-ndură să lase strânsura lui din Glina care tot din furat şi pă baba lui…

— E culmea şi-ăsta!

— Ori cine ştie ce i-a făcut de nu se mai aude, ori de data asta chiar i-a luat beregata cu un căpătâi de sticlă.

— I-a luat pe dracu', auzi-i!

— Şi-atuncea ea că se mărită şi că nu mai are nevoie de el în viaţa vieţilor ei şi tot piese d-astea, până a-nceput prostu' să miroasă ceva cu locotenentu' ei. Vezi că d-aia umblă el ca turbat de-o săptămână-ncoace şi zăpăcit de spirt, şi peste asta îl mai are şi pe fi-su Ninel în proces, c-a omorât un zlătar din ăia cu cazanu' de ţuică, care nu se ştie dacă tac-su sau el l-a omorât şi Ninel a luat totu' asupra lui, c-a zis că scapă ieftin după ce l-au sechestrat ăia şi l-au legat în bufet la Căţelu…

— Ba nu i-a luat nicio beregată, se resemnează Grasu.

Si moldoveanul:

— Se descarcă moș Gică de nervii ăia mari…

Şi deja se disting, apropiindu-se tot mai mult, gemete și ţipete pulsând tot mai amplu şi amestecându-se într-o agonie sondând nemărginirea.

— Poate nu ştiţi, spune Florea. Da’ Grasu şi cu mine ştim că Gică a crescut-o în felu’ ăsta. El a învățat-o care va să zică ce înseamnă, de când Relişor avea şaişpe ani şi era elevă-n practică la Biofarm.

— Prost a-nvăţat-o, e de părere Grasu. C-are un darab d-ăla. De neam prost şi Gică ăsta, pân’ la genunchi şi gros ca pe mână de te străpunge până-n creieri…

— Uite-l că ştie, ce bine ştie, îl arată Florea cu degetul pe Grasu, despre care umblă vorba că i-ar fi fost soaţă fidelă lui Gică prin puşcăriile tinereţilor lor.

Petrică, lungit pe ciment, se răsuceşte şi-i răspunde cu o rafală de vânturi şi ce să mă fac acuma c-oi fi gelos şi din nou se aşterne linişte pentru o vreme şi iarăşi gemetele acelea lesne de recunoscut, dar totodată atât de stranii prin dezlănţuirea lor furibundă, întretăiată de gâfâielile precipitate ale unor animale uriaşe şi lăsând în urmă, într-o zare fumegând în crepuscul, uruitul monoton al agitatoarelor de la reactoare.

Se îmbrăcaseră şi tocmai se pregăteau să plece. Era aproape unsprezece, când Gică şi Reli au apărut în vestiar, rupţi amândoi şi însângeraţi de cioburile prin care se tăvăliseră în rutul lor demenţial. Îşi surâdeau duşi şi nemaivăzând pe nimeni în jur, de astă dată Gică nemaisomând pe nimeni să iasă, fiindcă pentru el nu mai exista nimeni în afara ei, după cum şi pentru ea în afara lui, încât descinseră aerieni și ca nişte scrântiți ce erau în cămăruţa băii cu un singur duş, a cărei uşă nu stătea închisă decât proptită cu un bidon gol de vopsea şi acum era proptită cu bidonul la perete şi ei nici că se sinchiseau, se dezbrăcau unul pe celălalt, ajutându-se şi rânjindu-şi tâmp, descotorosindu-se el de pantalonii de salopetă şi bluza făcută ferfeniţă şi ea de franjurii halatului ce şi-l

luase pe ea ca să n-o tragă curentul pe scări coborând încoace, după care s-au pişat amândoi deodată din picioare şi nemaisăturându-se a se privi în ochi şi devorându-se parcă din priviri şi ţinându-se de mâini şi mângâindu-se pe obraji, şi odată uşuraţi au intrat împreună sub duş, lăsându-se biciuiţi pe spinări cu jetul fierbinte, sub uităturile bulbucate ale celorlalţi ce stăteau să sară ca nişte ventuze pe goliciunile lor frumoase.

— Un săpun şi un prosop, a rupt atunci Petrică solemnitatea dementă a momentului.

El veni de la dulap, în pas alergător, cu un săpun şi un prosop. Zâmbind şi încuviinţând mut, Reli luă săpunul din mâna lui, întinsă mult, pentru a nu se stropi. Rămase în uşă Grasu, cu spatele la ceilalţi şi cu prosopul pe braţul îndoit, înţepenit ceremonios, ca un valet sau un ospătar de local select, până ce la îndemnul răstit al lui Celestin eliberă imaginea dispărând după uşorul uşii. De-acum ei îi vedeau prin aburi săpunindu-se pe spinări şi pe părţile lor bărbăteşti şi femeieşti şi hârjonindu-se însufleţiţi de o patimă neverosimilă pentru cei care-i ştiau de vreo zece ani împreună, părând mai degrabă doi amanţi cruzi şi care abia aflaseră cu uimire de câteva ceasuri unul de existenta celuilalt, luminaţi de lumina lacomă a privirilor martorilor.

Poate că pe drumul spre poarta Policolorului ei s-au deşteptat în sfârşit din năuceala dragostei lor avide de cataclisme, şi aşa se face că n-au mers împreună spre apartamentul lui Reli, cum se înţeleseseră, ca de-acum încolo gata. Ca întotdeauna, Gică a fost cel care s-a dezis, fără vreo justificare şi luând tramvaiul până la intrarea în comuna Căţelu, și de acolo, autobuzul de Glina. Nu trecuse totuşi de miezul nopţii, aşa că Reli a avut timp să prindă un tramvai, în sens invers, spre oraş, coborând ca întotdeauna

la a opta staţie, la Macaralei, şi de aici, nici zece minute de mers până la Circa 13 de Miliţie, lipa-lipa descentrată şi deşelată şi cu franjurii halatului şi chiloţii ei rupţi înghesuiţi într-o pungă de plastic şi plină toată de vânătăi şi cu urme proaspete de gheare şi tăieturi de cioburi şi ştiind că se potrivea cum nu se poate mai bine ca locotenentul ei major să fie de serviciu în noaptea aia şi îndârjită în hotărârea ei de a pune capăt într-un fel acestei încurcături pline de zbucium care durează, da, îşi făcu ea socoteala, în vara asta va avea nouă ani de când e cu Gică şi omul ăsta o întărâtase şi o făcuse să tânjească după o linişte şi o împlinire în care nu mai are puterea să creadă. Nu, nu mai poate şi nu mai vrea să-l aibă numai pe furate şi atât de rar şi mereu cu certuri şi, mai cu seamă în seara asta, nu mai vrea să se întoarcă singură acasă şi aşteptându-l pe el, doar pe el şi nemaisuportând nimic altceva şi pe nimeni, şi mâine, şi poimâine s-o ia de la capăt cu el, încât mai bine să termine pentru totdeauna şi doar într-un singur fel găsi ea că ar fi cu putinţă.

Așa se face că a doua zi chiar, bietul moș Gicuță a fost luat de la fabrică şi deja era arestat. Toţi ceilalţi au fost chemaţi pentru declaraţia lor de martori, care, după cum s-a văzut în timpul procesului, nu l-au putut ajuta mai deloc. Căci pe lângă certificatul medicului legist despre leziunile corporale şi atâtea dovezi certe ale agresiunii la care a fost supusă, Reli a adus şi un certificat de virginitate, antedatat cu câteva săptămâni, pentru a fi sigură că orice declaraţie cum că ei ar fi împreună de mai multă vreme va fi considerată mincinoasă.

* * *

— Ba băiatu’ s-ar arunca în foc, aprecie Cârnu din Brăneşti, care cine mai știe cum nimerise și ăsta la masa lui Celestin, nea Albeanu şi Mite. Abia acum îl observau. El cerşeşte pe aproape, la poarta cimitirului Izvorul Tămăduirii, din spatele Văii Dracilor.

Mite, că doar despre el era vorba, îl întrebă de unde ştie, cum poate fi sigur c-ar fi în stare de una mare ca asta, şi uite că nu-i chiar aşa de sigur Cârnu.

— Am zis din ochi.

Celestin pufneşte:

— Bine că n-ai zis din nas…

Cârnu din Brăneşti are doar găurile nărilor pe locul nasului. Acum şi le poartă acoperite cu un petic de piele fixat cu şireturi petrecute pe deasupra urechilor şi legate la ceafă. Când cerşeşte, cel mai adesea îl vezi cu peticul fixat pe unul din ochi, să fie şi chior pe lângă că n-are nas.

— Eu vă spun, domnilor, că el e unul din cei aleşi, care s-ar arunca. Scrie pe faţa lui şi eu ştiu să citesc. Ştiu şi cunosc întreg acest alfabet al chinului şi bejaniei neîncetate. Eu cerşesc, domnilor, sunt un om liber de orice viciu şi orgoliu şi nu depind de nimeni şi de nimic, nici de cei care-mi dau, nici de cei care nu-mi dau, nici de inflaţii, furtuni, cutremure, şi încă vă recomand, domnilor, lecţia răbdării, căci doar cei ce vor răbda până la capăt vor fi mântuiţi, ei şi numai ei vor salva omenirea şi nu sunt departe vremurile noi, soarele libertăţii va răsări de la vest…

Singurul având răbdare să-l asculte cât de cât, era şeful formaţiei de pompieri. Poate unde se simţea parcă agresat de răpăitul ca de motor de elicopter care era glasul Cârnului, şi auzi că soarele va răsări de la vest, uite unde am fost în stare s-ajungem plecând de la spirt şi

incendii…

— … dar înainte va veni focul, domnilor. Pârjolul! Cenuşa, întru odihna după care tânjeşte pământul! Spuneaţi de pompierul militar. Ei bine, domnilor, nici chiar el nu se va arunca în foc dacă nu-i va fi de aşa ceva, doar din arbitrarul motiv că-i militar, căci cui îi e scris să se-arunce, se va arunca, militar să fie, pompier de formaţie civilă ori cetăţean de pe stradă, ţigan sau jidan sau român, pentru ca cenuşa lui să îngraşe pământul şi să-i dea răgaz să-şi tragă răsuflarea…

— Nu tot matale erai şef de formaţie când a fost incendiul de la Nitro? îl întrebă Mite pe nea Albeanu. De atunci mi se pare că te cunosc, din vedere, n-am stat prea mult în Policolor…

Albeanu pare însă mai captivat de discursul Cârnului, melodia acelui răpăit de motor de avion sau elicopter pare să-l ducă tot mai departe. Nu, n-are cum să-l ţină minte de atunci, se gândeşte Mite. Între timp l-am văzut de zeci de ori în Valea asta a Dracilor. Cineva îi spusese însă, cât n-apucase el să vadă cu ochii lui, nu mai era sigur şi nu mai ştia cine, însă ori de câte ori îl vedea pe acest şef de formaţie, îşi aducea aminte pas cu pas ce s-a întâmplat atunci.

Era într-o luni şi la schimbul unu, ora treisprezece şi treizeci şi patru de minute, cum s-a anunţat mai apoi, şi-n vârf de vară, la sfârşitul lui iulie. Ţi se scrobea salopeta în spinare în şapte rânduri de sudori, când te opinteai prin scăpări de condens amestecat cu tot felul de naţii de gaze. Ei aveau permanent la-ndemână epiclorhidrina, folosită ca materie primă la fabricarea răşinilor epoxidice şi căreia doar să-i fi adulmecat în treacăt mirosul de femeie la ciclu şi te asigurai de plâns o zi şi o noapte și de nesomn, fără să

poți tine ochii nici închişi și nici deschiși, și mai aveau vapori de acetat de butil, care inhalaţi cu sârg opt ore în şir deşteptau stări de euforie mai ample decât cele pe care le dă alcoolul. Veneau din China lăzi de lemn cu calupuri de colofoniu, o răşină naturală secretată de un copac de pe acolo, ce trebuia dezambalată şi mărunţită, cu ranga şi barosul, pentru a încăpea pe gurile recipienţilor, dar înainte de a intra în reacţie cu solvenţii şi leşia de sodă, colofoniul asimila calciul din dinţii şi părul celui care-l manevra, şi mai era xilenul, un solvent gras avid de celulă hepatică, şi acetona, care vânturată prin cisterne şi butoaie se hrănea mai ales cu globula roşie a sângelui, şi peste toate astea ceaţa ridicându-se din bazinele cu sodă recirculată încontinuu, de care te scărpinai până curgea sânge şi dădeai de os tot scărpinându-te.

Pentru vreo jumătate de oră, în lunea aceea, cineva a avut parcă grijă să-i adune pe toţi la un loc, Celestin, Mite, Grasu, Gică Bălaşa şi încă alţi câţiva, după care zadarnic ai mai răscoli prin scrumul memoriei, dar atunci au văzut şi au auzit împreună vâlvătaia crescând din pământ dincolo de parcul de solvenţi, mai înaltă decât clădirea cu patru etaje a secţiei Nitro şi dogoarea jupuind dogoarea amiezii şi prima bubuitură a exploziei şi pe urmă bubuituri mai mici şi bolboroseli şi trosnituri şi butoaie şuierând pe cer cu cozi de flăcări, ca trase din tun, şi fugi la vestiar şi fugi la poartă cu hainele-n braţe şi zbugheşte-o încoace, spre Valea Dracilor şi spre oraş, lăsând pe drum în urmă tramvaiele oprite pe şină, fără vatmani şi fără călători şi lumea strânsă în faţa blocurilor de pe marginea bulevardului şi neştiind încotro s-o ia şi tocmai apărea primul convoi de maşini de pompieri militari cu cisterne şi tunuri de apă zbierând din sirene.

Nea Albeanu se foiește în loc. Nu-i mai cade bine berea sau s-o fi făcut ora să plece la datorie. Cârnu întinde o bancnotă de cincizeci debarasoarei, rândul ăsta o să-l dea el, dar vrăjitoarea asta nu vrea să ia banii, nu poate, uită-te, Cârnule, câtă coadă, şi barmangiu' ăsta ie unu' nou care n-o serveşte… Un rând, adică patru halbe, femeia lu' Dumnezeu, o lămureşte Cârnu şi ea ăăăă, c-a văzut șase. Păi ăilalţi doi care s-au dus la veceu nu erau cu ei, femeia lu' Dumnezeu. Bine, aşa mai merge, opt ori patru treişdoi și-i mai rămân și ei de două halbe și încă doi lei, Cârnule, să fie 'naintea la toți morţii tăi.

E tot mai mohorât și mai iritat acest șef de formaţie de pompieri.

— Dacă-l scoatem pe Cârnu din socoteală, Celestine, azi tot eu te-am cinstit. Si azi, și ieri, și-alaltăieri, halal șef ce mă numesc. Da' n-ai nicio grijă: te-am notat.

— Păi primele patru halbe ale noastre le-a dat băiatu' ăsta, nea Albene.

— Păi nu le-am dat, c-ai zis că-mi dai banii, spune Mite. Doar dacă nu ziceai ţi le dădeam, că te ştiu necăjit.

— Şi al doilea rând…

— Celestine, las-o aşa cum a picat.

— N-aţi zis matale, şefu', hai să bem o bere până intrăm? Că cine dă, las' că vedem, cică la matale, care v-am şi spus de la bun început că n-am nimica pă mine, toată lumea bea, mănâncă, numai Celestin se usucă.

— Celestine, degeaba cauţi să mă-ntorci… îl sâcâie ceva ca un mâncărici pe nea Albeanu. Îşi freacă ochelarii de rădăcina nasului şi până la urmă şi-i dă jos.

Ei îl știu și fără ochelarii ăştia de orb, însă de fiecare dată când îl vezi aşa, parcă-l vezi pentru prima oară. Aproape jumătate de pomet, până-n sprinceană, e ca

ciugulit de vrăbii în carne vie. Oare cum s-o uita în oglindă, având mereu în faţă urmele de carne arsă ale focului de la Nitro? Îl cheamă poate chipul acela, dar s-a obişnuit, desigur, i-o fi venit mai greu o vreme, dar cu timpul s-a dus cu focul şi dus a fost chipul acelui bărbat în puterea vârstei, zvelt şi cu bărbia ca o toporişcă de piatră şi cu privirea adâncă şi melancolică aproape, prelinsă ca un vis peste lume, şi totuşi nu s-a schimbat prea mult de atunci, atâta că poţi să-ţi închipui că-i cârpit tot pe dedesubt cu bucăţi de carne din fesele lui şi ale altora. Poate că funcţia lui de şef de echipă prevedea, ba nu, pompier ori cetăţean de pe stradă, spunea Cârnu' şi pe urmă a spus ceva despre focul Aceluia care mocneşte în sângele fiecăruia, hrănindu-se cu spaime şi plăceri până îi vine ziua, încât de bună seamă că Acela l-a trimis, singur prin treizeci de metri de câmp în flăcări, într-o turmă de flăcări pe care s-o păstorească, să izoleze conducta de alimentare a parcului cu rezervoare de solvenţi. Când au venit pompierii militari, pericolul cel mare fusese înlăturat, dar că n-au întârziat prea mult, spre norocul lui ăla bont, azi se mai poate bucura în tihnă de o bere, cu Celestin, în Valea Dracilor. Pe sub bătăile încrucişate ale jeturilor tunurilor cu apă, ei au reuşit să ajungă la el, şi el, pecete peste rozeta ventilului cât un volan de autobuz, căzut în cruce peste conducta de zece ţoii, şi ventilul închis, desigur, strâns scrâşnit sub cel căzut la datorie şi care nu şi-a îngăduit să cadă pe drumul prin foc şi nici la capătul drumului, până n-a izolat conducta.

Vorbele lui vin din adâncul scorburii săpate în privirea acelui chip de spectru, pe jumătate al lui şi restul al Aceluia care l-a trimis prin foc. El spune că i-au dat drept de muncă, de la comisie, deşi vroia de fapt să se

pensioneze, dar poate că-i mai bine aşa. Vorbele lui sunt acompaniate de ritmul sec al ciocăniturilor ramei ochelarilor în buza halbei. Ştie că ori de câte ori şi-i dă jos, se găseşte cineva să-l întrebe, şi nu-i cade chiar rău să dea amănunte despre cum decurg treburile pe la comisiile de pensionare.

— Auzi, dom'le, nenorociţii! Și-a făcut și memoriu'. Așa-i Celestin în unele momente bine alese. Vorbeşte despre memoriul acela ca despre o faptă în binele obştii, pe care nici salvarea întregii platforme chimice n-ar putea-o pune în umbră. Dar adevărul acesta e, şi numai din gura lui Celestin poate fi aflat în unele momente. Altminteri, pentru şeful lui, numai stimă şi admiraţie şi devotament nemărginit.

— Da', mă vait, că tot matale eraţi sef când cu referatu' meu de desfacere…

Tăcerea se prelungeşte în rumoarea încinsă şi lipicioasă a localului, punctată de metronomul ochelarilor în buza halbei. Confirmarea lui nea Albeanu nu mai vine, încât Celestin trebuie să-și reamintească și să le reamintească.

— Da' mare jaf mai era atuncea în uzină.

— Ca şi acuma, spune nea Albeanu, schimbând imediat cu aprecierea berii: mizerabilă tare asta la halbă, aicea, clocită… Dacă mergeam la Ozana, găseam la sticlă şi eram aproape-n drumul nostru la datorie.

Ridică din umeri Celestin. Şeful dispune. El gândeşte şi tot el se răzgândeşte, de vreme ce tot el plăteşte. Şi după ce că e mizerabilă, numai ce ridici halba-n tavan şi-o trânteşti goală pe masă.

— Şi mai las-o, bre, nu mai e acuma ce era atuncea. Acuma-i jafu' lor, ei, numai ei s-apuce şi să aivă… Atuncea

era pentru toată lumea. Păi când îi spuneam io lu’ unu’ nea Gică, frigotehnist la viaţa lui, bă, nea Gică, ceva spirt pentru diseară. Cică se face, se face, că-i pământu’ băligăros. Asta era vorba lui cu pământu’ băligăros, şi să-ţi spună Mite cum o lua peste şosea şi peste linia de tramvai direct la Medicamente și traversa nebunu’ ditamai bulevardu’ Şulea prin circulaţie de-a dura cu butoiu’ de două sute de kile şi când ajungea la gard ne striga să-l ajutăm să treacă graniţa şi era nea Gicuţă blindat pe dedesubt cu tetracicline, fasconale, scobutile, orice vroiai, şi le vindea ca pe seminţe prin Policolor cu-n leu o mână… Şi frige-o cu toţii pe spinarea lu’ bietu’ nea Gicuţă. Scoteam şarjă după şarjă în sticle de-alea de laborator de două kile, lichioruri pe categorii, de zahăr ars, de cacao, de cafea, de ciocolată…

După câte-şi aminteşte Cârnu, nea Gică Bălaşa ăla a fost om al dracului la viaţa lui, iar Celestin îl asigură că încă mai e.

— E tot frigotehnist. La Abatoru’ ăla nou din Glina. S-a tras aproape, că el e de-acolo. Venise săptămâna trecută prin Policolor c-o geantă de salamuri după el. Vreo cinşpe bucăţi. Le-a dat imediat cu cincizeci de lei pulanu’. Numai pulane d-alea groase de salam Victoria şi parizer, cincizeci de frangi orişicare, nu conta la el, că doar nu din porcu’ lui le făcuse. Ce mai faci, nea Gică, şi cât mai ai pân’ la pensie? Cică un an mai are și se liberează.

— Da-da. Ala a fost om al dracului la viața lui, insistă Cârnu. Când îi veneau dracii așa dintr-odată, din senin, odată-l vedeai cu cuţitu’ la beregata ta. Te omor, fir-ar mămicuţa ta. Fiindcă aşa i se făcea lui la ora aia, să te ia dupe pâine… Era un exemplar de lux, domnilor, în această societate având la temelie o masă de deşeuri şi rebuturi, în

cenuşa cărora pământul îşi va găsi în sfârşit odihna. El era un om în mijlocul acestui conglomerat de material uman uzabil, degradabil şi perfect înlocuibil. Care va să zică, curajul asumării opiniei în vârful cuţitului…

Din nou o luase Cârnu pe limba lui, pe care numai el singur o înţelegea, după cum el era singurul de aici care de o viaţă trăia numai și numai din cerşit.

— Păi după ce a ieşit el afară după prostia aia cu laboranta aia, atunci s-a angajat direct la abatorul din Glina, spune Celestin. Luase cinci ani, nea Albene, şi-au trecut peste el vreo trei decrete acolo, fără să prindă vreunul. Da’ tot s-a descurcat, că el ca-ntotdeauna doar pe post de şef de cameră, şi-o ducea şi bine şi era cu fi-su acolo şi-şi aveau de grijă unu’ de altu’ şi mai luau evidenţieri şi reduceri de pedeapsă. S-a eliberat după vreo trei ani, şi Ninel a mai stat și el un an și ceva.

— A scăpat ieftin cu cinci ani, e de părere nea Albeanu. Violu-i viol.

La care Celestin că a scăpat cu atât, c-a avut martori buni. Ne-a avut pe noi martori, o grămadă, pentru care pot să zic c-ar fi putut să-l şi achite. Că el, nenorocitu’, de el se cheamă c-o violase, după ce trăise cu ea atâţia ani şi dacă i-ai fi văzut giugiulindu-se după aceea în pielea goală la duş, fără să le pese de noi… Da’ aia, da femeie, nu s-a lăsat şi a luptat pe toate căile. Şi se mai auzea c-ar fi zis moş Gicuţă c-o strânge de gât când se întoarce şi se duce înapoi de unde a venit, amărâtu’ de el, că n-o şti cât de bine-i acolo de unde a venit, c-o fi mai rău la abator unde-i acuma, de fură salam şi fleici cu sacu’, pe vijulia asta ce ne urlă la toţi prin stomacuri, nea Gică-nea Gică…

— Eh, zicea şi el că face şi drege, că strânge pe mă-sa de gât, ce naiba să mai fi zis şi el, explică nea Albeanu, şi

că la o aşa chestie poa’ să dea omu’ şi-n nebuneală…

— Păi nu, şefu’, c-aşa era el de felu’ lui. Exemplar de lux, cum zice Cârnu. Adică sandilo. De câte ori nu se fripsese şi parcă-l trăgea aţa tot acolo, la turtoi şi la muncă la stat pă degeaba, pentru nu contează ce, pentru orice-i ieşea în cale. Şi-acuma pentru ce? Pentru mij, şefu’. Adică pentru aia de se numeşte pizdă. Care-ţi aduce-n casă numa belşug şi sănătate, vai de capu’ lui, să ştiu bine că n-aş vedea-o-n ochi cum arată sute de ani, şi tot n-aş face prostia asta. Păi dacă nu eram noi, intra cu toţi proştii de la şapte la zece ani, aia ie.

— De fapt io i-am fost martor, spuse Mite. Io i-am văzut când i-a rupt toate alea după ea şi s-au tăvălit prin cioburi, şi dacă spuneam asta să fii sigur că…

— Că tot aşa ar fi fost, de asta să fii sigur, Cafane…

— Păi te văd străin, necăjitule…

— Necăjit tare, întăreşte nea Albeanu.

— Păi io… se avântă Mite.

— Tu. M-ai lămurit şi tu. Cârnu barem a băgat nasu-n pizdă şi i l-a retezat, da tu? Pe tine te-a uitat Dumnezeu acolo şi te-ai mozolit degeaba în clăbucii lor.

— Băăăi, proasta dracului, voi aţi fugit! A zbierat ăla o dată la voi şi v-aţi scăpat pe voi de frică.

— Si la ce să mai fi stat? Toți ştiam că la chestii d-astea trebui’ să te fereşti ca de dracu’, numai tu erai cu necazurile tale, aparte, necăjitule. Să te fi-nchinat diavolului că ai scăpat, care io, şi azi bogdaproste că i-a alungat gându’ cel rău lu’ Reli. Pe ea n-ar fi costat-o și n-ar fi durut-o chiar nimic să scrie-n declaraţie că am făcut-o toţi, tot schimbu’, turbaţi de spirt cum eram toţi şi ea îl avea şi pe miliţianu’ ăla al ei, locotenentu’ ei major sau colonelu’, ce era, adjunct de comandant de circă, care era

mort după pizda ei şi să fi văzută atunci ce ne-ar fi potcovit. Norocu’ mare a fost că numai cu moş Gicuţă avea ce-avea. Mă rog, treaba lor, moşu’ o-mbârligase de copilă, îi cumpărase apartament şi bani pentru chiuretaje din cât o fi furat la viaţa lui, da’ asta nu înseamnă că te joci cu ea, o femeie. E rasa cea mai dată dracului şi cel mai mare pericol, îţi spun io.

— Nu ne-ar fi făcut nouă Reli chestia asta. Mite-i foarte sigur. În felu’ ei era fată subţire. Ea pe el vroia să se răzbune. El o crescuse, o spurcase la ceea ce înseamnă şi-i deschisese viitorul, şi mare dragoste mare, tot aşa, până…

— Până n-a mai avut lapte-n pulă să-i dea să sugă, scurtează Celestin. Nu mă frământa pe mine de ei, înţelegi? Da’ când e la o adică, cum a fost atuncea, din calea femeii să te fereşti.

Celestin se îneacă. Răguşeala lui dă în tuse groasă, scuipă şi iar scuipă şi întinde flegma cu talpa pantofului pe ciment. Mai aprinde o mărăşească.

— Cum oi putea să fumezi porcăriile astea? întreabă nea

Albeanu. Si una de la alta le sudezi. O să te-mbolnăvești dracu’ și-așa ești sănătos…

— Cine? Io? se umflă el bătându-se cu pumnul în piept şi întețindu-și tusea.

Abia ieşit din penumbra leşioasă a Văii Dracilor, vederea-i pulsează în junghiuri mici, voalându-se pe măsură ce Celestin şi şeful său traversează intersecţia în fugă, zbughind-o pe sub botul unui tramvai urnit din stație către Policolorul lor. Celestin ciocăneşte sub parbriz, vatmanului, cu geanta diplomat, să întârzie o secundă şi pentru ei. El duce geanta şefului său şi o plasă cu pâini, ca un scutier credincios despre care eşti sigur că la o adică l-

ar urma şi-n foc, şi uite-l cum nu urcă până nu-l ajută, trăgându-l de mână ca pe un copil mototol şi împingându-l prin aglomeraţia de pe scară.

Mite ieşi în spatele pieței, pe lângă două containere mari de tablă ruginită deversând resturi de zarzavat şi fructe intrate în fermentaţie... Miasme acre-dulcege zumzăiau de roiuri de muşte şi pale de vânt răscoleau în răstimpuri şi duhoarea WC-ului public de alături, aşezat în rând cu *Biroul Pieţei* şi alte două firme de sticlă roşie pe care scrie *Dormitor Femei* și *Dormitor Bărbaţi,* deasupra tarifelor respective. Ajunsese în parcarea mirosind a grajd de han, printre câteva Dacii şi o remorcă pe două roţi cu lăzi ancorate cu frânghii. O luase pe aici ca să taie prin peticul de cimitir îmbrăţişat de bucla amplă formată din două blocuri cu zece etaje. O placă de beton a gardului era dislocată şi căzută în bucăţi în crusta de paie şi balegă. Intră. Scurtează pe aici, printre morminte, iar la celălalt capăt va ieşi pe poartă... Ba drumul printre morţi e lung şi plin de popasuri. O gospodină lăbărţată îi îndesă în mână un pacheţel cald şi unsuros şi zi! Să fie pentru Vasile şi avea o intonaţie vehementă şi poruncitoare, rimând perfect cu voluptatea umilinţei din glasul său şi parcă se rupea o vrajă, bogdaproste mamaie, să fie pentru Vasile, să-i fie primit pe-acolo pe unde-o fi el acuma, să fie pentru Vasile, pentru bietul Vasile, aşa să-ţi ajute Dumnezeu, băiete.

Aşa cum? ajunse să se întrebe mai apoi, dar de fapt s-ar fi vrut întrebat şi n-avea nici măcar pe cineva care să-l întrebe şi el să-i spună că, desigur, după sufletul şi inima reclamantului, care ar avea nevoie de aer curat şi să mănânce pe săturate şi de bani, da, mai cu seamă de foarte mulţi bani ar avea nevoie, și toate astea arătau ca

venite odată cu focul Aceluia, care se hrănea cu plăcerile şi spaimele din măruntaiele lui, şi desfă odată pachetul, pe urmă se răcesc şi nu mai sunt aşa bune. Gogoşi. Ba langoşi. Dăduse de brânză. Pomana ţine de cald şi de foame şi-ţi dă putere, să fie pentru Vasile, să fie pentru stomacul sufletului lui Vasile. Să fie şi pentru maţele lui cele veşnic îngrijorate, înspăimântate, ba să nu-ţi facă niciodată griji, uită-te la păsările cerului care nu ară și nu seamănă, și mai era scris că omul nu se hrăneşte numai cu aluat fiert în ulei şi un strop de brânză degresată. Aceasta-i azima întristării, vezi, un pui fript sau barem un copănel să fi pus şi ea acolo. Anul trecut parcă, s-a ales cu o jumătate de pui tot pe traseul ăsta. Care pui, care găină ori curcan, buturi rumene cât pumnul hartanul lui. Dar diavolul din maţe nu e niciodată mulţumit, oricât i-ai da, el cere încontinuu. Atunci s-a ospătat pe-ndelete aici, pe băncuţa asta de la capul mormântului ăsta şi şi-a lins toate degetele pe rând pentru unul Gabriel. Şi-a râgâit întru tihna aceluia şi a lui şi nu s-a ridicat de pe bancă până n-a fumat două ţigări şi era linişte şi răcoare şi parcă nici nu-i mai venea să se scoale de pe bancă după ce a băut apă de la cişmeaua asta, iar acuma langoşi, o fi post, de unde, la trei săptămâni după Paşti, şi-s şi cu brânzică.

La poartă, Cârnu din Brăneşti bălăngănea capul peste bascul cu monede. Pe concurenţii lui îi gonise probabil canicula ce se făcea simţită la această oră sau or fi avut alt program. Îşi terminase oricum pauza de masă şi-şi mutase peticul peste ochi, era vai de soarta lui, şi cârn, şi chior, atâta că nu era o zi prea norocoasă pentru el. Femeia oprită lângă el găsea de cuviinţă să-l demaşte, cum că nu merită nici cât negru sub unghie, la muncă, la muncă, porcule şi beţivule, şi cât de pornită şuieră aplecându-se

peste bascul cu monede, şuie şi şleampătă, iar fusta scămoşată aninând crâmpeie de paie îi flutură pe oasele mari. E verde de urâtă şi rânjetul ei e de sticlă, pleacă Matildo, uhu… uhuuhuuhuuhu… Cârnu o uşuie ca pe o răpitoare şi strânge bascul cu monede la piept, pleacă Matildo când îţi spun, scânceşte disperat, eşti beată chioară Matildo, iar ea mândră şi cu flegmă dispreţuitoare, către el şi către cei strânşi în jurul lor, am băut banii mei şi munca mea, nu ca tine, bețivule și cerșitorule. Bețivule și cerșitorule, bețivule și cerşetorule, beţivule şi cerșitorule, şi-i dădea târcoale croncănind către hăurile mici ale nărilor din mijlocul chipului congestionat de spaimă. El strângea bascul la piept şi clipea din ochiul descoperit. Trecătorii se opriseră într-un cerc larg să comenteze. Sări ca din puşcă printre ei, apoi nebănuit de sprinten se pierdu în fugă printre maşinile din bulevard, înghiţit de viteza lor şi de spaţiul verde care desparte cele două sensuri de circulaţie, în vreme ce Matilda continua să înjure, bătând cu pumnul în cer. Pierduse însă, era prea târziu ca să mai ajungă bascul cu monede. E fii-sa, spuse cineva.

Cât de cald era şi cât de greu putea să fie aerul! El se străduia să adulmece adierea răcoroasă a apei. O simţea tot mai aproape şi tot mai puternică pe firul aerului încins şi se apropia pe străzi scurte cât ţineau cele două blocuri ce le mărgineau, dând una în alta şi dând în sfârşit într-o zare eliberată de depresiunea ovală a parcului. Şi de aici se văd blocuri, dar nu aşa aproape, iar lacul de pe fundul depresiunii e destul de neadânc pentru ca apa să nu apuce vreodată să se limpezească. E verde-mâloasă cel mai adesea şi vântul împinge pânze de gunoaie plutind în derivă din mal în mal.

Dar acum era linişte şi aproape pustiu şi apa, aproape

curată, fiind prea rece pentru bălăceală şi căldura putând fi învinsă şi în casă, la umbră. Văzuse nişte copii doar, bălăcindu-se lângă mal, şi două bătrâne avide de aer şi soare, care păreau s-o fi luat din pripă, arătând deja tuciurii bine cărnurile lor atârnânde şi pulpele cotropite de noduli varicoşi.

Se dezvăluia tot mai sălciu gustul acesta al lui de solitudine, în timp ce vântul înteţea viscole de ace de lumină tresăltându-i în vine. Se dezbrăcase. Stătu lungit în iarbă, hipnotizând clipocitul apei şi albastrul încordat al cerului, şi apoi se mută pe bordura de beton a malului. Bălăngănea piciorul prin apă şi se stropea pe gât şi-şi umezea fruntea şi piatra bordurii era încinsă de soare şi apa foarte rece şi iarăşi se gândea că venise aici să se ascundă, ca un animal, ori poate tocmai ca să scape de gândul acesta venise şi din nou îşi aduce aminte şi din nou uită. I se făcea greaţă. Toată lumea asta îi tropăia prin ficat, veselindu-se în draci, şi era tot năclăit de sudori acre. O să intre în apă şi va fi mult mai bine.

Lângă bătrânele prosternate la soare poposise un grup de elevi. Fetele nu vroiau să se dezbrace şi se sfădeau gălăgios într-un jargon de mahala monocord şi precipitat şi parcă de dicţionar, dacă ciuleai bine urechea la expresii şi intonaţii. Ei încă învaţă, e singurul lucru pe care-l socot demn de învăţat. Poate şi el era aşa, el şi câţiva încă. Acum abia îşi dă seama, erau foarte puţini aşa, o minoritate, o infimitate, unii au reuşit să fugă, şi de ceilalţi ce naiba s-a ales? Care s-au spânzurat de cârlige de macara, care s-au rătăcit prin fabrici, prin puşcării şi porcării şi cărămidării… Da, erau foarte-foarte puţini, măcar că stând printre ei ţi se părea că-s mulţi. Grosul îl formau cei care-și vedeau interesul lor și rostul lor. Acum

el se uita la elevii aceştia şi-şi amintea de toţi cei pe care-i vedea zi de zi pe străzi şi-n tramvaie şi toţi parcă erau aşa şi încercau şi învăţau repede să fie aşa, cum erau ei, cei foarte puţini de atunci, nemaivrând să-şi vadă rostul şi interesul şi refuzul lor e total şi ca o vâlvătaie lacomă, e ca focul despre care povestea Cârnu din Brăneşti, aducând cenuşa întru odihna pământului. Părinţii i-au lăsat din mână cu bună știință, fiindcă nu mai au ce să le dea, e din ce în ce mai greu şi focul se înteţeşte de la sine și ei sunt din ce în ce mai tineri și din ce în ce mai mulţi.

O fată era dusă spre mal, pe sus, de doi băieţi, cu ţipete de împotrivire. O aruncară în apă îmbrăcată şi ea înotă în larg, cu trena sarafanului umflată în urmă. După zece metri de craul în forţă, se opri şi îi apostrofă pe agresori călcând apa, cu nişte obscenităţi dezlănţuite şi foarte precise, care i-ar fi ridicat sângele în obraji şi unui camionagiu, în vreme ce alte sarafane erau silite să sară în apă. El se ridică în picioare pe bordură şi sări cu braţele întinse, cât putu de lung. Un timp înotă la fund cu ochii închişi. Îi deschise şi-şi văzu braţele ca nişte pete alungite în verdele opalescent ce-l strângea ca un cleşte de gheaţă. Ieşind la suprafaţă, înotă în continuare spre larg, tot mai repede, pentru a se încălzi, craul clasic, eficient şi elegant şi scoţând capul din apă pentru inspiraţie la fiecare a patra bătaie de braţ. Pierdu ritmul şi obosi, înainte să apuce să se încălzească. Era în mijlocul lacului şi-i amorţiseră vârfurile degetelor. Se cufundă abandonându-se inert, greu, ghemuindu-se pe fund cu tălpile şi mâinile în mâl. Aprecie adâncimea la vreo şase metri, probabil o groapă nu prea largă. Apa ar fi mult mai curată dacă peste tot ar fi atât de adânc. Revenind la suprafaţă luă apă în gură şi stropi în jet subţire în timp ce înota pe spate, închipuindu-

se o balenă, sunt şi eu o mică balenă sinucigaşă, da, din nou se scufundă, fără să se lase la fund de data asta, ci doar cât să-şi poată scoate chilotul pe care-l păstra răsucit pe încheietura mâinii. Plutind pe spate, înainta lent, vâslind rar din braţe. Se gândi că spârcâiala asta subţire vine mai mult de la răceala apei decât de la berea din Valea Dracilor şi aştepta liniştit să se golească, cu icnete şi bolboroseli sub apă, depărtându-se cu faţa la dâra gălbuie.

Apa-i ajungea până la piept lângă malul opus celui pe care-şi lăsase hainele. Cele două bătrâne luate drept punct de reper plecaseră. Plecaseră şi copiii şi rămăseseră doar elevii. De haine-i era mai ales, şi mai puţin de faptul că ar trebui să meargă cinci staţii de tramvai până acasă în chiloţi tetra. Într-un târziu reuşi să distingă în iarbă cămaşa lui în carouri verzi şi maron, cu care-şi acoperise pantofii şi pantalonii. Mai ştii cine s-ar bucura la hainele lui care n-arată deloc vechi?... Se odihnea în apă, cu palmele întinse pe bordură. Cu răceala apei se obişnuise, afară probabil că ar îngheţa. Aici era o insulă, legată de mal printr-un istm firav pe care-l acoperă apa când plouă mult. Era o pajişte largă, cu plopi şi sălcii şi având în mijloc două cocoaşe de dealuri înverzite, înconjurate de labirinturi de tufe de soc şi pini pitici. Acum vacile trăseseră aici, sunt vreo şase şi ai zice că n-au stăpân. Până dă zăpada pasc sălbăticite prin parc, dând ocol lacului. Odată a văzut o bătrână mânându-le și câțiva din blocurile de primprejur formând lângă ea o coadă de sacoşe cu sticle. E un lux la urma urmei laptele ăsta nepasteurizat, de vreme ce costă de cinci ori mai mult decât celălalt... în golfuleţul lângă care se oprise, vântul îngrămădise un crâmpei de gunoaie cotropite de mătasea broaştei fermentând în jurul hoitului umflat ca un burduf al

unui câine. Dincolo de golf, sub mal, văzuse ultimul înecat al verii trecute. Şi-l amintea distingându-se sub apă, ghemuit sub bordură, cu părul răvăşit de curenţi şi umerii încovoiaţi, încât ai fi zis că dibuie sub taluz după raci.

Ieși săltându-se pe bordură, pentru a sări din nou. Înotă fără să-și controleze direcţia, abandonându-se ameţelii create de succesiunea imaginilor retezate, apă-cer-mal-iarbă-pom-pasăre-bloc-cer-apă şi doar să fugi, fără să ştii vreodată încotro, să fugi, să fugi de ei, de tine, nu contează, ba contează. Rămăsese fără slujbă. Nu era mare lucru să-şi găsească, să e ducă de pildă din nou în uzină, iar de la personal e puţin probabil să-l trimită din nou la Fabrica de Motoare. Nu-i cel mai bun loc, dar sunt destule mai rele. Dar şi acolo sunt oameni, doar ştii, peste tot unde sunt oameni e de trăit, dar mai bine să aştepte, ce anume, niciodată nu ştie ce dracu’ mai aşteaptă. Şi pe urmă a fost sigur că asta aştepta: văzuse sarafanul plutind, înaintând zvâcnit în arcuiri de bras la vreo zece metri în stânga lui. Schimbă direcţia şi schimbă pe craul accelerat. Ultima bătaie de braţ plescăi peste sarafan, în acelaşi timp cu întoarcerea figurii murate şi ofensate, cu ochi nedesluşiţi, orientali, şi bărbia tremurând de frig şi indignare şi buzele vinete. Păi îngheţase şi lasă-mă-n pace, nene, că strig, şi strigă. Să mori de n-oi striga, şi el găsi o clipă răgazul de a medita: nene. Ce-ai, nene? Nu ţi-e bine? Şi ea se răstea în timp ce el se cufunda şi era izbit cu pulpele şi genunchiul în falcă şi făcu un popas prea scurt față de înverşunarea de obsedat și leşinat pe care-o vădise de la bun început. Era chiar bărbierită, cu ţepi mici, poate pentru vreun costum special de baie, dar e şi mai igienic şi o fi şi ea la fel de obsedată, dar uite că obsesiile lor nu se potrivesc. Ieşi din zbaterea înspumată când simţi nevoia presantă să respire.

Se desprinse, împingând totodată perechea de pulpe, şi apăru la oarecare distanţă de locul unde se consumase această tentativă de viol subacvatic. Ea îl înjura acuma bărbăteşte, dispreţuindu-l totodată şi porcăindu-l ca o femeie ce era, pe deplin conştientă de-acum de condiţia ei. Ce ar fi putut să-i mai spună, de vreme ce ea părea că le ştie pe toate, nene, ori ţi-ai dat drumu-n apă ca răţoiu', hăhăhăhă… Era culmea, ce deşteaptă putea să fie! Pe toate le ştii, boschetăreaso! Ea îşi trase sarafanul peste cap, făcând o tumbă înainte şi pentru o secundă îi văzu sânii voinicoşi mulaţi pe tricoul alb devenit transparent de apă. Aruncă sarafanul mototol şi îngreunat, ca o pasă de polo, colegului-prietenului care o aştepta în urmă şi pe care el abia acum îl vedea. Aşteptase probabil acolo, liniştit sau neliniştit, să-şi facă nenea damblaua şi să plece. Cine ştie până unde ar fi vrut să meargă nenea ăsta, însă pentru asta ar fi trebuit să iasă pe mal sau cel puţin să nimerească un loc unde să fi stat cu picioarele pe fund.

Din nou pe mal, frigul râzgâiat de lumina puternică a soarelui îl făcea să tremure. Se şterse cu poalele cămăşii şi se aşeză ghemuit, încă tremurând, cu cămaşa pe umeri, aşteptând să se usuce. Pe urmă se întinse şi gândurile-i fugiră şi se risipiră spre fierbinţeala seninului apos al cerului.

Cine mai ştie de când adormise? Dogoarea asfinţitului se îngropa într-un nor gros de fum roşu, împroşcat de furnalele termocentralei iţindu-se în zarea cea mai îndepărtată şi dominând lanul de blocuri. Trebuia să se întoarcă acasă.

Zgomotul paşilor lui era tot mai îndepărtat, stingându-se prin cer mâncat de blocuri şi prin vegetaţie prăfuită chemând înserarea şi rotirea oarbă a liliecilor. Orăcăiau

broaştele, dar era încă prea devreme pentru greieri. Prin frunzişuri se destrămau hohote sardonice, o cucuvea poate, amestecându-şi cântecul cu alt neam de pasăre de noapte, tânguindu-se cu un guiţat ca de porc. In bulevardul de la capătul parcului, întunericul era punctul şovăit de luminile blocurilor și sfârtecat uneori de flamele mari ale pantografelor de troleibuz. Zgomotul paşilor lui şi gândurile lui coborau în noapte.

7

Pusese pe fundul unui sertar al dormezei cele o mie cinci sute treizeci şi patru de lei, ultima lichidare, împachetaţi într-o bucată de ziar, posedat de o grijă ritualică, ce nu-l mai încercase de multă vreme, de a trage de banii aceştia cât mai mult posibil. Era un impuls nedesluşit la început şi devenind tot mai limpede, acelaşi care-l năpădise cândva, socotind şi echivalând în norme de cărămizi plătite zile şi săptămâni şi anotimpuri întregi. Cel puţin până la toamnă n-o să-i mai trebuiască nimic, dacă nu depăşea o sumă zilnică ce i se părea oricum prea generoasă. Calculase din nou pe număr de zile, cu calendarul alături, pe o perioadă ce depăşea trei luni, şi încă va mai avea de calculat preţuri de meniuri şi alimente ieftine şi săţioase. Cartoful şi fasolea uscată, în primul rând, şi varza, care avea să se ieftinească, va ajunge la un preţ de nimic, şi totul pregătit cu untură, ceapă cât de multă şi rântaş gros, când va reuşi să-și facă o rezervă de făină.

Nopţile de iulie gâfâiau învolburate de o dogoare pe care el abia de o mai simţea. Se trezea mereu către prânz și zăbovea în pat încă o vreme, rumegând zgomotele mici de afară amestecate cu vânzoleala uzinei, şi zgâindu-se la

cenuşiul din pereţi fără să se-ndure să iasă din cearceaful îmbibat de sudoare. Ziua se scurgea prin crăpăturile storurilor de la fereastră ca miezul unui fruct copt irosindu-se, supt de pământ, şi cât de străine i se dezmeticeau amintirile imaginilor de peste noapte. Visele i se vlăguiau odată cu amorţirea întregului trup.

Într-un târziu, cobora totuşi. Cumpăra un ziar şi ţigări, în drum spre lac, şi o pâine pe care o ducea înfăşurată într-un ziar.

Nu lua niciodată nimic să-și aştearnă. Se dezbrăca mereu în acelaşi loc şi-şi continua zăcerea lungit pe cămaşa întinsă pe iarbă. Uneori citea ziarul cinci minute, în timp ce ciugulea bucăţele mici de pâine. Vipia îl scălda în sudori usturate şi, în sfârşit, se hotăra să intre în apă. Cel mai adesea, doar se înmuia. Uneori înota pe mijlocul lacului şi de-a lungul lui. Trupul istovit de zăcere se amăgea, se dezmorţea, mecanismul încercând să se rodeze, cu poticneli tot mai lung, căutând epuizarea. Oricum, seara adormea devreme, în faţa televizorului ce rămânea deschis toată noaptea, fără să reuşească să-l trezească. Deprinsese probabil un soi de ştiinţă a somnului. Dormea cel puţin paisprezece ore pe zi. Somnul şi ceasurile moarte de peste zi îl făceau să simtă belşugul hranei puţine şi monotone, pe care de-acum nu mai vroia s-o împartă nici cu hamsterii. Lor le erau de ajuns câteva firimituri de pâine, dar ar fi trebuit să le cumpere mere şi morcovi, căci asta obişnuiau în loc de apă. Un măr şi un morcov pe săptămână le era prea de ajuns, însă uite că el nu-şi putea permite, încât într-o zi îi luă cu tot cu borcan şi-i lăsă în parc, la umbra unui pin, sigur că se va găsi cine să-i înfieze. Nu mai erau, după vreo trei ceasuri când se întoarse prin locul acela, şi zadarnic i-ar mai fi părut rău

că nu i-a dat prin cap să-i vândă; văzuse o grămadă, în borcane, pe o tarabă, în piaţa din spatele Văii Dracilor, şi de bună seamă că preţul lor ar fi însemnat mâncarea lui pe trei zile. Gătea de două ori pe săptămână acum şi nu mânca mai mult de o dată pe zi, oricât de foame i-ar fi fost. Cu mare zgârcenie îşi drămuia foamea şi poftele, la fel ca banii şi proviziile de alimente. Către seară întingea cu dumicaţi dintr-o pâine întreagă în sosul gros al mâncării de cartofi. Ştergea cu nădejde şi lăsa farfuria curată. Păi asta era temelia. Un meşteşug pe care toţi l-au deprins din părinţi, perpetuându-l prin copii şi copiii copiilor. Şi pentru el părea lesne de învăţat, chiar dacă acasă nu pomenise aşa ceva. La părinţi mâncase şi icre negre, aducea tăticuţul nostru, şi torturi, şi felurite feluri de mezeluri şi brânzeturi şi, sucuri, şi portocale, şi câte şi mai câte, se vede că d-aia crescuse el atât de mare şi frumos. De-acuma însă, gata. Alteori, ca unică variaţie la mâncarea de cartofi cu sos mult, băga la cuptor o cratiţă mare de varză călită cu untură, amestecată cu scrâjeie de jumări făcute de el din slănină afumată. Cumpărase o dată trei kilograme de slănină, cel mai ieftin mezel de găsit prin alimentare şi, după cât văzuse, altceva nu se mai prea găsea, şi el căpătase deja o chibzuială de gospodină cărpănoasă, aptă să facă faţă tuturor vicisitudinilor.

Într-o zi a găsit prin sertarele bufetului din bucătărie un plic de hârtie cafenie de ambalaj, inscripţionat cu ştampilă dreptunghiulară – Ceai Verde. Îşi amintea vag că se mai împiedicase de el cândva, neînvrednicindu-se să-l folosească sau să-l arunce. Prinsese de-acum obiceiul să bea câte o cană de fiertură din aceea la prânz şi seara şi, după ce termină zahărul, i se păru încă și mai bună neîndulcită. N-o fi fost chiar apă fiartă, chioară de-a

binelea, iar culoarea verde-cafenie susţinea tihna sorbiturilor însoțite de contemplarea abţibildurilor cu ciuperci în culori vii şi de ţigările fumate în lanţ. Fuma ţigări de un leu şi cincisprezece bani pachetul, Naţionale, despre care era sigur că-s cele mai sănătoase, conţinând tutun neprelucrat, în stare naturală, şi deşi adesea se pomenea aprinzând una de la cealaltă, nu reuşea să termine mai mult de un pachet pe zi, desigur, fiindcă mai mult de jumătate de zi o petrecea dormind şi dormitând.

În toamna și-n iarna aceea a mai vândut din haine și a vândut televizorul. În primăvară, abia, a început să treacă pe la ai lui. Nu-i vizita mai des ca altădată și nu-i cerea maică-sii mai mult decât pe vremea când lucra. Trecu astfel vreme multă şi încă trecea, iar el continua să se perfecţioneze în acest soi de ştiinţă de a te rezuma la mai puţin decât strictul necesar. Maică-sa îi dădea, aşa cum altădată îi dădea lui Nicuşor să-şi reînnoiască viza pe paşaport, temându-se totodată să-i dea mai mult, ca nu cumva să-și economisească bani de avion. Nici lui Mite nu-i dădea prea mult, tot în speranţa că acesta se va hotărî să-şi caute de lucru, într-o bună zi, ea îl întrebă de fata aceea care-i era prietenă ea în urmă cu câţiva ani, ce mai ştie de ea, iar Mite tresări iritat şi mai curând curios. Nu-şi dădea seama despre ce vorbeşte mama.

— Era la tine, în iarna aia, când a venit Nicușor în tară, și doar aţi fost împreună şi când l-aţi condus la aeroport…

— Nu-mi amintesc, mamă, nu-mi amintesc…

Oricum, nu era un lucru de care să nu-ți aminteşti, încât ea nu mai insistă, înţelegând că ar fi ceva neplăcut la mijloc, iar Mite se fereşte să aducă vorba despre fata aceea, Norica parcă-i zicea el…

El se uita pe fereastra bucătăriei, sprijinit cu coatele de pervaz. De la etajul şase, unde locuiau ai lui, peste două străzi şi două flancuri de blocuri cu patru etaje, se deschidea întreaga perspectivă a depresiunii parcului. Pe lângă lac şi pe meterezele de tufişuri şi pâlcuri de pomi din jurul lui, încă nu se rărise pestriţeala de trupuri goale. Dogoarea de cuptor a asfinţitului se simţea din plin. Aproape că-i era milă de maică-sa. Ea dintotdeauna l-a vrut în rândul lumii, cu familie, să aibă nepoţi şi aşa mai departe. Până într-atât o macină chestia asta, încât e în stare să-și inventeze o noră.

Doamna profesoară Aura Cafanu avea însă un nepot, pe fiul fiului ei cel mare, Costel. Gina născuse, în sfârşit, iar ea trebuia să-i ajute şi pe ei, nici pe Mite nu putea să-l lase de izbelişte…

— Zăpuşeală mare şi azi, spuse. Răsturnă crăticioara cu ardei umpluţi în farfuria din faţa lui Mite. Taică-tu s-a dus să-şi instaleze stupii…

— Mamă, tu ai cafea?

— Mai am ceva.

— Fă-mi şi mie, te rog, o cafea.

Uite că ea îi vrea binele în definitiv, şi nu-şi prea dă seama dincotro trebuie apucat binele ăsta. Adică n-are habar cam ce fel de femeie i-ar trebui lui acum. Un fel de infirmieră poate, dacă stă el bine să se gândească la toată experienţa lui de familist de până acuma.

— Tu nu mănânci, mamă?

— Am mâncat adineauri, până s-apari tu. Spuneam de taică-tu, că s-a dus să-şi instaleze stupii…

La Perţihani a fost el om însurat, el şi cumnatu’ Bajnorică, cine mai ştie ce s-a mai ales şi de capul ăluia… Dar de bună seamă că o femeie ca Amalia i-ar trebui lui

acuma, o femeie care să priceapă cum devine treaba cu un soţ ca şi un copil, de la care să n-ai prea mari pretenţii. Atâta că vremurile alea s-au dus dracului. Chiar că dracu' ştie cel mai bine de vremurile alea. Păcat, avea o soacră, și mai cu seamă un socru, ce i-ar fi fost azi de mare folos, sau cine știe?…

Mama oftă:

— L-au costat o groază de bani.

— Ei, lasă. Să fie într-un ceas bun, spuse Mite, iar ceasul bun invocat pentru taică-su era ca şi coborât pe pământ şi-n soartă.

Iar ea din nou ofta.

— Ştii şi tu, Mite, mereu i-am spus şi-i spun mereu, doar-doar s-o schimba, să v-ajute, mai ales pe tine, tu ai nevoie, de câte ori mi-aduc aminte, nu ştiu ce să fac…

— Mamă! aproape că strigă Mite, iar ea nu-l auzea.

— Nu știu ce să fac cu mine și cu el…

Se aburise privirea ei şi bâjbâia după pachetul cu ţigări şi degetele îi tremurau. El îi vedea privirea ce şi-o ştia a lui, împăienjenită, şi căutătura somnoroasă, şi degetele ei erau tot ale lui, lungi şi şovăitoare, şi mâinile albe şi frumoase părând a se îndoi de lucrurile spre care se îndreaptă. Ea dintotdeauna se străduise şi nu reuşise niciodată să fie o bună gospodină. Mâncărurile îi ieşeau mereu arse sau nesărate, prăjiturile cu aluatul încruzit sau uscate ca pesmeţii, nasturii îi cosea anapoda şi cămăşile călcate de ea aveau urme de pârlituri pe poale şi, cât ar fi şters şi curăţat, praful se ţinea în urma ei, şi ea mereu ostenită şi fără să se vadă de ce, şi sensibilă, şi găsind la tot pasul motive de panică şi plâns. Abia dacă reuşea Mite să şi-o amintească altfel. Poate înainte de primul accident al lui Nicu, căzătura aceea de la etajul trei, şi pe urmă au

fost operaţiile la cap ale lui Nicu şi accidentul lui Nicu la Predeal, cu Dacia tăticuţului nostru, şi paşaportul, şi banii de avion, şi poate că-n tot acest răstimp ea n-a mai avut când să-şi revină cu totul. Acum ea se îndârjea, asudând pe râşniţa de cafea. Se pedepsea parcă, cuprinsă de un soi de voluptate masochistă. Trebuie efort, te osteneşte repede piesa asta cilindrică din tablă de alamă cu luciu îndelung şlefuit. Are o sută de ani aproape. A fost a bunicii doamnei Aura.

— După ce scotea boabele de cafea din cuptor, bunica le stropea cu rom… îşi aminteşte mama.

Ea îi spusese lui Mite că ei erau greci, sânge fanariot sau negustori de coloniale, cine mai ştie, dar în partea bunicului erau nemţi. Păi de câte ori nu-i spusese mama că din partea lui Poni se trăgeau ei, un neam luminat, care l-a dat pe Petru sau Petre Poni. Tot aşa ştia şi el pe unul în uzină, îi spunea, un fel de gunoier, cară şpan cu roaba, şi zicea că bunicu-său a fost frate cu Andreescu, pictorul. Are trei tablouri acasă şi se laudă că i s-ar fi oferit nu ştiu câte sute de mii pe ele, da’ el nici mort nu se lasă de roabă și nu vrea să vândă tablourile. În definitiv, e și el un soi de artist cu roaba lui şi şpanu’ lui, şi totuşi lui Mite i-ar fi plăcut să-l cheme Poni și Petru sau Petre, eventual, și să facă nişte cercetări şi descoperiri în chimie.

Mama asuda şi aveai impresia că şi boabele de cafea asudau înăuntru, sfărâmându-se până să iasă apa din ele.

— Va ieşi pudră. La granulaţia zero virgulă zero zero, îşi dădu Mite cu părerea. O otravă subtilă, inexistentă ca formulă chimică. Pă chimie oricum am mâncat-o în Policolor. Sunt un demn urmaş al străbunului Poni…

— Asta-i ultima cafea, două săptămâni de aici încolo nu știu ce m-oi face…

— Acuma, dacă-mi faci o cafea, fă-mi-o barem din toată inima. Nu să mi-o scoţi pe nas…

— Două săptămâni, da’ am uitat să-ţi spun, îşi luă ea seama. A dat frăţiorul tău Nicuşor telefon şi a spus că-mi trimite două sute de dolari. Trebuie să sosească în două săptămâni. Şi, ştii ce am zis? Iau pentru mine cafea, două kilograme, şi de restul îţi iei tu ce vrei, îi opreşti pentru tine.

— Lasă-i pentru tine, mamă, pentru voi, să aveţi acolo, că vin vremuri grele…

— De unde știi tu ce vremuri vin?

— Mi-a spus Cârnu din Brănești.

— Cine?

— Un om… un cerşetor fără nas, care miroase schimbarea vremurilor în câţiva ani. D-aia zic, să vedeţi şi voi cum v-aranjaţi, aveţi nevoie de bani, opriţi voi dolarii de la Nicuşor…

Ea râse:

— Să te-audă bietul Cafanu, l-ai unge pe suflet, cred c-ar da să te înfieze…

* * *

De mai bine de trei luni, nu căzuse un strop de ploaie. Oameni şi culori răsfirate difuz unduiau ca o vegetaţie submarină în lumina lichidă a zilei. Uneori se distingea vagul ecou al unui anotimp în scădere, rotindu-se din ce în ce mai strâns prin amurguri meticuloase şi prin peisaje de smog şi asfalt topit, înecate în cer pustiu, avid de ploaie, în parcuri cu pajişti opărite şi frunzişuri chircite sub respiraţia de foc a amiezilor.

Focul îl purta cu el pe străzi, lovindu-l de chipuri fără

chip, albite de colb şi sudoare, gâfâind spre o ţintă în continuă mişcare în cerc, ca nişte ogari de curse în urmărirea iepurelui de tablă. Plutea ceva ca o aşteptare în boleşniţa verde din aer. Totul era însemnat cu numele aşteptării, chipurile fără chip şi ţintele lor nevăzute, faţadele de beton irupând din asfalt şi din tufişuri prăfuite, stolurile de vrăbii scăldându-se în praful dintre şinele de tramvai, a căror sfadă cheamă desigur ploaia şi poate o vor aduce să spele totul cu băşici şi bice de fum. Un tramvai se poticnea în staţia pustie, deschidea şi închidea uşile şi urma un vacarm de fanfară estompat în vedenii de praf. Toate ceasurile zilei aveau gustul nostalgic şi obsedant al ploii, şi acelaşi gust îl aveau visele lui cu înecaţi derulând presimţirea unei erecţii amestecate cu plictiseli şi frustrări de tot felul şi cu rătăcirea în mugetul torid al străzilor.

Paşii lui redesenau şi îngroşau conturul aceluiaşi semn, ce rămânea în veci nedesluşit. Zi după zi şi an după an şi mâine o va lua negreşit de la capăt, ca stolul acela de grauri înălţându-se compact din tufişuri. Nu prea sunt vii pe o rază de mulţi kilometri, încât el nu-şi dădea seama ce or fi căutat păsările astea toată vara învârtindu-se pe aici. Poate or mânca şi altceva decât struguri şi s-or simţi în siguranţă în parc. Nu mai ştia când a mâncat carne de graur, dar îşi amintea că-i mai gustoasă decât cea de porumbel, care-i puţin aţoasă, dacă stai să faci o comparaţie. Carnea de graur o mâncau mai ales regii, dar el putea trece foarte repede de la preferinţa pentru un soi anume de carne la foamea de pâine goală, iar postul negru e plin de voluptăţi pe care le întrevedea infinit mai intense decât cele ale meselor nesfârșite, copioase, agrementate cu delicatese cum ar fi friptura de graur. Însă ei nu-şi făceau cuiburile în parc, avusese grijă să cerceteze, ar fi

fost prea simplu şi pentru ei, şi pentru el.

Era trecut de unsprezece ceasul şi parcul plin de amatori de plajă. Mai degrabă profesionişti, după cum stăteau răstigniţi la soare ceasuri în şir, în atmosfera saturată de zumzetul caniculei. Peste cel mult trei săptămâni nu vor mai fi pe aici, şi pe urmă vor începe să tânjească după zilele astea prin birouri şi hale friguroase şi prin zloata sărată a străzilor, iar serile lungi şi le vor petrece sub aşternuturi, în casele lor friguroase, încălzindu-se la întunericul incandescent al viselor şi făcând dragoste şi bând alcooluri ieftine în aşteptarea altei veri.

Îşi aruncă ochii pe ziarul cu schimburi de locuinţă, vânzări şi cumpărări şi oferte de serviciu. Era ziarul de alaltăieri. Cândva va avea timp şi pentru ziarul de ieri, dar atunci n-o să mai fie ieri de multă vreme… îşi lăsă ziarul pe faţă. Pe iarbă şi lângă apă e numai bine, nu se mai simte zăpucul deloc. Numai de n-ar ploua, măcar de-ar ploua, şi soarele ăsta de septembrie e tocmai bun. Citise odată în ziar că angajează factori poştali, cartatori şi mânuitori de valori, şi-n aceeaşi zi, până-n ora trei, s-a dus glonţ acolo, ca să afle că de mai bine de o lună se lucrează cu surplus de personal. Nu e o meserie chiar grea, deşi cu multă alergătură, dar uite că nu-i de colea. Dacă lucrezi cu bani e imposibil să n-ai bani, adică ce rămâne de la pensii, abonamente, sume trimise prin poştă, d-aia-i zice mânuitor de valori, şi numai a aşa ceva miroşi. Cum ai lucra de pildă cu motorină, şi a ce altceva ai putea să miroşi? Sau citeşti despre o antrepriză de construcţii care angajează zidari, zugravi, şi dulgheri, numai din astea, ceea ce înseamnă un ban câştigat cinstit cu sudoarea frunţii şi să miroşi a mortar şi a var, şi tot aşa, şi eşti sigur că şi la un an după

ce ai citit anunţul ei nu vor avea surplus de personal.

O pală de vânt îi răcorea faţa şi făcea să foşnească ziarul. Ba făcea cineva curent lângă el întinzând un prosop de plajă. Era Dorina, era vocea ei şi ce poveste palpitantă cu unul care-a pus ochii pe ea şi se tot mută de colo colo şi nu mai scapă de el şi stai şi tu pe prosop să mă vadă cu tine. Mite se răsuci o dată şi ajunse pe burtă pe prosopul Dorinei. După nuanţa de tuciuriu a pielii, ea părea prinsă de alt soare decât ăsta de aici. A fost de bună seama la mare. Ziarul foşnea la capul lui cu un zgomot ca de flacără, în timp ce făcea din ochi nişte retuşuri formelor ei. Lipsea acea perfecţiune de lux a unei compoziţii sexy anoste, ca un chip fără chip, şters de colb şi sudoare. Ea avea un aer de indiancă, străduindu-se să fie ceva mai puţin durdulie decât este, cu păr cu luciu tăciuniu, bătând spre roşu. Se vede că nu-i ţigancă din conformaţia gurii şi din nasul drept. Mite ştia că maică-sa e grecoaică din Grecia, refugiată, într-o vreme, cu grupul ei de ilegalişti comunişti pripăşiţi pe aici. Şi la foamea lui, sărmana Dorina cea durdulie, doar cât să se vadă când e ca acum, echipată de ştrand, şi-s ani şi ani de când se-nvârteşte printre chipuri fără chip şi fără sex, iar ea venise să-i aducă aminte, decât numai că nu e ea cea care să aleagă calea asta ocolită, cu stau şi eu aici şi mă tot mut de colo colo, ori poate s-o fi schimbat de atâta vreme de când n-a mai văzut-o.

— Nu te-am mai văzut de-o grămadă, Dorina. Pe unde umbli?

Ce bun e un prosop din ăsta ca al ei, îşi spunea. Nu te mai înţeapă iarba. Nu te mai ciupesc furnicile. Poate la vară o să-şi ia şi el unul, şi Dorina se pensa sau se machia sau se demachia, încovoiată deasupra unei oglinjoare fixate pe genunchi. Se ştergea cu un şerveţel pe frunte, se

ştergea cu grijă şi pe gât, lăsându-şi capul pe spate cu gura întredeschisă şi ochii închişi.

— Am fost pe litoral, spuse într-un târziu, când el nu mai aştepta răspunsul ei. Din mai sunt plecată şi am venit alaltăieri.

El alese la întâmplare o glumă veche, ce ar fi putut condimenta astfel de clipe de plictiseală toridă amestecată cu revederi întâmplătoare.

— Şi cum stăteai tu acolo pe plajă şi ţi-o mângâiai pe frunte şi o alintai ciufulici-ciufulici, tu mi-ai dat servici, tu mă ţii la mare, tu mă ţii la soare, tu-mi dai de mâncare…

— Ba pardon, cocoş, mă confunzi.

— Chiar asta intenţionam, să te confund.

— Am fost pe litoral să muncesc, apăsă Dorina.

— Aha.

El se făcuse că uitase. De bună seamă că Dorina străbătuse litoralul în lung şi-n lat îmbarcată într-o tonetă cu crenvurşti şi Pepsi, şi uite-o cum se-ntoarse ea să-şi tragă sufletul prin fiordurile astea puturoase, grea de glorie şi de trufie şi de aur, cerceii, lănţugul, inelele…

— În locu’ tău, mi-ar fi frică să ies pe gârlă în halu’ ăsta de blindată.

— Hm! tresări ea încruntându-se. De cin’ să-mi fie frică?

— De fomiştii ăştia, de pildă, care pun ochii pe tine şi te fac să te muţi de colo colo până ameţeşti…

Dorina scutură din mână a lehamite. E prea hârșâită de fomişti d-ăştia. Precum şi mâncată, ceea ce uite cum omite fără să clipească, şi că fomişti d-ăştia ca tine, Mite…

— Păi ştiu că tu poţi zice orice despre oricine. Tu poţi să-l omori pe om şi să-l plăteşti, la care ea izbucni într-un hohot de râs neaşteptat şi se lăsă pe spate şi se întoarse

peste el muşcându-l de ceafă. El îşi frecă locul umed de salivă cu degetele, o să rămână semn, m-ai însemnat ca pe un taur cu fierul roşu.

— Chiar așa, să te vadă nevastă-ta cu semne.

— Care nevastă? Chiar cobeşti aiurea.

— Aia din iarna aia. Eraţi sau, mă rog, vă concubinați ori vă peşteaţi unu’ p-altul’. Ştiu c-ai vrut să i-o dai lu’ Costel și p-ormă n-ai mai vrut, că era beat, ţi-o fi fost milă de ea și d-aia am zis că-ntre timp…

— Ce poveşti, ce tâmpenii pot da din tine, Dorina…

— Şi când l-am dus pe Nicu la aeroport, parcă erai…

— Păi parcă nu eram. Sau era frati-miu, unul din ei sau amândoi. Dă-mi şi mie o ţigară d-aia, Dorinel.

— De care?

— Hai că ești culmea!

— Cinci lei ţigara, mitofomistule! Şi mai ridică-te în capul oaselor. Vreau să-ţi admir trupul, apăsă ea cu ostentaţie.

El îi îndeplini dorinţa. Pufăind din Kentul Dorinei, aşezat turceşte, îşi bombă pieptul şi bicepşii într-o poză de luptător la bâlci.

— Te rog să pui mâna, o îndemnă. Vezi? Admiră cât ai ocazia. Ce se vede pe firmă afară, e viu şi natural înăuntru. Şi-i numai o ţigară intrarea.

— Băăă… îl împinse ea cu vârful degetelor în obraz, sucindu-i capul şi măturându-i privirea din calea privirii ei.

* * *

Adormiseră. Focul diavolului dogorea. Erau lac de sudoare, şi prin umbra tălpilor lor treceau două ţigănci povârnite sub o găleată de tablă zincată din care se ivea un

calup de gheaţă. Bere rece, băieţi, bere rece, băieţi, bere rece, măcăneau nazal, cu o însufleţire de spicher ce le sperie somnul. El scutură capul şi-o lovi în umăr pe Dorina. Ridicat în coate, se ştergea pe faţă cu amândouă palmele. Focul diavolului îi umpluse urechile cu sudoare fierbinte. Dorina întoarse din drum ţigăncile.

— Alo, bere rece!

— Da, bere rece, băieţi! La chihl!

— Cum? întrebă ea adormită, căutând portofelul în sacoşă.

— La chihl, domnişoară, doușcinci de lei sticla.

— La chihl, mai zi o dată…

— La chihl, la chihl, la chihl… repetă ţiganca încontinuu cât timp i se plăti cu o sută dintr-un sul cât pumnul de astfel de bancnote, erau poate vreo zece mii acolo, la chihl, la chihl, până dădu restul şi cele două sticle verzi din găleată, şi pe urmă se amestecară prin mulţimea de trupuri goale uşurate; doar una din ele ducea acum găleata în care rămăsese numai calupul de gheaţă.

— La chihl… reluă Dorina, cu un fior nostalgic în glas. Îl mai ţii minte pe dom’ Sever, Mite?

— Eh, cum naiba?

— Mă trimitea mama la el la bodegă duminica. Începusem să mă ridic, pe la treişpe-paişpe ani, şi numai ce mă vedea intrând în bomba aia a lui de lângă şina tramvaiului şi începea să strige un chihl de pastă de mici pentru don’şoara Dorina, un chihl, un chihl, un chihl, tot aşa o ţinea până cântărea, şi eu să mor, făceam feţe-feţe lângă tejghea şi el înadins. Şi când ieşeam, îi auzeam pe ăia aşezaţi pe trotuar, lângă şină, cum pomenea de chihlu’ Vatalii, şi tot ce nu era sau nu se găsea pe vremea aia trecea prin chihlu’ glorios al Vatalii, şi Vatala, mai ştii cum

putrezea ea de vie la ea în curte? Mama mă învăţa să mă ţin departe, ăla-i ţigan, ăla-i ovrei, şi chiar aşa şi era, ba mai erau şi zarzavagiii bulgari, moldovenii încă nu năvăliseră încoace, şi doar noi eram greci şi trebuia să ne ţinem cu nasu' pe sus, da' ea tot mă trimitea duminica la dom' Sever…

— Eh, erai şi tu frajedă copilă fără nicio vină, stihui Mite fără să vrea. Şi io la fel, eh… S-a dus naibii. Îmi vine să plâng.

Fumau şi-şi treceau unul altuia sticla aceea de bere speculată la de două ori şi jumătate preţul scris pe etichetă. Cealaltă sticlă era în apă, îngropată în nisipul de sub bordura de beton. Amiaza părea să se depene într-un preaplin de împăcare. Erau ani de când uitase gustul berii. Ultima dată, parcă-n Valea Dracilor băuse două halbe de bere, cu Celestin și şeful său, și socotea cu uimire aproape că ieşise nu tocmai rău din atâtea ierni şi veri cu apă şi ceai verde, şi câte o cafea la trei-patru săptămâni, la maică-sa… Spuse, toastând parcă:

— E rece. Ce mai, îţi merge la casa sufletului. Ei sunt activi, romanii, o fac pă treabă cu berea. Vor aduce şi fripturi pe gârlă şi să vezi atuncea trai pă' capu' nostru… Totuşi, pe vremea aia de care zici tu, ei se mişcau altfel, nu se prea mişcau de fapt. Tu zici de ţigani şi evrei. Da' vezi că dom' Sever nu era niciuna, nici alta şi nici bulgar.

— Ba chiar ţigan era.

— Ba era alb ca un delfin şi se purta şi ras în cap.

— Ba se ştie că mă-sa era Vatala. Mie mama mi-a spus, şi ea ştia, ea se interesa de toţi. Vatala avea o grămadă de copii, prin tot oraşul risipiţi şi până şi-n Comitetul Central avea unu'. Mama mi-a spus. O grămadă erau ieşiţi din chihlu' ei şi d-aia îl şi tot pomeneau mereu.

— Păi n-o să-mi spui acum că şi Atanasie Grigeanu, bestia aia de pietrar cât muntele, care umbla cu crucile de beton în spinare pe stradă şi-şi făcea veacu’ zi de zi la dom’ Sever…

— Ăsta era evreu, chiar de n-ai fi zis. Făcuse Belle Arte la Paris şi-n Germania, şi chiar de căra beton cu spinarea, e așa cum îţi spun. Ei erau muncitori. Cum era Regman croitorul, tatăl lui Valentin boxerul, care doar din croitoria lui ar fi făcut alt cartier peste ăla, şi ştii povestea cu ilicitul.

— Da’ lustragiu’ ăla subţirel, cum naiba-l chema, de-l arunca mereu afară dom’ Sever din bodegă, ca pe un căţel…

— Spermenzan bătrânul, da, tatăl spărgătorului Spermenzan, îi aminti Dorina, care-i avea parcă pe toţi înregistraţi ca la primărie. Spermenzanii erau ţigani. Colivarii erau ţigani doar după mamă şi tac-su era oltean. Fraţii Cocârlaţi din Chicago sunt toţi evrei ţigani…

— Da’ domnu’ Ion, hermafroditu’?

— Asta era ovreu bulgar.

Mite îşi ridică mâna la gură.

— Tu ești nebună, Dorino. Si noi, Cafanii, ce eram?

— Voi eraţi ovrei greci. Aşa mi-a spus mama, când m-am încurcat prima dată cu frati-tu.

— Cu care?

— Păi cu Costel, dac-am zis prima dată. Şi lu’ mama i-a părut bine, că doar voi mai aveaţi sânge grec în zona aia.

— Bine dar noi nu prea…

— Mama zicea că vă trageţi din Poni, evreu neamţ, şi Cafanu, jumătate evreu oltenesc şi jumătate grec.

— Mă-ta era și mai nebună ca tine.

— Ți-am mai spus. Ea scormonea prin oameni, prin

neamuri, primise azil politic, fusese închisă şi torturată în puşcăriile guvernului grec capitalist, când m-a făcut pe mine ştia deja bine de tot româneşte… Şi până la urmă au uitat-o şi grecii, şi comuniştii ăştia de aici, dar ea a rămas cu obişnuinţa asta, să ştie despre oricine. Ei îi păsa de ăla şi de ăla, şi mie, amărâta de mine, doar de Costel că-i însurat îmi păsa.

— Ești culmea, Dorinel. Și berea asta, să fie ’naintea la toți morţii tăi greci.

Chiar e culmea, se gândi Mite. O femeie care a ştiut şi ştie ce vrea, în ciuda atâtor decepţii, nişte mici frecţii la urma urmei. E de admirat pe de-a-ntregul în definitiv. El îşi amintea că la un moment dat Costel ar fi vrut să scape de ea şi nu mai putea, idiotul de el. Dorina l-ar fi scos la lumină, deși fierturi amarnice clocoteau în capul ei pe atunci şi orice i-ai fi spus lua drept literă de lege şi continua să se creadă o frajedă copilă fără nicio vină. Dar dintr-odată s-a schimbat, şi Gina îşi pierduse răbdarea şi-i făcea zile fripte lui Costel, şi Costel să i-o dea lui, şi până la urmă el chiar nu-şi aminteşte cum a ajuns la Nicu, când deja ea nu mai depindea de nimeni şi de nimic. Prinsese un cheag de te ustura la lingurică. Şi totul numai din mâinile astea două şi din mintea ei stăpână pe cele patru operaţii aritmetice. Ea se juca deja cu banul, şi frăţiorul lor cel mic, era el cum era pe atunci, apucat pe căi lăturalnice, dar era şi crud, şi n-avea niciun fel de vocaţie de întreținut. Aia e că ce era între ei era chiar o mare iubire, deşi ea a continuat să nu depindă de nimeni şi de nimic, deşi el a plecat şi toţi au ştiut că din tot ce a lăsat aici, cel mai rău i-a părut de Dorina şi de mama…

Şi tocmai că Dorina îl întrebă de Nicuşor, dacă a mai dat telefon. Ea n-a mai primit nici scrisori în vremea din

urmă. Până să vină în vizită în iarna aia, a primit o grămadă de scrisori şi vederi, şi Mite distingea limpede tremurul din glasul ei. Dacă nu cumva i se părea, bucăţile astea nu-s genul ei, şi mai cu seamă acum, în plin apogeu măreţ şi glorios şi mănos, deşi s-ar fi legat frumos, ba uite totuşi că se leagă. Adică ce ar vrea să însemne asta?

— Mi-e dor de el, oh, Doamne, cât de dor îmi e de el…

— Oh, şi mie mi-e dor, reluă Mite, amplificat, deznădejdea din glasul ei. Dacă ar fi fost aici, poate nu ne-ar fi fost atât de dor.

Dorina se precipită înecată de suspine.

— Ba eu mereu, mereu…

— Dacă nu plângi, tot degeaba, o apostrofă el enervat.

Şi-n secunda următoare pe el îl podidiră lacrimile, odată cu un hohot prelung. Icnea isteric, iarăşi şi iarăşi, şi pe măsură ce se liniştea continua să plângă tăcut, muşcându-şi buzele, poate de mila şi de dorul frăţiorului lui cel singur acolo, departe, ori îşi plângea de milă sieşi şi de mila încă a unei zile petrecute aici şi pe care încearcă să o mintă în vreun fel şi-n acelaşi timp e minţit, şi peste tot aceeaşi minciună din trupul său împotrivindu-se tot mai istovit minciunii.

— Bietul meu Miteluş, îl compătimi ea. Te-ai îmbătat dintr-o bere.

— O bere la chihl, preciza, ştergându-şi nasul cu dosul palmei, înainte de a-i da veştile pe care le aştepta: le-a dat telefon bătrânilor. A spus că-i trimite două sute de dolari lui mama. Cred că a pus şi pentru tine ceva. Ştiu că de câte ori le trimite, îți trimite și ție…

— Ce am eu nevoie? De nimic n-am nevoie, decât de el. Şi Dorina scrâşnea. Figura ei de grecoaică tuciurie se înroşise până la rădăcina părului. Era rândul ei să-l

jelească pe cel plecat şi singur pe pământul tuturor făgăduinţelor. Se strâmba trăgându-şi nasul ei fin, desenat perfect, se schimonosea, plângea parcă de necaz, ce-am io nevoie, spune şi tu, ce-am io nevoie, decât de el, şi încerca să-şi stăpânească tremurul, înfigându-şi unghiile în antebrațul lui Mite. Si-ntr-un târziu se linişti și i se cuibări înfrigurată la piept.

— Tu semeni atât de mult cu el…

— Ca fraţi, n-avem încotro, trebuie să semănăm, cât de cât… Totuşi, ei nu semănau chiar deloc. Cu mare greutate ar fi observat cineva că sunt fraţi, poate din pricina diferenţei mari de vârstă, iar ea continua să tremure, strângându-l în braţe, mi-e frig şi mi-e rău şi ţine-mă. Întinsul de apă clătinându-se la picioarele lor reverbera umbre uleioase. Se răcorise. Rămăseseră pe malul acela doar câţiva solitari ai acelui amurg retezat de meterezele blocurilor.

— Mergem şi noi? întrebă Dorina.

El nu deschidea ochii. Părea să fi adormit. Îl zgâlţâi de umăr, hei, mergem?

— Unde să mergem?

— La mine mai bine, şopti strivindu-şi sânii mari de spatele lui.

— Cum adică la tine mai bine?

— Adică… Atunci mergem la tine. Hai, totuşi, că se face noapte. Mă ia cu frig. Îi îmbrăţişa spatele tot, ce cald eşti, şi dorinţa ei bâjbâia după un răspuns care nu mai venea. Eşti mare şi cald, eşti… ca o sobă. Ce bine-i lângă tine. Hai să mergem, că nu mai pot.

— N-am venit împreună, ca să plecăm împreună. Du-te Dorina. Eu mai stau.

Ea abia îşi stăpâni exclamaţia de uimire. Întoarse

capul și se strâmbă ca lovită de vorbele lui, pe care încă refuza să le creadă.

— Păi atunci stau şi eu, mai stau… O să mergem când vrei tu, Miteluş.

— Dorina, du-te acum, te rog.

— Dar ce ai tu, Miteluș? Nu te simţi bine?… Arăţi și slăbit, acuma văd cât de slăbit arăţi. Ai nevoie de ceva? De ce nu-mi spui, ce naiba, ţi-e ruşine de mine? Doar ne cunoaştem de atâta vreme. Chiar dacă n-ai chef de mine, doar mă știi, nu mă supăr, da’ spune-mi ce ai şi o să…

— Du-te, Dorina, te rog, du-te şi lasă-mă.

* * *

La câteva zile după ce-l lăsă pe Mite acolo, pe prosopul ei de plajă, Dorina primi telefon de la Nicu. Acesta-i spuse că va face tot posibilul ca până-n revelion să vină în ţară, şi dacă le-o ajuta Dumnezeu, se vor căsători şi o va lua acolo cu el… De bună seamă că lui nu-i trebuia vreo confirmare, doar c-o anunţase din timp, să se bucure o clipă mai devreme de planul lui şi-al ei, însă ei deja începuse să-i sune ciudat această propunere. Aşteptarea o vlăguise poate, poate prea târziu venise vestea că vor fi din nou împreună, ori prea repede, prea brusc, ceva se frânsese în ea parcă, şi nici că ar fi vrut să afle ce anume. A doua zi dimineaţă, îl căută acasă pe Mite. Nu era de găsit. După ce sună îndelung, se învârti o vreme prin complexul alimentar de la parterul blocului, o fi pe aici, după cumpărături, şi pe urmă traversă prin parcare şi peste şina de tramvai, spre poarta uzinei. E la lucru, desigur, trebuia să-mi dau seama. Dacă va fi întrebată la poartă, o să spună că trebuie să se ducă neapărat să-şi

anunţe soţul, are un caz grav în familie…

Doi portari şi o portăreasă în uniforme maron discutau aprins în faţa vitrinei de sticlă a gheretei, neluând-o în seamă când trecu prin faţa lor. Circulă pe linia Olteniţei şi se dă jos câteodată la Perţihani, prinse Dorina din mers, şi că n-a îmbătrânit deloc şi poartă un clop verde de pădurar să-şi ascundă coarnele ca de juncan de doi ani şi cizme de cauciuc pentru copite… În urma Dorinei au intrat doi muncitori cu salopete, şi chipurile îmbâcsite de funingine, pe care portarii i-au oprit şi i-au pipăit îndelung la pântece până să-i lase să intre, nicio sticlă? Nu, doar mâncare luaseră. Ai bea şi matale, nea? râse unul dintre muncitori către portar, sfătuindu-l pe urmă că dacă te arde pă beregată, du-te şi stai la gard, la gaură, pe unde intră sticlele, ba nu mai intră nicio sticlă, strigă portarul în urma muncitorilor. Aceştia se depărtaseră de poartă şi se apropiaseră de Dorina, iar ea îl auzi pe portar strigând parcă dintr-un hău adânc, nu mai intră nicio sticlă, c-avem om şi la gaură! Nu mai intră nici şaizeci de sticle până la ora trei! îi răspunse celălalt, care împreună cu tovarăşul său ajunsese în dreptul Dorinei, pe aleea largă dintre şirul de hale şi istmul de depozite. O măsurau cu nişte căutături hămesite din dosul reţelei dese de benghiuri de funingine, nu mai intră nicio sticlă fără zece lei vamă, nu-i așa domnişoară? Ea zâmbi cu politeţe stingherită, nu ştie, n-are de unde să ştie, iar privirile străluminând din adâncuri de slin năclăit de sudoare intrau pe sub rochia ei albă din pânză topită, intrau în ea şi ieşeau şi se târau şi-o frământau cu febrilitate, în timp ce unul din muncitori aprecia că de când cu decretul patru sute se bea în draci.

Ei sunt nişte draci, se gândi. Nişte draci muraţi şi tăvăliţi prin cenuşă şi încerca să-şi amintească unde mai

văzuse figurile astea…

— Căutaţi pe cineva, domnişoară?

— Da, caut pe cineva.

— Aici sunt o mulţime, domnişoară. Văd că nu prea ştiţi încotro s-o apucaţi. La ce fabrică, la ce secţie lucrează?

— Nu ştiu.

Atunci abia îşi dădu seama că fără nicio adresă i-ar fi imposibil să-l găsească în cătunul ăsta de hale şi depozite. Să întrebe la Personal, poate că cei de-acolo l-ar găsi numai după nume, dar n-avea vreun motiv prea întemeiat să se intereseze de el. Să le spună poate că a stat la mine-n gazdă ori la mama şi când a plecat ne-a furat butelia… da, şi ştiu doar cum îl cheamă şi că lucrează în uzina asta şi ei să mă-ndrume unde pot da de el… Nu sună rău, o butelie barem să-i pun în cârcă, ar merita, dar i-aş face poate greutăţi prea mari, păi altceva, că a furat, că mi-a furat… şi numai de furturi mi-e capul plin, gustul coclit al vinei îţi dă ocol, adică fată de cine să mă simt vinovată, când ei tati sunt nevinovaţi şi eu o frajedă copilă fără niciun Dumnezeu, cum zicea frumosu' ăla de pică d-aleargă femeile cu limba scoasă după el, aiurea, un drac, ba el avea un drac sau un mai ştiu eu ce avea de mă frecam de el şi înnebunisem, cum de ani de zile nu mi s-a-ntâmplat ori poate niciodată, şi figurile astea de scăpaţi dintr-un cataclism cu foc privindu-mă cum mă uitam eu la el, şi parcă simţind la fel ca mine. Ei sunt bărbaţi, sunt cu totul altceva şi abia acuma parcă-i văd şi simt ce simt ei, porniţi să reguleze tot ce le iese-n cale, tot absolut, femei şi bărbaţi şi animale şi ape şi păduri şi întreg pământul. Ei cu orgasmul lor însutit.

Ei cotiseră pe o alee la stânga, într-un intrând de cale

ferată în fâşia de depozit ce mărginea aleea principală. Dispăreau pe lângă un vagon-platformă, cu strunguri îmbrăcate în huse de polietilenă prăfuite şi mânjite de vaselină. Dorina auzea glasul celui cu care vorbise adresându-se celuilalt, suficient de tare pentru a auzi şi ea şi a-şi da eventual cu părerea, caută pe cineva, Nelule, eh, ce mai pizdă fute alţii... Şi de câte ori nu se lovise ea de astfel de apostrofări, peste tot o însoţea rânjetul sordid şi agresiv al oraşului. Nu mai aveau cum s-o intimideze şi nici să o revolte. Uneori, când se simţea în siguranţă, răspundea în acelaşi fel şi totul se transforma într-un fel de joc ori competiţie a exhibării unui dispreţ virulent şi păstos. Cel mai adesea însă, se străduia să rămână indiferentă ori încerca să se pună în pielea lor, ceea ce n-a reuşit parcă niciodată ca astăzi, când a văzut gorilele astea înfierbântate ce vor să încalece absolut totul, fără vreo deosebire, şi asta simte şi ea acum, cât o fi să umblu nebună pe aici căutându-l, şi dacă nu ştiu în care din halele astea lucrează pot să caut degeaba şi la noroc până diseară, ori poate o lucra de noapte săptămâna asta, prea pica de somn acolo, la plajă, adormea vorbind parcă.

Ieşise în altă alee, pavată cu piatră cubică şi tăiată printre două ziduri de hală. Sub un zid era o pereche de şine pe care se îngrămădea un şir lung de boghiuri, iar sub celălalt, un peron acoperit cu tablă ondulată, cu trei linii pe care se urneau două locomotive mici cu duduit apocaliptic, ah, şi ce zgomot, şi fumul ăsta care parcă te mănâncă de viu, ca o cameră de gazare în aer liber. Două femei înhămate cu şorţuri jegoase de piele strângeau cabluri de sudură răsfirate peste şine, cu gesturile unor pescari adunându-şi năvoadele. Colacii de cablu îmbrăcaţi în izolaţie albă se îngroşau povârnind umeri şi antebraţe,

lucrează şi femei aici, vai de soarta lor, şi Dorina se întoarse brusc din drum, luând-o grăbită în direcţia porţii, îi era prea de ajuns cât a văzut şi nu are nicio şansă să-l găsească aici pe Mite.

Duduitul acela înghiţind dintr-odată duduitul locomotivelor îi ridică inima la gât. I se înmuiară picioarele şi se opri să se uite în jur. S-ar fi sprijinit cu privirea de ceva, Dorina Beloianis, până aicea ţi-a fost! Au dat nenorociţii cu ceva, să ne ia de pe pâine! Piatra cubică trepida sub ea, de unde naiba vine? Venea de departe, dar se apropia, se auzea tot mai aproape, să ne strivească, să mă strivească! Atunci apăru în faţa ei, de după colţul halei, întunecând zarea, şi apariţia aceea o făcu să-şi revină; ştia cu cine are de-a face, un tanc, coborând spre ea pe mijlocul aleii, săltând mătăhălos şi dislocând piatra macadamului cu şenilele şi lăsând scrijelituri albe de sfărâmătură în urmă. Din gaura turelei se ivea un bust de motorist în combinezon negru, cu o expresie aspriță de placiditate ostenită, de cotropitor sau eliberator. Asta era, jucăreaua, şi picase tocmai pe visul ei de azi-noapte cu soldaţi şi convoaie de tancuri pe străzi, parcă treceau peste mine toate, mă striveau, doar că nu făceau zgomot nici cât un bondar, cică veste, când visezi soldaţi şi război… Ah, şi ce fum dă şi din dihania asta scârboasă, mi se-mpletesc maţele de fum, de veşti, de vise, de tot carcaletele ăsta scârnav mi se zvârcolește stomacul, și veste, de la el ori de la frate-său, tot aia, şi parcă tot nu-mi vine să cred cum mi-a spus acolo, lângă lac, să-l las şi să plec şi mie mi se zbăteau toate în mine şi mi se mutase toată viaţa între picioare şi încă n-am crezut cât am stat acolo la soare şi am băut berea aia şi nici pe urmă, până-n ultimul moment, că nici acum nu cred şi apoi m-am dus

acasă şi am stat o oră în cada cu apă fiartă să mă liniştesc şi tot cu gândul la el, niciodată nu m-am simţit atât de cârpă, nici cu frate-său şi nici cu frate-său celălalt. Ieşea din uzină, şi portarii şi portăreasa sporovăiau tot despre tipul acela cu clop de pădurar, cum circulă-n sus şi-n jos pe linia Olteniţei, cu escale la Perţihani, unde are pe cineva, pe una care-i cea mai pe sufletu' lui dintre toate, care asta i-a făcut o târlă de copii şi doar două fete i-au rămas în fiinţă şi restu intraseră într-o turmă de bivoliţe, încât Dorina mai zăbovi puţin, să-şi tragă sufletul şi mai mult să audă că El este Acela care ţine de patru luni ploile legate şi suflă pârjolu' pă lume de s-a uscat tot câmpu' şi n-aveam nici de unele, da să vezi la iarnă.

Se gândea la Nicu şi la telefonul lui de ieri, şi poate n-o să mai prindă iarna în ţara asta de slugi nemernice, care-şi inventează blestemul şi motivul, diavolul cu clop de pădurar şi cizme de cauciuc. El mai la-ndemână aşa, poate-i mai bine, şi uite cum şi eu îl caut bezmetică. Înţepenise liftul, îl caut urcând zece etaje pe scări şi sună şi bătu iarăşi şi parcă-i venea să se izbească de uşă până s-ar fi deschis. O fi la plajă, cum de nu mi-am dat seama? O luă repede spre lac, patru staţii de tramvai, pe jos, nu mai avea răbdare să aştepte tramvaiul. E douăsprezece, l-aş găsi în acelaşi loc de luni. Probabil că a plecat cu câteva minute înainte să sun prima dată.

Găsi dreptunghiul de iarbă strivită pe care întinsese luni prosopul, probabil de aseară sau azi-noapte rămăsese așa, ca un semn, iar aerul era pustiit de zarva copiilor ce se bălăceau şi săreau în apă de pe bordura de beton. Să se adune, să-şi tragă sufletul şi se dezbrăcă şi se întinse cu spatele pe rochia de pânză topită, cu geanta sub cap. O înţepa iarba şi simţea căţărându-i-se furnici pe pulpe. O

mânca tot trupul şi obrajii. O să se-nverzească rochia, se gândi, dar iarba era uscată şi prăfuită. Am să-l aştept aici, trebuie să vină odată, azi sau mâine, la vară ori în altă vară, trebuie să vină, trebuie să-l aştept…

* * *

Ţipă de durere şi şută cu sete în capul jivinei. Călcase peste craniul ţapului şi i se sucise glezna şi i se frânseseră degetele în coarne. Pielea se învârti în loc iscând praf şi păr, cine mi te-a împins încoace prin noapte, diavol lepros?! Se răsucise şi zvârcolise în pat toată noaptea şi toată dimineaţa, şi acum, în loc să coboare din pat pe spinarea diavolului, i se cocoţă în cap. Auzise sunând în câteva rânduri. Nu dormea, dar nici nu era treaz. Nu era nici viu, nici muribund, auzise ori văzuse, ori o visase iarăşi pe Colivăreasa. Ea fusese la uşă, dar ea n-ajunsese niciodată la uşa asta, n-avea cum. Fusese lumina, desigur, n-am bani! Să mi-o taie! N-am nevoie de lumină! N-am nevoie de nimic! Pă toate mă baleg! Pă toţi! Ticăloşilor! Ticălosule! Şi din nou şută cu piciorul gol în căpăţâna ţapului şi urlă de durere.

Dimineaţa-i mai greu. Dimineaţa începe mereu după prânz. Pe măsură ce ziua înaintează încerci să restabileşti un cât de cât echilibru. Puse pe foc ibricul cu apă pentru ceai. Tocănuri şi dulceţuri de ciuperci, şi cât de frumoase şi cât de gustoase, şi ceaiul cel verde, fredona în falset fără să ştie ce, până ce vorbele se rupseră din el, albă ca zăpada ai ochi verzi ca iarba, nimeni n-o să-ţi şteargă din ochi lăcrimăm, şi-l acompaniau prin pereţi, la un radio prin vecini, cotele apelor Dunării, e unu ceasul care va să zică, bine că s-a dus şi ziua asta, şi Colivăreasa, şi Dorina, am

crescut în ochii ei soasan-diset-santimetr, dar ea mereu purta doliu, era ori nu era decât o umbră şi lucra numai de noapte, la Fabrica de Pâine. Ridicându-se peste chiuvetă întâlni în oglindă o figură cu barba de-o săptămână, cu un aer de ocnaş sau nebun sau tebecist în ultima fază. Să mă bărbieresc totuşi. Barem atâta lucru. Asta îţi dă alt chef. Se întoarse în cameră să caute un prosop curat în şifonier. E chiar ultimul, e chiar singurul, ba-l mai am şi p-al Dorinei. Sâmbătă va trebui să spăl. Dacă o fi apă. O să încălzesc apă în cazan după miezu' nopţii, când creşte presiunea gazelor, şi-o să şi gătească mâncărică de cartofi. Cânt la două ţambale şi ce sârbă excitantă. În şifonier, i se împiedică privirea de o canadiană albastră cu dungi albe de-a lungul umerilor şi mânecilor, mai trebuie să vină şi iarna, şi ce foc şi ce amar pe capul nostru. O aruncă în pat, a cui o fi? Încercă s-o îmbrace, era mică, şi atunci îşi aduse aminte. Ce-o mai fi cu Norica? A dispărut aşa urât. Totuşi, nu-i era în gând să fugă, doar m-a rugat să merg cu ea la Moldova, şi până la găzărie şi înapoi tot într-o fugă o ţineam şi ajungeam la ea lac de transpiraţie şi cu bidonul vărsat jumătate pe drum şi gata să mi se verse şi sufletul din mine, da' fugişi, băieţaş, ţi-era frică să nu mă fure cineva de-aici, să nu mă hărtănească colivarii, ţi-ar părea rău de mine şi ştiu că tu mă aperi şi tu mă iubeşti şi-ai să le pui pielea-n băţ odată şi-odată, şi atunci o să putem ieși în lume împreună. După ce bău a doua cană de ceai verde neîndulcit, tot nu reuşea să se limpezească, şi lăsă bidonul pe verandă şi încuie uşa şi ce rău ai transpirat şi-ţi bate inimioara şi să ne băgăm sub plapumă să nu răceşti şi râsul ei care rupe spaima și mâna ei conducându-i mâna şi degetele fremătând pe melodia râsului eliberator. Poate că ea l-ar fi salvat, ce altceva aştepta de atâta vreme,

hibernând drogat de foame în deşertul vieţii lui, Doamne, ai grijă de trupul ăsta al meu nevolnic. Fuma stând pe masa trasă lângă fereastră şi pe blana roşcată a ţapului întinsă în chip de faţă de masă, cu picioarele sprijinite pe unul din cele două taburete din bucătărie. Se mai uita pe geam şi iarăşi îşi lăsa capul în palme. Nu mai mâncase poate de-alaltăieri, dar de-acum nu mai simţea foamea, iar ceaiul verde se dovedea un tovarăş de nădejde în asemenea momente. Îl dureau dinţii poate, nu era prea sigur, o durere abia percepută, pe care încerca s-o asculte, atent, rădăcinile susurau în alveolele de apă şi maxilarele erau şi ele de apă şi nu-l slăbea chinul senzaţiei de vomă. Chiar n-are ce să vomite, astea-s greţuri de gravidă, o să dau ceva afară, ori ăsta o fi gloriosul sfârşit al subnutriţilor, da’ să se termine odată! Să verse tot. Să-şi verse ţinerea de minte peste halele şi depozitele alea de acolo de jos, peste fojgăiala aia de electrocare şi motostivuitoare și transbordoare și macarale și clinchete și ciocănituri şi bubuituri, pârâituri şi dangăte, zi şi noapte, noapte şi zi fără răgaz, aici sub nasul lui şi sub ochii lui, fojgăiala diavolului în agonie neîntreruptă, în care fiecare depinde de fiecare şi nimeni nu se poate lipsi de nimeni. Ar fi vrut să fugă, şi acum trebuie să mori. Fuga înseamnă moarte. Fuga de moarte înseamnă moarte. Nimeni nu poate ieşi decât mort din Locuinţa Morţilor. Toată lumea stă pe loc. Cine mişcă nu mai mişcă. Totuşi, va trebui să facă rost de nişte bani, şi pe urmă abia să-şi găsească de lucru, după ce mănâncă şi-şi revine, o să se apuce să-şi caute şi nu mai contează ce o să găsească, important e să găsească repede, cât mai repede…

* * *

Tot ce trimitea frăţiorul nostru o avea drept destinatar pe doamna Aura Poni Cafanu. Numele de fată al doamnei profesoare, de-acum pensionară, pe care amar de vreme nu-l pomenise nimeni, ar fi fost poate pe cale să deştepte mândria apartenenţei la spiţa acelei figuri de care te împiedicai prin manuale şcolare ori pe pereţi de săli de clasă transformate în laboratoare de chimie-fizică. Frăţiorul nostru însă de bună seamă că n-avusese niciodată habar cine fusese şi cu ce se ocupase acest Poni. Abia când a început să-i vadă numele pe recipise, doamna profesoară a început să povestească în familie despre înrudirea ei cu o personalitate al cărei nume era folosit, desigur, pentru ca tot ce-i era adresat mamei să nu încapă pe mâna vreunui alt Cafanu. Intrau în socotelile frăţiorului nostru şi faptul că mama îi procurase bani de avion, îndatorându-se la ceareu, dar dolarii trimişi de el se doreau în primul rând o dovadă palpabilă, reconfirmată o dată la cinci-şase luni, că lui nu-i merge chiar rău acolo, aşa că mama să nu-şi facă griji.

Ea își întâmpină fiul mijlociu precipitată de un entuziasm dezlănţuit, pe care Mite nu i-l recunoştea. Doar nu era prima dată când primea prin *Comturist* înştiinţarea pentru două sute de dolari. Acum însă, după cum îi mai spusese lui Mite într-un rând, dar el nu prea catadicsise să ia aminte, va recurge la soluţia unei investiţii extrem de sigure.

— Ce bine ai picat, Miteluş mamă! Alaltăieri a fost ziua ta şi n-ai trecut şi tu pe aici…

Împlinise treizeci şi trei de ani şi plecase la aceeaşi oră ca de obicei de acasă. Încercase să se rătăcească pe străzi şi prin parcuri, ocolind tot oraşul, până nu-şi mai

simţi picioarele, şi se întorsese târziu, mult după miezul nopţii.

— Au venit, uite, bani de la frăţiorul tău Nicușor. Nu le mai dau nimic lui taică-tu şi lui Costel, şi nici pentru mine nu mai opresc nimic. Sunt pentru tine, toţi, să-ţi iei ce vrei…

— Bine, mamă, vom merge să-i prăduim!

— Frăţiorul tău… Când a dat telefon i-am spus.

— Ce i-ai spus?

— Că ţi-i dau ţie, că tu eşti mai necăjit decât ceilalţi.

— Oh, şi-ncă ce necăjit!

Ce spunea ea îi suna lui Mite ca o încurajare, pe cale să-l umple de gânduri bune. Bine-nţeles că mă bucur, mamă, e foarte bine, banii ăştia or să-mi prindă foarte bine…

— Şi el a spus că nu contează pentru cine. Mi-i trimite mie, să fac ce vreau cu ei, dar şi lui îi pare bine că…

— Da, mamă, și lui, și mie, și ție… E bine, o să fie bine, hai că mai vorbim pe drum.

— Stai puţin să mă-mbrac şi mergem.

— Hai că te îmbraci şi pe drum.

Era în capot maică-sa, iar îmbrăcatul ei durează cam mult. Deja îi ardea de glumă, deşi ştia că ea nu prea gustă nici glume mai nevinovate decât asta. Se-nveselise, și veselia maică-sii se potrivise cu a lui. Banii, da, poate şi dolarii frăţiorului, însă în vremea din urmă avusese răgaz să se observe îndeajuns pentru a fi sigur că nu se putea sustrage acestei stări ce revenea periodic între perioadele negre, întunecându-le şi mai şi. Dincolo de tot ce se-ntâmpla în jurul lui, era el, singur, din ce în ce mai vesel şi din ce în ce mai fără de speranţă.

Ziua se înviora urmându-şi cursul prin holul recepţiei

hotelului *Lido.* După ce se schimbă la toaleta de lângă tejgheaua *shop*ului într-un costum de blugi, tricou albastru şi pantofi italieneşti din piele împletită, Mite vându numaidecât cea mai mare parte din lucrurile cumpărate pe contul convertibil. Poate că nu s-ar fi priceput să scoată maximum de profit, dar se și grăbea, fără vreun motiv, mai curând n-avea răbdare şi dispoziţie pentru calcule, deși mai mult de o zi nu l-ar fi întârziat vânzarea directă a devizului cu şaizeci-şaptezeci de lei dolarul, ceea ce ar fi însemnat vreo trei mii de lei în plus, atâta pagubă din atâta câştig şi ducă-se învârtindu-se şi rostogolindu-se şi s-ar fi putut şi mai rău de-atât: până să ajungă la *Lido,* cutreierase cu maică-sa prin şapte *shop*-uri gătite cu haine şi artizanat şi coloniale scumpe.

— Aşa o fi peste tot, se resemnă doamna Aura Poni Cafanu. Mai încercăm la *Lido,* spuse, şi pe urmă cred că nu mai avem încotro. O să schimbăm la Bancă.

La Bancă ar fi schimbat pentru nouă lei dolarul. La *Lido* era poate ultimul loc unde mai puteai încropi un profit cât de cât. Peste încă o vreme, când frăţiorul lui va mai da un semn, cine mai știe ce va mai fi. Păi o să schimbăm la Bancă, Miteluş, ori cumpărăm coniac *Drobeta,* ţigări *Snagov* și rochii unicat cu zece dolari bucata, cine mai ştie… Ei se gândesc bine că străinii nu vin aici să cumpere ce au acolo de unde vin, blugi, ţigări străine, cafea şi băuturi de-ale lor. E o invenţie reforma asta… Toată lumea să fie mulţumită, şi străinii, şi statul care cumpără dolari cu nouă lei, şi cetăţeanul care primeşte devize prin *Comturist* şi se poate folosi legal de aceşti nouă lei… Era departe totuşi să-l frământe pe Mite ce va fi când vor primi din nou dolari de la Nicuşor. Viitorul, mamă, e o invenţie mai dată dracului decât orice fel de reformă, de care se

ocupă mai ales Cârnu din Brăneşti. Să nu luăm pâinea de la gură unui om sărman, fără nas şi fără un ochi uneori.

Când mama intră la coafor, se gândi că ar trebui să se tundă. In oglinda frizeriei avu răgazul să se găsească mult schimbat în bine. O schimbare de două sute de dolari îi restituia chipul printre alte chipuri, alături şi foindu-se prin spatele lui. Era o figură atinsă de boarea unei spaime care s-a risipit, o privire de apă şi cenuşă, care stătea să se stingă ori era gata să se aprindă. Părul i se rărise, dar nu până într-atât încât să poată spune că are chelie. Cicatricea dintre sprâncene şi nasul turtit şi strâmb îi confereau un aer de duritate străin, pe care zadarnic s-ar fi străduit să şi-l recunoască. Dintotdeauna s-a ştiut paşnic, până dincolo de imbecilitate, şi incapabil fizic şi sufletește să facă pe cineva să sufere cât de puţin. Acesta era el, o apariţie aproape agreabilă, totul pe el era nou şi cădea bine pe acest piept larg, părând puternic încă. Tricoul, geaca, pantalonii, pantofii din împletituri de piele neagră, nu-s prea mulţi asemenea lui în tot oraşul, iar hainele celelalte le lăsase la toaletă, nemişcate din locul unde le aruncase când le dăduse jos de pe el, de bună seamă că cineva va avea nevoie de ele, el era prea mulţumit cu această schimbare de două sute de dolari, n-ai la ce să te plângi, nu mi-e foame, nu mi-e sete, ci mi-e dor de ceaiul verde, ba să fie pe ţeasta ţapului oacheş şi roşu-n obraz toată fiertura aia câtă am băut atâtea ierni şi veri, şi primăveri, şi-acuma vine toamna iarăşi și uite-o cum vine și uite-o cum trece.

El se vindecase de orice urmă de bătături din palme. Acestea erau chiar mâinile lui şi îi plăceau foarte mult. Schimbarea părea mai mare de două sute de dolari, ar fi o chestie să-mi păstrez mâinile aşa, chiar şi muncind, sunt

destule munci care nu se pretează la tot felul de mutilări, după cum şi destui oameni care, dacă nu cumva peste puţine luni frăţiorul nostru ne va avea iarăşi în vedere.

O aştepta pe maică-sa să iasă de la coafor, bând cafea la una dintre mesele scoase pe trotuar în faţa restaurantului *Dunărea.* Avea un gust ciudat cafeaua, de peşte parcă, ori unde el îi uitase gustul. E totuşi un restaurant cu specific pescăresc. Ce crapi împăiaţi atârnă-n năvoadele răsfirate-n amurgul vitrinei. Parcă începuse să-l zgândăre foamea. Se aprindeau faruri şi stopuri, clipind roşu murdar peste forfota estompând amiaza senină şi secetoasă de octombrie exalând un abur vlăguit.

Taci că-i bine. Cu şase mii de lei, aproape că ar fi putut ieși din nou în primăvară. Dar în punga de plastic mai are o pereche de blugi pe care nu s-a hotărât încă să-i vândă, o pungă de cafea şi cinci cutii de bere. Drumul înapoi de la *Dunărea* la *Lido* l-au făcut bând bere Tuborg din cutii. El a insistat şi n-a reuşit s-o convingă pe maică-sa până nu i-a spus de frăţiorul lui Nicuşor, cum în iarna aia amândoi frăţiorii, cu Norica și Dorina, au băut în câteva rânduri din cutii, vânturându-se pe străzi şi prin magazine, probabil un vechi obicei americănesc, pe care Nicu ţinea să-l exerseze sub ochii lor… Norica, da, îi spuse maică-sa, şi spuneai că nu-ţi mai aminteşti, da, mamă, acum abia mi-am amintit, Norica a plecat la ea în Moldova să-şi scoată un duplicat după certificatul de naştere şi pe urmă n-am mai ştiut nimic de ea, probabil a rămas acolo. Uite, am ajuns la *Lido.*

*****

— Ce bine-i, mamă, să nu fii sărac…

— Dar nimeni nu-i bogat, Miteluş. Nici chiar aici, la *Lido*...

Privirea ei se împotmolea parcă în fojgăiala şi zarva din jur, de pe terasa restaurantului *Lido*, împestriţată de sclipete emancipate.

Ea nu-şi dădea seama de unde-i vine neliniştea, ceea ce era pe cale să i-o sporească. Tot praful şi arşiţa unei veri fără strop de ploaie au răbufnit parcă în acest miez de octombrie. Întunericul era greau, încins de un iz fetid, ţinut parcă în loc de luminile de aici. Piscina era luminată şi pustie, cu o pânză de apă pe fund.

Bănuia răcoarea fără s-o simtă, la fel ca neliniştea ei. Nu-și mai amintea un astfel de octombrie, ţinând dogoarea în loc. Se îndoia poate de rostul acestei cine scumpe, pentru care insistase Mite, şi care-i lăsa pe limbă un damf de înşelăciune confundându-se cu damful de usturoi al cârnăciorilor olteneşti. Si el a insistat din nou să ia bere, iar berea *Azuga* şi cârnăciorii olteneşti sunt un lux inimaginabil pentru ea. Sunt ani şi zeci de ani de când n-a mai intrat într-un restaurant. Când nu i se părea scump, n-avea timp. Timpul vieţii ei a fost prea plin de Constantin, Dimitrie, de Nicolae mai cu seamă, şi n-a vrut să renunţe nici la slujba ei de profesoară, şi uite că bine a făcut, căci nu i-ar fi fost prea lesne acum să rămână la mâna lui Grigore şi la pensia lui. Vremea aceea nu a lăsat-o să deprindă obiceiul localurilor şi al restaurantelor, şi uite că şi-n privinţa asta a făcut bine, pentru că acum ar fi din calea-afară de costisitoare pentru pensia ei din care trebuie să-i ajute şi pe Constantin, şi pe Dimitrie. Totuşi, vremea aceea s-a dus străbătută de speranţa că pe Nicuşor îl va avea lângă sufletul ei mereu, şi uite că odată cu vremea aceea el s-a dus, şi-atât de departe, Doamne, bine

că i-au rămas Costel și Miteluș, dar și ei trec atât de rar s-o vadă. Miteluş o duce mai greu. Ar trebui să ţină mai strâns de bani. Te mai gândeşti şi că d-aia o duce el greu, pentru că risipeşte parcă tot de dragul de a risipi, crezându-se, auzi, bogat…

— Vroiam să spun, zise ea, că aici, în ţara asta, nu-i nimeni bogat. Atâta că unii sunt ceva mai puţin săraci decât ceilalţi.

— Acum nu m-ar fi împiedicat chiar nimic, mamă, să nu mă simt deloc sărac. Atâta că tu ţii neapărat să-mi bagi asta în cap…

— Să-ţi aduci aminte. Trebuie să fii mai econom, mai grijuliu cu…

— De ce? Oare trăiesc într-un lux nebun?

— Oh, Miteluş… Miji ochii, iar chipul ei neridat parcă se lupta cu somnul, tocmai că nu trăieşti într-un lux nebun. De aceea trebuie să fii mai precaut cu viaţa ta. Noi am îmbătrânit, nu te mai putem ajuta prea mult…

— În ultima vreme m-aţi ajutat puţin, în rest n-am prea apelat, în sfârşit…

Erau la mese şi câţiva străini, pe care lesne îi puteai deosebi de ceilalţi, în vreme ce ea se străduia să-i explice teoretizând, aprofundând, extinzând, amintindu-i vag de Cârnu din Brăneşti, atâta că acela era cu totul altceva, un fel de corcitură de profet şi artist ce înălţa peste lume o aură apocaliptică păstoasă, în vreme ce ei nu-i rămâne decât să se lege de sărăcie, tocmai acum şi tocmai aici, degeaba ai încerca s-o îndrepţi pe altă cale, are o manie, o obsesie…

— Diferenţa asta îi pune în mişcare, faptul că unii sunt săraci, şi alţii extrem de săraci. Ei sunt o masă doar aparent amorfă. Sunt ca un organism în febră: pe dinafară

zace şi pe dinăuntru sângele infectat se agită, e în panică…

Asta chiar nu l-a frământat vreodată pe Mite, ce anume îi pune pe ei în mişcare. S-a uitat poate la ei, într-o vreme, cum se mişcă, cu tot mai puţin interes, pe măsură ce înţelegea că nu există şanse ca ei să iasă afară din traseul lor prestabilit.

— Chiar şi aici, Miteluş, cu atâta lux şi mesele pline, nu e nimeni cu adevărat bogat.

— Ai o obsesie, zău așa. Oricum, nu-s nişte sărăntoci…

Şi-n definitiv, ce naiba erau ei? O fi având dreptate ea, vorbind astfel despre cioporul ăsta de bişniţari şi copii de ştabi, adolescenţi de bună condiţie, amestecaţi cu cetăţeni respectabili şi pigmentaţi cu tipi care nu-s nimic, dar se bagă-n orice şi-i cunoşti de departe, chiar dacă au o îndeletnicire care le cere să fie camuflaţi, anonimi şi purtând o uniformă numită civilă, însă lor le e mult mai comod aşa, pentru a vedea toată lumea cine sunt ei şi să se comporte în consecinţă în preajma lor, să nu le dea bătaie de cap adică. Ei sunt mereu în timpul serviciului, precum cei patru de la masa din faţă, sporovăind şi râzând, cu multe sticle şi farfurii dinainte, şi se vede bine că numai de bătăi de cap n-au nevoie.

— Nu mă-ndoiesc… mamă, că tu știi mai bine cum devine cu sărăcia şi bogăţia. Ştiu că demult de tot tăticuţu' nostru te mai lua cu el prin ţările socialiste prietene, parcă aţi fost şi la Paris odată… Pe urmă el a plecat singur pe unde l-a trimis partidul…

— El a fost prin multe locuri, Miteluş. El a văzut şi Viena, şi Berlinul, şi Adriatica, şi Mediterana, pe unde n-a fost el… Eu n-am mai putut să-l însoţesc.

— D-aia nu-şi găseşte el locul şi linişte acuma, la pensie, îşi cumpără stupi, aleargă-ncolo şi-ncoace, vrea să

fie activ. Doar activist se cheamă c-a fost.

— Pentru el a însemnat mult slujba aia din minister, spuse mama. A însemnat totul. Toată viaţa lui. Îi vine foarte greu acum, mai ales când îi vede pe unii că se prăpădesc la doi-trei ani după ce ies la pensie. N-ai ce-i face, i s-a fixat că trebuie să se mişte, să se agite, să cheltuiască. Cheltuieşte ca de frica morţii. Cu el semeni tu aşa risipitor. Eu n-am fost aşa, ştii bine. Mi-ar fi plăcut poate, dar n-am putut să mă ţin după el în cheltuiala asta a lui şi nici în deplasările lui, din pricina frăţiorului vostru Nicuşor. Ştii bine cât am tras şi cât am suferit de pe urma lui, cu atâtea accidente şi operaţii, şi apoi cu plecarea, şi oricum eraţi trei. Nu-ţi mai aduci aminte că tu nu vroiai să adormi decât citit? Îți citeam ore-n șir, până mi se usca limba-n gură. Traducerea la filme ţi-am citit-o până la nouă ani. Nici atunci nu reuşeai să citeşti destul de repede. Dacă nu-ţi făceam voia, nu mai aveam trai cu tine, urlai, te tăvăleai pe jos… Tu şi Nicuşor aţi fost dificili de tot, m-aţi chinuit, eraţi şi greoi la şcoală, ori mai degrabă reticenţi, nu ştiu ce să mai spun. După aproape treizeci de ani de profesorat, uite că nu-mi dau seama ce era de fapt în capul copiilor mei… Costel a fost altfel, mai cuminte, mai liniştit şi aplecat spre studiu, da, cu totul altfel a fost Costel… Da’ eu aveam răbdare cu toți, așa cum eraţi, nu vă forţam, nu vă băteam… Oh, câtă răbdare am putut să am, Doamne, tot cu nădejdea că va ieşi ceva din voi…

— A ieşit, mamă, ce-a ieşit… N-a ieşit ce-ai fi vrut tu. Nu merită să te zbuciumi atât, zău că nu merită. Eu şi cu Nicu n-am învățat. Te-am dezamăgit, da, acuma nu mai ai ce-i face… Da’ cel mai rău l-am dezamăgit pe tăticuţu’ nostru…

— Da, pe el într-adevăr l-aţi dezamăgit. D-aia e şi

aşa… Cum să spun?

— Mai rece, mamă, puţin mai rece, o ajută Mite.

— Da, puţin mai rece. El nu s-a putut apropia de voi, el era şi cu problemele lui, cu slujba lui… Dar eu am tot încercat, m-am străduit, mi-a fost greu…

— Dacă v-aţi fi putut mândri cu mine, mamă, de bună seamă că n-ar fi fost aşa. S-a-ntâmplat că n-aveaţi cu ce vă mândri. A fost normal să devin un fel de rudă săracă, să…

— Oh, Miteluş, de ce spui tu asta? Aţi crescut şi v-aţi îndepărtat, asta a fost. Şi ştii bine că eu tot mă străduiam să v-ajut şi vă ajut şi acum cât pot. Din amărâta mea de pensie şi din ce pot să-l mai conving pe tăticuţul vostru… Mai cu seamă după ce a plecat frăţiorul vostru în America. Am început să mă mai limpezesc, să încerc să mă gândesc numai la bine, ca să am parte de bine. Am zis că-i bine că vă am pe lângă mine pe tine şi pe Costel şi-am început să mă bucur pentru Nicuşor că şi-a făcut un rost, că-i în stare să-şi câştige viaţa acolo…

Atunci irupse de undeva o înjurătură prelungă, ce făcu toate capetele de la mese să se răsucească, fiecare parcă în altă direcţie şi aşteptând parcă zgomot de mese răsturnate şi veselă spartă. Din senin se iscase şi fără a lăsa vreo urmă, în afara capetelor întoarse şi a liniştii aşternute pentru câteva clipe, după care rumoarea de fond a localului îşi reluă curgerea egală de dinainte.

— Mă gândeam, mamă, că ar trebui să fii cât de cât mulţumită de mine. Să nu fii atât de nemulţumită cât îmi pari uneori. E destul de târziu să mă schimbi la vârsta asta, ca să… şi din nou s-au auzit nişte înjurături foarte repezi, cu vorbe încălecându-se şi ştergându-şi sensul. Unde-o fi ăsta? se întrebă Mite, întorcând capul în toate părţile, odată cu ceilalţi. Pica parcă din cer răpăiala aceea

de înjurături.

— Vreun ventriloc, presupuse maică-sa înviorându-se brusc. Spectacolul derizoriu şi deopotrivă fascinant al acelui glas al nimănui şi atât de puternic şi real o trezi pe moment din jelania confesiunilor ei.

— Ziua vânzătorilor de neam se apropie! se auzi apoi, foarte limpede de astă dată şi ca un răspuns la înjurături. În pofida coerenţei, se cunoştea că-i acelaşi glas.

Doamna Cafanu a fost cea care a zâmbit prima, iar când fiul ei îi imită zâmbetul îngăduitor, se încruntă. Nu-şi mai revenea, se posomorâse acum definitiv parcă.

— Vânzătorii de neam, încercă Mite s-o binedispună, asta-i o meserie bănoasă și căutată.

Potopul de înjurături se împletea dezlânat şi viguros şi într-un desăvârşit anonimat cu vânzătorii de neam şi jos dictatura comunistă şi porcii de securişti, într-o zarvă ca de manifestaţie, ce declanşă instantaneu mecanismul celor patru inşi de la masa din faţa lor. De-acum aproape că alergau, strecurându-se în slalom printre mese, agitaţi şi livizi, desfiguraţi de disperare, şi încă părea să se amplifice spaima uriaşă ce îi punea în mişcare. Scotoceau pe sub mese, în patru labe, şi pe sub farfurii, poate după difuzorul acela nevăzut ce le stricase toată tihna petrecerii, căutând parcă vreo jivină scăpată de la circ, pe care numai ei ar fi fost în stare s-o anihileze, singurii înfricoşaţi. Trei circulau din ce în ce mai iute şi mai haotic printre mese, în vreme ce al patrulea scosese un pistol de sub haină şi se învârtea năuc în loc, agonizând ca-n urma unei lovituri experte, menită să-l chinuiască îndelung, înainte să-l înţepenească definitiv. Părea oricum că ameninţă toată lumea din local, iar vuietul dezaprobator punctat cu ţipetele câtorva femei îl făcură în cele din urmă să-şi ascundă pistolul la un loc

sub haină și să se alăture tovarăşilor săi care arau de la un capăt la altul întreaga scenă a terasei *Lido.* Era un spectacol, la urma urmei, pe care lumea de la mese şi o grămadă de ospătari grupaţi într-un colţ aproape că-l gustau, în pofida străduinţelor vizibile de a nu părea implicaţi în vreun fel. Totuşi, pe doamna Cafanu o întrista foarte tare. Nu de mult, ea văzuse ceva asemănător, Miteluș, un tânăr care striga prin aglomeraţie în oraş că vrea viză pentru RFG, şi-atât de rău mi-a făcut, mă gândeam la Nicuşor, cât de îndârjit era el. Dacă n-ar fi avut noroc şi ar fi întârziat numai puţin, poate că tot aşa ar fi făcut. Dumnezeu parcă m-a îndemnat când am făcut împrumut şi i-am dat bani, şi după aia a fost tot mai greu cu vizele. Încetaseră protestele ventrilocului şi încetase şi fuga celor patru, care dispăruseră lăsându-şi masa încărcată cu sticle şi farfurii aproape neatinse. De-acum aveau de lucru, aveau bătaie de cap multă. Totuşi nu se zărea nicio urmă de care să se lege cele petrecute cu cinci minute mai devreme. Prea brusc reintrase totul în normal. Parada sclipetelor emancipate nu arăta tulburată deloc şi nimeni nu părea dornic să comenteze. Doar mama comenta în felul ei, răscolindu-și neîncetat amintirile, fugind de ele printre ele, ştii bine, ştiu, de bună seamă că ştiu, ştii ce a însemnat pentru mine plecarea lui, că n-a terminat, că mi-a mâncat jumătate de viaţă… Aia e, că pe mama n-ai cum s-o strămuţi din ale ei şi o să-l plângem acum din nou pe frăţiorul nostru şi lui Mite nu-i arde chiar deloc de plâns. A plâns atunci, cu Dorina, la ea am mai auzit chestia asta, mamă, că m-a terminat şi m-a mâncat… Dorina Beloianis, da, mama se gândi mult până spuse că o ştie de mult, de copilă, şi tocmai că le ştie atât de demult şi pe ea şi pe maică-sa, care nici ea nu i-a făcut o impresie

bună. Păi o bârfitoare şi o informatoare, destui se fereau de ea şi ea îi ispitea pe toţi, da’ la un moment dat nu-i mai ajungea nimeni la nas, se măritase cu un activist din CC-eu. Era pe atunci moda unor astfel de alianţe, cu căsătorii în numele internaţionalei, care să cimenteze înfrăţirea între popoare. Ei şi-au luat neveste de pe la ruşi, şi tot atunci au apărut şi coreence, şi cubaneze, şi grecoaice, azilante, cum era madam Beloianis. Dar activistul ei a murit la doi ani după căsătorie și n-a mai fost nici ea în stare să se menţină de una singură. Însă pe Dorina ea a crescut-o… Păi cine altcineva, mamă, s-o fi crescut? Păi nu ştiai, puţină lume ştie, şi nici Dorina nu cred că a aflat. N-as fi vrut oricum să se afle de la mine, Miteluș, pe Dorina a înfiat-o, când încă trăia activistul ei. Era şi moda asta cu înfierile şi la ei, dar şi la familiile nevoiaşe: statul plătea o indemnizaţie lunară aproape cât un salariu celor care înfiau copii coreeni sau greci refugiaţi. Însă activiştii cu funcţii mai mari înfiau şi copii de aici, aveau câte opt-nouă unii… Dorina nu-i grecoaică şi se pare că ea habar n-are, şi poate tocmai d-aia i-a făcut maică-sa capul mare cu rasa şi rosturile fiecăruia din cartier, ca să nu-și dea seama că nu-i ea maică-sa bună. Sau mai știi la ce s-o fi gândit madam Beloianis, să-i spună mai târziu, şi până să apuce să-i spună, fata ei a început să producă, s-o întreţină şi să-i facă viaţa frumoasă până într-atât încât poate s-a temut că Dorina se va gândi şi la maică-sa care a făcut-o şi care nu era chiar aşa departe, era tot acolo în cartier… Cine era, mamă, mama Dorinei? Nu-ţi spun, Miteluş… De ce, mamă?

— Uite, m-a luat gura pe dinainte… Nu ţi-aş spune. Poate că nici tu n-ar trebui să știi, așa cum nu știe nici Dorina.

A luat-o gura pe dinainte, şi Mite s-a cam plictisit

ascultând-o despre atâtea alianţe şi încrucişări ducând la un mare mister, uite, inaccesibil lui. Din te miri ce ea se ambalează, se înfricoşează, iar el n-are de lucru să insiste…

— Bine, mamă, nu-mi spui, nu-mi spui. Sunt nişte chestii delicate astea. Oi fi tu mama Dorinei, cea care a trăit și cu Costel, și cu Nicușor. Ai tu oroare și noroc de chestii d-astea incestuoase, de mult te ştiu, de când erai gravidă cu Nicuşor, care trebuia să fie Nicole…

— Faci nişte glume, Miteluş, nici nu ştiu cum să le spun… Astea nu-s glume. Şi-atunci m-ai dat peste cap, de-am zis că lepăd.

— Atunci n-am glumit, sau naiba ştie ce a fost atunci. Nu mai e chiar nimic din ce a fost, da bine că mi-am dat seama de timpuriu că te dau peste cap şi am început să mă ţin departe de voi, şi uite că nici acum nu suntem prea apropiaţi. Ţie tot ţi se pare că lepezi dacă-mi spui că tu eşti mama Dorinei sau mama ta, sau mama lu’ tăticuţu’ nostru, sau cine ştie care rudă…

— Şi nici măcar nu ştiu de ce nu ţi-aş spune… Nu trebuie să-ţi spun totuşi…

— Păi nu-mi spune. M-ai cam ameţit, da-mi face mare plăcere… Mai vorbim şi noi de una-alta, o să mai luăm câte o jumătate de bere şi pe urmă economisim banii. E bine așa, mamă?

— E bine… Mama Dorinei e aceea căreia i se spunea Colivăreasa.

— Mă rog, Colivăreasa. Şi pe chestia asta cine ar fi trebuit să se dea peste cap ori să lepede?

— Mă gândeam că tu…

— Io, da, o să le dau foc Dorinei şi Colivăresei şi numai din cauza ta, sau ce?

— Mă gândeam că tu ai ţinut mult la femeia aceea… Nu la asta mă gândeam. Nu ştiu la ce mă gândeam de fapt, de ce nu trebuia să-ţi spun… Când a adus-o Vasile Terente, dascălul, atunci, demult, de la ţară, ea o avea pe Dorina de câteva luni. N-o fi avut poate cu cine s-o lase acolo şi poate n-o fi vrut dascălul copilul ei, fiind prea dezamăgit de ai lui. Până la urmă, a dat-o la un leagăn de copii în Bucureşti. De-acolo a luat-o madam Beloianis. De la taică-tu ştiu povestea asta, trebuiau s-o publice în *Zori Noi,* dar nu s-a putut, tocmai fiindcă ea era azilantă. Adică în timp ce românii înfiau copii coreeni, ca victime ale războiului, nu se făcea ca refugiaţii greci să înfieze copii români, pentru că la noi comunismul era la putere deja şi nu-şi mai abandona nimeni copiii… Dar, nu ştiu, n-am schimbat nicio vorbă cu femeia aceea, Colivăreasa, şi abia dacă am zărit-o o dată sau de două ori, deşi locuiam atunci foarte aproape de ea…

— Păi aşa era ea, mai retrasă, şi nici tu nu te prea amestecai cu vecinii. Ţi-aş fi prezentat-o poate. Dar îţi dai seama că nu-i cădea bine ca eu, un copil de doişpe-treişpe-paişpe-cinşpe-şaişpe ani, să ţi-o prezint pe ea, o femeie în toată firea şi pe deasupra având şi un copil, şi încă un altul, dat de suflet, cum zici. Şi-n afară de asta, ştiam prea bine că tu te dai peste cap foarte repede şi din lucruri mult mai nevinovate, aşa că trebuia să te scutesc, să te protejez…

— Mă gândeam că poate ea a fost atunci la tine, când erai militar şi nu mai vroiai să ştii de noi, mi-a spus Costel mai târziu… Eu n-am apucat să ştiu nimic din viaţa ta, şi parcă-mi era interzis, mie, mama ta…

— Ţi-am spus doar că trebuia să te protejez. N-avea rost, tu dintotdeauna ai fost foarte sensibilă.

Se făcuse târziu. El terminase a treia porţie de cârnăciori şi băuse multă bere, iar mama desfăcea al doilea pachet de ţigări şi încă avea o grămadă de lucruri să-i spună. Era o ocazie nesperată, fiindcă ei se văd rar. El vrea, vezi, s-o scutească, s-o protejeze, iar ea n-o să termine vreodată ce are să-i spună fiului ei mijlociu. Îi spunea acum de Dorina, care s-a tot ţinut de capul lui Costel, până n-ar mai fi avut mult ca să-l despartă de Gina, şi pe urmă s-a agăţat de Nicuşor, şi ei, una, nu i-a plăcut deloc fata asta şi plină de bani, şi plină de ifose, şi incultă, ce mai, o vânzătoare, la care Mite îi spune că barem e o vânzătoare de neam să fi fost, mamă, ba şi-o vânzătoare de crenvurști, Mitelus, da-n iarna aceea când a venit frăţiorul vostru în ţară, ţinea parcă şi mai tare la ea şi mi s-a părut atât de înstrăinat de noi, de ai lui, se agăţa de aia, o... O vânzătoare, mamă, am spus, las-o-ncolo pe Dorina. Povesteşte-mi mai bine despre ăla de care-mi spuneai, mai devreme, care striga că vrea viză în RFG... Da, Mitelus, vizavi de Banca Naţională era o clădire plină de schele pentru renovare şi el striga şi-l alergau prin mulţime nişte securiști ca ăştia care au fost la masa aia. Pe urmă l-am văzut căţărându-se pe schelele alea ca o pisică şi strigând neîncetat, vreau viză şi vreau viză şi-l urmăreau doi, şi apoi mai mulţi, vreo cinci-şase, dar faţă de el, ei umblau ca împiedicaţi pe schele.

La masa din spatele lor, cineva se plângea de recolta compromisă de secetă, de luni de zile n-a picat un strop de ploaie şi tot aşa, iar Mite încă se îndoia dacă o fi ăsta locul în care să-ţi pese de ploaie şi-i dădea încă o dată dreptate maică-sii, care spusese că nici măcar aici, într-un local de lux din buricul Capitalei, nu-i nimeni cu adevărat bogat...

Se strânsese lumea ca la circ sub schele, spuse ea

când Mite întoarse capul şi-L recunoscu pe cel frământat de soarta recoltei, o figură cu pomeţi de culoarea aramei încălzite şi trăsături colţuroase şi suple totodată, şi mustăcioara subţire, ca trasă cu cărbunele, şi privire întunecată şi aprinsă de un licăr de batjocură și părul negru învârtejat sălbatic pe frunte şi pe ceafă, având luciul şi prospeţimea blănii unui animal tânăr, iar Mite ştiu dintr-odată mai mult decât ar fi fost în stare să-şi închipuie despre puterea strălucitoare şi înfricoşătoare, asemenea soarelui, a acelui trup înveşmântat în cămaşă de mătase neagră. Dar se oprise, cred, pe o cornişă, aproape de acoperiş şi crucificat parcă, având braţele întinse între două ferestre de la ultimul etaj, şi nu înţelegeam pe ce stă cu picioarele şi striga de acolo şi ciricăia ca un piţigoi gata să-şi verse şi sufleţelul din el şi parcă n-ar mai fi avut mult până să cadă şi îmi făcea atât de rău văzându-l căzând sau aruncându-se de acolo, de sus, de la etajul cinci sau şase, şi făcându-se zob de caldarâm şi uite-L hrănindu-se cu focul întreg al spaimelor şi al urii şi al dorinţelor, acum lăsându-se şi dorindu-se văzut şi focul e-n trupul Lui şi-n carnea Lui şi tot ce-i verde rămâne veşted pe unde trece El. Într-un ritual al atotputerniciei, El râdea mestecând sclipătul ucigaş al danturii, retorizând cu un soi de afectare perversă, că ce ne facem, pâinica, păpica, maimuţărind parcă un lan nesfârșit de voci disperate care spun aceleaşi vorbe. Pe jumătate se adresează femeii cu care stă la masă şi căreia Mite îi vede doar spatele, umerii frumoşi şi braţele pline, de un arămiu aprins, puternice şi croite pe măsura biciului şi hăţurilor, şi pe urmă El i se adresează numai lui Mite, săgetându-l şi paralizându-l cu râsul ca un val înalt ce mătură totul în cale, în timp ce mâna lui Mite se ridică să lovească, închinându-se de

nenumărate ori, și totuşi sunt foarte sigură că n-a căzut, fiindcă am auzit zgomote de geam spart după ce m-am întors să plec, el a spart fereastra şi a intrat în clădire, a scăpat, Miteluş, n-auzi că a scăpat? Şi râsul lui ca un tunet și ca un suflu otrăvitor și Mite se vede închinându-se şi apărându-se astfel cu o iuţeală netrebnică pe care şi-o aminteşte a altcuiva şi e mai mult decât o amintire deformată sau împlinită de memorie, spălată de timp, e însuşi prezentul viu împresurându-te din toate părţile, uite-L cum vine şi uite-L cum trece, e oacheş e oacheş e oacheş. Omul acela i-L arătase, dar el nu văzuse decât spaima şi colbul şi sudoarea lăsate de trecerea lui pe chipuri şi pe aşezările oamenilor, văzuse mâna închinându-se și iuţeala netrebnică înainte de a se ridica streaşină la ochi şi văzuse gropile pline de cenuşa duhorii Lui pe care o împrăştie vântul pe vii şi pe câmpuri, văzuse toate acestea fără să tină cont vreodată de El, și acum uite-L, e chiar El, vine şi trece jelindu-se şi veselindu-se de seceta Lui şi hohotind năprasnic din toate puterile ce I s-au dat, căci El e veşnic tânăr şi mai gândeşte-te că-i o copilărie să crezi că ai reuşit să fugi în ultimul moment, când El dintotdeauna a fost în preajma ta, şi doar ţi-am spus că a scăpat şi a fugit după ce a spart geamul şi a intrat pe fereastră şi pe urmă a ieşit pe altă fereastră în strada Zece Mese şi pe Covaci şi apoi pe Lipscani şi i-au pierdut urma, mamă, fereastra avea drugi de fier şi-n faţa ei era un zid, cu ochii mei am văzut şi a văzut şi Bajnorică.

* * *

Cheltuise destul şi avea încă destui bani la el. Când a vrut să plătească taxiul în faţa blocului, pe moment, a fost

sigur că i-a pierdut, în care dracu’ buzunar? Erau în pungă, uitasem, ce spaimă am tras. Douăşcinci de bani barem nu pierduse în toată viaţa lui, şi tocmai acum când m-a lovit şi pe mine cu copita harmăsaru’ soacră-mii, Rudiiii-ho-ţiiii-neiaaaa-baniiii-Rudieee! zbiera în noapte, învârtind deasupra capului ca un bici punga de plastic cu blugi şi cafea şi cutii de bere. Mamă Grazielaaaa! Nu sunt beat sub nicio formă. Nu mă supără mirosu’ de balegă şi nici fumu’, mamă Graziela, nici că ne regulăm în familie să nu se-nstrăineze şi să nu se subţieze sângele frăţiorilor şi surioarelor noastre și să nu se piardă-n veci. Atâta că nu-mi măreşte leafa, mamă Graziela, şi cumnatu’ Bajnorică se face că habar n-are, de parc-a intrat Satana-n el, n-aude, n-a vede, decât numa’ banu’ din el vorbeşte.

De bună seamă că Satana. Acesta-i numele Lui, și-n fața intrării în scară zbieră scurt: frățioru’ mieu! Se străduia să nu se lase în voia ameţelii, plutind în derivă prin beznă. Se împiedică, se agăţă în cădere cu amândouă mâinile de balustrada scării şi lunecă lent pe cimentul primei trepte, frăţioru’ mieu frăţioru’ mieu, asta-i ultima bere din cenţii tăi şi dolarii tăi, lălăia scotocind prin pungă şi bâjbâind după inelul capacului, pe care-l smulse violent şi teatral, ca şi cum ar fi ţinut în mână o grenadă, acolo, în întuneric. O goli dintr-o gâlgâitură lungă şi n-avea un gust anume, era ceva ca un scuipat care vrea să stingă un foc mare şi fără lumină şi azvârli cutia cât putu de tare în geamul uşii pâlpâit de ceţuri lunare, frăţioru’ mieu frăţioru’ mieu, şi cutia ricoşă din geam strâmbată, rostogolindu-se pe ciment cu susurul anemic al unei pietre de fum, hei, nu e nimeni aici?! Uşile de la parter îşi iveau din întuneric boturile încleştate şi surde ca pământul, milioane de tone de pământ înspăimântat îl striveau, nu-i

nimeni nu-i nimeni nu-i nimeni, nici mama Graziela, nici iubitul ei de foc, cu mustaţa-n furculiţă. Se înecă de răguşeală şi cădea moale din nou pe prima treaptă, cu capul între genunchi şi strângând punga la piept, năpădit de frig şi greaţă.

Cândva, se trezi acolo plângând. Nu mai lumina luna prin geamul uşii. Se înnorase poate. Poate o să plouă, dar al cui întuneric o fi ăsta? Vomită, icnind sugrumat şi gemând. Plângea şi vărsa. O luminiţă roşie licărea în aureola-i de beznă. Cobora cineva cu liftul.

De lumina din lift avea să-şi amintească mai apoi ca de o menghină strângându-i şi pârâindu-i oasele frunţii, în timp ce-şi ferea ochii în pieptul ei. Doar după ce au ajuns în casă a recunoscut-o pe Dorina, şi tot atunci a văzut cinci flori galbene cu tijele lungi, chircite şi opărite de aşteptare. Poate că mireasma lor pătrunzătoare l-a dezmeticit, când au fost puse într-o sticlă de lapte cu apă şi dintr-odată au înviat şi atunci a văzut că-s garoafe asudând picături mari, ca de rouă. Ieşeau din petale ori poate le stropise. Nu-și amintea să fi văzut vreodată flori în casa asta. Au mai fost femei câteodată și ar fi fost chiar aiurea să aducă și flori.

Ele stau cât stau, pleacă şi vin, vin şi pleacă, nimeni nu le ţine şi nu le goneşte nimeni, îşi fac de lucru pe aici, nu aduc nimic şi nici n-au ce lua de aici și n-ar avea ce să le facă să întârzie în acest loc al nimănui, al numitului Cafanu Dimitrie, în care poţi înnopta uneori şi se-ntâmplă că şi găseşti de mâncare, dar totdeauna ele vin fără flori şi îndeobşte vin pentru un lucru anume.

Cum stătea pe marginea patului şi ea în faţa lui, în picioare pe blana ţapului, el îi trase peste cap fusta şi bluza cu un singur gest de o secundă, înainte ca vreunul

din ei să spună ceva ori să însăileze vreo intenţie. Doar la ce i se întâmpla acum se gândise ea în vremea din urmă, căutându-l acasă şi prin uzină şi aşteptându-l şi urcând şi coborând cu liftul, până ce mai curând de milă şi dezgustată aproape l-a adus acum în casa lui în starea de plâns în care l-a aflat până în urmă cu o secundă, şi tot nu-şi dădea seama cum a ajuns complet goală peste creştetul lui şi imediat rostogolindu-se înlănţuiţi peste pielea ţapului şi dintr-un capăt în celălalt al camerei, stârnind praful din covorul de iută ros şi grunjuros, zgâria ca asfaltul de cât era de uzat şi nemăturat probabil de ani de zile şi mi-a făcut o mulţime de zgârieturi pe genunchi şi pe pulpe, dar imediat n-am simţit nimic altceva decât focul răcoros al buzelor şi dinţilor lui eliberându-mă din propriu-mi trup şi peste tot era doar el, străbătându-mă din creştet până-n tălpi şi căutându-mă neîncetat şi găsindu-mă încontinuu, până ce eu să fi apucat să-i arăt drumul. A fost exact cum mi-am închipuit, deşi îmi închipuisem ceva care nu mi se întâmplase niciodată şi cu neputinţă de închipuit, dar de care eram foarte sigură că mi se va întâmpla cu el, şi după al treilea sau al patrulea orgasm n-am mai putut ţine minte nimic din ce se petrece cu mine, pentru că nu a existat într-adevăr un sfârşit şi după aceea mereu l-am simţit în mine şi l-am purtat în mine peste tot, încontinuu. El era într-adevăr un băiat zdravăn, în pofida aparenţelor din vremea din urmă, ce-i dădeau un aer de prigonit, fiind totodată unul ca atâția alţii, la fel ca şi fraţii lui, pe care soarta mea a vrut să-i cunosc în aceeaşi împrejurare în care l-am cunoscut pe el, şi totuşi el a însemnat pentru mine mult mai mult decât un băiat zdravăn pur și simplu, fiind aşa cum bănuisem şi pe urmă fusesem sigură când am început să-l caut pentru a fi împreună acum, dar tot ce

a fost înainte de asta şi tot ce va fi pe urmă mi-e cu totul şi cu totul străin. Copilărisem câţiva ani împreună şi asta n-avea nicio legătură cu ce se întâmpla acum, fiindcă eram cu totul alţii decât cei de atunci sau de oricând, şi ceea ce ni se întâmpla acum era singurul lucru cu adevărat important din toată viaţa noastră, care avea să mă însoţească peste tot şi mă şi însoţise, fără să ştiu, dar acum în sfârşit ştiam şi-mi promiteam să nu uit trupul lui deşteptându-mi amintirea propriului meu trup şi a trupului din care ieşise trupul meu, o spaimă şi o bucurie îndoită şi întreită în trupul animalului care eram şi altceva nici că eram, cutremurându-mă de uimire.

Când s-au trezit au luat-o de la capăt, la început fiindcă n-aveau altceva mai bun de făcut şi pe urmă înţelegând treptat, din nou, că acesta-i într-adevăr cel mai important lucru. Nu era nimic de mâncare în casa aceea şi el părea că n-are niciun chef să se ducă să cumpere. El mănâncă o dată pe zi, cel mult o dată pe zi, extrem de puţin, şi-i prieşte şi o sfătuieşte şi pe ea să facă la fel. Ei totuşi îi era foame, ar trebui să mă-nvăţ treptat cu regimul tău, până să-i constat binefacerile, şi deja nu mă mai simt prea sigură pe picioarele mele. Probabil că nu doar din pricina foamei, şi l-a rugat s-o ajute să meargă până la baie. Se ţinea de el pe drumul de trei metri de la pat până la baie, şchiopătând, ca rănită, am o rană aici, pune mâna, și eu am aici o rană, și amândouă rănile atinse zvâcneau.

Eram sigură că aseară sau alaltăseară îmi rupsese bluza şi fusta, şi tocmai vroiam să i-o spun când mi-am văzut hainele strânse ordonat pe spătarul singurului scaun din camera. M-am îmbrăcat şi am coborât să cumpăr ceva de mâncare. Era spre seară, a doua sau a treia zi, după cât îmi era de foame. Singurul lucru pe care-l avusesem în cap

fusese el, dar acum trebuia să mănânc. Am mâncat, în pat, salam cu pâine, vorbind de una şi de alta, în sfârşit nemailuându-ne în seamă goliciunile şi aproape împăcaţi, în timp ce el îmi spunea că ar vrea să schimbe vechitura asta de covor de iută, să-şi cumpere zilele astea o mochetă, la care eu am fost de părere că un persan s-ar potrivi cel mai bine aici, la spaţiul ăsta mare şi cu mobilă puţină, se găsesc acum, şi la patru mii chiar, ba nu, el ar vrea o mochetă, ceva mai ieftin, dar eu am rămas la părerea că mai rău se rupe dacă se cârpeşte în felul ăsta şi aş putea să-l împrumut dacă n-are bani de ajuns şi va trebui neapărat să zugrăvească şi de asta a pornit să-mi spună că nu mai lucrează de mult şi dacă i-aş putea găsi ceva convenabil pe la mine prin alimentaţia publică, vreun loc de ajutor de ospătar sau vânzător de răcoritoare, păi cum naiba, chiar n-are de lucru, păi într-adevăr n-are, da' vreau să zic de ce să se lege la cap şi pentru ce, să-i spun eu ce înseamnă să tremuri cu sufletu' la gură cu miliția economică în spinare şi să le dai la toţi şi să-i saturi și să nu știi cum să te mai împărţi ca să-i mulţumeşti şi tot cu frica-n sân, că se răzgândesc şi de data asta chiar ţi-o fac, mai bine-n fabrică de o mie de ori, cât oi lua acolo, puţin sau nimic, cât să-ţi ţii zilele, da după opt ore ştii că dormi liniştit pe perna ta, după care mi-a spus că deocamdată nu-şi face probleme, fiindcă a primit nişte bani de la frăţiorul lui Nicuşor, şi dacă vreau o pereche de blugi, vrea să-i vândă, să-i probez, nu-mi trebuie Miteluş, doar ştii că am destule perechi, opreşte-i pentru tine, și daca ai nevoie de bani îți dau eu oricâți ai nevoie, iar el tăcea şi mi-ar fi dat de înţeles şi eu înţelegeam că i-ar fi picat oarecum să profite de pe urma mea, mă rog, de când îl ştiu el e delicat în unele privinţe, ce naiba să mai zic, aşa bărbat mai rar,

da’ cu atât mai rău pentru el, fiindcă în ziua de azi, ce mai, nu prea trăieşte el în ziua de azi, chiar dacă la prima vedere pare tocmai invers, ca să zic aşa, o secătură simpatică, care pot spune că pentru mine a însemnat infinit mai mult în zilele acelea şi cu toate astea parcă mă umilisem îndeajuns aşteptându-l şi căutându-l, încât îmi venea foarte greu să mă mai umilesc spunându-i şi altele care-mi stăteau pe limbă, să se mute la mine de pildă, însă ce m-a reţinut e că el nu prea arăta că ar gândi ce gândeam eu, adică să lase naibii mizeria asta de aici în care stă și să vină la mine și să vadă ce bine o să fie, cu toate că maică-sa și toată familia lui mă ştie cum mă ştie, că i-am înşirat şi pe Costel, şi pe Nicu, şi acum mi-a căzut zor-nevoie pe el, dar ce-avem noi, în definitiv, cu părinţii lui, ditamai intelectualii cu funcţii şi pretenţii, şi el tot de azi pe mâine, trage targa pe uscat pe unde se nimereşte, fiindcă uite că n-au fost în stare nici să-l îndrume şi nici să-l ajute, dar de-acum, dacă el mai mult tăcea, poate n-aştepta altceva decât să plec, mă-nşelam poate, pentru că apoi iar m-a dorit şi-mi era imposibil să-mi amintesc pentru a câta oară în acele trei sau patru zile, şi asta a însemnat din nou totul pentru mine şi n-am putut şi i-am spus-o, s-o luăm de la un capăt amândoi, acuma, cât o mai fi timp s-alegem ce-o mai fi de-ales din jafu’ ăsta de viaţă, iar atunci l-am descoperit iarăşi aşa cum mi se părea că-l ştiu de mult, mai laş adică decât îi stă bine unui bărbat să fie şi neavând nimic să-mi ofere şi necatadicsind să mişte un deget pentru a fi în stare să-mi ofere ceva cât de cât, deşi eu chiar n-aş fi avut nevoie, ştiam şi i-am spus-o că n-am nevoie decât de el, pentru că-n rest am de toate, şi el cică să nu ne gândim acuma şi om mai vedea noi, deocamdată să-şi caute slujbă şi pe urmă, şi tot felul de chestii din

astea care-mi întorceau stomacul pe dos, om vedea noi şi om făcea, om dregea, şi se zbătea carnea pe mine, să-l scuip şi să plec şi ce dracului m-ar mai fi ținut acolo, atât de străină și umilită, nu știu ce urmăreşti, poate să-ţi cad în genunchi, să te rog, c-oi fi tu cine-oi fi, ca tine pe toate drumurile şi mai du-te-n de putoare nemernică şi de jegos şi trebuie că i-am spus destule sau poate doar am vrut, pur şi simplu, nu mai avea vreo importanţă, iar el continua să tacă, privind ochii în tavan.

Aerul din cameră era încins şi dospit de mirosul trupurilor lor. Stătuseră numai cu lumina aprinsă, cu fereastra închisă şi storurile trase. Când au deschis să aerisească, afară era din nou noapte şi începuse să plouă.

8

În sfârşit, ne-am apucat să decojim tabla de pe ultimele acoperişuri, tot cu răngile, coborând dinspre vârfuri către streşini într-un echilibru sfiit, când pe vine, când în picioare şi frânţi de mijloc şi sprijinindu-ne mai mult cu tânjetul privirilor de văile abrupte ale foişoarelor. Chiar dacă prea puţini dintre noi mai făcuseră până atunci o astfel de treabă, după numai câteva zile ajunseserăm să ne plimbăm ca nişte pisici pe coamele lunecoase linse de ceţuri, trăgeam de răngi fluierând în urma sulurilor de tablă şi doar trei săptămâni a durat. Tabla cădea ca şuviţele de păr în urma maşinii de tuns, în timp ce altă echipă o aştepta la poalele clădirii s-o încarce în basculante, şi imediat după aceea am desprins o parte din scândurile tavanelor, căpriorii şi grinzile podurilor, pe care le-am aruncat în curte, lemn de stejar fasonat în urmă cu cincizeci de ani, când s-a făcut ultima restaurare, neputrezit un milimetru şi parcă jilav încă de sevă, încât ai

fi zis că astă-vară fusese ales din pădure şi băgat în gater şi putea fi întrebuinţat ca nou, şi doar grinzile tavanelor au rămas la locul lor, fiindcă pentru ele n-a fost vreme, aveam să le alegem mai târziu din moloz, dar deocamdată terminasem cu ultimele acoperişuri, cum nu se poate mai bine terminasem, căci a doua zi s-a pus pe ninsoare şi s-a lăsat un ger cum niciunul dintre noi nu-şi amintea să fi apucat vreodată. Scuipam şi vedeam cum ies din noi gloanţe de gheaţă şi tocmai se anunţaseră minus treizeci şi cinci de grade, focuri de grinzi trosneau prin cabinete şi prin saloanele de fizioterapie şi pufoaicele ne miroseau a fum şi ger şi cărămidă mucedă şi sticlele treceau din mână-n mână în timp ce se descopereau cunoştinţe comune, parcă-n iarna lu' '76 a venit Spermenzan la Rahova, îşi forţa Dolângă memoria, păi sigur că da, fincă ţiu minte că-n anu' următor, în martie, la cutremur, în seara aia ne-a lăsat spurcaţii-nchişi în dormitor şi-a fugit să-și scape pielea. După ce s-a liniştit, la un minut, Spermenzan a deschis şi zăvoru', şi lacătu' pus pe-afară c-o bucată de sârmă şi două beţe de chibrit... Da, în iarna lu' '76. Cine mai era Doamne, în perioada aia acolo?... Gică Bălaşa parcă, ăla de-a lucrat el mai mult pe la Policolor frigotehnist, de e el de fel din Glina... Şi mai era şi ăla, zi să-i zic, matahala aia, de trăia el cu Gică şi-n civilie, de-au lucrat ei, într-o vreme, amândoi în Policolor... aşa bre, Petrică Grasu, ăla de se-ncărcase într-o vreme de peste zece coți pentru furăciuni cu acte-n regulă din gestiune, de era el contabil la viaţa lui... aşa, şi mai era şi unu' din fraţii Colivaru din Dudeşti, şi tot din Dudești mai era și unu' din fraţii Cocârlați, care-s acum toţi în Chicago... N-aveam altceva de făcut decât să stăm de poveşti, aşteptând să se potolească prăpădul. Nu mai desluşeai nimic la trei metri

în faţă, iar pe câmpul dintre ruinele proaspete ale Aşezămintelor Brâncoveneşti şi Dealul Mitropoliei intrai în zăpadă până la brâu, de unde numai cu trei zile înainte îl vedeai siluit de vânturi de secetă încrucişate şi vărgat de rânjetul prafului de cărămidă şi zorile încă mai scuturau din ceaţă stoluri de ciori, dar de-acum şi ciorile pieriseră, s-a ales bules de ciori, spunea unul, Celestin îl chema şi era pompier la viaţa lui şi neam de bulgari din Dudeşti zicea el că este, dar să-l ia dracu', ce naţie de om o mai fi fost şi ăla, a tot întins capcane pentru ciori cât a fost vremea bună, pe câmp, prin locurile unde se zăreau brazdele de moloz, numai ce-l vedeai cum o zbugheşte dintre noi în direcţia Mitropoliei şi cum îngenunchează să scormone pământul, întorcându-se agale, în pas glorios, cu-n porumbel d-ăla tăciuniu fâlfâindu-i la piept, ca o inimă zbătându-se să-l ridice la cer, încât prima dată aşa am crezut toţi, fiindcă altceva n-ar fi fost de crezut decât că vrea să se joace cu ea, s-o chinuiască şi să-i dea drumul sau s-o omoare, însă distracţia n-ar fi făcut poate cât efortul şi cheltuiala, căci capcanele acelea de sârmă le ungea în fiecare zi cu un litru de ulei de motor de la buldozere, ca să nu le atace umezeala şi pentru a lucra fără greş, cu multă delicateţe şi neîndurare în aceeaşi măsură, şi pe lângă bobul de porumb ce-l punea înăuntru mai risipea de jur-împrejur câţiva ştiuleţi, astfel încât l-am privit mai degrabă stupefiaţi decât chiorâş când i-a retezat gâtul cu un gest sumar şi firesc în cleştele unghiilor arătătorului şi degetului mare, nu fără o anume tandreţe, şi pe urmă a jumulit-o şi i-a dat afară maţele aburinde ca un pumn de lavă incandescentă, a înfipt-o în ţepuşă şi a început s-o răsucească prin flăcări, sfârâia şi picura untura din ea, e dolofană, e şi frajedă, nu poa' să aivă mai mult de

şaij’ de ani, şi poate c-aţi vrea, dă poftă, da mai mult de-o aripă nu vă dau, să vă văd leşinaţi şi nu vă dau, şi până la urmă a mâncat-o singur, şi chiar dacă niciunul dintre noi n-a vrut să guste din prima cioară prinsă printre ruinele Aşezămintelor Brâncoveneşti, şi deşi mai apoi s-au găsit destui care să poftească şi să-şi astâmpere poftele, doar ăstuia, lui Celestin, i-a rămas firma de mâncător de ciori. Acuma însă, de când cu vijelia ce-i speriase şi-i alungase vânatul, îşi cumpăra şi el salam şi-l frigea, mesteca felioare subţiri, gândindu-se parcă din carnea cărui frate e făcut salamul acela, definitiv parcă amuţit într-o melancolie inertă, deşi se mai găsea câte unul să-l consoleze că doar n-o să ţină cât lumea prăpădul ăsta ori să-i zgândăre speranţa, arătându-i vulturul acela uriaş de fontă de pe una din cupolele Mitropoliei, dac-o prinzi pă cioara aia, moşule, face cât tot ce-ai căsăpit la viaţa ta şi nu mai ai nevoie nici de porc şi nici de curcan de Crăciun.

Curgea apele dă pă el de ziceai ce-i aia şi io atuncea am zis că de frică, și el ca și noi, cam la cinzeci de hoți care ne vedeam făcuţi terci sub zid de puşcărie. Da’ nu. Ce făcea el atuncea cu lacătu’ şi zăvoru’ puse pe-afara uşii dormitorului era ca şi cum ai fi speriat fieru’ răstindu-te la el. Atuncea l-am văzut şi io ce-i poate pielea lu Spermenzan. Cică cel mai mare spărgător din Europa. Pân’ la ora aia, adunase şaizeci şi ceva de ani pedeapsă… între timp, buldozerele reuşiseră să cureţe zăpada din jurul ruinelor, deschizând crâmpeie de front de lucru, şi viscolul se mai liniştise, aşa că am început să petrecem cabluri prin găvanele ferestrelor scobite de tocuri şi pervaze, pe care le ancoram de buldozere ce patinau şi morfoleau zăpada amestecată cu ciozvârte şi măruntaie de zid şi accelerau gata să-şi scuipe sufletul sub ziduri trainice, neclintite de

trei cutremure mari, armate temeinic şi-n tihnă cu belşug de lemn şi fier şi plasă de sârmă, încât cablurile groase ca pe mână zbârnâiau surd şi se mai şi rupeau, frecând opt straturi de cărămidă şi vibrând cu câte un buldozer la ambele capete, pentru a pătrunde adânc în carnea palpitândă a fortificaţiei, până ce tendoanele şi arterele erau retezate pe rând şi se surpau într-un nor de moloz care imediat începea să crească în toate părţile ca un întuneric roşu împroşcat de o haită de sepii şi care nu se risipea definitiv nici ziua şi nici noaptea, căci toată ruina aceea era pritocită şi nivelată continuu de fadrome şi excavatoare al căror fum se amesteca cu praful şi gazele basculantelor aflate într-un du-te-vino neîncetat, în vreme ce noi mai alegeam cărămida şi cu mâna, alegeam din moloz şi grinzile, şi tot ce era lemn, cu multă tragere, fiindcă nu toate basculantele luau drumul depozitelor, cel puţin una din cinci o pregăteam pentru vreun client rămas pe drojdie cu lemnele în iarna aia, amarnică vreme ne-a fost dată, da’ uite c-avem de toate iarna asta, în afară de foc şi d-ale gurii, da, în afară de foc şi d-ale gurii nu ne lipseşte nimica... Nimica nimicuţa, după cum vă spui, spune Dolângă, și c-a ieşit Spermenzan al meu curat ca floarea și fără cazier şi s-auzea că i s-a dat ceva, un fel de post pe la Miliţie ori Securitate... Giani Bajnorică ştie mai bine: l-a făcut consilier tehnic. Pe urmă cică ar fi vrut să-l cumpere americanii şi ăştia ar fi vrut să-l facă scăpat cu paşaport în regulă, că lua valută multă pe el, da’ n-a vrut el idiotu’ de el. În ’80, Spermenzan al meu era tot la paidamos, cu nouăjdoi de coţi, tot la Rahova, că dacă-l ducea prin alte părţi, nu era mare lucru s-auzi c-a evadat şi se prezenta singur la Rahova la poartă dac-ar fi vrut să se odihnească, iar dac-ar fi avut poftă de lucru ieşea pe teren

şi făcea ravagii… Acuma intrase cu şase luni înaintea mea. Chiar în ajun de Crăciun, pe douăjpatru decembrie ’79 m-a arestat pe mine. Ehhhh… Pe-ntâi februarie am ajuns la Rahova cu pericol social pe dosar… Prin munţii proaspeţi de moloz, aburinzi sub ninsoare, cutreierau cârduri de ţigănci cu saci năclăiţi de jeg rânced, altădată folosiţi pentru sticle goale. Multe veneau direct de la curăţatul zăpezii de pe străzi, înhămate peste canadiene şi pufoaice cu ilice portocalii şi opintindu-se la tomberoane umplute cu chituci şi căpătâie de scândură, la sănii şi cărucioare de butelie, şi apăruseră şi câţiva miliţieni să le alunge şi să le răstoarne sacii şi tomberoanele, fără convingere şi osteniţi şi scârbiţi de ger şi de căţăratul pe mormanele de moloz, dar mult nu mai avea să dureze, cât de curând aveam să lăsăm câmpul ca-n palmă şi aveau să vină alţii să sape altă fundaţie.

* * *

Mulţi o uitaseră poate pe maică-sa, Vatala, dar pe taică-su destui şi-l aminteau, de vreme ce până vara trecută l-ai fi putut vedea pe Spermenzan cel bătrân în intersecţia aceea, a treia pe linia tramvaiului nouăsprezece, cum treci de Crucea de Piatră. El îşi chema clienţii cântând şi pocnind din două cutii de cremă, cu atâta inimă încât erai sigur că-i ţin şi de foame, şi de sete cântecele acelea, căci prea rar vedeai pe cineva oprindu-se să-şi lustruiască pantofii la el. La ora două punct, lua lada cu perii sub braţ şi o pornea cu pas deşelat şi deopotrivă băţos, hotărât şi aureolat de un soi de osteneală împăcată, cu figura subţire şi tuciurie luminată de ceea ce s-ar putea numi sentimentul datoriei împlinite. Îl vedeai traversând

linia de tramvai şi intrând în birtul de peste stradă şi aşezându-se la o masă şi, tot aşa, cântând şi acompaniindu-se frenetic din cutiile de cremă, îşi depăna răbdător prezenţa, aşteptând să-i dea unul şi altul câte o halbă de bere de pomană, căci dom’ Sever, barmangiul, căruia Spermenzan cel bătrân i-ar fi putut veni tată vitreg, de vreme ce o ţinuse câţiva ani pe maică-sa, Vatala, arareori îl băga în seamă şi îndeobşte când se hotăra să-i înfigă gheara în ceafă pentru a-l conduce afară, ţinându-l la oarecare distanţă şi mai mult pe sus până la uşă, ca pe un animal mic şi murdar, că mi-ajunge cu-atâta balamuc şi-mi ţăcăne creierii-n cap de cutiile alea ale tale. Era uriaş dom’ Sever şi încins peste pântecul revărsat cu o faţă de masă scrorţită de sosuri vechi şi zemuri verzui de carne şi cu figură rubicondă şi ras în cap şi cu sprâncene stufoase şi răsucite ca nişte mustăţi, şi numai ce-l auzeai smiorcăindu-se pe la mese că-i singur în toată prăvălia, el ia comenzile, el la bar să umple halbele şi tot el la grătar să întoarcă micii şi tot el la uşă să le taie calea ălora care pleacă neplătiţi, şi mulţi pleacă neplătiţi dacă mă vede singurel cu atâtea pe cap de nu-mi văd capu’ de-atâta alergătură şi-am şi tensiune și-ntr-o bună zi am să cad să nu mă mai ridic, o să fac ditamai gaura în duşumeaua asta putredă, care auzi cum se vaită sub mine din toate scândurelele, auziţi-o, o să cad în pivniţă să mă mănânce şobolanii acoloșa, asuda dom’ Sever smiorcăindu-se, asuda neîncetat și iarna, și vara, și când servea, și când se aşeza să-şi tragă sufletul, şi vedeai cum îi ţâşneşte sudoarea din rădăcinile ţepilor scăfârliei abia încolţiţi, curgându-i în pâraie groase peste chip, într-un voal ca de sticlă topită, oh, bietu’ nostru dom’ Sever, te vom scoate cu macaraua din pivniţă, nu te vom lăsa şobolanilor…

* * *

Pe data de 12 martie 1985 am plecat, şi era ca şi cum nimic nu fusese vreodată pe locul acela. Speriasem deja ultima piatră din Așezămintele Brâncovenești, lăsând în urmă o arătură de moloz veştedă-cretoasă şi mutându-ne în Titan, unde până-n mai am rupt zece kilometri de cablu, demolând Moara de Ciment pe locul căreia avea să se extindă Fabrica de Maşini-Unelte şi Agregate. Pe urmă am intrat în Institutul Medico-Legal. Noi dărâmam şi ei lucrau de zor, pentru că nimeni nu le dăduse încă de veste unde se vor duce cu tot cu morţii lor. Devenisem foarte buni prieteni cu morghiştii, droghiştii de fapt, aşa îşi ziceau ei, fiindcă toţi se ţineau că-s farmacişti de formaţie, specialişti şi crema cremelor acestei branşe, şi oricum erau nişte oameni de excepţie, în ceea ce ne privea pe noi, oameni de vreo mie de lei pe zi, chiar dacă nu prea ţi-ar fi dat mâna să-i invidiezi şi am căzut de acord că aici nu-i de stat nici pentru de zece ori mai mult, adică să dai borhotul afară din morţi şi pe lângă asta câte nu făceau robotind toată ziulica ca nişte furnici, spălând morţii, şi cărându-i de colo colo, unde era nevoie şi bărbierindu-i şi îmbrăcându-i şi pregătind totul de la a la zet pentru drumul cel de pe urmă, o sumedenie de munci necalificate adică, pentru care nu se-nduplecau să ţină pe lângă ei alţi oameni, numai pentru a nu le ştirbi dintr-un câştig pe care-l sporeau şi prin înmulţirea substanţelor de îmbălsămare care se ştie cât de scumpe sunt, şi pe urmă gândeşte-te că morţii aduc noroc la orice pe lumea asta, dacă te-nvârteşti zi de zi prin preajma lor, drept pentru care nici rudele nu se prea uită la bani, dorinţa lor fiind aceeaşi cu ultima lor

dorinţă, și chiar și cel mai nevoiaş visează la o moarte proprie, aşa cum altădată a visat la o viaţă proprie, adunând zile neasemănătoare cu alte zile ale altor vieţi. La Morga mâncaseră o pâine şi cei trei care, cu un an în urmă, aprovizionaseră cu ficat vreme de câteva luni restaurantul Budapesta, şi pe care colegii lor îi socoteau pe bună dreptate cretini cu acte-n regulă, căci o bucată din aceea de ficat de mort putea oricând să ajungă într-un laborator, ceea ce s-a şi întâmplat şi se ştie că asta-i mai ceva decât orice altceva și de aceea îi și zice atentat la sănătatea sau viaţa nu mai ştiu cui, păi de bună seamă că a cui s-o hrăni cu măruntaiele frăţiorilor şi surioarelor sale, păi tot atâta pedeapsă au luat ei cât inginerele alea de la Fabrica de Lapte, e imposibil să nu fi auzit, care rămânea ele singure după program, când pleca şi tot schimbu' doi, şi se scălda în recipientele cu lapte să li se frăjezească carnea şi să se-ndulcească dracu' să le ia, cum îţi spun, că cine-a dat peste ele e tocmai un consătean de-al meu paznic acolo care era schimbu' trei la poartă, şi dacă n-avea somn, hai să facă şi el o tură prin secţii, să-şi ia pân' la ziuă dreptu' de unt şi caşcaval, şi-acuma dacă le-a găsit bălăcindu-se-n lapte ca la ştrand, decât numai că era-n pieile goale, ştoarfele, nu, că le spune dacă nu stă şi ele o dată, că doar nu le-o face altă gaură, cică doar o dată fiecare pân' la ziuă, că ele era patru, stajiare, şi el un ditamai mocofanu' cât muntele și mai vânos decât un măgar, fincă se ştie că doar ăştia are parte de lucru pe la poartă, la Lactate ori la Antrefrig, la Abator ori la Vinalcool ori la Fabrica de Bomboane, doar n-o să vină aicea să-şi verse sufletu' pe maţele morţilor şi cică la mine-n gheretă că-i cald sau mai bine-n căzile astea să ne zbenguim şi să ne bălăcim ca nişte boboci de raţă, ui mamăle-tatăle câta

foamea-n gâtu' ţăranului, da' vezi că ele a zis că-i vorbă-n vânt, că cine ce poa' să le facă, şi n-au vrut să-şi spurce carnea lor frăjezită şi-ndulcită cu mocofanu' ăla, c-altminteri ar fi scăpat, vai de tinereţele lor. Aia e, vezi, fiecare după cum îl frământa priceperea, şi mai ciumeţi, şi mai făcuţi grămadă, cu ficat de mort ori cu băi de lapte, da' ce să mai zici de nea Silvan al nostru, care nici în afara legii nu calcă cu vila lui pe lângă care şi-a-njghebat o crescătorie de dobermani hrăniţi împărăteşte cu măruntaie de cadavre şi spune că n-are nevoie să țină mai mult de cinci femele și un mascul și n-are la ce să se omoare de vreme ce vinde doar căţeii numaidecât ce-i înţarcă cu cinci mii bucata, bravo nea Silviene.

Iar luna iulie părea doar că trece. Atunci a fost când n-am mai mişcat nimic din Morga. Zilele înţepeniseră fixate-n piroane de dogoreală, frigea aerul împletindu-se şi despletindu-se în efluvii de formol și-n damfurile măruntaielor frăţiorilor și surioarelor noastre pe care le mâncau câinii. Niciunul din noi nu catadicseam să adulmecăm vreo împotrivire prin delirul caniculei, nemaiamintindu-ne cum munceam altădată şi nu scăpăm ocazia de a fura orice ne-ar fi căzut la-ndemână, munceam și furam azi, numai pentru ziua de azi şi ca să avem ce mânca azi, pentru că nu exista niciun mâine, şi cu atât mai puţin un ieri, şi de-acum dispăruse şi azi ori rămăsese doar pentru leşinaţii de morghişti trăgând de morţi în disperare la gândul că le vom strica rostul cât de curând, făcându-le zob şandramaua de buncăr de beton ce ne amăra viaţa tocând cabluri de oţel ca pe mână şi gripând motoarele buldozerelor. Îi vedeai în şorţuri şi-n şlapi apărând în capetele culoarelor cu morţii în spinare, ca nişte gladiatori, umblând tot scăldaţi în sudori şi-ntr-o veşnică stare de

semitrezie, şi pe măsură ce înaintau în ceasurile amiezii arătau ca purtaţi de un al şaselea şi al şaptelea simţ, din ce în ce mai năuci şi din ce în ce mai lucizi şi spălându-se din creştet până-n tălpi cu vodcă poloneză şi trimiţând după bere Randenberg şi calupuri de gheaţă, în vreme ce noi degeaba ne-am fi îmbătat acolo şi-n definitiv noi nu ne puteam compara cu ei, iar bere la halbă se-ntâmpla că se găsea în vara aceea prin toate bodegile oraşului, trezită şi caldă, clocită şi cu gust de borş sau Dero, asta nu conta chiar deloc pentru măruntaiele noastre ce vor hrăni câinii lui nea Silvian, fiindcă băutura-i din belşug mai cu seamă atuncea când este ieftină, ca și mâncarea și toate celelalte, și dacă nici belşugul nu ne-ar fi priit, atuncea ce dracu' altceva să ne priască prin focul Aceluia suflând peste lume pustiitor şi lăsând brazde de câmp veşted-cretos pe unde trece şi toată cenuşa duhorii Lui întru odihna pământului, încât primele cinci halbe le beai de sete şi următoarele cinci ca să te binedispui, şi pe urmă tot aşa, până ai fi reuşit să te-mbeţi, de pompierul ăla mâncător de ciori vroiam să spunem, care ăsta s-a îndeletnicit într-o bună zi cu treizeci şi ceva de halbe de la zece dimineaţa până la cinci şi n-ar fi fost mare lucru c-a luat-o printre dărâmături, pe calea Căuzaşi, până a căzut secerat de vipie în faţa ruinelor cinematografului Tomis, sub botul tramvaiului 19, da' ai fi putut să dai în comă alcoolică, Celestine tată, l-a mustrat părinteşte un morghist a doua zi, și câte necazuri și câte nenorociri și s-am io d-ăia de câte un leu în buzunar acuma din câți am scos borhot de tescovină, decât numai că nu prea avea habar Celestin cum arăta aia o comă alcoolică, deşi poate trecuse de sute de ori pe lângă ea pe stradă şi de câte ori nu dăduseră nas în nas, da uite că nu luase aminte să-i reţină chipul, pentru

ca la un caz de Doamne fereşte să se ferească din calea ei.

* * *

Într-o vreme, lui Bajnorică mai mult Pericol Social ajunsesem să-i spunem, şi drept e că-şi simţea orgoliul alintat, oricât de rânjit ar fi fost tonul nostru. Altminteri, el era o stârpitură blondă încărunţită, unu’ din ăia doi la metru şi lat în spate cât un bilet de tramvai. Era cică şofer pe o Autoutilitară în ajunul acela de Crăciun când l-a oprit un ofiţer de circulaţie să-i arate ce are sub banchetă, direct la banchetă a pus botu’ spurcatu’ şi fără să-l mai încurce altcum, încât de bună seamă că fusese dat în primire. Avea sub banchetă două pungi cu ceasuri electronice, care nici măcar nu erau ale lui, doar le ducea la cineva în Bucureşti, ca să vezi de unde ţi se poate trage când e să se-aleagă praful. Şi tot tânguindu-se cu gaboru’ ăla, cică din vorbă-n vorbă i-ar fi tras peste gură de câteva ori cu o bucată de fier şi i-a dat afară toată dantura… Ba mai degrabă s-o fi-ntâmplat invers, ai crede, când vezi ce orgă devastată de vijelii amarnice deapănă pătimirile lui Bajnorică, dar fie şi aşa, Pericol Social. El clipea des când înfigea ranga în pervaze şi-n uşori, şi când se prăbuşeau grinzile, îl vedeai gata s-o ia la fugă. Era în schimb un excelent comisionar, în fiecare dimineaţă îl trimiteam să vadă ce a mai băgat în hală la Unirea, fiindcă pentru el nu existau cozi mai lungi de cinci minute şi-n afară de asta dobândise pe atunci o dexteritate rară de a se aproviziona de prin autoserviri. Ciordea privind drept în ochii femeilor ce patrulau printre rafturi, zâmbindu-le şi dezvelindu-şi gingiile vinete peste sufletele lor, şi tocmai când se strângeau ele de dezgust, cărăbănea sub pufoaică sticle şi

cutii de conservă. Se mai întâmpla că-l prindeau, mai lua omor de la vânzători, şi-n drum spre miliţie i se făcea rău şi se zvârcolea pe jos ca o găină tăiată, scuturat de boala aia reaua, să fie acolo la el, şi vai de steaua lui de nenorocit şi nu pare să aivă mai mult de patruzeci şi ceva de ani, încât orice specialist în boala aia reaua ar fi lăcrimat peste spasmele lui, căci în această direcţie avea un geniu de necuprins în vorbe şi numai să-l fi văzut cum devenea pe rând surdo-mut, orb, cretin, paralitic şi cum îi curgea sânge din nas la comandă şi cum i se-ntindeau balele şi mucii până la genunchi şi i se prăvălea vederea în fundul capului şi-i dispăreau pupilele și i se umfla limba cât o cărămidă, cum i se-nmuiau şi se-mpleteau picioarele şi cum i se rupeau încheieturile, apropiind vârful degetelor picioarelor către genunchi, şi-i înfloreau sub fălci noduli cât oul de porumbel, iar uneori când povestea, glasu-i era străbătut de o gâtuire smiorcăită, nici nu vrea să-şi aducă aminte, da nu pot, e un fel de spurcăciune-n mine care nu mă lasă și nu mă lasă și iar nu mă lasă să uit. Am stat la Rahova nicio săptămână, că m-au trimis pachet la stuf. Când am ajuns acolo, era ca-n filme: de la autobuz la dormitoare am mers prin culoar de caralii, din cinci în cinci metri caraliu’ cu câinele lup şi cu pistolu’-mitralieră de gât, şi noi zdranga-zdranga cu lanţuri la picioare şi câinii lătra ca la balamuc, să sară pe noi să ne halească şi mai mult nimic. Era unu care zbiera, băăăăă, la stână bă, cu câinii, băăăăă! La oi, ciobanilor, ghelbanilor, tu-vă-n gură de jigodii împuţite, băăăăă!... Şi gaborii făcea spume la gură cotrobăind printre noi şi nu dădea de el deloc. Era unu’ care vorbea din burtă şi tot aşa şi urla când l-apuca pandaliile alea amare. Fusese cică tehnician veterinar şi unii spunea c-a intrat politic fincă zbiera din burtă lozinci

contra partidului prin localuri. Da' vezi că asta n-ai fi avut cum să ştii din dosar. Alţii spunea că după dosar ar fi intrat pentru viol zootehnic, chiar aşa îi zice, auzi nenorocire care să te ţină ani grei la ocnă, care pentru noi oricum era mai la-ndemână decât că se bate-n parte cu comuniştii şi cu Ceauşescu, cu lozincile lui strigate din burtă, de care hoţii, şi nu mai zic gaborii, se fereau la fel ca şi cei de-afară, şi mai bine spune câte turme de vaci ai împulat, moşule? Şi el te fixa fără să deschidă gura, am împulat-o pă mă-ta, pă vaca dă mă-ta, pă măta, pă mă-ta, de făceai pe tine de râs când îl vedeai cum vorbeşte…

* * *

Pe 7 mai 1984 am intrat în Așezămintele Brâncovenești cu răngi şi furnicaţi de frenezia distrugerii. Am scos mai întâi uşile din balamale şi tocurile ferestrelor, după ce am spart geamurile, am smuls din ziduri pervazele şi uşorii şi pe urmă am jupuit de pe pereţii laboratoarelor, băilor şi culoarelor pogoane de faianţă ce putea fi folosită, ca şi nouă, din care o parte am reuşit s-o vindem, pe fugă şi tocmită-n grabă, la niciun sfert din preţul ei din magazin, ferindu-ne unul de altul, dar mai ales ferindu-ne de cei care-şi luau dreptul la lumina zilei şi cu acte-n regulă, dat fiind că sarcina lor era să vegheze ca tot ce iese pe poarta spitalului să ia drumul depozitelor ICRAL-ului… Mă tot gândeam io, Giani-Giani, ce dracu' caut io aicea cu şerpii şi lipitorile călare pe mine şi cu norma aia de-ţi venea să-ţi iei gâtu', şi până la urmă am mâncat doi pumni de var de pe zidu' dormitorului şi-am ieşit la raport într-o dimineaţă, cu febră mare, că cer să fiu trimis la Rahova de unde-am venit ori oriunde altundeva, numai să mă dea de

aicea de la stuf… Cică bine, cetăţene, face gaboru’. Hai la pedagog. Ce nu-ţi convine, cetăţene? face pedagogu’. Permiteţi să raportez, cetăţene pedagog, io am febră mare, de-abia mă țin pe picioare, şi nu mai rezist aicea. Cetăţene Bajnorică Giani, face spurcatu’, de-aici n-avem unde să te dăm. Dacă ţi-e peste poate, ia cuţitu’ ăsta şi taie-te, şi-mi dă un ditamai şişu’, d-ăla de vânătoare cu care se beleşte urși și mistreți. Vezi că mă citise spurcăciunea, ştia că nu sunt din ăia care şi c-o juma de lamă se taie de face să zboare sângele din ei în toate părţile, care nu şi-ar fi băgat în cârd cu ei în felu’ ăsta. Mie doar că mi-a venit dracii şi i-am trântit cuţitu’ pe masă să-i sară-n ochi, ia-l tu şi tai-o pe mă-ta, că dacă era ceva de capu’ tău nu stăteai aicea să dai educaţie la hoţi şi la pizdari! Şi el, zece zile d-arest de gradu’ zero pentru cetăţeanu’ Bajnorică Giani. Şi iar mi-au pus lanţuri la picioare, şi de la zece la cinci dormeam pe pat de scândură, care-n restu’ zilei se-ncuia cu lacăt pe perete și zăceam pe ciment şi o zi trecea acceleram’ şi o zi personalu’, adică o zi trecea mai repejor, cu două sute de grame de pâine şi apă, şi a doua zi trecea mai greu cu apă numai… Ce să mai, că m-au făcut spurcăciunile. M-au scos de-acolo înainte de termen. M-au scos târâș.

Mort m-au scos. Decedat la Poarta Albă, în arest de gradu’ zero… Şi pe urmă am dislocat bucată cu bucată plăcile de marmură ale treptelor holurilor principale şi le-am încărcat în basculante împreună cu balustradele din popici de gresie alungiţi şi de forma unor amfore zvelte, iar primele calorifere, căzi, bideuri şi vase de closet le-am coborât pe scări şi cu frânghia pe ferestre, însă celor mai multe, presaţi de timp, le-am făcut vânt de la etaje direct în curte. Din zidurile holurilor principale am scos zece plăci de marmură înalte de doi metri şi late de unu,

inscripţionate cu texte chirilice, folosindu-ne de daltă şi ciocan, şi unde nu s-a putut altfel am băgat picamerele, dar până să ne apucăm de lucru a venit o echipă de filmare de la nu ştiu ce studio şi şi-a făcut de lucru pe lângă ele câteva zile, ceea ce iarăşi ne-a întârziat şi a trebuit să intrăm în viteză, încât pe toate le-am încărcat în basculante ştirbite pe margini şi patru din ele făcute bucăţi, da' să zic acuma că nu se făcea s-o mierlesc în felu' ăsta, c-aveam şi pedeapsă mică şi nici politic nu eram, şi poate că de frică ori cu a nu ştiu cui aprobare m-au dus nu la spital la Jilava, ci direct la Spitalu' de Urgenţă, în oraş, şi p-ormă la Caritas.

Ori că m-au confundat cu altu', fincă nu se prea ştiau unu' de altu', care cu ce e, nici chiar din dosar, şi fiecare era cu soarta lui scrisă sus de tot, care până s-ajungă la respectivu' se mai întâmpla să cadă pe altu', adică aşa a vrut Dumnezeu, până la urmă, să stau o lună şi mai bine la Caritas, la păpică bună şi la căldurică şi vizite şi pachete ca şi-n civilie şi nevastă-mea aia cu care eram atuncea putea să vină oricând şi-o băgăm în toaletă şi-i trăgeam la buci în picioare, ca câinii, şi trai pe capu' meu, şi când m-am întors la Rahova pentru ce mai aveam, Spermenzan era tot acolo, acolo o să putrezească dacă n-o fi şi putrezit deja. Tot acolo era și-n '83, își amintea Dimitrie Cafanu, care ăsta nimerise acolo dintr-o razie a miliţiei, aflându-l de ani de zile neîncadrat în câmpul muncii şi corespunzând decretului respectiv cu pedeapsă de la trei la şase luni, şi Spermenzan ăsta, îl băga seara la arest cu lanţuri la picioare şi dimineaţa îl vedeai cum se plimbă prin curte ca pe moşia lu' tac-su. Tăia amărâtu' de el tot ce-i ieşea în cale, şi lanţuri, şi gratii, şi lacăte, c-o jumătate de lamă de ras, hâr-hâr-hâr toată noaptea dacă n-o fi avut somn şi

altceva n-avea de făcut. Ținea bucata aia de lamă ascunsă sub limbă, dar toți gaborii ştiau de ea şi zbiera mereu la ei când i se părea că se-apropie să i-o ia, nu v-apropiaţi că-nghit lama! Nu v-apropiaţi că-nghit lama!... Da' mai înghite-o odată dracului, moşule, că ni s-a găgănit de când o tot înghiţi şi n-o mai înghiţi! Cel mai mare spărgător... îi căzuse tot păru' şi-avea bibilica opărită şi buburoasă, ca la scalpaţi. Avea găozu' făcut ferfeniţă în ultimu' hal. Era fetiţa oricui, pentru-o ţigară stătea cum îl puneai, oh, cel mai mare spărgător din Europa, la care Dolângă meditează, păi ceva-ceva tot a fost de capu' lui.

* * *

Căutătura lui şi mersul lui de elefant suferind printre mese emanau o duhoare dulceagă, domestică, dominând rumoarea anemică din localul în care n-ar fi încăput mai mult de zece clienţi, încât după prânz pe mulţi îi vedeai aciuindu-se pe afară, aşezaţi pe bordura trotuarului cu halbele între picioare, la o jumătate de pas de şină, iar când trecea tramvaiul 19, halbele pline clipoceau debordând pe caldarâm, dar oricât de aglomerat ar fi fost, la cinci fără un sfert se elibera un scaun şi jumătate din masa de la geam, pe care apărea un platou cu treizeci de mici şi cinci halbe, una cu vodcă şi restul cu bere asta pentru o primă repriză, de încălzire şi intrare în mână, căci la ora cinci punct, când piuia ora exactă la difuzorul agăţat deasupra afişului cu Nu servim persoanele aflate în stare de ebrietate, descindea acolo unul cât doi dom' Sever puşi cap la cap, dacă aţi putea să vă închipuiţi pe acel Atanasie Grigeanu, liber-profesionist şi proprietarul unui minuscul atelier de ipsosărie şi monumente funerare, unicul

proprietar şi lucrător al acestui atelier, căruia i se mai spunea şi domnul Tonă, şi domnul Roman Diesel, deoarece adesea era văzut în drum spre domiciliul clienţilor săi ducând câte o cruce de marmură pe fiecare umăr, cu pârghiile antebraţelor frânte pe stâlpii paralelipipedici îngropaţi adânc în grămezile de muşchi ale umerilor săi şi ţinând pumnii încleştaţi la nivelul privirii, într-o prea afectuoasă şi interminabilă strângere de mână, în timp ce deasupra capului ivit din jugul de piatră mult deasupra capetelor din jur, braţele crucilor se loveau încălecându-şi ecourile în văzduh şi se legănau şi se zbăteau învolburând înălţimile, încât cineva a fost curios odată, reuşind după multe stăruinţi să-i înduplece şi lui curiozitatea însoţindu-l de-a lungul a patru staţii pe linia lui 19, gâfâind cică în aşa hal că domnul Tonă i-ar fi spus să-şi întindă un hamac acolo, între braţele crucilor, iar în piaţa Decebal au făcut o haltă la un cântar pentru lăzi de fructe, o sută optzeci şi două de kilograme cântăreau cele două cruci, iar domnul Tonă doar 0,14 tone, gândiţi-vă numai, strănepot, nepot şi fiu de pietrar, el purta cu un orgoliu ostentativ şorţul acela de piele argăsită grosolan şi cât un aşternut fără sfârşit, încropit din nenumărate bucăţi de şorici poros şi ţapăn şi pudrat din belşug cu sfărâmătură de piatră, nici duminica nu-l dădea jos şi se spunea că nici duminica nu lasă lucrul şi ciocăneşte păcătosul de el ca un apucat, zi de zi fără răgaz, din viul nopţii până când poposeşte la dom’ Sever să-şi facă plinul, neînvrednicindu-se nici măcar atunci să se schimbe, încât nimeni n-ar fi crezut că mai are și alte haine în afară de hărtănitura aia cusută din pieile unei turme de porci care-l înhăma peste carura de mister univers năpădită pe alocuri de grăsimea întreruperii antrenamentelor, dar nu e mai puţin adevărat că nu era

prea uşoară nici povara celor cincizeci şi ceva de ani pe care o ducea odată cu crucile sale, şi totuşi el nu-şi îngăduise vreodată clipe de răgaz mai lungi, tocmai pentru că dintotdeauna se înverşunase de unul singur şi n-avusese nicicând vreun asociat şi nici nu-şi dorea, şi nici vreun suflet pe lângă el, un căţel sau o pisică barem, astfel că din capul locului crucile lui le deosebeai de oricare altele făcute în acest oraş prin aceea că erau foarte lungi, partea care intra în pământ fiind încă şi mai lungă decât cea care se vede, şi sprijinindu-se aproape pe fruntea odihnitului, dacă aţi mai pomenit aşa ceva, şi tocmai de aceea ar fi fost şi greu de transportat cu roaba, iar un căruţ pe măsura acelor cruci, fără îndoială că ar fi încurcat traficul, în vreme ce un camion de bună seamă că ar fi întinat firma domnului Roman Diesel, care defilând cu crucile sale prin lume îşi făcea reclamă, economisind totodată și preţul transportului, şi totuşi dincolo de ce-ar fi fost de văzut şi de cumpănit, tot ce ieşea din mâna lui îi purta marca şi renumele.

* * *

În acelaşi timp se dărâma pe Căuzaşi. Acolo mergea mult mai repede şi nu era nevoie de cabluri, şi buldozerele lucrau doar la nivelat în urma excavatoarelor ce întindeau braţele prin coşmaruri de pâclă purpurie, bătând în zid cu pumnul cupei, cioc, cioc, e cineva acasă? Şi la următoarea ciocănitură nu mai era nici casa şi nu mai era nimic. Noi însă aveam viaţă grea cu buncărul de marmură şi beton care era Morga. Plesneau cablurile de parcă ar fi fost din cânepă putredă şi n-aveam decât să împletim câte două şi câte trei şi să punem câte două buldozere la capetele

împletiturii. Scurmau şenilele în neştire, şi eşapamenţii şi carterele motoarelor se încingeau până la a deveni transparente, încât vedeai ca într-o radioscopie în măruntaiele diavolului bielele zbătându-se în capul pistoanelor prin limfă de ulei.

Spre sfârşitul lui septembrie, abia, am terminat şi noi cu Morga. La vremea aceea, între cheiul Dâmboviţei până dincolo de Calea Dudeşti şi de-a lungul Căuzaşilor până spre Podul Mărăşeşti, pământul scurmat de şenile fumega prin craterele fundaţiilor şi pivniţelor şi peste văile de cenuşă şi moloz risipite în dâre de tocătură de grinzi de lemn şi fier pritocită cu cioburi şi garduri din plasă de sârmă şi fier forjat şi cu vrafuri de tablă de acoperiş terciuite sub roţile basculantelor şi copaci smulşi din rădăcină, cu trupurile scobite de răni mari ce se cicatrizau instantaneu în atmosfera saturată de praf, înfăşuraţi cu fire electrice peste frunzişuri laolaltă cu fragmente de stâlpi de beton, iar pe cioturile pitice de ziduri rămase în picioare se vedeau culoarea intimă a zugrăvelii şi urmele tablourilor şi afumătura de pe pereţii bucătăriilor, şi pe duşumele se distingeau urmele mobilelor şi a covoarelor şi totul se străduia să amintească despre un trecut de mult lăsat în urmă, atât de îndepărtat şi atât de incert încât nu mai avea cum să aparţină cuiva şi uite-l cum vine şi uite-l cum trece stârnind viermuiala celor care căutau şi scurmau solitari, alegând tot ce ar mai fi fost bun de ceva şi ducând cu sacul, cu spinarea și cu toate neamurile de camioane trase de cai, în vreme ce basculantele erau încărcate de-a valma cu tot ce apucau cupele excavatoarelor, zi şi noapte într-un du-te-vino furibund, cărând oraşul la gropile de gunoi de la marginea oraşului.

În ultimele zile ale lunii noiembrie evacuaserăm

molozul din zonă. Rămăsese un pâlc de clădiri, pe o fâşie lăţindu-se treptat, în formă de pâlnie, de la Biserica Sfânta Vineri până la magazinul Unirea, în care am intrat în prima zi a lunii decembrie, începând prin a dărâma proprietăţi ale comunităţii evreieşti, o bibliotecă şi un depozit de alimente şi de materiale de construcţii, o crescătorie de păsări şi abatorul ei, clădiri joase şi cenuşii smerite la poalele sinagogii de un alb de gheaţă inflamat de inscripţiile roşii săpate-n tencuiala faţadei, după care am desfiinţat adăposturile pionierilor speculei cu ţigări, căci acolo crescuseră preţurile într-un tempo de tot leşinat, cu nicio sută de lei de-a lungul a vreo douăzeci de ani, acolo agonizase pulsul bursei, în casele acelea de periferie meridională înghesuite şi străbătute de scuare scorburoase, întortocheate, cu terase lungi, legate prin frânghii de rufe, încât doar mergând din apartament în apartament şi din gang în gang, fără să vezi cerul, puteai ajunge în strada Mămulari şi-n strada Sfântul Ion Nou. Noi am ajuns în Mămulari în zece zile, lăsând în urmă o jumătate de pogon de câmp arat de buldozere şi intrând în case negustoreşti cu balcoane şi garduri de fier forjat irupând gheare şi ciocuri, căngi şi profile de halebardă şi deasupra intrărilor felinare ornamentate cu cârcei spiralaţi migălos, şi pe copertinele din vitralii în culori crepusculare străjuiau câini cu capete de diavol şi aripi de liliac şi-n tencuiala faţadelor erau dăltuite blazoane cu Bucuresci 1896, sub numele arhitectului şi al primului proprietar.

Unii dintre ultimii proprietari locuiau acolo de patruzeci şi ceva de ani. Bâjbâiam turmentaţi printre îngeri avântându-se către cerul tavanelor în fâlfâit de aripi iscând degradeuri azurii-purpurii şi printre nimfe grăsălane despletite, hârjonindu-se la scaldă, şi brâie

împletite de ipsos suflat cu bronz şi sobe suple de teracotă cu luciu opalescent, iar tavanele holurilor închipuiau ceruri împăienjenite de frunziş şi rândunele planând spre cuiburi cu pui căscând ciocurile, uite, nu s-a clintit nimic la niciun cutremur. Dumnezeu a avut grijă de noi şi-am fotografiat casa colţişor cu colţişor, totul am fotografiat, mai spunea proprietara, alungându-şi parcă unele mustrări de conştiinţă, nimic-nimic nu mi-a scăpat, e toată agoniseala mea de-o viaţă aici, de când m-am măritat, din ’40, şi mobila am mai dus-o la consignaţia, că n-a încăput toată la neamuri, şi geamurile uşilor de la livinguri sunt cristale sculptate şi şlefuite, uite, cristale unicat, fiecare are pe el semnătura artistului, le las aici, n-am ce face cu ele acolo, oh, două camere-n Baba Novac, cu paliere lungi ca la spital şi ciment şi linoleum pe jos şi pereţi din prefabricate de beton, cum zicea bărbată-meu, Dumnezeu să-l odihnească, care a fost conferenţiar la Medicină Veterinară, că blocurile astea noi nu-s ca grajdurile, făcute ori din cărămidă arsă, ori din paiantă, dar niciodată din beton, că se-mbolnăvesc animalele, şi nici nu dăduseră drumul la gaze şi la căldură când am trecut pe-acolo săptămâna trecută şi bine că n-am vândut butelia, mai spunea bătrâna, şi aici mereu am făcut focul cu lemne, cu multe lemne, fiindcă se-ncălzesc greu camerele astea mari şi picturile de pe pereţi ţin rece şi nu ne-am îndurat să le-acoperim cu humă, n-a vrut bărbată-meu, Dumnezeu să-l odihnească.

Mda, au stat bine jigodiile aici, murmura câte un tovarăş prim de la sector, măturând pereţii cu priviri mari, mda, au dus-o ca-n filme jigodiile. Mereu apăreau de la sectoare şi de la municipiu tovarăşi primi şi tovarăşi vice, haite de tot felul de neamuri de tovarăşi, echipaţi ca

pentru expediţii lungi pe vreme vitregă, în bocanci de alpinişti, în canadiene şi combinezoane matlasate şi pelerine cauciucate, şi doar genţile diplomat aminteau de apartenenţa lor la ultima generaţie de tovarăşi care veneau să pipăie pulsul lucrării şi să impulsioneze, căci până la revelion trebuia păpată şi felia asta de oraş, şi tocmai trecuse şi tovarăşul care purta în geanta sa diplomat o pereche de cătuşe, şi toată lumea ştia despre el că are dreptul să aresteze pe oricine crede de cuviinţă, în cazul când constată că sabotează ori întârzie lucrarea o secundă.

Ei îşi scoteau ultimele bagaje din saloanele lor pictate în ulei cu câteva ceasuri până să apară excavatorul să bată cu pumnul în perete, deşi fuseseră anunţaşi şi presaţi cu multe săptămâni înainte, şi parcă tot nu le venea să creadă, şi parcă tot aşteptau o minune care nu se mai arăta, și rămâneau în urma lor borcane cu murături și farfurii cu restul mâncării de aseară, borcane și cutii cu tot ce e nevoie la bucătărie, şi bocancii noştri fojgăiau prin dâre de griş şi cacao şi se-nnoroiau prin băligi rubinii de dulceţuri, dar nu ne mai îmbia nimic, ciori mâncasem la Brâncovenesc şi totuşi nu eram chiar atât de leşinaţi pe cât am fi părut, iar meseria noastră fusese dintotdeauna căutată, fiindcă vezi bine că ranga nu-i pe potriva oricui, şi reverberau în hohote reci cristalele livingurilor cu dragoni împletiţi printre tije de crini nesfârşite, pocnind cu numele artistului şi cu tot cu artist și teancuri de ziare și reviste și romane franțuzești băşicate de umezeală şi terfelite sub bocanci şi două reviste pornografice pe care ne-am încăierat cinci inşi smulgându-le paginile, în timp ce nimfele conteneau pentru o clipă fără sfârșit zbenguiala lor pe malul lacului pentru a coborî priviri melancolice spre

pubisurile scobite de ciocuri de rangă şi supurând de praf de tencuială peste pânda virilităţilor îmboboşate desenate cu colţuri de cărămidă, şi încă scoteam parchetul de esenţă tare pentru depozite o parte, iar ce puteam doseam pentru vândut şi pentru focurile noastre de acasă şi dărâmam cu ranga sobele care luau drumul depozitelor şi le dislocam placă cu placă pe cele pentru care găsisem clienţi, răzuind de pe fiecare placă stratul de funingine gros de-o palmă, zile-n şir orbecăind plini de zel prin nori de funingine, şi praful şi pulberea ni se zbăteau în priviri însetate şi înfometate dibuind clanţe de bronz butucănoase terminate-n capete de leu, vezi că umblă unu' pe jos care cumpără bronz şi aramă, cinci lei kilu' de aramă şi cinşpe lei bronzu' a zis, şi zi-i să aducă un kil de coniac şi să vină să şi le scoată singur pe toate, şi zice că-i e frică, că umblă presa pe jos şi-i caută-n genţi pă toţi care trece pe stradă şi mai zice că să i le duci în faţă la Unirea şi să mergeţi să le cântăriţi şi atunci s-o fută pe mă-sa şi tot Dolângă-i tatăl lor, al clanţelor, şi Dolângă aduna clanţele şi aveau toate cinci kilograme, căci Dolângă aduna şi plumbul izolaţiilor electrice şi toată ţevăraia de plumb a instalaţiilor sanitare, fiindcă-i doi lei kilogramul de plumb, el rupea sau ardea izolaţia cablurilor de cupru, la Morga jupuise cositorul de pe tabla căzilor unde se spălau morţii, la Brâncovenesc arestase toate vergelele de alamă care ţineau covoarele pe trepte și adunase mercurul din termometre şi scormonise prin gunoaie după cleşti şi chiurete de nichel, pentru că el a lucrat în toată viaţa lui, de ani patruzeci şi trei, în douăzeci şi patru de întreprinderi, ajungând să stăpânească la perfecţie nu mai puţin de şaptisprezece meserii, şi din pricina faptului că a făcut cinci ani de ţuhaus pentru furt de argint industrial, a ajuns să se

descurce prin hăţişurile dreptului penal mai bine decât orice licenţiat în drept, şi nu-i mai puţin adevărat că şi la medicină se pricepe, fiindcă a fost într-o vreme supus la cure de şocuri electrice la Spitalul Central, drept pentru care el nu fumează şi nu pune pe limba lui niciun fel de alcool şi mănâncă doar o jumătate de pâine într-o zi întreagă, viciul lui fiind metalele, să scormonească după ele oriunde, să le aibă, să le cumpere, însă peste această nenorocire, Dolângă se pricepe să repare absolut orice, are înclinaţii spre limbi străine şi a făcut cincizeci şi două de invenţii în curs de brevetare, cândva a avut un strung făcut de el din pinioane de maşini de scris şi diferite subansamble culese de prin gunoaie şi din sonetele de fier vechi și a avut și o casă a lui, meticulos antifonată și terasonată și cu tabla acoperişului izolată împotriva ploilor cu vopsea de dat pe cala vapoarelor şi armată cu patru tone de metale împotriva oricărui fel de calamitate a naturii, dar a fost şi el demolat cândva, de bună seamă că odată cu casa, şi în prezent e chiriaş într-o cameră de trei pe trei în Bariera Vergului, unde stă o femeie mai vârstnică cu doisprezece ani decât el, pensionată pe caz de boală, spune uneori, iar alteori că n-a început încă să-i vină pensia şi el trebuie să umble cu ea pe la comisii de medici şi alergătură după fără de număr adeverinţe şi dovezi de prin fabricile în care a lucrat nevastă-sa…

* * *

Nicăieri în tot oraşul nu se făceau cruci din acelea. Peste tot aveai parte de zeama aia de ciment sporită cu lapte de var şi nisip din belşug, vărsată în forma de fier în care se aranjau câţiva bolovani drept armătură şi totul

garnisit pe deasupra cu trei canciocuri de pietriş de mozaic, cu multă economie, încât dintr-un sac să-ţi ajungă pentru vreo zece cruci care încep să se destrame în ploile primei toamne, înainte să putrezească mortul bine. Atanasie Grigeanu nu avea însă habar că şi aşa se poate mânca o pâine, şi până la urmă nici nu-l interesa, pentru că el aşa învăţase de la tatăl său, şi mai apoi se perfecţionase de unul singur ca stâlpii crucilor să-i conceapă ca grinzile de rezistenţă a unei clădiri, punând în forme armături stas de fier-beton, din care avea permanent la-ndemână un stoc de câteva duzini, iar înainte de a turna cimentul asambla o căptuşeală din plăcuţe de marmură îmbucate trainic cu ciment alb şi lapte de var, şi pentru cine-i procura materiale şi-i dădea mâna să-i onoreze manopera făcea şi cruci din marmură masivă şi busturi şi orice fel de grup statuar, la preţuri neclintite şi oricând de găsit pe afişele de pe pereţii prăvăliei sale, asupra cărora nu se tocmea niciodată, fiind de felul lui foarte scump la vorbă, până şi acolo în birtul lui dom' Sever, deoarece era absolvent al Şcolii de Arte Frumoase din Pomerania şi se cuvenea să-şi facă plinul în tăcere și tot cu gândul la lucrul său.

De-acum se stricase şi vremea, şi nouă mai mult de bârfa şi poveşti ne ardea. Adevărul este că dacă ne-am fi mişcat cât de cât mai vioi, am fi scos pe puţin două sute de căciulă pe zi din plăci de teracotă şi parchet. Ninsese mult, şi abia de se mai cunoştea. Se topise şi o săptămână încheiată a plouat şi ziua, şi noaptea, în bătaie de joc. Uneori ţi se părea că încetează, burniţa preţ de un ceas şi iar o lua de la capăt. Cu sufletele murate de o umezeală acră, ne târam ca nişte umbre prin ruine. Înotam pân' la boaşe prin noroaie şi moloz, tuşeam pe lângă focuri

înteţite în mijlocul camerelor în butoaie de tablă tăiate la gură, Giani Bajnorică se zgribulea frisonat, cu privirea tulburându-i-se roşu de febră, brrrrr, odată și-odată tot o să treacă, și n-o veni ea vara și să stau cu burta la soare, la mare şi la mamicuţa mea la Techirghiol şi-şi sugea gingiile îndârjit şi scuipa, mamicuţa mea, mamicuţa mea, ce de sânge-mi curge din gingii. Dolângă îi dădea o consultaţie sumară, gingivită, cică, ba poa să fie şi paradentoză şi anemie şi să nu mai fumezi şi de băutură să nu te mai atingi şi să freci pă gingii cu sare şi să te cam fereşti de soare şi să te speli pe dinţi cu săpun Cheia. Să nu mai fumez, brrrr, mamicuţa mea, mamicuţa mea, am pufoaica udă-n spinare şi nici focu' ăsta nu mai arde ca lumea. Uite-l cum vine, parc-a intrat un drac în mine, ba nu te gândi că era ditamai diavolul cât casa de mare şi cum se mai zbenguia în flăcări îndrăcitul. Dolângă parcă-l ucidea şi boala focului pe loc o dibuia: n-are tiraju' reglat ca lumea, şi numaidecât îi găsea şi leacul: izbea cu ciocul răngii în butoi, împestriţându-l cu găuri de jur-împrejur, şi vâlvătaia se repezea eliberată spre tavan. Ei, nici chiar aşa, Dolângă tată, dă-o-n pişu' mă-sii dă treabă c-ardem aici ca şobolanii. Dar nici că-i păsa lui Celestin, aşezat pe două cărămizi şi răsfoind un fascicul smuls dintr-o revistă pornografică, viersuind şi el la rându-i grav, încolţit de o muză plângăreaţă, doar tu şi numai tu şi iarăşi tu cu rânjita ta, rânjită cu ăi trei floci care ţine cârma pisatului… Da' nu-l mai întreba de-aşa ceva p-ăsta care nu mai ştie câte ciori a mâncat la viaţa lui şi mai zice c-a fost pompier la Policolor, iar gândul şi vederea lui se îngreunau învinse de un crâmpei de iluzie şi dintr-odată se dorea mai tandru şi mai pudic şi făcea inventarul fotografiilor şi recapitula şi uite-l că nu mai termina. Ba asta da, şi-i ca şi trucată şi nu

mai înţelegi nimic din această îmbârligătură de craci şi te rog să mă crezi, moşule, c-am avut într-o iarnă una exact cum se vede aicea şi ea era studentă şi bătrâna mă tot pisa că vezi de treabă, băiete, că nu stă asta cu tine, şi frumoasă, frumoasă cu draci pă ea, şi la o adică de ce să nu fi stat, care ea ar fi mâncat ciorile cu tot cu pene de câtă foame făcea ea prin căminuri, iar la mine era și mâncare la discreţie în iarna aia, și căldură de dormeai la pielea goală. Şi crezi că-i mare lucru cincizeci de bascule de moloz. Nu mâine, poimâine-i Crăciunul. Da’ să fie ea a dracului dacă ar fi plecat când ar fi vrut ea. Le-au cărat în două nopţi de-aici şi-am terminat aşa cum au zis ei până-n revelion, adică pân’ la coadă io am gonit-o şi unii zice c-ar fi gaboru’ ăla sau ăla, poate unde şi-a dat prea tare-n petec când a-nceput să mă pupe pe toate părţile, cică atâta de drag am ajuns să-i fiu. Biserica Sfânta Vineri s-aude c-au s-o lase la urmă, iar sinagoga s-aude că nu, da-ţi spun io cumnate că altcineva s-ascundea sub Numele Lui de vreme ce-i puţeau picioarele şi gura şi nu era-n stare să lege trei vorbe ca lumea, şi nici magazinul Unirea c-ăsta-i nou şi tot ei l-au făcut, da’ şi-n ziua de azi, dacă vrei să mă crezi, as fi fost cu ea, sau alţii L-aseamănă cu-n şofer de taxi sau c-o babornițǎ smochinită sau cu una din alea de mestecă din buci de te ia ameţeala, ba trăsnea a balegă şi a fum de te lua ameţeala. Nu contează. Măcar de-as fi ținut-o legată, dar când se-ntâmpla să-şi depăşească raţia zilnică de douăzeci de halbe de bere împănate la fiecare a cincea cu una de votcă, el deborda instantaneu într-un torent dezlânat de idei şi concepte, din antichitate până-n Michelangelo şi până-n Rodin, ajungând până la Paciurea şi nescăpându-i nimic pe traseu, pornea să-l rumege pe Brâncuşi cu fervoare dezgustată, şi pentru că era anevoie

de înţeles ei îl respectau, dar de o vreme nu-l mai lua puţin în seamă, în afară de dom’ Sever, desigur, pentru care era un client solid şi foarte stabil şi se mai spunea despre el că într-o bună zi, după mai bine de patruzeci de halbe însoţite de prelegeri epuizante, şi-a scos diploma de Arte Frumoase din Pomerania împreună cu un vraf de tot felul de atestate de care era nedespărţit şi le-a mototolit în pumni şi mare noroc cu dom’ Sever care a adunat toată salata aia de hârtii din birt şi de pe stradă şi i-a înapoiat-o a doua zi în bună stare, şi tocmai apărea, da, după şase şi jumătate apărea şi domnul Ion, în pardesiul lui bălţat de rosături prin care curgea căptuşeala, în pardesiul lui de toate anotimpurile şi cu sacoşa aia de muşama cu toartele cusute cu aţă de cizmărie, cu ceva pâine în ea, ceva peşte sărat ori oase afumate şi o jumătate de tărie din cea mai ieftină, hohoho, altă lume la dom’ Sever, căci domnul Ion apărea cam la săptămână, să ne trăiţi domnu’ Ion şi i se onora îndelung apariţia şi cei de pe scaune se ridicau în picioare pentru a-l saluta, iar el răspundea fiecăruia în parte, înclinând figura prelungă de înger ascet, conturată de păr argintiu cu luciu şoricesc, umil şi zâmbind stingherit şi emoţionat de atâta popularitate, păi femeia s-o ştii s-o struneşti, s-o dresezi, ca pe orice animal, ca şi pe o cioară. Într-o iarnă, altă iarnă, prinsesem una şi zic s-o ţin, şi nu o femeie, moşule, eşti nebun, io zic de-o cioară, da’ ce-aţi mai găsit domnu’ Ion? Iaca, neşte d-astea şi desfăcea pachetul pe masă şi răscolea prin bucăţelele sângerânde, avea degete foarte lungi, cum au cei infirmi din naştere, doar c-ar fi trebuit să-şi taie unghiile, iar mâinile îi erau nişte mâini de ţăran, de culoarea pământului şi crăpate şi cu pământ în crăpături şi pătate de zemuri de buruieni, da’ ce naiba mai ie și astea, domnu’

Ion? Aia este c-am ţinut-o vreo jumătate de an la mine-n cameră şi dormea pe capul patului şi ce mâncam io mânca şi ea, şi tocăniţă de cartofi şi biscuiţi şi compoturi şi gemuri şi salam şi orez cu lapte, decât numai la coniac n-am putut s-o învăţ sub nicio formă. Iaca… zi-i să-i zic. Beregăţi, ghicea cineva. C-aşa-i bre, bereguşuri, am mai luat o dată anu' trecut şi-am făcut un borş cu morcov mult şi orez, îngroşat de z'ceai că-i terci şi-l haleai cu furculiţa de vârtos ce era, da acuma avea și fudulii, oh, Dumnezeule, o fudulie barem aş fi luat, da nu mi-ajunseră banii, vai-vai-vai, domnu' Ion, tocmai dumneavoastră vă văitați de bani, care bani are toţi ţiganii, domnu' Ion, ce dracului, aia ie, că cu niciun chip n-am putut s-o învăţ la băutură şi când mă matoleam fugea la geam, vezi că mă certa ca şi-o femeie de cum mă mirosea, la care domnu' Ion se răţoia atins în mândrie că io nu-s ţigan şi că ai mei au fost bulgari din tată-n fiu get-beget şi nu din ăia mâncători de ciori și-a avutără pogoane de zarzavate, pogoane peste pogoane, uite-l pe domnu' Ion, Fulg de Nea îi ziceam de frumoasă ce era şi până la urmă s-a învăţat să zică şi ea şi toată ziua crăunea, Fulg de Nea Fulg de Nea, uite-l, i se explica vreunui client nimerit ocazional la dom' Sever, domnu' Ion e o lună femeie şi luna următoare este bărbat şi pentru o sumă de nimic el putea arăta cum devine aceasta pe viu, dezbrăcându-se, şi aşteaptă numai să-l prinzi în toane bune şi care mai de care se îngrămădea să-l cinstească pe domnu' Ion şi să-i asculte povestea teribilă și incredibilă ca însuşi adevărul, căci Anca Ion îl chema în buletin, dar până să se mărite fusese domnişoara Anca, iar după aceea a născut un băiat care a trăit şase ani, pentru ca apoi toată lumea să-l ştie tatăl altui băiat, care-i seamănă mult, fără însă a-i moşteni indecizia sexului, și stai să vezi cum

crăunea toată ziua prin casă şi prin curte Fulg de Nea şi tot aşa, era ceva de toată frumuseţea. Era ca-n desene animate când o vedeai și-o auzeai... Până ce-ntr-o zi, a fugit. Sălbăticiunea dracului! Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Şi ea a fugit. O auzeam pe-afară pe câmpuri crăunind prin stoluri. Fulg de Nea, Fulg de Nea, Fulg de Nea. Eram ca bolnav când o auzeam. N-a mai rămas nimic întreg pe aici. N-a mai rămas mai nimic în picioare. E a treia zi de Crăciun. Sălbăticiunea dracului, d-aia zic, să nu-ţi laşi niciodată sufletu' pe mâna lor. Au avut ei dreptate că până-n revelion să fie ca-n palmă. La vreo şase luni am prins-o iar, tot cu-n bob de porumb. Excavatoarele mai cădeau prin pivniţe, se surpau într-o rână, cu braţul frânt în noroaie ca un grumaz de cal căzut sub oişte. Poate a şi trecut, n-ai de unde să știi, dacă habar n-ai cum arată. El vine și trece și doar vezi câmpu' gol în urma lui. Eram ca bolnav. Eram bolnav, eram pă moarte. Le ancoram cu cabluri de buldozere să le trăgeam afară din pivniţe. Da' de data asta n-am mai iertat-o pe Fulg de Nea. D-aia zic. Au avut ei dreptate. Am făcut-o ostropel într-o duminică. D-aia zic. Cu două zile până-n Anul Nou n-a mai fost decât câmp, de la Biserica Sfânta Vineri, rămasă-n picioare pentru câteva luni, până spre Poşta Vitan, de la Poşta Vitan până dincolo de Podul Mărășești, din cheiul Dâmboviţei până dincolo de Căuzaşi şi toată Calea Dudeşti şi toată Calea Văcăreşti, câmp, câmp, câmp cât vezi cu ochii, o gură căscată să înghită cerul, rânjită nămolos cu cioturile câtorva ziduri.

* * *

Din primăvară până-n toamnă, întreg personalul

spitalului s-a înghesuit cu tot cu bolnavi către corpurile mari ale Aşezămintelor, cele dintâi construite și aruncându-și umbrele scuarurilor peste biserica Domniţa Bălaşa într-un amurg stingher de-acum şi nedrept.

Mai greu şi decât înăuntru este la arestu' miliţiei, spunea Mite. Acolo dacă nu eşti tare de pizdă, te-ncarcă de te cocoşează, spunea Bajnorică, la care Celestin că te-ncarcă cu mortul şi trage glet viu peste tine ca la consolidări, da' mulţumesc lu' Dumnezeu că m-a ferit de treburi d-astea. Bajnorică era tare, chiar dacă nu arăta, fincă asta n-are cum să se vadă pe om: oricare-şi dă arama pe faţă când te-aştepţi mai puţin. Am văzut om cât muntele, care când a luat o palmă s-a pus pe smiorcăit şi tremurat şi-a spus şi pe mă-sa şi pe tac-su şi tot ce-a vrut anchetatoru'. Fincă de ce, explică Dolângă, fincă ei are interes să rezolve cât mai multe cazuri pe spinarea cui le-o duce, să le iasă lor primele. Păi când m-a pus să scriu declaraţia, spunea Bajnorică, mi-a dictat anchetatorii', c-am spart în hală la *Obor,* c-am spart magazinu' *Galeria Modei* care nici nu ştiam bine pe unde venea, c-am spart un complex în Drumul Sării... Zic, stai că nu-i chiar aşa. Zice, tu scrie acolo că-ţi spunem noi p-ormă. Ce să-mi mai spui, după ce? Şi scrii? Nu scriu. Nu? Nu. Şi-a chemat doi specialişti şi dăi şi dăi şi dăi, de suflau ca nişte locomotive şi curgea toate apele de pe ei şi p-ormă ia de-ncinge-mă cu bulanele pe spate. După primele zece bulane nu mai simţi nimic, îi amintea cumnatu-său Mite. Amorţeşte carnea când iese sângele-n piele şi poa' să dea ca-n lemn. Doar prima dată te doare, ca şi pe-o femeie, și p-ormă ai zice că-ţi place... Pe Bajnorică l-au lăsat o zi, şi-atuncea începi să simţi usturimea, când încep să coacă beliturile. Ţi se pune la inimă din ce în ce, faci pe tine de-atâta usturime, şi-ntre

timp anchetatoru’ scrisese el declaraţia: Subsemnam’ Bajnorică Giani, am spart în data de, şi-n data de, am furat, am vândut, am regulat-o pe mă-sa-n gură. În sfârşit. Mă pune să semnez. Uite-mă unde-am intrat pentru două pungi de ceasuri şi-un spurcat de la circulaţie. În sfârşit. Iar l-am luat pe nu. Zdrang! îmi bagă un pumn în ficat de mă retează. Am zis c-a dat cu cuțitu’, așa de tare ce-a dat. De ce dai bă?!’ Tea-o-ai pă mă-ta de jeg, şi-am luat maşina aia de scris de pe birou și, zvârrr, după el. S-a ferit, şi-a sărit maşina ţăndări de perete şi iar a chemat specialiştii. Asudau de ’ceai că bate la baroase-n fierărie. P-ormă au luat o bucată de pefeleu şi-au pus-o pe mine și s-au suit cu picioarele pe ea să mă facă terci dedesubt ca pe-o broască… Şi medicii, şi infirmierii se grăbeau, dar nimeni nu aflase încă încotro. Semnează! Semnează! Semnează, ’tu-ţi pământu’ mă-tii de hoţ! Ei au plecat în ultimul moment, luând cu ei paturile şi numai o parte din mobilier şi aparatură. Mama mea moartă de pe data de trei marte şaijdoi, care numai pe ea, numai şi numai pe ea şi semnează, semnează şi lasă-l că-i mort, n-o să mai dea cu ţeava câte zile o avea. Am trecut-o şi p-asta. M-am ales cu trei coţi. Dacă era după ei luam pe puţin zece, iar hârtiile mai importante le-au pus în saci şi le-au dus într-un depozit unde aveau să zacă multă vreme de atunci încolo. Cinci luni după aia am rămas cu-n fel de şoc din atâta bătaie. Vreo tonă de hârtie a ieşit pe poarta spitalului şi tot o tonă a rămas înşirată în dâre discontinue pe culoare, prin saloane, prin încăperile birourilor, era ca un fel de legănătură, mă legănam de mijloc toată ziua, şi când stăteam jos şi-n picioare şi-n somn, mă visam ca o beldie beată bătută de vânt şi uite-l cum vine şi cum trece, vrafuri de fişe ale pacienţilor, cursuri xeroxate, broşuri şi colecţii

de reviste, mormane de suluri de hârtie de calc mâzgălite de electrocardiograme, cumnate, bine c-a trecut şi mi-am revenit, și încă trecea şi încă venea cu teancuri de clişee radiografice şi sute de registre cu nume şi adrese, cu diagnostice şi procese-verbale de şedinţe şi dări de seamă, eram bolnav, eram pă moarte când o auzeam şi tot felul de afişe şi calendare şi pliante, da nu te gândi, cumnate, că cele mai mari reduceri le ia ăia care intră la morţi. Fulg de Nea, Fulg de Nea zbiera pe câmp şi prin pomi, fincă de ce. Îi bagă la morţi şi li se reduce mult că riscă trăgându-i pe morţi de limbă da nici acuma nu ştiu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu'. Azi aşa şi mâine-aşa şi pân' la coadă nu-i mare lucru ca morţii să te citească și să te miroase că nu puţi a mort, însă nici de scrisorile tale n-aveam nevoie, poate doar de tine, vie, de tine în carne și oase, și chiar dacă nu-și dă seama, ei şi aşa-s înrăiţi şi nici nu ie-ntregi la bibilică, fincă stă acolo și nu iese nici la muncă şi nici la plimbare, unii şi trei-patru ani până le vine sorocu' şi-i auzi cum se bate-ntre ei şi zbiară mortule, mortule, te-n naştere de mortăciune-mpuţită şi tu să intri la ei şi să-i tragi de limbă să afli ce-a mai făcut în afară de ce are în condamnare. Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Ba li se-mplineşte şi lor, ca şi la orişicare, da' mai întâi îi pregăteşte câteva săptămâni, pentru că ei ştie că li s-a dat grăuntele, glonţu' adică, da nu şi când, asta n-are de unde s-o ştie. Mai bine să regreţi decât să-ţi pară rău şi ai procedat înţelept ca-n totdeauna, aşa că-l cheamă azi să dea o declaraţie şi când îl trimite înapoi îl bagă în altă celulă şi-n acelaşi timp îi bagă şi pe alţii în altă parte şi după câteva zile îl cheamă din nou şi iar îi schimbă locul. Ştii bine cât te doresc. Şi tot aşa îl pritoceşte de-l zăpăceşte vreo trei-patru săptămâni, până când e chemat

pentru ultima dată, din nou, pentru contrainterogatoriu şi pentru comutarea pedepsei, aşa i se spune. Taci. Şi-l duce la specialist. Nimeni nu-l ştie cine face treaba asta, doar zvonuri care se mănâncă-ntre ele, c-ar fi gaboru ăla sau ăla ori o fi cineva care doar de aşa ceva se ocupă, asta-i singura lui muncă, morţii, aşa, răsuceşte cheia de două ori, şi care zice că l-a văzut zice c-apare-n penitenciar cu puţin după miezu-nopţii şi vrafuri de tabele cu programări în concediu ale personalului spitalului şi fotografii ce stătuseră sub geamurile de pe birouri, da' apare de fiecare dată altfel costumat şi cu altă figură, da' care l-a văzut zice că-i mereu unu' şi-acelaşi, doar ambalajele ie altele şi cutii cu zahăr şi cafea şi borcane de iaurt şi crătiţi în care ultimul sos se pietrificase dimpreună cu praful de moloz şi d-aia încearcă mereu să-l asemene cu un gabor d-acolo ori din altă parte, fincă apare uneori ca o babornıţă smochinită plină de negi păroşi, molfăind şi șontâcăind din baston, ori n-ai decât să vezi un şofer de taximetru în costumația lui de pe traseu sau o bagaboantă machiată-nrujată-nşpreiată şi mestecând din buci de te ia ameţeala, aia e, cumnate, că altcineva se ascunde sub numele Lui şi ploşti de tot felul şi vase de sticlă şi porţelan şi fragmente de scuipători ce reverberau prin culoare chelălăieli lungi din şuturile bocancilor, ştiu că tu mă iubeşti şi mă aperi şi-o să ieşim împreună în lume, da' nici măcar asta să nu te-nşele fincă el e tot ăla, plin peste tot de cutii şi fiole şi tablete şi pachete cu feşe noi şi pungi cu perfuzii şi termometre şi seringi şi seturi de ace nefolosite ruginite în ambalajul lor de polietilenă, pentru că tot el este de fiecare dată, iar apare, de cum s-a dat deşteptarea numaidecât se răspândeşte vestea în toată puşcăria, azi a venit să ia un mort. Ştii bine că te doresc şi plin peste tot de recipienţi

pântecoşi şi eprubete boite de sânge închegat şi cioburi, cioburi, grămezi de cioburi amestecate cu stative de placaj tocate-n picioare în vânzoleala plecării, toţi ştie în afară de mortu' ăla, ştiu şi-am să profit din plin de asta, iar ei plecaseră definitiv când patru cincimi din pavilioane fuseseră dărâmate și locul curățat de moloz, da' abia acolo-și dă el seama cu cine are de-a face şi se pune pe zbierat de se cutremură toată puşcăria auauauaua-mă omorâţi-mă omorâţi-mă-tu-vă-n-gură-băga-mi-aş-făcea-v-aş... Aşa-i mereu, guiţă ca un porc când îl tai şi ăla doar atunci se lasă cum e el cu-adevărat, se demachiază în faţa mortului când ie să-i dea grăuntele, da' ce folos... Aşa-i, vine şi trece. Era pe-ntâi noiembrie '84. Ai s-o conduci pe Colivăreasa ta. Pe douăzeci și cinci noiembrie terminam cu acoperişurile ultimelor corpuri de clădire. Adică el ştie în sfârşit cu cine are de-a face, da' ce folos... Dreapta, Mite! El se machiază la loc şi dispare aşa cum a apărut, la o oră când toată puşcăria doarme. Pe doisprezece martie '85 lăsam câmpul gol în urmă şi ne mutam la o fabrică de ciment. Am o rană aici, pune mâna, şi amândouă rănile zvâcneau. Şi totuşi se găsesc mereu câţiva care să-l vadă şi să povestească, fără să se poată pune de acord între ei, pentru că fiecare spune că-i altcineva. Eram bolnav. Râsul ei ostenise, iar el tăcea privind în tavan. Eram bolnav, eram pă moarte! Fiecare are altă bănuială şi-n acelaşi timp toţi sunt siguri că-i unul şi-acelaşi şi fugi de-acolo Mugur şi dreapta tot acolo Mite, mereu unul și-același, da' de fiecare dată altu', nu știi de unde să-l iei şi el îţi stă mereu în faţă şi degetele lor fremătau pe melodia râsului eliberator.